

DATESLIP
PRAKRIT BHARATI ACEDEMY
13-A, Main Malviya Nagar, Jaipur.

ACC.

Class No.....

**This book is due on the date Last stamped. An over
due charge of Rs. 1 will be charged for each day the
Book is over-due.**

--	--	--	--

શ્રી ચારિત્ર સ્મારક ગ્રંથમાળા : ૪૪

શ્રી પદાવલી-સમુચ્ચય

ભાગ બીજો

પુસ્તકીકાર :

મુનિ શ્રીદર્શનવિજયજી [ત્રિપુટી]

સંપાદક :

મુનિ શ્રીજ્ઞાનવિજય [ત્રિપુટી]

શ્રી ચારિત્ર સ્મારક ગ્રંથમાળા

અ મ દા વા દ

પ્રાપ્તિસ્થાન —

શા. ચંદુલાલ લખુભાઈ પરીખ
૬૦ નાગજીભૂધરની પોળ,
મોડવીની પોળ, અમદાવાદ.

વીર સં. ૨૪૭૬
૬૦ ચા. સં. ૩૨

પ્રત ૧૦૦૦

વિ. સં. ૨૦૦૬
૬૦ સં. ૧૯૫૦

કિંમત રૂ. ૧-૮-૦

પ્રકાશક —

શા. વાડીલાલ જગનલાલ
ચાડીવાલા
મોડવીની પોળમાં, નાગજીભૂધરની
પોળમાં, મોઢાડીપોળ,
અમદાવાદ.

મુદ્રક :

પરીખ સુરેશચંદ્ર પોપટલાલ
ધી ' હાયમંડ જ્યુબિલિ ' પ્રિ. પ્રેસ
સલાપોસ રોડ : અમદાવાદ.

શેઠ વાડીલાલ છગનલાલ સાડીવાલા

જેમની આર્થિક સહાયતાથી આ ઐતિહાસિક
પુસ્તક છપાયું છે.

પ્રકાશકના બે બોલ

આજે પટ્ટાવલી સમુચ્ચયનો બીજો ભાગ પ્રકાશિત કરતાં અમને ખૂબ આનંદ થાય છે. વિ. સં. ૧૮૮૯ માં એટલે કે સત્તર વર્ષ પહેલાં પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભાગ પ્રથમ અમે પ્રગટ કર્યો હતો એમાં તેર પટ્ટાવલીઓનો સંગ્રહ તેમજ દશ અનુપૂર્તિઓ અને સાત પરિશિષ્ટો આપ્યા હતાં. એ પુસ્તકનો જૈન અને જૈનેતર વિદ્વાનોએ અને પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોએ પણ ખૂબ જ આદર કર્યો હતો. અને તેની પ્રશંસા કરતાં એટલે સુધી કહ્યું હતું કે આ પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભારતીય ઇતિહાસ સંશોધનમાં એક સાર્વજનિક જોડાણ છે.

જસ, એવી જ રીતે આ દ્વિતીય વિભાગમાં પણ બાવીશ પટ્ટાવલીઓ, અને વિસ્તૃત પાદનોંધ આપી છે. પ્રથમ ભાગમાં બધી પટ્ટાવલીઓ પ્રાકૃત અને સંસ્કૃત હતી. જ્યારે આ ભાગમાં બધી ગુજરાતી પટ્ટાવલીઓ છે અને તેની વિસ્તૃત પાદનોંધ આપી તેને વધુ રસિક બનાવેલ છે. કેટલીક પટ્ટાવલીઓમાં તો પ્રાચીન ગુજરાતી રાગોનો ઉપયોગ કરી સુંદર ગેય સ્તુતિઓ આપી છે, જે માતાં પ્રાચીન માણુભટ્ટ પદ્ધતિનું સ્મરણ થઈ આવે છે.

પૂજ્ય ત્રિપુટી મહારાજે પૂજ્યપાદ ગુરુદેવના સ્મારકની આ ગ્રંથમાળા માટે આવું સુંદર ઐતિહાસિક પુસ્તક પ્રકાશિત કરવાની અમને તક આપી છે તે માટે અમારાં અહોભાગ્ય માનીએ છીએ. સુસ્ત વાંચકો પ્રથમ ભાગની જેમ જ આનો લાભ લઈ જૈનધર્મના ઇતિહાસથી પરિચિત બને એ જ શુભેચ્છા.

—પ્રકાશક.

પળમામિ અરિહંતે, સિદ્ધે આયરિયેઞ ઉવજ્ઞાયે ।
સાહુળો ય ચરિત્તં, ણાણં તદ્દ દંસણં ણિચ્છં ॥૧॥

એ તો સ્પષ્ટ વાત છે કે, હરેક રાષ્ટ્ર ધર્મ કે સમાજના ઉત્થાનમાં તેના પ્રાચીન ઇતિહાસનો મોટો ફાળો હોય છે અને એ જ કારણે અમે વિ. સં. ૧૯૮૬માં ઐતિહાસિક ગ્રંથોનો સંગ્રહ કરી “ પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૧ લો ” સંપાદિત કર્યો છે. હિંદ અને હિંદ બહારના વિદ્વાનોને એમાંથી ઘણું ઘણું જાણવાનું મળ્યું છે. પ્રાપ્ત થયેલા અભિપ્રાયો તેની સાક્ષી પૂરે છે. આજે અમે તેના જ અનુસંધાનમાં આ “ પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૨ નો ” સાદર કરીએ છીએ.

પહેલા ભાગમાં પ્રાકૃત-સંસ્કૃત ૧૩ પટ્ટાવલીઓ આપી છે જ્યારે આ બીજા ભાગમાં શુજરાતી-હિંદી ૨૨ પટ્ટાવલીઓ આપીએ છીએ, આમાં મુખ્ય તો કવિબહાદુર દીપવિજયકૃત સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ છે.

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયજીના માતા, પિતા, જ્ઞાતિ કે જન્મભૂમિ સંબંધી જાણવાનું કંઈ જ સાધન મળતું નથી, છુટક સાધનોમાંથી એટલું તારવી શકાય છે કે તેઓ તપાગચ્છની આણંદસૂરશાખાના શ્રીપૂજ્ય વિજયસમુદ્રસૂરિના આજ્ઞાવર્તી યતિ હતા અને પં. ૦ ગ્રેસવિજય ગણિ-શિષ્ય પં. ૦ રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય હતા. તેમને ઉદયપુરના રાણા લીમસિંહે કવિરાજનું અને ગાયકવાડનરેશે કવિબહાદુરનું બિરુદ આપ્યું હતું, તે ઓગણીસમી સદીના લોકપ્રિય કવિ છે, તેમણે બનાવેલા ગ્રંથો પૈકીના કેટલાએક નીચે મુજબ છે.

વડોદરાની ગજલ સં. ૧૮૫૨ કા. ૦ શુ. ૨, રોહિણી સ્તવન સં. ૧૮૫૬ કા. ૦ ખંભાત, સમુદ્રખંધ સચિત્ર આશીર્વાદ કાવ્ય પ્રખંધ સં. ૧૮૭૭ આ. ૦ શુ. ૧૦, જેમાં રાઠોડ રાજા માન-સિંહનું વર્ણન છે. બીજો-આશીર્વાદ પ્રખંધ, જેમાં નગરશેઠ હેમા-

ભાઈ વખતચંદ્રનું વર્ણન છે. કેશરિયાજીની લાવણી સં ૧૮૭૫, સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ સં. ૧૮૭૭ સુરત, પાર્શ્વનાથના પાંચ વધાવા સં. ૧૮૭૬, કાવીતીર્થ વર્ણન ઠાં ૩ સં. ૧૮૮૬, અઠ-સઠ આગમની અષ્ટપ્રકારી પૂજા સં. ૧૮૮૬ જંબુસર, નંદીશ્વર મહોત્સવ પૂજા સં. ૧૮૮૬ સુરત, અષ્ટાપદની પૂજા સં. ૧૮૯૨ રાંદેર, સુરતકી ગજલ ગા. ૧૦૩, જંબુસરકી ગજલ ગા. ૮૫, ઉદેપુરકી ગજલ ગા. ૧૨૭, મહાવીર પાંચકથાશુક વધાવા, માણિકદ્રાઈ, ચંદનો ગુણાવલી પર પત્ર કડી ૩૨, પાલનપુર ગજલ, સીનોર ગજલ, ગોડીપાર્શ્વનાથ સ્તવન, વડોદરામંડન શુરાવલા પાર્શ્વનાથ સ્તવન, ભા. વિજયલક્ષ્મીસૂરિસ્તુતિમાલા, સ્તવનો, સનઝાયો, શુદ્ધલીંગો, મહાનિશીથ સૂત્રના બોલ પ્રલો. ૩૦૦ સં. ૧૮૯૦ વડોદરા, મૂર્તિપૂજા પ્રત્નોત્તર, આધ્યાત્મિકચર્ચા (ચિં. ભં. આગરા) પર્વતિથિ અંગે પત્ર સં. ૧૮૭૧ આ. ૧ શુ. ૧ વડોદરા, વગેરે વગેરે.

આ ગ્રંથોમાં કેઈ ગુજરાતી તો કેઈ મારવાડી છે. પરંતુ તે હરેકમાં એકબીજી ભાષાના શબ્દોનું મિશ્રણ તો છે જ. તેમજ શ, ષ અને સ્માં તથા ષ અને ખમાં અભિન્નતા જ દર્શાવી છે. ગ્રંથકારની જન્મભૂમિ કદાચ રાજપૂતાના હશે માટે જ આમ બન્યું હોય એમ લાગે છે એટલે એ વાતને ગૌણ કરીએ તો કવિબહા-દુરનો આ ગ્રંથભંડોળ, તેમાંનું વસ્તુવર્ણન, ઐતિહાસિક વસ્તુ પ્રત્યે પ્રેમ, અને નવું બતાવવાની કળા જોતાં તેઓ સાચા લોક-પ્રિય કવિ હતા એ વાત ચોક્કસ સમજાય તેવી છે.

સૌધર્મગરજ પટ્ટાવલી-રાસમાં ઘણી ઐતિહાસિક વસ્તુઓ છે. ભાષા ગુજરાતી છે. આ બીજા ભાગમાં પ્રથમ તે રાસ આપ્યો છે. તેના પછી બીજી ૨૧ પટ્ટાવલીઓ તેના કર્તા, રચનાસાલ અને ઉપયોગી નોંધ સાથે આપી છે. સૌધર્મપટ્ટાવલીરાસમાં ઐતિહાસિક સંગ્રહ થોડો છે. તેમાં કેટલાંએક સ્થાનમાં વિશેષતઃ સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર રહે છે એટલે એવા હરેક સ્થાનો પર નિશાની મૂકી છે અને તેને અંગે મુનિ શ્રીદર્શનવિજયજીએ વિસ્તૃત વિવેચન

લખી આપ્યું છે તે સળંગ પટ્ટાવલીઓની પછી પુરવણી વિભાગમાં દાખલ કરેલ છે, જેમાં પ્રાચીન ગણેા, શાખાઓ, દિગમ્બરના લેહો, ૮૪ ગચ્છો, સાંહેરક અલયદેવસૂરિ-વાહીદેવસૂરિ-થારાપદ્ર-પૂર્ણતલ્લ-અંચલ-અરતર-નાગેદ્ર-વડીપોષાળ-લોંદા-કમળકલશા-કુતબપુરા-નિગમ-તપા-લઘુશાલા કડુઆમત-વીળામત-પાયચંદ-સુધર્મ તપા-રતન-દેવસૂરસંઘ-સંવેગીશાખા-વિજય-સાગર અને વિમલ વગેરેની પટ્ટાવલીઓ, શીસોદિઆ, નગરશેઠ, વસ્તુપાળ અને દંડપતિ આબૂ વગેરેની વંશાવલીઓ, જૈનગોત્રો, નગરવસ્થાની સાલવારી, ઉપ-નિષદો, એમ અનેક ઐતિહાસિક ઘટનાઓ અને વસ્તુપરિચયનું સ્કેટ દર્શન કરાવવામાં આવ્યું છે.

અમારો “જૈન પરંપરાનો ઇતિહાસ” તરતમાં જ પ્રકાશિત થવાનો છે તેમાં આ ઘટનાઓનો વિસ્તૃત ઇતિહાસ છે; માટે અહીં તેનો ટૂંકમાં સારસમુચ્ચય આપવામાં આવ્યો છે.

આવી રીતે આ બીજો ભાગ વિવિધ સામગ્રીથી સમૃદ્ધ બન્યો છે; જેનું ઐતિહાસિક મૂલ્યાંકન વાંચકો કરી શકે તેમ છે.

આ ગ્રંથના પ્રકાશનમાં મુનિ મહારાજ શ્રીદર્શનવિજયજી મં તથા મુનિરાજ શ્રીન્યાયવિજયજીની અમૂલ્ય મદદ મળી છે એટલે હું તેઓનો જાણી છું. પ્રુફ જેવામાં પં ૦ રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈ તથા પં ૦ અંબાલાલ પ્રેમચંદ શાહે ઘણો સહયોગ આપ્યો છે; જેની સપ્રેમ નોંધ લઉં છું.

આ બીજો ભાગ કદાચ વિલંબે પ્રકાશિત થાત, કિન્તુ અમદાવાદના ધર્માત્મા શેઠ વાડીલાલ છગનલાલે આના પ્રકાશનમાં પૂરી આર્થિક મદદ આપી અને જલદી પ્રકાશિત કરવા ફરી ફરી આગ્રહ કર્યો તેથી આ ભાગનું સમયસર પ્રકાશન થયેલ છે.

આ ગ્રંથ ઇતિહાસપ્રેમીઓને સહાયક બને અને તે દ્વારા વિશ્વમાં સત્યનો વધુ પ્રચાર થાય એ ઇચ્છા રાખી આ આશુબને સમાપ્ત કરું છું.

સં. ૨૦૦૬ વસંતઋતુ
તા. ૨૩. ૧. ૫૦ સોમવાર
જૈન સોસાયટી, એલીસબ્રીજ
અમદાવાદ.

}

મુનિ જ્ઞાનવિજય.

જૈન સાહિત્યમાં પ્રાચીન ઐતિહાસિક સામગ્રી

‘ પટ્ટાવલી ’

જૈન સંઘ એક જીવિત સંસ્થા છે. એનું સંગઠન પ્રાચીન કાળથી આજસુધી અખણિત રાહ્યું આવે છે. જૈન ગુરુઓ આ સંગઠનના મેરુદંડ છે. એટલા જ માટે જૈન આચાર્ય પરંપરાનું અનુસંધાન જૈન સંઘના ક્રમબદ્ધ ઇતિહાસ માટે અત્યંત આવશ્યક છે. જૈન સંઘના વિકાસનો એક વિસ્તૃત ઇતિહાસ હજી લખાવાનો છે. આમાં આ ગુરુપરંપરાની વિશેષ જરૂર પડશે.

આમ તો જૈન સંઘના સંગઠનની મૂળ રૂપરેખા ‘ કલ્પસૂત્ર ’માં મળે છે. આમાં પૃથક્ પૃથક્ ગણોની શાખાઓ અને કુળોનાં નામ આપવામાં આવ્યાં છે. પુરાતત્ત્વની આ એક અદ્ભુત સાક્ષી છે કે તે ગણ, શાખા, કુળોના સંગઠનનો યથાર્થ પરિચય મથુરાના કંકાલી ટીલાથી મળેલા પહેલી-ખીજ સદીના પ્રતિમા લેખોમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે. મથુરા તે વખતે ઉત્તરી ભારતમાં જૈનધર્મ અને જૈનસંઘનું પ્રમુખ કેંદ્ર હતું. ત્યાંની શક્તિ-શાળી સંઘ સમસ્ત ઉત્તરાપથમાં પ્રખ્યાત હતો. ‘ કલ્પસૂત્ર ’માં આપેલાં અધિકાંશ નામો જેમનાં તેમ કંકાલી ટીલાના ગણ, શાખા, કુળોમાં મળે છે. ડૉ. બ્રુક્લરે ‘ ઇન્ડિયન સેક્ટર્સ ઓફ ધી જૈન્સ ’ પુસ્તકમાં આનું પ્રલનાત્મક વિવેચન કર્યું છે. સંઘનું તે પ્રાંતીય સંગઠન કાલાંતરમાં તેથી થે વધુ વૃદ્ધિને પ્રાપ્ત થયું હશે. એના પ્રમાણે મધ્યકાલીન જૈન આચાર્યોની ગુરુપરંપરા તથા ગચ્છોની વિવિધ પટ્ટાવલીઓ જોવાથી મળે છે. શ્રીદર્શન-વિભ્યજીએ “ પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ” નામક સંગ્રહમાં આ પ્રકારની કેટલીયે સૂચીઓનું બહુ ઉપયોગી સંકલન કર્યું છે. શ્રીકલ્યાણવિભ્યજીએ ‘ તપાગચ્છ - પટ્ટાવલી ’ નું પ્રકાશન કર્યું છે.

જે રીતે પ્રાજ્ઞાણ અને ઉપનિષદોના સમયમાં અધ્યેતા લોકો બ્રહ્માથી લઇને અસ્માભિરધીતમ સુધીના વિદ્યાવંશનું સ્મરણ કરતા હતા (જેમાંથી કેટલીયે સૂચીઓ હજી સુધી ઉપલબ્ધ છે) એ જ પ્રકારે જૈન લોકો પણ શ્રમણ ભગવાન મહાવીરથી શરૂ કરીને તેમના ગણ અને ગણધરોની પરંપરાનું સ્મરણ કરતાં કાલાન્તરના આચાર્યોની ગુરુ-શિષ્યશૃંખલા દ્વારા પોતાના વિદ્યાવંશનો પૂરો હેવાલ રાખતા હતા. મધ્યકાલીન જૈન સંઘમાં જે અનેક વિદ્વાનો થયા તેનું પૂરું વિવરણ જો આ પટ્ટાવલીઓમાં સંમિલિત કરવામાં આવે તો સંઘનો સુંદર ઇતિહાસ નિર્માણ થઈ શકે.

‘ અનેકાંત ’ વર્ષ ૫,
અંક ૧૨

}

શ્રીવાસુદેવશરણ અગ્રવાલ.

અનુક્રમણિકા

નં.	નામ	અંથકર્તા	પૃષ્ઠ
૧	સોલમકુલપટ્ટાવલી:	કવિબહાદુર દીપવિજય	૧
	ઉં ૧થો નિર્ઝન્ય કોટિક ચંદ્ર:		૧
	” ૨જો વનવાસીગચ્છ:		૨૦
	” ૩જો વડગચ્છ, તપા-વડીપોપાલ:		૩૮
	” ૪થો તપાગચ્છ:		૭૬
	આણુંદસુરિગચ્છ:		૯૬
	દેવસુરિગચ્છ:		૧૧૩
૨	દ્વચ્છલીગચ્છરાસ:	આં પ્રજ્ઞાતિલક	૧૨૨
૩	તપાગચ્છ ગુર્વાવલી:		૧૨૭
૪	આં સોમસુંદરસ્તુતિ:	પંં જ્ઞાનકીર્તિગણિ	૧૩૦
૫	તપાગચ્છ પટ્ટાં છંદ:	વિષ્ણુધર્મમલ શિષ્ય	૧૩૩
૬	પૂર્ણિમાગચ્છ ગુર્વાવલી:	પંં હિદયસમુદ્ર	૧૪૫
૭	દ્વમલકલશાગચ્છ:	આં જયકલ્યાણ શિષ્ય	૧૪૯
૮	તપાગચ્છ પટ્ટાવલી:	આં સોમવિમલ	૧૫૨
૯	થી ૧૧ આગમગચ્છ પટ્ટાવલી:	આં મુનિરતન	૧૫૮
૧૨	તપાગચ્છ ગુર્વાવલી:	પંં વિનયસુંદર	૧૬૩
૧૩	હીરવિજયસુરિ સશ્લોકો:	વીરવિદ્યાધર	૧૬૬
૧૪	” ” સવૈયા:	કવિ કુલિચંદ	૧૭૨
૧૫	” ” સવૈયા:	...	૧૭૩
૧૬	યુગપ્રધાન મંજ્યા:	પંં અમરચંદ્ર	૧૭૪
૧૭	ગણુધર પટ્ટાવલી:	મહોં વિનયવિજયમણિ	૧૭૬
૧૮	જદ્દગચ્છ ગુર્વાવલી:	મુનિ માલ	૧૮૬
૧૯	પુણ્યપ્રદાશ રાસ:	ખેમવર્ધન	૧૯૧
૨૦	કવલાંગચ્છ પટ્ટાવલી:	બં સિદ્ધસુરિ શિષ્ય	૧૯૩
૨૧	કલ્પસૂત્ર રથવિરાવલી:	મુનિ દર્શનવિજય	૧૯૮
૨૨	ગુરુવંદન:	” ”	૧૯૯
	પુરવણી:	” ”	૨૦૧

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયલવિરચિત શ્રીસોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી-રાસ

પ્રથમ ઉલ્લાસ શ્રીવરદાઇ દુહા

- મંગલાચરણ : ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીવચ્ચંન
સ્વસ્તિ શ્રી ત્રિસલાસુતન, વરધમાન જિનરાજ;
મહાવીર વલી વીરજી, તીર્થંકર સામ્રાજ. ૧
- ચોથો આરો થાકતો, વરસ પંચોતેર માંન;
માસ ત્રીન ઉપર તહા, થયા વીર ભગવાન. ૨
- કલિયુગ સંવત જાંણિઈ, નૃપતિ યુધિષ્ઠિર ભાંન;
સંવત છવિસોંહે સમે, થયા વીર ભગવાન. ૩
- ત્રીસ વરસ ગૃહવાસમે, બાર વરસ મુનિધ્યાન;
છન્નસ્થાવસ્થા રહી, પાયો કેવલજ્ઞાન. ૪
- ગૌતમ આદિ ગણધરા, પ્રતિબોધ્યા અગિયાર;
અંતર મુહૂરતમાં રચી, દ્વાદશાંગી સુવિચાર. ૫
- રાજગૃહી શુણ્ણશીલ વન, નવ ગણધર ભગવાન;
ગચ્છ લલાવી સોહમને, પોહોંતા મુક્તિ મુથાન. ૬
- શ્રી સોહમસ્વામી તણે, પાટ પટોધર સૂર;
આપ આપણા ગચ્છમે, વરતે છે નિજ નૂર. ૭
- આગે ગચ્છ ઘણા હુઆ, સમયે વરતે જેહ;
જે જે સમયે નિકલ્યા, વરણુવ કરસ્યું તેહ. ૮
- વિસ્તારી વરણુવ કરું, પટ્ટાવલી પ્રમાણ;
ચરિત્ર પ્રભાવકે અંથ થકી, હુપ્પસહ યંત્ર પ્રમાણ. ૯
- શ્રોતા જો સમજી હસ્યે, તો કરશે કવિ વખાણ;
મૂરખ મતિ કદાચહી, કરસ્યે કોષ અજાણ. ૧૦
- મહાપુરુષ શુણ્ણ ગાવતાં, કરસ્યું જીલ પવિત્ર;
શ્રી સોહમસ્વામી થકી, ભાંણું સકલ ચરિત્ર. ૧૧

દાળ-૧

(ઝીણો ઝરનર વરસે મેટ, બીજો મારી ચુનડલી-એ દેશી.)

(મારે દીવાલી ચર્ધ આજ, નિનમુખ જોવાને-એ દેશી.)

૧-ગણધર શ્રી ગુપ્તભસ્વાભીવર્ણન

સોહમસ્વામિ પંચમ ગણધર, વીરતણા પટધારી રે;
શાસન જેહનું પાંચમે આરે, વરતે છે સુખધારી; ગુણી જન વંદોરે.
વંદો વંદો રે પટોધર ધીર, ગુણી જન વંદો રે.
પ્રભુ સોહમસ્વામી વજ્રર, ગુણી જન વંદો રે,
ગુરુ જગબંધવ જગવીર, ગુણી જન વંદો રે. (એ આંકણી) ૧
એક સો વરસનો આયુ પાઠ્યો, સોહમ ગણધર સ્વામિ રે;
વીરથી વીશ(૨૦) વરસે શિવપુર, પહોતા જગવિસ્રામિ. ગું વં ૨
વરસ સહસ્ર એકવીસ પ્રમાણે, વરતર્યે શાસન જેહનું રે;
તેહમાં ત્રેવિસ ઉદય પ્રકાશ્યા, નામ ઉદય સહુ એહનું. ગું વં ૩
દોય હજાર ને ચાર સૂરીચર, જુગપ્રધાન સખ જાણો રે;
એકાવતારી સહુ એ દાખ્યા, દુષ્ટપ્રસહ ચંત્ર પ્રમાણો. ગું વં ૪
૨-કેવલજ્ઞાની શ્રી જંબુસ્વાભીવર્ણન

સોહમસ્વામિના જંબુ પટધર, એ ગુરુ બાલપ્રજ્ઞાચારી રે;
આગમ મહુએ જંબુ પૂછ્યાં, સોહમ કહ્યાં સુવિચારી. ગું વં ૫
પરણી આઠે પ્રભવાદિત સહુ, પાંચ સો સત્તાવીસ રે;
સંજમ લીધા એક સસુદાઈ, પ્રણમે સુરનર ઇશ. ગું વં ૬
૧મતઃપર્યવ ૨પરમાવધિ ૩આહારક, ૪પુણક પકુપશમ ૫ક્ષાયક રે;
નિનકદપ ને તીને ૮અંજમ, ૯કેવલ ૧૦શિવસુખદાયક. ગું વં ૭
૬સ વસ્તુ વિચ્છેદ ગર્ધ રે, જંબુકુમરેથી લાવી રે;

ચોસક(૬૪) વરસે વીર પ્રભુથી, શિવવધુ વરના આવી. ગું વં ૮
૩-આ. શ્રી પ્રભવસ્વાભીવર્ણન

તાસ પટોધર પ્રભવાસ્વામિ, ધનધન શ્રીસૂરિગયા રે;
રતન ચોરતાં રતન ચિંતામણિ, સંજમઅંધિ સોહાયા. ગું વં ૯
વીર પ્રભુ નિરવાંણથી વરસે, પંચચોતેર(૭૫) જાળ જાવે રે;
પ્રભવ પટોધર સરજ પધાયાં, જગ જસ મંગલ જાવે. ગું વં ૧૦

૪—આ. શ્રી સચ્ચંભવસૂરિવચ્ચન

ચોથા પાટવી સૂરિ સિજળંભવ, જસકરમ બિચ પાયા રે;
શાંતિનાથની પ્રતિમા લાધી, સંજમલચ્છી સોહાયા. શુ૦ વં૦ ૧૧
લેધું શિષ્ય સૂત મનકેને કાળે, દશવકાલિક કીધો રે;
હૃપસહસૂરિ લગે તે રેહેસે, આગમવચન પ્રસિદ્ધો. શુ૦ વં૦ ૧૨
અજરામર પદવી પ્રભુભથી, જાવે વરસ અઠાણું (૯૮) રે;
સિજળંભવસૂરિ પટધરને, પદવી દેવ વખાણું. શુ૦ વં૦ ૧૩

૫—આ. શ્રી ચસોભદ્રસૂરિવચ્ચન

જસોભદ્રસૂરિ તસ પટધર, પંચમ પાટ સોહાયા રે;
વરસ એકશત અડતાલીસે (૧૪૮), વીરથી દેવ કહાયા. શુ૦ વં૦ ૧૪

૬—આ. શ્રી સંભૂતિવિજય અને ભદ્રબાહુસ્વામી.

તસ પટધર સંભૂતિવિજયભ, છૂં પાટ સવાઈ રે;
સંભૂતિવિજય ને ભદ્રબાહુભ, એ છે દો ગુરુભાઈ. શુ૦ વં૦ ૧૫
ભદ્રબાહુસ્વામી સૂરીશ્વર, દસ નિર્યુક્તિ બનાઈ રે;
આવશ્યકનિર્યુક્તિ પણ કીધી, જેહની જગત વડાઈ. શુ૦ વં૦ ૧૬
મરકી રાજ નિવારણ કારણ, ઉવસગહર સ્તવ છાળે રે;
વીરથી એકસો સિત્તર (૧૭૦) વરસે, ભદ્રબાહુસૂરિ રાજે. શુ૦ વં૦ ૧૭

૭—આ. શ્રી ચૂલિકભદ્રસ્વામી વચ્ચન

સંભૂતિવિજયને પાટ સાતમે, ચૂલિકભદ્રસૂરિરાયા રે;
ચોરાસી ચોવીસી લગે એ, રેહેસ્યે નામ સવાયા. શુ૦ વં૦ ૧૮
કાશ્યા પ્રતિબોધી ગુરુરાજે, દુષ્કરદુષ્કરકારક રે;
પ્રણમો ત્રીજે મંગલ* એ ગુરુ, ચઉદ પૂરવ શ્રુતધારક. શુ૦ વં૦ ૧૯
જકખા જકખદિન્નાદિક આદે, બેહેન સાત દો ભાઈ રે;
સિદ્ધીઓ ને વલી ચૂલિકભદ્રભ, નાગર નાત વડાઈ. શુ૦ વં૦ ૨૦

* અહીં તેમ જ આગળ આખા રાસમાં જ્યાં જ્યાં ગીતું (* કૂદડીનું) નિશાન છે, તે નિશાનવાળા લખાણ અંગે કેટલુંક વિશેષ જ્ઞાતવ્ય હોવાથી એ સંગ્રહી જુદી જુદી નોંધો આ રાસના અંતમાં આપવામાં આવી છે.

વીરપ્રભુ નિરવાણુ સમેથી, દોસે પન્નર(૨૧૫) વરસે' રે;
 થૂલિલદ્ર શુરુ સરગ સધાર્યા, શુણુ ગાવા મન હરસે'. શુ૦ વં૦ ૨૧
 ઇહાં લગે પટ સૂરિ શ્રુતકેવલી, અડદ પૂરવધર ધારી રે;
 દીપવિજય ઈવિરાજ બહાદર, એ શુરુની બલિહારી. શુ૦ વં૦ ૨૨

હુંહા

ભદ્રબાહુને શિષ્ય અડિ*, સંભૂતિવિજયને બાર;*
 આત શિષ્યણી જાણીઈ, સંભૂતિવિજય પરિવાર. ૧
 ભદ્રબાહુ થૂલિલદ્રછ, દોયે મલી પટ એક;
 સ્થૂલિલદ્ર પાટે' વલી, દોય પાટવી નેક. ૨
 ૮-આ. શ્રી મહાગિરિ, આ. શ્રી મુહરિતસૂરિવણુ'ન
 વહા આર્ય મહાગિરિ, આર્ય મુહરિતસૂરિ'દ;
 દો શુરુભાઈ દો ધૂરે, ધરે' શીલરથ વૃંદ. ૩
 જિનકંપ તુલના કરી, મહાગિરિ મુનિરાજ;
 સંજમ તપ સાધી કરી, સ્વરગ ગયા ગચ્છરાજ. ૪
 આર્ય મહાગિરિ સૂરિને, આઠે શિષ્ય સમુદાય;*
 તેહનો પરિકર બહુ હુઓ, ચેરાવલી કહાય. ૫

આર્ય મહાગિરિની પરંપરા

આર્ય મહાગિરિ સૂરિના, શિષ્ય બલિસહ હોય;*
 તાસ શિષ્ય સ્વાતિડિમા,* તત્ત્વારથકૃત સોય. ૬
 તાસ શિષ્ય પૂરવધરા, ક્યામાચારજ સ્વાંમ;
 પૂજવણુ રચના કરી, ઉપગારી શુણુધામ. ૭
 હાથ દેખાયો સુરપતિ, શ્રી સૌધર્મેંદ્રે આય;
 સાગર દો આયુ કહ્યો, ઉલખિયું સુરરાય. ૮
 ઇંદ્રાગમન જણાવવા, ઉપાસરાનું દાર;
 કેરવીઉ ખીલ દિશા, સોહે' નાણી નિરધાર. ૯
 તે પ્રભુ ક્યાંમાચાર્યછ, કલિકસૂરિ નામ;
 દર્તા પૂનવણુ તણા, પરિકર જસ શુણુધાંમ. ૧૦
 ક્યામાચારજ શિષ્યછ, સંહિલછ મુનિરાજ;*
 છતકંપ બાંધ્યો તેણે, પૂરવધર ગચ્છરાજ. ૧૧

જસોભદ્રસૂરિ થકી, ફેદગુમિત્ર સૂરીશ.*
 યિવિરા ચોરાસી હુઆ, સાખા પેંતાલીસ. ૧૨
 એટલામેં અઠગણુ હુઆ, કુલ સત્તાવીસ જાંણુ*
 મહાગિરિકુલ રચણુસમ, થેરાવલિ પ્રમાણુ. ૧૩

ઢાળ—૨

(ભવિ તુમે વંદો રે, શંખેસર જિનરાયા—એ દેશી.)

૮—આ. શ્રી સુહસ્તિસૂરિવર્ણન.

ભવિ તુમે વંદો રે, પટધારી ગચ્છરાયા;
 આઠમા પટધર રે, ભવિજનને સુખદાયા. ભવિં (એ. આંકણી).
 આર્થ સુહસ્તિસૂરિ વિચરંતા, આતમકાજ સુધાર્યાં;
 બહુમુનિ પરિવારે પરવરિયા, નયરિ ઉજેણી પધાર્યા. ભવિં ૧
 કુંભર અવંતિસુકુમાલે તિહાં, વંદા શુરુ મનભાવે;
 દીક્ષા લઈ સંજમ તપ સાધી, નલિનીશુલભસુર થાવે. ભવિં ૨
 મુનિ કાઉસગ્ગ નિરવાંણુ ઠેકાંણુ, પાસ અવંતિ કેરો;
 ભદ્રામાત કરાયો દેવલ, નાદેં ગાજે શુહિરો. ભવિં ૩
 એક દિન રથયાત્રા વરઘોડેં, સંઘ સહિત શુરુ આવે;
 સનમુખ સંપ્રતિરાય સવારી, શુરુ દેખી મન ધ્યાવે. ભવિં ૪
 ચિંતવતાં હુઓ ભતિસમરણુ, પૂરવ ભવ નૃપ દેખેં;
 ઉતરી ગચ્છરથી શુરુ પ્રણમેં, ધન દિન આજ વિસેખેં. ભવિં ૫
 દ્રુમક ભવેં શુરુરાજ પસાઈ, એક દિન સંજમ પાલ્યો;
 તેથી સંપ્રતિ નૃપતિ થયો હું, શુરુ ઉપગાર સંભાલ્યો. ભવિં ૬
 શુરુ કહેં સંપ્રતિ સંજમ સાધન, પંચમ પદને નમિઈ;
 ખાર માસ પર્યાઈ જેહનેં, અનુત્તર મુખ વ્યતિક્રમિઈ. ભવિં ૭
 એક દિવસનું સંજમ પાલે, દેવગતિ તસ થાવેં;
 તું નૃપતિ થયો શી અધિકાઈ? અમર મોક્ષપદ પાવેં. ભવિં ૮
 વીર જગતશુરુ નવમ પટોધર, હું છું સંપ્રતિ! સુંણિઈ;
 શ્રેણિકુ કાણિક નવમો પટધર, સંપ્રતિ! તુંહી જ ગણિઈ. ભવિં ૯

શુરુઉપદેશ સૂણી નૃપ સંપ્રતિ, વિષ્ટ અનારજ દેશે;*
 સુલભ વિહાર ક્રિયા મુનિવરના, ભવિજન લાભ વિશેષે. ભવિં ૧૦
 લાખ સવા પ્રાસાદ કરાયા, છત્રિસ સહસ્ર ઉદ્ધાર;
 કોડિ સવા જિનચિંખ લરાબ્યાં, ધાતુ પંચાણુ હનર. ભવિં ૧૧
 ઉપાસરો દોય સહસ્ર કરાયા, દાનશાલે શત સાત;
 ઇણીપરે જિનશાસન અબ્બુઆલ્યા, રાખ્યા નાંમ વિખ્યાત. ભવિં ૧૨
 વીર પ્રભુ નિરવાણુ સંવચ્છર, વરસ દોયસે બાણો;
 અધિક વરસ ઉપર એકાણુ(૨૯૧), તે સમે સંપ્રતિ ભાણુ. ભવિં ૧૩
 અપ્રમ પટધર આર્ય સુહસ્તિ, સોહમ પટધર છાજે;
 ઇહાંલગે નિર્ગ્રંથ બિરદ એ પહેલું, દીપવિજય ધવિરાજે. ભવિં ૧૪

“મતિ નિર્ગ્રંથ બિરદ પ્રથમ” ॥૧॥

કુંડા

- ૬—આ. શ્રી સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી સુપ્રતિખદ્ધસૂરિવર્ણન
 આર્ય સુહસ્તિસૂરિતણા, સુસ્થિત સુપ્રતિખદ્ધ;
 સંજમ તપ રંગે કરી, બાર શિખ્ય શુણુરિદ્ધ. ૧
 સૂરિમંત્ર કોટિ જખ્યો, પંચ પીઠ પ્રસ્થાન;
 કોટિકે ગચ્છ તેહથી થયો, બીજો બિરદ સયાંન. ૨
 સુસ્થિતશ્રી સૂરિરાજજી, નોંમે પાટ રસાલ;
 ૧૦—આ. શ્રી ઇંદ્રદિનસૂરિ તથા તત્કાલીનસૂરિવર્ણન
 ઇંદ્રદિનસૂરીસરુ, હસમે પાટ વિશાલ. ૩
 હવે પાટ વિના બીજા થયા, તિણું સમે સૂરિરાજ;
 પ્રસ્થાવે વરણુવ કરું, જ્ઞાનપોત વચ્છરાજ. ૪

ઢાળ—૩

- (આધા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ધર વોહોરણુ વેલા-એ દેશી)
 વંદો ચરણુ ધુરંધર ધીર, સૂરીસર ગચ્છરાજ. (એ આંકણી)
 વીરથી આર સૈહે ત્રેપન (૪૫૩) વરસે, કાલિકસૂરિ બીજા;
 ગર્દભિલલ શિર છેઘાં ઠાજે, સતી સાધવી અજા. * વંદો ૧
 અપુટાચારજ આરજ મંગૂ, પાદલિપ વૃક્ષવાદી;
 નાગાજૂન સહુ તેહી જ સમયે, જૈનમતી દંઠ વાદી. વંદો ૨

આ. શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરવર્ણન

ચરિત્ર પ્રભાવક માર્હિ વખાણ્યા, આઠ પ્રભાવક સૂરિ;
 તેહમાં સિદ્ધસેન દિવાકર, વરણું છું ગુણ નૂરી. વંદો ૦ ૩
 કુસુદયદ્રા નામ જેહનું, વિદ્યાવેદ અભ્યાસી;
 વચન વિવાદે પૂરવ લેખથી, સંજમ લીધ ઉલ્લાસી. વંદો ૦ ૪
 'નમોઽર્હતસિદ્ધાચારજ' સંસ્કૃત,* એ છે પૂરવ માર્હિ;
 ઈમ સંસ્કૃત પઠિકમણું કરવા, સૂરીસર હિલ ચાહે. વંદો ૦ ૫
 શુરુઈ તિરસ્કાર તિહાં ક્રીધો, ખાર વરસ રહો દૂરા;
 ગણધરને પૂરવધર કરતાં, તમે કૌણ અધિકૈરા ? વંદો ૦ ૬
 મોટા રાજા પ્રતિજોષસ્થો, તો લેશ્યું ગચ્છમાર્હિ;
 નિસુણી કુસુદયદ્રા શુરુવાણી, વળ્યા ઉજેણી રાહે. વંદો ૦ ૭
 મહાકાલ મહાદેવ દેહરે, સૂતા લિંગની પાસે;
 પૂજારી યગ જિમ જિમ તાણું, તિમ તિમ લંગ પ્રકાસે. વંદો ૦ ૮
 રાય હુકમથી જેર ખંધના, દિયા પ્રહાર જિવારે;
 તે સહુ અંતેઉરમે લાગે, પકચો પુકાર તિવારે. વંદો ૦ ૯
 નૃપતિ આય શુરુચરણે પ્રણમે, હાજર હુકમ પ્રમાણે;
 શુરુ કહે જૈનધર્મ અંગીકર, દયાધરમ જગ જાણે. વંદો ૦ ૧૦
 નૃપ કહે સુત મહારાજ મુનિસર, જળરજસ્ત નહિ ધર્મ;
 ધર્મ પાલવો મનરાજીથી, એ કેહેવત જગમર્મ. વંદો ૦ ૧૧
 જૈનધરમ કાંને નિસુંણું છું, દયાધરમ શિવશર્મ;
 ચમત્કાર શિવલિંગથી પ્રગટે, તો માર્તું તુમ ધર્મ. વંદો ૦ ૧૨
 ચમત્કાર હાખવવા શુરુઈ, વીર ખત્રીસી ક્રીધી;
 અધિષ્ઠાયક પ્રગટયો નહિ કેઈ, ફરિ ચિંતવના ક્રીધી. વંદો ૦ ૧૩
 કલિજુગે પારસનાથ દેવના, અધિષ્ઠાયક છે બલિયા;
 કેદ્યાણુમંદિર સ્તવના કરતે, તુરત મનોરથ ફલિયા. વંદો ૦ ૧૪
 'યદ્દિમન હરે' એ કાવ્ય લાણુંતાં, રુદ્રલિંગ થઈ જવાલા;
 પ્રગટી પાસ અવંતિ પ્રતિમા, જે અવંતિ સુકુમાલા. વંદો ૦ ૧૫
 શ્રી વિક્રમનૃપતિ પ્રતિજોધ્યો, જૈનધરમ ચિત્ત લ્યાયો;
 સિદ્ધસેનસૂરિ શુરુઉપદેસે, સિદ્ધગિરિ સંધ ચલાયો. વંદો ૦ ૧૬

વીરથી ચ્યારસે'હે' સિત્તર(૪૭૦) વરસે', વિક્રમનૃપતિ દિવાળે';
 'દૃષ્ટ્યાણુમંદિર' રતવના ક્રીધી, પાસ તણી ગચ્છરાળે'. વંદો ૧૭
 નૃપતિ લુધિધિર સંવત સાંછ, સંવત આપ લિખાયો;#
 પરનારીળંધવ નૃપ વિક્રમ, પરઉપગારી દહાયો. વંદો ૧૮
 વીર વેતાલ ક્યો જિછે હાજર, વધી હરસિદ્ધિ લવાની;
 દેવ સહાઈ સદલ મનોરથ, સિદ્ધિ થયા જગદાંની. વંદો ૧૯
 વિક્રમચરિત્રથી જાણી દેવ્યો, વિક્રમ નૃપ અધિકાર;
 વરણુવ દિધા છે' બહુ તેહમાં, જોહનો વંશ પુ'આર. વંદો ૨૦
 સિદ્ધસેન શુરુ શ્રાવક વિક્રમ, દોહ જોડ જગ રાળે';
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, જગ જથ નોખત બાળે. વંદો ૨૧

દુંડા

૧૧-આ. શ્રી દિનમૂરિ તથા ૧૨-આ. શ્રી સિંહગિરિવર્ણન
 એકાદશમી પટધરું, દિનમૂરિ ગણધાર;
 દ્વાદશમે' પટ સિંહગિરિ, તપ સંજમ વ્રતધાર. ૧

૧૩-આ. શ્રી વળરનાર્મવર્ણન
 ગૌતમગોત્રી ધનગિરિ, લધુ વય દીક્ષાભાવ;
 પરણ્યા વિષ્ણુ અનુમત નહીં, માતપિતા કહે' તાવ. ૨
 પિતુ આગ્રહથી પરણ્યા, દ્વરિ માંગ્યો આદેશ;
 પિતુ કહે' જાણે તુમ પહુ, માંગો તસ નિર્દેશ. ૩
 માગી અનુમત સ્ત્રી કને', સા કહે' કટુક વચ્ચેણ;
 દીક્ષા દેવીથી તદા, પરણી દેણુ સચેણ. ૪
 બહુ આગ્રહ સ્ત્રીથી ટિજો, કહે' મુનંદા તામ;
 "એક પુત્ર હુઆ પછે', સંજમ દેવ્યો સ્વામ." ૫
 અનુક્રમે' ગરલ ધયો તદા, ક્ષરિ' માર્ગે' અનુમત;
 પુત્રરતન હોર્યે' સ્ત્રી, જો માને તું સત્ત. ૬
 ગરલવતી ઘર છોડીને', ધનગિરિ ચઢ ઉજમાલ;
 વ્રત લીનો સિંહગિરિ કને', ચરણુ કરણુ સુવિધાલ. ૭
 પૂરણુ માસે પ્રસવીજો, પુત્રરતન રવિ તેજ;
 રતન પાને પોપે સદા, માતા પૂરણુ હેજ. ૮

લઘુ પુત્ર માતા પ્રતે, રુદ્ધન કરે હેરાન;
રાખ્યો ન રહે બાલ તવ, હુલરાવે કરી ગાન. ૬

ઢાળ—૪

(આદિ જિનેસર વિનતી હમારી-એ દેશી.)

શ્રી ધનગિરિ મુનિ ગોચરી જાતાં, શુરુ ઉપયોગે' જોય રે;
સચિત્ત અચિત્ત દ્રવ્ય વોહોરજ્યો દોઉ, જો વોહોરાવે કાચ રે.
વંદો શ્રુતધર વચરકુમરજી. (એ આંકણી) ૧

ધનગિરિ ગોચરી કરતા કરતા, આયા આપણે ઘેર રે;
બાલક છાંનો ન રહે રાખ્યો, રુદ્ધન કરે' બહુ પેર રે. વંદો ૨
તવ સુનંદા રીસ કરીને', બોલે' જોમ વચન રે;
રાત દિવસ સંતાપે છે બહુ, હ્યો જો તમારો તજ રે. વંદો ૩
બાપે જોલીએ' વોહરીને લીધો, ધરમલાલ કહી સોચ રે;
આબ્યા ઉપાસરે' ધનગિરિ મુનિવર, ભારે તે વજ્ર સો હોચ રે. વંદો ૪
પાલણે' પોઠ્યાં વચરકુમરને', હાલજ્યાં ગવાય રે;
મહાસતી સાધવી સૂત્ર બણુંતાં, ધારે' કુમર સુખદાય રે. વંદો ૫
શ્રી આચરણ સુચકગંઠ ઠાણુંગ, સમવાય-અંગ સોહાય રે;
ભગવતી જ્ઞાતાઅંગ ઉપાસક, અંતગઠ અનુત્તરવાય રે. વંદો ૬
પ્રશ્નવ્યાકરણ વિપાકસૂત્ર જો, અંગ અગ્યાર કે'હેવાય રે;
પાલણે' સૂતાં સહુ જો બણીયા, પૂરવ પુન્ય સહાય રે. વંદો ૭
મોટા થયા જળ વચરકુમરજી, તીન વરસ જળ થાવે રે;
લઘુ બાલકએ' રમતો દેખી, માતાજી લેવાને આવે રે. વંદો ૮
લાવોને' સ્વામિજી પુત્ર અમારો, ધનગિરિ કહે તવ વાંણ રે;
આવે' તો લેઈ જાઓ કુમરને, જોવડી સ્ત્રી ખેંચાતાણ રે. વંદો ૯
પુત્ર તમારો ને' નહિ કયો' અમારો ? નિશ્ચે' તમારો જો હોચ રે;
તો લેઈ જાઓ હાથ ગ્રહીને, સાચી કહે'વત સોચ રે. વંદો ૧૦
માતા પુત્ર કને' જળ આવી, પુત્ર ગયો તવ નાસી રે;
આયો ધનગિરિ તાત સમીપે', રહી તવ માત વિમાસી રે. વંદો ૧૧
સુનંદા ગઈ રાજહવારે, જઈ ફરિયાદી પુકારે રે;

મુનિવર તેડયા નૃપતિ હજુરે, પૂછેં સહુ એ વિચારે રે. વંદો ૧૨
 નૃપ કહે એહનો ન્યાય સ્યો કરીધ ? અમથી ન્યાય ન હોવે રે;
 માતપિતાને પુત્રનો કહ્યો, સમઝણ સમજે દોય રે. વંદો ૧૩
 તે કરતાં સૂત રાણ થઈને, બાવે જેહની પાસ રે;
 તેહનો પુત્ર એ ન્યાય અમારો, બોવો હિયડે વિમાસ રે. વંદો ૧૪
 કૂલ રમકડાં મીઠાઈ ને મેવા, પુત્રને માત દેખાવે રે;
 દેખાવે શુરુ ઓઘો મુંહપતી, તુરત શુરુ કને આવે રે. વંદો ૧૫
 ઓઘો મુંહપતિ મસ્તક ઠવીને, નૃત્ય કરે તવ બાલ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, વચરકુમર સુકુમાલ રે. વંદો ૧૬

દુંડા

નવ વરસ વયમેં કુમર, લીનો સંજમ ભાર;
 મુનંદા તવ ચીંતવે, હવે કૌંણ આધાર. ૧
 ઈમ મન ચિંતવતી થકી, લાવે મન વૈરાગ્ય;
 મુનંદા સંજમ લિઓ, ચઢવા શિવગિરિપાગ. ૨
 ધન શ્રી ગૌતમ ગોત્રને, રત્નખાણુ ઇંહ સાંચ;
 શ્રીગૌતમ ગણધર પ્રમુખ, પુરુષ રતન શું બચ. ૩
 હવે મુનિવર શ્રી વચરણ, હિનહિન શ્રુત અભ્યાસ;
 કરતે દસ પૂરવ લણ્યા, પટધર લાયક ખાસ. ૪
 લાયક દેખી વચરને, થાપે સિંહગિરિ પાટ;
 ભૂમંડલ વિચરે સૂરિ, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૫

ઢાળ—૫

(અવિનાસીની સેજડીઈ રંગ લાગ્યો માહરી સજની—એ દેશી.)

એક દિન ઉજેણીને મારગ, સૂરિ વિચરતા બાવેણ;
 પૂરવ લવનો મિત્ર દેવતા, ઘેબર તિહાં વહોરાવે. શ્રુતધર નમીઈણ. ૧
 “અણુમિસનયણાં મણુકજ્જસાહણાં” * એ ગાથા સંભારીણ;
 દેવચિંડ બાણીને ન લીઓ, આહાર તિહાં વ્રતધારી. શ્રુત ૨
 પ્રગટ થઈ વંદે શુરુચરણે, શુણ્ણસ્તુતિમાલા ગાવેણ;
 આકાશગામિની વિદ્યા દેઈને, સુર નિજ સ્થાનક આવે. શ્રુત ૩

વલી એક દિવસ પરીક્ષા જોવા, તેહિ ન સૂરિ કિરિ આવેંજી;
 શ્રાવક રૂપ કરી અતિ આહર, કોહલોપાક વહોરાવે. શ્રુત૦ ૪
 અણુમિસ નયણે સુર જોલખીયો, દેવપિંડ તેહ નાણીજી;
 ન લિઓ આહાર તેહ શુરુરાજે, ધન્ય ઉપયોગી નાણી. શ્રુત૦ ૫
 પ્રગટ થઈ સુર વૈકિયલખિય, દેઈ નિજાનક જાવેજી;
 જૂમંડલ પર સૂરિ વિહરંતા, ભવિજન ધરમ સુણાવે. શ્રુત૦ ૬
 કાલ સમાવે કાલ પડ્યો તવ, કપડેં સંધ બેસારીજી;
 ખૌદ્ધરાયનેં દેસ સુભિક્ષેં, લેઈ ગયા ગણધારી. શ્રુત૦ ૭
 અકાઈ મહોત્સવ જિનપૂજનમાં, કૂલ ન દેવેં રાયજી;
 કૂલ વીસ લખ લખમી પાસે, મંગાવે સૂરિરાજ. શ્રુત૦ ૮
 જૈનધરમ દીપાવી શાસન, સહુ આન્યા નિજ દેસેંજી;
 ખોધમતી નિર્ધાટ કરીને, જૈનધરમ ઉવએસેં. શ્રુત૦ ૯
 સંવત એકસો આઠે (૧૦૮) વરસે*, વયરસ્વામિ ઉપદેશેજી;
 ઉદ્ધાર કીધો જીવડે ભાવડે, સિદ્ધગિરિ લાભ વિસેસેં. શ્રુત૦ ૧૦
 વૈકિયલખિય વિકુર્વિ સુંદર, રૂપ ધરી સૂરિરાયજી;
 દિઈ દેસના ભવ્ય જીવને, મોહન રૂપ સુહાય. શ્રુત૦ ૧૧
 પાડલીપુર કોટિધવજ નિવસેં, વ્યવહારી ગુણવંતજી;
 તાસ સુતા છે નામ રુકિમણી, ખાલકુમારી સંત. શ્રુત૦ ૧૨
 અદ્ભુત રૂપ સુષ્ટિ સ્વામિનું, કરેં પ્રતિજ્ઞા એહજી;
 “વરવો માહરેં વયરસ્વામને,” સાચેં પૂરણ નેહ. શ્રુત૦ ૧૩
 ગામ નગર પુર પદ્મજી ફરતે, પાડલીપુર શુરુ આયાજી;
 નિસુણી રુકિમણી કહેં તાતને, “જામાતા તુમ આયા.” શ્રુત૦ ૧૪
 વિહવા સામગ્રી સહુ કરીઈ, મંડપ સખર બનાઈજી;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, મંગલ ગીત વધાઈ. શ્રુત૦ ૧૫

હુહા

અતિ હરખે વ્યવહારીઈ, પુત્રિ પ્રતિજ્ઞા કાજ;
 મંડપ તોરણ સજ કિઓ, ભાંત ભાંતકે સાજ. ૧
 કરી વરઘોડો અભિનવો, હય ગય રથ સુખપાલ;
 બહુ વિધ વાજાં વાગતેં, સુહાર રુકિમણી ખાલ. ૨

દોડિ નવાણું સોનિયા, વર પેહેરામણી કાજ;
 હીર ચીર પટકુલ સહિત, વિવિધ વિવિધ કે સાજ. ૩
 વરમાલા કરમાં ધરી, ચાલી વરવા સ્વામ;
 શુરુ ઉપદેશે છે તિહાં, આવી રુકિમણી તામ. ૪
 માતપિતા કહું સ્વામને, પરણો એ મુજ ખાલ;
 દોડિ નવાણું સોનિયા, વિલસો મુખ વડ લાલ. ૫
 ઠવવા વરમાલા ગલે, ગઈ સ્વામને પાસ;
 સૂરીશ્વર ખોલે તિહાં, મધુરે વેણુ વિલાસ. ૬

ઢાળ—૬

(નાંછ નાંછ નાંછ નાંછ, છોડો નાંછ—એ દેશી).

માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો, અડસ્યો માંજ્યો;
 સંજમ વ્રત લાજે છે અડ૦ વ્રતને દ્રવણ લાગે છે. અડ૦ (એ આંકણી.)
 સાંશળ રે તું રુકિમણી ખાલા, ગૌતમ ગોત્ર છે માહરું;
 તેહમાં મોટા મોટા ગણધર, હૂઆ છે જગતારું. અડ૦ ૧
 શ્રી ઇંદ્રભૂતિ ને અગનિભૂતણ, વાયુભૂતણ કહીઈ;
 વલી મોટા પૂરવધર પ્રગટ્યા, એણે ગોત્રે જસ લહીઈ. અડ૦ ૨
 ગૌતમ ગોત્રને દ્રવણ લાગે, વલી સંજમ વ્રત લાજે;
 ધનગિરિથી શ્રીસોહમકુલના, મહારાં પરીયાં લાજે. અડ૦ ૩
 માહરા કુલમે જંબુસ્વામી, હૂઆ ખાલ પ્રહ્લ્યાચારી;
 કહતા આઠેનેં પ્રતિખોધી, સરવ હૂઆ વ્રતધારી. અડ૦ ૪
 માહરા કુલમે સાતમેં પાટે, શ્રીલક્ષ્મણ સૂરિરાયા;
 દોસ્યા વયણે તે નવ ચલિયા, જગ જસ ઘોષ બળાયા. અડ૦ ૫
 સોહમકુલને ગૌતમ ગોત્ર, ધનધન જોડ સવાઈ;
 તેહમાં હું છું તેરમો પટધર, જુગપ્રધાન વડાઈ. અડ૦ ૬
 પાંચે કરતાં ચોથા વ્રતનો, પાપ કહ્યો વીતરાજે;
 પ્રહ્લ્યાચર્યસમ નહીં વ્રત ખીજો, ધન્ય જે વિષયનેં ત્યાગે. અડ૦ ૭
 સ્ત્રી સંગે નવલાખ છે ગભંજ, વલી અસંખ્યાત કહીયા;
 ઈસ બાણી સંતોષ કરીને, મુનિવર ન્યારા રહીયા. અડ૦ ૮

શીલથી દેવ રહે' જસ હાજર, શૂદ્રી સિંહાસન થાવે;
 શીલથી શીતલ પાવક પાંણી, અહિ કૂલમાલ થઈ આવે. અડ૦ ૯
 શીલથી દૂરજન સજ્જન હોવે, શીલે જસ સોભાગ;
 શીલથી સફલ મનોરથ સફલા, શીલથી ભવજલ તાગ. અડ૦ ૧૦
 સતી સુભદ્રા સીતા માતા, ચંદનખાલા માડી;
 મૃગાવતી ને શીલવતીને, શિવપુર લગ પહોંચાડી. અડ૦ ૧૧
 રાજમતી ને ખાંહી સુંદરી, કુંતા ને દમયંતી;
 દ્રુપદી કૌશલ્યા વલી સુલસા, પ્રભાવતી કુલવંતી. અડ૦ ૧૨
 જેહના જગમે' જસના પડહા, આજ લગે' બાજે છે;
 જેહને નાંમે સંકટ લાંજે, ગણધર વચને ગાજે છે. અડ૦ ૧૩
 ધનધન શ્રી નેમીસર પ્રભુને, રાજેમતિ ધનધનન;
 અણુપરણ્યા જેણે' સંજમ લીધાં, બલિહારી કૃતપુન્ન. અડ૦ ૧૪
 તે માટે સાંભળ રે રુકિમણી, આઠ વરસે ત્રત લીનો;
 હું પરણ્યો છું સંજમ હાંપતા, હવે' નહીં તુલ આધીનો! અડ૦ ૧૫
 ઉઠ હાથ* તું અલગ રહીને, સાંભલ મુંજ મુખ વાંણી;
 વરમાલા નિજ કંઠ ઠવીને, પરણ્યું શિવ પટરાણી. અડ૦ ૧૬
 પાંચે' ઈંદ્રિય હાથ કરીને, વાલ્યો વજૂ કછોટો;
 સંજમ શીલ રતન મન ધરીયાં, હવે' નહીં કાંઈ તોટો. અડ૦ ૧૭
 મેરુ મહીધર ઠામ તજે' જો, ઉદ્ધિ મરજાદા મૂકે;
 ચંદ્રમંડલથી પાવક પ્રગટે, તોહિ વયરસૂરિ નવિ ચૂકે. અડ૦ ૧૮
 વયરસ્વામીસૂરિ ઉપદેશે, રુકિમણી મન વૈરાગ;
 રાજમતી પરે' મુજને' તારો, એ મોટો સોભાગ. અડ૦ ૧૯
 બાલકુંભારીઈ સંજમ લીનો, ધનધન રુકિમણી બાલા;
 ધનધન હંપતી શીલ સુગંધી, શીલથી મંગલમાલા. અડ૦ ૨૦
 એહવે' બાર વરસને' હકાલે, સુખતા આહાર ન મલીયા;
 બહુ મુનિ સાથે અણુસણ કીધાં, વયરસ્વામ શ્રુતબલીયા. અડ૦ ૨૧
 વીરથી પાંસસે' વરસે ચોરાસી (૫૮૪),*
 સંવત એકસો ચઉદા વરસે (૧૧૪), હંપતી સુરપદ પાવે;
 દીપવિજય કવિરાજ જગતમે', મહામંગલ પદ પાવે. અડ૦ ૨૨

કુંડા

૧૪—આ૦ શ્રી વજ્રસેનસૂરિવર્ણન

વચર સ્વામ પાટે પ્રગટે, ચઉદમે પાટ વિશાલ;
 વજ્રસેનસૂરીસરુ, જીવદયા પ્રતિપાલ. ૧
 જગત સાહિ રૌરવ પડ્યો, મહાકાલ સખ દેસ;
 ધાન સર્વે મુંહવાં થયાં, ઉધ્વસ હુઆ દેસ. ૨

ઢાળ—૭

(ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રામ—એ દેશી.)

શ્રી સોપરિક નયર અનોપમ, પાઉં ધાયો ગચ્છરાજ રે;
 તિહાં નામે છે શ્રાવક જિનદત્ત, કૌટિધ્વજ સામ્રાજ રે.
 વજ્રસેન સૂરીસર વંદો. (એ આંકણી) ૧
 અન્ન વિના પરિવાર કુંડુંબ મલી, લક્ષ દ્રવ્ય એક ટંક રે;
 વિધ લેલી અન્ન પાચન કીધો, મરવા હેત નિઃશંક રે. ૧૦ ૨
 તિણે સમે શ્રીગચ્છરાજ સૂરીસર, ગયા ગોચરી ઘેર રે;
 સકલ કુંડુંબ પરિવાર મલીને, બેઠા છે લોજન હેર રે. ૧૦ ૩
 દેખી કહે શુરુરાજી તેહને, મ કરો એહ અકાજ રે;
 કાલે પ્રભાતે આવશે બહુલાં, પ્રથુલ તે અન્નનાં જહાજ રે. ૧૦ ૪
 શુરુનાં વચન સુણી સહુ હરખ્યા, ભૂમિ ભાંડાર્યા અન્ન રે;
 સકલ કુંડુંબ ઉપવાસ કરીને, ધ્યાન ધરે એક મન્ન રે. ૧૦ ૫
 હૂઓ પ્રભાત ને પ્રવહણુ આયા, અન્ન પ્રથુલ હૂઓ તાંમ રે;
 સકલ કુંડુંબ મન એમ વિમાસે, ઉપગારી શુરુ સ્વામ. ૧૦ ૬
 વિધ લક્ષણથી આરત ધ્યાને, જીવ દુરગતિમે પડતો રે;
 ધરમની વાસના કાંઈ ન રહેતી, ચોરાસી રહવડતો રે. ૧૦ ૭
 ઈણુ ચેતનજી વાર અનંતે, લોગવિયા સુરલોગ રે;
 નરસુખ સુરસુખ વાર અનંતે, મેલવીયા કેઈ યોગ રે. ૧૦ ૮
 તોહી ચેતન તૃપત ન પામ્યો, પુદ્ગલમે રહ્યો માચી રે;
 ધરમ વિના રહવડિયો ચઉ ગતિ, મોહવસે રહ્યો રાચી રે. ૧૦ ૯

અવતીપણ્ણમે મરણુ હોતો તો, દુરગતિ હોત અજાણુ રે;
શુરુ ઉપગાર થકી ઉગરીયા, ઉગરીયા દસ પ્રાણુ રે. ૧૦ ૧૦
માટે સંજમ વ્રત આદરીઈ, કરવા આતમ કાજ રે;
એમ વિમાસી કુટુંબ તિહાં સઘલે, આદરે સંજમરાજ રે. ૧૦ ૧૧
જિનદત્ત શેઠને નારી નિરુપમ, ઈશ્વરી નામ છે તાસ રે;
‘નાગેંદ્ર ચંદ્ર નિવૃત્તિ’ વિદ્યાધર,

પુત્ર એ ચ્યાર છે ખાસ રે. ૧૦ ૧૨

સકલ કુટુંબ મલી શુરુ પાસે, ઉલસિત સંજમવંત રે;
લીધાં વ્રત શુરુરાજ સમીપે, ધનધન સુનિજન સંત રે. ૧૦ ૧૩
એકસો અઠાવીસ વર્ષ આઉણું, લોગવી વજસિન સૂરિરાય રે;
વીરથી છસે વીસે (૬૨૦) વરસે,*
અંવત એક પંચાસા (૧૫૦) વરસે, સૂરિ અમરપદ પાય રે. ૧૦ ૧૪
નવથી તે અઢિલ લગી પટ પાટે, કોટિક ધિરદ ગવાય રે;
એહની શાખા પડગચ્છ બહુ, ચેરાવલીમેં કહાય રે. ૧૦ ૧૫
અઢિલમેં પાટ નેં સાતમી ઢાલે, સૂરીશ્વર શુણુ ગાયા રે;
દીપવિજય કહે વજસૂરિ લગ, કોટિક ધિરદ કહાયા રે. ૧૦ ૧૬

“ ઇતિ શ્રી કોટિકગચ્છ ધિરદ દ્વિતીય. ”

હુહા

ચ્યાર શિષ્યનાં નામની, પ્રગટી શાખા ચ્યાર;
નાગેંદ્રી સાખા પ્રથમ, ખીલ ચંદ્ર ઉદાર. ૧
ત્રીલ નિવૃત્તિ કરી, ચોથી વિદ્યાધરી નામ;
સાખા પડસાખા હુંતે, ચોરાસી ગચ્છ* તામ. ૨

૧૫—આ. શ્રી. ચંદ્રસૂરિવણ્ણન

ચ્યાર શિષ્યમાંહે ચતુર, ચંદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
વજસેનના પાટવી, ભવોદધિ તરન જહાજ. ૩

દાળ—૮

(હારે હું તો ભરવા ગઈતી તટ યમુનાનું નીરજે—એ દેશી.)
હારે વારી ચંદ્રસૂરિ શુણુનૂરી શ્રી મહારાજ જો,
પન્નરમેં પાટેં રે જ્ઞાન દિવાકરું રે લોલ.

- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રા છે ઉચ્ચવદ બેહના જાન બે,
ચરતે ને પરિણામે સુણના માગરુ ને હોલ. ૧
- હરિ વારી ચંદ્ર ભાત્રો છે ઉચ્ચવદ બહનો પુત્ર બે,
ચંદ્ર મિત્રા છે કીરત પુરુષી બિજલી ને હોલ;
- હરિ વારી મત બેહના છે ઉચ્ચવદચંદ્ર સમાન બે,
સુરેક ઉચ્ચવદ ઉચ્ચવદ મતિ છે નિરમલી ને હોલ. ૨
- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રા છે ઉચ્ચવદ બેહના જાન બે,
ચંદ્ર મિત્રો છે સમરિત દરજન બિજલો ને હોલ;
- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રો છે ચારિત ચરતે રંગ બે,
ચંદ્ર મિત્રો મન ઉચ્ચવદ પરિણામે જલો ને હોલ. ૩
- હરિ વારી વપસ્યા ઉચ્ચવદ ચંદ્ર ભાત્રી સુખમર બે,
ચંદ્ર ભાત્રો કુદ ઉચ્ચવદ માવપિતા વણો ને હોલ;
- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રો છે ઉચ્ચવદ મત પચ્ચખાણુ બે,
ચંદ્ર મિત્રા જલ કીરિયા મન દેઠ આપણો ને હોલ. ૪
- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રો છે ઉચ્ચવદ સુરુ ઉપરેથ બે,
ઉચ્ચવદ મિત્રા ને વલી ઉચ્ચવદ વાયણા ને હોલ;
- હરિ વારી ચંદ્ર મિત્રા છે ઉચ્ચવદ પુષ્કા સ્વામ બે,
ચંદ્ર ભાત્રી છે ઉચ્ચવદ શુભના કારણા ને હોલ. ૫
- હરિ વારી ચંદ્ર ભાત્રો છે સાધન ચરતે રંગ બે,
ધરમ ધ્યાન છે ઉચ્ચવદ ચંદ્ર ભાત્રો સદા ને હોલ;
- હરિ વારી ચંદ્ર ભાત્રો છે ઉચ્ચવદ શાસન મહિ બે,
ઉચ્ચવદ કુણા બચણા આચરણા સદા ને હોલ. ૬
- હરિ વારી ચંદ્ર પદે કનિ ઉચ્ચવદ સુણથી સ્વામ બે,
સુણ પરિણામે નામ તે ચંદ્રસૂરિ યથા ને હોલ;
- હરિ વારી જુનરકપર વિચરતા સૂરિનામ બે,
કુમરિતિમિરકર શ્રી ચિતશાસનમાં કલો ને હોલ. ૭
- હરિ વારી વીરથી થયસત ગીતે વરતે (૧૩૦) હોય બે;*
- હરિ વારી સંવત ચેહલો સાદા (૧૧૦) વરતે હોય બે,
ચંદ્ર વિરદ ગમક ગીતે નામ મનોહર ને હોલ;

હારે વારી શુરુ શુભ માલા સ્તુતિ ગાવે શુભવંત નો,
ધ્યાવે રે મન પાવે સકલ સુહંકરુ રે લોલ.

૮

“ ઇતિ ચંદ્ર બિરહ ત્રીતે. ”

હારે વારી ચંદ્ર બિરહમે ગચ્છ ઘણા સમુદાય નો,
હૂઆ રે બહુ સૂરિ પાટપરંપરા રે લોલ;
હારે વારી સૂરિ ધનેસર ચંદ્રગચ્છમે હોય નો,
શેત્રુંભમહાતમ કીધો શુભસાગરે રે લોલ.

૯

હારે વારી ધનધન જિનદત્ત ગેણકુલે પ્રભુ ચંદ નો,
ધનધન ઇશ્વરીમાતા કુળ સમુદ્રને રે લોલ;
હારે વારી ધનધન સોહમપાટપટોધર નંદ નો,
દીપવિજય કવિ પ્રભુમે ચંદ્રસૂરીંદ્રને રે લોલ.

૧૦

દુહા

૧૧—આ૦ શ્રી સામંતભદ્રસૂરિવર્ણન

ચંદ્રસૂરિ પદેશ વિભુ, સવે સૂરિ સિરતાજ;
સોલમા પટધર ભંજુર્ધ, સામંતભદ્ર મહારાજ. ૧
સોલ કલા શશિ સમ વદન, જિપક સોલ કષાય;
રાગ દ્વેષ અરિથે લડયા, શુભ નિષ્પન્ન કહાય. ૨
કરમ શત્રુથે જીતવા, ધર્યો સામંત સભાય;
તિજે શ્રીસામંતભદ્રજી, નામ પ્રમાણુ ધરાય. ૩

ઠાળ—૯

(શ્રી સંભવજિનશું પ્રીત, અવિહડ લાગી રે—એ દેશી)

સામંતભદ્રસૂરિરાજ, સોલમે પાટે રે;
પ્રભુ વિચરે દેશ વિદેશ, બહુ સુનિ થાટે રે. ૧
અપ્રતિબંધ વિહાર, જયણા કરતા રે;
નિત જિનવાણી ઉપદેશ, ભવિ અનુસરતા રે. ૨
બહુ વિધ તપસ્યા રંગ, આતમ ભાવે રે;
પ્રભુ ષટ જંતુ પ્રતિપાલ, ધરમ બંતાવે રે. ૩

ધર્મો શીલ સન્નાહ, ભય નવિં ધોરે રે;
 શુર ચરણ કરણ શુભધીર, મોહ મહં વારે રે. ૪
 કરે તપસ્યા પૂર, વનમાં રહેવા રે;
 હઃકૃત પૂરવ કરમ, પરિસહ સેહેવા રે. ૫
 પલિપતિ ખહું ભીલ, વનના વાસી રે;
 શુર તેહને દેઈ ઉપદેશ, ક્રિયા શુભરાસી રે. ૬
 કેઈ કરે પચ્ચકખાણુ, હિંસા કેરાં રે;
 વલી અલિક વયણુ તત નીમ, લિઈ ઘણેરા રે. ૭
 ચોરી કરવા નીમ, ભોજન રોતે રે;
 કેઈ શીલિતણા સંતોષ, લેઈ ખહું ભાંતે રે. ૮
 વલી ચાડી થાપણુમોસ, કેઈ પચ્ચકખાણુ કરે;
 કેઈ પરદારા સંતોષ, કેઈ તત નિયમ ધરે. ૯
 ઇમ ભીલ ને તરુર લોક, ખહું ઉપદેશીયા રે;
 પ્રભુ જૈનધરમ કુલ રીત, ખહું ઉપકાર કીયા રે. ૧૦
 વલી સાંખર મૃગ ને સિંહ, જીવ જે વનના રે;
 સહુ તે પામ્યાં પ્રતિબોધ, ભંદ્રક મનના રે. ૧૧
 વેર નહિ મનમાંહે, વિચરે રંગે રે;
 અતિસય એ સૂરિરાજ, ખેસે સંગે રે. ૧૨
 વૃક્ષ સવે હોય નંમ્ર, અતિસય ભાવે રે;
 હોય ઇતિ ઉપદ્રવ દૂર, જિહાં શુરુ ઠાવે રે. ૧૩
 ઇન વનમેં વસતે વાસ, લોક કહે સખલા રે;
 એ તો વનવાસી સૂરિરાજ, તપસાધન સખલા રે. ૧૪
 વીરથી પટ સત ને, પેંતાલીસ (૬૪૫) વરસે રે*;
 વલી સંવત જાણો રે, એકસોસિત્તરમે (૧૭૦) રે;
 વનવાસી ચોથો રે, ધિરદ થયો હરસે રે. ૧૫
 હું તો પ્રણમું એહનો રે, ચરણકમલ ભાવે;
 ધને જગ ઉત્તમે રે, શુરુના શુણુ ગાવે. ૧૬
 પ્રહં ભીડી સમરો રે, સોહમ પટધરને;
 હોય વાંછિત સદ્ગત રે, સ્તવતાં સૂરિવરને. ૧૭

વનવાસી બિરદમેં રે, વીસ સૂરિ કહું છું;
કવિ દીપવિજય કહે રે, અંથ થકી લહું છું. ૧૮

ઇતિ સંવત ૧૬૦ વનવાસી બિરદ અતુર્થ (૪)

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટ જ્ઞાતીય શાહ કલાશ્રીપત કુલોત્પન્ન
અનોપચંદ્ર મજલાલ આગ્રહાત સકલપંડિતપ્રવર પં. પ્રેમવિ-
જયગણિ, પં. રત્નવિજયગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય કવિરાજ
બહાદરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી પ્રાકૃત પ્રઅધે
નિર્ગમ્ય બિરદ ૧ કૌટિક બિરદ ૨ અંદ્ર બિરદ ૩ વનવાસી બિરદ
૪ એવં અત્વારિ બિરદ પોડશ પટોધર સૂરિવર્ણન નામ
પ્રથમોલ્લાસઃ ॥૧॥

દ્વિતીય ઉલ્લાસ

અથ દ્વિતીયોલ્લાસઃ પ્રારબ્ધતે

કુંહા

૧૦—આ. શ્રી વૃદ્ધદેવસૂરિ અને ૧૮—આ. શ્રી પ્રયોતનસૂરિવલ્લન—

જોતમ ગણધર પદ નમી, આરદ માત પ્રકાશ;
 મેમ શુરુ સુપ્રસાધથી, વરણું દ્વિતીય પ્રકાશ. ૧
 સાયંતભદ્રનો પાટવી, સત્તરમો સૂરિરાજ;
 વૃદ્ધદેવસૂરીસુરુ, એવે સૂરિ શિરતાજ. ૨
 પટપ્રત સિત્તર(૬૭૦)વીરથી, વરસ ગયાં જળ હોય;
 નાહકેદે મંત્રી કીયો, વીરદેહરો ઝોય. ૩
 વૃદ્ધદેવસૂરીસરે, તેહ પ્રતિષ્ઠા કીધ;
 નગર નામ આચોર હે, ચક્ર મનોરથ સિદ્ધ. ૪
 વૃદ્ધદેવ પટધર વિભુ, શ્રી પ્રયોતન સૂર;
 અણદસમો પાટવી, દિનદિન ચક્રતે નૂર. ૫

૧૯—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવલ્લન—

પ્રયોતનસૂરિ પટે, માનદેવ ગચ્છરાજ;
 જોગણીસમો પટધર પ્રભુ, વરનું તસ આગ્રાજ. ૬

દાણ—૧૦

(જમતશુરુ તારંગે રે, તારંગે દીનદયાલ; પરમ શુરુ તારંગે રે—એ દેશી)

પાટ મહોત્સવને સમે રે, લક્ષ્મી સરસ્વતી હોય;
 દીડી હોય ખસા પરે રે, શુરુ ચિંતવના હોય.
 પટોધર તારંગે રે, તારંગે દીન દયાલ;
 પટોધર જોગણીસમો ગચ્છરાજ (એ આંકણી) ૧
 શુરુને મન ચિંતા દૂર્ધ રે, દુઝો અષ્ટિત દામ;
 આગળ એ પ્રત ભાંજમે રે, રહેંચે નહિ શિર દામ. ૫૦ ૨
 શુરુને મન તિકાં જોગણી રે, સૂરિ વિમાએ વિચાર;
 “આજ થકી દેવો નહિ રે, ભક્ત શ્રાવકનો આહાર. ૫૦ ૩

વિગય વાવરવી નહિ રે, આજ થકી મત નીમ;”
 જાણી ગુરુ રાજ હૂઆ રે, રહેશે એ થીર ખીમ. ૫૦ ૪
 વિગય ત્યાગે આહારથી રે, ખડું દુરખલ થઈ દેહ;
 ફરી ચ્યાર દેવી હાજર હૂઈ રે, નામ કહું હવે તેહ. ૫૦ ૫
 જયા વિજયા પદ્માવતી રે, અપરાજિતા એ ચ્યાર;
 અહનિશ સૂરિ હાજર રહે રે, નહુલાઈ શહેર મહાર. ૫૦ ૬
 એહવે સાકંભરી નયરમાં રે, સાકિની ડાકિની શોર;
 ઉપદ્રવ સઘલા શહેરમાં રે, મારી મરકીનું જોર. ૫૦ ૭
 ગુરુજી નાહુલાઈ જાણીને રે, સંઘે લખિયો લેખ;
 મહા ઉપદ્રવ વારવા રે, ઉપજાર કરજો વિશેષ. ૫૦ ૮
 લેખ : જોઈ ગુરુરાજી રે, કરવા પર ઉપજાર;
 મંત્રગર્ભિત રતવના કરી રે, લઘુશાંતિ સુખકાર. ૫૦ ૯
 પત્ર લિખિ તિહાં મોકલ્યો રે, લઘુશાંતિ વિધિ એહ;
 પવિત્રપણે ભણુજ્યો સહુ રે, છાંટજો નમણુ કરેય. ૫૦ ૧૦
 હરખિત સંઘે તે કીયો રે, વિધન થયા વિસરાલ;
 જે કોઈ વિધિ સહિત ભણે રે, તેહને મંગલ માલ. ૫૦ ૧૧

૨૦—આ. શ્રી માનવુંગસૂરિવર્ણન—

માનદેવતા પાટવી રે, માનવુંગ ગચ્છરાજ;
 સોહમથી પટ વીસમે રે, હૂઆ શ્રી મહારાજ. ૫૦ ૧૨
 તાસ ચરિત્ર કહું લેશથી રે, સુણીઈ ભવિક ઈક મન્ન;
 ધારાપુરી ઉજેણમાં રે, મોટો લોજ રાજન્ન. ૫૦ ૧૩
 તેહ નયરમે વિપ્ર છે રે, ખાંણ મયૂર તસ નામ;
 સંગપણુ સસરો જમાઈ છે રે, વિદ્યા કુંભ સુધામ. ૫૦ ૧૪
 ચઉદ વિદ્યા ચ્યાર વેદના રે, શાસ્ત્ર સર્વે પ્રવીણ;
 દીપવિજય કવિરાજના રે, નૃપતિ સદા શુણ્ડીન. ૫૦ ૧૫

દુહા.

સસરો જામાતાં જોહું, કરતા શોભા વિવાહ;
 હાર જીત સાખી નૃપતિ, ન કીઈ એ કોઈ કાઠ. ૧

ચાર લાખ રઘુવેદ હે, ચતુર્વેદકો માન; ૨
 લાખ પાંચ નેત્ર સહસ્ર, જીજ્ઞે વેદ પ્રમાન.
 ત્રીન લાખ એંસી સહસ્ર, સામ વેદકો ગાન;
 લાખ ત્રીન ને સઠ સહસ્ર, વેદ અથર્વણ જાન; ૩
 અંગ ગ્રંથ અડસઠ સહસ્ર, ઉપનિષદ પુનિ હોય;
 એક લાખ બ્યાસી સહસ્ર, ગ્રંથ માન હેં સોય. ૪
 પરિશિષ્ટ સંખ્યા કહું, સહસ્ર અઠાર સુજન;
 એ સાતે વસ્તુ તણા, પાઠી હોય પ્રમાણ. ૫
 ચાર વેદ પડે અંગ હે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોંતર મલી, સહુ ગ્રંથ લાખ વીસ. ૬
 વીસ લાખ એ ગ્રંથના, પાઠ કહે ભટ હોય;
 અષ્ટાદશ પોરાણ પુનિ, પદ લાખામય સોય. ૭

ઠાલ-૧૧

(પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુગ વાત—એ દેશી)

જામાતા સસરો હો અહનિશ, કરતા શાશ્વનો વાહ;
 એ ફાઈ ન્યૂનાધિક નહીં છ, જામાતા વિધવાહ.
 સહુ શ્રોતા સુંણઈ આગલ એ અધિકાર (એ આંકણી). ૧
 જામાતાઈ અંડી દેવી, સમરન કીધ ઉદાર;
 કાંઈક હુઈ અઢતી દલાછ, સસરોછ કરે રે વિચાર. સં. ૨
 શુપતપણે સસરાછ રાતે, આયા જમાધને ઘેર;
 જિલો વાત સુણે છે ધરની, કાંન દેઈ બહુ પેર. સં. ૩
 તેહ સમે ધરમાહિ લહે છે, ધણીધણીયાણી રે દોય;
 તાતને દીકો જિલો હેઠલ, પુત્રી ચિંતવણા હોય. સં. ૪
 બાપ થઈને અરિત સુતાનું, જોવું ન ઘટે એહ;
 પતિવ્રતાઈ શ્રાપ દીઓ તળે, કુદિ થયો તવ દેહ. સં. ૫
 સસરે સૂરજદેવ આરાધ્યો, પ્રસન્ન હુઓ રવિ દેવ;
 તેહથી દોઢ ન દેજે દોધ, વાહ કરે નિતમેવ. સં. ૬

લોજ કહે એ ન્યાય ન હોવે, જાઓ સરસ્વતી પાસ;
 કાશ્મિર દેશે બેહુ જણુ ચલિયા, જીહાં છે માત નિવાસ. સં ૭
 માતાજી મનમાંહી વિમાસી, આઈ સમજાવા દોય;
 અધવિચ ટીકા જકારની, પોઠી પાંચસે હોય. સં ૮
 પૂછે સસરા જામાતા તિહાં, “ચું છે પોઠીયા માંહે;”
 તે કહે “જકારની ટીકા”, વિસ્મય દોઢ મનમાંહે. સં ૯
 બીજી વાર હજાર દેખાડયા, ત્રીજીઈ દોય હજાર;
 માની ગલાન થયા તે બે જણુ, ચિત્ત વિમાસણુ. ધાર. સં ૧૦
 એક અક્ષર જકારની ટીકા, સાંભલી નહિ શ્રવણેણુ;
 તો શાસ્ત્રપાર ક્ષિણવિધ પાંમીને, ગર્વ કરીને કેણુ. સં ૧૧
 ચોથું પદ એકેકું બેહુને, દીધું છે સારદ માય;
 ત્રણ પદ પૂરી બેહુ જણેજી, રૂઢોક કીયા મન ભાય. સં ૧૨
 પ્રગટ થઈ બોલી તવ જનની, હું છું સારદ દેવ;
 દોય બરોબર પડિત છે તુમ, પ્રસન્ન હુઆ છે બૂદેવ. સં ૧૩
 ધારા નયરીઈ બેહુ આળ્યા, લોજને કહ્યો રે વૃત્તાંત;
 નૃપતે બેહુ સનમાનીયાજી, માલવદેસ શ્રીમંત. સં ૧૪
 અહનિશ રાજસભામાંહેજી, શાસ્ત્રતણો રે અભ્યાસ;
 દીપવિજય કવિરાજ સદાઈ, સરસ્વતી માત પ્રકાશ. સં ૧૫

હુંહા

એક દિન નૃપતિ સભા વિચે, બોલે વચણુ વિલાંસે;
 જૈનમાંહે કોઈ હરચૈ, એહવો જ્ઞાન પ્રકાંશ. ૧
 પ્રધાન શ્રાવક તિણે સમે, કહે સુણો મહારાજ;
 માનતુંગસૂરિસંરુ, સુજ ગુરુ છે ગંગછરાજ. ૨
 સુણી નૃપત તેડ્યાં ગુરુ, કહે સુણો સૂરિરાજ;
 ચંમતકાર સુજ કાંબોવો, તુમ વિદ્યા સામ્રાજ. ૩
 ઈમ કહી ઓરડા ભીંતરે, બેસાચો તિહાં સ્વામ;
 તાલાં અડતાલીસ દેઈ, સૂતો નૃપ નિજ ધામ. ૪
 ગુરુઈ તિહાં સમરન ક્રિયો, સાસન દેવી માંત;
 ચક્રેસરી પ્રગટ હૂઈ, રવિ તેજ સાદ્યાત. ૫

હોળા—૧૨

(મન્ત્રનૃપ ભાવશું—એ દેશી)

ઋષભ પ્રભુસ્તવના કરે' એ, ભક્તોમરે સ્તવરાજ;
નમો સૂરિરાજને' એ.

શ્લોક તણી ઉદ્ધોષણા એ, માંતું જલધર ગાજ. નં ૧

ભ્રમભ્રમ કાવ્ય ભણે' સૂરિ એ, તિમતિમ દેવ પ્રભાવ; નં

તડ તડ તાલાં ભાષે એ, ભુઓ ભુઓ પુત્ર સલાવ. નં ૨

કાવ્ય અડતાલીસથી થયાં એ, તાલાં અડતાલીસ* ફર. નં

સૂરિ ઉપાસરે આવિયા રે, ધન શાસન વડ નૂર. નં ૩

નૃપતિ પ્રભાતે' દેખીને' એ, અમકથો હૃદય મજાર; નં

ધનધન એ સૂરિરાજને' એ, જૈનધરમ જગ સાર. નં ૪

ભક્તોમરનાં કાવ્ય છે' એ, ગર્ભિત મંત્ર પ્રયોગ; નં

સદ્ગુરુ જાણુ કૃપાચક્રી એ, પાંચે સુખ સંયોગ. નં ૫

વીસમે પાટ પ્રભાકરું એ, શ્રી માનતું'ગ ગચ્છરાજ; નં

શાસન જૈન હીપાવીઆ એ, સોહમ કુલની લાજ. નં ૬

સંવત દોય બિલોતરે(૨૦૨) એ, દિગંબરા મત હોય; નં

સાતસે' બોલે અંતર કીયો એ, તેહમાં મત દોય* જોય. નં ૭

૨૧—આ. શ્રી વીરસૂરિવિષ્ણુન—

વીરસૂરિ એકવીસમા એ, પટધર શ્રી ગણધાર; નં

સંવત બિલોતરા ત્રિસમે'(૨૩૦)એ, જિનશાસન જયકાર. નં ૮

૨૨—આ. શ્રી નયદેવસૂરિ. ૨૩—આ. શ્રી દેવાનંદસૂરિવિષ્ણુન—

જયદેવસૂરિ બાવીસમા એ, પટધર શ્રી ગચ્છરાજ; નં

ત્રેવીસમે પટધર નમું એ, દેવાનંદ મહારાજ. નં ૯

સંવત ત્રણ પંચોતરે(૩૭૫)એ, વટલલીપુરનો ભંગ; નં

સંવત ચ્યારબારોતરે(૪૧૨)એ, ઉપાસરાસ્થિતિ યંગ. નં ૧૦

૨૪—આ. શ્રી વિક્રમસૂરિવિષ્ણુન—

દેવાનંદ સૂરીસરુ એ, ત્રેવિસમે પટધાર; નં

બાવીસમા વિક્રમસૂરિ એ, ભંજન અરીય ઉહાર. નં ૧૧

૨૫—આ. શ્રી નરસિંહસૂરિવર્ણન—

નરસિંહસૂરિ પંચવીસમા એ, સમુદ્રસૂરિ વડંનૂર; નં
તાસ સંબંધ કહું ભલાં એ, દિનદિન ચઢતે નૂર. નં ૧૨

૨૬—આ. શ્રી સમુદ્રસૂરિવર્ણન—

રાવલજી શ્રી. ખોમાણૂરી એ, ચીતોડ ઉદેપુર ભાણુ; નં
તેહના વંશમે' દિનંકરુ એ, સમુદ્રસૂરિ શુણુ જાણુ નં ૧૩
નાગદ્રાનયર મેવાડમે' એ, થાપ્યાં જૈન પ્રાસાદ; નં
ખહુ ભવિજન પ્રતિઓધિઆ એ, છન્વીશ પંટ આહ્લાદ. નં ૧૪
એ પ્રણુ સમુદ્રસૂરીસરુ એ, સોહમકુલમે' ભાણુ; નં

૨૭—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવર્ણન—

માનદેવસૂરિજી તેહના એ, પાટવી સત્યાવીસમે' જાણુ; નં ૧૫
પાટ વિના જે સૂરિ થયા એ, વરણુ સમય પ્રસ્તાવ; નં
દીપવિજય કવિરાજજી એ, તારણુ ભવનિધિ નાવ. નં ૧૬
હુંહા

તટકાલીન સૂરિવર્ણન—

સંવત ચ્યાર સત્યોત્તર(૪૭૭), હૂઆ ધનેસરસૂર; ૧
તિણે સેત્રુંભમહાતમ કિઓ, સિલાદિત્ય હજૂર. ૧
મદલવાદિસૂરિ તણા, ભાણેએ નૃપ એહ; ૨
શુરુજી ચોમાસું તિહાં, નૃપતિ ધરમ સનેહ. ૨
રાંકે વાંકે વાણિયા, શિલાદિત્ય પરધાન; ૩
તાસ સુતા પાસેં અછે, એક કાંગસી જાન. ૩
નૃપતનયા ખહુ હઠ કીચો, તેહ કાંગસી કાજ; ૪
નૃપતેં અતિ આગ્રહ કીઓ, ન દિઈં તેહ અકાજ. ૪
તેહથી નૃપ ખહુ ક્રોધ કરી, હુભવિયા જણુ દોય; ૫
ભાવીભાવ મિટેં નહીં, જે હોણૂરી હોય. ૫
સાહ રાંકે વાંકે કિઓ, પાતસાહ ઈક અંગ; ૬
ખહુ ફ્રાજ લાવી કીઓ, નયર વદલલી ભંગ; ૬
શિલાદિત્ય નૃપતિ. મરણુ, નગરભંગ દો વાર; ૭
શ્રાદ્ધવિધિ માંહે અછેં, એહ તણા અધિકાર. ૭

ઢાલ-૧૩

(વીર જિજ્ઞેસર ઉપદેશો—એ દેશી)

આ. શ્રી. દેવદિગણી કામાશ્રમણવર્ણન—

વીરથી નવસે'હે' એહે'સીઈ (૯૮૦), વિક્રમથી હવે' જાણો રે;

સંવત પાંચ હાહોતરે (૫૧૦), દેવદિ પૂજ્ય પ્રમાણો રે;

ઉપગારી શુરુ વંદીઈ (એ આંકણી). ૧

આગમ જાતાં જાણીને, લખવા સૂત્ર ઉછાંહે રે;

સુનિપરિહર તેડયા સહુ, નયરી વલ્લલી માંહે રે. ઉપ૦ ૨

ખીજો રુકંદિલ સૂરિવરુ, પૂરવ દેસ સુકાય રે;

મથુરા નયરઈ તેડીયા, સાધુ તણો સમુદાય રે. ઉપ૦ ૩

દોય ઠેકાણે દોય સૂરિ, જિનશાસન સણગાર રે;

સૂત્ર લિખ્યાં સુનિ સુખ થકી, કરવા જગ ઉપગાર રે. ઉપ૦ ૪

આચાર'ગદિક સહુ, આગમ પણ્યાલીસ રે;

જીમ જીમ મુનિને સાંભયો, તિમતિમ લખિયાં ઇસ રે. ઉપ૦ ૫

લખિઓ તેર વરસ પાછે, કેદપસૂત્ર શૂતરાજ રે;

તેથી નવસે' ત્રાણુની, વાચના એહને' કાજે રે. ઉપ૦ ૬

વલ્લલી મથુરી દો વાચના, હુઈ એકત્ર જીવારે' રે;

ફેર અંતર કેઈ જોલના, સુણીઈ તેહ વિચાર રે. ઉપ૦ ૭

ત્રિશલા સિદ્ધારથ નરપતિ, ખારમે' સરગે તે જાવે રે;

આચારાંગમે' પાઠ એ, આવશ્યક થોથે કહાય રે. ઉપ૦ ૮

એહવા કેઈ જોલના, ફેર છે આગમ માંહે રે;

“આપણુ દોય પ્રમાણુ છે”, એહની સંકા ન કાંહે રે. ઉપ૦ ૯

વલ્લલી મથુરી નયરીએ, સ્થાનક દોય કહાયા રે;

જિમ જિમ મુનિને સાંભયો, તિમ તિમ પાઠ લખાયા રે. ઉપ૦ ૧૦

અંગમાંહે ઉપાંગની, દીધી લલામણુ જેહ રે;

“જેહાપન્નવણુ—નંદી”એ, ગણધર વચન ન એહ રે. ઉપ૦ ૧૧

લખતા અંથ જોરવ હોવે, તેથી દેવદિ સ્વામી રે;

જે જે ઉપાંગમે' પાઠ છે, દીધી લલામણુ સાંભી રે. ઉપ૦ ૧૨

એ હેતુ સહુ જાણ્યો, અંગ પહેલાં ન ઉપાંગ રે;
ગણધર ગુંથના કિમ કરે, એ તો દેવાડુંપૂજ્ય પ્રમાંણ રે. ઉપ૦ ૧૩
શ્રી દેવાડું શ્રી પૂજ્યણ, કીધો જગ ઉપગાર રે;
શાસન એકવીસ સહસનો, તેહમાં સૂત્ર આધાર રે. ઉપ૦ ૧૪
જગ ઉપગારથી પૂજ્યણ, લાલ લિયા શિવરાજ રે;
એકે ભવે સિવ પામસ્યે, દીપવિજય વડ લાજ રે. ઉપ૦ ૧૫

હુહા

શ્રી કાલિકાચાર્યવંશુત—

વીરથી નવસે ત્રાણુઈ (૯૯૩), સંવત પાંચ ત્રેવીસ (૫૨૩);
ત્રીજા કાલિકેસૂરિણ, વિદ્યાધર ગછઈશ. ૧
સંખેયે વરણુવ કરું, તાસ ચરિત્ર વખાણુ;
ગુણુવંતા ગુણુવંતના, ગુણુ ગાવે ગુણુ જાણુ. ૨
ત્રિચરંતા સૂરિરાજણ, બહુ પરિવારે થોક;
ભૂમંડલ પર ભવિજના, તારતા ભવિલોક. ૩

ઠાલી-૧૪

(મારુણ, નિંદડલી નેણા રે ગિય ધુલ રહી, ધુલ રહી નેણા સેણા ગિય હો,
સાહિજાણી ઠાલા—એ દેશી)

ગુરુણ પયઠાણુ નગર પધારીયા, શાલિત્રાહન નૃપરાજ હો,
પટધારી સાહિબા;
ગુરુણ વંદન નરપતિ આવીયો, પરિકર સખ સાઆજ હો; પટધારી સા.
ગુરુણ, વીર પટોધર વંદીઈ (એ આંકણી) ૧
ગુરુણ પંચાભિગમથી રે વંદિયા, કરવા આતમ કાજ હો; પટ૦
ગુરુણ બહુ આઠંબરથી કીઓ, નગરપ્રવેશ ગચ્છરાજ હો. પટ૦ ગુ૦ ૨
સાહિબા એહવેં પચ્ચણુ પરના, મહોચ્છવના દિન આય હો; પટ૦
ગુરુણ નૃપને કહે પંચમી દિને, પર્વ સંવછરી થાય હો. પટ૦ ગુ૦ ૩
ગુરુણ નૃપતિ કહે ગચ્છરાજણ, એ દિન નહી અનુમાન હો; પટ૦
ગુરુણ એ દિન લોકિક પર્વ છે, કૌમુદિકી અભિધાન હો. પટ૦ ગુ૦ ૪

શુરુલ તેહથી આગલ છઠ દિને, કીલઈ પરવ અમૂલ હો; ૫૮૦
 શુરુ કહૈ દિવસ આલંબન હોઈ નહીં, ચોથ દિવસ અનુકુલ હો. ૫૮૦ શુ ૫
 શુરુલ બહુસૂરિ સંસતિથી કીજો, ચોથ પળુસાણુ પર્વ હો; ૫૮૦
 સાજન નૃપતિઈ બહુ મોહોચ્છવ કરી, ટાહ્યા કુમતિના ગર્વ હો. ૫૦ શુ ૬
 સાજન વિક્રમ નૃપને હણ્યો જિણે, શાલિવાહન નૃપ જોહ હો; ૫૮૦
 સાજન એકસો પાંત્રીસ વર્ષનો, અંતર કહિઓ છે તેહ હો. ૫૮૦ શુ ૭
 સાજન એ શાલિવાહન ફિર હુઓ, સંવત પાંચસે માંહે હો; ૫૮૦
 શુરુલ બુગપ્રધાન કલિકસૂરિ, પળુપણુ ચોથ ઉછાહ હો. ૫૮૦ શુ ૮
 પ્રભુલ સીમંધર ભગવંતની, દેસના સુણી મુરરાય હો; ૫૮૦
 શુરુને વંદન કારણ આવીઓ, વાંધા (આનંદ) અંગ ન માય હો. ૫૦ શુ ૯
 શુરુને પૂછીઆ સરૂપ નિગોદના, સીમંધર પરે તેહ હો; ૫૮૦
 શુરુઈ સહુએ પ્રકાસક તિમ કીયા, હરખ્યો હરિપતિ નેહ હો. ૫૮૦ શુ ૧૦
 શુરુલ લુમ શુણુ સીમંધર દહ્યા, દેખ્યા તેહિ જ સાવ હો; ૫૮૦
 શુરુલ સેવક સૌધર્મા ઇંદ્ર હું, સુંધીઈ મુનિગણુ રાવ હો. ૫૮૦ શુ ૧૧
 શુરુને વંદન કરી હરખિત ઘર્ષ, હરિ નિજ થાંનક આય હો; ૫૮૦
 શુરુલ ગણધર કલિકસૂરિતણા, દીપવિજય શુણુ ગાય હો. ૫૮૦ શુ ૧૨

હુંહા

આ ૧૦ શ્રી સત્યભિન્નસૂરિવર્ણન—

વીર પ્રભુ નિર્વાણથી, વરસ હમર પ્રમાણ;
 સંવત પાંચસે ત્રીસમે, બુગપ્રધાન શ્રુતભાણ. ૧
 સત્યભિન્ન સૂરીસરુ, એક પૂરવધર સ્વામ;
 પૂરવ વિછેદ એહથી થયો, ભાવિ પદારથ જાંમ. ૨

યુગપ્રધાન શ્રી જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ વર્ણન—

વીરથી એકાદસ પન્નર, સંવત પાંચ (છસો) પેતાલ;*
 ત્રિણે સમે શ્રીજિનભદ્રગણી, ક્ષમાશ્રમણ શુણુભાલ. ૩
 શ્રીજિનભદ્ર શુરે કીજો, ઘ્યાંનસતક મન લાય;
 આવશ્યકનિયુક્તિ વિચે, હરિભદ્રસૂરિ લિખાય. ૪

આ. શ્રીહરિભદ્રસૂરિવર્ણન—

ઇહાં પ્રસ્થાવેં વરણુનું, હરિભદ્રસૂરિ પ્રખંધ;
યાકિનીસુનુ નામ જસ, વરનું લેશ સખંધ. ૫

ઠાંલ—૧૫

(મેદી તે વાવી ગાલવેં રે, ફૂલી ફૂલી ગુજરાત, મેદી રંગ લાગ્યો—એ દેશી)

શીસોદિયા રાજવંશવર્ણન—

શ્રી ચિત્રકુટ ગિરિરાજ છે રે, ખીળું નામ ચિત્તોડ રે સાજનિયાં;
પહેલાં નૃપ મોરી હૂતા રે, પછી રાવલ સિર મોડ રે. સાં ૧
એઠલિંગ શિવ પરસન થઈ રે, દિગ્ગો મેવાડનો રાજ રે; સાં
શ્રીમુખ વચનથકી કહ્યો રે, અખંડ રાજ સામ્રાજ રે. સાં ૨
ખાપારાવલ નાંમ થો રે, પુન્ય તણો ઘણુ સાજ રે; સાં
સંવત.એક એકાણું (૧૯૧)માં રે, ખાપારાવલ રાજ રે. સાં ૩
વંશપરંપરા પાટવી રે, પુન્ય તણો છે મોડ રે; સાં
અનુક્રમે ભાગ્ય ભૂભાગલી રે, હોતે કેડાકેડ રે. સાં ૪
ત્રેવીસમો રાવલ હુઓ રે, સમરસિ ગુણસાજ રે; સાં
દિલ્લીપતિ ઘેર પરણીયા રે, નૃપતિમુગટ પ્રથિરાજ રે. સાં ૫
યથાનામ રાણી તણે રે, ચ્યાર હુઆં સંતાન રે; સાં
હોય કુંભરે નેપાલનો રે, રાજ લીચો ગુનખાંન. સાં ૬
કેડવી તેહના પાટવી રે, ગોરખીયા કેહેવાય રે; સાં
સંવત અગ્યારની (૧૨૧૧) સીમથી રે, વરતે રાજ સવાય રે. સાં ૭
રાવલજની નંદની રે, ત્રીણું જે સંતાન રે; સાં
ચિતોડ પરણવા આવીયા રે, કુમારપાલ કુલ લાંણુ. સાં ૮
ચોથો પુત્ર તે પાટવી રે, રાવલ કરણસી નામ રે; સાં
ચોવીસમા રાવલ થઈ રે, બેઠા તખત સુકામ રે. સાં ૯
તેહને અંગજ ત્રીન છે રે, માહપણ રાહપણ નામ રે; સાં
ત્રીજો પુત્ર છે ધીરણ રે, કેઠ હુઓ તસ જાંમ રે. સાં ૧૦
સાંડેર ગચ્છ શ્રીપૂજ્યણ રે, મેટી હકુત બલાય રે; સાં
વચનથી સુત બોહોરાવીઓ રે, પરિકર સહુ હુનાય રે. સાં ૧૧

“ચિત્રકૂટપતિ પુત્રને” રે, શિષ્ય કરે સૂરિશય રે; સાં
 ઘર ઘર કરચે” ગોચરી રે, મેહેણ્યાં જગત ગંવાય રે. સાં ૧૨
 તેથી સૂત પાછો લેઈ રે, ઘો દોઈ ગામ ગરાસ રે;” સાં
 સાંભલી રાવલજી તિહાં રે, માગે સુત ગુરુ પાસ રે. સાં ૧૩
 ગુરુ ઠહે દીક્ષા નહિ દિઆં રે, કરચ્યાં વણિક નિસાલ રે; સાં
 ઓસિયા આતની સાહાયથી રે, આવકે કિઓ ઓસવાલ રે. સાં ૧૪
 તેહનું ગોત્ર સીસોદિયા રે, તેહનાં વંશ મઝાર રે; સાં
 ગુર્જર દેશના શેઠજી રે, શાંતિદાસ પરિવાર રે*. સાં ૧૫
 મામું પાતશાહી કહ્યા રે, જેહને ગિરદ લખાય રે; સાં
 તેહના વંસમેં દીપતા રે, સાંપ્રત સહુ સુખકાય રે. સાં ૧૬
 દીપાશાહ ખુશાલશાહ રે, વખતશાહ પુન્યવંત રે; સાં
 હિન્દુપતિના પાટવી રે, ગોત્ર સીસોદિયા વંશ રે. સાં ૧૭
 તેહની વંશ પરંપરા રે, સહસ લખોધર હોય રે; સાં
 મરુધર દેશ મેવાડમેં રે, ગોત્ર સીસોદિયા જોય રે. સાં ૧૮
 શ્રીજિનશાસન દીપતા રે, છે વીસા ઓસવાલ રે; સાં
 દીપવિજય કવિ એ સહુ એ, જીવહયા પ્રતિપાલ રે. સાં ૧૯

દુંડા

માહપતિ, રાહપતિ વર્ણન—

માહપતિ રાહપતિ દો તનય, તેહ તણે અધિકાર;
 લેશ માત્ર વર્ણવ કરું, વિક્રમ સંવત સય ખાર (૧૨૦૦). ૧
 વડા પુત્ર શ્રી માહપણ, મોંસાળે ખહું વાસ;
 રાહપણ રિસાઈ ચાલ્યા, ગઢ ઈરોડ નિવાસ. ૨
 રાવલજી આખર સમા, સંવંત ખારસેહે ખાસ;
 વાસી સરંગપુરી હૂઆ, પુત્ર નહિ દો પાસ. ૩
 સોનંગરા સાલા તિણે, ગઢ કીધો નિજ હાથ;
 માહપણ પેઠણ નહિ દિયા, અછે ચિતોડા નાથ. ૪
 દોઈ ભાટ અમરખ ધરી, ગઢ ઈરોડે જાય;
 બ્યતિકર સહુ સુણાવીઓ, રાહપણ મન લ્યાય. ૫

રોમી પંતશાહને મલી, લેઈ ફોજ સંભાર; ...
ચિત્રકૂટ કાયમ કીઓ, સોનંગરાઉ ખાર. ૬.
સંવત ખાર ગુણુ તીસમે (૧૨૨૬), રાહપણ નૃપરાજ; ...
વડ બંધવ શ્રી માહપણ, આયા બેઠણ રાજ. ૭.
રાહપ કહે વડ બંધવા । રાજ અમારે ભાગ; ...
હવે દાવા પોચે નહિ, નહિ તમારો ભાગ; ...
વડ બંધવ કહે છોડ દો, રાવલ ખિરહ સંયાન; ...
એમ કહી રીસાઈ ચડ્યા, ગલિયા દોટ સુથાન. ૮.
હુંગરપર વાસ્યો વલી, રાવલ ખિરહ કહાય; ...
સાપ્રત એહી જ રીત છે, વંસપરંપર રાય. ૯.
ખાપા રાવલથી સહુ(સરુ), કરણુસિ રાવલ સીમ; ...
ચોવીસ રાવલ બણિઈ, સહસ વંસમે ખીમ. ૧૧.

ઢાળ-૧૬

(જરે જરે સ્વામી સમોસયા—એ દેશા)

રાહપણ નૃપથી હુઓ, રાણપ ખીરહ સવાય રે;
હિંદુપતિ પાતશાહ છે, ગઢ ચિતોડ કહાય રે.
નૃપ સહુ(સૌ)ભાગ્ય બૂનબલી. ૧.
ખીલ રે નૃપતિને ઓપમા, લખવી રાજધિરાજ રે;
ચિત્રકૂટ નાથને ઓપમા, મહારાજધિરાજ રે. નૃપ ૦ ૨
રાહપ રાણથી તેરમા, રાણા અજેસીંણ વારે રે;
તેહના પુત્ર છે સજ્જનસીં, તેરધકેસઠા(૧૩૬૧)મહાર રે. નૃપ ૦ ૩
કોધથી હસિણુ આવિયા, તેહનો વંસ સતારે રે;
છત્રપતિ સાહુ નૃપતિ લગી, ત્રેવીશ પાટ ઉઠાર રે. નૃપ ૦ ૪
ચઉમો રાણા હમીરસીહ, ઇકલિંગ દેહરો કરાયો રે;
કુંભોણ રાણ અઠારમો રે, કુંભલમેર વસાયો રે. નૃપ ૦ ૫
રાણુકપુરને દેહ રે, થાંભા દોય કરાયા રે;
સંવત ચૌહ પંચાણુંઈ (૧૪૯૫), કુંભો રાણ ગવાયા રે. નૃપ ૦ ૬

વીસમો રાયમદલ રાણથી, દેવદયો સોંહેર કહાયો રે;
 રાણ રતન એકવીસમો, પદમણી કાજ લહાયો રે. નૃપ ૭
 ખાર વરસ પાતસાહથી, લડિયો બૂજખલ રાણ રે;
 સંવત સોલ ચોવીસમેં (૧૬૨૪), રાણ ઉદેસિંહ ભાણુ રે. નૃપ ૮
 અકબર શાહથી બહુ લડ્યો, તુલ્યો ગઢ ચિત્તોડ રે;
 સંવત સોલ પચીસમેં (૧૬૨૫), વસીયો ઉદેપુર જોડ રે. નૃપ ૯
 અમરસી રાણ પચીસમેં, બુજખલથી ખલ જોડ રે;
 અકબર રાજ ઉઠાય રે, લીધો ફેર ચિત્તોડ રે. નૃપ ૧૦
 અઠાવીસમો જે રાણ છે, રાજસિંહ તે રાજે રે;
 દિલ્લિપતિ પાતસાહ છે, ઔરંગજેબ સમાજે રે. નૃપ ૧૧
 તેહના હરથી રે નાથજી, આયા નાથજીવારે રે;
 સંવત સત્તર બત્રીસમેં (૧૭૩૨), રાજસમુંદ્ર કીયો સાર રે. નૃપ ૧૨
 ઝોગણત્રીસમો રાણજી, જયસિંહ રાણ કહાય રે;
 દેખર સરવર તિથે કીઓ, સંવત સત્તરમેં થાય રે. નૃપ ૧૩
 પીછો નામ છે જેહનો, જાતે તે વણજરો રે;
 પીછોલો સરવર તિથે કીઓ, સમુદ્રની ઓપમા સાર રે. નૃપ ૧૪
 ઇમ સહુ રાણપરંપરે, સાંપ્રત લીમસી ભાણુ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ એ, ગિરદ દીઓ એહ રાણુ રે. નૃપ ૧૫
 રાવલ ને રાણા સહુ, ગિરદ ચિત્તોડાધીશ રે;
 ચિત્રકૂટ ગઢપતિ સહુ હુઆ, બુજખલી સહુ નૃપ ઇશ રે. નૃપ ૧૬

હહા

આાં શ્રીહરિભદ્રસૂત્રિવર્ણન

ચિત્રકૂટ ગઢમેં તદા, સંવત પાંચ મહાર;*
 રાજ કરે મહાબુજ ખલી, રાવલ સગતકુમાર. ૧
 તેહ નયરમેં વિપ્ર છે, હરિભદ્ર ઈણુ નાંમ;
 પૂરવ સંજોગે હુજો, વિદ્યાકુંભ સુધામ. ૨
 ચ્યાર વેદ ખટ અંગ હે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોંતેર મિલી, સહુ ગ્રંથ લખ વીશ. ૩

વીસ લાખ એ ગ્રંથ છે, ચાર વેદકો માંન;
 વિદ્યા ચઉદ નિધિ સમા; હરિભદ્ર ભટ જાન. ૪
 ધરે ગૌરવ મનમાં ઇચ્છો, જગ નહિ વાલી કાય;
 વિદ્યાવાદ વિના તવાં, પેટ આક્રેશ હોય. ૫
 જે વાદિ હારે તકો, ચરે ધાસ પીઈ નીર;
 મુંજને છોતે તેહનો, શિષ્ય હોઈ તણ તીર. ૬
 પેટે પટખંધન કરી, કરી પ્રતિજ્ઞા એમ;
 નિજ પટકમે નિત રહે, ચિત્રકૂટ ગિયે એમ. ૭

ઢાળ—૧૭

(વાહલમ વેહેલા રે આવળ્યો—એ દેશી)

એક દિન હરિભદ્ર ભટ તિહાં, જાવે ચઉટા મઝાર રે;
 ઉપાસરે મહાસતી સાધવી, યાકિની નાંમ ઉદાર રે.

ધન ધન હરિભદ્ર સૂરિવરા. (એ આંકણી) ૧

સૂત્રની ગાથા રે સાંભલે, સમઝિઓ નહી કાંઈ ભાવ રે;
 કાંન દેઈ ફરી સાંભલે, માંત્રુ ભવજલ નાવ રે. ૫૦ ૨

ગાથા:—ચક્કિદુગં દરિપણગં પણગં ચક્કિ ચ કેસવો ચક્કિ ।

કેસવ ચક્કિ કેસવ કુચક્કિ કેસવચક્કિ ચ ॥૧॥

એ ગાથાનો અર્થ:—૧ ભરત, ૨ સગર એ જે ચક્રિ જોડે

થયા, પછે ૧ ત્રિપૃષ્ઠ, ૨ દ્વિપૃષ્ઠ, ૩ સ્વયંભૂ, ૪ પુરુષોત્તમ ૫ પુરુ-
 શાર્તિ એ પાંચ વાસુદેવ લાગલગી થયા, પછે ૩ મધવા, ૪ સનત-
 કુમાર, ૫ શાંતિનાથ, ૬ કુંથુનાથ, ૭ અરનાથ એ પાંચ ચક્રવર્તી
 લાગલગી થયા; પછે એક ૬ પુંડરીક વાસુદેવ થયો. પછી એક ૮
 સુભૂમ ચક્રિ થયો, પછી એક ૭ શ્રીહત્ત વાસુદેવ થયો. પછી એક
 ૮ મહાપદ્મવર્મા ચક્રિ થયો, પછે એક ૮ લક્ષ્મણ વાસુદેવ થયો,
 પછી ૧૦ હરિષેણ ચક્રિ, ૧૧ જ્યેષ્ઠ ચક્રિ એ જે ચક્રી લાગલગી
 થયા, પછી એક ૯ કૃષ્ણ વાસુદેવ છેલ્લો થયો, પછી એક ૧૨
 પ્રજ્ઞહત્ત ચક્રિ છેલ્લો થયો.

ગાથા એ સાંભલી જોલિઓ, ચક્રચક્રમે ન સમજાય રે;

માત કહે ભટજી સુણો, સૂત્રની ગાથા કહાય રે. ૫૦ ૩

ભાષા ષટ ચઉવેદના, વિદ્યા ચઉવેદના બાણુ રે;
 બિરહના ધાર છો એહવો, ખોટો બિરહ ન પ્રમાણુ રે. ધ૦ ૪
 માગધી ભાસ નથી બાણુતા, ભાષા ષટ ક્રિમ હોય રે;
 સાંભલી ચિતવેં ભટ તિહાં, કહિંઈ માતણુ સોય રે. ધ૦ ૫
 યાકિની સાધવીઈ કહ્યો, ગાથા અર્થ વિચાર રે;
 મુણી ભટ મનમાં ચિંતવી, કરી પ્રતિજ્ઞા સંભાર રે. ધ૦ ૬
 “છતે તેહનો શિષ્ય હવું”, એહ પ્રતિજ્ઞા મેં કીધ રે;
 તે ઈણી સાધવી છતીઓ, સાચી પ્રતિજ્ઞા એ સિદ્ધ રે. ધ૦ ૭
 સંજમ હીઓ મુઝ માતણુ, તુમે મુઝ શુરરાજ રે;
 માતણુ કહેં ઘટતો નહી, સાધવી કર મુનિરાજ રે. ધ૦ ૮
 મુઝ શુરુ શ્રી ભટ્ટાચાર્યજી, ચાલો તેહની પાસ રે;
 આવીઓ તેહ કને જોલખી, લિંઈ સંજમમત પાસ રે. ધ૦ ૯
 સૂત્ર આગમ સહુ અભ્યસ્યાં, હીધો સૂરિ પદ ભોગ રે;
 મઠ ચોરાસી જે અન્ય તણા, છતિયા પુન્ય સંભોગ રે. ધ૦ ૧૦
 હોય ભાણેજ છે સૂરિતણા, હંસ પરમહંસ નામ રે;
 તેહને ખુઝવી હીખિયા, ગયા તે બોધને ઠામ રે. ધ૦ ૧૧
 બેહુ જણુ વેષ બુદ્ધો કરી, પાઠેં શાસ્ત્રના મર્મ રે;
 કોઈ એક લેહથી બાંણીયા, જોલખ્યા શ્રી જિનધર્મ રે. ધ૦ ૧૨
 તેહ પરીક્ષાને કારણે, જૈન મૂરત કરી માંહે રે;
 ચાલતાં પગથીયામાં ચણી, ઉપર પગ ફેઈ જાય રે. ધ૦ ૧૩
 તેડીયા હોયને છલ કરી, પગથિઈ જિનછળી દેખ રે;
 પગ ન હીધો ખડીથી કીયા, જનોઈ ભાવ ત્રિરેખ રે. ધ૦ ૧૪
 બાણીને જોલખ્યા જિનમતી, હણવાને કીધ ઉપાય રે;
 બેહુ જણે સમયને જોલખી, કીઓ તિહાં જ પલાય રે. ધ૦ ૧૫
 આગલે બેહુ જણા પાછલે, ફોજનો છે સમુદાય રે;
 ચિત્રકુટ આવતે આવતે, સાંઝ પડી ને અકુલાય રે. ધ૦ ૧૬
 સોંહેરની પોલ છે સાંકટી, રહી ગયા બેહુ જણુ ખાર રે;
 આંતરી બેહુ જણાને હણી, ચલિયો ફોજ સંભાર રે.
 બુઓ બુઓ કરમ વિચિત્રતા-(એ આંકણી). ધ૦ ૧૭

પ્રહ સમે તેહ માલીમ હુધ, પુસ્તક સહુ એ મંગાય રે;
 અગ્નિનો સરણ તેહને કીઓ, સૂરિ બહુ શોધ કરાય રે. જી૦ ૧૮
 પુસ્તક માંહેથી નિકલ્યો, બોધનો એક આસાય રે;
 વસુધારા નામ મહામંત્ર છે, દીપોચ્છવીઈં સુણાય રે. જી૦ ૧૯
 દોયના વિરહથી બહુધરે(પરે), સૂરિ મન હૂઓ ખેહ રે;
 કોધથી બોધને ભારવા, સૂરિને મનમાં ઉમેહ રે. જી૦ ૨૦
 મંત્ર આહવાનથી તેડિયા, બોધ તે ચઉહસેંહે ચુમાલ રે;
 તેલ કઠામાંહે હોમવા, સૂરિ હૂઆ ઉજમાલ રે. જી૦ ૨૧
 તે સમે શાસન દેવતા, આવી તિહાં મહંભાય રે;
 એહ મોટા શુરુ શાસને, કોધથી કરે છે અન્યાય રે. જી૦ ૨૨
 એમ વિમાસીને ડોકરી, રૂપ કરી શુરુ કને આય રે;
 ડોકરી પાય આલોચણ, પુછેં શુરુ ગચ્છરાય રે. જી૦ ૨૩
 શુરુ કહે એહ આલોચણ, અઠમ તપ કરો એક રે;
 ડોકરી કહે એક ડોકરી, આલોચણ કહી છેક રે. જી૦ ૨૪
 પૂજ્ય આલોચણ કેટલી ? હોમચ્યો ચઉહસેંહે ચોમાલ રે;
 અઘટિત કામ એ પૂજ્યજી, જીવદયાપ્રતિપાલ રે. જી૦ ૨૫
 હું છું રે શાસનદેવતા, સાંભલી શુરુ તસ વાણ રે;
 કોધ સાંભી સહુ બોધને, છોડયા શુરુ શુભજીણ રે. જી૦ ૨૬
 હરિભદ્રસૂરિ મન ચિંતવે, આલોચણ કુંણ જોય રે;
 દીપકવિ એ સૂરિરાજજી, પાપણીરુ નહી(સહી) હોય રે. જી૦ ૨૭

હુંહા

શુરુ કહે શાસનસૂરિ! હુંઓ મોટકે પાપ;
 આલોચણ એહની વડી, વડો એહનો જાપ. ૧
 જ્ઞાની પૂરવધરે નહી, નહી કેવલી આજ;
 અવધિ ચઉગ્યાની નહિ, નહિ મોટો ગચ્છરાજ. ૨
 તે માટે દેવી તમો, જઈ સીમંધર પાસ;
 આલોચણ લાવી કહો, હોવે હંકૃત વિનાસ. ૩
 જઈ દેવી પૂછ્યો તદા, કહે સીમંધર સ્વામ;
 ચઉહસેંહે ચુમાલીસ કરે(૧૪૪૪), નવા ગ્રંથ વડ નામ. ૪

નિઃપાપી સૂરિ હોયે, હુઃકૃત સુકૃત એહ;
 લાઘવ કમીં એ સહી, જિનધર્મિં દહ મેહ. ૫
 પ્રભુ વચન દેવી કહ્યો, ક્રિયા ગ્રંથ સૂરિરાય;
 ચઉદસે'હે ચ્યાલીસને સમેં, આયુ અદ્ય જણાય. ૬
 સંસારદાવા એહ સ્તુતિ, ચ્યાર ગ્રંથનો માંન;
 ચઉદસે'હે ચો'આલીસ કરી, પોહોતા અમર વિમાન. ૭
 સંવત પાચ પંચાસિધં(૫૮૫), પોહોતા સરળ મોઝાર;
 ભવભીરુ એહવા સૂરિ, નામે જયજયકાર. ૮

ઢાળા—૧૮

(વહાણેજી વાઈ છે વાંસલી રે—એ દેશી)

૨૮—આ. શ્રી વિષ્ણુપ્રભસૂરિ. ૨૯—આ. શ્રી જયનાનંદસૂરિવિવર્ણન—
 અદ્વાવીસમેં પટધર વંદીઈ રે, વિષ્ણુપ્રભ સૂરિરાજ;
 શ્રી જયનાનંદસૂરિ શુણુત્રીસમા રે, સોહમ કુલની લાજ.

શુરુ મારો દિયે છે દેસના રે—(એ આંકણી) ૧

૩૦—આ. શ્રી રવિપ્રભસૂરિ, ૩૧—આ. શ્રી યશોદેવસૂરિ,
 ૩૨—આ. શ્રી પ્રદ્યુમ્નસૂરિ અને ૩૩—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવિવર્ણન—
 ત્રીસમા રવિપ્રભ પટધર દિસતા રે, યશોદેવસૂરિ એકતીસ;
 સૂરિ પ્રદ્યુમ્નજી નાથ બત્રીસમા રે, શ્રી માનદેવ તેત્રીસ. શું ૨
 ૫૧. શ્રી ઉમાસ્વાતિવર્ણન—

એહવે સંવત સાતસેં વીસમેં એ* (૭૨૦), જુગપ્રધાન જગીસ;
 વાચક ઉમાસ્વાતિજી હૂઆ રે, એકાવતારી સૂરીસ. શું ૩
 ૫૨. શ્રી અરુણસૂરિ—

વીરથી ખારસેં બહોંતર (૧૨૭૨) જાણીઈ રે, સંવત આઠસેં પૂર;
 અરુણસૂરિનો જન્મ હુજો તહા રે, જિનશાસન વહ નૂર. શું ૪
 આમનૃપતિ શુરુજી પ્રતિજોધિઓ રે, પ્રભુશાસન શણુગાર;
 ચરિત્ર પ્રભાવકમાંહે વખાણીયા, શુરુ શ્રાવક અધિકાર. શું ૫
 આમનૃપતિ પૂરવ ભવમાં હૂતો રે, જટધર તપસી નાંમ;
 શાસનદેવી કહ્યો ભવ જાણીઓ રે, હોતી જટા તિણે ઠામ. શું ૬

વિક્રમ સંવત આઠ પંચાણ્ડી રે(૮૬૫), સૂરિ અમર પદ પાય;
 ધનધન આમનૃપતિ મહારાજને રે, ધનધન એ સૂરિરાય. શુ૦ ૭
 ૩૪—આ. શ્રી વિમલચંદ્રસૂરિ ઇપ—આ. શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિવર્ણન—
 ચોત્રિસમા ઠહું સૂરિ પટધરું રે, વિમલચંદ્ર સૂરિરાજ;
 તેહના પટધર પાંત્રિસમે રે, ઉદ્યોતનસૂરિ ગચ્છરાજ. શુ૦ ૮
 બહુ સુનિ પરિકર સાથે પરવર્યા રે, કરતા ભવિ ઉપકાર;
 અણુદ્દ ગિરિવર તીરથ લેટવા રે, પ્રભુ દરશન સુખકાર. શુ૦ ૯
 ટેલી નામ તે ગાંમપરીસરે રે, વટ છાયા ગંભીર;
 વડતલે વિસામે ગુરુ ભંતર્યા રે, પરિકર સહુ ગુરુ તીર. શુ૦ ૧૦
 તિથે સમે સુહૂરત ચોઘડીઓ ભલો રે, આઠ સૂરિ તિહા કીધ;
 વીરથી ચઉદસે ચોસઠ (૧૪૬૪) વરસમે રે, આચારજ પદ દીધ. શુ૦ ૧૧
 આઠમે સર્વદેવસૂરિ છે પાટવી રે, સહુનો મલી સમુદાય;
 અનુક્રમે અનુક્રમે સૂરિપરંપરા રે, ગચ્છ ચોરાસી* કહાય. શુ૦ ૧૨
 વિક્રમ સંવત નવસે હે ચોરાણ્ડી(૯૬૪)રે, વડગચ્છ ગિરદ ધરાય;
 વનવાસી બિરદમે વીસ સૂરિ કહો રે, હવે વડગચ્છ લિખાય. શુ૦ ૧૩
 વડગચ્છ કુલમે બહુ ગચ્છ નિકલ્યો રે, પાટ પરંપરા જાણુ;
 પાંચમે બિરદ એ વડગચ્છ હુઓ રે, દીપવિજય કુલભાણુ. શુ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી સત્તરમા પાટથી માંડીને છત્રીસ પાટ પર્યંત વીસ
 સૂરિ વનવાસી બિરદમે હૂઆ. છત્રીસમા સર્વદેવસૂરિ સમયે

સંવત ૯૯૪ વર્ષે વડગચ્છ બિરદ પંચમ.

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન અનોપ-
 ચંદ પ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પડિત પ્રવર પ્રેમવિજય
 ગ. પં. રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય કવિરાજ
 બહાદુરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન-પદ્માવલી-રાસ પ્રાકૃત
 પ્રખંધે વીસ સૂરિ પટાધર વર્ણન-શ્રી કાલિકસૂરિ, દેવદ્વિગણિ ક્ષમા-
 શ્રમણ, જિતભદ્ર ગણિ ક્ષમાશ્રમણ, હરિભદ્રસૂરિ, અપ્પભદ્ર-
 સૂરિ; આમ નૃપતિ પ્રમુખ, વડગચ્છ પંચમ બિરદ નામ
 દ્વિતીયોદલાસ:

(દ્વિતીયોદલાસ સમાપ્ત)

તૃતીય ઉલ્લાસ

અથ તૃતીયોલ્લાસઃ પ્રારભ્યતે

કુંડા

આ. શ્રી જયોભદ્રસૂરિ વગેરેનું વર્ણન—

શ્રી વરકા વરદાઈની, વાહન હંસ ઉભસ;	
સાજનની સુપસાયથી, વરણું તૃતીય પ્રકાસ.	૧
સાંડેરા ગચ્છમેં હૂઆ, જયોભદ્ર સૂરિરાય*;	
નવસેંહે સત્તાવન(૬૫૭)સમેં, જનમ વરસ ગચ્છરાય.	૨
સંવત નવસેંહેં અઠસઠેં (૬૬૮), સૂરિ પદવી જોય;	
બહરીસુરી હાજર રહેં, પુન્ય પ્રબલ જસ જોય.	૩
સંવત નવ અગણ્યોતરે (૬૬૯), નગર મુંડારા માંહે;	
સાંડેરા નગરે વલી, કીધી પ્રતિષ્ઠા ત્યાંહ.	૪
૧ બુહા ૨ કિંણહરિષિવલી, ૩ ખીમરિષિ મુનિરાજ;	
૪ જયોભદ્ર ચોથા સહુ. ગુરુમાઈ સુખરાજ.*	૫
બુહાથી ગચ્છ નિકલ્યો, મલધાર તસ નાંમ;	
કિંણહરિષિથી નિકલ્યો, કિંણહરિષિ ગુનખાંન.	૬
ખીમરિષિથી નીપનો, કોરંવટવાલ ગચ્છ જોહ;	
જયોભદ્ર સાંડેર ગચ્છ, ચારે ગચ્છ સનેહ.	૭
આબુરોહાઈ વિચે, ગાંમ પલાસી માંહે;	
વિપ્ર પુત્ર સાથેં જોહું, બણતાં લડિયા ત્યાંહે.	૮
ખડિયો લાંગો વિપ્રનો, કરેં પ્રતિજ્ઞા એમ;	
“ માથાનો ખડિયો કરું, તો બ્રાહ્મણ સહિ નેમ.”	૯
તે બ્રાહ્મણ જોગી થઈ, વિદ્યા સીખી આય;	
ચોમાસું નાડુલાઈમેં, હુતા સૂરિ ગચ્છરાય.	૧૦
તિહાં આયો તેહિ જ જટિલ, પૂરવ દ્રેષ વિચાર;	
વાઘ સરપ વિંછી પ્રમુખ, કીધા કેઈ પ્રકાર.	૧૧
સંવત દસ દાહોતરે (૧૦૧૦), ક્રિયા ચોરાસી વાહ;	
બદલાલીપુરથી આંણિયો, ઋષભદેવ પ્રાસાદ.	૧૨

તેહ જોગી પણુ લાવિઓ, સિવ દેહરો મન બાય;
જૈનમતિ સિવમતિ જોહુ, દોય દેહરાં લ્યાય. ૧૩
તે હમણાં પ્રાસાદ છે, નહુલાઈ સે'હેર મઝાર;
એહનો વરણુન છે ખહુ, કુથાકૌસ વિસ્તાર. ૧૪

ઢાળા—૧૯

(જઈને' કહે'જ્યો મહારા બહાલાળ રે—એ દેશી)

૩૧—આ૦ શ્રી સર્વદેવસૂરિવર્ણન—

છત્રિસમે'પાટો' હુઆ મહારા બહાલાળ રે, સર્વદેવસૂરિ ગચ્છરાજ.
પટોધર વંદિઈ માહરા વાહલાળ રે.

વહગચ્છભિરહ છે એહથી મા૦, પાંચે ભિરહની લાજ. પટો૦ ૧

વાહિવેતાલ આ૦ શ્રીશાંતિસૂરિવર્ણન—

એહવા સમયને અંતરે મા૦, શાંતિસૂરિ વેતાલ; પટો૦
ઉત્તરાધ્યયન ટીકા કરી મા૦, ગચ્છ ચિરાપદ્ર કહાય. પટો૦ ૨
સંવત હજાર ને ને'ઉઈ (૧૦૬૦)મા૦, સૂરિ અમર પદ થાય; પટો૦
એ સૂરિ ઉપગારી થયા મા૦, શાસ્ત્રમે' સાખ લિખાય. પટો૦ ૩

૩૭—આ૦ શ્રીદેવસૂરિ, ૩૮—આ. શ્રીસર્વદેવસૂરિવર્ણન—

સાહત્રીસમા પટધર પ્રણુ મા૦, શ્રી દેવસૂરિ વડ નામ; પટો૦
તેહને' પટ અહત્રીસમે મા૦, સર્વદેવસૂરિ શુણુ ધામ. પટો૦ ૪

૩૬—આ૦ શ્રીનેમિચંદ્રસૂરિવર્ણન—

શુણુચાલીસમા પાટવી મા૦, ચશોભદ્ર નેમિચંદ્ર દોય; પટો૦
એહવે' વિમલ મંત્રી હૂઆ મા૦, તીરથઅરખદ હોય. પટો૦ ૫
એકહજાર અઠ્યાસીઈ(૧૦૮૮)મા૦, વિમલસી મંત્રી વખાણુ; પટો૦
અધુદ ગિરિ તીરથ કીઓ મા૦, પ્રગથ્યો નિજકુલ ભાંણુ. પટો૦ ૬

આ૦ શ્રી અભયદેવસૂરિવર્ણન—

એ અંતરાલમાં હૂઆ મા૦, અભયદેવસૂરિ મહારાજ; પટો૦
નવ અંગની ટીકા કરી મા૦, ઉપગારી ગચ્છરાજ.* પટો૦ ૭
સંવત અગ્યાર પાંત્રીસમે'(૧૧૪૫)મા૦, સરગલક્ષ્યાં શુભધ્યાન; પટો૦
સાંપ્રત ટીકા એહની મા૦, તેહનાં છૈ' ખહુ માન. પટો૦ ૮

જા.૦ જિનવદલસૂરિવચ્છંદ—

એહવે વાયઠ ગચ્છમે' માં, જિનવદલસૂરિ નાંમ; પટો૦
પટ્ કહ્યાણુ માંનિયાં માં, ચિત્રકુટ નથર સુઠાંમ. પટો૦ ૯
૪૦—જા. શ્રી મુનિચંદ્રસૂરિવચ્છંદ—

ચાલિસમે પટધર વિભુ માં, શ્રી મુનિચંદ્ર સૂરિજા; પટો૦
સંવત ઈગ્યાર ગુણુ સાઠમે' (૧૧૫૯) માં, પુનમીયા ગચ્છ સાજ. પટો૦ ૧૦
તે પુનમગચ્છ બોધવા માં, હસમા સૂત્રને માંજ; પટો૦
પાખી સિત્તરિ રચના કરી માં, તે મુનિચંદ્ર વઠ લાજ. પટો૦ ૧૧

૪૧—જા. શ્રી અનિતદેવસૂરિ તથા વાહિદેવસૂરિવચ્છંદ—

મુનિચંદ્રસૂરિના પાટવી માં, પટ એકતાલીસમે' હોય; પટો૦
અનિતદેવસૂરિ દેવળ* માં, એમ પટધારી છે' હોય. પટો૦ ૧૨
તેહમે' લઘુ શ્રીદેવળ* માં, સહસ ચોરાસી પ્રમાણુ; પટો૦
ચ્યાદ્રાદરેતનાકેરે ક્યો માં, અંધ સવે ગુણુખાંણુ. પટો૦ ૧૩
ફેલવધિ પાસળ ચાપિયા માં, દિયા દિગંખરાં વાહ; પટો૦
જયસિંહ નૃપતિ પાટણે' માં, દિયા જસ જયવાહ. પટો૦ ૧૪
ઈકતાલીસ પટ વરણુબ્યા માં, શ્રીજિનશાસનસૂર. પટો૦
હીપવિજય ગચ્છરાજળ માં, દિનદિન ચઢતલે' નૂર. પટો૦ ૧૫

હુંહા

જા. શ્રી હેમચંદ્રસૂરિ અને કુમારપાલ વચ્છંદ—

એહિ જ અવસરમે' હુંઆ, હેમસૂરિ ગચ્છરાજ; ૧
કુંમર નૃપતિ પ્રતિબોધીઓ, વરનું તસ સામ્રાજ.
ચંદ્ર ગિરદ કુલચંદમે', હુંઆ કેઈ પટધાર; ૨
પુરણુતદલ ગચ્છમે' હુંઆ*, દત્તસૂરિ ગણુધાર.
તેહના પટધર શ્રી ગુરુ, યશોભદ્ર ગુરુરાજ;
તેહને' પાટે હીપતા, પ્રણુસેસૂરિ મહારાજ. ૩
તસ પટધર ગુણુસેનળ, તેહના યશોભદ્રસૂર;
દેવચંદ્ર તસ પાટવી, હેમચંદ્ર સૂરિનૂર. ૪
તેહની ઉત્પત્તિ વરણુનું, પૂરવ જનમ સમેત;
શ્રોતા સાંભલ્યજ્યો સવે, ચરિત્ર તણે' સંકેત. ૫

ઢાલ—૨૦

(વર વહુ બેહુ સાસુ મલી રે, કરે વેહેવાણો વાત રે, જુઓ અગમ ગતિ
પુન્યની રે—એ દેશી),
સંવત અગ્યાર ચૌમાસમે (૧૧૪૪) રે, દેવચંદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
ધંધુકા નયર પધારીયા રે, વીસા મોઢ સામ્રાજ રે,
જુઓ અગમ ગતિ પુન્યની રે.
પુન્યે વાંછિત થાય રે, સવિ હુઃખ દૂર પલાય રે,
મંગલગીત ગવાય રે, મનવંછિત ફલ થાય રે,
છત્રપતિ હોય રાય રે. જુઓ ૧
આચ્છિક નામ છે વાંછિયો રે, આહીરી* જેહની નાર રે;
સ્વપ્ન લહ્યો તેણી નારીઈ રે, ફલિઓ તરુ સહકાર રે. જુઓ ૨
ફલ દીધું છે શુરરાજને રે, જાગી તેહ પ્રભાત રે;
શુરુ કહે “સૂત હોસ્યે લલો રે, હોસ્યે જગત વિખ્યાત રે. જુઓ ૩
પણ અમને વોહોરાવજ્યો રે”, ઇમ કહી કીધ વિહાર રે;
સંવત અગ્યાર પેંતાલમે (૧૧૪૫) રે, શુભ સુહૂરત શુભ ભાવ રે. જુઓ ૪
આહીરિ સૂત જનમ્યો યથા રે, વિદ્યા જ્યો રે વિવેક રે;
અંગદેવ હુઓ વર્ષ પાંચનો રે, આયા શુરુ સુવિવેક રે. જુઓ ૫
શુરુ દેખી આયો કને રે, પૂરવ ભવને સનેહ રે;
રાગ હુઓ ને વેહેરાવીઓ રે, માતા વચન છે જેહ રે. જુઓ ૬
શુરુ લેઈ ખંભાત આવીયા રે, પાછલ તાતજી આય રે;
કહે મુઝ સુત પાછો દિઓ રે, સ્ત્રી થકી પુત્ર ન દેવાય રે. જુઓ ૭
સિદ્ધરાયજીનો પ્રધાન છે રે, ઉદયનજી શ્રી શ્રીમાલ રે;
શુરુઈ સહુ સંભલાવીયો રે, પુત્રનો પુન્ય વિસાલ રે. જુઓ ૮
હરજ્યો કહે સુણુ શેઠીયા રે, દેઉ લાખ પસાય રે;
પુત્ર દિઓ સૂરિરાજને રે, માંન્યો વચન સવાય રે. જુઓ ૯
વિહરંતા શુરુ ચાલિયા રે, દિઈ શિક્ષા (દીક્ષા) ભય જાણુ રે;
સંવત ઇગ્યાર પંચાસમે (૧૧૫૦) રે, પાંચ વરસ શુણુખાંણુ રે. જુઓ ૧૦
આગલ નગર પધારિયા રે, તિહાં છે શ્રાવક ઝોક રે;
ઠાટિધવજ પેહેલા હુતો રે, પુન્ય રહિત હુઓ નેક રે. જુઓ ૧૧

સોનિયા સહુ કોયલા હુઆ રે, કાઢયા ભુંચરા બાહર રે;
 તિણે સમે સૂરિ મયા ગોચરી રે, બોલ્યો શિખ્ય તિ વાર રે. ભુ૦ ૧૨
 કંઠો ગુરુજી ઈણે શ્રાવકે રે, સોનિયા કિમ ક્યો દૂર રે;
 તવ શ્રાવક મન ચિંતવે, એ છે યુન્ય પહુર રે. ભુ૦ ૧૩
 હાથ ગ્રહી હેમચંદ્રને રે, બેસાર્યો તિણુ ઠામ રે;
 દેવી હુધ(ધ) ગઈ પરી રે, દીદા કંચન દામ રે. ભુ૦ ૧૪
 શેઠ કહે સૂરિરાજને રે, શિખ્ય છે સૂરિપદ ભોગ રે;
 સૂરિપદ મોહોચ્છવ હું કરું રે, ખરચી દ્રવ્ય અમોઘ રે. ભુ૦ ૧૫
 તે શ્રાવક બહુ ભાવથી રે, મોહોચ્છવ સૂરિપદ કીધ રે;
 સંવત ઈગ્યારસોંહે છાસઠે (૧૧૬૬)રે, આચારજપદ સિદ્ધ રે. ભુ૦ ૧૬
 શ્રીદેવચંદ્ર સૂરિરાજજી રે, પૂરણ આયુ સમાજ રે;
 તપ જપ સંજનમથી લલો રે, દેવગતિ ગચ્છરાજ રે. ભુ૦ ૧૭
 શ્રીદેવચંદ્રસૂરિ ભૂતલે રે, વિચરે દેવ વિહાર રે;
 સોરઠમે એક ભૂપને રે, પદમણી છે તસ નાર રે. ભુ૦ ૧૮
 તે હોય દંપતીને પૂજ્યજી રે, આયા ગઠ ગિરનાર રે;
 નગનરૂપ સાંહમી રહી રે,* ઈંત ગ્રહી તરવાર રે. ભુ૦ ૧૯
 ધ્યાન ધયો તવ આવીઓ રે, શ્રી વિમલેશ્વર દેવ રે;
 મોટો નૃપ પ્રતિબોધવા રે, વર દીધો કરી સેવ રે. ભુ૦ ૨૦
 એ ગુરુ બાલ પ્રજ્ઞચારીને રે, વંદના વાર હજાર રે;
 દીપવિજય કવિરાજજી રે, નામે જય જયકાર રે. ભુ૦ ૨૧

॥ ઇતિ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્પત્તિ ॥

ફુલ

- ઈણે સમયે વરણવ કરું, કુંભર નૃપતિકુલ ભાંણ;
 હેમસૂરિ પ્રતિબોધીઓ, વરણું તે મેંહેરાન. ૧
 પહેલાં નૃપતિ આવડા, કરતા પાટણુરાજ;
 મૂલદેવ નૃપથી હૂઓ, સોલંકી સામ્રાજ. ૨
 મૂલરાજ પાટ સાતમે, સંવત ઈગ્યારાસોંહે;
 સિદ્ધરાજ જયસિંહજી, પાટણુ તખત ઉછાંહ. ૩

તિહુંણપાલ જયસિંધણ, એ બંધવ છે દોય;	
તિહુંણપાલને દેંથલી, પટ્ટો દીનો સોય.	૪
તિહુંણપાલને ત્રણ તનય, દેવપાલ કૃતપાલ;	
ત્રીજો પુત્ર બૂબબલી, નામો કુમારપાલ.	૫
તીનો બંધવ દીપતા, તિહુંણપાલના નંદ;	
સુતા દોય પરિકર સવે, દેંથલીરાજ આનંદ.	૬
હેમસૂરિ પણ વિહરતા, આયા પાટણ માંહે;	
પદ્મરશન પ્રતિપાલ નૃપ, આદર દિધ ઉછાંહ.	૭
બહુ પ્રાંદાણ પંડિત પ્રવર, વલિ હેમસૂરિ ગણધાર;	
દોહસો પંડિત જિનમુનિ, બહુ સોભા દરબાર.	૮
શ્રી હેમચાકરણ ક્રીઓ, શ્રી સિદ્ધરાય હજૂર;	
બહુ પંડિત ચચો કરે, છંદ સોભા વડ નૂર.	૯
સિદ્ધરાય જયસિંહણ, સિદ્ધપુર નયર મઝાર;	
દુદ્રમાલ કરી થાપના, સોમેસર શિવ પ્યાર.	૧૦
જેનધરમ દેખી જુકે, કહે નૃપતને એમ;	
સવે લોક દરસન કરે, નહી હેમસૂરિ કેમ ?	૧૧
જે દરસન આવે નહી, તો ન રહે આપણ દેશ;	
ઇંમ કહી અનુચર પાઠવ્યા, સૂરિ લલ્યો તિહાં દેષ.	૧૨
સહુ પરિકર શ્રી આવિયા, શિવવંદનને કાજ;	
કર જોડી સ્તવના કરે, માનું ભવજલ ગા(ઝા)જ.	૧૩

ગાથા :—મયધોજાંકુરજનનાં રાગાઘાઃ ક્ષયમુપાગતા ચસ્ય ।

બ્રહ્મા ઘા વિષ્ણુર્વા હરો જિનો ઘા નમસ્તસ્મૈ ॥૧॥

ભવ અંકુરો જસ નહી, નહી રાગાદિક જેવ;	
હરિ હર પ્રદ્યા જિન પ્રભુ, વંદન હો મુંઝ દેવ ।	૧૪
વલી ઇંદ દિન દેખી કહે, મુંણિધં શ્રી સિદ્ધરાય;	
પાંડવ હેંમાલે ગલ્યા, એ સિદ્ધગિરિ કહાય.	૧૫
સૂરિ કહે હેમાલે ગલ્યા, તે બીજા પાંડવ હોય;	
ભારતમે વાંચો સવે, પ્રદ્યોક વિમાસી જોય.	૧૬

શ્લોક :—અથ પ્રોળશતે વર્ધં પાંદ્રચામાં ચતત્રયમ્ ।

દુર્યોધનસહસ્રં ચ કર્ણસંખ્યા ન વિચતે ॥૧॥

ઈચ્છી પરે નિત ચર્ચા કરે, નૃપ સિદ્ધરાય હજાર;

હિમસૂરિ શુરુ પુન્યથી, વિધન સર્વિ હોવે દર. ૧૭

હાલ—૨૧

(મીઠાં બૂઠાં સંસારમેં, તથા, વીરમતી કરેં રે વહુ—એ દેશી)

એક દિન નૃપ શુરુમેં કરેં, પુત્ર નહિં મુઝ દેાય હો;

કરોને શ્રી ગજરાયણ, સૂરિ વિમાસણ હોય હો.

પુન્ય કરે જગણવડા (એ આંકણી). ૧

અંગિકા દેવી આરાધિયાં, તીન કરી ઉપવાસ હો;

પ્રગટ થયેને રે અંગિકા, બોલેં વચન વિમાસ હો. પું ૨

“નહી હોય પુત્ર સિદ્ધરાયને, પૂરવ હુઃકૃત નિપાત હો;

ગર્ભવતી રે નારી હણી, કીધો બાલક ઘાત હો. પું ૩

હોય હત્યા થકી રાયને, નહી હોય પુત્રસંજોગ હો;

રાજ છે કુમારપાલ બાગ્યનું, બાવી એહવો છેલેગ હો.” પું ૪

દેવી વચન મુણી રાયણ, કહિઓ નૃપ સમઝાય હો;

નૃપતિ બહુ હુઃખ લાવિઓ, હેં હેં હુઃકૃત જણાય હો. પું ૫

નૃપતિ તવ મન ચિંતવે, નિશ્ચે દેવી વચન હો;

કુમર ભત્રિજને રાજ છે, ચિંતે હુઃકૃત મન હો. પું ૬

“છલથી કુમારપાલ મારવો, મુંઝ ધર લિઈ અવતાર હો;

પુત્ર હોર્યે તવ માહરે, રહેર્યે વંસ વિસ્તાર હો.” પું ૭

પ્રગટ હુઈ તેક વારતા, લાંણી કુમરને તાત હો;

દેવદાસી ગાંમથી સજ થઈ, લડવા પાટણ આત હો. પું ૮

સાંહમા સાંહમી અંધામમાં, તિહુંથુપાલ સમાય હો;

ભરડાવેસથી કુમારણ, પાટણ નયરમાં આય હો. પું ૯

શુભથી બાહિર નીકર્યો, આગલ ચલિઓઉ જાય હો;

પાછલ નૃપતિની ફાજ છે, દેસમેં માલિમ થાય હો. પું ૧૦

બૂઝ્યો છે ત્રણ દિનનો, કલ્લિણ બાત પડાય હો;

આહાર કરી અત્યો આગલેં, ખંભાત નયરમેં આય હો. પું ૧૧

સૂરિ હેમચુરુલ્લઘ્ રાખીયો, પુસ્તક ડાળડા માંય હો;
 આયા અનુચર શોધતા, કહે' શુરુ પુસ્તક જોય હો. પુ૦૧૨
 ભૂખ તરસનો રે પીડીઓ, દેખી કાઠક નાર હો;
 ઘેર તેડી ગઈ કુંભરને, પ્રથલ લોજન કરાય હો. પુ૦૧૩
 તિહાંથી આગલ ચાલતો, જોઈ તાડની છાંહ હો;
 વાણિયાલાડની જાન છે, આવી ઉભરી (ઊભી રહી) ત્યાંહ હો. પુ૦૧૪
 ખાંનખાંન સહુ લોકે' કયો, કરી નહી કાંઈ મનુહાર હો;
 તીન પ્રતિજ્ઞા તિહાં કરી, જેમું રાજ્ય ઉદાર હો. પુ૦૧૫
 “તાડ ચાડ લાડ ત્રણને, કાંડું હેઠ તરવાર હો;”
 એહવે ઓસવાલ આવીયા, ઘીફૂડીના વેપાર હો. પુ૦૧૬
 ભાતા માંહેથી રાયને, દેધને કરે' તે આહાર હો;
 “કુંભારપાલ રાજ સાંભલો, આજ્યો પાટણ મઝાર હો” પુ૦ ૧૭
 ઇમ કહી આગલ ચાલીયો, દીઠો ફલ્યો સહકાર હો;
 રખવાલા પાસ માંગિયો, કેરી ફલ દોય ચ્યાર હો. પુ૦ ૧૮
 દીધી ગાલ તસ ખાંધીઓ, લેઈ ફલ દો ચ્યાર હો;
 છોડીને' આગલ ચાલિઓ, ગયો દેસ મારવાડ હો. પુ૦ ૧૯
 સૂતો તરુતલે' એહવે, ઉદરનો તિહાં ઠાર હો;
 એકવિસ મોહોર પર નાચિયો, લીધી કુંભર તે મોહોર હો. પુ૦ ૨૦
 લોભ થકી તેહ ઉદરો, તડફડી મરણ લહાય હો;
 પશ્ચાતાપ કુંભરે' કીયો, તિહાંથી આગલ જાય હો. પુ૦ ૨૧
 પૂરવદેસ જંગાલ ને', કાસ્મિર દેશ ને નેપાલ હો;
 હક્ષિણુદેશ કરણાટકે', દ્વારકાં સોરઠ ને ભાલ હો. પુ૦ ૨૨
 ઈણી પરે સહુ દેશ દેખતો, આયો લીમનાથ ઠામ હો;
 સુપન લહ્યો તેણી રાતમે', સિદ્ધરાય મરણ હુઓ તામ હો. પુ૦ ૨૩
 નિરભયી રે નૃપ આવિયો, પાટણ નયરની સીમ હો;
 દીપવિજય કવિ ભૂપતિ, પુન્યખલે' રહ્યો ખીમ હો. પુ૦ ૨૪

હુડા

મરણસમે સિદ્ધરાયજી, શ્રી ઉદયન પરધાન;

શપથ કરાવે' પગ છળી, સમજાવે બહુ સાંન.

“કુમારપાલને મત કરો, રાજતણા અધિકાર;”
 ઇંધ કહી પૂરણ આઉપે, પોહોતો સરગ દુવાર. ૨
 ગોત્રી કાઠક લાવીને, બેસાયો નૃપ જામ; ૩
 કટિલગ દુખિયો થઇ, આપેં ઊઠ્યો તામ.
 બીજો બેસાયો તદા, મંદ હુઈ તસ દેહ; ૪
 આપેં ઊઠીનેં ચલ્યો, છોડી રાજ સનેહ.
 ત્રિજો રાજતિલક સમે, બોલ્યો સુણા સભાય;
 “સુખ ઘોઈ આન્યા પછે, ટીકો તિલક કરાય.” ૫
 ઈંદ્રી પરે દેખી ઘાફીયા, હાથણી કિઈ તયાર;
 કુંસારપાલ તેહિ જ સમે, આયો પાટણ દ્વાર. ૬
 હાથણી ચાલી તે હિસા, કુંભર નૃપતિપેં જાય;
 કલશ ઢાલ સિર પર ફીઓ, બોલખિયો સહુ આય. ૭
 પાટ થાપીઓ મહીપતિ, કરી મોહોચ્છવ અલિપેક;
 કુંસારપાલ મહીપતિ તિલક, રાજ કરેં સુવિવેક. ૮
 દેશ ભ્રમણ કરતા સમે, જિણેં કિઆ ઉપગાર;
 તે સહુ બોલાવી કરી, નૃપતિ કરેં સતકાર. ૯
 બોસવાલ ઘીફૂડીયા, તેડી આદર માંન;
 નગરશેઠ પદ થાપના, નૃપતિ સકલ ગુન જાન. ૧૦
 હેમસૂરિ પિણુ આવીયા, શ્રી પાટણ ચોમાસ;
 પૂરવ ભવ સંકેતથી, કરવા ધરમ પ્રકાસ. ૧૧

હોલ-૨૨

(કિહાંથી આન્યાં ગિડલાં, મોતીવાજા ભરણ—એ દેશી)

નૃપતિ ભાગ્ય ભુલખલી સુખમરી રે સાજનણ;
 ચોલાંકી કલ સણુગાર રે, ભાગ્યનો પૂરો કુંભર નૃપતણ;
 એક દિન નયરને બાહિરે સુઠ, નવ નવ ખેલ વિચાર રે. ભા૦ ૧
 લોહ તવા ત્રણ માંડીયા સુઠ, વેધે બાણ પ્રહાર રે; ભા૦
 તિણેં સમેં સૂરિ નિકલ્યા સુઠ, થંડિલ ભૂમિ વિહાર રે. ભા૦ ૨
 અવસર દેખી શ્રી પૂજ્યણ સુઠ, બોલાવેં નૃપનેં સનેહ રે; ભા૦
 તીન તવા ગુદેં વેધિયા (૧)* સુઠ, નૃપ મન અધિક સનેહ રે. ભા૦ ૩

ખંભાતની સેહેનાંણીઈ સુઠ, જોલખીયા ગચ્છરાજ રે; લાં ૦
 કહે મુજ ઉપગારી તમે સુઠ, એ છે તુમારો સામ્રાજ રે. લાં ૪
 પૂજ્ય પધારજ્યો રાવલોં સુઠ, ઇમ કહી નૃપ ઘર આય રે; લાં ૦
 કેઇ અવસર નૃપ મંદિરે સુઠ, જાવેં શ્રી ગુરુ ગચ્છરાય રે. લાં ૫
 જાવેં આવેં બોધશ્રી(થી) સુઠ, નૃપતિનું મન પલટાય રે; લાં ૦
 ધિર કરવા પ્રાદાણુ ગુરુ સુઠ, નૃપ સ્નાત પરિયાં બોલાય રે. લાં ૬
 પરિયાં કહે કપૂત છે સુઠ, પિંડ તરપણુ નહી કાંચ રે; લાં ૦
 હેમસૂરિ ગુરુઈ તિહાં સુઠ, એકવીસ પરિયાં બોલાય રે. લાં ૭
 એકવીસ પરીયાં બોલિયાં સુઠ, તું છે સપુત કુલમાંહે રે; લાં ૦
 ધરમ કરેં છે તેહથી સુઠ, રાજ સદા ફિલ માંહે રે. લાં ૮
 હોય પરિયાના બોલથી સુઠ, વિબ્રમ હુઓ મનમાંહે રે; લાં ૦
 હોયમેં સાચું કુણકસ્યેં સુઠ, નૃપ મન બહુ અકુલાય. રે લાં ૯
 નૃપ પૂછેં સૂરિરાજને સુઠ, સાચી કહો મુજ વાત રે; લાં ૦
 ગુરુ કહેં બેહુ જૂઠ છે સુઠ, એ ઇંદ્રજાલ તમાસ રે. લાં ૧૦
 તું પૂરવબવ કુંણ હતો સુઠ, કહે તેહ અખંડ રે; લાં ૦
 તાહરા મુત સાર સાહસ્યેં સુઠ, કિમ નથી લેતો તું પિંડ રે. લાં ૧૧
 ઘેંહલા નૃપતિ રાજવી સુઠ, કમં વસેં હોય જીવ રે; લાં ૦
 નરગ સરગ સહુ કરમથી સુઠ, મેટણુ કૌણુ અતીવ રે. લાં ૧૨
 સાચી એહ મનમાં વસી સુઠ, જૈન ધરમ મન લ્યાય રે; લાં ૦
 દિનદિન ધરમને સેવતાં સુઠ, સાચી પ્રતીતિ મન લ્યાય રે. લાં ૧૩
 ખારે વ્રત નૃપ ઉચ્ચરે સુઠ, ચોખે રે ફિલ મન ભાય રે; લાં ૦
 આ સ્ત્રી આઠ છે મોહલી સુઠ, ઇચ્છારસેંહે ગજ સમુદાય રે. લાં ૧૪
 લાખ અઢાર તુરી ભલા સુઠ, અઢાર દેસ અમર પલાય રે; લાં ૦
 ચોમાસેં અસવારી નહીં સુઠ, નહીં હોય ફોજ સમુદાય રે. લાં ૧૫
 ગુરુ પૂછી આલોચણા સુઠ, કીઓ ઉંઢરીઓ પ્રાસાદ રે; લાં ૦
 તારંગા ને ઇંડરગઢેં સુઠ, ઘણા પ્રાસાદ આહ્વાદ રે; લાં ૧૬
 એક હજાર ને ચારસેંહે(૧૪૦૦)સુઠ, નવીન પ્રાસાદ ઉદાર રે; લાં ૦
 સોલ હજાર પ્રાસાદનો સુઠ, જીરણુ કીધ ઉદાર રે. લાં ૧૭

ઇક દિન લાડે આડે સાંભળ્યા સુઠ, શુરુ કહે અઘટિત કામ રે; ભા૦
 ચેહેલા વ્રતની લાંગના સુઠ, રાખસું વચનનું માન રે. ભા૦ ૧૮
 તરવાર ખાંધી ત્રપો લીધું સુઠ, કાઠયો છે આડ ને લાડ રે. ભા૦
 આસો સુદિ પડવે થકી સુઠ, કુલ દેવી કરે છે અનાડ રે. ભા૦ ૧૯
 લેંસા બકરા માંગિયા સુઠ, કિમ દિધું જીવપ્રતિપાદ રે; ભા૦
 માર્યું ત્રિશૂલ કુલદેવીયું સુઠ, સુખ કીયાં શુરુજી દયાલ રે. ભા૦ ૨૦
 દેવી દહેરામેં ભર્યાં સુઠ, લેંસાં ને બકરાં દયાય રે; ભા૦
 બગડયો દેહરો મૂત્રથી સુઠ, કહે દેવી શુરુ કને આય રે. ભા૦ ૨૧
 દેવી કહે દિન આજથી સુઠ, નહીં માંશું નૃપતિને પાસ રે; ભા૦
 જીવદયા મેં આદરી સુઠ, તુમ ચરણે રે જિલ્લાસ રે. ભા૦ ૨૨
 ધરમ રાજનૃપ પાલિયો સુઠ, અકલ(૧૪) વરસ લગ સીમ રે; ભા૦
 અષ્ટાદશ (૧૮) દેસાં લગે સુઠ, આંણુ ચલી જસ ખીમ રે. ભા૦ ૨૩
 ઇંણીપરે કુંભર નરસરુ સુઠ, દઠ ધરમી નૃપ રાજ રે; ભા૦
 શ્રાવક શુરુ હોય જોડ છે સુઠ, દીપવિજય વઠ લાજ રે. ભા૦ ૨૪

કુંડા

ધરમગાલ જગમાં ખૂરી, તેહનો કહું અધિકાર;
 કુંભર નૃપતિ ભગનિ અતિ, પરણાવી બહું ખ્યાર. ૧
 વાઘ નૃપતિ તસ નાંમ છે, રમતા પાસા સાર;
 રાણી સાંભલતાં કહે, સારી હેતાં માર. ૨
 રમતાં રમતાં ઈમ કહે, “હેમ મુંડ”ને માર;
 સાંભલી રાણી નવિ સકે, પીડા હીંઈ અપાર. ૩
 નિત પ્રતેં એહિ જ રીતથી, નૃપતિ દીએ શુરુ ગાલ;
 તે સંદેસો પાટણે, લખિ મેલ્યો તરકાલ. ૪
 કુંભર નૃપતિ અતિ ક્રોધ કરી, ઠરી ફોજ સંભાર;
 વાઘ નૃપતિ બાલી લિઓ, કાઠ પંજરે ડાર. ૫
 ધરમ પમાડી ઘોડિઓ, જીઓ ધરમને ગાલ;
 તે ઉપર એવડો કીઓ, સોલંકી નૃપ લાલ. ૬
 એહનો વરણન છે બહું, થોડો કિઓ વખાંણ;
 હવે પૂરવણવ વરણવું, થોતાં સુણો સુખાંણ. ૭

એક દિન નૃપ સૂરિરાજને, કરે' વિનંતી એમ;
 પૂરવભવ મુંજ ઢાખિઈ, જીમ હોઈ પૂરણ પ્રેમ. ૮
 તવ શુરુ કહે' સુણીઈ નૃપતિ, નહી કૈવલી આજ;
 પૂરવધર શ્રુતધર નહિ, નહિ ગ્યાંની ગચ્છરાજ. ૯
 પૂરવભવ કહેવા તણે, એહ જ્ઞાન નહિ મોય;
 કૈાઈક દેવી દેવતા, કહે' જ્ઞાનખલ સોય. ૧૦
 ઈમ કહી સિદ્ધપુર આવીયા, સરસ્વતી તટણી તીર;
 દેવી ત્રિભુવન સામિની, આરાધી શુરુ થીર. ૧૧
 માનુષોત્તર પરવતે', ઈહા દેવીનો વાસ;
 સૂરિમંત્ર અધિષ્ઠાયિકા, વિધન કરે સહુ નાસ. ૧૨
 ત્રિજે' દિન હાજર હૂઈ, પૂરવભવ કહે' જેમ;
 સૂરિ પશુ નૃપને' કહે, સાંભલ નરપતિ એમ. ૧૩

ઢાળ—૨૩

(કપૂર હોવે અતિ બિજલો રે—એ દેશી)

જયપુર રાજનો ગોત્રવી રે, નાંમે છે નરવીર;
 બીજું નામ જયતાકે છે રે, વસનથી કીધો ફર રે.
 રાજન ! સુણીઈ કમંવિપાક. (એ આંકણી) ૧
 મેવાઠ દેશના પાહડમાં રે, પદ્મીપતિ હુઓ આય;
 વણજરો ઈક હુંટીયો રે, માલવનૃપ કને' જાય રે. ૨૦ ૨
 વણજરો તિહાં લેઈ ગયો રે, ફોજ તણે સંભાર;
 નરવીર નાઠો તેહની રે, ગરભવતી ગ્રહો નાર રે. ૨૦ ૩
 પેટ ચીરી મુત કાઢીઓ રે, ક્રોધ કરી અતિ રીસ;
 શિક્ષા ઉપર પછાડિઓ રે, હે હે શ્રી જગદીસ રે. ૨૦ ૪
 અગ્નિ દેઈ સહુ પાલમાં રે, જઈ નૃપ વાત સુણાય;
 દોય હત્યાનો પાતકી રે, દેસોટો તસ થાય રે. ૨૦ ૫
 તે તપસી થઈ તપ તપી રે, હુઓ શ્રી સિદ્ધરાય;
 ખાર વરસ રહ્યો ગર્ભમાં રે, બાલહત્યા ફલ પાય રે. ૨૦ ૬
 ઓરમાન માતાઈ બિલિઓ રે, માતા બહુ કુંઝ જાણ;
 જલમંપા ચલી નર[મ]દા રે, આઈ ડલોઈ મુધાંન રે. ૨૦ ૭

નૈત મુનિ મતિ કલ્પના રે, લાંણી એહ વિચાર;
 પુત્ર જનમ હુઓ એહવો રે, લખીઓ લેખ ઉદ્ધાર રે. રા૦ ૮
 લેખ તે પાટણ મોઢ્યો રે, નૃપ બહુ હરખિત ધાય;
 ઓરમાન માતાઈ દેખવા રે, કામ એ કાઢ્યો ઉભય રે. રા૦ ૯
 તે સમેં પુત્ર જનમ હુઓ રે, હલોઈ નયર મઝાર;
 શ્રી સિદ્ધરાજ જ્યમિંહુણ રે, કીધો નાંમ ઉદ્ધાર રે. રા૦ ૧૦
 હે હે કમં અટારડા રે, તપથી નૃપપદ પાય;
 જ્યતાકને જસોલદ્રણ રે, મલિયા શુરુ ગચ્છરાય રે. રા૦ ૧૧
 ધમં કહ્યો લહી વાસના રે, વિહરંતા સૂરિરાય;
 એક શિલાપુર તૈલગેં રે, પાઉ ધાયાં શુરુરાય રે. રા૦ ૧૨
 તિહાં ઓઢર શ્રાવક ઘરેં રે, રહિઓ શ્રી જ્યતાક;
 પંરવ પળુપણુમેં કીઓ રે, ઉપવાસ વિજય પતાક રે. રા૦ ૧૩
 લીધાં શ્રી જિન પૂજવા રે, કોડિ અઠારનાં કુલ;
 ચઢતેં ભાવેં પૂજ્યા રે, શ્રી જિનરાજ અમૂલ રે. રા૦ ૧૪
 પારણા દિન શુરુરાજનેં રે, દીધો શુદ્ધ આહાર;
 તે ઉચ પુન્યથી તું હુઓ રે, કુમારપાલ નૃપ સાર રે. રા૦ ૧૫
 યથોભદ્રસૂરિ શુભ ધ્યાનથી રે, હેમસૂરિ હૂઆ એહ;
 ઓઢર શ્રાવક તે હુઓ રે, ઉદાયન સચીવ સનેહ. રા૦ ૧૬
 સિદ્ધરાયનેં સુત નવિ હુઓ રે, ગર્ભવતી હણી કેંહેંર;
 પૂરવભવનેં વેરથી રે, સિદ્ધરાય લીધો વેર રે. રા૦ ૧૭
 પૂરવભવ સૂણી ઘરથયો રે, કુમર નૃપતિ મનમાંહે;
 ફરી પૂછે શુરુરાજને રે, આગલ ગતિ કુંણ હોય રે. રા૦ ૧૮
 સૂરિ તવ મન ચિંતવી રે, દેવી ફેર બોલાય;
 સીમંધર કનેં મોકલી રે, પ્રભુણ સકલ સુંણાય. રા૦ ૧૯
 દેવીઈ શ્રી સૂરિરાજનેં રે, સકલ કહ્યો અધિકાર;
 તેથી શુરુ કહે ભૂપને રે, સાંભલ નૃપ સુવિચાર રે. રા૦ ૨૦
 આવતી ચોવીસી માંહે રે, પદ્મનાભ જિનરાય;
 તેહનેં ગણુધર તું ધઈ રે, લેંહેંચો સિવ સુખદાય રે. રા૦ ૨૧

સુઝ ભવ સંજ્યાતા કહ્યા રે, સીમંધર ભગવાન;
 કેવલજ્ઞાની ભાખીઓ રે, ધન ધન કેવલગ્યાન, રાં ૨૨
 નૃપ સુંણી ઉલસિત અંગથી રે, કહેં સુણો ગચ્છરાય;
 જે કાંઈ સુઝ આતમ તયોં રે, તે સહુ તુમ સુપસાય રે. રાં ૨૩
 ૧ કુમર નૃપતિ ને ૨ સોલંકી રે, ૩ પરમાહંત કેહેવાય;
 ૪ રાજઋષિ ૫ રાજવી પછે રે, પાંચ નામ સોહાય રે. રાં ૨૪
 બારસેહે ઓગણુ પંચાસમેં (૧૨૪૯) રે*, સૂરિ અમર પદ પાય;
 છત્રંવરસ આયુ ભોગવ્યાં રે, પૂરણુતલ ગચ્છપતિરાય રે. રાં ૨૫
 કલિકાલસર્વજ્ઞ બિરહના રે, ધારક શ્રી ગુરુરાજ;
 સાઠીતીન કેાટિ ગ્રંથના રે, કરતા શ્રુત સામ્રાજ રે. રાં ૨૬
 કુમારપાલ ધર્મરાજવી રે, સંપૂરણુ કરી આય;
 ભુવનપતિ માંહે જીવન્યો રે, એક ભવે શિવ જાય રે. રાં ૨૭
 વરણુન એહનો અરિત્રમાં રે, પ્રબલ કહ્યો અધિકાર;
 દીપવિજય કવિ ગાવતાં રે, હોવે જય જયકાર રે. રાં ૨૮

(ઇતિ શ્રીહેમચંદ્રાચાર્ય-કુમારપાલ-પ્રબંધ)

દુંડા

સંવત ગ્યાર સીમા લગે, ગચ્છ મત નહિ કોય;
 સંવત બારસેહેં માંહેથી, ગચ્છ મત બહુ હોય. ૧
 સંવત ગ્યાર ગુણસાઠ(૧૧૫૯)મેં, પુનમિયા ગચ્છ હોય;
 સંવત ગ્યાર અગણ્યોતરે (૧૧૬૯), અંચલગચ્છ* પણુ જોય. ૨
 સંવત બાર બારોત્તરે (૧૨૧૨), વાયડે ગચ્છથી જાંણુ;
 શ્રી ખરતરગચ્છ* નીકલ્યો, ગઢ ચિત્તોડ પ્રમાણુ. ૩
 સંવત બાર પંચાસમેં (૧૨૫૦), ગચ્છ આગમિયા* જોય;
 સંવત બારસેહેં છન્નુઇ (૧૨૯૬), સાઠ પુનમિયા હોય. ૪
 પારસનાથ સંતાનીયા, કેસીકુંમર ગચ્છરાય;
 તાસ પરંપરા આજ છે, કેવલાગચ્છ* કેહેવાય. ૫
 ઇક ઇક પદનો અંશ ગહી, બાંધી ગચ્છ સમુદાય;
 આપ આપણા ગચ્છમેં, વરતે છે મન લાય. ૬

હાળ—૨૪

(દિણ પર કંબલ કોઈ ન લેસી, તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા—એ દેશી)
૪૨—આ. શ્રી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન—

બેહેંતાલીસમે પટધર વંદો, શ્રી વિજયસિંહ સૂરિરાયા રે;
વિવેકમંજરીની રચના કીધી, જગમેં વડ જસ પાયા રે.

એ તરીયા ભાઈ, એ તરીયા. (એ આંકણી). ૧

૪૩—આ. શ્રી સોમપ્રભસૂરિ અને મણિરતનસૂરિવર્ણન—

હોય સૂરિ પટ ત્રેહેંતાલિસમે, જેહનાં નામ સવાઈ રે;
સોમપ્રભસૂરિ મણિરતનસૂરિ, મંગલ નામ વડાઈ રે. એં ૨

૪૪—મહાતપસ્વી આ. શ્રી જગન્ન્યાંદ્રસૂરિવર્ણન—

એહના પટધર ચૌમાલિસમા, જગન્ન્યાંદ્ર પટધર રાજે રે;
તિથેં સમે મુનિ શિથિલાચારી, દેખી મનમેં લાજે રે. એં ૩

પડવાઈ સૂરિ ધિર કરવાનેં* હુઆ ઉચ વિહારી રે;
બાર વરસ બહુ તપસ્યા કીધી, દેવભદ્ર વાચક લારી રે. એં ૪

આપા(ધા)ટપુર છેં દેશ મેવાડેં, આહોહ આજ છેં નામ રે;
તિહાં નૃપ ગદ્ગલસેન હુઓ છેં, અગ્નિસરણુ તસ ઠાંમ રે. એં ૫

તે પાછલ ચઉ ખૂણે ભરીયાં, સંજીવન રહેં નીર રે;
ગંગોલેય (૧) તે તીરથ ઠહેં છેં, દેવાધિષ્ઠિત તીર રે. એં ૬

પટ્ટણુ હટ્ટણુ તેહિ જ સમયે, તિહાં પણુ હુઓ તેહ જોગ રે;
આજ પ્રગટ છે હટ્ટણુમાંથી, *“ગદ્ગલયા”લીઈ લોગ રે. એં ૭

સંવત બારસેહે પંચ્યાસીમેં(૧૨૮૫),વિહરતા શુરુ તિહાં આયા રે;
સૂરિ દિગંબર બત્રિસ સાથે, કીધા વાઢ સવાયા રે. એં ૮

દિગંબરથી વાઢવિવાહેં, હીરા પરેં નહી લેધા રે;
તેહથી જગન્ન્યાંદ્ર નામ હીરલા,કુમતી કુમત મત છેધા રે. એં ૯

બવજીવ અખેલ તપ ધારી, બાર વરસ તપ કીધો રે;
હિંદુપતિ સાહનાથ ચીત્તોડેં, રાંણો વંદન કીધો રે. એં ૧૦

તેહનું નામ છે નરતપત રાંણો, સંવત બારપંચ્યાસી (૧૨૮૫)રે;
તંપાળિરદ તેણે રાંણો કીધો, છૂટો બિરદ ઉલ્લાસી રે. એં ૧૧

તપ ગુણધારી જનહિતકારી, સોહમ કુલમેં છાજે રે;
અઉમાલીસ પટધર સૂરિ ગાયા, દીપત્રિજ્ય કવિરાજે રે. ઐ૦ ૧૨

॥ ઇતિશ્રી સંવત બાર પંચાસીઈ તપા બિરદ છટ્ટો-૬ ॥

અથ સમય પ્રસ્તાવે વસ્તુપાલ-તેજપાલ સળંધ વાર્તિક
લિખ્યતે—

શ્રી ગુજરાત દેસે અમદાવાદની પાસે વાડજ ગાંમ,
તેહમેં આણુનાસા નામે શ્રાવક. તેહની પુત્રી નાગકુંભાર દેવી
બાલરંડા છે. એકલા શુરુને વંદન કરતેં પગનેં લક્ષણેં શુરુઈ
શિખ્યને કહું જે એ બાલરંડાથી ૨ પુત્ર થાસ્યેં. તે જગતમેં નામ
કરસ્યેં. એહવેં તે બાઈના પિતાના ઘરમાં આસે. ચોરવાડ
શુમાસ્તો રહ્યો છે, તે કર્માનુયોગેં તે બાઈ સાથેં સળંધ થયો.
તે શુભપણેં પાટણ ગયાં. તિહાં પુત્ર થયાઃ* ૧ વસ્તુપાલ, ૨
તેજપાલ નામે. માટા થયા. ઘીના વેપાર કરેં છે. ચિત્રવેલ
સહિત ઘાસવેલાની ઉંઢવણી લેઇનેં કણબણ ઘી ગાડુઓ લાવી.
ઘી ઠાલવી લીધું. ઉંઢવણી ઉપર મૂક્યો, ફરી ભરાયો. વાણીયા
સમઝા. ઉંઢવણી નાપી (ન આપી). એહવેં દરબારમેં રાજને
ઘણું ઘી ભેઇઈ છે. તે પોતે હજારો મણ ઘી એક કલમેં આપ્યું.
એ રીતે ચિત્રાવેલથી દ્રવ્ય પણ અખૂટ થયો. વહી અધિક
પુન્યાનુભવેં સાઠા ત્રણ ડગલે સોનાની કડાહ પ્રગટ થાઈ. એકલા
કાઈકે મેહેલું લીધું, તથા કન્યા અણમિલવેં જે ભાઈઈ માતાનેં
મોસાલ પૂછ્યું, માતા લાજતીઈ પાછલી હગીગત સવેં દહી. તે
ઉપર ૨ ભાઈ ગાજીનેં બોલ્યા જે-૮૪ ચોરાસી જ્ઞાત લેલી
કરીનેં જીમાડવી. એહવો વિચાર કરીને પાંચસેં કૌસથી ૮૪
ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા તેડાવ્યા. તે ૮૪ ચોરાસી જ્ઞાતનાં નામ
લિખેં છે.

ચોરાસી જ્ઞાતિ

૧ શ્રીમાત્રી, ૨ ચોરવાડ, ૩ ઓસવાલ, ૪ ગુજર, ૫
ડીડું, ૬ ડીસાવાલ, ૭ ખડાયતા, ૮ ખંડેર, ૯ ખંડોલ, ૧૦

કાકડા, ૧૧ કઠણોરા, ૧૨ કપોલ, ૧૩ નાપલ, ૧૪ નાગર, ૧૫ નાંણાવાલ, ૧૬ લાડ, ૧૭ લાડુશ્રીમાલ, ૧૮ હાલર, ૧૯ હરસોર, ૨૦ હુંખડે, ૨૧ સિંગરુ, ૨૨ જલોરા, ૨૩ જાંગડા, ૨૪ કડીયા, ૨૫ લડીયા, ૨૬ ભુંગડા, ૨૭ બ્રહ્માણી, ૨૮ વાધુ, ૨૯ વાચડા, ૩૦ ગોભુચડા, ૩૧ મોઢ, ૩૨ માંડલીયા, ૩૩ પંચસ, ૩૪ પુકરા, ૩૫ જંબુસરા, ૩૬ મુંહડવાલ, ૩૭ મંડેસરા, ૩૮ અછીન, ૩૯ અચ્છીતવાલ, ૪૦ અડાલજા, ૪૧ સરહિયા, ૪૨ માધર, ૪૩ કંબોજા, ૪૪ કરહિયા, ૪૫ પરવાર (પોરવાલ) ૪૬ સોરઠીયા, ૪૭ પદ્મીવાલ, ૪૮ મડા(હ)ડા, ૪૯ મંડોરા, ૫૦ મેવાડા ૫૧ વાલમીક, ૫૨ વાંછા, ૫૩ ચિત્રાવાલ, ૫૪ વાઘેરા, ૫૫ નરસિંગપરા, ૫૬ જાહુરાસર, ૫૭ ખંડેરવાલ, ૫૮ નાગદ્રા, ૫૯ અગરવાલ, ૬૦ જાખર, ૬૧ વઘણોરા, ૬૨ વૈસુર, ૬૩ અસ્તિદ્રી, ૬૪ અષ્ટવસિક, ૬૫ પમારદ્રી, ૬૬ ગોવાલ, ૬૭ નાગોરા, ૬૮ તેંડોરા, ૬૯ સાચોરા, ૭૦ ભાંડજા, ૭૧ જેરાણા, ૭૨ નીમા, ૭૩ કપટીયા, ૭૪ કોરંટવાલ, ૭૫ રાજસીખા, ૭૬ લહુંડીસીખા, ૭૭ વડીસીખા, ૭૮ ચોસીખા, ૭૯ દોસીખા, ૮૦ સુરાણા, ૮૧ રાજોરા, ૮૨ મેડતવાલ, ૮૩ મંડોરા, ૮૪ અણ્ણોરા, ૮૫મી જ્ઞાતિ વાગરૂ.

વીશાદશાની ઉત્પત્તિ

એ ચોરાસી જ્ઞાતના સેડીયા લેળા કર્યા. લાખો ગમે દલિય સેડીયાને લાંચ આપીને ફેરવ્યા. સાંજ સવારમે સવે જ્ઞાત એકડી છમવા ત્યાર થઈ. એહવે પાટણનો વાસી સેડીયાનો પુત્ર નાંહની અવસ્થામાં પિતાનું મરણ થયું છે. તેહને ગરીબ જાણીને નુતરું દીધું નહિ, તેડયો નહિ. તે ઉપર તે લઘુ બાળક સમસ્ત જ્ઞાત પંથ સેડીયા બિચે આવીને બોલ્યો જે-સેઠજી સમસ્ત પંથ સેડીયાને અરજ કરું છું જે-“માહરી માતા બાલરંડા છે, ગરીબ છે, તેહનો જન્મારો કિંમ નીકલસ્યે, માટે નાતરું કરાવીને ઠામ બેસારી આપો.” તે સાંભલીને બોલ્યા જે-વાંણિયાની જ્ઞાતિમે એ કિંમ થાઈ ? તિવારે તે બાલક ફરી બોલ્યો જે-“એ કિંમ

કરો છો ? અને માહરી માતાની વેલાઈ દિમ ના થઈ. માટે જરૂર કરો. ” તિવારે તે સેઠીયા કલ્મો મૂકીને ઊભા થયા. જે ખાલકની સાથે ઊભા થયા તે વીસા કહેવાયા અને બેઠા રહ્યા. જુથ્યા તે દસા કહેવાયા. તે દસા વસ્તુપાલ તેજપાલના પક્ષના. વસ્તુપાલ, તેજપાલ દશાપોરવાડ જ્ઞાંતિ જાણવી. ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા પોતપોતાને દેશ નગરે ગયા.

॥ ઇતિ વિશા દશા ઉત્પત્તિ ॥

હવે વસ્તુપાલ, તેજપાલ પૌઠ ભાગ્યસાલી ચિત્રાવેલી પ્રસન્ન તથા અઉંઠ હાથે કડાહ પ્રગટે. ઇત્યાદિ અષ્ટ દ્રવ્ય સંભોગ પ્રભાવ થયો અને મોટા મોટા પાતસાહનાં માન્ય થયાં. શુરુ ઉપદેશ સાંભળવે શ્રીસિદ્ધાચલજીનો સંઘ ચલાવ્યો. તે સંઘનું વર્ણન લિખે છે.

એક લાખ, પંચાસ હજાર જિનબિંબ કરાવ્યાં. (૧૩૦૪) એક હજાર ત્રણસેઠે ચાર સિખરખદ્ધ નવાં પ્રાસાદ કરાવ્યાં. (૨૩૦૦) બે હજાર ત્રણસેઠે સિખરખદ્ધ જૂના પ્રાસાદ સમ-રાવ્યાં. અઢાર કોડ છન્તુ લાખ દ્રવ્ય સિદ્ધાચલે વાવ્યાં. ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. અઢાર લાખ ત્રાસી હજાર દ્રવ્ય ગિરનારજી ખરચ્યા. બાર કોડ ને ત્રેપન લાખ દ્રવ્ય આપુજી વાવ્યાં. (૬૮૪) નવસેઠે ચોરાસી પોષધસાલા કરાવી, અઢાર કોડ દ્રવ્ય ભરખચ ખંભાચતને સરસ્વતી જ્ઞાનજાંડારે ખરચ્યાં. પાંચસેઠે દાંતનાં સિંહાસન, પાંચસેઠે પાંચ જાહર પટકુલનાં સમવસરણ કરાવ્યાં. ત્રણ હજાર બસે મહેસરીના પ્રાસાદ કરાવ્યાં. સાતસેઠે ગ્રહશાલા કરાવી. સાતસેઠે સત્રુકાર (સત્રાગાર) મંડાવ્યાં; સાતસેઠે તપસ્વીના મઠ કરાવ્યાં. (૬૮૪) છસે ચોરાસી પથ્થરખદ્ધ મોટાં સરોવર કરાવ્યાં. (૪૬૪) ચારસેઠે ચોસઠ વાવી કરાવી. (૪૦૦) ચારસે પથ્થરખદ્ધ પરખ કરાવી. (૮૪) ચોરાસી મસીત કરાવી. ખંભાતમે એક મસીત ઉપર બે લાખ દ્રવ્ય થયાં. એક મિનારો કર્યો અને ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. ઉદયપ્રભાસૂરિપ્રમુખ એકવીસ નવા

આચાર્યના પાટમહોચ્છવ પોતે કર્યા. ચોવીસ દાંતનાં જૈન પ્રાસાદ કરાવ્યા. એકસોવીસ સાગનાં દેહરાં કરાવ્યાં. (૫૦૦) પાંચસેં ગ્રાહણ નિત્ય વેદપાઠ કરતા. પાંચસેં ગચ્છવાસી મહાતમા વોહોરતા. એક હબર ને આઠસેંહેં એકલમલ વિહારી મહાતમા ગોચરી વેહેંરતા. એક હબર મઠવાસી તાપસ જીમતા. ચાર હબર પેંતાલીસ સેજવાલા, અઠારસેંહે વાહિણી, સાતસેંહેં સુખાસણ, પાંચ હબર ને પાંચ પાલખી, સાતસેંહેં હાથી, સાત લાખ મનુષ્ય, ચાર હબર ઘોડા, બે હબર ઉંટ, પાંચ ઉપર ચારસેંહેં લોજક જૈન ગાયક, ત્રણસેંહેં ત્રીસ બંદિજન, (૧૬) સોળ ચુદ્ધ-વિજય, તેરસેં પાંચ દીવીધરા, સોલનદેવ પ્રમુખ પાંચસેં સુથાર, સો ભટવાદિ, એક સો આચાર્ય, બાવીસેં શ્વેતામ્બર, અગ્યા-રસેં દીગંબર.

સંવત ૧૨૮૬ આખૂજીના દેશસરનો પ્રારંભ કર્યો, સંવત ૧૨૯૬ સિખરેં બ્રહ્મરોપણ. ઇત્યાદિ ધર્મકરણી કરીને સંવત ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ સ્વર્ગગમન.

અથ ભંડાર દ્રવ્ય સંખ્યા—તેત્રીસેંહે ઠેક તિહોત્તર ઠેક એંહેંસી લાખ, વીસ હબર નવસેંહેં એતલો દ્રવ્ય સંખ્યા ભંડારમેં જાણવો.

ઈહાં કોઈકને સંકા જિપણ તેહથી સમજીયેં પૂછયું જે—એ શ્રાવક લોક થઈને મસીત મિનારા, ઈશ્વર પ્રાસાદ, વાવ, તલાવ, પ્રમુખ આરંભ કારણ કિણ હેતેં કર્યાં ? તેહનો ઉત્તર એ જે મોટો રાજા પાતસાહનાં બહુ માન્ય હતાં, રાજ્યકારભાર હુતો, કામદાર જાણીને રાજા પાતસાહેં કામ બલાવ્યાં તે દ્રવ્ય પઈસા ખરચીને કામ કરી આપ્યાં એ પરમાર્થ. ઈહાં પ્રસ્થાવ સમય જાણીને વસ્તુપાલ તેજપાલનો સંબંધ લિખ્યો છે.

ઈહાં સમય પ્રસ્થાવેં જૂનાં ખેડાં તથા જે જે સંવતમેં સેંહર વસ્ત્યાં તે લિખેં છે:—

સંવત ૭૪૮ લાહોર શહેર વસ્યો. સંવત ૮૦૧ વર્ષે રાય પહાડહેજી મંડોવર વસાયો. સં. ૧૫૧૭ વર્ષે રાઠોડ

નરસિંધજીઈ મેહતો ઉજ્જડ જેડો ખીજી વાર વસાયો; આગે માંનધાતાઈ વાસ્યો હતો તે ઉજ્જડ હુતો. સંવત ૧૧૩૫ વર્ષે નાગોર મધ્યે ઠેસવદાસ મહાકવિ પ્રથીરાજ ચહુઆણુનો મંત્રીસર હુઓ. સંવત ૧૫૦૦ વર્ષે રાવ જોધાજીઈ જોધપુર વસાયો. સંવત ૧૫૧૫ વર્ષે જોધપુરનો કીલો કરાવ્યો. સંવત ૬૦૨ વર્ષે ચિતોડનો કોટ ફરીને રાવલે કરાવ્યો. સંવત ૧૬૧, શાં ૪૧ વર્ષે મોરીને કાઢીને બાપા રાવલે ચિતોડ લીધ. સં. ૮૦૨ વર્ષે વનરાજ આવડે પાટણ વસાયો. સંવત ૫૦૦ વર્ષે પાલણુસી ચઉઆણુ પાલણુપુર વસાયો. પછે ઉજ્જડ જેડો થયો. વલી સં. ૧૦૧૦ પાલણુસી પરમારે પાલણુપુર ફરી વસાયો. જિનપ્રતિમા ધાતુનાં ગાલીને આણુજી ઉપર નાંદીઓ કયો. તે પાપથી કોઠ થયો. શીલધવલસૂરિ ઉપદેશે પદલવિયાપાસની પ્રતિમા સોનાની કરાવી પાલણુપુર વાસ્યો. સંવત બારસો બાર (૧૨૧૨) વર્ષે રાવ જેસેજી જેસલમેર વસાયો. સંવત ૧૫૪૨ રાવ વિકેજી વીકાનેર વાસ્યો. સં. ૧૪૪૨ અહમદસાહ પાતસાઈ અમદાવાદ વાસ્યો. સં. ૧૩૧૪ રાવ કાન્હડજીઈ જૂનો જેડો લિન્નમાલ વસાયો. સં. ૮૦૨ ઉપલદે પરમારે શ્રીમાલ નગરેથી જીઠીને સોનગઢ (જલોર)* વસાયો. સંવત ૧૩૩૭ અલાવદીને જલોર કિલો લીધો. સં. ૮૨૬ વૈશાખ સુદ ૧૩ વ્યાસ જગતે સુહૃત આપ્યું. જૂની દિલિમે ખૂંટી ગાડી અને ફરીને તુંઅરે વસાઈ. પ્રથમ પાંડવ વંશી તુઅર રાજ્ય સંવત ૧૨૦૨ સુધી. તુંઅર પાતસાહી પછે ચૌકાણુની પાતસાહી થઈ. સંવત ૧૧૮૧ ફલગર્ધિ પાશ્વનાથ સ્થાપના. સં. ૧૪૬૫ ધન્ના પોરવાડે રાણુપુરો કરાયો; કુંભારાણુના રાજમે રાણુજી રે (જે) થાંભા કરાયા. સં. ૧૨૧૫ જગડુઓ થયો. સં. ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આખૂ ઉપર દેહરા કરાયા. સં. ૧૨૬૬ વસ્તુપાલ તેજપાલે આણુજીને દેહરે કળશ ચઢાવ્યો, અને ૧૨૬૮ સરગ. સં. ૧૦૨૦ શિવસિંધ રાઠોડે સિવાણુ વસાયો. સં. ૧૪૪૨ સહસ્રમલ્લ દેવડેં સિરોહી વસાઈ. સં. ૧૫૬૬ નવોનગર વસાયો. સં. ૧૬૧૬ અકબરે આગરો વસાયો. સં. ૧૧૧૨

સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો સિદ્ધરાય જયસિંઘે વસાયો. સં. ૧૭૦૭માં
ઔરંગઝેબે ઔરંગાબાદ વસાયો.

સંવત ૧૧૧૩ સાતલપાતલ અહુઆણે સાચાર વસાયો, જૂનો ખેડો.

,, ૭૧૨ ચિરાદ સોલંકીએ ચેરાદ વસાઈ.

,, ૧૨૧૫ બાહડદે રાઠોડે બાહડમેર વસાયો.

,, ૧૪૮૪ જેતારણ વસાયો.

,, ૭૧૧ ઈંદ્રસંઘ રાઠોડે ઈંદર પાસે ઠખેડ વસાઈ, ખેસૂયા
પ્રાણણ થયા.

,, ૮૦૬ રાવહ મીરે હમીરગઢ વસાયો.

,, ૮૩૪ પરમારે આબૂલનો ઠાટ કયો, પછે અહુઆણે
લીધો, રાવ લાખણદેને ઘેર જેવી આવી, તિહાંથી
દેવડા અહુઆણ કહેવાયા.

,, ૧૨૮૧ માહસિંઘ રાઠોડે મેહવો વસાયો.

,, ૧૩૭૧ હુંગરપુર વાસ્થો.

,, ૧૪૩૧ રાવલ વીરસહે વાંસવાલો વાસ્થો.

,, ૧૧૧૭ રાંમસિંઘ સિસોદે રામપુર વસાયો.

,, ૬૯૪ લોહાર મંડે મંડવગઢ વસાયો.

,, ૧૧૬૯ પાહાડસિંઘ હાડે ખુંદી વસાઈ.

,, ૧૬૧૬ માલખાને માલપુરો વસાયો.

,, ૧૪૯૧ રાઠદેરો વાસ્થો.

,, ૧૩૭૩ સોજત વસાઈ.

,, ૧૩૬૧ ચીતોડના તેરમા રાંણાના પુત્ર સનજનસિંહણ
સતારાનો રાજ પાયો.

,, ૧૨૨૧ ઢાલો પરણ્યો પોહોદર ગઢના કુંડ પર.

,, ૧૦૬૪ ભુજનગર વસાયો.

,, ૫૧૫ લોજ રાજ થયો ઉજેણી ધારમે.

,, ૮૧૨ સુલતાન વસાઈ.

,, ૫૫૩ ઘરો વાસ્થો.

,, ૧૬૨૪ અકમરે ચિતોડ તોડ્યો.

- સંવત ૧૬૨૫ ઉદેસિંગ રાણે ઉદેપુર વસાયો.
 ,, ૧૩૮૩ પાતસાહ મુંમન(ત)ખાંને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી.
 ,, ૧૫૮૧ મુંકુંદ પ્રદ્ધચારી પ્રાગ(પ્રયાગ)માં દેહ હોમ
 કરીને મરણ પામીને અકબર પાતસાહ થયો.
 ,, ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો.
 ,, ૭૨૭ પારકર વસાયો.

કલિજીગના સંવત ચાલતે—*

- ,, ૨૬૦૦ વીરસ્વામી શ્રેણિક રાજ થયા.
 ,, ૧૫૪૧ કિસનસિંઘજીએ કીસનગઢ વસાયો.
 ,, ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાયો.
 ,, ૧૪૬૭ કુંભેરાણે કુંભલમેર વસાયો.
 ,, ૧૧૧૪ આંખા કછવાસે આંખેર વસાઈ.
 ,, ૧૪૦૭ પુરાનપુર વાસ્યો.
 ,, ૯૨૭ વીજપુર વાસ્યો.
 ,, ૧૦૧૬ ભાગનર(નગર) વાસ્યો.
 ,, ૭૮૧ સિંભર વસાઈ.
 ,, ૧૫૦૦ મધ્યે સુરતનો કિલ્લો ફિરંગિઈ કરાવ્યો. તિહાં
 થોડા દોઢ વસતા. એહવે સં. ૧૬૨૪ જાંહાંગિર
 પાતસાહ રાંનેર આવ્યો. રાંનેરવાસી ઠેટીધ્વજ
 નાકૂદો (નાખુદો) તેણે રાંનેરથી તે વરીઆવ ૩
 ગાઉ સુધી કિનખાપનાં પધરણાં પાથરીને સેહેરમે
 પાતસાહને પધરાવ્યા. સાહી પ્રસન્ન થયો. માંગ-
 માંગ. તિવારે સેઠે હાથણીનો સંભોગ જોવાનું માંગ્યું.
 સાહે ના કહી જે—હાથણીનો સંભોગ જોતાં
 તાહરે દ્રવ્ય જાસે. માંન્યું નહિ. સંભોગ થયો.
 તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાસ પાંખી. પાતસાહે જાંહાં-
 ગીરપુર વાસ્યો. એ પાતસાહની પાતર નામે
 સૂરજ, તિણે પાતસાહની રબથી સં. ૧૬૨૫ સૂરત
 વસાવ્યું, અર્ને ઓસવાલ ગોપીસા શ્રાવક તેણે ગોપી-

પુરું વાસ્તું. ૧ ગોપીતલાવ અને ચૌમુખી વાવ કરાવી, અને સં. ૧૬૭૯ વર્ષે સૂરજમંડળ પારસનાથજી સેનસૂરિજી પાસેં પ્રતિષ્ઠા કરાવી. સૂરજમંડળજીની પલાંઠી તથા પાછેં લખ્યું છે.

(સં. ૧૬૭૯) એક જ વરસમાં કાવિ ગાંધમેં સામુવહુનાં દેહરાંની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સં. ૧૪૦૩ સાંગાનેર વસ્થો.

હવે જૂનાં ખેડા લિખે છે—

ઉજેણુ જૂનો ખેડો, લડ્ડઅચ્ચ, પાલી જૂનો ખેડો, અજ-મેર, દિલ્લિ, સિન્નમાલ, જલોર, તે સોનગઢ, ચિત્તોડ, કાલંદ્રી, સિરોહી પાસે તેહમાં જરાસિંધનો જરાકુંભર બલિ મુઝો. કાલંદ્રિ, પીરાંનપટ્ટણ, લાહોર, મેવાડમેં ત્રંબાવતી, આઘાટપુરપટ્ટણ, આહેડ એ ત્રણે એક જ નાંમ છે. તે જૂનો ખેડો. ખંભાત, રાયથલ, અંપા, પાવા, રાજગ્રહી એ જૂનો ખેડો. પાડલીપુર તે પટ્ટણ, જૂનો ખેડો, દુપદીનો ગાંમ ધુનાડો જૂનો ખેડો. અંદરાજ પરણ્યો તે વિમલાપુરી નામ. દેવદિ ક્ષમાશ્રમણ જીઈ પુસ્તક લિખ્યાં તેં વારેં વલ્લભીપુરનું બીણું નામ આજ વર્તમાન વલા, ચમારડી ત્રીખું નામ, એ જૂનો ખેડો. ઇંડર તથા બ્રહ્માની ખેડ જૂનો ખેડો, વેંરાટ તે ઘોળકું, એ જૂનો ખેડો. ભરતપુર ડીગ જુનો ખેડો.*

હુંહા

૪૪—મહાતપસ્વી આં શ્રી જગતચંદ્રસૂરિવર્ણન—

જગતચંદ્ર ગુરુ હીરલા, તપગચ્છ બિરહ ધરાય;	
શ્રી આઘાટકપુર થકી, નયર ઉજેણી આય.	૧
સંઘ સુણી હરખિત હુઝો, હય ગય રથ સુખપાલ;	
બહુ આડંબરથી કીઝો, નગરપ્રવેશ વિસાલ.	૨
બહુ બાલા ગુરુ આગણે, સ્વસ્તિક કરેં ઉદાર;	
ગાવે ગહુંલી હરખલર, શ્રવણેં સહુ નરનાર.	૩

અથ ગહુ'લી

અમૃત સરળી રે, સુષ્ટિઈ વીરની વાંણી, અતિમન હરળી રે,
પ્રભુમો દેવલનાંણી. (એ આંકણી).

જેજનગાગીની પ્રભુની વાણી, પાંત્રિસ ગુણથી લાખે;
પૂરવ પુન્ય અપૂરવ જેહનાં, પ્રભુ વાંણી રસ ચાખે. અં ૧
જેહમાં દ્રવ્ય પદારથ રચના, ધરમાધરમ આકાસ;
પુદ્ગલ કાલ અને વલી ચેતન, નિત્યાનિત્ય પ્રકાસ. અં ૨
દ્રવ્ય ગુણ નેં પયાંય પ્રકાસે', અસ્તિ નાસ્તિક વિચાર;
નય સાતેથી માલકેષમે', વરસે' છે જલધાર. અં ૩
ગુણ સામાન્ય વિશેષ વિસેજે', દોય મલી ગુણ એકનીસ;
તસ ચઉભંગી ચ્યાર નિક્ષેપે', લાખે શ્રી જગદીસ. અં ૪
લીલ દૃષ્ટાંતે ખેચર ભૂચર, સુરપતિ નરપતિ નારી;
નિજનિજ લાપાઈ સહુ સમજે, વાંણીની ખલિહારી. અં ૫
નંદીવરધનની પટરાંણી, ચક્રમંગલ પ્રભુ આગે';
પૂરે' સ્વસ્તિક મુગતાદલનો, ચઢવા સિવગિરિ પાગે. અં ૬
ચઉ અનુભોગી આતમહરસી, પ્રભુ વાંણી રસ પીજે;
દીપવિજય કહે' પ્રભુતા પ્રગટે', પ્રભુને પ્રભુતા દીજે. અં ૭

॥ ઇતિ વીર ગહુ'લી ॥

અહઉપમા ગહુ'લી—

અથ પુનઃ નવઅહસદ્દેશોપમા, ગુરુગુણમાલા ખાલા ગીયતે—

ઢાલ—૨૬

(પીઠી ચોજો પીઠી ચોજો પીતરાંણી રે—એ દેશી)

તથા (પહેલા સ્વામિ સીમંધરા, ખીજ દેવ જુગંધર—એ દેશી)

માહરા ગુરુજી છે મોહનગારા રે, વારિ જાળી જ્ઞાનતણા ભંડાર રે.

(એ આંકણી)

કહિઅ ન રાખે' ક્રોધ કપાય રે', જેહના ગુણ છત્તિસ ગવાય રે. માં ૧
ગુરુજી અહંગણુ ઓપમાછાજે' રે, તખતે' ગણપતનાથ બિરાજે' રે;
વરસે વાંણી તે અમિય સમાંણી રે, જેહની મધુરતા સરસ કહાંણી રે. માં ૨

શુરુ રવિ છમ તેજ અપાર રે, વારે મિથ્યામત અંધાર રે;
 તારે ભવિજનને હિત દાખી રે, જેહને સૂત્ર સદા છે સાખિ રે. માં ૩
 અંદ્રવદન કમલ નિત દીપે રે, ગિરુઓ સોલ દલાને છપે રે;
 એહની સૌમ્ય દશાને આગે રે, દેહને ઝોપમ નાવી ભાગે રે. માં ૪
 માહરે મંગલ સમ ગણધાર રે, સાસન સોલ વધારણુહાર રે;
 દક્ષી પ્રતિપક્ષી શુભધાર રે, નિરખો અદ્ભુત તત્ત્વ આશાર રે. માં ૫
 શુરુની બુદ્ધિ સદા છે સુદ્ધિ રે, શુરુજી નહિ રિપુગ્રહથી વિહુદ્ધ રે;
 અભિનવ ગચ્છ તથો મંગાણુ રે, દીપે વાદી તિમિર ઠો ભાણુ રે. માં ૬
 શુરુઈ શુરુજીની બુદ્ધિ પ્રચંડ રે, કંઠે સરસતિ વાસ અખંડ રે;
 પૂજ્યજી જલધરની પરે ગાળે રે, કૃમતિ ગરવી તણા મહ ભાળે રે. માં ૭
 શુરુ સદા શુક્રપરે ઉનમાહ રે, શુરુજીની જીભલડીમાં સ્વાહ રે;
 હું તો લળિલળિ પ્રણમું પાય રે, ધન્ય ધન્ય જે દિન વંદન ધાય રે. માં ૮
 પૂજ્યજીની વેગગતિ શાન્તિ સરખી રે, મહે તો ડગલે ડગલે નિરખી રે;
 હંસ ને ગચંદ સરખા હરાવે રે, તોડે ખીજો એહ સમ નાવે રે. માં ૯
 પાલે પંચ મહામત ભાર રે, ટાલે સારથ જોગ વેપાર રે;
 ધારે જીવદયા ઉપગાર રે, આરે પંચમે છે આધાર રે. માં ૧૦
 કીરતિ જેહની દશ દિસિ વ્યાપી રે, વેલી જસની સધલે થાપી રે;
 ગણધર સોહમના પટધાર રે, સાસન સોલ વધારણુહાર રે. માં ૧૧
 શુરુજી ધૈર્ય સૌંડીયં ગાંભીર્ય રે, પાલે ચરણુ ધરમ સ્વવીર્ય રે;
 નિસહિત અપ્રતિબંધ વિહાર રે, સમદમ ખાત્ય દિક આચાર રે. માં ૧૨
 ઈમ મેં ગ્રહગુણુ શુરુગુણુ ગાયા રે, સહુને સુણતાં માંમ સવાયા રે;
 આંગણુ કલ્પતરુવર ફલિયા રે, દીપવિજયના વલ્લભ મલિયા રે. માં ૧૩

કહા

ઈમ શુભમાલા શુરુ તણી, ગાવે મધુરે વેણુ;
 સુગતા કુસુમ વધાયકે, શુરુમુખ નિરખે નેણુ. ૧
 ધરમલાલા દેહ ધૂરે, આણી ધરમ સનેહ;
 પર ઉપગારી જગશુરુ, વરસે નર્યુ ધન ચેહ. ૨

જ્ઞાનમાહાત્મ્યવર્ણન—

સુષો ભવિક જન ઇકમનાં, જ્ઞાન સમો નહિ કોય;
જ્ઞાને સંકટ સવિ ટલે, જ્ઞાને મંગલ હોય. ૩
દસપૂરવધર સુનિવરા, જેહ પ્રકાસે જ્ઞાન.
તે તીર્થકર સારીખું, પ્રણમિજે ઇકધ્યાન. ૪

ઢાલ—૨૭

(આદિત કહે'હું માનવી ને, આદીસરને ધ્યાઉછ—એ દેશી)
જ્ઞાનાવરણી ક્ષય કરીને, ખાંધે પુન્ય અનંતલ;
તો પામે કાંઈ જ્ઞાનને, ઇમ ભાળે શ્રી ભગવંતલ. ૧
જ્ઞાન અપૂરવ ધન છે જેહને, તે લહે આહર માંનલ;
સહુ પંડિતમાં રાજસલામાં, પામે બહુ સનમાંનલ. ૨
અભવ્ય જીવને પૂરવલખિ, ન કહી સૂત્ર મઝારલ;
પ્રાપ્તિરૂપ છે ભવ્ય જીવને, પાંચે જ્ઞાન ઉદારલ. ૩
ત્રિપદી પાંખી તીર્થકરથી, સુહૂરતમાં તતખેવલ;
દ્વાદશાંગીની રચના રૂડી, શુંથે ગણધર દેવલ. ૪
પૂરવધર મોટા ગીતારથ, સરખા જેહનાં જ્ઞાનલ;
દીપવિજય તે જ્ઞાનને નમતાં, પ્રગટે લખિ નિધાનલ. ૫

॥ ઢાળ ૧ ॥

ઢાલ—૨૮

(ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ, ભોંજે મારી ચુનલડી—એ દેશી)
તથા (મારે દીવાલી થઈ આજ, જિનમુખ જોવાને—એ દેશી)
જગમાં ઉપગારી ઘણા પણ, નહી કોઈ જ્ઞાન સમાન રે;
લોકિક રૂપ છે સહુએ ળીળાં, લોકોત્તર છે જ્ઞાન.
જ્ઞાનને વંદો રે, જીમ પાંખો પરમાણુદ. (એ આંકણી) ૧
કામધેતુ ને દલપતરુ પણ, નહી કોઈ તારણ રૂપ રે;
તારણ રૂપ જ્ઞાન છે જગમાં, જાણે જ્ઞાની સહુ રૂપ. જ્ઞાન ૦ ૨
ઉપમા જ્ઞાની જ્ઞાનને બહુ, છાજે છે જગમાંહે રે;
મહાગોપ મહામાંહણ ને વલી, નિર્યામક સથવાહ. જ્ઞાન ૦ ૩

પંચમ અંગે સોહમ ગણધર, વંદે શ્રુત ભક્તવાન રે;
તે જગદોચ્ચન જ્ઞાનને વંદે, વક્ષી કરવા બહુ માન રે. જ્ઞાન૦ ૪
જ્ઞાનતણાં બહુ માન કરે તો, પામે' નહીં સંદેહ રે;
દીપવિજય કહે' જ્ઞાનને સમરે, છમ બાપધઓ મેહ. જ્ઞાન૦ ૫

॥ દાળ ૨ ॥

ઢાલ—૨૯

(અવિનાશીની એજીઈઈ રંગ લાગ્યો, માદરી સજની—એ દેશી)

જ્ઞાન વિણા જાણે નહીં જે, ધ્યાતા ધ્યેય ને ધ્યાનણ;
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, ચેતન પરમ નિધાન.

જ્ઞાનને સેવોણ (એ આંધણી) ૧

જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, પુદ્ગલ ગુણ પર્ચાયણ;
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, અસ્તિ નાસ્તિ સહાય. જ્ઞાન૦ ૨
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, સહજ ગ્રહાવ વિભાવણ;
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, ભેદ છેદનો ભાવ. જ્ઞાન૦ ૩
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, હાનિ વૃદ્ધિ સરૂપણ;
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, મોહ મિથ્યાતત્ત્વ રૂપ. જ્ઞાન૦ ૪
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, દાંધ પુદ્ગલના ખેલણ;
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, પરમાનંદી ગેલ. જ્ઞાન૦ ૫
જ્ઞાન વિના જાણે નહીં જે, શુણી શુણાગર જેહણ;
દીપવિજય દવિરાજ જ્ઞાનથી, જાણે સમલા તેહ. જ્ઞાન૦ ૬

॥ દાળ ૩ ॥

ઢાલ—૩૦

(ભવિ તુમો વંદે રે, સંખેસર જિનરાયા—એ દેશી)

જ્ઞાની જ્ઞાન તણે' રસ ઝીલે, નિર્મલતા ઉપજાવે;
જ્ઞાની જ્ઞાનની ભક્તિ કરતાં, જ્ઞાન અબોધતા જાવે.

ભવિ દિલ ધરજ્યો રે જ્ઞાનતણી સુખલડી (એ આંધણી) ૧
દેવલોની પરે ચીહ પૂરવધર, લાગે દ્રવ્ય અનંતા;
અસંખ્ય ભવની વાત પ્રકાસે, વંદે જગ જયવંતા. ભ૦ ૨

મોટાનાં જે પાસાં સેવે, તે મોટાં પદ પાવે;
જ્ઞાનપ્રભુની ભક્તિ કરતાં, જ્ઞાન અબોધતા જાવે. ૭૦ ૩
આગમ નોઆગમનો અરથ, સાંભલજ્યો એકધ્યાન;
આગમ તો શ્રુતજ્ઞાન ઠહીજે, નોઆગમ શ્રુતજ્ઞાન. ૭૦ ૪
તે સહુ લહિઈ ભક્તિ કરંતા, જ્ઞાન તણી બલિહારી;
દીપવિજય કવિરાજ જ્ઞાનને, સેવે બહુ નરનારી. ૭૦ ૫

॥ ઢાળઃ૪ ॥

ઢાલ—૩૧

(ઓ આયો રે હનુમંતકો લસકર, ધટા ઉમટી શ્રાવનકી—એ દેશી)
તથા (હું તો પ્રભુમું રે હરખીજી—એ તીર્થભાલની ખીજી ઢાલની દેશી).
મતિના લેહ કહ્યા અઠયાવીસ, શ્રુતના ચઉહ લહાવેંજી;
પદ અવધિના દોય મનપજજવ, ફેવલ એક કહાવે.
ભવિ તુમે સેવો રે, સેવો રે ઉપગારી ઉછરંગે. (એ આંકણી) ૧
સહુ મલી લેહ એકાવન થાવે, નંદીસૂત્ર મઝારજી;
ભગવતિ સૂત્ર અને પન્નવણા, માંહે બહુ અધિકાર. ૭૦ ૨
ભરતરાય નિજ કાજ સમાચી, બહિં તસ બલિહારીજી;
મિથ્યા તમ અંતરથી ટલિયા, અજરામર પદ ધારી. ૭૦ ૩
જ્ઞાની જ્ઞાનતણી આસાતન, વરજંતા ભવિ લોકાજી;
પ્રગટે પંચમ નાણુ દિવાકર, બાંણુ લોકઅલોકા. ૭૦ ૪
જ્ઞાન-તરી અવલંખી મુનિજન, લવસાયર ભતરીઈ;
કવિરાજ દીપ વરહત્ત તણીં પરે, અવિચલ પદવી વરિંઈ ૭૦ ૫

॥ ઢાળ ૫ ॥

કેલસ

સેવિઈ શ્રુતરાજ ઈણુવિધિ, પામીઈ જીમ જ્ઞાનને,
જ્ઞાનનાં બહુમાન કરીને, દીજીઈ વટી દાનને;
પ્રેમરત્ન શુરુ જ્ઞાન નિસુણી, આત્મજ્ઞાનને અનુસરે,
દીપવિજય કવિરાજ જંગે, સહજમેં લવહધિ તરે. ૧

ઈતિ શ્રીજ્ઞાનવરણન એ પાંચ ગિરવી રતવ, સૌભાગ્ય
પાંચમી દિને જ્ઞાન પાછલ ૫૧ ફેરા ફેરતાં ગવાઈ તથા પહિલ-
મણામેં રાતિજગામેં ગાવેં.

ટુંડા

શિખામણ—

જ્ઞાનાવરણી કરમ જે, અનંત કરમ સમુદાય;
સમય સમય સાતે કરમ, બાધે ચેતન રાય. ૧
શિખામણ ચેતન સુણે, સકલ સલા સમુદાય;
લાઘવ કમિં ભવડા, સુણિઈ એકચિત્ત લાય. ૨.

ઢાલ—૩૨

(જવડ સમરા રે ઉદ્ધાર—એ દેશી)

તથા (ગાપી મહી વેચવાને આલી, મટુદામેં ગોરસ ધાલી—એ દેશી).

ચિત સમરું વીર જિણુંદ, એ તો સિવતરુ સુખનો કંદ;
ભવનેં શિખામણ કહું છું, જે આગમથી સહુ લહું છું.
ભવ ધણું રે ધણું રે કહીઈ, જિનઆણા સિર પર વહીઈ. (એ આંકણી) ૧
સમયાવલીથી સહુ આણે, કાલચક્ર અનંતાં જાણે;
ભવ ભમિયે નરક નિગોઢે, મિથ્યાત તણેં મન મોઢેં. ભવ ૨
વણુસસધમેં કાલ અનંતો, ભવ ભમિયે બાધિ અલહંતો;
ચૌદ રાજમેં એ કોઈ કાંણ, ફરસ્યા વિણું નહિં રે સુખણ. ભવ ૩
ભવ પોતા પુન્ય તપાસેં, કોઈ અવસર આવે વિમાસેં;
તેં તો સહજ સલાવ ન જાણ્યો, વિભાવતણે મત તાંણ્યો. ભવ ૪
રતનત્રઈ તે સહજ સલાવ, કમંઘંધ તે કહીઈ વિભાવ;
રતનત્રયી તે તાહરું સરૂપ, વિભાવ તે કહિંઈ વિરૂપ. ભવ ૫
કોઈ પુન્યેં નરભવ પાયો, વલી શ્રાવકકુલમેં આયો;
સુદ્ધ દેવ સુદ્ધ શુરુ મલિયા, સદહણા વિના જગ રલિયા. ભવ ૬
જમાલી સરખા કહાઈ, એ તો નિહવ સૂત્રેં જણાઈ;
ઉત્તરાધ્યયનેં સાત વખાણ્યા, કાલ અનંતો ભમસ્યેં અજાણ્યા. ભવ ૭
જિનઆણા રાચી ધરીઈ, તો વેંહેંલા સિવપદ વરીઈ;
જિન વચણુમાં સંસય બોલેં, તે તો કુમતિ કદાચહ તોલેં. ભવ ૮

અભવ્ય બાપને' પુત્ર પનોતો, તે તો જિનગાણા સદહતો;
 કાલિકચોરને મુલસો દાખ્યો, તે તો ઉપદેશભાલામે' ભાખ્યો. છવં ૯
 જિનવયણું શ્રવણું મુણીઈ, જિનવયણુમાં સંસય ન ગણીઈ;
 દ્રવ્ય લોક અલોક વિચાર, જોજ્યો છત્રાલિગમ અધિકાર. છવં ૧૦
 ઇત્યાદિક જિનની રે વાંણી, સાંભલજ્યો ભવિ શુણ્ણાંણી;
 છવજ્યણા રૂડી કરજ્યો, ભવિ ભવજલ વે'હે'લા તરજ્યો. છવં ૧૧
 માહરે' તો નથી કાંઈ સાંસો, શુણી જન તુમે કાંઈ વરાંસો;
 શ્રદ્ધા માહરે એ છે સાચી, છમ મોર જુઈ છે નાચી. છવં ૧૨
 સાસનનો જે આણાકારી, તસ વારી જાઉં વાર હજારી;
 એ સિખાંમણુ જે ગાઈ, દીપવિજય તે જોધિ નિપાઈ. છવં ૧૩

હુહા

રોહિણીતપવર્ણન—

ઇશુ અવસર શ્રોતા સદ્ભ, પૂછે' શ્રી ગુરુરાજ;
 કૃપા કરી ઉપદેસિઈ, રોહિણી ફેલ સામ્રાજ. ૧
 કેહની પુત્રી કુશુ વધૂ, કવણુ પુન્ય વડ હેત;
 કિણુ વિધિ સંજમ સિવ વરી, ક્ષામી પુત્ર સમેત. ૨
 જગત્પદ્મસૂરિ ઉપદિસે', શ્રવણું સદુ નરનાર;
 દેખી અવસર પૂજ્યછ, ભાળે' સમય વિચાર. ૩

હાલ—૩૩

(હારે મારે દામ ધરમના સાગ પચવીય દેશ જો—એ દેશી)
 તથા (હારે મારે જોગનિયાનો લટકો દદાગ ચ્યાર જો—એ દેશી)
 હારે મારે વાસુપૂજ્યનો નંદન મધવા નામ જો,
 રાણી તેહની કમલા પંકજલોયણી રે લોલ;
 હારે મારે આઠ પુત્ર ને ઉપર પુત્રી એક જો,
 માતપિતાને વાહલી નામે રોહિણી રે લોલ. ૧
 હારે મારે દેખી જોવન વય નિજ પુત્રી જૂપ જો,
 સયરા (સ્વયંવર) મંડપમાંડી નૃપતેડાવીયા રે લોલ;
 હાં રે મારે અંગ બંગ ને મરુધર દેશ રાય જો,
 ચતુરંગી ફાળેધી અંપા આવીયા રે લોલ. ૨

હાં રે મારે પૂરવ લવને રાગેં રાહિણી તામ જો,
 ભૂપ અસોઠનેં કંઠે વરમાલા ધરેં રે લોલ;
 હાં રે મારે ગજ રથ ઘોડા દાન અને બહુ માંન જો,
 દેઈ બોલાવી બેઠી બહુ આડંબરે રે લોલ. ૩^૨
 હાંરે મારે રાહિણી રાણી લોગવતાં સુખલોગ જો,
 આઠ પુત્ર નેં પુત્રી ચ્યાર સોહામણી રે લોલ;
 હાંરે મારે આઠમા પુત્રનું લોકપાલ છે નામ જો,
 તે જોલેં લેઈ જોખેં બેઠી લામિની રે લોલ. ૪
 હાંરે મારે એહવેં કૌંઠક નગર વણિકનો પુત્ર જો,
 આયુક્ષયેથી બાલક મરણકથા લહેં રે લોલ;
 હાંરે મારે માતપિતાદિક સહુ તેહનો પરિવાર જો,
 રક્તાં પડતાં ગોખતલેં થઇનેં વહેં રે લોલ. ૫
 હાંરે વારી તે દેખી અતિ હરખી રાહિણી તાંમ જો,
 પિઉનેં ભાજેં નાટિક કુણુ એ જાતનું રે લોલ;
 હાંરે વારી દીપ કહેં એ પૂરવ પુન્ય સંકેત જો,
 જનમથકી નવિ દીકું દુઃખ કોઈ વાતનું રે લોલ. ૬

॥ ઠાળ ૧ ॥

ઢાલ—૩૪

(આથા આમ પધારે પૂન્ય, અમ ધર વોહરણુ વેલા—એ દેશી)

પિઉં કહેં રે જોવન મદમાતી, સહુને સરખી આસા;
 તે બાલકના દુઃખથી રાવેં, તુંજને હોય તમાસા.

બોલો બોલ વિચારી રાજ, ઈમ કિમ કીજે હાંસી. (એ આંકણી) ૧
 રાઈ રીસ કરી જોલેથી, પુત્રને ખૂંચી લીધો;
 રાહિણી રાણી નજરે જોતાં, ગોખથી નાખી દીધો. બોલો ૨
 તે દેખી સહુ અંતેઉરમાં, રુદન પુકાર તે કીધો;
 રાહિણી ઈમ જાણે જે બાલક, કૌંઠઈ રમવા લીધો. બોલો ૩
 નગર તથેં રખવાલેં દેવેં, અધર અહો તિહાં આવી;
 સોનાને સિંધાસન યાચ્યો, આજૂવણુ પેહેંરાવી. બોલો ૪

નગરલોક સહુ ભાગ્ય વખાણે, રાજા વિસ્મિત થાવે;
દીપ કહે જસ પુન્ય સખાઈ, તિહાં સહુ નવ નિધિ આવે. ભાલો ૦ ૫

॥ ઢાળ ૨ ॥

ઢાલ—૩૫

(મુનિ મુવત જિન! અરજ દમારી—એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્ય જિનવરના, અંતેવાસી મુનિરાજ વાલ્હા;
રૂપકુંભ નેં સ્વર્ણકુંભજી, ચિત્ત જ્ઞાની ભવ છઠાજ વાલ્હા.
રોહિણી તપક્લ જગ જયવંતો. (એ આંકણી). ૧
પાઉં ધાયાં પ્રભુ નયર સમીપે, હરખ્યો રોહિણીકંત વાલ્હા;
સહુ પરિવારસું પદ્મજીવ વંદી, નિમુણ્યો ધરમ અનેકાંત વાલ્હા. રો ૦૨
કર જોડી નૃપ પૂછેં શુરુને, રોહિણી પુન્ય પ્રબંધ વાલ્હા;
સ્વ કીધું પ્રભુ સુકૃત ઈણીઈ, ભાજો તે સયલ સંબંધ વાલ્હા. રો ૦૩
શુરુ કહે પૂરવ ભવમાં કીધો, રોહિણીતપ શુભખાણ વાલ્હા;
તેહથી જનમ થકી નવિ કીકું, સુખ દુઃખ જાણ અજાણ વાલ્હા. રો ૦૪
ભાજે શુરુ હવે પૂરવ ભવનો, રોહિણીનો અધિકાર વાલ્હા;
દીપ કહે સુભજ્યો એકચિત્તે, કર્મપ્રપંચ વિચાર વાલ્હા. રો ૦૫

॥ ઢાળ ૩ ॥

ઢાળ—૩૬

(હું તો મોહિ રે નંદલાલ મોરલીને તાને—એ દેશી)

તથા (મહારે દિવાલી થઈ આજ, પ્રભુ મુખ જોવાને—એ દેશી)

શુરુ કહે જંબૂક્ષેત્ર ભરતમાં, સિદ્ધપુરનયર મઝાર રે;
પૃથ્વીપાલ નરેસર રાજા, સિદ્ધમતિ તસ નાર.
રાજન્ ! સુભજ્યો રે, ઈહ પૂરવભવ અધિકાર
દિલમેં ધરજ્યો રે (એ આંકણી) ૧
ઈક દિન આળ્યા અંદ્ર ઉધાને, રાણી નેં રાજન્ન રે;
જેલેં કીડા નવ નવ ભાંતે, જોજ્યો કર્મ નિહાંત. રા ૦ ૨
એહવે કાઈ એકમુનિ તિહાં આળ્યો, શુભસાગર તસ નામ રે;
રાજા તે મુનિવરને વંદી, રાણીનેં કહે તામ. રા ૦ ૩

ઊઠો એ મુનિને વોહરાવો, જે હોય મુદ્ધ આહાર રે;
 નિમ્બુણી રાણી[ને] મુનિના ઉપર, ઉપનો ક્રોધ અપાર. રાં ૪
 વિષય થકી અંતરાગ થયો તે, મનમાં બહુ દુઃખ લાવે રે;
 રીસે બલતી ઠઠવું તુંબડું, તે મુનિને વોહરાવે. રાં ૫
 મુનિને આહારથકી વિષ વાખ્યું, કાલધરમ તિકાં કીધો રે;
 રાજાઈ રાણીને તત્પ્રિય, દેશનિકાલો દીધો. રાં ૬
 સાતમે દિન મુનિહત્યા પાપે, ગલતકોઠ થયો અંગે રે;
 કાલ કરીને છઠ્ઠી નરકે, ઉપની પાપ પ્રસંગે. રાં ૭
 નારકી ને તિર્યંક તણા ભવ, ભટકી કાલ અનંત રે;
 દીપ કહે હવે ધર્મ ભેગનો, કહિશ્યું સરસ વૃત્તાંત. રાં ૮

॥ ઢાળ ૪ ॥

ઢાળ—૩૭

(અલવેસર અવધારીઈ કેસરિયાલાલ—એ દેશી)

તે રાણી મુનિપાપથી કેસરિયાલાલ, ફિરતી ભવચક્ર ફેર રે રાજેસરલાલ
 તાહરા નયરમાં ઉપની કેં, ધનમિત્ર શેઠને ઘેર રે રાં

બુઓ બુઓ ઈર્મવિટંબના કેસરિયાલાલ (એ આંકણી) ૧
 ધનવતી કુખે ઉપની કેં, દૂરગંધા તસ નામ રે રાં;
 નગરવણિકના પુત્રને કેં, પરણાવી બહુ માન રે. રાંબુ ૨
 સુખસન્યાને ઉપરે કેં, આવી કંતને પાસ રે રાં;
 બહુ દુરગંધતા ઊછલી કેં, સ્વામી પામ્યો ત્રાસ રે. રાંબુ ૩
 મૂકી પરદેશ ગયો કેં, હે હે ઈર્મસ્વભાવ રે રાં;
 એક દિન કન્યાનો પિતા કેં, ગ્યાનીને પૂછે વિભાવ રે. રાંબુ ૪
 ગ્યાનીઈ પૂરવણવ સહુ કેં, ભાખ્યો સહુ અવદાત રે રાં;
 ફિરી પૂછે શુરુરાજને કેં, કિમ હોય હવે સુખસાત રે. રાંબુ ૫
 શુરુ કહે રોહિણી તપ કરે કેં, સાત વરસ સાત માસ રે રાં;
 રોહિણી ત્રક્ષત્રને દિને કેં, ચોવિહાર ઉપવાસ રે. રાંબુ ૬
 વાસુપૂજ્ય ભગવાનને કેં, પૂજે કરી સુભ ભાવ રે રાં;
 ઈમ એ તપ આરાધતાં કેં, પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ રે. રાંબુ ૭

કરજ્યો તપ પૂરણ થઈ કેં, ઉજમણું ભલે ભાંત રે રાં;
 એકથી એક ભવ અંતરે કેં, લેહેંચે જ્યોતિ મહંત રે. રાંબુ ૮
 ઈમ સુનિ સુખથી સાંભલી કેં, આરાધી તપ સાર રે રાં;
 એ તાહરી રાંણી થઈ કેં, રોહિણી નાંમે નાર રે. રાંબુ ૯
 ઈમ નિસુણી હરખ્યા સહુ કેં, રોહિણી ને વલી રાય રે રાં;
 દીપ કહેં સુનિ કુંભને કેં, પ્રણમી નિજ ઘર આય રે. રાંબુ ૧૦

॥ ઢાળ ૫ ॥

ઢાલ—૩૮

(ભરત નૃપ ભાવશું એ—એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્યજીએ, સમોસયાં મહારાજ નમો જિનરાજજીનેં એ;
 રાય ને રોહિણી હરખીયાં એ, સિદ્ધાં સધલાં કાજ. નં ૧
 બહુ પરિવારશું આવીયા એ, વંદે પ્રભુજીના પાય નં;
 પ્રભુ સુખથી વાંણી સુણી એ, આણુંદ અંગ ન માય. નં ૨
 રાય ને રોહિણી ગેહુ જણે એ, લીધાં સંજમ ખાસ નં;
 ધનધન સંજમધર સુનિ એ, સુરનર જેહના દાસ નં ૩
 તપ તપી કેવલ પદ લહી એ, તાર્યાં ગહુ નરનાર નં;
 સિવપદ અવિચલ પદ લહે એ, પામ્યાં ભવનો પાર. નં ૪
 ઈમ જે રોહિણી તપ કરેં એ, રોહિણીની પરેં જેહ નં;
 રાજપુત્ર ધન રિધ લહેં એ, વલી અજરામર ગેહ. નં ૫
 ધનધન વાસુપૂજ્ય તીર્થને એ, ધનધન રોહિણી નાર નં;
 એ તપ જે ભાવેં કરેં એ, પાંમે તે જ્યજ્યકાર. નં ૬
 સંવત અઢારઝોગણસાઠને(૧૮૫૯)એ, ઉજલ ભાદ્રવો માસ નં;
 દીપવિજય તપ ગાઈઓ એ, કરી ખંસાત ચોમાસ. નં ૭

॥ ઢાળ ૬ ॥

કેલશ.

શ્રી વાસુપૂજ્ય જગપૂજ્ય સાહેબ, તાસ તીર્થેં એ યયાં;
 ચ્યાર પુત્રી નેં આઠ પુત્રી, દંપતી સુગતે ગયાં.

તપગચ્છ વિજયાનંદ પટધર, શ્રી વિજયલક્ષ્મી સૂરીસરુ;
તાસ રાજે' સ્તવન કીધું, સઘલ સંઘ સુહંકરું.
સઘલ પંડિત પ્રવર ભૂષણ, પ્રેમરત્ન શુરુ ધ્યાઈયા;
કવિ દીપવિજયે' લાલ હેતે', રાહિણી શુણ ગાઈયા.

॥ ઇતિ રાહિણી તપ વિષયે રાહિણી કથા ॥

ફુલ

સંબંધ સૂણી રાહિણી તણો, સઘલ સભા તિણિ વાર;
કેઈ ભાવુક ભવિજના, હરખિત હૃદય મઝાર. ૧
રાહિણી મત કેઈ ઉચ્ચરે, કેઈ પંચમી શુંભાણ;
કેઈ નિયમ મત આહરે, પરભવ સુકૃતકર્માણ. ૨

ભમવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીના આયુધ્યનો પ્રશ્નોત્તર—

તિણ સમયે' શ્રોતા ભવિક, પૂછે' શ્રી ગચ્છરાજ;
વીર જગતશુરુ આઉખું, બહોત્તર વરસ કહાય. ૩
ચેત્ર સુદી તેરસ જનમ, દીવાલી નિરવાણ;
વરસ બહોત્તર કિમ મિલે', કહિંઈ શુરુ શ્રુત જાણ. ૪
તવ શુરુ કહે' શ્રોતા સુણો, વાતિકે લેશ વિચાર;
સુણતાં સહુ સંસય ટલે', પ્રગટે આતમ ખ્યાર. ૫

અથ લૌકિકે ભાષા

હમણાંના વર્તમાન ટીપણના વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૬૫ છે,
અને ત્રીજે વરસ માસ ૧ વધે છે. અને જૈનને ટીપણે વર્ષ ૧ના
દિવસ ૩૬૦ છે. ઘારસળજી માસાણં ચોવિસળજીં પક્ષાણં ત્રીસસેંદે-
સાઠ રાહિયાણં એ પાઠ પ્રમાણે વરસ ૧ના દિવસ ૩૬૦
એ તો સિદ્ધાંતની પરિપાટી છે. પણ વર્ષ વર્ષ પ્રતિ દિન ૨ ઘડી
પલ ૦૧ ઘટે છે. એ ઘટ પ્રમાણે વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૫૮ થાઈ
છે. હવે વીર મહારાજ ચેત્ર સુદી ૧૩ જન્મ્યા. અને કાતી વદિ
૦)) અમાવાસ્યાઈ મોક્ષ ગયા. એ તો ૭૨ વર્ષ પૂરાં મિલ્યાં
નહિ. ત્રણ દિન ઘાટ પાંચ માસેં આઈ મોક્ષે ગયા અને
પુરાં બહોતેર કીમ કહો છો ? તેહનો ઉત્તર એ જે ત્રણસેંદે ને

સાઠના પાઠ પ્રમાણે ૭૨ વર્ષના દિવસ ૨૫૮૨૦ (પચીસ હજાર નવસોં ને વીસ) થાઈ, પણ વર્ષ પ્રતિ દિન ઘડી ૨ પલ ૦૧ ઘટે તે ઘટની તરફના ૧૪૭ દિવસ જાઈ તે વારે ૨૫૭૭૩ (પચીસ હજાર સાતસે ત્રણોત્તર) રહ્યા. તેની ગણના કરતાં ક્ષતિ વહિ અમાવાસ્યાઈ મોક્ષ.

૧ ગૃહસ્થાવાસ

ગૃહસ્થાવાસ જાત્રીસ દિન ઓછે ૩૦ વર્ષ. તેહના દિવસ ૧૦૮૦૦, તે મધ્યેથી દિન ૭૪ ઘટના તથા બીજા ૩૨ દિન ઘટાડતાં બાકી દિવસ ૧૦૬૯૨ એટલો ગૃહવાસ સંખ્યા જાણવી.

૨ છંદસ્થાવસ્થા

છમસ્થવર્ષ ૧૨, માસ. ૬, દિન ૧૫. તેહના દિવસ ૪૫૧૨ (૪૫૧૫) તે મધ્યેથી દિવસ ઘટના ૭૪, તિવારે માગસર વહી ૧૦ દીક્ષા અને વે. સુદ ૧૦ કેવલ હુઓ.

૩ કેવલાવસ્થા

કેવલાવસ્થા વર્ષ ૩૦, તેહના દિન ૧૦૫૬૫, તે મધ્યેથી ૭૪ ઘટના. બાકી ૧૦૫૨૯ એટલો કેવલકાલ. સરવાળે વર્ષ ૭૨, ઘટના ૧૪૭ દિન જાતાં વર્ષ ૭૧૧, માસ ૧, દિન ૩.*

અથ પૂર્વપરિપાટી લિખ્યતે

હુંડા

૪૫—આ. શ્રી. દેવેન્દ્રસૂરિવચ્ન—

જગતચંદ્ર સૂરિતણા, હોય હૂઆ પટધાર;
 પેંતાલીસમા પટધરુ, દેવેન્દ્રસૂરિ ગણધાર. ૧
 વસ્તુપાલ વડ જાંધવો, તેજપાલ લધુ જાંધ;
 પુન્ય પ્રભાવે ભુજળલી, લાગ્યળલી ગુંબુખાણ. ૨
 તેહને ઘેર લાહિઓ હુતો, વિજયચંદ્રજી નામ;
 દેવભદ્ર વાચક ક્ષેને, પ્રવૃજ્યો ગુણધામ. ૩
 દેવેન્દ્રસૂરિ વિભુરાજજી, વિજયચંદ્ર સૂરિરાજ;
 હો ગુરુમાઈ સૂરિવરા, જગતચંદ્ર પટ લાજ. ૪

શિથિલાચારી મોકલા, વિનયચંદ્રજી જામ;
 ખંભાયત નગરે રહ્યા, ખાર વર્ષ એક કામ. ૫
 વિહરંતા માલવ ધરા, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ;
 શ્રી ખંભાયત પધારિયા, તપાગચ સામ્રાજ. ૬
 વિનયચંદ્રજી નહી ગયા, સનમુખ વંદન કાજ;
 લલુ પોપાલે જીતયા, દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ. ૭
 વંદન જાતે આવતે, બાલે ખાલ ગોપાલ;
 જઈ આળ્યા શુરુ વંદિયા, લહુડી વડી પોસાલ. ૮
 વિનયચંદ્ર સૂરીસનો, ગચ્છ વડી પોસાલ.*
 દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજનો, ગચ્છ લહુડી પોસાલ.

ઢાલ—૩૯

(સિંહલ નૃપ કહે' ચંદને, રાજેન્દ્ર મોરા ! સુત લાડકડા તું જીત હો—એ દેશી)

દેવેન્દ્રસૂરિ શ્રીપૂજ્યજી સુજાની મહારા, કરતા ભવિ ઉપગાર હો;
 વીરધવલ પ્રતિજોધિયો સુઠ, હીધો સૂરિપદ ભાર હો.

ગચ્છરા નાયક મહારા ! પટરા લાયક ખ્યારા ! વંદિઈ સુજાની !

તપગચ્છ તિલક સવાય હો. (એ આંકણી). ૧

શ્રાવકહિનકર ને' વલી સુઠ, સિદ્ધપંચાસિકા નામ હો;
 ધર્મશત્રુત્રય એ તીનની સુઠ, વૃત્તિકરણ શુંબુધામ હો. ગ૦ ૨
 ભાગ્ય ને કર્મગ્રંથ પાંચ જે સુઠ, ચરિત્ર સુદર્શન સાર હો;
 ઇત્યાદિક બહુ ગ્રંથના સુઠ, કરતા જગ ઉપગાર હો. ગ૦ ૩
 વિહરંતા માલવ દેસમાં સુઠ, કરી ઉપગાર સવાય હો;
 સંવત તેર સત્તાવીસે(૧૩૨૭) સુઠ, સૂરિ અમરપદ પાય હો. ગ૦ ૪

૪૧—પ્રથમ પદધર આઠ શ્રી વિદ્યાનંદસૂરિવિષ્ણુન—

તેર દિવસને અંતરે સુઠ, વિદ્યાનંદસૂરિ પટધાર હો;
 તે પણ સુરપદવી લદ્યા સુઠ, ભાવિભાવ વિચાર હો. ગ૦ ૫

૪૨—દ્વિતીય પદધર આઠ શ્રી ધર્મધોષસૂરિવિષ્ણુન—

તેહથી પટ છે'તાલમે' સુઠ, ધર્મધોષસૂરિ વિખાય હો;
 તાસ ચરિત્ર સુંબો વર્ણવું સુઠ, ભાગ્યબલી ગચ્છરાય હો; ગ૦ ૬

વિહરંતા મહીયલ આવીયા સુ૦, મંડપાચલ નયર સુઠાય હો;
 પૃથ્વીધર સાહ પ્રતિખોધીઓ સુ૦, બારે મત ઉચ્ચરાય હો. ગ૦ ૭
 પાંચમે' મત દ્રવ્ય લક્ષનો સુ૦, સેઠલ નીમ રખાય હો;
 જાંણ્યો શુરુલઈ જ્ઞાનથી સુ૦, આગલ લાગ્ય સવાય હો. ગ૦ ૮
 કોટિધ્વજ હોસે' સેઠલ સુ૦, ખરચસ્યે' દ્રવ્ય સુઠામ હો;
 ઈમ જાંણી નિયમ સંખેવીઓ સુ૦, મંત્રીપણે હુઓ તાંમ હો. ગ૦ ૯
 કોટિધ્વજ દ્રવ્ય જખ હુઓ સુ૦, સિદ્ધગિરિ સંધ ચલાય હો;
 છપ્પન ધડી કંચન દેઈ સુ૦, તિહાં ઇંદ્રમાલ પે'હે'રાય હો. ગ૦ ૧૦
 એહવે' કોઈ પરદેશીઓ સુ૦, પ્રહસ્યથં વચ્ચ* સુદયાય હો;
 કીધો સેઠનિં લેટણો સુ૦, પે'હે'યો વેસ મન લાય હો. ગ૦ ૧૧
 વરસ ખત્રીસ લગ પાલીઓ સુ૦, પ્રહસ્યરજ મત સાર હો;
 સીલાલંકૃત લાભથી સુ૦, સેઠલ સુરપદ ધાર હો. ગ૦ ૧૨
 તસ સૂત આંઝણુ સાહ છે' સુ૦, તાત જીસ્યો સૂત હોય હો;
 સેત્રુંજગિરિ આરોહીઓ સુ૦, ધ્વજદંડ કનકમે'(મય) જોય હો. ગ૦ ૧૩
 ઇત્યાદિક ખહુ જીવને સુ૦, સફલ હોવે સવિ કાજ હો;
 દીપવિજય કવિરાજના સુ૦, ધર્મધોપ ગચ્છરાજ હો. ગ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કૃતોત્પત્ત સાહ
 અનોપચંદ્ર મજલાલ આગ્રહાત સકલપંડિતપ્રવર, પં. પ્રેમ-
 વિજય ગણિ પં. રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય, પં. દીપવિજય
 કવિરાજ બહાદુરેણ વિરચિતે શ્રી સોહમકૃતરત્નપદ્મવદ્ધી રાસ
 પ્રાકૃત પ્રખંધેજસોલસસૂરિ, વડગચ્છ બિરદ, વિમલમંત્રી, અભય-
 દેવસૂરિ, શાંતિવેતાલ, હેમાચાર્ય, કુમારપાલ પૂરવભવ, બહુ
 ગચ્છસેદ, તપાબિરુદ, વસ્તુપાલ તેજપાલ સંખંધ, વણિક
 ચોરાસી જ્ઞાતિ, વીસાદસા ઉત્પત્તિ, જગતચંદ્રસૂરિ ઉજેણી નગર
 પ્રવેશ, શુરુ ઉપદેશ, પંચમી જ્ઞાન વર્ણન, રોહિણી ચરિત્ર,
 વીર હર વર્ષ સંખ્યા પ્રમાણ, પૃથ્વીધર, આંઝણુસા, દેવેન્દ્રસૂરિ
 પ્રમુખ દસ પદોધર સૂરિ વર્ણનો નાંમ તૃતીયોદસાસઃ ૩

॥ ઇતિ તૃતીયોદસાસઃ ॥

ચતુર્થ ઉલ્લાસ

॥ અથ ચતુર્થોલ્લાસ પ્રારબ્ધતે ॥

દુંડા

દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યારે મંગલ ખાસ;
ચોથો પ્રકાસ વરણુલું, સુણીધં જ્ઞાન વિલાસ. ૧

૪૭—આ. શ્રી સોમપ્રભસૂરિવર્ણન—

ધર્મધોષ ગચ્છરાજને, સુહતાલિસમેં પાટ;
સોમપ્રભ ગચ્છરાજણ, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૨
અહતાલીસમા પાટવી, શુરુભાઈ છે ચ્યાર;
ચ્યાર સૂરિ ચ્યારે ચતુર, ચરણકરણ ત્રતધાર. ૩
પહેલા વિમલપ્રભસૂરિ, જયાનંદસૂરિ જાણ;
નીળ પદ્મતિલકસૂરિ, સોમતિલક સૂરિભાણ. ૪

૪૮—આ. શ્રી સોમતિલકસૂરિવર્ણન—

ત્રીન સૂરિ આયુ અદ્ય, સરગ લલા ગચ્છરાય;
સોમતિલક અહતાલમેં, પટધર પટની લાજ. ૫
ક્ષેત્રસમાસ પ્રકરણ કીઓ, વડી સિત્તર સો ઠાંણ;
પૂલિસદ્રાહિ ચરિત્ર બહુ, ગ્રંથ ક્રિઆ શુણખાંણ. ૬
સંવત ચૌહ ચોવીસમેં (૧૪૨૪), શ્રી શુરુ સુરપદ પાય;
સોમતિલક શુરુ નાંમથી, મંગલ માલ સવાય. ૭

ઢાલ—૪૦

(જેસીઝારી બેટી રૂપે આગલી વનડાણ, જેસીઝારી ગલિછ થેં મત જાઓ
સાહિબ, છેગો બિરાજે પંચરંગી પાધમેં વનડાણ—એ દેશી)

શુરુછ શ્રીસોમતિલકના પાટવી સાહેબણ,

એશુણપંચાસમેં પટધર ચ્યાર, શુનિજન વંદો;
પહેલા શ્રી પદ્મતિલક સૂરિરાજણ સાં,

બીજા ચંદ્રશેખર સુખકાર શુનિજન વંદો.
વંદો વંદો રે એ ગચ્છરાજને સુરાંની (એ આંકણી) ૧

૪૯—આં શ્રી દેવમુંદરસૂરિવચ્ચન—

જયાનંદસૂરિ ગુરુ ત્રીભ વંદીઈ સાં,

ચોથા શ્રી દેવમુંદર વડ લાજ ગું;

એહમાંથી ત્રીન સૂરિ સરગે ગયા સાં,

પાટવી દેવમુંદર ગચ્છરાજ. ગું વં ૨

વલિ એહ સૂરિને પટ પંચાસમે સાં,

સૂરિ ગુણુરી પંચ કહાય ગું;

જ્ઞાનસાગરસૂરિ કુલમંડલસૂરિ સાં,

ત્રીભ શ્રી ગુણુરત્નસૂરિ સોહાય. ગું વં ૩

ચોથા શ્રીસોમમુંદર સૂરિરાણ્યા સાં,

પાંચમા સાધુરત્ન સૂરીંદ ગું;

સદ્ગુરુ વરાણું પાંચે જુજુઆ સાં,

ધન ધન શ્રી જિનશાસનચંદ. ગું વં ૪

જ્ઞાનસાગરસૂરિ જ્ઞાનનિધિ સ્રમો સાં,

પૂજ્યજી આવશ્યકચૂર્ણી કીધ ગું;

ઓધનિયુક્તિ ચૂર્ણી સ્તવ કીઆ સાં,

મ્રજૂજી નવખંડા સ્તવના સિદ્ધ. ગું વં ૫

બીજે શ્રી કુલમંડલ સૂરિરાણઈ સાં,

સૂત્ર આલાવા કીધ ઉદ્ધાર ગું;

કાયરિયતિપ્રકરણ ગુણુગણુમાલિકા સાં,

વંદે છે જેહના પાદ નરનાર. ગું વં ૬

ત્રીભ ગુણુરત્નસૂરિ ગચ્છરાજજી સાં,

કીધા જેણે ગ્રંથ તણા સમુદાય ગું;

સમુચ્ચય પટદર્શન વૃત્તિ કરી સાં,

ટીકા વલી ક્રિયારતનસમુચ્ચય(ચ)ય. ગું વં ૭

ચોથા શ્રી સાધુરત્ન સૂરીંદ ગું,

કીધી અનિદ્દેપવૃત્તિ સુખદાર ગું;

ચોરે સૂરિ ગુરુજી અદ્વાય મત્રી સાં,

ચોહોતા તે અમરવિમાન મઝાર. ગું વં ૮

૫૦—આ. શ્રી. સોમસુંદરસૂરિવર્ણન—

પંચમ શુરભાઈ સોમસુંદરસૂરિ સાં,

પાટે પંચાસમે પટધર ધીર શું;

વિચરતા મુનિગણ સાથ અઠારસેંહે સાં,

તપજપ આવરણ વડ વીર. શું વં ૯

દેખી શુર મહિમા દેવી ધર્મના સાં,

ચિંતે સૂરિ મારણ દુષ્ટ સ્વભાવ શું;

કોઈ અનુચરને લોભ દેખાડીઓ સાં,

આયો મધ્ય રચણી રાખી દાવ. શું વં ૧૦

રહિઓ તિહાં છાનો હાથ અસિ ગ્રહી સાં,

જોવે તિહાં સૂરિતણે આચાર શું;

પૂંછ રજકરણે પાસું ફેરવું સાં,

સમજયો તેહ જીવ જતન સુખકાર શું વં ૧૧

ચિંતે મનમાંહે ધિગ મુંઝ જીવને સાં,

ધિગ ધિગ લોભને તે ધિક્કાર શું;

એ છે શુર નિરુપહી જીવહયાનિધિ સાં,

કીધો મેં હંકૃત કુલ આચાર. શું વં ૧૨

એહવા સૂરિ સંતને હણતા ખુડીઈ સાં,

એહનાં છે જગમાં મોટાં પાપ શું;

અનુચરે એહ વિમાસણ ચિંતવી સાં,

વંદે શુરુચરણ પ્રગટ થઈ આપ. શું વં ૧૩

વ્યતિકર સહુ એ કુમતી તણે કહ્યો સાં,

ખામી સદ્ગુરુ ચરણ અપરાધ શું;

ધન્યધન્ય એ ઘડી તુમ દરસણ હુંઓ સાં,

તરીઓ હું ભવજલ ઉઠાધિ અગાધ. શું વં ૧૪

શુરુછ ઉપદેસી પાવન કીર્ણ સાં,

જગમે જસ લીજે વધરયે લાજ શું;

મુંઝને તારતા જગ જસ મોટકો સાં,

પ્રણમે નિત દીપવિજય કવિરાજ. શું વં ૧૫

દુંડા

ઈણ પરે' તે અનુચર તણી, આર્યના સુણી સ્વામ;
 ધર્મખોધ દેવા લણી, કહે' સૂરીશ્વર તામ. ૧
 સુણીઈ ચેતન રાયણ, ઇહાં નહી તુંજ વાંક;
 “સકલજીવ વશ કર્મને, કુણ રાજ કુંણ રાંક.” ૨
 અમ મન સરીખા હોય છે, શત્રુ મિત્ર અભિરામ;
 પણ તુંજને' પાતિક હુઓ, કુખ્ય લેખ પરિણામ. ૩
 મુનિ હંત્યા મિધ આવીઓ, હુઓ પાપ સંભાર;
 તસ સંબંધ કહીઈ સુણો, જો હો આતમ ખ્યાર. ૪

ઢાલ—૪૧

(નણદલ હે નણદલ—એ દેશી.)

મુનિહંત્યા કહી મોટકી, એ સમ નહી કેા પાપ સાજન;
 મુનિહંત્યા ઉગ્ર પાપ છે, છે' મોટો પરિતાપ. સાં
 મુનિહંત્યા કહી મોટકી (એ આંકણી.) ૧
 જીઓને' રાહિણી જીવડે, કીધો મુનિનો ઘાત સાં;
 અનંતબ્રમણ ભવ બહુ કીઓ, દુરંગંધા હુઓ ગાત. સાં મું ૨
 દ્રૌપદી જીવડો પાતકી, સુકુમાલી ભવ જોય સાં;
 કડવું તુંજ વેહોરાવીયું, અનંત બ્રમણ લવ હોય. સાં મું ૩
 નૃપતિ શ્રી મહિપાલજી, બાણવેધ મુનિરાજ સાં;
 સાતમી નરકે જીપનો, ઉગ્ર પાપ એહ સાજ. સાં મું ૪
 ગલતકોઠ મુનિઘાતથી, હુઓ નૃપ મહિપાલ સાં;
 શ્રી સિદ્ધગિરિ સુપસાયથી, ટળિયાં નૃપનાં આલ. સાં મું ૫
 સઘલા જીવ નિઃપાતથી, હોવે પાતિક દોષ સાં;
 મુનિ હિંસાથી નિપજે, અનંત બ્રમણ લવ પોષ. સાં મું ૬
 છંડયાં કંચન કામિની, છંડયાં રાજ ઉદાર સાં;
 છંડયા મોહ કુટુંબના, ધન ધન એહ અણુગાર. સાં મું ૭
 ક્રોધાદિક અહિ ચોક્કી, રાગાદિ અરિ હોય સાં;
 જેહને નહિ સમતા સહી, એહવા મુનિજન હોય. સાં મું ૮

ગામ નગર પુર વિહરંતા, તરણુ માત્ર જ આર સાં; ,
 આધુ હોયે તે નવિ લઈ, અનુમત વિણુ અણુગાર. સાં મું ૯
 અયમતા અધિરાજી, ધન ધના અણુગાર સાં;
 ધના સાલિભદ્ર સુનિવરા, હંદણુ મેઘકુંભાર. સાં મું ૧૦
 નંદિખેણુ મહાબલ સુનિ, અવંતિ મજસુકૃમાલ સાં;
 એલાચી આર્દ્રકુંભારજી, જીવહયા પ્રતિપાલ. સાં મું ૧૧
 ઇત્યાદિદે સુનિરાજનાં, નામથી પાપ પલાય સાં;
 શત્રુ મિત્ર સમતુલ્ય છે, જમ બંધવ દહેવાય. સાં મું ૧૨
 નિઃશરણુ સુનિવર તણો, દુષ્ટ દરે દોઈ ઘાત સાં;
 અનંત અનંત ભવ તે લહે, મારણુ ઘાત નિપાત. સાં મું ૧૩
 ઇમ સૂરિ સુખ ઉપદેશથી, તે અનુચર પ્રતિબોધ સાં;
 પાંખી ત્રત ગ્રહં શુરુ દને, અંતરગિત ગતકોધ. સાં મું ૧૪
 ધન શુરુ સોમમુંદરસૂરિ, જિનસાચન સણુગાર સાં;
 ભેગ શાસ્ત્ર વલી ભાખ્યથી, જુહી રચી સુખકાર. સાં મું ૧૫
 એ શુરુ પટ પંચાસમે, સોહમકૃલ શણુગાર સાં;
 દીપવિજય દવિરાજની, વંદણા વાર હબાર. સાં ૧૬

હુંહા

સોમમુંદર સૂરિરાજના, વંદ પટધર ચ્યાર;
 પહેલા સુનિમુંદરસૂરિ, જયમુંદર ગણધાર. ૧
 ત્રીજા કુવનમુંદરસૂરિ, જિનમુંદરસૂરિ જાણુ;
 ચ્યારે પટધર દીપતા, જિનસાચનકૃલભાણુ. ૨
 કુંભારાણુ રાજમે, પોરવાડ ધનરાજ;
 ચોરાચી મંડપ દીઓ, દેવલ અખરે સાજ. ૩
 કુંભારાણુ તિણુ દેહરે, થંભા દોય ઠરાય;
 દોય લાખ દ્રવ્ય દેખીને, અમકયો શ્રી નરરાય. ૪
 લાખ નિવાણુ દ્રવ્યથી, નિપાયો પ્રાસાદ;
 ત્રિભુવનતિલકે સોહામણો, દેખંતાં આહવાદ. ૫
 ચ્યાર સૂરિ તિહાં આવિયા, તેહ પ્રતિષ્ઠા કીધ;
 ધન ધના પોરવાડને, જેણે જગમે જસ લીધ. ૬

સંવત ચઉદ પંચાણ્ડી(૧૪૯૫),એહ પ્રતિષ્ઠા બાણ;
કુંભલમેર પિણ [એ] સમે, વાસ્યો કુંભે રાણ. ૭

હાલ—૪૨

(ચરણાલી ચામુંડા રણ ચદે—એ દેશી)
તથા (જુઓ જુઓ અચરીજ એ બહો—એ દેશી)

૫૧—આ. શ્રી. મુનિમુંદરસૂરિવર્ણન—

ચાર સૂરિ માંહે મોટકા, મુનિમુંદરસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
એકાવનમા પટધરું, શુરુ પાંચે કુલની લાજ રે.
સોહમ પટધર વંદિઈ (એ આંકણી). ૧
ચોવીસ વાર જીણે જાણ્યો, સૂરિમંત્રના પાંચે પીઠ રે;
ત્રિભુવનસામિની દેવતા, શુરુરાજને સાહાજ્ય છે ઈઠ રે. સોં ૨
શ્રી ધારાનયરીઈ વિહરતા, પાઉ ધાર્યો શુરુ ગચ્છરાજ રે;
માલવ દેશ છે મોટકો, તિહાં નૃપતિ પૂઆર સામ્રાજ રે. સોં ૩
મૃગીનો ઉપદ્રવ તિહાં બહુલ છે, તેથી વિનવે શુરુને સંધ રે;
વઠમંત્રગણિત સ્તવ તિહાં કીઓ, સંતિકરુસ્તવ ઉછરંગ રે સોં ૪
વલી નયર સિરોહિનો રાવજી,સહસ્તમહલજી નામ સવાય રે;
તિણ દેશે પિણ મૃગી રોગથી, તે મોટણ સૂરિ તિહાં આય રે. સોં ૫
જેહને કાલીસરસ્વતી બિરહ છે, ઉપગારી શ્રી શુણ્વંત રે;
મુનિગણ ગયણ તારામંડલે, શુરુ પૂનમચંદ મહંત રે. સોં ૬
શ્રી જયમુંદર સૂરિરાજનો, સુણો બિરહ વડો શુંણખાંણ રે;
જેહનું વિબુધવિડંબન બિરહ છે, જીસ્યો બિરહ તિસ્યો.

શુણ બંણ રે. સોં ૭

ત્રીભ શ્રી ભુવનમુંદર શુરુ, આગમ પણ્યાત્રીસનાં બાણ રે;
ચંદ-સૂરપન્નતિ ટીપણાં, વરતારા સહુ શુણખાંણ રે. સોં ૮
હવે ચોથા શ્રી જિનમુંદરસૂરિ, શ્રી અંગ ઇચારના ધાર રે;
દીવાલીકંદપ જેણે ઉદ્યો, એ છે પરતબ જગ ઉપગાર રે. સોં ૯
હધો તીનનો પરિહર જુજુઓ, એકાવનગો પટધર સ્વામ રે;
મુનિમુંદરસૂરિ શુરુ બંણીઈ, સહુ મુનિગણના નિસરાગ રે. સોં ૧૦

સંવત પન્નર છિ(ત્રિ)ટોતરે (૧૫૦૩), સૂરિરાજનો સરગ નિવાસ રે;
ધ્યાન સમરણ સૂરિરાજને, હોવે સફલી સધલી આસ રે. સો૦૧૧
૫૨—આ. શ્રી. રત્નશેખરસૂરિવર્ણન—

એહને પટ ખાવનમે વંદીઈ, શ્રી રત્નશેખર સૂરિરાજ રે;
ક્રીધા શ્રાવક પડિછમણા વૃત્તિ, આદ્યવિધિ વૃત્તિ સાજ રે. સો૦૧૨
અંથ આચારપ્રદીપની, ક્રીધી રચના શ્રી ગચ્છરાય રે;
ખાખી ભટજીઈ શ્રીખંભાતમે, કાલીસરસ્વતિ
બિરહ કહાય રે. સો૦૧૩

સંવત પન્નરસૈંહે સત્તરમે (૧૫૧૭), ગચ્છરાજ અમરપદ પાય રે;
એ છે દીપવિજય કવિરાજના, સૂરિ પટ ખાવનમે લખાય રે. સો૦૧૪

કુંડા

તેણે સમે લેખક હુતો, લક્ષ્મી લહિઓ નામ;
સંવત પન્નર આઠમે (૧૫૦૮), નિજ મતિ પ્રગટી તામ. ૧
જિનપ્રતિમા દેખી થયો, ઋષિ ભાણા સમજાય;
સંવત પન્નર એકત્રીસમે (૧૫૩૧), ગચ્છ હું કા કેહેવાય * ૨
૫૩—આ. શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિવર્ણન—

ત્રેપનમો પટધર સૂરિ, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂર;
શ્રી જિનસાસન દીપતો, દિન દિન ચઢતે નૂર. ૩
૫૪—આ. શ્રી સુમતિસાધુસૂરિવર્ણન—

ચોપનમા પટધર પ્રગટ, સુમતિસાધુ સૂરિરાજ;
નામ સુમતિ પરણતિ સુમતિ, સુમતિકરણ ગચ્છરાજ. ૪
તેહના પટધર હો સૂરિ, કમલકલસ સૂરિરાજ;
કમલકલસ ગચ્છ તેહથી*, બીજો કહું ગચ્છરાજ. ૫

હાલ—૪૩

(ફતમલ ગર્ભ થી રે પાંણીડે તલાવ, કાંટો ભાંગો રે ઝીણા લાંપરો—એ દેશી)

૫૫—આ. શ્રી હેમવિમલસૂરિ વર્ણન—

સાજન હેમવિમલ ગચ્છરાજ, પંચાવનમો રે પટધર;
સાજન તેહના પટધર હોય, વરણું હું તેહ ગુણાગરુ. ૧

સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જોય, બીજા કત્તપ્રભસૂરજી*;
 સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જાણ, લહુડી પોસાલ ગણ નૂરજી. ૨
 તિથેં સમેં સિયિલ ક્રિયા બહુ દેખ, હંમવિમલ સૂરિરાજજી;
 સાજન ઉત્કૃષ્ટ વિચરેં વિહાર, સંવેગરંગ સામ્રાજજી. ૩
 સાજન લુંકામતિ જેહ સાધ, ઋષિ ગણુપત ઋષિ હાંનજી;
 સાજન તે ગુરુચરણેં રે આય, સેવ કરે બહુ માનજી. ૪
 સાજન સંવત પત્રસેંહેં બાસઠ (૧૫૬૨), તિથેં સમેં હુજો
 કહુઆમતિ*

સાજન પત્રસેંહેં સિત્તરમાંહેં (૧૫૭૦), ગચ્છ હુજો નાંમ
 વિજામતિ* ૫

સાજન નાગેરી તપગણ માંહે, પાસચંદ્રસૂરિગચ્છ* જાણીધ;
 સાજન પન્નરસેંહેં બહોત્તરમાંહેં, પરંપર તાસ વખાણીધ. ૬

૫૧—ક્રિયાદ્ધારક આં ધી જાણુંદવિમલસૂરિવર્ણન—

સાજન હેમવિમલ ગણધાર, તેહનેં પાટ પટોધરુ;
 સાજન આણુંદવિમલ સૂરિરાજ, પાટ છપ્પનમેં પ્રભાકરુ. ૭
 સાજન પન્નરસેં અઠતાલ(૧૫૪૮), જનમ્યા શ્રી ગચ્છરાજજી;
 સાજન ઈંદર નયર સુકાંમ, મંગલ ગીત ગવાયજી. ૮
 સાજન સંવત પત્રસેંહેં બાવન(૧૫૫૨), સંજમવત ગુરુ આકરે;
 સાજન પત્રસેંહેં સિત્તરમાંહેં (૧૫૭૦), સૂરિપદ પાટ
 મહોચ્છવ કરે. ૯

સાજન જો સમે સિયિલાચાર, જિનપ્રતિમા દેખ જાણીઓ;
 સાજન ચિર દીધા બહુ લોક, સંવેગરંગ મન આંણીઓ. ૧૦
 સાજન પત્રસેંહેંં જ્યાસી(૧૫૮૨)મજાર, ક્રિયાશે ઉદ્ધાર સૂરિ કરેં;
 સાજન દીપવિજય ધવિરાજ, આણુંદવિમલ બહુ સિરી વરેં. ૧૧

દુહા

ગુરુ વચનાંમૃત વરસતા, મહિતલ કરેં વિહાર;
 એહવેં સોરઠ દેશમેં, જાનેંગદ ગિરનાર. ૧

પંડિત બહુ ચર્ચા કરે, શ્રી નૃપરાજ હજાર;
 દ્રેષી નૃપને સીખવે, અન્યમતિ વડ નૂર. ૨
 “ છતે પંડિત વાહમે, તે રહે નગર મહાર;
 નહી તો તે વનમાં વસે, એ નૃપ હુંકમ વિચાર. ” ૩
 એ વ્યક્તિકર જાણી સચિવ, અરજ કરી નૃપરાજ;
 નામાંકિત કુરમાન લિખ, બોલાયા ગચ્છરાજ. ૪
 સૂરિ સીધ પધાર્યા, કરી વાહ બહુ રીત;
 તેહ નૃપ પ્રતિબોધિઓ, નૃપ મન અધિકી પ્રીત. ૫

ઢાળ—૪૪

(ભવિકા સિદ્ધચક્ર પદ વંદો—એ દેશી)

સોમપ્રભસૂરિરાજી પેહેલાં, મરુધર કરતાં વિહાર;
 થલમાં જલ મલિયાં નહી તેહથી, સુનિવિહાર નિવાર્યો રે.
 પ્રાણી ! સોહમ પટધર વંદો. (એ આંકણી) ૧
 તિહાં જિનપ્રતિમા દ્રેષિ વ્યાખ્યા, જાણી બહુ ઉપગાર;
 વિદ્યાસાગર ગણી વાચકજીને, મેહેલ્યાં હેસ વિહાર રે. પ્રાં ૨
 જેસલમેર પ્રમુખ બહુ નયરે, કરી ઉપગાર સવાચ;
 માલવ શુજર સોરઠ હેસે, ભવિજન ધર્મ સુણાય રે. પ્રાં ૩
 બાલપ્રહ્લાચારી વાચકે શુરુજી, જાણો જાવજીવ છઠધારી;
 આણુંદવિમલ સૂરિરાજ સમીપે, વાચક એ શુણધારી રે. પ્રાં ૪
 સંવત પત્તર છન્નુઆ(૧૫૯૬) વરસે, રાજનગરમાંહે રાજે;
 આણુંદવિમલસૂરિ સુરેગત પાવે, તપગચ્છપતિ સામ્રાજ રે. પ્રાં ૫
 ૫૭—આં શ્રી વિજયદાનસૂરિવણ્ન—
 જોહના પટધર દાંનસૂરિજી, પાટે સત્તાવનમે;
 સંવત પત્તર ત્રેપન(૧૫૫૩)વરસે, જામલા નયરમે જનમે રે. પ્રાં ૬
 પત્તર સત્યાસિદ્ધ(૧૫૮૭)સૂરિપદ પાયો, ગંધાર નયર ચોમાસે;
 પ્રધાન કમલસી મેહેમહસાનો, તેહને ધરમ પ્રકાસે રે. પ્રાં ૭
 નગર ગંધારનો રામજી સાહજી, તે પ્રતિબોધ કરાયો;
 હો શ્રાવક હુંઆ સિદ્ધજિરિરાજે, સંઘપતિ તિલક ધરાયો રે. પ્રાં ૮

સંવત સોલ ને' બાવીસ (૧૬૨૨) વરસે, વટપદ્રનયરઃ સુઠાય;
સૂરિ અમરપદ પાવે' સુખ મતિ, નામથી મંગલ ધાય રે. પ્રાં ૯
૫૮—આં શ્રી વિજયરાજસૂરિવલ્લન—

એહના પટધર દોય વખાણ્યા, અઠાવનમે' પાટે;
રાજવિજયસૂરિ હીરસૂરિજી, ગચ્છપતિ અધિકૈ' ધાટે' રે. પ્રાં ૧૦
રાજવિજયસૂરિ વૃદ્ધ પટોધર, હુઆ ઉગ્ર વિહારીઃ;
તપ જપ સાધન કિરિયા સખલા, ભૂતલ જગ ઉપગારી રે. પ્રાં ૧૧
ઝાલાવાડમે' ઈક દિન ગોચરી, પાઉ ધાયો ગચ્છરાયા;
રીસે' બલતી રાખ વોહોરાવી, સૂરિ ક્રોધ ન લ્યાયા રે. પ્રાં ૧૨
આહાર કયો તેહ રાખ ને' પાણી, ઇમ દુર્ધટ તપ કરતા;
કામધેનુ ત્રપણીમે' પ્રગટી, સૂરિમંત્ર નિત ધરતા રે. પ્રાં ૧૩
દાનસૂરિ શુરુ આખર સમયે', હિતજર લેખ પઠાયો;
ગચ્છ સંગાલ કરો ઇહાં આવી, પછુ સૂરિ ચિત્ત ન લાયો રે. પ્રાં ૧૪
ગચ્છનો ભાર ન ચાલે' મોથી, કરસ્યાં આતમકાજ;
ખીજો સૂરિ કરી પટધર થાયો, શુરુજી ગરીબનિવાજ રે. પ્રાં ૧૫
૫૯—જગદ્ગુરુ આં શ્રી વિજયહીરસૂરિવલ્લન—

દાનસૂરિ શુરુ લેખ નિહાલી, મન નિરપૃહ તસ જાણી;
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છધર ધાખ્યા, ધર્મખીજ સે'હે' નાંણીરે. પ્રાં ૧૬
હીરસૂરિ હુઆ પાલણુપુરમાં, ધન ધન જસ અવતાર;
પાલણુપુર છે જૂનેાં ખેટો, વરણુ' સમય વિચાર રે. પ્રાં ૧૭
પાલણુપુર વશણું સહુ સુણીઈ, ગઝલ તાસ બનાઈ;
દીપવિજય કવિરાજ સહાઈ, મંગલગીત વધાઈ રે. પ્રાં ૧૮

અથ ગઝલ

પાલનપુરનગદવર્ણન—

સરસતિ માત ચિત્ત દ્યાઈકું, સદ્રશુચરન મન ધ્યાઈકું;
બરતું પટલવીયા પાસ, પાલણુપુરાંઠો જસ વાસ. ૧
બરતું આહસે' ઉતપત્ત, મુહિઈ શુનિજનાં એદચિત્ત;
ત્રિરિવર અર્જુદાચલ નાગ, બારો' પાજઠો વિદ્યાંમ. ૨

- કે સુનિ ધરત નિર્મલ ધ્યાન, કે સુનિ ઠરત કિતરંગાન;
કે તપ તાપતે તપયાકું, કે જપ જપતે જપયાકું. ૩
- કે સુનિ ધરત ચોરધ ખાંહે, બેઠે તરવરાંકી છાંહે;
રસકી કૃપિકાકે ધ્યાન, બેઠે આસનાં ધર ધ્યાન. ૪
- ભેંડે જપ કે લેતેકું, સોના સિદ્ધકે હેતેકું;
છહાં બહો[ત] દેવતાંકો વાસ, ઇસો અરબુદાયલ ખાસ. ૫
- સંવત આઠસે ચોત્તિસ (૮૩૪), હુચો નરપતાંકો ઇસ;
આસપાલ નામ રાજ સાર, જ્યાકી સાખથી પરમાર. ૬
- વાતે કોટગઠ કીનોકું, સાત પટરાજ હી કીનોકું;
વરસાં દોચસે (૨૦૦) લગ સીમ, રહીચો રાજ તાકો ખીમ. ૭
- ફિરકે ચહુઆણકો રાજ, પાલણુ બૂપકો સામ્રાજ;
પાલણુ ભૂપતિ ચોહાણુ, કીનો રાજ હકુત બાંણુ. ૮
- સંવત સહસ્ર એકે વરસ (૧૦૦૧), બેઠો તખતઅરબુદ સરસ;
સિવજી નામ હે અચલેશ, તાકો પોઠીયા ઉદેશ. ૯
- પીતલ ધાતકી જિનમૂરત, ગાલી કીધ નંદી તુરત;
સિવકે ધામ વેગે લ્યાય, નંદી ચાપીચો મન લાય. ૧૦
- પ્રતિમાભંગ કે બહો[ત] પાપ, પ્રગટ્યો કોઠકો સંતાપ;
પ્રાકૃમ રહિત હુચો જામ, ગોત્રિ રાજ લીનો તાંમ. ૧૧
- પાપી ભૂપકો નહિ ઠાંમ, નિરમુખ ફિરત ગાંભોગામ;
દેખ્યા સીલધેવ સૂરીશ, સૂરિ સુનિવરાંકા ઇસ. ૧૨
- આપે જગત તારનતરન, વંદે જાય તાકે ચરન;
દીધો ધર્મકો ઉપદેસ, સુણીચો ભૂપને સુલ લેસ. ૧૩
- બાલે ભૂપતિ ધર ધીર, સુનિઈ જગતકે વડવીર;
મિથ્યામતિકે પરસંગ, કીની જૈન પ્રતિમા ભંગ. ૧૪
- કીનો પાપકો સંભાર, કીનો હુદકો આચાર;
કીનો નરકકો આચરન, કીનો પાપ અંધટિત કરન. ૧૫
- મુંઘો સરગ સિવકો દાર, છૂડો મનુજકો ચોતાર;
કીનો બહુત ભવકો જમણુ, કીનો બહોત જામણુ અરણુ. ૧૬

ઠરતેં એહ કારજ ફુટ, હુઓ રાજસેં બી બટ;
 રહિઓ નાંહી એકે કામ, જડમતિ એહ દીનો કાંમ. ૧૭
 ફલિયો તુરત ઉગર પાપ, પાયો કુટકો સંતાપ;
 પાયો તુરત એ ફલ પત્ત, દીનો જેહ પૂરવ દત્ત. ૧૮
 કેતી કહું કુઃખદી વાત, સુનિધ જગકે પિત(તા)માત;
 ઠરકે મેંહેંર અખ મહારાજ, મોહું તારીધ ગચ્છરાજ. ૧૯
 તુમ હો જગતકે તારુકુ, કહિધ રોગકો દારુકુ;
 કીજે રોગકો નિસ્તાર, મોકું તારીધ ગચ્છરાજ. ૨૦
 ઇસે નૃપતકે સુનીન બેન, બોલે સૂરિ જગકે સેન;
 પ્રતિમા જૈન દીનો ભંગ, યાકો પાપ હેં વડ જંગ. ૨૧
 તાકું નરકદી ગતિ હોય, ફિરકેં બોધિ દુલ્લભ હોય;
 પિષુ તેં કિયો પશ્ચાતાપ, તાથેં નયગો તવ પાપ. ૨૨
 પ્રતિમા નઈ ઠરકે પૂજ, જાવેં પાપ આપેં ધૂજ;
 સુનકે નૃપત ગુરુકે બેન, કીની પાસ પ્રતિમા ઇન. ૨૩
 પૂજેં દેવ નીત નૌ વાર, મિટિઓ કોઢકો સંભાર;
 ફિરકેં આણુગઢકો રાજ, પાયો બહોત હી સાઆજ. ૨૪
 પદલવ વૃક્ષ જેસો જોય, તેંસો દેહ પદલવ હોય;
 તાથે પદલવીયા પાસ, કીનોં નાંમ ઠવણા તાસ. ૨૫
 સંવત સહસ્ત્ર નેઈગ્યાર (૧૦૧૧), ફિરકેં સેંહેર વારયો સાર;
 પાલણુપુર હેં ઓહિ જ નામ, પદલવ પાસછકો ધાંમ. ૨૬
 દેહરો ગેંનમેં ગાજેં કુ, કુમતિ માંન મદ બાજેં કુ;
 પ્રતિમા કેનકેદી રાજેં કુ, પદલવ પાસછ ગાજેં કુ. ૨૭
 યા વિધ વરસ બહોતી લગ સીમ, રહિઓ નગર અવિચલ ખીમ;
 પિછયો હુઓ જૂનો ખેડ, ફિરકેં વરયો પાલણુ નથર. ૨૮
 ઇસો નથર પાલણુ સેંહેંર, જાપર દેવંતાદી મેંહેંર;
 કીનો આહિ જરનન એહ, ગુરુમુખ વરન સુનિઓ જેહ. ૨૯

કલશ—છરપય

શ્રી પદલવ પ્રભુ પાસ પાલણુપુરેં ગિરાજેં,

શ્રી પદલવ પ્રભુ પાસ સુંદર તખત દિવાજેં;

શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ જનમમરણ સય વારન,
 શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ સંકટ સ્વે નિવારન;
 ધરણરાજ પદ્માવતી અહનિસ પ્રભુ હાજર રહેં;
 દીપ્તિજય કવિરાજ બહાદર સહસ્ર સંઘ મંગલ કરે. ૧

॥ ઇતિ પાલણ્યપુર ઉત્પત્તિ ॥

દુંડા

શ્રી પાલણ્યપુર નયરમે, ઓસવાલ વડ સાત;
 કુરૌસા નાથી ભલી, હીરસૂરિની માત. ૧
 સંવત પન્નરત્રાસિર્ધ (૧૫૮૩), જનમ વરસ ગચ્છરાજ;
 સંવત પન્નર ભાલુર્ધ (૧૫૯૨), મતધારક વડ લાજ. ૨
 પાટાણુ નગરે પરણવા, આયા બહોતિ ઇતિમાંમ;
 તે વરઘોડે પરણિયા, સંજમ રમણી તાંમ. ૩
 સંવત સોલસેહે સાતમે (૧૬૦૭), વાયક પદ અભિરામ;
 સંવત સોલસેહે આઠમે (૧૬૦૮), આચારજ શુણ્ધામ. ૪
 વિચરંતા શ્રી નગરમે, પૂજ્ય રદ્દા ચોમાસ;
 લુંકામણુ ઋષિ મેઘજી, પચવિસ મુનિ ગણરાય. ૫
 પ્રતિમા ઉથાપક તણો, લાંણી દોષ જ સૂર;
 લે આલોચણુ મુષ મને, સૂરિ હીર હજૂર. ૬
 તિહાંથી શ્રીગુરુ વિહરતા, શ્રી ગંધારે આય;
 ચોમાસે શુરુ ઠાઠ્યા, મંગલ મોહોચ્છવ થાય. ૭

અઠખર બાઠશાહનું વર્ણન—

હવે દિલ્લીપતિ લાંણીર્ધ, અખડરસાહ સુલતાન;
 પૂરણુ ભાગ્ય બૂલબલી, નૃપસેખર નૃપભાંન. ૮
 એક દિન પ્રહાર્યારી કાઉ, દેખી અઠખર સાહ;
 ઇહાપોહ કરતાં પ્રગટ, જાતિ સમરન થાય. ૯
 દેખ્યો પૂરવલવ પ્રગટ, મુનિર્ધ ચતુર સુબંધુ;
 સંસ્કૃત પ્રલોક થકી કહું, છાપ્યય કવિત પ્રમાંન. ૧૦

અથ છપ્પયઃ

તપસી બ્રહ્મચારી નામ હેં સુકુંદ જ્યાકો,
 તીરથ પ્રયાગ ઠાંમ ધામ મન દયાયકે;
 પન્નરસેંહેં એકાન્તી (૧૫૮૧) સંવતકો માન જાનો,
 માઘ વદિ દ્વાદસી પ્રથમ જાંમ જાયકે;
 અંગનકેં કુંડમેં સુકુંદ દેહ હોમ કીનો,
 તપ જપ સાધનેં પ્રથમ જાત પાયકે;
 કહત કવિરાજ દીપ અકળર પાતસાહ,
 લયેં હેં જ્ઞાન જેંસો દિલિલ પર આયકે. ૧

કુંડા

બળર કરાઈ પ્રાગવડ, મિલિયો સળ સંકેત;
 પ્રગટ વાત અકળર કરે, જાહુ પંડિતજન સેત. ૧૧
 અગ્નિહોમ કરવતમરણુ, કરેં માફ સુલતાંન;
 આજ લગેં તેહ માફ છેં, અકળર હુકમ પ્રમાણુ. ૧૨

હાલ—૪૫

(કરમ ન છટે રે પ્રાણીઆ—એ દેશી)

તયા (થેં મન ગોલો ગુરુ હીરજી—એ દેશી)

વાસી હીલ્લી રે નયરના, થાનસિંઘ માનસિંઘ રિદ્ધ;
 માતા આંપાદે તેહની, તપસ્યા હો માસી કીધ.
 થે મન ગોલો ગુરુ હીરજી (એ આંકણી) ૧
 એક દિન કુલેકેં નિસર્યા, જાઈ આંપાદે માત;
 સાહમી અસવારી આવીઓ, અકળરસાહ સુગાત. થેં ૨
 પૂછે એ કાણુ લોક છે, સ્યો છેં મહોચ્છર એહ;
 જોલે કાંમેતી સેઠિયા, હજરત ! સુળીઈં સનેહ. થેં ૩
 રોજા ધરિયા હો માસના, જાઈ આંપાદે નામ;
 તેહનો કુલેકો એહ છે, એ સદુ રોજા દતિમામ. થેં ૪
 અકળરસાહ સુણી જોલિઓ, એહમેં અધિકાર્ધ કાંય;
 બાલક નાહનાં રોજા ધરેં, મહીના રમજાન માંય. થેં ૫

- બાલે કામેતિ સેઠિયા, ઉઠાં પાંણી ઉપવાસ; થે૦ ૬
 એહવા રોજ છે એહના, અન્ન ન લેવું દો માસ. થે૦ ૬
 ચમક્યો અકબર સાંભળી, આયો આંપાદે પાસ; થે૦ ૭
 દેખ્યો હરબલ દેહને, પૂછે અકબર તાસ. થે૦ ૭
 બાલે આંપાદે માવડી, દેવ ગુરુ ધર્મ પસાય; થે૦ ૮
 રોજ ધરિયા રે સાહિબા, સહુ તેહને સુપસાય. થે૦ ૮
 તે ગુરુ સૈહેર ગંધાર છે, સપરિવાર ચૌમાસ; થે૦ ૯
 નિસુણી અકબર રિઝીઓ, હુઓ મલવા ઉલ્લાસ. થે૦ ૯
 અકબર ફરમાન મોકલે, હીરજી ! વાંચીને જોય; થે૦ ૧૦
 વહેંદા આજ્યો ગચ્છરાજજી, વિલંબ ન કિજે રે કોય. થે૦ ૧૦
 કાતી ચોમાસે ઊતરે, સૂરિ હીર નિગ્રંથ; થે૦ ૧૧
 બહુ પરિવારથી પાંગયાં, ચલિયા દિલ્લિને પંથ. થે૦ ૧૧
 દૂર દેસાંતર જાણીને, રાજનગર સુભ કાંમ; થે૦ ૧૨
 પટધર થાંખ્યો રે પ્રેમસું, સેનસૂરિ વડ નામ. થે૦ ૧૨
 પાંલણપુરથી રે આગલે, રોહસરોતરા ગાંમ; થે૦ ૧૩
 કાકેર આહેડે માચીઓ, તેહને બોધ્યો ગુણધાંમ. થે૦ ૧૩
 ઇણી પરે પંથે રે ચાલતા, કરતા ભવિ ઉપગાર; થે૦ ૧૪
 આગરા નયર પધારીયા, વંદે બહુ નરનાર. થે૦ ૧૪
 માલમ હુઈ પાતસાહને, હરખ્યો ઉલ્લસિત અંગ; થે૦ ૧૫
 સંવત સોલ ગુણગ્યાલમે (૧૬૩૬), જેઠ વદિ તેરસે રંગ. થે૦ ૧૫
 પરીક્ષા જોવાને કારણે, ભૂમ ખણી તેહમાંહે; થે૦ ૧૬
 બકરી ધાલી રે જીવતી, ઉપર આસન થાય. થે૦ ૧૬
 ગુરુને મલવા બોલવીયા, દીધો ગુરુ ઉપયોગ; થે૦ ૧૭
 આસન નહિ અમ કાંમનો, માંહે સચિત્ત સંજોગ. થે૦ ૧૭
 એ આસન તલે મોટકાં, તીન પંચેન્દ્રિય હોય; થે૦ ૧૮
 અકબર મનમાંહે ચિંતવે, પૂરા સમજી નહિ સોય. થે૦ ૧૮
 ચિંતવી બૂંચરું ઉઘાડીયું, બકરી જોવાને કાજ; થે૦ ૧૯
 બાલક દોય ને માવડી, દીઠો ત્રણેનો સાજ. થે૦ ૧૯

અકબરસાહ મન ચિંતવે, પરતબ પરવરહિગાર;
 પ્રભુમેં પદ ગચ્છરાજના, ધરમ શ્રવણ મન ધાર. થે૦ ૨૦
 એક પ્રહર લગેં સાહનેં, ઉપદેસે શુરુરાય;
 હિંસાપાતક સાંભલી, પરણતી કુંભેરી ધાય. થે૦ ૨૧
 અરજ કરેં સુલતાનજી, નિરપૃદ થેં સૂરિરાજ;
 ધન મણિ કંચન લ્યો નહિ, મુઝ પ્રાર્થન કાળુ દાજ. થે૦ ૨૨
 પુસ્તક તુમચા રે ધર્મનાં, વોહોરો શ્રી ગચ્છરાજ;
 સાહ વચનથી રે વહોરિયાં, પુસ્તક શ્રી જુતરાજ. થે૦ ૨૩
 આગરાનયર ભંડારમેં, પુસ્તક દવિયાં છે જોડ;
 પ્રથમ ચોમાસું છ તિહાં રહ્યા, જાંણી ધરમ રનેહ. થે૦ ૨૪
 આગરા નગરના સંધને, ઉપદેસ્યો ગચ્છરાજ;
 દીપવિજય દવિરાજજી, હીરસૂરિ મહારાજ. થે૦ ૨૫

કુંહા

વાચક શાંતિચંદ્રગણિવર્ણન—

શાંતિચંદ્ર વાચકજીહેં, જાવેં નિત દરબાર;
 સાહ નિત ધરમ શ્રવણ કરેં, બાપે સમય વિચાર. ૧
 ઇક દિન અકબરસા કહેં, વાચકજી મહારાજ;
 ચમત્કાર કાંઈ હાખવો, તુમ વિદ્યા આજ્ઞાજ. ૨
 કહેં વાચક સાહી સૂણો, સાહી બાગ મજાર;
 આગત વાસર આવજ્યો, મહેં પણ આસ્થાં હાર. ૩
 ઇણ સંકેતે આવીયા, વાચક અકબર બાન;
 ધરમ ગોષ્ઠિ ચચો કરેં, રાજ રંગ અરુ જાન. ૪
 લોકપાલ પશ્ચિમ દિસા, દેવ વરુણ છે નાંમ;
 વાચકજીનેં સહાય છે, સમરન કીધો તાંમ. ૫
 સાહી નોખત ગણગી, ચમક્યો શ્રી સુલતાન;
 હુકમ વિના નોખત બજી, કરે રીઝ મહેંરાન. ૬
 કહેં વાચક સુનિઈ નૃપત, શ્રી હુમાયુ તુમ તાત;
 તુમ મિલનેકું આન હે, નોખત ચોઈ સુનાત. ૭

ઢાલ—૪૬

(ચાલ-સુરતી મહિનાની, ચૈત્રે ચતુર્થજ નાવિયા, રાધાજી કરે રે વિચાર-એ દેશી)
તથા (મીઠ લાવે પિંડની વધામણી, આપું એકાવલ હાર-એ દેશી)

- ચિત્ત ચમક્યો ચંદની ચઢી, દેખેં શ્રી સુલતાન;
કૃષ્ણવરણ બહુ ગજઘટા, લાખો ફોજ પ્રમાણ. ૧
- તે વિચ ગજ અંખાડિઈ, ચમર અપાટા હોય;
તાત હુઆઉ સાહને, દેખે અકબર સોય. ૨
- ઈમ ચાલતે આવિયો, સાહી બાગની પોલ;
પિતા પુત્ર દોઝ મિલ્યા, હરખતણેં કલ્લોલ. ૩
- બેઠા આસન એહવે, હુઈ રસોઈ તયાર;
પુત્ર પિતા લોજન કરી, આયા સભારે મઝાર. ૪
- દોય પ્રહર લગ દો જણે, કીધી ગોષ્ઠિ પ્રપંચ;
પાછી બાજી સમેટવા, વાચકજી મન સંચ. ૫
- અક્કબર તો બોલાવીઆ, મધ્ય સભામાંહે જાય;
લાત કરી કોઈ અલિનવી, ફેર કચેરીમેં આંચ. ૬
- દેખે નહિ નિજ તાતને, પૂછેં શુરુનેં રાય;
શુરુ કહે આયા તિહાં ગયા, અકબર મન પરતાય. ૭
- ઈણી પરે સાત દિવસ લગ, પેઢી સાત દેખાય;
શ્રી અકબર મન રંજીઓ, ધન્ય હીરસૂરિ શુરુરાય. ૮
- હવે ચોમાસો ઉતરે, સૂરિ કરેં રે વિહાર;
ગામ નગર પુર પટ્ટણે, પ્રતિબોધ્યાં નરનાર. ૯
- ફત્તેપુર દિલ્લિ આવીયા, વિહરંતા આઉમાસ;
તેહ નયરના સંઘની, શુરુ સહુ પૂરેં આસ. ૧૦
- ફરી શુરુનેં અકબર મળ્યા, ધર્મ સુણાવેં સૂર;
ધરમ વાસના મન વસી, દિન દિન ચઢતેં નૂર. ૧૧
- અકબરસાહ અરજી કરે, સુણીઈ શ્રી શ્રીમંત;
હરસન કાજે તેડાવીઆ, દૂર દેસથી રે સંત. ૧૨
- કાંઈક માંગો મો કને, મો મન હરખિત થાય;
અવસર દેખી શ્રી પૂન્યજી, માંગે અમાર(રિ)પસાય. ૧૩

અઠ્ઠાઈ મોહોછવને સમે, અમર પલે તુમ દેસ;	
વલી શેનુંજા છુછુઓ, ચકલા છુલ વિશેષ.	૧૪
ડામર નામ સરવર માંહે, જાલ નાંખે સોય;	
એથી અધિક તુમ તરફથી, દીજીઈ અકખર મોય.	૧૫
નિસુણી રીઝયો સાહજી, અહો નિરુપક સૂરિરાજ;	
નૃપ કહે સૂરીસર સૂણો, પર ઉપગાર જહાજ.	૧૬
આઠ દિવસ અઠ્ઠાઈના, મુઝ તરફથી રે ગ્યાર;	
બાર દિવસ કોઈ છવનો, હોવે નહિ સંહાર.	૧૭
ત્રીસ દિવસ નવરોજના, બાર દિવસ સંકરાત;	
અકખર જનમ માસ તણા, ત્રિ દિવસ એહ સંત.	૧૮
રવિવાર સહુ વરસના, જે હોવે તસ માંન;	
સવે ધંદના વાસરાં, સવે મિહર દિન જાંણ.	૧૯
એ સહુ દિવસ ગણુંતાં, માસ સવે ષટ્ હોય;	
તેહના કુરમાના દિયા, સાહ અકખર સોય.	૨૦
ગુજર માલવદેસના, દિલ્લિ - ક્ષેત્રપુર જાંણ;	
અજમેરાં ચોથો સહી, લાહોર શ્રી સુલતાંન.	૨૧
ઈમ સહુ દેસ હુકમ લગે, મોહોર છાપ ફરમાન;	
છકો ગુરુ પાસે રહે, પાંચની ચાહ પ્રમાણ.	૨૨
ષટ્ કુરમાના અકખરે, ગુરુપૂજન તિહાં કીધ;	
બિરહ જગતગુરુ થાપિઓ, દીપવિજય જય સિદ્ધ.	૨૩

હુડા

ધર આયો સુલતાંનજી, ધરતો સૂરિ ઉપગાર;	
અકખર ભાગ ભુજબલી, મંડલિક અવતાર.	૧
તિણી દિસે ગુરુજી ક્રિયા, ચતુર ચોમાસાં ગ્યાર;	
વિહરંતા શ્રી મરુધરા, સિરોહી મુખકાર.	૨
રિધલદેવ ચોમુખ પ્રમુખ, અજિતદેવ ભગવાન;	
કિધ પ્રતિષ્ઠા જગગુરુ, ચોમાસો તિણ થાન.	૩
તિહાંથી વિહરંતા ગુરુ, હીર સેન ગણધાર;	
પાટણ નગર પધારીયા, કરતા ભવિ ઉપગાર.	૪

તિહાં ચોમાસો ઉતયે, અકબર સાહ સુલતાન;
સેનસૂરિ ગુરુ તેડવા, ફિર આયો ફેરમાન.

૫

ઠાળ—૪૭

(અમલી લાલ રંગાવો, વર્ના મોલિયાં—એ દેશી)

હવે હીરગુરુ પિણુ વિહરંતા, જાવે પછમ દેસ સુવાસ રે;
છરે પાઉ ધાયો નયર ઉનાઉઈ, છરે રહિયા છે ચતુર ચોમાસ રે.

વંદો હીરસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૧

છરે આખર સમય વિચારીને, મિલવાને શ્રી ગણુધાર રે;
સૂરિ સેનને તેડવા મોકલે, આપે લખિયો છે લેખ વિચાર રે. વંદો ૨
વાંચી સેનસૂરિજી લાહોરથી, સીધ પંથ પ્રયાણને કરતા રે;
નહી ભાવિને જોગ મિલાવડો, મન ધ્યાન સૂરિજીનાં ધરતા રે. વંદો ૩
છરે સંવત સોલસે હે ખાવને (૧૬૫૨), પૂજ્ય હીરગુરુ ગચ્છરાય રે;
પાલી આયુ સહુ વરસ સાઠનો (૬૦), લહ્યા દેવગતિ સુસાઆજ રે. વંદો ૪
છરે અધવીચ મારગ ચાલતાં, સુણ્યો હીરગુરુ નિરવાંણ રે;
ખહુ ગુરુ ઉપમાર સંભારતાં, ગુણી સેનસૂરિ ગુંણખાંણ રે. વંદો ૫
ગુરુ આયા શ્રીનયર ઉનાઉઈ, મલિયો સહુ ગુરુપરિવાર રે;
વંદો અઠ્ઠાવનમા પાટવી, વિજયહીરસૂરિ ગણુધાર રે. વંદો ૬
પદ—આ. શ્રી વિજયસેનસૂરિવર્ણન—

હવે ઓગણસાઠમો પાટવી, વંદૂ સેનસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
તાસ વરણન ગુણી જન સાંભલો, જે તપઝગ્ગ તિલક સાઆજ રે.

વંદો સેનસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૭

વિક્રમ સંવત સોલ ચિડોતરે (૧૬૦૪), જન્મે નહુલાઈ

નગર મઝાર રે;

એહ જનમ વરસ ગચ્છરાજનો, હુઓ નિજ કલ ગુંણ સણુગાર રે. વંદો ૮
સૂરિ હીરગુરુ ઉપદેસથી, સહુ માતપિતા પરિવાર રે;

વિક્રમ સંવત સોલસે હે તેરમે (૧૬૧૩), લેવે સંજમભાર ઉદાર રે. વંદો ૯

છરે સંવત સોલ અઠાવીસે (૧૬૨૮), લલો રાજનગર સુખદાય રે;

તિહાં આચારજ પદ પાંખીયા, ગુરુ તપગણનાથ સયાય રે. વંદો ૧૦

વલી વિહરંતા દિલિલનગર ગયા, જહાં રાજે છે સાહ જહાંગીર રે;
 તેણે બિરહ દીઓ ગચ્છરાયને, સવાઇ જગતગુરુ વડ વીર રે. વંદો ૦૧૧
 સેહેંર કાવીમેં દેવલ દો ભલાં, તેહં સાસુ નેં વહુઈ કરાયાં રે;
 તેહ બિંબ પ્રતિષ્ઠા સૂરિ કરે, વલી સૂરજમંડાણુ જિનરાય રે. વંદો ૦૧૨
 જરે ઈમ બહુ ઉપગારી હુઆ, કીધાં ધરમતણાં મંડાણુ રે;
 ગુરુજી ઝોગણુસાઠમા પાટવી, હૂઓ જિનસાસન કુલભાણુ રે. વંદો ૦૧૩
 જરે જંબુદ્રીપપત્નિની ટીકા, તેહ તણા ઉદ્ધાર રે;
 વલી કૃપારસકૌસ જે અંથ છે, વલી ટીકા નૈવધની ઉદ્ધાર રે. વંદો ૦૧૪
 જરે ઇત્યાદિક બહુ અંથના, કરતા ગુરુ વાચક રાય રે;
 શાંતિચંદ્રજી વાચક રાજ્યા, સૂરિ હીરનેં સેન સહાય રે. વંદો ૦૧૫
 વંદુ હીરજી સેનજી જોડલી, દોઉ જિનસાસન વડ નૂર રે;
 જરે મુનિગણુ તારકચંદ્ર છે, વલી સોહમકુલ નલ સૂર રે. વંદો ૦૧૬
 જરે સંવત સોલ એકાત્તર (૧૬૭૧), સૂરિ ખંભાત નયન

મઝાર રે;

તિહાં અકબરપુરમાંહે પૂજ્યજી, નિરવાંણુ લહે ગણધાર રે. વંદો ૦૧૭
 ઈમ ગુણુસાઠ પટધર વરણુબ્યા, સહુ જીવહયા પ્રતિપાલ રે;
 વંદો દીપવિજય કવિરાજને, હોઈ ઇચ્છિત મંગલમાલ રે. વંદો ૦૧૮

આણંદસૂરિગચ્છ-વાર્ણન

દુહા

ઈહાંથી ૧ દેવસૂરિ, ૨ આણંદસૂરિ ગચ્છ થયા તે કહે છે—

૧૦—આ. શ્રી વિજયદેવસૂરિ આ. શ્રી વિજયતિલકસૂરિવર્ણન—

સેનસૂરિ પાટે પ્રગટ, પાટ સાઠમે હોય;
 દેવસૂરિ શ્રી તિલકસૂરિ, એ પટધારી દોય.* ૧
 શ્રોતા તમ વરણન સુણો, કહીઈ સમય વિચાર;
 સેનસૂરીશ્વર ઘાપિયો, દેવસૂરિ પટધાર. ૨
 તિણે સમે ધરમસાગર ગણી, વાચકરાય મહંત; *
 કુમતિકુદાલ ઇતિ નામ છે, કીઓ ગ્રંથ શુણવંત. ૩
 બહુ પંકિત સંમત સૂરિ, ગ્રંથ કીઓ અપ્રમાણ;
 વાચક ગચ્છ બાહિર ક્રિયા, પેઠી ત્રણ પ્રમાણ. ૪
 સંસારી સગપણ અછે, માંમા નેં ભાણેજ;
 દેવસૂરિ ભાણેજ છે, વાચક માંમા હેજ. ૫
 લખી લેખ વ્યતિકર સહુ, મેંહેલ્યો તુરત જબાપ;
 દેવસૂરિ વાંચી જુઈ, ચિંતિ મનમાં આપ. ૬
 પત્ર જુબાપ એહવો લખે, ક્રિકર ન કરસ્યો કોઈ;
 શુરુ નિરવાણ હૂઆ પછે, લેસ્યું ગચ્છમેં તોય. ૭

દોલ—૪૮

(મુજરા લ્યોને જલમ જાટણી રે—એ દેશી)

કાગલ લઈને કાસિદ આવિઓ રે, બૂલે દીધો ગરુને આય;
 ભાવિ જોગ મિટાવ્યો નહુ મિટે રે, જો કરે કોટિ ઉપાય.

જોન્યો ભાવિ પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી) ૧

કાગલ વાંચી શ્રી શુરુ સેનજ રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહે;
 ન ઘટે સુવિનિત સૂરિ એહને રે, કરસ્યાં અવર સૂરિ ગચ્છમાંહે. જો ૨
 સુનિગણ ચ્યારમેંહે વાચકઆઠસું રે, આયા ખંભનગર ગચ્છરાય;
 અકબરપુરમેં દેવગતિ સમે રે, વાચક આઠને સુનિ જોલાય. જો ૩

એક વાર જાળ્યો દેવસૂરિ કને' રે, જો મુંજ વચન કરે' સુપ્રમાણુ;
તો પટધારી બીજો ન થાપસ્યો રે, નહિતર કરજો સૂરિ સુખાંજી. જો ૦ ૪
સૂરિમંત્ર સંધની સામે' સુંપિયો રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
ઈમ કહી સૂરિ સરગ સધારીયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રીતપગચ્છનભસૂર. જો ૦ ૫
રાજનગરમે' દેવસૂરિ કને' રે, આયા પૂછજી વાચક આઠ;
તીજી સમે' ધરમસાગર ગણિ દેખિયા રે, પૂજ્ય સમીપે'
સખરે' રે' ઠાઠ. જો ૦ ૬

૧૦—આ. શ્રી તિલકસૂરિવર્ણન—

હગિજત કહી સહુ સેનસૂરિ તણી રે, કાને' ન ધરી તે ગણધાર;
રિસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાખ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. જો ૦ ૭
સોમકરજી મનિયા રાજનગર તણા રે, રાજ્યા વળિયા સાહ સુખાંજી;
પટમોહોચ્છવ કીધો બહુ ભાવસું રે, શ્રી શ્રીરાજનગરમાંહે જાણ. જો ૦ ૮
પિણ કાઈ આયુ અલપના જોગથી રે, જીવ્યા ત્રીન વરસ ગચ્છરાજ;
સરગ સધાયો દેવગતિ લહે' રે, સાઠમા પટધર તપગચ્છલાજ. જો ૦ ૯

૧૧—આ. શ્રી વિજયઆણુંદસૂરિવર્ણન—

શ્રી ગુરુ હીરસૂરિના શિષ્ય છે રે, લાયક પુન્યતણો સામ્રાજ;
ઠાકાગુરુ છે દોય સૂરિતણા રે, થાખ્યા આણુંદસૂરિ વડ લાજ. જો ૦ ૧૦
તેહને' મલવા પધારિયા રે, શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
પરિકર રાજનગરમે' દો મલ્યારે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સામ્રાજ. જો ૦ ૧૧
દોય મલી એક સંમતે' ચાલ્યો રે, દોય નામે પટ્ટો નવ દેસ;
ત્રીન વરસ લગ એક સંમત રહ્યો રે, દોય સુરિ મનમે' પ્રેમ વિસેસ. જો ૦ ૧૨
એહવે' ભાવિ પદારથ જોગથી રે, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ગચ્છરાજ;
ચોથે' વરસે આપણુ નાંમનો રે, લખિયો પટ્ટો સુનિગણ કાજ. જો ૦ ૧૩
સુણી આણુંદસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે' પિણ કીધી ઇહ રીત;
એ દોય સૂરિનેનામે ગચ્છ હુઆ રે*આચરણા કુલ એકજ નીત. જો ૦ ૧૪
એહવે' સંવત સોલછીહાસિઈ રે(૧૬૮૬), સેઠજી સાંતિદાસ કહાય;
શ્રી સાગરગચ્છ હુઓ એહથી રે*, પટધર દેવસૂરિના કહાય. જો ૦ ૧૫

૧૨—આ. શ્રી રાજસૂરિવર્ણન—

એ ગુરુ પુન્યપ્રભાવક દીપતા રે, એહને' નાંમે ગચ્છ કહાય;
એહનો પટધર આસઠમો ભલો રે, શ્રી શ્રીરાજ સૂરિ ગચ્છરાય. જો ૦ ૧૬

૬૭—આ. શ્રી વિં માનસૂરિ, ૬૪—આ. શ્રી વિં ઋદ્ધિસૂરિવર્ણન—

પટધર ત્રેસઠમે સૂરિચરુ રે, શ્રી વિજે'માનસૂરિ પટધાર;

પટધર ચોસઠમે સુનિનાથજી રે, શ્રી વિજેઋદ્ધિસૂરિ

ગણધાર. જો૦૧૭

૬૫.—આ. શ્રી વિજયસૌભાગ્યસૂરિ આ શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિ—

એહના પટધર દોય વખાણીયેરે, સૌભાગ્યસૂરિ વહી સૂરિ પ્રતાપ;

દોયના દોય પટોધર દીપતા રે, પટધર પાંસઠમા વઠ માપ. જો૦૧૮

૬૬—આ. શ્રી ઉદયસૂરિવર્ણન—

સૂરિ પ્રતાપના ઉદયસૂરિદેહ રે, વાંડેલી જનમ ગચ્છરાય;

નગર મુંઢારે સૂરિપદ પાઈયા રે, શુર્જર આયા સદુ પરિવાર. જો૦૧૯

સૌભાગ્યસૂરિ કાકાશુરુ ભેટીયા રે, આગલ દક્ષણ દેસ વિહાર;

ખડુ ઉપગાર કરી પાઉ ધારીયા રે, સુરત ગંઢિર શ્રી ગણધાર. જો૦૨૦

સંવત અઢારસે'હે સાવિસા (૧૮૩૭)સમે'રે, ઉજલ પોસદશમ મનુહાર;

સૂરિ ઉદય શ્રીસરગ સધારીયા રે, જેહને શુનિ જનસદુ પરિવાર. જો૦૨૧

લક્ષ્મીવિજય ગણી વાચકરાયજી રે, રામવિજય વિબુધ કહાય;

દક્ષણ દેશે પુના નયરમાં રે, પેસવા શ્રી શ્રી માધવરાય. જો૦ ૨૨

તેહને રાજે' જિનમતિ દેખિયા રે, કીધો જિનપ્રતિમા ઉથાપ;

તિથે' સમે' વાદ કરી સદુ છતીયા રે, રાખી નેન ટેક તિહાં આપ. જો૦૨૩

૬૭—આ. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિવર્ણન—

વરવું ઉદયસૂરિના પટધરુ રે, શ્રી વિજે'લક્ષ્મીસૂરિ મહારાજ;

પટધર સહસઠમે એહ વંદીઈં રે, એ શુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો૦૨૪

પેહેલાં સ્તુતિમાલા ગચ્છરાજની રે, વરન કીધો મેં શુભ્યન્નણ;

તે સ્તુતિમાલા અવસરે' વરણવું રે, સુખીઈં શ્રોતા અતુર સુબંધુ. જો૦૨૫

કુંડા

મહાવીર જગ સુગટમણિ, વધંમાન વહવીર;

ધરાપાલ ત્રિજગધણી, ધરણીધર પરે' ધીર. ૧

પ્રણમું ગોયમ ગણપતિ, મોહન લક્ષ્મી મહંત;

કર ફરસે' સુનિને' કરે, દેવલકમલા દંત. ૨

ઠાલ—૪૯

(હારે હું તો ભરવા ગઈતી તટ જમુનાનાં નીર જો—એ દેશી)
તથા (હારે મારે ઠામ ધરમના સાડા પચવીસ દેસ જો—એ દેશી)

હારે વારી પ્રેમે પ્રણુમી પ્રદાસૂતા પ્રદાણી જો,
જગદંબા જગજનની જે જગ બાણીઈ રે લોલ;
હારે વારી વંદી મુઝ ગુરુ ચરણકમલ હિત આણી જો,
ગચ્છપતિની ગુંણુમાલા જેહ વખાણીઈ રે લોલ. ૧

હારે વારી આગે હૂઆ હેમાચારજ હેમ જો,
પ્રતિબોધેા જેણે રાજા કુંભરનરીંદને રે લોલ;
હારે વારી દેશ અઠારે અમર પળાવી ખેમ જો,
ધન ગુરુ ધન એ શ્રાવક ધન તે દેશને રે લોલ. ૨

હારે વારી વલી હીરા સમ હીરગુરુ જગબાંણુ જો,
પંચમ આરે જેણે જગમાંહે જશ વયો રે લોલ;
હારે વારી પ્રતિબોધેા જેણે અકુળરસાહ સુલતાન જો,
ભવદયા ઓળખાવી જિનધર્મિ કયો રે લોલ. ૩

હારે વારી અમર પળાવી કર છોડવીયા અનેક જો,
પ્રણુમું રે હું લજિ લજિ તે ગુરુ હીરને રે લોલ;
હારે વારી તાસ પરંપર લક્ષ્મીસૂરિ સુવિવેક જો,
હૂઓ રે સડસઠમે પાટે વીરને રે લોલ. ૪

હારે વારી તેહ તણી સ્તુતિમાલા વરણું આજ જો;
જનમ ગામ ગુરુ દીક્ષા સૂરિપદ ભ્રમ લલું રે લોલ;
હારે વારી દીપવિજય કહે જયવંતો ગચ્છરાજ જો,
તાસ ચરિત્ર પ્રબન્ધ તે સહુ આગલ કહું રે લોલ. ૫

ઠાલ—૫૦

(આદિ જિનેશ્વર વિનતી હમારી—એ દેશી)

લધુ મરુધર જે દેશ કહાઈ, જિહાં તીરથ બહુ સાથ વાહલા;
બંભણવાડ ને દિયાણો લોટાણો, જરાવલો જગનાથ વાંહલા.
જયવંતા જિનતીરથ વંદો. ૧

શ્રી સિરોહીમે' તેર દેરાસર, ઋષભ અજિત ભગવાન વાં; ૧
 સહુ જિનરાજનાં બિંબ બુહારી, હૃદય ધરે તસ ધ્યાન. વાં જયં ૨
 મોટો તીરથ શ્રી આબુલ, જોતાં હોય આહુવાદ વાં; ૩
 વિમલ મંત્રીસર તેહ કરાવ્યો, સુંદર જિનપ્રાસાદ. વાં જયં ૪
 પોરવાડવંશી વિમલ મંત્રીસર, પુન્ય પ્રતાપી ભાણુ વાં; ૫
 પાતસાહ બારે બાંધી આણ્યા, ધર્મધોષસૂરિવચન પ્રમાણુ. વાં જયં ૬
 શ્રી દેવવાડામે' દેવલ કીધો, ખરચ્યા બહોલા વિત્ત વાં; ૭
 હુધુઆ આરાસણની કારણિ નિરખી, જોઈ જોઈ હરખો ચિત્ત. વાં જયં ૮
 શુજરાતી શાંતિદાસ મનિયાનો, અચલગઢે છે પ્રાસાદ. વાં; ૯
 અઉદસે'હે ચુંમાલીસ મણુ ધાતુની, પ્રતિમા પૂરે આસ. વાં. જયં ૧૦
 એ તીરથ છે તારણ રૂપી, વંદો ઉગમતે સૂર વાં; ૧૧
 દીપવિજય કહે એ તીરથની, મેં યાત્રા કરી ભરપૂર વાં. જયં ૧૨

ઢાલ—૫૧

(સમુદ્રવિજયસૂત્ર ચંદ્રો સામલીયાજી—એ દેશી)

આબુલની તલેટીઈ સુખકારી રે, પાલડી નયર છે ખાસ ૧
 જાઉં બલિહારી રે; ૨
 તિહાં શ્રી શાંતિનાથજી સું, સહુની પૂરે આશ. જાઉં ૩
 રાજનીતિનો રાજવી સું, રાજ ક્ષત્રિ સાર જાઉં; ૪
 પ્રધાન દીવાન ને સેઠિયા સું, નિવસે' વણુ અઢાર. જાઉં ૫
 માહાજનમાંહે દીપતો સું, પોરવાડ વંશ સવાય જાઉં; ૬
 હેમરાજ સા હીરલો સું, આણું દખાઈ નારી સોહાય. જાઉં ૭
 કૈંઈક ઉત્તમ પ્રાણીઓ સું, ઉપનો કુંજે તાસ જાઉં; ૮
 સંવત સત્તર સત્તાણુ (૧૭૯૭) એ સું, ઉજલ ચૈતરમાસ. જાઉં ૯
 પંચમી દિન શુરુ વાસરે' સું, જનમ્યો સુત શુંબધામ જાઉં; ૧૦
 સુર સુપનં દીઠો તિણે' સું, સુરચંદ ઠવિયો નામ. જાઉં ૧૧
 બાલપણામે' શુરુ મલ્યા સું, શ્રી સૌભાગ્યસૂરી'દ જાઉં; ૧૨
 દીપવિજય કહે સાંભલો સું, એ લહેચ્યે' પરમાણુ'દ. જાઉં ૧૩

ઢાલ—પર

(મુને સંભવ જિનસુ પ્રીત અવિહક લાગી રે—એ દેશી)
તથા (ઢાલ કરીને રે, ચાંદ્યા ગુણભરિયા—એ દેશી)

સોભાગસૂરિજી રે સોભાગે ભરીઓ,
પુન્યવંત પનોતે રે જ્ઞાનગુણે દરિયો;
પદ્ માસ ચિંતામણુ રે સુર જિણે આરાધ્યો,
તે પ્રગટ થઈને રે કાજ સવે સાધ્યો. ૧
એક દિન સુરચંદને રે બોલાવે પાસે,
લક્ષણુ જોવાને રે રંગભર ઉદલાસે;
સ્વસ્તિક ને ધ્વજાદિક રે તોરણુ જવમાલા,
વલી ઉરધ રેખા રે ચરણે સુકુમાલા. ૨
ઈત્યાદિક લક્ષણુ રે દેખી સૂરિ હરખે,
શ્રી જિનશાસનમે રે રત્ન સમો પરખે;
વલી સૂરિપદ લાયક રે આગમ અભ્યાસી,
એ આગલ હોયે રે બહુ ગુણનો રાસિ. ૩
પં૦ પ્રેમવિજયજી રે સુંખ્યા તેહ પાસે,
તે તિહાં અહનિસ રે આગમ અભ્યાસે;
હવે સૂરિ વિહરંતા રે સિનોર નગર જાવે,
શ્રી રેવાકાંઠે રે સંઘ ખુસી થાવે. ૪
અઠારસેહે ચઉદે રે (૧૮૧૪) શ્રી ચૈતર માસે,
સુદિ દસમી દિવસે રે અતિહે ઉદલાસે;
દીક્ષા ને સૂરિપદ રે દેઈ પટોધર કીનો,
સૂરિ આયુ પૂરણથી રે સુરગતિ પદ લીનો. ૫
પછે મોહોચ્છવ મોટો રે સૂરિપદનો તિહાં,
કરે છિતાવસનજી રે સંઘ મલી તિહાં;
ધન સેહેર સીનોરને રે ધન સંઘ સુખદાયા,
શ્રી લક્ષ્મીસૂરિજી રે જિહાં સૂરિપદ પાયા. ૬
હવે સહુ સુંબળ્યો રે ગુરુનો જ્ઞાનપણો,
મેં નયણે નિરખ્યો રે વલી શ્રવણે નિસુણ્યો;

કવિ દીપવિજય કહે રે આણા સિર વહું છું,
જે અંધ ભણ્યા છે રે તે વરણુવ કહું છું. ૭

ઢાલ—૫૩

(ભવિકા, મિદ્ધયક પદ વંદો—એ દેશી)

શ્રી આચારંગ સુયગડંગ ઠાણંગ, શ્રી સમવાયંગ અંગ;
ભગવતી અંગ ને છટું જ્ઞાતા, વલી ઉપાસક તે દશંગ રે૦

પ્રાણી વંદો ગણુધર વાણી. (એ આંકણી) ૧

અંતગડ ને અણુત્તરવાઈ, પ્રશ્નવ્યાકરણુ જેહ;
વિપાક ઇચ્ચારમો અંગ ઇચ્ચારે, ટીકા સહિત ભણ્યા તેહ રે. પ્રા૦ ૨
ઉવવાઈ ને રાયપસેણી, જીનાભિગમ ને પત્તવણા;
જંબુદ્વીપપત્તિ ને સૂરપત્તિ, અંદપત્તિની વચણા રે. પ્રા૦ ૩
કમ્પિયાકમ્પ વડંસિયા જાણો, પુષ્કિયા પુષ્કચૂલા સાર;
વલ્લિદશા વલી સૂત્ર વિસેષે, એ ઉપાંગહ બાર રે. પ્રા૦ ૪
અંગ ઉપાંગ મલીને ત્રેવીસ, દસ પચન્નાં તેત્રીસ;
હસ્ત દીક્ષિત પ્રભુજના મુનિવર, શુંથે પચન્નાં વિસેસ રે. પ્રા૦ ૫
વૃદ્ધકદમ નિસિધ મહાનિસિધ, પંચકદમ વ્યવહાર;
દસાશ્રુતસ્કંધ છેદ અંથ એ, હવે કહું મૂલ સૂત્ર ચાર રે. પ્રા૦ ૬
ઉત્તરાધ્યયન ને દસવૈકલિક, આવશ્યક પીડનિયુક્તિ;
અનુજોગદ્વાર ને નંદીસૂત્રની, જ્ઞાનતણી બહુ ચુક્તિ રે. પ્રા૦ ૭
એ પિરતાલી સૂત્ર અભ્યાસ્યાં, નિયુક્તિ ચૂરણી ને ભાસ;
ટીકા સૂત્ર એ કહીઈ પંચાંગી, તે ભણ્યા અતિહો ઉદ્ભાસ રે. પ્રા૦ ૮
હવે બીજા અંથ જે જિનશાસનના, આગલ કહું અધિકાર;
દીપવિજય કહે નિત નિત હોજો, જિનશાસન જ્યકાર રે. પ્રા૦ ૯

ઢાલ—૫૪

(ભરત નૃપ ભાવશું એ—એ દેશી)

વિશેષાવશ્યક ભવભાવના એ, આગમસારોદ્ધાર-નમો શ્રુતરાજને એ;
આવશ્યકનિયુક્તિ વલી એ, પ્રવચનસારોદ્ધાર. નમો ૧
કર્મઅંથ કર્મભયેલી ભણ્યા એ, સુંદર લોકપ્રકાશ નમો ૦;
શુંભાલા અર્થદીપિકા એ, આવશ્યકદીપિકા ખાસ નમો ૨

ઉપદેશમાલ વીરદેશના એ, તત્ત્વારથ અર્થ વિચાર નમો૦;
 ઉપદેશચિન્તામણ મણિ એ, અર્થ પદારથ સાર. નમો૦ ૩
 પોડસક ને નયચક્ર છે એ, વિચારરત્નાકર જેહ નમો૦;
 ઉપદેશરત્નાકર તણાં એ, અર્થ શ્રદ્ધા શુભુગેહ. નમો૦ ૪
 ત્રેવઠ શલાકા પુરુષના એ, સહુ એ ચરિત્ર વખાણુ નમો૦;
 તે સરવે અભ્યાસિયાં એ, ધન બુદ્ધિ ધન નાંણુ. નમો૦ ૫
 નાંહના મોટા સાતસેં એ, ગ્રંથ ભણ્યા ગચ્છરાજ નમો૦;
 આગમ તત્ત્વ લહી ઘણાં એ, સાર્યા આતમકાજ. નમો૦ ૬
 દિવસ એક વરસ તણાં એ, જે છે ત્રણ સેંહે સાઠ નમો૦;
 ત્રણસેંહે સાઠ દિવસ તણાં એ, સુંદર જેહમાં પાઠ. નમો૦ ૭
 આપે ગ્રંથ નવો કયો એ, શ્રી ઉપદેશપ્રાસ્નાદ નમો૦;
 ચોવીસ થંભે સોહતો એ, સુણતાં હોઈ આહ્વાદ. નમો૦ ૮
 આબિલતપ કરીને જાએ એ, સરસ્વતિમંત્ર સવાલાખ નમો૦;
 સ્વપ્ને પ્રગટ થઈ પાઈઓં રે, અમૃત પ્યાલો ભાખ. નમો૦ ૯
 શુભ કેતા શુરુના કહું એ, શ્રીતપગચ્છ પટધાર નમો૦;
 દીપવિજય કહે સાંભલો એ, પ્રતિષ્ઠાનો અધિકાર. નમો૦ ૧૦

ઢાલ—૫૫

(સાહેલડીયાં—એ દેથી)

ગામ નગર બંદિર તણી સાહેલડીયાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા જેહ
 હાંરે શુભવેલડીયાં;
 સાંભલજો ભવિભાવથી સાં, સંશ્લેષે કહું તેહ હાં ૧
 સુરત બંદિર દીપતો સાં, તિહાં રતનચંદ્ર છે તેહ હાં૦;
 વાસુપૂજ્ય મહારાજ સાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા તેહ હાં ૨
 રાનેર સિણોર નેં કેરવાડે સાં, આંમોદનયર મોજર હાં૦;
 છાયાપુરી ને ગોધરે સાં, વલી જંબૂસર સુખકાર હાં ૩
 ઠાલેં (ઢાલેં?) વિહારેં કીધલા સાં, અંજનસિલાકા ખાસ હાં૦;
 શ્રી મેવાડમેં સાચિઈ સાં, પ્રભુ પ્રભુમ્યાં લીલવિલાસ હાં ૪
 ઈત્યાદિક બહું જિનતણી સાં, અંજનસલાકા કીધ હાં૦;
 ખંભાતે ભલીભાતસું સાં, અઢાર ચોમાસાં કીધ હાં ૫

સંઘમે' શ્રીચંદલ સા સાં, શ્રોતા સમજી જાણ હાં;
 વિશેષાવશ્યકે તિહાં સાંભળ્યો સાં, પૂજ્યજીના મુખની બાંણ હાં ૬
 ફરી મોહોગ્ધવ મોટો કીઓ સાં, ભગવતીસૂત્ર ઝુંબાય હાં;
 વચન ધ્વનિ ગુરુરાજની સાં, જિમ ગાજે ધનરાય હાં ૭
 જિહાંજિહાં ચોમાસો કિઓ સાં, તિહાંતિહાં બહુ આદરમાનહાં;
 જ્ઞાનીને આદર કુણુ ન કરે' સાં, કવિ દીપને નવેય નિધાન. હાં ૮

ઢાલ-૫૬

(ધન ધન સાચો મંત્રતિ રાગ—એ દેશી)

શ્રી વિદ્ધિસૂરિજીને વારે'થી, ગેચ્છલેદ હુતો જેહ રે;
 ગીતારથ સમુદાય મલીને, નિવર્ત્યો મહુ તેહ રે.

શ્રી તપગચ્છ પટધર જયકારી. (એ આંકણી) ૧

સંવત અઢારસો'હે ઓગણપંચાસે' (૧૮૪૯), શુજરાત સે'હે'ર

મઝાર રે;

શ્રી ઉદયસૂરિજીના પટધર થાપી, વરતાવ્યો જયકાર રે. શ્રીં ૨

રાજનગરનોં સંઘ કરે બહુ, આદર ને સનમાન રે;

એ પૂજ્યજીને' પુન્ય પસાઈ, પ્રગટયાં નવય નિધાન રે. શ્રીં ૩

ન્યાયવિજયજી ને જીતવિજયજી, માંનવિજયજી પન્યાસ રે;

શ્રી પૂજ્યજી વંદીને' સનમુખ, એહ કરે' અરહાસ રે. શ્રીં ૪

મરુધર દેશ પધારો રે સાહેબ, હોંસ્યે' ધર્મના થાટ રે;

સાહેબ મુખથી સૂત્ર સાંભલી, સંઘ જોવે' છે વાટ રે. શ્રીં ૫

સાંભલી પૂજ્ય પધારે' તે દેસે', સિરોહી નયર સુઠાંમ રે;

રાવ તિહાંનો અનમી કહાઈ, વેંડીસાલ તસ નાંમ રે. શ્રીં ૬

સે'હેરે પ્રવેશ થ્યો બહુ જીગતે', તિહાંહીજ કીધ નિવાસ રે;

સાંભલી સૂત્રની અમૃતવાંણી, સંઘની પોહોતી આશ રે. શ્રીં ૭

રોહિડે બેડે'ઠે કાલિંદ્રી ને હરજી, વિહરંતા પાલી આવે' રે;

હેમચંદ પિંડિયો અતિહે આદર, સાહમધ્યો લેઈ આવે રે. શ્રીં ૮

તિહાં ગોડીદાસ શ્રાવક છે શ્રોતા, પિણુ પ્રતિમા ઉઘાપી રે;

સૂત્ર આલાવા દેખાવી તેહને', પ્રતિબોધ્યા શુન થાપી રે. શ્રીં ૯

એક વાર જાળ્યો દેવસૂરિ કને' રે, જો મુંઝ વચન કરે' સુપ્રમાણુ;
તો પટધારી બીજો ન થાપયો રે, નહિતર કરજો સૂરિ સુખાણુ. જો ૦ ૪
સૂરિમંત્ર સંઘની સાથે' સુપિયો રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
ધર્મ કહી સૂરિ સરગ સધારીયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રીતપગચ્છનભસૂર. જો ૦ ૫
રાજનગરમે' દેવસૂરિ કને' રે, આયા પૂછણુ વાચક આઠ;
તીણુ સમે' ધરમસાગર ગણિ દેખિયા રે, પૂજ્ય સમીપે'
સખરે' રે' ઠાઠ. જો ૦ ૬

૧૦—આ. શ્રી તિલકસૂરિવર્ણન—

હગિમત કહી સહુ સેનસૂરિ તણી રે, કાને' ન ધરી તે ગણધાર;
વિસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાપ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. જો ૦ ૭
સોમકરણુ મનિયા રાજનગર તણા રે, રાણ્યા વળિયા સાહ સુખાણુ;
પટમોહોચ્છવ કીધો બહુ ભાવસું રે, શ્રી શ્રીરાજનગરમાંહે જાણુ. જો ૦ ૮
પિણુ કાઈ આયુ અદ્યપના જોગથી રે, જીવ્યા તીન વરસ ગચ્છરાજ;
સરગ સધાર્યા દેવગતિ લહે' રે, સાઠમા પટધર તપગચ્છલાજ. જો ૦ ૯

૧૧—આ. શ્રી વિજયજાણુ'દસૂરિવર્ણન—

શ્રી ગુરુ હીરસૂરિના શિષ્ય છે રે, લાયક પુન્યતણા સામ્રાજ;
ઠાકાગુરુ છે દોય સૂરિતણા રે, થાપ્યા આજાણુ'દસૂરિ વડ લાજ. જો ૦ ૧૦
તેહને' મલવા પધારિયા રે, શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
પરિકર રાજનગરમે' દો મલ્યારે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સામ્રાજ. જો ૦ ૧૧
દોય મલી એક સંમતે' ચાલ્યો રે, દોય નામે પટ્ટો નવ દેસ;
તીન વરસ લગ એક સંમત રહ્યો રે, દોય સુરિ મનમે' પ્રેમ વિસેસ. જો ૦ ૧૨
એહવે' ભાવિ પદારથ જોગથી રે, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ગચ્છરાજ;
ચોથે' વરસે આપણુ નાંમનો રે, લખિયો પટ્ટો મુનિગણુ કાજ. જો ૦ ૧૩
સુણી આજાણુ'દસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે' પિણુ કીધી ઇહ રીત;
એ દોય સૂરિનેનામે ગચ્છ હુઆ રે*આચરણા કુલ એકજ નીત. જો ૦ ૧૪
એહવે' સંવત સોલછીહાસિઈ રે (૧૬૮૬), સેઠજી સાંતિદાસ કહાય;
શ્રી સાગરગચ્છ હુઆ એહથી રે*, પટધર દેવસૂરિના કહાય. જો ૦ ૧૫

૧૨—આ. શ્રી રાજસૂરિવર્ણન—

એ ગુરુ પુન્યપ્રભાવક દીપતા રે, એહને' નાંમે ગચ્છ કહાય;
એહનો પટધર આસઠમો ભલો રે, શ્રી શ્રીરાજ સૂરિ ગચ્છરાય. જો ૦ ૧૬

૬૩—આ. શ્રી વિં માનસૂરિ, ૬૪—આ. શ્રી વિં ઋદ્ધિસૂરિવર્ણન—
પટધર ત્રેસઠમે સૂરિસરુ રે, શ્રી વિજે'માનસૂરિ પટધાર;
પટધર ચોસઠમે મુનિનાથજી રે, શ્રી વિજે'ઋદ્ધિસૂરિ

ગણધાર. જો૦૧૭

૬૫—આ. શ્રી વિજયસૌભાગ્યસૂરિ આ શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિ—
એહના પટધર હોય વખાણીયેરે, સૌભાગ્યસૂરિ વલી સૂરિ પ્રતાપ;
દોયના દોય પટોધર દીપતા રે, પટધર પાંસઠમા વઠ માપ. જો૦૧૮
૬૬—આ. શ્રી ઉદયસૂરિવર્ણન—

સૂરિ પ્રતાપના ઉદયસૂરીંદજી રે, વાંકડી જનમ ગચ્છરાય;
નગર મુંડારે સૂરિપદ પાઈયા રે, ગુર્જર આયા સહુ પરિવાર. જો૦૧૯
સૌભાગ્યસૂરિ કાકાગુરુ લેટીયા રે, આગલ દક્ષણ દેસ વિહાર;
ખહુ ઉપગાર કરી પાઉ ધારીયા રે, સુરત બંદિર શ્રી ગણધાર. જો૦૨૦
સંવત અઢારસે'હે સાત્રિસા (૧૮૩૭)સમે'રે, ઉજલ પોસદશમ મનુહાર;
સૂરિ ઉદય શ્રીસરગ સધારીયા રે, જેહનો ગુનિ જનસહુ પરિવાર. જો૦૨૧
લક્ષ્મીવિજય ગણી વાચકરાયજી રે, રામવિજય વિખુધ કહાય;
દક્ષણ દેશે પુના નયરમાં રે, પેસવા શ્રી શ્રી માધવરાય. જો૦ ૨૨
તેહને રાજે' જિનમતિ દેધિયા રે, કીધો જિનપ્રતિમા ઉઘાપ;
તિથે' સમે' વાદ કરી સહુ જીતીયા રે, રાખી જૈન ટેક તિહાં આપ. જો૦૨૩

૬૭—આ. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિવર્ણન—

વરનું ઉદયસૂરિના પટધરુ રે, શ્રી વિજે'લક્ષ્મીસૂરિ મહારાજ;
પટધર સડસઠમે એહ વંદીઈ રે, એ ગુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો૦૨૪
પેહેલાં સ્તુતિમાલા ગચ્છરાજની રે, વરન કીધો મે' ગુંણજાણ;
તે સ્તુતિમાલા અવસરે' વરણવું રે, સુણીઈ શ્રોતા ચતુર સુજાણ. જો૦૨૫

કુંહા

મહાવીર જગ મુગટમણિ, વર્ધમાન વઠવીર;

ધરાપાલ ત્રિજગધણી, ધરણીધર પરે' ધીર. ૧

પ્રણમું ગોચમ ગણપતિ, મોહન લગ્નથી મહંત;

કર કરસે' મુનિને' કરે, કેવલકમલા કંત. ૨

ઢાલ—૪૯

(હારે હું તો ભરવા ગઈતી તટ જમુનાનાં નીર જો—એ દેશી)
તથા (હારે મારે ઠામ ધરમના સાડા પચવીસ દેસ જો—એ દેશી)

હારે વારી પ્રેમે પ્રણમી પ્રદાસૂતા પ્રદાણી જો,
જગદંબા જગજનની જો જગ નાણીઈ રે લોલ;
હારે વારી વંદી મુઝ ગુરુ ચરણકમલ હિત આણી જો,
ગચ્છપતિની ગુંણમાલા જેહ વખાણીઈ રે લોલ. ૧

હારે વારી આગે હૂઆ હિમાચારજ હેમ જો,
પ્રતિઓધ્યો જેણે રાજા કુંભરનરીંદને રે લોલ;
હારે વારી દેશ અઢારે અમર પળાવી ખેમ જો,
ધન ગુરુ ધન એ આવક ધન તે દેશને રે લોલ. ૨

હારે વારી વલી હીરા સમ હીરગુરુ જગભાણુ જો,
પંચમ આરે જેણે જગમાંહે જશ વયો રે લોલ;
હારે વારી પ્રતિઓધ્યો જેણે અકળરસાહ સુલતાન જો,
જીવહયા ઝાળખાવી જિનધર્મિ કર્યો રે લોલ. ૩

હારે વારી અમર પળાવી કર છોડવીયા અનેક જો,
પ્રણમું રે હું લગિ લગિ તે ગુરુ હીરને રે લોલ;
હારે વારી તાસ પરંપર લક્ષ્મીસૂરિ સુવિવેક જો,
હૂઓ રે સડસડમેં પાટે વીરને રે લોલ. ૪

હારે વારી તેહ તણી સ્તુતિમાલા વરણું આજ જો;
જનમ ગામ ગુરુ દીક્ષા સૂરિપદ જીમ લહું રે લોલ;
હારે વારી દીપવિજય કહે જયવંતો ગચ્છરાજ જો,
તાસ અરિત્ર પ્રખન્ધ તે સહુ આગલ કહું રે લોલ. ૫

ઢાલ—૫૦

(આદિ જિનેશ્વર વિનતી હમારી—એ દેશી)

લઘુ મરુધર જે દેશ કહાઈ, જિહાં તીરથ બહુ સાથ વાહલા;
બંભણવાડ નેં દિયાણો લોટાણો, જીરાવલો જગનાથ વાહલા.
જયવંતા જિનતીરથ વંદો. ૧

શ્રી સિરોહીમે' તેર દેરાસર, ઋષભ અજિત ભગવાન વાં;
 સહુ જિનરાજનાં બિંબ બુહારી, હૃદય ધરો તસ ધ્યાન. વાં જયં ૨
 મોટો તીરથ શ્રી આબુલ, જોતાં હોય આહુવાદ વાં;
 વિમલ મંત્રીસર તેહ કરાવ્યો, સુંદર જિનપ્રાસાદ. વાં જયં ૩
 પોરવાડવંશી વિમલ મંત્રીસર, પુન્ય પ્રતાપી ભાણુ વાં;
 પાતસાહ બારે બાંધી આણ્યા, ધર્મઘોષસૂરિવચન પ્રમાણુ. વાં જયં ૪
 શ્રી દેવવાહમે' દેવલ કીધો, ખરમ્યા બહોલા વિત્ત વાં;
 ધુધુઆ આરાસણની ઠારણિ નિરખી, જોઈ જોઈ હરખો ચિત્ત. વાં જયં ૫
 શુજરાતી શાંતિદાસ મનિયાનો, અચલગઢે છે પ્રાસાદ વાં;
 અહિસે'હે ચુ'માલીસ મણુ ધાતુની, પ્રતિમા પૂરે આસ. વાં. જયં ૬
 એ તીરથ છે તારણુ રૂપી, વંદો ઉગમતે સૂર વાં;
 દીપવિજય કહે એ તીરથની, મેં યાત્રા કરી ભરપૂરવાં. જયં ૭

ઢાલ—૫૧

(સમુદ્રવિજયસૂત્ર અંદલો શામલીયાળ—એ દેશી)

આબુલની તલેટીઈ સુખકારી રે, પાલડી નયર છે ખાસ
 જાઉં બલિહારી રે;
 તિહાં શ્રી શાંતિનાથજી સું, સહુની પૂરે આશ. જાઉં ૧
 રાજનીતિનો રાજવી સું, રાજા ક્ષત્રિ સાર જાઉં;
 પ્રધાન દીવાન ને સેઠિયા સું, નિવસે' વણુ અઢાર. જાઉં ૨
 માહાજનમાંહે દીપતો સું, પોરવાડ વંશ સવાય જાઉં;
 હેમરાજ સા હીરલો સું, આણુંદખાઈ નારી સોહાય. જાઉં ૩
 કોઈક ઉત્તમ પ્રાણીઓ સું, ઉપનો કુંખે તાસ જાઉં;
 સંવત સત્તર સત્તાણુ (૧૭૯૭)એ સું, ઉજલ ચૈતરમાસ. જાઉં ૪
 પંચમી દિન ગુરુ વાસરે' સું, જનમ્યો મુત શુંભામ જાઉં;
 સુર સુપન દીઠો તિથે' સું, સુરચંદ કવિયો નામ. જાઉં ૫
 બાલપણામે' ગુરુ મલ્યા સું, શ્રી સૌભાગ્યસૂરીંદ જાઉં;
 દીપવિજય કહે સાંભલો સું, એ લહેચ્યે' પરમાણુંદ. જાઉં ૬

ઢાલ—પર

(મુને' સંભવ જિનમુ પ્રીત અવિહક લાગી રે—એ દેશી)
 તથા (કોલ ઠરીને' રે, આલ્યા ગુણભરિયા—એ દેશી)

સોભાગસૂરિજી રે સોભાગે ભરીઓ,
 પુન્યવંત પનોતે રે જ્ઞાનગુણે દરિયો;
 પદ માસ ચિંતામણુ રે સુર જિજ્ઞે આરાધ્યો,
 તે પ્રગટ થઈને' રે કાજ સવે સાધ્યો. ૧

એક દિન સુરચંદને રે જોલાવે' પાસે',
 લક્ષણુ જોવાને' રે રંગભર ઉલ્લાસે;
 સ્વસ્તિક ને' ધ્વજાદિક રે તોરણુ જવમાલા,
 વલી ઉરધ રેખા રે ચરણે સુકુમાલા. ૨

ઇત્યાદિક લક્ષણુ રે દેખી સૂરિ હરખે,
 શ્રી જિનશાસનમે' રે રત્ન સમે પરખે;
 વલી સૂરિપદ લાયક રે આગમ અલ્યાસી,
 એ આગલ હોયે' રે બહુ ગુણનો રાસિ. ૩

પં૦ પ્રેમવિજયજી રે સુંખ્યા તેહ પાસે,
 તે તિહાં અહનિસ રે આગમ અલ્યાસે;
 હવે સૂરિ વિહરંતા રે સિનોર નગર જાવે',
 શ્રી રેવાકાંઠે રે સંઘ ખુસી થાવે. ૪

અઠારસોંહે ચઉદે રે (૧૮૧૪) શ્રી ચૈતર માસે,
 સુદિ દસમી દિવસે રે અતિહે' ઉલ્લાસે';
 દીક્ષા ને સૂરિપદ રે દેઈ પટોધર કીનો,
 સૂરિ આયુ પૂરણથી રે સુરગતિ પદ લીનો. ૫

પછે' મોહોઅધવ મોટો રે સૂરિપદનો તિહાં,
 કરે' છિતાવસનજી રે સંઘ મલી તિહાં;
 ધન સોંહે'ર સીનોરને રે ધન સંઘ સુખદાયા,
 શ્રી લક્ષ્મીસૂરિજી રે જિહાં સૂરિપદ પાયા. ૬

હવે સહુ સુંણજ્યો રે ગુરુનો જ્ઞાનપણો,
 મે' નયણે નિરખ્યો રે વલી શ્રવણે નિસુણ્યો;

કવિ દીપવિજય કહે રે આણા સિર વહું છું,
જે ગ્રંથ ભણ્યા છે રે તે વરણુવ કહું છું. ૭

ઢાલ—૫૩

(ભવિકા, મિદ્ધચક્ર પદ વંદો—એ દેશી)

શ્રી આચારંગ સુયગડંગ ઠાણું, શ્રી સમવાયંગ અંગ;
ભગવતી અંગ ને છર્ટું જ્ઞાતા, વલી ઉપાસક તે દશંગ રે૦
પ્રાણી વંદો ગણુધર વાણી. (એ આંકણી) ૧
અંતગડ ને અણુત્તરવાઈ, પ્રશ્નવ્યાકરણુ જેહ;
વિપાક ઈચારમો અંગ ઇચારે, ટીકા સહિત ભણ્યા તેહ રે. પ્રાં ૨
ઉવવાઈ ને રાયપસેણી, છવાભિગમ ને પત્રવણા;
જંબુદ્વીપપત્તિ ને સૂરપત્તિ, અંદપત્તિની વયણા રે. પ્રાં ૩
કૃષિયાકૃષ્ય વડંસિયા બણો, પુષ્કિયા પુષ્કચૂલા સાર;
વલ્લિકશા વલી સૂત્ર વિસેપે, એ ઉપાંગહ બાર રે. પ્રાં ૪
અંગ ઉપાંગ મલીને ત્રેવીસ, હસ પયન્નાં તેત્રીસ;
હસ્ત દીક્ષિત પ્રભુજના મુનિવર, શુથે પયન્નાં વિસેસ રે. પ્રાં ૫
વૃદ્ધકંપ નિસિય મહાનિસિય, પંચકંપ વ્યવહાર;
હસાશ્રુતસ્કંધ છેદ ગ્રંથ એ, હવે કહું મૂલ સૂત્ર ચ્યાર રે. પ્રાં ૬
ઉત્તરાધ્યયન ને હસવૈકલિક, આવશ્યક પીડનિયુક્તિ;
અનુભોગદાર ને નંદીસૂત્રની, જ્ઞાનતણી બહું યુક્તિ રે. પ્રાં ૭
એ પિસ્તાલી સૂત્ર અભ્યાસ્યાં, નિયુક્તિ ચૂરણી ને લાસ;
ટીકા સૂત્ર એ કહીઈ પંચાંગી, તે ભણ્યા અતિહે ઉલ્લાસ રે. પ્રાં ૮
હવે ખીજાં ગ્રંથ જે જિનશાસનના, આગલ કહું અધિકાર;
દીપવિજય કહે નિત નિત હોભે, જિનશાસન જ્યકાર રે. પ્રાં ૯

ઢાલ—૫૪

(ભરત નૃપ ભાવશું એ—એ દેશી)

વિશેષાવશ્યક ભવભાવના એ, આગમસારોદ્ધાર-નમો શ્રુતરાજને એ;
આવશ્યકનિયુક્તિ વલી એ, પ્રવચનસારોદ્ધાર. નમો ૧
કર્મગ્રંથ કર્મમપેઠી ભણ્યા એ, સુંદર લોકપ્રકાશ નમો;
શુંભાલા અર્થદીપિકા એ, આવશ્યકદીપિકા ખાસ નમો ૨

ઉપદેશમાલ વીરદેશના એ, તત્ત્વારથ અર્થ વિચાર નમો૦;
 ઉપદેશચિન્તામણુ મણિ એ, અર્થ પદારથ સાર. નમો૦ ૩
 ષોડસક ને નયચક્ર છે એ, વિચારરત્નાકર જેહ નમો૦;
 ઉપદેશરત્નાકર તણાં એ, અર્થ ગ્રંથા શુભુગેહ. નમો૦ ૪
 ત્રેપઠ શલાકા પુરુષના એ, સહુ એ ચરિત્ર વખાણુ નમો૦;
 તે સરવે અભ્યાસિયાં એ, ધન બુદ્ધિ ધન નાણુ. નમો૦ ૫
 નાહના મોટા સાતસેં એ, ગ્રંથ ભણ્યા ગચ્છરાજ નમો૦;
 આગમ તત્ત્વ લહી ધણાં એ, સાર્યા આતમકાજ. નમો૦ ૬
 દિવસ એક વરસ તણાં એ, જે છે ત્રણ સેંહે સાઠ નમો૦;
 ત્રણસેંહે સાઠ દિવસ તણાં એ, સુંદર જેહમાં પાઠ. નમો૦ ૭
 આપે ગ્રંથ નવો કયો એ, શ્રી ઉપદેશપ્રાસાદ નમો૦;
 ચોવીસ થંભે સોહતો એ, સુણતાં હોઈ આહુલાહ. નમો૦ ૮
 આંખિલતપ કરીનેં જાએ એ, સરસ્વતિમંત્ર સવાલાખ નમો૦;
 સ્વપ્ને પ્રગટ થઈ પાઈઓં રે, અમૃત ખાલો ભાખ. નમો૦ ૯
 શુભ કેતા ગુરુના કહું એ, શ્રીતપગચ્છ પટધાર નમો૦;
 દીપવિજય કહે સાંભલો એ, પ્રતિષ્ઠાનો અધિકાર. નમો૦૧૦

ઢાલ—૫૫

(સાહેલડીયાં—એ દેથી)

ગામ નગર બંદિર તણી સાહેલડીયાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા જેહ
 હાંરે શુભુવેલડીયાં;
 સાંભલજો ભવિભાવથી સાં, સંક્ષેપે કહું તેહ હાં ૧
 સુરત બંદિર દીપતો સાં, તિહાં રતનચંદ્ર છે તેહ હાં૦;
 વાસુપૂજ્ય મહારાજ સાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા તેહ હાં ૨
 રાનેર સિંહોર નેં ઠેરવાડે સાં, આંમોદનયર મોતર હાં૦;
 છાયાપુરી ને ગોધરે સાં, વલી જંબૂસર સુખકાર હાં ૩
 ઠોલેં (ઠોલેં) વિહારેં કીધલા સાં, અંજનસિલાકા ખાસ હાં૦;
 શ્રી મેવાડમેં સાચિઈ સાં, પ્રભુ પ્રણમ્યાં લીલવિલાસ હાં ૪
 ઈત્યાદિક બહુ જિનતણી સાં, અંજનસલાકા કીધ હાં૦;
 ખંભાતે ભલીભાતસું સાં, અઢાર ચોમાસાં કીધ હાં ૫

સંઘમે' શ્રીચંદલૂ સા સાં, શ્રોતા સમણુ જાણુ હાં૦;
 વિશેષાવશ્યક તિહાં સાંભળ્યો સાં, પૂજ્યજીના મુખની જાણુ હાં૦ ૬
 ફરી મોહોચ્છવ મોટો કીઓ સાં, ભગવતીસૂત્ર સુંણાય હાં૦;
 વચન ધ્વનિ ગુરુરાજની સાં, જિમ જાળે ઘનરાય હાં૦ ૭
 જિહાંજિહાં ચોમાસો કિઓ સાં, તિહાંતિહાં બહુ આદરમાનહાં૦;
 જ્ઞાનીને આદર કુણુ ન કરે' સાં, કવિ દીપને નવેય નિધાન. હાં૦ ૮

ઢાલ-૫૬

(ધન ધન સાચો સંપ્રતિ રાજ—એ દેશી)

શ્રી રિદ્ધિસૂરિજીને વારેંથી, ગચ્છલેદ હુંતો જેહ રે;
 ગીતારથ સમુદાય મલીને, નિવર્યોં સહુ તેહ રે.

શ્રી તપગચ્છ પટધર જયકારી. (એ આંકણી)

૧

સંવત અઢારસેંહેં ઓગણપંચાસે' (૧૮૪૬), શુજરાત સેંહેંર

મઝાર રે;

શ્રી ઉદયસૂરિજીના પટધર થાપી, વરતાવ્યો જયકાર રે. શ્રીં ૨

રાજનગરનોં સંઘ કરે બહુ, આદર ને સનમાન રે;

એ પૂજ્યજીનેં પુન્ય પસાઈ, પ્રગટયાં નવય નિધાન રે. શ્રીં ૩

ન્યાયવિજયજી ને જીતવિજયજી, માંનવિજયજી પન્યાસ રે;

શ્રી પૂજ્યજી વંદીનેં સનમુખ, એહ કરેં અરદાસ રે. શ્રીં ૪

મરુધર. દેશ પધારો રે સાહેબ, હોંસ્યેં ધર્મના થાટ રે;

સાહેબ મુખથી સૂત્ર સાંભલી, સંઘ જોવેં છે વાટ રે. શ્રીં ૫

સાંભલી પૂજ્ય પધારેં તે દેસેં, સિરોહી નયર સુઠાંમ રે;

રાવ તિહાંનો અનમી કહાઈ, વેંરીસાલ તસ નાંમ રે. શ્રીં ૬

સેંહેરે પ્રવેશ કર્યો બહુ જીગતેં, તિહાંહીઝ કીધ નિવાસ રે;

સાંભલી સૂત્રની અમૃતવાંણી, સંઘની ચોહોતી આશ રે. શ્રીં ૭

રોહિડે બેહેંઝે કાલિંદ્રી ને હરજી, વિહરંતા પાલી આવેં રે;

હેમચંદ પિંડિયો અતિહે આદર, સાહમધ્યો લેઈ આવે રે. શ્રીં ૮

તિહાં ગોડીદાસ શ્રાવક છે શ્રોતા, પિણુ પ્રતિમા ઉઘાપી રે;

સૂત્ર આલાવા દેખાવી તેહનેં, પ્રતિજોધ્યા ગુન થાપી રે. શ્રીં ૯

એહવા ભવિ જીવ કેઈ પ્રતિબોધ્યા, કેતા કહું તસ નાંમ રે;
દીપવિજય કહે'શ્રી ગચ્છરાજને', નિતનિત હોજ્યો સલાંમ રે. શ્રી૦૧૦

ઢાલ—૫૭

(સુરતી મહિનાની દેશી)

સંઘ સૂરત રાનેરને, અંજનસિલાકા કાજ;
વિનતિલેખ જે મોકલે, તે વાંચી ગચ્છરાજ. ૧
સીઘ્ર પ્રયાણે ચાલતા, આયા વડોદરા સે'હેર;
સંઘ આગ્રહથી ચોમાસાની, પૂજ્યજીઈ કીધી મે'હેર. ૨
દેહે' અસ્યાતા દેખને', પટધર થાપ્યો પાટ;
શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરી'દજી, અડસઠમે' પટ ઘાટ. ૩
આયુદ્ધાને' સંઘ'ધે, સરીરે' સ્યાતા થાય;
મુહૂરત અવસર જાણીને, રાનેર બંદર આય. ૪
અંજનસિલાકા કરીને', સૂરત કીધ પ્રવેશ;
તપ ઉપધાન માલાદિક, ક્રિયો ઉપગાર વિસેસ. ૫
ધન સૂરતના સંઘને', ધન વિમલચંદ શાહ;
શ્રી સૂરતને' સંઘે', લીધો ભક્તિનો લાહ. ૬
સંવત અઢાર અઠાવને' (૧૮૫૮), મેરતેરસ દિનજેહ;
વરસ ચોસઠ(૬૪) આયુ પાલીને, ગયા સુરલોકે' તેહ. ૭
નિર્વાણ મોહોચ્છવ મોટો, કીધો સંઘે' સાર;
અમર પદાવી જીવની, જીવદયા ઉપગાર. ૮
શુણવંતા ગુરુરાજના, શુણ સંભાલે લોક;
દીપવિજય શુણ ગાવે', નરનારીના થોક. ૯

ઢાલ—૫૮

(લાંછલદે માત મલ્હાર—એ દેશી)

એ ગુરુ ગાત સુગાત, હુઓ જગ વિખ્યાત;
આજ હો આગમ જ્ઞાનખળને' જગજશ પાઈયોજી. ૧
વડભાગી ગચ્છરાજ, મહોટી જેહની લાજ;
આજ હો મુનિ મન માન્યા ને' વલી મોટા રાજવીજી. ૨

સમતાવંત મહંત, પ્રણમે મુનિજન સંત;
 આજ હો નિરદોષી નિઃકષાઈ એ ગચ્છરાજ્યોજી. ૩
 ધન હેમરાજ સા તાત, આણંદખાઈ જેહની માત;
 આજ હો પોરવાડ વંશેરે જિણે કુલ અણુઆલીઓજી. ૪
 પૂજ્યતાં પગલાં ઉછાંકિ, કુંડલભ વેલજી સાંકે;
 આજ હો સંઘવી થઈ થાપ્યા સિદ્ધાયલ ઉપરેંજી. ૫
 દીપવિજય જયકાર, મુઝ એ શુરુ ઉપગાર;
 આજ હો દીધું રે જેણે જ્ઞાનદાન અતિ સુંદરું જી. ૬

ઢાલ—પદ

(ત્રિઆરે શુભ તુમ તણા—એ દેશી)

ગાયો રે મેં ગચ્છપતિ ગાયો, ઉદ્ધટ હિયડે આંણીજી;
 એ શુરુની સ્તુતિમાલા શુંથી, મુઝ ઉપગારી બાંણીજી. ગાં ૧
 પંચમે આરે જ્ઞાન વિલાસી, પ્રગટ્યો મુન્ય પ્રતાપીજી;
 ભવિ હવનેં ઉપગાર ક્યો તે, દિસોદિસ કીરત વ્યાપીજી. ગાં ૨
 ખારેજનગરે રહી ચોમાસું, સંઘતણા આગ્રહથીજી;
 વલી કુંઝરજી સાહ કંહેણથી, એ સ્તુતિમાલા શુંથીજી ગાં ૩
 શુરુનો કહયાણુકે મેરતેરમદિન, રાતીજગે મીલી ટોલીજી;
 એ શુરુની સ્તુતિમાલા ગાન્યો, અનુભવ રંગ રસ ભેલીજી. ગાં ૪
 એ શુરુના શુંજી લણતાં સુણતાં, ગણતાં સંપદ થાવેજી;
 દીપવિજય કવિ જગ જસ પસરેં, ગજપતિ લીલા પાવેંજી. ગાં ૫

કૃણશ

સૂરિમંત્ર ધારક દૂરિતવારક હીર^૧ સેનર જગંખ્યાત એ,
 તિલકર આણંદ^૨ શ્રીરામ^૩ માનથી^૪ ઋદ્ધિ^૫ સૌભાગ્યત પ્રતાપકએ;
 ઉદય^૬ લક્ષ્મી^૭ દેવેન્દ્ર^૮ વંદિત, મહેન્દ્રસૂરિ^૯ ગચ્છરાજ એ,
 તાસ રાજે સ્તુતિમાલા કરી ભવિ હિત કાજ એ;
 પ્રેમરતન શુરુ વિષુધ તેહના પાય પ્રણમી હિતકરી,
 દીપવિજય ગચ્છરાજ ગાયો જગત જસ જયસીરી વરી. ૧

અતિ સડસડંભો પટ્ટાવર શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ

વર્ણન રત્નતિમાલ

૧૮-આ. શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરિવર્ણન—

અડસદ્દેમો પટધર કહું, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ;
સૂરત જાંઘિર જનમિયા, શ્રીમાલી વડ સાજ. ૧
સંવત અઢાર સતાવને (૧૮૫૭), વટપદ્રનયર સુઠાય;
આચારજ પદવી લહી, મંગલ ધવલ ગવાય. ૨
જિનસાસન સેલીતણાં, કમંચંચનાં મ્યાન;
આયુ અલપ ગચ્છરાજનું, ભાવિ અધિકૈ કૌન. ૩
સંવત અઢારસેંહે સાઠમે (૧૮૬૦), રાજનગર ચોમાસ;
પામ્યા પૂરણ આઠિજે, સરગાપૂરી નિવાસ. ૪

૧૯-આ. શ્રી. વિજયમહેન્દ્રસૂરિવર્ણન—

તસ પટધર સૂરિસરુ, મહેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
અગણ્યોત્તરમા પાટવી, તપગચ્છ તિલક સમાજ. ૫
સંવત અઢારસેંહે ઇકસઠે (૧૮૬૧), રાજનગર ઉલ્લાસ;
આચારજ પદ અતુલ્યું, નિજ કુલ કમલ વિકાસ. ૬
સંવત અઢાર પાંસઠવરસ (૧૮૬૫), ણિજાપુરનયર મઝાર;
સૂરિ સરગ સધારીયા, તપગણપતિ સરદાર. ૭

ઢાલ—૬૦

(અખોલા મ્યાને લ્યો છો—એ દેશી)

૭૦-આ. શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિવર્ણન

સિત્તરમે પટધારી વિભુજી, વિદ્યમાન ગચ્છરાજ;
પટોધર જગ જયવંતો.
સમુદ્રસૂરિ મહારાજ ચિરંજય, વરણું તસ સામ્રાજ. પટો ૧
દેસ ગોઢાંણમે નયર કનલા, પોરવાડ કુલ સણગાર. પટો ૨
હરનાથ તાત પુરાદે માતા, જિનસાસન સણગાર. પટો ૩
સંવત અઢારસેંહે એસિમે (૧૮૮૦) વરસેં, મૃગસિર માસ સોહાય પટો ૪
નયર પુનામાં સંધ સવાઈ, સૂરિપદ ગચ્છરાય. પટો ૫

દક્ષણ શુભજર મરુધર દેસે, કીધા સૂરિ વિહાર પટો૦;
 પંચતીરથી જિનરાજ બુહાર્યા, બહુ મુનિગણ જસ લાર. પટો૦ ૪
 શ્રી આબુલ તીરથ સુખદાર્ઠ, વિમલમંત્રી શુભ ખાંભુ પટો૦;
 વસ્તુપાલ તેજપાલ ચૈત્ય કરાવ્યા, જિનસાસન કુલ ભાંભુ. પટો૦ ૫
 અચલેસર દેવવાડે જૂહાર્યા, તાપી આતમ નેહ પટો૦;
 અઉદેસેહે ચૌમાલીસ મણ ધાતુની, અચલગટે પ્રભુ દેહ. પટો૦ ૬
 બંલણવાડથી વીરજિણેસર, ત્રિસદાનંદન દેવ પટો૦;
 ભાવલક્ષિત જિનરાજ બુહારી, કીધી પદકજ સેવ. પટો૦ ૭
 સિરોહી સેહેરમે તેર દેરાસર, ઋપલ અજિત ભગવાંન પટો૦;
 સહુ જિનરાજનાં વંદન કીધાં, દીધાં આતમ દાન. પટો૦ ૮
 દિવાણે લોટાણે ને છવતસાંમી, નંદીવરધન રાય પટો૦;
 પ્રભુ છવતાં ખિંબ ભરાયો, નંદીપુરે સુખદાય. પટો૦ ૯
 રાંછુકપુર ચોરાસી મંડપ, ત્રિભુવનતિલક છે નાંમ પટો૦;
 આહ ધન્તા પોરવાડે નિપાયો, વંદ્યા પ્રભુ અભિરાંમ. પટો૦ ૧૦
 નહુલાર્ઠ નય પ્રાસાદ જે, આણ્યા જયોભદ્રસૂરિ દયાલ પટો૦;
 ઋપલ જિણેસર જાદવ સાંમી, વંદ્યા ત્રિભુવન પાલ. પટો૦ ૧૧
 શ્રી વરદા જગદંબ ભવાની, શ્રી સરસ્વતી મુઝ માત પટો૦;
 નયર અઝારીમે પર ઉપગારી, જેહનીજગમે ખ્યાત. પટો૦ ૧૨
 સૂરિ ધનેસર હેમસૂરિજી, માનતુંગ ગચ્છરાજ પટો૦;
 કુમર નૃપતિ કાલિદાસ પ્રમુખને, દીધા વડ સાંઝાજ. પટો૦ ૧૩
 ઇમ પંચતીરથી વંદન કરતા, કરતા ભવિ ઉપગાર પટો૦;
 બહુ પંડિત મુનિગણ સમુદાર્ઠ, સોહમકુલ સણગાર. પટો૦ ૧૪
 ચિર પ્રતપો શ્રી સમુદ્રસૂરીસર, દીપત્રિજય કવિરાજ પટો૦;
 શશિ સૂરજ મહીધર લગ પ્રતપો, તપગચ્છનાથ સાંઝાજ. પટો૦ ૧૫

કુહા

સોહમ પાટ પરંપરે, ગાયા એ ગચ્છરાય;
 જેહને નામે સંપજે, ઇચ્છિત ફલ મન લાય. ૧
 સોહમ કુલને ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ ભય;
 કષ્ટભંજન શુભ ગાવતાં, પ્રગટે રિદ્ધિ સવાય. ૨

ઢાલ—૬૧

(રાગ ધનાશ્રી: તુઠો તુઠો રે મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો—એ દેશી)
તુઠો તુઠો રે મુઝ, અનુભવ સાહિબ તુઠો;
સોહમ કુલનો રાસ કરતાં, જ્ઞાન અમૃતરસ તુઠો રે.

મુઝ અનુભવ સાહેબ તુઠો. (એ આંકણી) ૧

દોય હજાર ને' ચ્યાર સૂરીસર, પહેલા ઉદયમે' વીસ;
ખીજા ઉદયમે' ત્રેવીસ સૂરિ, ત્રીજે અઠાણું જગીસ રે. મુઝ૦ ૨
તે અઠાણું મે' સંપ્રતિ વંદો, એકાદસમે' સૂરિ;
સરવાલે ચોપન સૂરિ પ્રગટયા, એકાવતારી સનૂર રે. મુઝ૦ ૩
સૂરતખંદિર સેહેર નિવાસી, ચોરવાડ કુલ સણુગાર;
કલા શ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા સિરધાર રે. મુઝ૦ ૪
સાહવધુસુત મજલાલ શાહજી, તસ સુત જિનશુંબધારી;
અનોપચંદ શાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રબંધ વિચારી રે. મુઝ૦ ૫

સાક્ષિ અંથોનું વર્ણન—

મુનિસુંદરસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજાયા;
દુષ્પસહયંત્ર દેવેંદ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકચરિત્ર કહાય રે. મુઝ૦ ૬
કલ્પસૂત્ર ચેરાવલી દેખો, પરંપરાગત જાણુ;
ગુરુમુખ ખહું પંડિત જન સુંણીયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણુ રે. મુઝ૦ ૭
ચ્યાર* અંથ અનુસારે કીધો, એહ પ્રબંધ સવાઈ;
સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતાં, મંગલગીત વધાઈ રે. મુઝ૦ ૮

આલોચણા—

એકેંદ્રીયાદિ પંચેદ્રી હૃહંચા, હાસ્યતણું રસ જાણુ;
જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણુ કીધાં, ભાગ્યાં મત પરચખાણુ રે. મુઝ૦ ૯
શુણી આચારજ વાચક મુનિના, અવરણવાદ કહાયા;
શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ ખતાયા રે. મુઝ૦ ૧૦
નહી અણુમત નહી મહામત મોમે, નહી શુણુ સીલ સંતોસ;
થાંનક પાપ અઠારે સેબ્યાં, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ૦ ૧૧
જિન આગમ પ્રરૂપણુ કરતાં, નિજ મતિ અધિક સુનાયા;
ઉત્સૂત ભાષણુ પાતિક મોટો, જાણીને હઠ દયાયા રે. મુઝ૦ ૧૨

દેવેશ્વર ગિરદ ધરાવી જગમે, બહુ નૃપ સમ્ર વખાંડ્યા;
 લુગ્ગભલ દેાજ સંગ્રામ વખાડ્યા, આતમ દોષ ન સંધ્યા રે. સુઝં ૧૩
 મેં આ લવમેં તપ નહી કીધા, નહી ત્રત નહી પચ્યાખાંણ;
 મુનિ મારગની નહિ આચરણ, નહી કાંઈ સુકૃતક્રમાંણી રે. સુઝં ૧૪
 આતમતારણ દોષનિવારણ, શ્રી સોહમકૃષ્ણ ગાયો;
 હલ પવિત્ર કરી સૂરિ રતવનાથી, લવલવ હૃદય મિટાયો રે. સુઝં ૧૫
 સોહમકૃષ્ણ નેં સંધની સાળે, એ મહુ પાપ પલાડેં;
 ત્રિશરણ મુદ્દે મિચળા મિજુકુકું, લવશીરુ દહેવાડેં રે. સુઝં ૧૬
 શ્રી સોહમકૃષ્ણરત્ન-પટ્ટાવટી, એહ રાસનું નામ;
 એહમેં રતસૂરીશ્વર આયા, સોહમ પટધર ર્વાંમ રે. સુઝં ૧૭
 વીર જગતશુરુ સાસન અવિચલ, વરસ એકનીમ હનર;
 ભગવતી સૂત્રમેં ગજગતિ સરખો, વરતરસેં જયજયકાર રે. સુઝં ૧૮
 તિહાંલગ એહ રાસ જયવંતો, વધી રહો સસિ નલ સૂર;
 મેરુ મહીધર લગ જયવંતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. સુઝં ૧૯
 સંવત અદારસિત્તોતર(૧૮૭૭)વરમે, શકચતરમેંહે એંહેતાલ;
 શ્રી સૂરત બંદિરમેં ગાઈ, સોહમ કૃષ્ણ ગણ માલ રે. સુઝં ૨૦
 પ્રેમરત્ન ગુરુરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર આયા;
 મન હચ્છિત લીલા મહુ પ્રગટે, દીપવિજય દિવિ રાયા રે. સુઝં ૨૧

ઈતિ શ્રી પ્રાગવાટગાતીય સાહ કલા શ્રીપત કૃસોત્પન્ન સાહ
 અનોપચંદ્ર મજલાલ આચાર્યા સહસ્ર પંડિત પ્રવર પં. શ્રી પ્રેમ-
 વિજયગણિ, પં. રતવિજયગણિના શિષ્ય, પં. દીપવિજય દિવિ-
 રાજ બહાદુરેણ વિરચિતાયાં, શ્રી સોહમકૃષ્ણરત્ન પટ્ટાવટી રાસ
 પ્રાકૃતપ્રમંથે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પંચસૂરિ, મુનિહત્યા પાતકી
 પ્રતિબોધન, ધત્તા પોરવાહકૃત રાંણપુર પ્રાસાદે ચ્યારસૂરિ
 આગમન, અંતિદર નેત્રોત્ર નિષ્પત્ત, દીવાલીકલ્પકર્તા પ્રમુખ
 ચ્યારસૂરિ, લહુડી પોસાલ, કમલ કલસા, કતપરા, વિજયમતી,
 કુકુઆમતિ, પાર્થેયંદ્રસૂરિ, લુંકાપ્રમુખ ગચ્છભેદ, હેમવિમલ-
 સૂરિ કિયાકિદાર, રાજવિજયસૂરિગચ્છ, પાલણપુર તથા પદ્મ-
 વિયા પાસ ઉત્પત્તિ, અક્ષર સાહ પૂર્વલવ, હીરસૂરિદીકુદીગમન,
 સાહીમિલન; યાંમરસર—ચિદીશ્વર—હૃદયાદિ—હિસામોચન;

સાહીરાજ પર્યંત પદ્મકુરમાના ગુરુદક્ષણા કરણ; જગતગુરુ બિરદ પ્રાપણ; હીર-સેન ઉભય વરણન; શ્રી દેવસૂરિ; શ્રી વિજયાનંદસૂરિ ઉભયગચ્છ નામ. ધારણ, શ્રી વિજયાનંદસૂરિ, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ઉભય પટોધર મિલન, ઉભય ગચ્છ વરણન, શેઠ શાંતિદાસ કૃત સાગરગચ્છ નિષ્પન્ન, શ્રી લક્ષ્મીસૂરિ પ્રમુખ ચોવીસ સૂરિવર્ણન, કવેસર સમસ્ત સૂરિ સમક્ષે પાપ વ્યાલોચણાદિ પ્રમુખવર્ણનો નામ ચતુર્થોદલાસઃ સમાપ્તઃ શ્રી. શ્રી. શ્રી.

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧.	પં. વિનય	(ગુરુ)	જિતસત્કમતં
૨.	પં. તીર્થ	,,	વિનોદ. સ. મતં
૩.	પં. પ્રેમ	,,	ગંભીર. સ. મતં
૪.	પં. નાયક	,,	વિનય. સ. મતં
૫.	પં. હર્ષ	,,	પં. તત્ત્વ સ. મતં
૬.	પં. જય	,,	પં. માન. સ. મતં
૭.	પં. કપૂર	,,	પં. કેસર. સ. મતં
૮.	પં. ચતુર	,,	પં. હિત. સ. મતં
૯.	પં. ચતુર	,,	ધનસત્કમતં
૧૦.	પં. પ્રતાપ	,,	પં. માન. સ. મતં
૧૧.	પં. રાજેન્દ્ર	,,	પં. ભક્તિ. સ. મતં
૧૨.	પં. લઙ્કિધવિજય	,,	પં. ગૌતમ. સ. મતં
૧૩.	પં. દયા	,,	પં. દેવ. સ. મતં
૧૪.	પં. ક્ષત્રે	,,	પં. ક્ષમા. સ. મતં
૧૫.	પં. માન	,,	રૂપ. સ. મતં
૧૬.	પં. ભાગ્ય	,,	પં. શુભાગ. સ. મતં

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમતં.

૧.	પં. સુષુદ્ધિવિજય ગણિ૦	(ગુરુ)	પં. વસ્ત્રભ. સત્કમતં
૨.	પં. વિવેક વિ. ગ૦	,,	કુંગર. સત્કમતં
૩.	પં. ખુશાલ વિ. ગ૦	,,	દેવ. સત્કમતં
૪.	પં. અણિકય વિ. ગ૦	,,	ગજાલ. સ૦ મતં

૫. પં. મુક્તિ વિ. ગ૦	„ ગણિ હંસ સ૦ મતં
૬. પં. મંદેગી પં. રૂપવિજય ગ૦	„ પદ્મ. સ૦ મતં
૭. મંદેગી. પં. વીરવિજયગણિ	„ શુભ. સ૦ મતં
૮. પં. દીપવિજય ગ૦	„ કૃષ્ણ. સ૦ મતં
૯. પં. વિનય વિ. ગ૦	„ કલ્યાણ. સ૦ મતં
૧૦. પં. રાજવિજય. ગ૦	„ રૂપ. સ૦ મતં
૧૧. પં. અમર વિ. ગ૦	„ ત્રેમ. સ૦ મતં

શ્રી સાગરગચ્છે પંડિતમતં

૧. બ. શ્રી શાંતિસાગરસૂરિમિમતં
૨. ઉ. શ્રી મુક્તિસૌભાગ્યગણિમતં
૩. પં. કલ્યાણસૌભાગ્યગણિ ઉ૦ શ્રી મુક્તિ.
૪. પં. કૃત્તેસાગરમતં [શુ. મુખસાગર]

શ્રી રાજવિજયસૂરિગચ્છે

૧. પં. ઋદ્ધિરત્ન ગ૦ શ્રીશુ. સત્કમતં
૨. પં. જિનેંદ્રરત્નગણિ (શુરુ) રૂપરત્ન સત્કમતં

શ્રી લોહોડી પોસાલ ગચ્છે પં. મતં

૧. ભાગ્યહંસગણિ. (શુરુ) પં. જ્ઞાનહંસમતં

શ્રી વડીપોસાલ ગચ્છે પંડિતમતં

૧. પં. બુદ્ધિસાગરગણિ (શુરુ) પુન્યસાગરમતં

॥ અંથાઅંથ—૨૦૦૦ ॥

ઈતિ શ્રીસોહમકૃતરત્નપટ્ટાવલી રાસ સમાપ્તં ભદ્રં ભૂયાત્
ભા. શ્રી. ૧૦૦૮ શ્રી. ભા. શ્રી ઉદયસૂરીશ્વરશિષ્ય પં.
ગલાલવિજયગણિ તત્ત્વ શિષ્ય પં. ગોતમવિજયશિષ્ય ગણિનાથે પં.
દીપવિજય કવિરાજેન પુસ્તિકા લિખિતાસ્તિ સં૦ ૧૮૭૭ ના વૈશાખ
વદી ૩ રવિ દિને ઈદં પુસ્તકં સમાપ્તં. ॥

દેવસૂરિગચ્છવર્ણન +

દોહા

૧૦—આ ૧૦ શ્રી વિનયદેવસૂરિવર્ણન—

સેનસૂરિ પાટે પ્રગટ, પાટ સાઠમેં હોય;	
શ્રી દેવસૂરિ શ્રી તિલકસૂરિ, એ પટધારી હોય.	૧
સંવત સોલ ચોતિસમેં (૧૬૩૪), ઇડિરનગર મળજાર;	
દેવસૂરિ શુરુ જનમિયા, જિનસાસન જ્યકાર.	૨
સંવત સોલત્રેં હેતાલમેં (૧૬૪૩), લે સંજમ વ્રત ભાર;	
સંવત સોલસેં હે છપનેં (૧૬૫૬), સૂરિપદ ગનધાર.	૩
વિહરંતા ઇડરનગર, પાઉ ધાયાં ગચ્છરાજ;	
કલ્યાણુમદલ નૃપ જોધિઉં, તપગચ્છપતિ મહારાજ.	૪
માંડવગઢ પાતસાહ છે, અકબરસુત જહાંગીર;	
શુરુનેં મલવા તેડીયા, પાઉ ધાયાં ગનધીર.	૫
પ્રસન હોય દીધો બિરહ, મહાતપા વડ નાંમ;	
તિહાંથી ભૂમંડલ વિભુ, વિહરંતા શુનધામ.	૬
તેણે સમે ધરમસાગર ગણિ, વાચકરાય મહંત;	
કુમતિકુદાલ ઇતિ નામ છે, કીઓ અંથ શુનવંત.	૭
બહુ પંડિત શ્રી સેનસૂરિ, અંથ કીઓ અપ્રમાણ;	
વાચક ગણુ બાહિર કીઆ, પેઢી વણુ પ્રમાણુ.	૮
સંસારી સગપણુ અછેં, મામા ને ભાણુજ,	
દેવસૂરિ ભાણુજ છે, વાચક માંમા હેજ.	૯

+ આ રાસની ૪૭મી ઢાળ, જે આ પુસ્તકના ૯૫મા પાને પૂરી થાય છે, ત્યાંસુધીમાં ૫૯ પદ્યધરનું વર્ણન આપ્યા પછી ૬૦મી પાટ પછી આણુંદસૂરિગચ્છ અને દેવસૂરિગચ્છ એમ બે ગચ્છ જુદા પડ્યા. કવિ દીપ-વિનયજી પોતે આણુંદસૂરિગચ્છના હોવાથી ૪૮મી ઢાળથી આણુંદસૂરિ-ગચ્છનું વર્ણન શરૂ કરી રાસ પૂર્ણ કર્યો, અને ત્યારપછી દેવસૂરિગચ્છનું વર્ણન આપ્યું એમને જરૂરી અને ઉચિત લાગ્યું હશે તેથી રાસ પૂર્ણ કર્યા પછી ફરીથી ૪૮મી જ ઢાળથી શરૂ કરીને ૫૧મી ઢાળ સુધીમાં દેવસૂરિ-ગચ્છનું વર્ણન આપ્યું છે.

લખી લેખ બ્યક્તિ કર સહુ, મેહેં દ્યો તરત જવાબ;
 દેવસૂરિ વાંચી કરી, ચિંતી મનમેં આપ. ૧૦
 પત્રજીવાબ એહવો લખ્યો, ફિકર ન કરસ્યો કોય;
 શુરુ નિવારણ હુઆ પછે, ગચ્છમેં લેસ્યાં તોય. ૧૧

ઢાલ—૪૮

(મુજરો દ્યોનેં જલમ જાટણી રે—એ દેશી)

કાગલ લઈને કાસલ આવીયો રે, બૂલેં દીધો શુરુનેં આય;
 ભાવિ ભેમ મિટાવ્યો નહુ મિટેં રે, ભે કરે કોટાકોટિ ઉપાય;
 ભેજ્યો ભાવી પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી). ૧
 કાગલ વાંચી શ્રી શુરુ સેનજી રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહેં;
 ન ઘટે સુવિનિત સૂરિ એહને, કરસ્યાં અવર સૂરિ ગચ્છમાંહે. ભે૦ ૨
 સુનિગણ ચ્યાર સેંહેં વાચક આઠસ્યું રે, આયા ખંભનયર ગચ્છરાય;
 અકુખરપુરમેં દેવગતિ સમે રે, વાચક આઠનેં સુનિ જોલાય. ભે૦ ૩
 એક વાર જાજ્યો દેવસૂરિ કને રે, ભે સુંઝ વચન કરેં સુપ્રમાણ;
 તો પટધારી ખીજે ન થાપસ્યો રે, નહીંતર કરજ્યો સૂરિ સુખાંજી. ભે૦ ૪
 સૂરિમંત્ર સંઘની સામે સુંપિડ રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
 ઈમ કહી સૂરિ સરગ સધારિયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રી તપગચ્છ નભસૂર. ભે૦ ૫
 રાજનગરમેં દેવશુરુ કને રે, આયા પુછજી વાચક આઠ;
 તિણ સમે ધરમસાગર ગણિ દેખીયા રે, પૂજ્ય સમીપે સખરેં ઠાઠ. ભે૦ ૬
 હગીગત કહી સહુ સેન શુરુ તણી રે, કાંને ન ધરી તે ગનધાર;
 રીસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાખ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. ભે૦ ૭
 કોઈ આયુ અલપના ભેગથી રે, જીવ્યા તીન વરસ ગચ્છરાજ;
 કાકા શુરુ જે દોય સૂરિતણા રે, થાખ્યા આણુંદસૂરિ વડ લાજ. ભે૦ ૮
 તેહનેં મલવા આપ પધારીયા રે, શ્રી શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
 પરિકર રાજનગરમેં દો મહ્યા રે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સાઆજ. ભે૦ ૯
 દોય મલી એકસંમતેં ચાલવ્યો રે, દોય નાંમે પટ્ટો નવ દેશ;
 તીન વરસ લગ એક સંમત રહ્યો રે, દોય સૂરિ મનમેં પ્રેમ વિશેષ. ભે૦ ૧૦
 એહવે ભાવિ પદારથ ભેગથી રે, શ્રી દેવસૂરિ ગચ્છરાજ;
 ચોથે વરસેં આપણુ નામનો રે, લખિયો પટ્ટો સુનિગણકાજ. ભે૦ ૧૧

સૂણી આણુંદસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે પણ કીધી ઇહ રીત;
એ હોય સૂરિને નામે ગચ્છ હુઆ રે, આચરણ કુલ એક જ નીત જો ૦૧૨
શ્રી વિજેદેવસૂરિ ગચ્છરાજ જી રે, કરતા મહિમંડલ સુવિહાર;
એહવે સંવત સોલછિઆસીધ(૧૬૮૬)રે, કોઈક ભાવિ જોગ ઉઠાર. જો ૦૧૩
પાતસાહિ માંસુ જેહને ખિરલો રે, જેહના રાજનગરમે વાસ;
સાગર ગચ્છ જે તેહથી નિપનો રે, ગુર્જરશેઠ શ્રી શાંતિદાસ. જો ૦૧૪

૧૧—આ ૦ શ્રી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન—

શ્રી ગુરુ દેવસૂરિ નિજ પાટવી રે, શ્રીવિજયસિંહસૂરીશ્વર કીધ;
એકસઠમો એહ પટધર વંદીધ રે, આયુ અદપ અમરપદ લીધ. જો ૦૧૫
૧૨—આ ૦ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિવર્ણન—

બાસઠમો પટધર પ્રભસૂરિ જી રે, હુઓ વડભાગી ગચ્છરાજ;
ગંધારખંદિરમે પ્રભુ પાધ્યા રે, શ્રી શ્રી સૂરિપદ સામ્રાજ. જો ૦૧૬
તપગચ્છ ગયણુ વિસાલ પ્રભાકરું રે, તપગચ્છનાથ પ્રભાકર ભાન;
સંવત સત્તરસેહે ગુણુવંશાસમે(૧૭૪૯)રે, પાવે સદ્ગુરુ અમર
વિમાન. જો ૦૧૭

તેહનો પરિકર બહુ સુનિ થોક છે રે, એ ગુરુ સોહમકુલની લાજ;
જેહને નામે સંકટ સહુ ટલે રે, એ ગુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો ૦૧૮
હુહા

૧૩—આ ૦ શ્રી વિજયરતનસૂરિવર્ણન—

ત્રેસઠમા પટધર પ્રભુ, પ્રભવસૂરિને પાટ;
શ્રી વિજયરતનસૂરિસરુ, કુમતિ કરે નિર્ધોટ. ૧
શ્રી પ્રભસૂરિ ઉપદેશ સુંણ, હીરો હીરાં માત;
પિતા માતા હો નાંમ એ, હો ગુણુવંતા જાત. ૨
અચારેજાણુ સંજમ લિહિ, સંવત સત્તરબતિસ(૧૭૩૨);
આચારપદ પાધ્યા, હુઆ સુનિગણુ ઇસ. ૩
હાલ—૪૯

(વાડીના ભમરા દ્રાખાં મીઠી રે ચાંપાનેરની—એ દેશી)

જીરે સંવત સત્તરસેહે ચોસઠે(૧૭૬૪), ગુરુ જી ઉદેપુરનયર ચોમાસ રે;
સમકિતના ભમરા વાંણી મીઠી રે ધારા પૂજ્યની. (એ આંકણી).
તિહાં અમરસી શ્રીમહારાણુ છે, તેહને પ્રતિબોધ્યો ગુણુરાસ રે. સં ૧

છરે ચીડીમાર આહેડી નેં ખાટકી, વલી હિંસાકારી છવ જેહ રે સં;
 છરે પંજુસણ પર્વમેં તે સહું, કિઓ દેસ અમરપટ્ટો તેહ રે. સં ૨
 ગુરુજી ઇંમ ભવિલવ બહુ યુગબ્યા, સૂરિ વિહરંતા દક્ષણ દેશ રેં સં;
 છરે ઉદેપુર સરગ સધારીયા, જેહની કીરત દેસ વિદેશ રે. સં ૩
 ૧૪—આાં શ્રી વિજયક્ષમાસૂરિવર્ણન—

હવે ચોસઠમા પટધર સૂરિ, પ્રભુમું ક્ષમાસૂરિ ગચ્છરાજ રેં સં;
 છરે પાલીનગર ગચ્છરાજનો, ભલો જનમ સમય વડ લાજ રેં. સં ૪
 છરે સાહ ચતરાજી કુલ ઉપનો, બાઈ ચતુરાંદે માત મલ્હાર રે સં;
 વિક્રમ સંવત સત્તર સાત્રિસેં (૧૭૩૭), ગુરુને સૂરિપદ હૂઓ

જયકાર રે. સં ૫

છરે ઉદેપુર નયર શ્રી રાણનો, તિહાં મોહોચ્છવ પાટ સવાય રે સં;
 છરે દીવખંદિર ગચ્છરાયજી, ગુરુજી સરગ લલો સુભ ઠાય રે. સં ૬
 ૧૫—આાં વિજયદયાસૂરિવર્ણન—

વરણ પાંસઠમા પટધર પ્રભુ, વંદુ દયાસૂરિ ગચ્છરાજ રે સં;
 છરે દીવખંદર પ્રભુ પાઈયા, રૂડો પટધર સૂરિ સામ્રાજ રે. સં ૭
 ૧૬—આાં વિજયધર્મસૂરિવર્ણન—

કેહું છાસઠમા પટધર પ્રભુ, વિજયધરમસૂરિ કુલ ભાંણ રે સં;
 ભલો ઉદેપુરનયર શ્રી રાણનો, તિહાં પટધર પદ સુપ્રમાંણ રે. સં ૮
 છરે દેશ નગર પુર નવનવા, છરે કરતા ભવિક ઉપગાર રે સં;
 ગુરુજી નવાનગરે માંહે બેહુ મલ્યા, દોય સૂરિ સકલ પરિવાર રે. સં ૯
 છરે દયાધરમ જગ જોડલી, એ તો સોહમંકુલ નભ સૂર રે સં;
 સૂરિ ધરમગુરુ ભુવિ વિહરંતા, પૂજ્યજી કુમતિ હરણ વડ સૂર રે. સં ૧૦
 છરે નગર બહું દો મારુ દેશમેં, કીધો સંઘ આગ્રહથી ચોમાસ રે સં;
 ગુરુજી સૂત્ર સિદ્ધાંતની વાયણા, સહું સંઘની પૂરી છે આસ રે. સં ૧૧
 છરે છાસઠમા એ પટધર, સાતે ધિરદતણા ધરણાર રે સં;
 વંદુ દીપવિજય દવિરાજજી, શ્રી શ્રી ધરમસૂરિ ગણધાર રે. સં ૧૨

કુંહા

સંવત અઠારધકિતાલમેં (૧૮૪૧), શ્રી તપઃગણપતિ ગુણધામ;
 સૂરિ સરગ સધારીયા, સેહેંર બહુંદા ઠામ. ૧

૧૯—આં વિજયજિનેંદ્રસૂરિ—

એહના પટધર ગણપતિ, સડસઠમેા સૂરિરાજ;
શ્રી વિજયજિનેંદ્રસૂરીસરુ, તપાગચ્છ વડ લાજ. ૨
ચિરંજીવી શુરુ વિહરતા, વરણુ તાસ વખાણુ;
કડખા રાગેં વરણુવુ, આશિષ વચન પ્રમાણુ. ૩
કડખો મંગલરૂપ છે, કડખો ભૂત કહાય;
કડખો અરિમર્દન કરણુ, તાથેં સકલ લિખાય. ૪

ઢાલ—૫૦

(મંગલરૂપ કડખા રાગેશુ ગીયતે)

સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ ભવો ધણુ, દીપ કવિરાજ આશિષ ખોલેં;
અવર સૂરિ બહુ ભાતસેં દેખતાં, નાંહિ આવેં કોઉ આપ તોલે,
સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ ભવો ધણુ. (એ આંકણી) ૧
હીરસૂરિ વિજેસેનસૂરીસરા, દેવસૂરિ વિજયસિંહરાજે;
પટધરા પ્રભસૂરિ રત્નસૂરિ ક્ષમા-સૂરિ ગચ્છરાજ ચઢતેં દિવાજેં. સૂં૨
દીનદયાલ દયાસૂરિ દીપતો, ધરમ મૂરતસમેા ધર્મસૂરિ;
જિનેંદ્રસૂરિ તસુ પટઉદયાચલેં, ઉદય કીનો નવે ખંડ ભૂરી. સૂં૩
વંશ આસવ કુલેં દેશ મરુધર ધરા, તાત હરચંદ ગુમાન જાયો;
સંવત અઢાર ઈકતાલ કે (૧૮૪૧) વરસમેં, બહુંદા નયરમેં
પાટ પાયો. સૂં૪

સોહમ જંબૂપટેં પાટ તપગચ્છ તણેં, લાયકો ઉદય ઉદયો પ્રતાપી;
કલિજુગેં હીરસમ પુન્ય વડભાગીઉ, દેશદેશાંતરાં કીર્તિ વ્યાપી. સૂં૫
ચંદ સૂરજ પરેં ગેણુ તપગચ્છતણેં, ચંદ સૂરજપરે ગયણુ છાજેં;
દીપ કવિરાજ ગચ્છરાજ બહાદર ધણી, ગચ્છપતિ નાથ ચઢતેં
દિવાજેં. સૂં૬

દુહા

સોહમ પાટપરંપરેં, ગાયા એ ગચ્છરાય;
જેહને નામેં સંપજે, ઇચ્છિત ફલ મન લાય. ૧
સોહમ કુલને ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ જાય;
કષ્ટ ભંજ ગુણ ગાવતાં, પ્રગટે ઝલ્લિ સવાય. ૨

ઢાલ—૫૧

(રાગ ધન્યાશ્રી : તુઠો તુઠો રે મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો—એ દેશી)

તુઠો તુઠો રે મુઝ, અનુભવ સાહેબ તુઠો;

સોહમ કુલનો રાસ કરતાં, જ્ઞાન અમૃતરસ વૂઠો રે,

મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો (એ આંકણી) ૧

દોય હબર ને આર સૂરિમેં, જેહેલા ઉદયમેં* વીસ;

બીજા ઉદયમેં ત્રેવીશ સૂરિ, ત્રીજેં અઠાણું જગીસ રે. મુઝ ૨

તેહ અઠાણુંમેં સંપ્રતિ વંદો, એકાદશમેં સૂરિ;

અરવાલેં એપન સૂરિ પ્રગટ્યા, એકાવતારી સનૂરી રે. મુઝ ૩

સૂરત બંદિર સેહેર નિવાસી, પોરવાડ કુલ સણગાર;

કલાશ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા શિરધાર રે મુઝ ૪

શાહ વંધુસૂત મજલાલ સાહજી, તસ સૂત જિનશુંભધારી;

અનોપચંદ સાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રખંધ વિચારી રે. મુઝ ૫

સાક્ષિ થંચેનું વર્ણન—

મુનિસુંદરસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજાયા;

દુષ્પસાહ યંત્ર દેવેંદ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકચરિત્ર* કહાય રે. મુઝ ૬

કલ્પસૂત થેરાવલી દેખો, પરંપરાગત જાણું;

ગુરુમુખ બહુ પંડિતજન મુણિયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણું રે. મુઝ ૭

આરે અંધ અનુસારે કીધો, એહ પ્રખંધ સવાઈ;

સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતાં, મંગલગીત વધાઈ. મુઝ ૮

આલોચણા—

એકેંદ્રીયાદિ પંચેંદ્રી હલંબ્યા, હાસ્યતણેં રસ જાણું;

જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણ કીધાં, લાગ્યાં વ્રત પચખાણું રે. મુઝ ૯

શુણી આચારજ વાચક મુનિના, અવરણુવવાદ કહાયા;

શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ ખતાયા રે. મુઝ ૧૦

નહિ અનુવ્રત નહી મહાવ્રત મોમેં, નહિ શુંભ સીલ સંતોસ;

થાંતક પાપ અઢારે સેવ્યાં, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ ૧૧

જિન આગમ પ્રરૂપણ કરતાં, નિજમતિ અધિક સુનોયા;

ઉત્સૂન ભાષણ પાતિક મોટો, જાણી નેંહ હલાયા રે. મુઝ ૧૨

કેવેસર ખિરદ ધરાવી જગમે, બહુ નૃપ સસ્ર વખાણ્યા;
ભુજબલ ફેજ સંગ્રામ વખાણ્યા, આતમ દોષ ન જાણ્યા રે. સુ૦ ૧૩
મેં આ ભવમેં તપ નહી કીધાં, નહી મત નહી પર્યખાણ્યા;
મુનિમારગની નહી આચરણા, નહિ કાંઈ સુકૃત કર્માણુ રે. સુ૦ ૧૪
આતમ તારણ દોસ નિવારણ, શ્રી સોહમકુલ ગાયો;
જીમ પવિત્ર કરી સૂરિસ્તવનાથી, ભવભવ હુકૃત મિટાયો રે. સુ૦ ૧૫
સોહમકુલ મેં સંઘની સાજે, એ સહુ પાપ પલાળી;
ત્રિકરણ સુધેં મિચ્છા[મિ] હુલ્લડ, ભવલીરૂ કેહેવાઉં રે. સુ૦ ૧૬
અંતર્યામી તથા સમાસિયથન—

શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી, એહ રાસનું નામ;
એહમેં રત્નસૂરીસર ગાયા, સોહમ પટધર સ્વામ રે. સુ૦ ૧૭
વીર જગતશુરુ શાસન અવિચલ, વરસ એકત્રીસ હજાર;
ભગવતીસૂત્રમેં જગતિ સરજો, વરતરંગેં જયજયકાર રે. સુ૦ ૧૮
તિહાલગ એહ રાસ જયવંતો, વલિ રહો નભ શશિ સૂર;
મેરુ મહીધર લગ જયવંતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. સુ૦ ૧૯
શ્રી વિજયાનંદસૂરિ પટધારી, સમુદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
તસ રાજેં સ્તવના કીધી, દિનદિન ચઢત દિવાળ રે. સુ૦ ૨૦
સંવત અઢારસત્યોત્તર(૧૮૭૭) વરસે, શક સત્તર જેહેંતાલ;
શ્રી સુરત બંદિરમેં ગાઇ, સોહમ કુલગણમાલ રે. સુ૦ ૨૧
પ્રેમરત્ન શુરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર ગાયા;
મન ઇચ્છત લીલાં સહુ પ્રગટે, દીપવિજય કવિરાયાં રે. સુ૦ ૨૨

મતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપતં કુલોત્પન્ન સાહ
અનોપચંદ્ર પ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પંડિત પ્રવર પં. શ્રી
પ્રેમવિજય ગ. પં. રત્નવિજયજીગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય
કવિરાજ બહાદરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી-રાસ
પ્રાકૃત પ્રખંધે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પંચસૂરિ, મુનિ હંત્યા પાતકી
પ્રતિબોધન, ધંન્ના પૌરવાહકૃત રાણપુર પ્રાસાદે ચ્યારસૂરિ
આગમન, શ્રી સતિકર સ્ત્રોત્ર નિષ્પન્ન દીવાલી કલ્પકર્તા પ્રમુખ
ચ્યારસૂરિ વર્ણન, લહોડી ચોસાલ, કમલકલસા, કતપરા, વિજ-
મતી, કહુઆમતી, પાંચવંદ્રસૂરિ, હંકા પ્રમુખ ગચ્છભેદ, હેમ-

વિમલસૂરિ ક્રિયા ઉદ્ધાર, રાજવિજયસૂરિમાહાત્મ (ગચ્છ), પાલણુપુર
પદ્મવિયા ઉત્પત્તિ વરણન ગજલ, અકબરશાહ પૂર્વભવ, હીરસૂરિ
દીલ્લીગમન, સાહિ મિલન, હામરસર ચિડીજલ જીજ્યાદિ
હિંસામોચન, સાહીરાજ્ય પર્યંત અમારી પરકુરમાના દક્ષણા, ગુરુ
પૂજન કરણ, જગતગુરુ બિરદ પ્રાપણ, હીર-સેન ઉભય વરણન,
શ્રી દેવસૂરિજી શ્રી વિજયાનંદસૂરિ ઉભય ગચ્છ વરણન, ઉભય
પટોધર મિલન, શેઠ શાંતિદાસકૃત સાગરગચ્છ નિષ્પન્ન, શ્રી
જાંહંગીરપાતસા દત્ત શ્રી દેવસૂરિજી મહાતપા બિરદ પ્રાપણ,
શ્રી રત્નસૂરિ મહારાણા શ્રી અમરસિંહ પ્રતિબોધિત પર્યુષણ પર્વ
અમારી લેખ કરણ, પ્રમુખ ઉગણિસ સૂરિ વરણન, કવેસર
સમસ્તસૂરિ સમક્ષે પાપઆલોચણાદિ વર્ણનો નાંમ ચતુર્થોદ્ધાસઃ ૪

॥ ઇતિ શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી રાસ ॥

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંન્થાસ વિવેકવિજયગણી કુંગરં સત્કમતં
૨. પંં સુષુદ્ધિ વિં ગં વલ્લભં સત્કમતં
૩. પંં ખુશાલ વિં ગં દેવં સત્કમતં
૪. પંં માણિક્ય વિં ગં ગલાલં સત્કમતં
૫. પંં મુક્તિ વિં ગં હંસં સત્કમતં
૬. સંવેગી પંં રૂપવિજયજી પંં પદ્મં સત્કમતં
૭. સંવેગી પંં વીરવિજયજી ગં શુભં સત્કમતં
૮. પંં દીપવિજયજી ગં કૃષ્ણં સત્કમતં
૯. પંં વિનય વિં ગણિ કલ્યાણં સત્કમતં
૧૦. પંં રાજવિજય ગણિ રૂપં સત્કમતં
૧૧. પંં અમરવિજયજી પંં પ્રેમં સત્કમતં

શ્રી રાજવિજયસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંં ઋદ્ધિરત્નગણી શ્રીજી સત્કમતં
૨. પંં બિનેન્દ્રરત્નગણી પંં રૂપરત્નમતં

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંં વિનયવિજય ગણિ જીતં સત્કમતં
૨. પંં તીર્થવિજય પંં વિનાદં સત્કમતં
૩. પંં પ્રેમવિજયગણિ ગંભીરં સત્કમતં

૪. પં૦ નાયકવિજય પં૦ વિનય૦ સત્ક્રમતં
૫. પં૦ હર્ષવિજય ગણિ તત્ત્વ૦ સત્ક્રમતં
૬. પં૦ જયવિજય ગ૦ પં૦ માન૦ સત્ક્રમતં
૭. પં૦ ચતુરવિજય પં૦ હિત૦ સત્ક્રમતં
૮. પં૦ કપૂર પં૦ કેસર૦ સત્ક્રમતં
૯. પં૦ ચતુરવિજય ધન૦ સત્ક્રમતં
૧૦. પં૦ પ્રતાપવિજય પં૦ માન૦ સત્ક્રમતં
૧૧. પં૦ રાજેન્દ્રવિજય પં૦ ભક્તિ૦ સત્ક્રમતં
૧૨. પં૦ લગ્નિધિવિજય પં૦ ગૌતમ૦ સત્ક્રમતં
૧૩. પં૦ દયાવિજય ગ૦ પં૦ દેવ ૦ સત્ક્રમતં
૧૪. પં૦ કૃતે પં૦ ક્ષમા૦ સત્ક્રમતં
૧૫. પં૦ માન પં૦ રૂપ૦ સત્ક્રમતં
૧૬. પં૦ ભાગ્ય પં૦ ગુણાગ્ર સત્ક્રમતં

સાગરગચ્છ પંડિતમતં

૧. ભ૦ શ્રી શાંતિસાગરચૂરિ ભ૦ મતં
૨. ઉ૦ શ્રી મુક્તિસૌભાગ્ય ગણિ મતં
૩. પં૦ કૃત્તેસાગર ગણિ૦ સુખસાગર મતં
૪. પં૦ કલ્યાણસૌભાગ્ય ગ૦ ઉ૦ મુક્તિ૦ સત્ક્રમતં

શ્રી લોહોડી પોસાલગચ્છ પંડિતમતં.

૧. પં૦ ભાગ્યદંસ૦ ગણિ૦ જ્ઞાનદંસ૦ સત્ક્રમતં

વડી પોસાલગચ્છ પંડિતમતં

૧. પં૦ બુદ્ધિસાગર ગણી૦ પુન્યસાગર મતં

ઉપાધ્યાય શ્રી ધર્મસાગર ગણિ મહારાજે વૃદ્ધ પટ્ટાવલિમે પંડિતની મતાં કરાવ્યાં, તે રીતે કરાવ્યાં છે.

આ. શ્રી પ્રજાતિસકસૂરિશિષ્યવિરચિત

કુચ્છૂલી (ગચ્છ) રાસ

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૩૬૩; લેખન સંવત-વિ. સં. ૧૪૦૮]

ગણુવધં ને જિમ ફરીઉવિહંડણુ, રાહનિવારણુ તિહૂયણુમંડણુ,
પણુમવિ સામીડ પાસ જિણુ;

સિરિ ભદેસરસૂરિહિં વસો, બીજી સાહક વંનિસુ રાસો,
ધમીય રાહુ નિવારીઉ.

સગગખંડુ જિમ મહિયતિ જાણુઉ, અટ્ટારસઉં દેસુ વખાણુઉં,
ગોવલિ (ગોઉલી) ધન્નિ રમાઉલઉ;

અનલકુંડ સંભમ પરમાર, રાજું કરંઈ તહિં છે સવિવાર,
આખુ ગિરિવર તહિં પવરો.

વિમલવસહીં આદિ જિણુંદો, અચલેસર સિરિમાસિરિ વિંદો,
તસુ તહિ નયરી ય વન્નીય એ;

જણુમણુ નયણુક કમ્મણુમૂલી, કુછૂલી કિરિ લંકવિસાલી,
સર-પ્રવ વાવિ મણોહરીય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તન્નિક નયરી ય તન્નિક નયરી ય વસઇં બહુ લોય,
ચિંતામણિ જિમ ફુલ્લીયઇં દીઇં ફાનુ સવિવેય હરિસી ય,
સમ્યઇં સીલિ વવહરઇં કૂક કપટુ નવિ તે ય જાણુઇં;
ગલીઉં જહુ વાડી પીછં ધમ્મ કમ્મિ અણુરત્ત,
એક જહઇં કિમ વન્નીઇં કુછૂલી સુપવિત્ત. ॥ છ ॥
હિમગિરિ ધવલઉં જિસુ કવિલાસો, શુરમંડપુ પૂતલીય વિણુસો,
પાસ બૂયણુ રલિયામણુઉં;
ભવીયઇં શુરુમણિ આણુંડુ આણુઇં, જસહકનંદણુ તં પરિમાણુઇં;
સત્તરિ લેદિ સંજસુ પરિપાલઇં, વિહિમગિસિરિપહસૂરિ શુણુ ગાજઇં.
એગંતર ઉપવાસ કરેઇં, બીજા દિણુ આંગિલ પારેઇં;
સાસણુદેવતિ દેસણુ આવઇં, રચણિહિ પ્રહસંતિ શુરુ વંદઇં;
કવિલ કોટિ શ્રીયસૂરિ વિહરંતઇં, માલા રોપણુ ડીયાં તુરંતઇં.

સઘં નર આવીય પંચસયાઈ, સમકતિનં દર્ધ બહૂય વયાઈ;
છાહડનંદાણુ બહુ શુભવંતઉ, દિકેખ લીઈ સંસાર વિરતઉ.
લાપણુ છંદ પમાણુ પરિકખણુ, આગમ ધર્મ વિચાર વિચકખણુ;
છત્રીસી શુરુશુષ્ટિ જુતઉ, જાણિઉ નિય પદિ ઠવિઉ નિરુતઉ.

માણિકપહુ સૂરિ નામુ, શ્રીયસૂરિ પ્રતીકીઉં;
કચ્છલી પૂરી પાસજિણુ, બૂયણિ અહિઠીઉ.

સાવયલોય કંઈ તસુ લાતી, નવ નવ ધર્મ મહૂસવ જુતી;
શ્રીયસૂરિ આરાસણિ અ ઠાહી, અણુસણુ વિહિ પહુતઉ સુરમાહી.
નિવીય આંબિલિ સોસીય નિય કાયા, માણિકપહુસૂરિ વંદઉ પાયા;
વિણુઠ દેહ જસ ધવલહ રાણી, પાય પખાલણિ હુઈય પહાણી.

માણિક સૂરિ જે કીધ, જિણુધર્મ પલાવણુ;
ઈક મુહિ તે કિમ વન્નઉ, ભવ પાવ પણાસણુ.

કાહુ આસન્નુ જાણેવિ માણિકસૂરિ,
નયરિ કચ્છલિ જાણેવિ શુભમણિ ગિરિ;
સેઠિ પાસલસૂઓ વાદિગયકેસરી,
વિરસ સંસારસરિયનાહ તારણુતરી.
સંધુ મેલવિ સિરિ પાસ જિણુમંદિરે,
વેગિ નિય પાટિ શુરુ ઠવિઉ અઈસઈપરે;
ઉદયસિંહસૂરિ કીક નામિ નાચંતી એ,
નારીગણુ ગચ્છભરુ સયલુ સમપીજએ,
સૂરુ જિમ ભવિય કમલાઈ વિહસંતઓ,
નયરિ ચઢાવલિ તાવ સંપતઓ;
વન્ન ચત્તારિ વર વાણિ જો રંજ એ,
રાઉલો ધંધલો દેઉ મણિ ચમક એ.
કેઈ કમમાલી ઓ પાગિચારુદઓ,
ગયણિખા(ખો)પરિથીઈભણુઈ હઉ વાહીઓ;
પંડિતે બંભણે તાપસે હારિયં,
રાઉલો ધંધલો દેવિંહિ ચિંતિયં.

વાદીહિં જીતઉં નયરો, નવિ કોઉ હરાવઈ;
ઉદયસૂરિં જઈ હોએ, અન્હ માણુ રહાવઈ.

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

જિત નયરી ય જિત નયરી ય સયલ મુણિ સીહ,
નીરંતઈ નીસેવડો (નિરૂપડો) ગરૂય દંડ કંખરૂ કરંતઈ,
ધંધલુ રાઉલુ વિન્નવઈ સામિસાલ પઈ મજિત સંતઈ;
ખંભણુ તપસી ય પંડીયા જ' ત ન ખંધઈ ખાલા,
સુશુરુ કમ્ભાલિઉ નિજજણીઉ અન્હ અખપઉ વરમાલા ॥ છ ॥
ધંધલ જિણુહરિ સવિ મિલિય, રાણુલોય અસેસ;
ઉદયસૂરિ સંઘિહિ સહિઓ, નિવસઘ એ નિવસઘ એ નિવસઘ વર હરિ પીઠિ.

....
સતિય પમાણી હરાવિઉં મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં વાહુ કમઠો.
સેયંવર તઉ હિવ રહિએ, જે શુરુ સિદ્ધિહિં ચ'ડો;
વિસહરુ આવતુ પરિધંજિ લે, લંખિઉ એ લંખિઉ એ લંખીઉ દંડુખપ'ડો.
તઉ શુરિ મુહંતાં મિલિહરિ, હોઈ ગરૂડુ પણેણુ;
ધાઈઉ લીધઉ ચંચુપુડે, ગિલીઉ એ ગિલીઉ એ ગિલીઉ કાલખૂય'ગો.
પાણિપિહિ વિ સંમુહીય, ડર ડરંતુ થીઓ વાઘો;
જેવણુહાર સવિ ખલભલીય, હીયડઘ એ હીયડઘ એ હીયડઘ પડીઓ દાઘો.
તકે સૂરિ મૂઝીઉ રયહરણુ, કીધઉ સીહુ કરાલો;
વાધહ જંતાં દૂરિથીઉ, હરિસીગિ એ હરિસીગિ એ હરિસીઉ નયરૂ સખાલો.
ધંત્યંતરિ મુણિ ગયણુઠિય, તમુ સિરિ પાડીય ઠીમ;
હૂઓ કમાલીઓ કાલમુહો, લોકિહિં એ લોકિહિં એ લોકિહિં વાધય ખૂંખ.
છંડિઉ માણુ કવાલધરો, ધાઈઉ વંદઈ પાય;
ખમિ ખમિ સામિ ! પસાઉકરી જીતઉં એ જીતઉં એ
જીતઉં તઈ મુણિ વાય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તાવ સંધીઉ તાવ સંધીઉ ઠીમ મંતેણુ,
ગણુહરિ કરિ કમ્ભાલીયહ મિકખ ભરીઉ અખપઉ મુહત્તિણુ;

રામિ હિં જિમ વાયસહ ઇકકુ નિચ્છત(જુત) સુ હરીઉ સત્તીણ;
 ધારાવરસિ ક્યંત સમિભિંડીઓ ડિંભીઉ તામ,
 પ્રતપકે કોડિ વરીસ જિનઉદયસૂરિ રવિ જામ. ॥ છ ॥
 ચહ્વાવલિહિં વિહરીઉ, પ્રભુ પહુતઉ મેવાડિ;
 પાસુ નમંસીઉ નાગદ્રહે, સમોસરીકે આહાડિ.
 જાલુ કુદાલી ય નીસરણી, દીવઉ પાટઉ પેટિ;
 વાદીય ટોડરુ પદ્ધ ધરએ, પહુતકે ખમણુઉ ખેટિ.
 કેવલિ ભુક્તિ ન જિણુ ભણુએ, નારિહિં સિદ્ધિ સજાણિ;
 ઉદયસૂરિ ધમણુઉ પલીઉ, જયતલ રાયઅથાણિ.
 કેવલિ ભુક્તિ મ ભંતિ કરે, નારી જંતિ ધ્રુવ સિદ્ધિ;
 તિસમય સિદ્ધા વળિજં, જીય લીઈ આહારુ વિસુદ્ધ.
 ખીચ ખીર દિઠંતુ દીઉ, જિતુ નંદિમુણિ દેવિ;
 ગયકુંભથલિ આરૂહીય, પઠમ સિદ્ધ મરુદેવિ.
 વિવરણુ પિંડવિસુદ્ધિ કીઉ, ધમવિહી અંથુ પ્રસિધ્ધ;
 ચીયવંદણુદીવીય રચિય, ગણુરુ ભૂયણિ પ્રસિધ્ધ.
 અમ્હહં સાજણુ સેઠે, છમ્માસહં કાલો;
 વસતિણિ ઉયરિ ઉપનકે, પદિ ઠાવિજિ ખાલો.
 તેરદુરોત્તર (૧૩૦૨) વરિસે, અપકે સાધેઈ;
 ચહ્વાવલિ દિવિહો, જગિ લીહ લિહાવી ॥ છ ॥
 કચ્છલી જાએવિ પરમકલ સુ ગચ્છભારુધરો;
 પંચમ વરિસ વહંતિ, સાજણુનંદણુ દીખીઉ.
 દેવાએસુ લહેવિ ગોઠીય, સત્તમે વરિસ લહો;
 ચઉ દિસિ મેલીઉ સંધુ, આરિઠવણુઉ વિવિહપરે.
 ગૌતમ સામિહિં મંત્રુ, આષાત્રીજઈ દિણિ દીઈએ;
 જોગ-વહાણુ વહેવિ, અંગ ઇગ્યારઈ સો પઠએ.
 ત સંજમિ રણિ જીતુ, સયરહ ચૂકકે પંચસરો;
 ગૂજરધર મેવાડિ, માલવ ઉજ્જેણી બહુ ય.
 સાવય કીય ઉવયાર, સંઘ પસાવણુ તહિં ઘણી ય;
 સાત્રીસઈ (૧૩૭૭) આસાદિ, લખખણુ મયધર સાહુ સૂઓ.

છયાણી નયર મઝારિ, આરિઠવણુઉં 'લીમિકીઓ;
 કમલસૂરિ નિય પાટિ, સઈ હથિ અજ્ઞાસૂરિ ઠવીઓ.
 ખમીઉ ખમાવીઉ જીવુ અણુસણિ અપા સૂધુ કીઓ;
 પણિ પહુત્તઉ સુરલોઈ, ગણુહરુ ગંગાજલ વિમલો.
 તાસુ સીસુ ચિરકાલુ, પ્રતપઉ અજ્ઞાતિલકસૂરે;
 જિણુસાસણિનહયંહ, સુહશુરુ લવીયહં કલપતરો.
 તા જગે જયવંતઉ હોઉ, જાં જગિ ભગઈ સહસકરો;

....

તેરત્રિસઠ્ઠ (૧૩૬૩) રાસુ, કૈરિંટા વડિ નિમ્મિઉ;
 જિણુહરિ દિંત સુણંતં, મણુવંછિય સવિ પુરવઉ ॥ છ ॥

॥ કછૂલીરાસ : સમાપ્ત : ॥

નોંધ :—પાટણના શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય જૈન જ્ઞાનમંદિરમાંના શ્રીસંધ તાડપત્રીય જૈન જ્ઞાનમંડારની ડબ્બો નં. ૧ વચ્ચે પર લખેલ પ્રત. નં. ૧ પરથી ભોજક ચીમનલાલ પૂનમચંદે કરેલ નકલ તથા વડોદરાની ગાયકવાડ ઓરિએન્ટલ રીરિઝ વો. XIII (૧૩) 'પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્ય સંગ્રહ'માં છપાયેલ રાસના આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે.

અજ્ઞાતકર્તૃક

તપાગચ્છ-શુર્વાવલી-રાસ

[રચનાસંવત-વિં સં ૧૪૫૦]

- વીર નમેવિણુ ભણિસુ ગુરાવલી, દિપ્પદ દિણયરુ જીમ કિરણાવલી,
તારાવલી સસિ ચંગો. ૧
- તિમ ધુરિ ગણહર ગોયમસામી, સોહમ જંબુ ચૂલભદુ નામી,
પ્રામીજઈ સુહસંગો. ૨
- સામી વચરકુમાર નમીજઈ, વચરસેણુ ગુરુરાઉ શુભીજઈ,
ખીજઈ કમ્મકિલેસ. ૩
- ધણિ કમિ ચઉદહ-દમ્મ-પૂરવધર, લમધિવંત સુચકેવલિ જીગવર,
પૂરવ રિધિ પ્રણુમેસુ. ૪
- પહિલઉ દેવભદ્રગણિ શુભમાલિઉ, સંજમ મારગુજિણિ ઉજીઆલિઉ;
લાલિઉ ધમ્મનરિંદો. ૫
- સસિગણિ તપ તેજઈ દિણકારો, દ્વસમિ દુઃકર ચારિત ધારો,
સૂરિ શ્રી જગચંદો. ૬
- દેવિંદસૂરિ દેવે વંદિઉ, વિદ્યાણુંદસૂરિ જશુ આણુંદિઉ;
ધંદ્રિયદમણુ નિસંકો. ૭
- ધમંધુરંધર શ્રી ધમંધોપસૂરિ, સોમવયણુ શ્રી સોમપ્રભસૂરિ,
સૂરિજ જિમ નિકલંદો. ૮
- વિમલપ્પહ શ્રી વિમલપ્પહસૂરિ, પરમાણુંદકર પરમાણુંદસૂરિ,
પૂરિઉ હરણિ નમામિ. ૯
- ભાવઈ વંદઉ પાવ-તિમિરહર, પઉમતિલયસૂરિ સાસયસુહકર,
ગણહરપઈ સિર નામિ. ૧૦
- જસુ કેરઉ જસપડહઉ વાજઈ, આજી લગઈ શુણિ શુહિરઉ ગાજઈ,
ખા(ભા)જઈ સંકટ નામિ. ૧૧
- સો શ્રીસોમતિલયસૂરિ નંદઉ, ઉદયુ તવગચ્છિ નિરમણુ ચંદઉ,
વંદઉ દંડ પ્રણામિ. ૧૨

- ચંદ્રકિરણસમ ગુણુરયણાચલ, ચંદ્રસેહરસૂરિ ધ્યાનિ સુનિશ્ચલ,
અવિચલ ચિત્તિ જીહારો. ૧૩
- શ્રીજ્યાણુંદસૂરિ જગિ સુપ્રસિદ્ધા, તપિ જપિ સંજમિ સીલિસમૃદ્ધા,
સિદ્ધિ-વધૂ ઉરિ હાર. ૧૪
- શ્રીગચ્છનાયક જગિ જયવંતા, ચિરં જયુ દેસણિ જણુ મોહંતા,
મોહંતા બહુ દેસો. ૧૫
- શ્રી દેવમુંદરસૂરિ ચૂડામણિ, જામલિ કોઈ ન દીસઈ તિહુચણિ,
સુવિહાણુઈ પ્રણુમેસુ. ૧૬
- મોહનરેશ્વરૂ વિશ્વવિદીતઉ, બાલપણા ધુરિ જિણિ રણિ જીતઉ,
વરતઉ જયજયકારો. ૧૭
- જ્ઞાનસરોવરિ કીડાહંસો, જ્ઞાનસાગરસૂરિ મુણિ-અવતંસો,
પ્રણુમઉ સોહગસારો. ૧૮
- જે બાપડુક્ષા કુઝહિ જડિયા, લોક વિચારઈ ઊલટી પડિયા,
ચડિયા માણુગઈદે. ૧૯
- જિણિ લીલાં તીકં લવભમુ ચૂરી, જયુ જયુ શ્રીકુલમંડણુસૂરિ,
સૂરિસિરોમણિ વંદે. ૨૦
- જિણિ લહુઅત્તણિ તિજીઉ સંસારો, નિરુપઉ લખઉ સંજમ ભારો,
સારો હુત્તર તારો. ૨૧
- સૂરિ શ્રી ગુણુરયણુ વધાણુઉં, ગરૂઉ ગણુહરૂ ગરૂ પ્રમાણુ.
પ્રણુમઉ જ્ઞાનભંડારો. ૨૨
- એ સવિ ગણુહરૂ તિહુચણિ ભાણુ, વચનિ સુકોમલુ કરઈ વધાણુ,
વાણિ વસઈ કિરિ વચણુ ૨૩
- ચિંતામણિ એ કમ્પદુમ, કામધેણુ એ તીરથ જંજમ,
અમિઉ ધરઈ કિરિ નયણુ. ૨૪
- ધ્યાનિ લીણા પરમ જોગેસર, છબિહ જીવાલય દાનેસર,
કટરે લભધિ ઉદાર. ૨૫
- વાધઈ દિણિ દિણિ અધિકુ પ્રતાપો, દરિસણિ તકબણિ નાસઈ પાપો,
બપુરે સંઘ સાધાર. ૨૬

માયાવચર વિરોધિં રહિયા, ઉવસમ પંચ મહંવઈ સહિયા,
 અહિરે (૧) સીલંગધાર. ૨૭
 એ ગુર સરણાગય વજ પંજર, મહિમા ભાગિ સુભાગિહિં ઝુંજિર,
 કુંજરગતિ પય ચાર. ૨૮
 નવ કલપઈ પ્રભુ કરઈ વિહાર, દોસ બાયાલિસ સુદ્ધાહાર,
 તારણ તરણ સમત્ય. ૨૯
 જ' બોલઈ તં સહુઈ નિશ્ચલ, ભાવઠિ ભંજણ સેવક વચ્છલ,
 ભવજલ નિહિ બોહિત્ય. ૩૦
 આગમ સારવિચાર વિચક્ષણ, વાહિય વાદિ હરાવિય તકબણિ,
 લક્ષણવંત સરીર. ૩૧
 પુર પાટણમેં ધન ધન નરવર, જીહં વિહરઈ જે સેવઈ સિવકર,
 ગણહર સાહસ ધીર. ૩૨
 વર ઉવઝાય વણારીય ગણિમણિ, ગુરુણીય મહત્તર પવત્તિણિ સાહુણિ,
 આણુદિણુ પય સેવંત. ૩૩
 સાવય સાવિય સંધિહિં પૂરા, પ્રતપઉ જાં ધૂ-મહિ-ચંદ-સૂરા,
 ગરુયા સુરગુરુ પંતિ. ૩૪
 અનુ પરિપાટિહિં એ ગુરુમાલા, સોહઈ જીમ ચંપકવરમાલા,
 સાલા સુકબનિહાણ. ૩૫
 નિતુ બિલટિ જે કંઠિહિં પહિરઈ, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ ફલીઈ તીહં હુઈ,
 અનુ હુઈ સફલ વિહાણ. ૩૬

॥ इति गुर्वावली—रास संबंधी समाप्ता ॥

નોંધ :—આ. શ્રી કૃલમંડનસૂરિનું સરિપદ સં. ૧૪૪૨, સ્વર્ગ ૧૪૫૫.
 આમાં સોમસુંદરસૂરિનું નામ નથી, જેમનું સરિપદ સં. ૧૪૫૭માં થયું હતું.

નકલ કરનાર—મુનિ મહારાજ શ્રીઅમરવિજયજીના શિષ્ય મુનિ
 ચતુરવિજયજી.

આ રચના 'જૈનયુગ' પુસ્તક ૫, અંક ૪-૫ (સં. ૧૯૮૬ મામશર-
 પોષ)ના પત્ર ૧૫૨-૧૫૩ના આધારે અહીં આપી છે.

પં. શ્રી જ્ઞાનકીર્તિગણિવિરચિત

શ્રીસોમસુંદરસૂરિ-સ્તુતિ

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૪૬૦]

સિરિ સોમસુંદરસૂરિ ગુરુ, ગુરુ ગુણરયણ ભંડાર;
ભાવિહિં ભગતિઈ વીનયડે, જિણસાસણ સિંગાર. ૧

સિરિ દેવસુંદર પદ્મધર, સાહુણિ સાહુ સણાહ;
ભવસાયર યુકુંત જણ, હંત્યાલંબણ બાહુ. ૨

આગમિ જાણીય તત્ત્વ નવ, જીવાજીવ વિચાર;
બાલપ્રણિ પામિઅ ચરણ, સિક્રિખય સંવાચાર. ૩

ઉવસમિ સામિઅ ઠોહ હવ, મદન મદિઅ માણ;
અનજવ તનિજય માયભર, વર સંતોષ નિહાણ. ૪

હુદમ પિંગિંદિય દમણ, રાગદોસ પરિહાર;
નવ ખંભગુત્તિહિ ગુત્ત તણ, હુનજય નિનિજય માર. ૫

તસ થાવર રકબણ નિરત્ત, પંચ મહંવય ધાર;
ગામાગરિ પદ્મણ નયરિ, નવ કપિ વિહિય વિહાર. ૬

દેસણ રંજિય સયલ જણ, પયડિય ધમ્માધમ્મ;
જે તુમ્હે વંદઈ ભવ જણ, તાહ સફલઉ નરનમ્મ. ૭

જણ મણ વંછિય કપ્પતરુ, જગખંધવ જગનાહ;
જઈ સુચિરં નિમ્મલ ચરણ, દંસણ નાણ સણાહ. ૮

એવં ગુણે જંપઈ સો ગુરુણ, ચંદુનજલે ભત્તિભરેણ ભવો;
સંસાર કારાગિહવાસ હુકખં, મુત્તુણ સો જાઈ કમેણ મુકખં ૯

ઈતિ શ્રીસોમસુંદરસૂરિસ્તુતિ: પં. જ્ઞાનકીર્તિગણિભિ: કૃતા: શુભં ભવતુ.

નોંધ: આ રચના 'શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ' વર્ષ ૭ અંક ૯ પૃષ્ઠ ૪૬૩માં સાક્ષર મો. દ. દેસાઈએ સંગ્રહીત ક્ષેખને આધારે અહીં આપી છે. આ સ્તુતિના રચયિતા પં. શ્રી. જ્ઞાનકીર્તિગણિનો પરિચય આ પ્રમાણે છે:—

શ્રીમંત: શ્રુતશેખરાહ્વચિવુધા: શ્રીશ્રીરમ્યદેસરા:
શ્રીસોમાદિમશેખરાશ્ચ વિદુરા: શ્રીજ્ઞાનકીર્ત્યાહ્વય: ॥
ચત્વાર: શ્રુતવિશ્રુતાશ્ચતુરતાસંશોભિતા: સંશયાન્,
દનન્તિ સ્માડસુમતાં તમાંસિ તરણેર્દીપ્તા: કરોધા હ્રષ ॥
સોમસૌભાગ્ય કાવ્ય, સં ૧૦, શ્લોક ૬૭ ।

આ. શ્રી. ભુવનસુંદરસૂરિશિષ્યવિરચિત

શ્રીતપાગચ્છ-ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૪૯૦]

- વીર જિજ્ઞેસરસીસ, ગોઆમસામિય પય નમિઅ;
પંચમ સોહમસામિ, જ'ખૂ પભવાનુકંમિ હુઅ. (૧)
- સિજજ'ભવુ સુઅસારુ, સિરિ જસભદ્ સુભદ્કરે;
જયઉ સામિ સંભુઅ-વિજય ભદ્ભાહ સુશુરે. (૨)
- થૂલભદ્ સુણિરાઓ, રાઉતુ અભિનવુ સીહસરિ;
જિણિ લીધઉ જસવાઓ, મોહનરેસર જાઇ ધરિ. (૩)
- અજજ મહાગિરિસૂરિ, જિણિ જિણકપ્પહ તુલહ કિઅ;
અજજ સુહતિય સુસૂરિ, સંપઇ નિવુ જિણુ ખૂઝવિઅ. (૪)
- કલિ કરાલિ હુકલિ, જો ગયણુ'ગણિ નિજજ ભલિ;
લેવિ સંધ સુભ દેસિ, પૂરિ મણોહર કૂલિ કલિ. (૫)
- દેવહં કિઉ આણુ'હ, ખાલ કાલિ શુરુ જણુ વસિ;
સિરિ સંધહ જયકારુ, હોઉ સુસામિઉ વધરિ રિસિ. (૬)
- વચરસેણુ તસ સીસુ, અમિયવાણિ શુણુરાસિ શુરુ;
વિજજાહર નાગિ'દં, નિવ્વુઈ અ'દં ચઉ સીસ કરુ. (૭)
- તિહિં નામિહિં સુયસિદ્ધ, ચઉર સાણુ અનુકંમિ હુઅ;
અ'દગચ્છિ ગણુહાર, ભુવણુઅ'દસૂરિ સંધથુઅ. (૮)
- તિણિ કમિ સિરિ ઉજાયા, દેવભદ્ગણિ શુણુનિલઉ;
તસ સીસ તવારઉ, સિરિ જગઅ'દ ગણેસુ હુઉ. (૯)
- તઉ શુણુમણિ ભંડારુ, સિરિ દેવિ'દં સુણિ'દં વરુ;
જો આગમ બહુલીણુ, સાર સુત વર વિત્તિ કરુ. (૧૦)
- તસ પય પઉમ સુલિંગ, વિજજાણુ'દ ગણેસુ વરુ;
ધમ્મધુરંધર જાઓ, ધમ્મધોસસૂરિ જુગપવરુ. (૧૧)
- તસ પય સોમસરિચ્છ, સોમપ્પભસૂરિ અવચરિઉ;
તે વંદિય મણુઇસ, પૂરઉ જો શુણુમણુ ભરિઉ. (૧૨)
- વિમલચરિત્તિ સુલીણુ, વિમલપ્પભસૂરિ સાતિસઉ;
સિરિ પરમાણુ'દસૂરિ, પઉમતિલયસૂરિ મણિનિસઉ. (૧૩)

સોમતિલયસૂરિરાઉ, જિણ દ્વસમિ સૂસમુ કિયઉ;
 સૂવિહિં ધમ્મવએસિ, જાણે ગોઅમ અવયરિઉ. (૧૪)
 અંદ જિમ ઝલકંતુ, અંદસિહરસૂરિ અભિય ધડું;
 જયકર સિરિ જયાણુંદ, સૂરિ સુહારસવાણિ કુંડું. (૧૫)
 સિરિ દેવમુંદરસૂરિ, દીઠંઈ માણુ આણુંદ દિઅએ;
 સુણિ અધમુ તસુ પાસિ, રાગસોસ નિહ્લંદિઅએ. (૧૬)
 તસ પટગયણુદિણિંદ, સિરિ નાણુસાગરસૂરિવર;
 અભિયવાણિ શુણુખાણિ, સિરિ સિદ્ધંતુવએસપરુ. (૧૭)
 સિરિ કુલમંડણસૂરિ, પુવ્વમુણીસર શુણુનિલઉ;
 લખખણિ છંદિ પ્રમાણિ, ધવિકુલમંડણુ કુલતિલઉ. (૧૮)
 ભવિયણુ-ભવદહદાહ, વાહિવિણાસણુ અભિયધડું;
 સિરિ શુણુરયણુસૂરિ, દૂરિ પણાસિઅ મોહ-ભડું. (૧૯)
 સંપદં દ્વસમકાલિ, સિરિ સોમમુંદર ભુગપવરો;
 અમયરસોવમ વાણિ, સયલ જણહ જો સુખખકરો. (૨૦)
 સંધસમુદ્ધ સુઅંદ, સાહુરયણુ સૂરિખપવરો;
 લખખણુ અલ્લ (તલ્લ) અણુમ, સાંહિઆગમગંથધરો. (૨૧)
 જગવિરસુઅ પરભાણુ, વિજ્ઞાસાયર સૂરિવરો;
 નિમ્મલનાણુપહાણુ, નિરઘઆર શુરુ ચરણુધરો. (૨૨)
 સિરિ સુણિમુંદરસૂરિ, ભૂરિ વિણુહ જણુ પત્તજઉ;
 નાણુ-ગલ્લ-વેરગિગ, ખાલિ કાલિ જોગહિઅવઉ. (૨૩)
 સિરિ જયઅંદ સુસૂરિ, દૂરી કડ જણુ દુહનિવહો;
 સિદ્ધંતહ ઉવએસિ, પયડિય ભવિયણુ સુખપહો. (૨૪)
 ભુવણુમુંદરસૂરિ ગુરુરાય, નાયસવગંથત્થભરો;
 નિઅદંસણુમિત્તેણુ, ખહુ જણુ પરમખીઈ કરો. (૨૫)
 વાયગ પંડિઅ સાહુ, મહત્તર પવયણિ સાહુણિઅ;
 નામગહણિ જયકારિ, ચક્રવિહ સિરિ સંધિહિં શુણિઅ. (૨૬)
 ઈઅ શુરુશુણુનામં, શુણુધંપગામં જો નરુખહુ ભત્તિહિંભરિઉ;
 જગ જગડણું કામં, દોસારામં દલધં સુસિરિ સુત્તિ વરિઉ. (૨૭)
 ॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ શ્રી ગુરુવાવધી સમાપ્તા ॥

નોંધ—આ રચના “શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ” વર્ષ ૭, અંક ૯, પૃષ્ઠ
 ૪૬૩માં સાક્ષર મો. દ. દેસાઈએ સંગ્રહીત લેખના આધારે અહીં આપી છે.

વિષ્ણુધર્મવિમલશિષ્ય-વિરચિત

શ્રીતપાગચ્છપટ્ટાનુક્રમ-ગુર્વાવલી છંદ

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૫૭૦ : લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૩]

જયતિ જગત્રય જન ઉદ્ધરણી, નિજ કરિ કનકકમંડલુ ધરણી;
તું ત્રિવેણીસંગમ સંચરણી, વરદા ભવ વિધિતનયા તરુણી. ૧
અજ નિરજ નિકર કિત્તીસોદર, તપાગચ્છ ધવલિત ભુવનોદર;
પટ્ટાનુક્રમ પલણિસુ અંગા, નિસુણુ સાવય સુગુણુ સુરંગા. ૨

વિવિધગણાંબુધિમધ્યાદ યદુધૃતા રત્નત્રયો વિધેર્વિહિતા ।

તપગચ્છવતુરચિતા રત્નં જગતીતલે જયતિ ॥૩॥

અથ ગોલી (ગદ્ય ભાષા)

સુસમૃદ્ધ સાજન સુગુણુમણિભાજન શ્રૂયતાં સભાજન વિશ્વત્રયરાજન
અશરણુશરણુ ભવભયહરણુ સકલસૌખ્યકરણુ તારણુતરણુ;
ઐશુધીર કનકરુચિશરીર પ્રાપ્તભવાંભોધિતીર દેવાધિદેવ શ્રીમહાવીર,
તેહ તણું પટ્ટાવતંસક ગણાધીશ કવણુ ગોલીઇ.

શ્રીમદ્વીરજિનેન્દ્રસ્ય વિનેયો વિશ્વલ્લભઃ ।

યેનાડ્યોતાતિ પૂર્વાણિ સુધર્મસ્વામિનાડ્દ્ભુતમ ॥૪॥

જગમન્નિઝ કવણુ શ્રીજંબુજોડી, નવનવર્ષ કંચનતણી કોડિ;
નવપરણી તરુણી અઠ્ઠ છોડી, સંયમસિરિ સાધર્મ નવલ કોડિ. ૫
સૌધર્મ સીસિ ભુજયુગલ જોરિ, જિણિ કીધા સાથી સમલ ચોર;
સવિ હદિ દેવી દેવલહ નાણુ, સંપત્તિ સાસય સુખ ઠાંણુ. ૬
તસ પટ્ટી વુચ્છર્ધ ગુરુ વધાંણિ, પ્રભવઉ ભવતરુઅર દિરહ બાણિ;
દુષ્ટદારિદ વારિદ હર સમીર, “ભિએસિનયર” ચાપ્પચો વીર. ૭

કુંડા

પ્રગટ પટ્ટધર પંચમુ, શ્રી સચ્ચંભવસૂરિ;
સુત કારણિ અવગાહિઉં, આગમજલનિધિ પૂર. ૮
શ્રુતકેવલનાંણી રચઈ, “દશવૈકલિક” સુત;
મણિગપુત્ત સરિસુ સુગુરુ, સ્વર્ગભુવનિ સંપત. ૯

ગણધર અતિશય અન્નદુ, યથોક્ત ગુરુનાય;
ગદાદૃષ્ટિ બાણી કરી, સંપત્તિ રતિ હાય. ૧૦

ભાવિં ભગવી પુન્નકવર્ણી, કર્ક દેષિ અકનાય;
અનદોર્ક અપુ મ ગુરુ, દેષિં આવી હાય. ૧૧

સર્વ હસ્થિશ્રીશુરિ પુન્નકવિદ્વદ્ વિદ્વદ્ શ્રુતકપયોગ,
મનનોડા બોડા આપુ પુન્નક નેરાવું નહીં યોગ;
રાખિતાં રાહકિ પેખર્ક પાદુક બાદુક રતિ કરિ દિદ,
બદિ વિગાડેર્ક "નયરસંદેર્ક" "પાલી" વૃંદુત દિદ. ૧૨

રેવડગિરિ સંઘસહિત ગુરુ ચડતા નડતા બૌદ્ધ અભંગ,
વિદ્યામદિ બોડર્ક વડે. હાથુ "છરણ" તામિ હુનંબ;
નિજ હુમબદિ બૂમિરુકશિર વાણી તેહ મકકંદ,
શ્રી સંઘસહિત સાતંદર્ક વંદર્ક ચદુદુદ ઈશ્વરચંદ. ૧૩

તમ પદ્મિ પ્રસાદ ગુણમણિ આગર વાગર નિમ ગંભીર,
સંબુદિવિનય ગુરુસેવક મુરતનું મુંદર ચાહવધીર;
તમ નેર્ક મોર્ક વાણી દેરા માણમહાનિરિ દંદ,
ઉપસર્ગ હર તવણુ તણુકં પરસાવે મારિ હરિણુ ધરણુક ૧૪

લીણી નયરી વરાહમિહર મુપયાચીય રાત નરિદં વગ્રીત;
દિષ્ટિ પુન્નક ભાગિ મધ્ય વિકાગિદ્ કુંડક નિય કિર કિત્ત;
ઉત્તર દિષ્ટિ ચડતા ઘન ગડગડા પડતા શૂંદર પ્રમાંણુ,
પદ બાવન પૂરાં નહીં અણુનાં તું રાગન ગુણબંણુ. ૧૫

નૃપજાગદિ શ્રુતકેવદિ ઈમ ગંપર્ક નહીં ઉત્તર ઈશાન;
પદ બાવન ભાવન બહુ નેરુવિ પદ પંચાચક માંન;
ઈણિ ધરિ શુરિ વરાહમિહર ઉચાપીય વ્યાપીય મુગસ અનંત,
તે ભદ્રજાહુ ગણધર ગજવીજનસવહંજન ભગવંત. ૧૬

તમ પદ્મિ વિરૂપણુ વિગદિવરૂપણુ શ્રુદિભદ્ર બૂજંગ,
દોશા મનિ વચ્ચીઓ નવરચિરચ્ચીઓ ઉદચ્ચીઓ અનંજ;
વેશ્યા કિદ આર દોરિ ધન ખાધી લાધી વાહ વિશેષ,
વેરાગિ વલિઓ સમરણિ લાલીઓ કદિઓ સુનિવર વેષ. ૧૭

ચોમાસઈ લાગઈ મુનિવર માગઈ આગઈ જિહાં મનરંગ,
તે કોશામંદિરિ ષડરસ જિમરયું દમરયું સખલ અનંગ;
સારંગાનયણી શશિહરવયણી મંડઈ નવલ ઉપાય,
વિવહરપરિ હાવલાવ કરી લાગી લાગી નિજ પતિ પાય. ૧૮
સંસાર મહાવન લીતરિ બૂલી તું લીધું આધાર,
હિર તારિ તારિ કરુણાપર સ્વામી પામીજઈ ભવપાર;
ચુરાસી જિણુહ તણી ચુવીસી તાં જપસિં સહુ નાંમ,
શ્રી થૂલીભદ્ર મુનિવર પય વંદઈ નંદઈ જાં દ્રુતાંમ ૧૯

મહાગિરિ-સુહસ્તી દ્વૌ તચ્છિણ્યૌ દશપૂર્વિણૌ ।

સુહસ્તિશિણ્યૌ જગન્મુખ્યૌ સુશિથતસુપ્રતિવદ્ધકૌ ।૨૦॥

તચ્છિણ્ય વિશિષ્ય સલક્ષણુ લક્ષત ઇંદ્રદિન્ન સૂરિંદ,
દ્વાદશમર્ધ પટ્ટિ પ્રભાકર ઉદયુ દિવસૂરિ દિણુંદ;
તત્પટ્ટિહિં સીહસૂરિ ગુરુ સમરણિ કુમરણિ ન મરઈ કોઈ,
જસ સીલતણાં અવદાત અનંતા વયરસ્વામિ ગુણુ જોઈ. ૨૧

ફૂલો—ખાલપણુઈ આકર્ષિયા, નાગલોક ભૂપીઠ;

છાંત્રતણી તે પઠઈ, ઇચ્છુ કવણુ ગુરુ દિઠ. ૨૨

વિકરાલ કાલ હકાલ હુકઈ માંણુ મૂંકઈ નરવરા;
અતિ અન્ધ પશુવધ લોક મંડઈ કે વિછંડઈ પુરવરા;
દશ પુન્નદ્વારહ કરઈ સારહ વાહર તવ વેગિ અડઈ,
મુખવસ્ત્રિકોપરિ સંધ રાપિઅ દેસિ ઉત્તમે હડવઈ. ૨૩
તાસ પટ્ટિવાદી સિરિ સ(મ)લ્લહ, ગુડધૃત વલ્લા જિંમતુ કુલ્લહ;
ગી વિમાણુગયણુ-ગછઈ, છઠઈ માસિ જ ઉત્તર પુછઈ. ૨૪

ગુરુલાલ જાણી નયર સોપારક પધારીયા,

દ્વર્લિંક્ષ ડરતા મરણુ કરતા અતુર ખંધવ તારીયા;

શ્રી અદ્ર સિઉ નાગેંદ્ર નિર્વૃતિ શાખ વર વિદ્યાધરી,

તે વયરસેન મુણિંદ થપિય અતુર શાખા વિસ્તરી. ૨૫

ફૂલો—તપાગચ્છ સુરતરુ સમુ, અંદ્રગચ્છ સુવિશાલ;

અમિઅ સરિસ દ્વલ દખવંઈ, અંદ્રસૂરિ ચુ સાલ. ૨૬

યોગ્ય બનાવ્યો હતા. તેમની પાટે અનુક્રમે આં વિજયસિંહ આં દેવભદ્ર આં ધર્મધોપસૂરિ, આં શીલભદ્ર (આં પરિપૂર્ણદેવ), આં વિજયસેન, આં ધર્મદેવ, આં ધર્મચંદ્ર, આં ધર્મરત્ન, આં ધર્મતિલક, આં ધર્મસિંહ, આં ધર્મપ્રભસૂરિ થયા છે.

પૃષ્ઠ ૪૦, કંડી ૨ : પૂર્ણતલ્લગચ્છ પટ્ટાવલી-

૧ આગ્રદેવસૂરિ, જે નિત્ય વિહારી હતા.

૨ આં દત્તસૂરિ, જે રાજઓથી સેવાતા હતા.

૩ આં યશોભદ્રસૂરિ. તેઓ વાગડદેશના રત્નપુર નગરના રાજા હતા. તેમણે ડિંકુઆણા જઈ ત્યાં ચોવીશ દેવકુલિકાવાળું મોટું જિનાલય બનાવી આં દત્તસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. શાસ્ત્રાભ્યાસ કરી આચાર્યપદ મેળવ્યું. વૃદ્ધાવસ્થામાં ગિરનાર તીર્થમાં જઈ ૧૩ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું. તેમને ઘણા રાજાઓ ગુરુ તરીકે માનતા હતા.

૪ આં પ્રહુમ્નસૂરિ. તેમણે 'દાણુય-પગરણુ' બનાવ્યું.

૫ આં ગુણુસેનસૂરિ. તેઓ સિદ્ધાંતવિશારદ નૈઋત્યશીલધારી અને મોટા ઈન્દ્રિયજેતા હતા. તેમની પ્રેરણાથી વાદિવેતાલ આં શાંતિસૂરિએ ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર પર 'શિષ્યદિતા' નામની ટીકા રચી હતી.

૬ આં દેવચંદ્રસૂરિ. તેઓ નવાંગીટીકાકાર આં અભયદેવસૂરિના સહોદર હતા અને આં ગુણુસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લઈ શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી તેમની પાટે આવ્યા હતા. તેમણે સં. ૧૧૪૬માં 'દાણુગપગરણુ' પર ટીકા, સં. ૧૧૬૦માં 'સંતિનાદચરિય' ગ્રં. ૧૨૧૦૦, અપભ્રંશભાષામાં 'મુલસા-કપાણુ' કડવક ૭, તથા 'કાલિકાજ્ઞકદા' ગ્રં. ૩૬૦ રચ્યાં છે.

૭ કં. સં. આં શ્રીહૃમચંદ્રસૂરિ. તેઓએ ગૂર્જરચક્રવર્તી મહારાજા કુમારપાળને ઉપદેશ આપી જૈન રાજા બનાવ્યો. અનેક ગ્રંથોની રચના કરી.

૮ આં રામચંદ્રસૂરિ. તેમણે 'નલવિલાસ નાટક, દ્રવ્યાલંકાર-સવૃત્તિ, નાટ્યવર્ણણુ-સવૃત્તિ, સત્યહરિશ્ચંદ્ર નાટક, નિર્ભયભીમવ્યાયોગ, રાઘવાબ્યુદય, યાદવાબ્યુદય, મલ્લિકામકરંદ, રોહિણીમૃગાંક, વનમાલા, કુમાર વિહારશતક, 'મુધાકલશ' હૈમીન્યાસ, યત્રીશીઓ, સ્તોત્રો, સ્તવનો, ઈત્યાદિ ૧૦૦ ગ્રંથો રચ્યા છે.

પૂર્ણતલ્લગચ્છમાં આં વધંમાનસૂરિ શિષ્ય આં શાંતિસૂરિ થયા છે. તેમણે વિવિધ કંડીન સંસ્કૃત ગ્રંથો પર ટીપ્પન-ટીકાઓ રચેલી છે.

પૃષ્ઠ ૪૨, કંડી ૨ : ચાહીરી :

અહીં આં હેમચંદ્રસૂરિના પિતાનું નામ 'આચિક' અને માતાનું નામ 'આહીરી' જણાવેલ છે. પરંતુ 'પ્રભાવકચરિત્ર' વગેરેમાં તેમની માતાનું નામ 'પાહિની' આપેલ છે. એટલે 'પાહિની' નામ ખરાબર છે.

પૃષ્ઠ ૪૨, કડી ૧૯ : "નગનરૂપ સાંહમી રહી રે" :

અહીં સૌરાષ્ટ્રમાં નગન પદ્મણીને સામે રાખી મંત્રારાધન કર્યાનું સૂચન કરેલ છે. પરંતુ 'પ્રભાવકચરિત્ર'માં આ ઘટનાનો આ રીતે ઉલ્લેખ નથી. તેમાં તો જણાવ્યું છે કે, સોમચંદ્ર મુનિએ ગીતાર્થની અનુમતિથી ગિરનાર પર નાસિકાના અગ્રભાગે દષ્ટિ સ્થાપી ધ્યાન કર્યું. આથી તેમને સરસ્વતી દેવીએ પ્રત્યક્ષ થઈ ઇચ્છિત વરદાન આપ્યું. વળી 'વીરવંશાવલી'માં લખ્યું છે કે, આં દેવચંદ્રસૂરિ, ઋષિ સોમચંદ્ર અને આં મલયગિરિજાએ ત્રણેએ કુમારિયા ગામમાં ભંડુપ્રભદેવના દેરાસરના ભોંયરામાં દિગમ્બર થઈ સામે નગન પદ્મણીને ઊભી રાખી. તેણીના સ્વામી શ્રીમાળા શેઠને હાથમાં નાગી તલવાર આપી અને વિકાર થાય તો તેનું માથું કાપી નાખવું એવી ભલામણ કરી ધ્યાન કર્યું. આથી મંત્રાધિષ્ઠાયક દેવ હાજર થયો અને તે ત્રણેને અનુક્રમે ૧ વીરવચ્ચ થશે, રાખને પ્રતિભોધ કરી શકશે. ૨ અને ૩ સિદ્ધાંતની ટીકા બનાવી શકશે એવા વરદાન આપી આલ્થો ગયો. ત્યાર પછી આં દેવચંદ્રસૂરિ શિષ્ય સાથે વિહાર કરી ગિરનાર પધાર્યા.

પૃષ્ઠ ૪૬, કડી ૩ : "તીન તવા શુરે વેધિયા" :

અહીં શુરુજીએ ત્રણ લોહાના તવા વીંધ્યાનું સૂચન છે. પરંતુ આ ઘટના 'પ્રભાવકચરિત્ર' વગેરેમાં મળતી નથી. એટલે આ ઘટના કેટલી સાચી છે, તેનો નિર્ણય થઈ શકે તેમ નથી.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૨૫ : "બારસેહે યોગણુપચાસમે રે" :

અહીં ૪૦ સં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિનો સ્વર્ગ સંવત સં ૧૨૪૯ બતાવ્યો છે, તે ખરાબર નથી, સં ૧૨૨૯ જોઈએ.

પૃષ્ઠ ૫૧ કડી ૨ : અંચળગચ્છ પદાવલી :

(૩૫) આં ઉદ્યોતનસૂરિથી વડગચ્છ કહેવાયો. (૩૬) આં સર્વદેવસૂરિ, તેઓ શંખેશ્વર તીર્થમાં વધુ રહેતા, તેથી તેમનો 'શંખેશ્વરગચ્છ' કહેવાયો. (૩૭) આં પદ્મદેવસૂરિ. તેઓ આં સર્વદેવસૂરિના લઘુ શુરુભાઈ હતા.

(૩૮) આં ઉદ્યપ્રભસૂરિ. આ સમયથી કુલશુરુઓએ જોનોની વંશાવલી લખવાની શરૂઆત કરી. આ આચાર્ય અનેક કુટુંબોને પ્રતિભોધી જોન બનાવ્યા હતા. આ સમયે શંખેશ્વરગચ્છમાં નાણાનો 'નાણકગચ્છ' અને નાડોલનો 'વલભીગચ્છ' એક બે ભાગ પડ્યા.

(૩૯) આં પ્રભાનંદસૂરિ. 'વીરવંશાવલી'માં આ આચાર્યનું નામ મુચ્ચું નથી. આ નાણકગચ્છના આદિ આચાર્ય છે. (૪૦) ધર્મચંદ્રસૂરિ. (૪૧) આં વિનયચંદ્રસૂરિ. (૪૨) આં ગુણસાગરસૂરિ. (૪૩) આં વિનયપ્રભસૂરિ. (૪૪) આં નરચંદ્રસૂરિ. (૪૫) આં વીરચંદ્રસૂરિ. તેઓ પાલખીમાં ખેસતા હતા. વઢવાણમાં સ્વર્ગે ગયા.

(૪૬) આં જયસંઘસૂરિ તેમના ગુરુ ભાષ તિલકમુનિથી પાટણમાં 'તિલકશાખા' નીકળી.

(૪૭) આં આર્યરક્ષિતસૂરિ. તેમનો સં. ૧૧૩૬માં દંત્રાણમાં જન્મ, સં. ૧૧૪૬માં દીક્ષા, સં. ૧૧૫૯માં સૂરિપદ, સં. ૧૧૬૯માં ભાક્ષેજમાં ફરી વાર સૂરિપદ, અને સં. ૧૨૩૬માં પાવાગઢમાં સ્વર્ગ. તેમનું ખીલું નામ ઉં વિનયચંદ્ર પણ હતું. તેમણે ૨૧ ઉપવાસ કરી કાલીને આરાધી સં. ૧૧૬૯માં ૭૦ ખેલ પ્રણી 'વિધિપક્ષમચ્છ' સ્થાપ્યો. જેનું સં. ૧૨૧૮માં 'અંચળગચ્છ' એવું ખીલું નામ પડ્યું. પાવાગઢની દેવી મહાકાલી આ ગચ્છની અધિષ્ઠાયા હતા. આ આચાર્ય અનેક જૈન ગોત્રો યનાવ્યા છે.

(૪૮) આં જયસિંહસૂરિ આં વાદી દેવસૂરિએ દિગમ્બર વાદી બં કુમુદચંદ્રને જીત્યો ત્યારે આ આચાર્ય તેઓના સદયોગી હતા. તેમના ઉપદેશથી હસ્તિકુંડીના રાજાએ સં. ૧૨૦૮ માં પોતાના નગરમાં બં મહા-વીરરામીનું ભવ્ય મંદિર કરાવ્યું હતું. આ સમયે સં. ૧૨૧૭થી 'હર્ષ-શાખા' નીકળી. આ આચાર્યે ઘણા નવા જૈનો યનાવ્યા છે અને જુદા જુદા ગ્રંથો ઉપર ટીકા રચી છે.

(૪૯) ધર્મધોષસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૨૬૮. તેમણે 'શતપદી' ગ્રંથ રચ્યો છે.

(૫૦) મહેંદ્રસૂરિ. તેમણે પ્રાકૃતમાં 'તીર્થમાલા' તેની ઉપર ૩૦૦૦ શ્લોકપ્રમાણ ટીકા, 'શતપદીનું વિવરણ' અને 'ગુરુગુણપટ્ટનિશિકા' વગેરે ગ્રંથો યનાવ્યા છે.

(૫૧) સિંહપ્રભસૂરિ. તેમનો સં. ૧૨૮૩માં જન્મ, સં. ૧૨૪૧ માં દીક્ષા, સં. ૧૩૦૯માં સૂરિપદ અને સં. ૧૩૧૮માં સ્વર્ગ.

(૫૨) આં અનિતસિંહસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૩૩૯. (૫૩) આં દેવેંદ્રસૂરિ. (૫૪) આં ધર્મપ્રભસૂરિ. (૫૫) આં સિંહતિલકસૂરિ. (૫૬) આં મહેંદ્રપ્રભસૂરિ.

(૫૭) આં મેરુતુંગસૂરિ. તેમણે સં. ૧૪૩૮માં 'અંચલમચ્છની પટ્ટા-વલી' યનાવી. તેમજ 'ખાલખોષ વ્યાકરણ, ભાવકર્મ પ્રક્રિયા, શતકમાધ્ય

જૈન મેધદૂત, નમુત્યુષ્ ટીકા, સુત્રાદિકથા, ઉપદેશમાલાની ટીકા વિચાર-
શ્રેણી' વગેરે બનાવ્યા છે. આ સમયમાં 'શેખરશાખા' નીકળી.

(૫૮) જ્યકીર્તિસૂરિ. સ્વર્ગ સં ૧૫૦૦. આ સમયે 'કીર્તિશાખા' નીકળી.

(૫૯) જયકેસરિસૂરિ. સ્વર્ગ સં ૧૫૪૨. (૬૦) સિદ્ધાંતસાગરસૂરિ.
સ્વર્ગ સં ૧૫૬૦. (૬૧) ભાવસાગરસૂરિ. (૬૨) શુણ્વનિધાનસૂરિ.

(૬૩) ધર્મભૂતિસૂરિ. તેમણે સં ૧૬૧૪માં શત્રુંજય ઉપર ક્રિયોદ્ધાર
કયો. તેમણે પાવાપુરી, સમેતશિખરજી વગેરે યાત્રાઓ કરી હતી. તેઓ
આગરા ધણીવાર પધાર્યા હતા. તેમના ઉપદેશથી લોઢાસંધપતિ કુંરપાલ
સોનપાલે આગરામાં જે મંદિર તથા ઉપાશ્રય વગેરે બનાવ્યા હતા.
સ્વર્ગ સં ૧૬૭૦.

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ. તેમના ઉપદેશથી શેઠ વર્ધમાન પદ્મસિંહ,
શેઠ રાયસિંહ વગેરેએ જામનગરમાં વિશાળ જિનાલયો બનાવ્યાં. આ
આચાર્યે સં ૧૬૭૧ના વૈ ૦ સુ ૦ ડના દિવસે આગરામાં શેઠ કુંરપાલ અને
શેઠ સોનપાલનાં જે દેરાસરોમાં બં શ્રેયાસનાથ અને બં મહાવીરસ્વામી
વગેરે ભૂતિઓની અંજનશલાકા પ્રતિષ્ઠા કરી. આગરામાં અંચલગચ્છનો
ઉપાશ્રય કરાવ્યો અને પૂર્વદેશની કલ્યાણક ભૂમિઓનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો.
આગરાની ઉક્ત જિન પ્રતિમાઓની ગાદીમાં બાદશાહ જહાંગીરનું નામ
હતું. આ માટે કોઇના બંબેરવાથી બાદશાહને ગુસ્સો ચડ્યો, જેને યુક્તિ-
પૂર્વક સમજાવી શાંત કરવામાં આવ્યો હતો. તેઓ સં ૧૭૧૮ ની અખા-
ત્રીને સ્વર્ગે ગયા.

(૬૫) અમરસાગરસૂરિ. તેમણે સં ૧૬૯૧માં 'વર્ધમાન-પદ્મસિંહ
ચરિત્ર' બનાવ્યું.

(૬૬) વિદ્યાસાગરસૂરિ. (૬૭) ઉદયસાગરસૂરિ. (૬૮) કીર્તિસાગરસૂરિ.
(૬૯) પુણ્યસાગરસૂરિ. (૭૦) રાજેન્દ્રસાગરસૂરિ. (૭૧) મુક્તિસાગરસૂરિ.
(૭૨) રત્નસાગરસૂરિ. (૭૩) વિવેકસાગરસૂરિ. સ્વં સં ૧૬૪૮. (૭૪)
બં જિનેન્દ્રસાગરસૂરિ.

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ. સ્વર્ગ સં ૧૭૧૮, (૬૫) મહોં
રત્નસાગરજી, (૬૬) ઉં મેધસાગરજી, (૬૭) ઉં વૃદ્ધિસાગરજી, (૬૮)
ઉં હીરસાગરજી, (૬૯) પં સહજસાગર, (૭૦) પં માનસાગર, (૭૧)
પં રત્નસાગરજી, (૭૨) પં ક્તોહસાગરજી, (૭૩) શ્રીદેવસાગરજી, (૭૪)

શ્રીસ્વરૂપસાગરજી, (૭૫) મુનિ શ્રીગૌતમસાગરજી. તેમણે સં. ૧૯૪૬માં પાલીમાં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. તેઓ આજ વિદ્યમાન છે.

(' અંચલગચ્છીય મોટી પટ્ટાવલી ' વગેરે)

પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૯ અને પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૩ : પટ્ટકલ્યાણક્રમત તથા ખરતરગચ્છ પરંપરા—

(૧) આં બિનવલ્લભસૂરિ. તેમણે છ કલ્યાણક્રમની પ્રરૂપણા કરી. સ્વ. સં. ૧૧૬૭, (૨) આં બિનદત્તસૂરિ. તેમનાથી સં. ૧૨૦૪ 'ખરતરગચ્છ' શરૂ થયો. (૩) આં બિનચંદ્રસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૨૨૩, (૪) આ. બિનપતિ-સૂરિ, (૫) આં બિનેશ્વરસૂરિ, (૬) આં બિનપ્રબોધસૂરિ, (૭) બિન-ચંદ્રસૂરિ, (૮) આં બિનકુશલસૂરિ, (૯) આં બિનપદ્મસૂરિ, (૧૦) આં બિનલબ્ધિસૂરિ, (૧૧) આં બિનચંદ્રસૂરિ, (૧૨) આં બિનોદયસૂરિ, (૧૩) આં બિનરાજસૂરિ, (૧૪) આં બિનભદ્રસૂરિ, (૧૫) આં બિનચંદ્રસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૫૩૦, (૧૬) આં બિનસમુદ્રસૂરિ, (૧૭) આં બિનહંસસૂરિ, (૧૮) આં બિનભાણિકચસૂરિ, (૧૯) આં બિનચંદ્રસૂરિ. જન્મ સં. ૧૫૯૫, આં સં. ૧૬૧૨, સ્વ. સં. ૧૬૭૦, (૨૦) આં બિનહંસસૂરિ, (૨૧) આં બિનરાજસૂરિ, (૨૨) આં બિનરત્નસૂરિ, (૨૩) આં બિન-ચંદ્રસૂરિ, (૨૪) આં બિનસુખસૂરિ, (૨૫) આં બિનભક્તિસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૮૦૪, (૨૬) આ બિનલાભસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૮૩૪, (૨૭) આં બિન-ચંદ્રસૂરિ, સ્વ. સં. ૧૮૬૫, (૨૮) આં બિનહંસસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૮૯૨, (૨૯) આં બિનસૌભાગ્યસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૯૧૭ (૩૦) બિનસિંહસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૯૩૫ બીકાનેર, (૩૧) બિનચંદ્રસૂરિ, (૩૨) બિનકીર્તિસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૪ : 'આગમિકગચ્છ' તેની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૫૮માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૫ : 'કવલાગચ્છ'

કવલાગચ્છ તે 'ઉપકેશગચ્છ'નું બીજું નામ છે. તેની પટ્ટાવલી પૃષ્ઠ ૧૯૩ માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૪ : "પડવાઇસૂરિ" :

પડવાઇસૂરિની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૮૬માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૭ : "ગદ્દધયા" :

જૂનાં શહેરો દટ્ટણપટ્ટણ ચર્ચ ગયા હોય ત્યાંથી ગધેડાની છાપવાળા જૂના સિક્કા નીકળે છે, જે "ગદ્દધયા" તરીકે ઓળખાય છે. અને આ

સિદ્ધાઓ ગર્દભસેનના છે એવી ક્ષોધમાન્યતા છે. આહેડના ટીલાઓમાંથી અંથકારના સમયે ગદ્ધયા મળતા હતા; એમ આ ઉદ્દેશ પરથી સમજી શકાય છે.

પૃષ્ઠ ૫૩, ઢાળ ૨૪ : વસ્તુપાલ (ભાષાવાર્તિક) :

આ ઘટનામાં કુમારદેવીએ વિધવાવિવાહ કર્યાનું સ્મયન છે : પરન્તુ તે વાત વસ્તુપાલના સમકાલીન વિદ્વાનોના કોઈ અંચમાં લખાયેલ નથી. જેમકે—કવિ સોમેશ્વરકૃત 'કીર્તિકૌમુદી' અને 'સુરથોત્સવ'ના ઉલ્લેખ સર્ગ, 'ઉલ્લાસરાધવ'ના સર્ગાન્ત શ્લોકો (સં ૧૨૮૨), 'ગિરનાર પ્રશસ્તિ' 'આખૂ પ્રશસ્તિ' (સં ૧૨૮૮) આં જયસિંહસંસ્કૃત 'હમ્મીરમદમદન', 'વસ્તુપાલ પ્રશસ્તિ કાવ્ય,' આં ઉદયપ્રબંધકૃત 'ધર્માન્યુદયકાવ્ય', 'સુકૃતકીર્તિકલ્પલિની' અરિસિંહકૃત 'સુકૃતસંકીર્તન' (સં ૧૨૮૫), આં બાલઅંદ્રકૃત 'વસંતવિલાસ કાવ્ય,' આં જિનઅભકૃત 'તીર્થકલ્પ,' આં રાજશેખરકૃત 'અતુર્વિંશતિ પ્રબંધ' સં ૧૪૦૫, આં જિનહર્ષકૃત 'વસ્તુપાલચરિત્ર' સં ૧૪૯૭ વગેરે, વગેરે.

મંત્રી વસ્તુપાલની વંશાવલી :

(૧) પોરવાડ મંત્રી અંડપ, (૨) મંત્રી અંડપ્રસાદ, (૩) મંત્રીશ્વર મંત્રી સોમ, મંત્રી સોમ તે સિદ્ધરાજનો કોપાધ્યક્ષ હતો. તે અરિહંત ભગવાન, આં હરિભદ્ર અને ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજને જ માનતો હતો. તે ધર્મપ્રિય, શુણ્ણવાન, વિદ્વાન અને દાની હતો. તેને સીતા નામે પત્ની હતી: (૪) આસરાજ. તે દંડપતિ આજૂની પુત્રી કુમારદેવીને પરણ્યો. તેને ૧. લુણિગ, ૨. માલદેવ, ૩. વસ્તુપાલ, ૪. તેજપાલ, એમ ૪ પુત્રો અને જલૂ, માળિ, સાળિ, ધનદેવી, સોહગા, વયજૂ, અને પરમલ, એમ ૭ પુત્રીઓ હતી. માલદેવને લીલાદેવી તથા પ્રતાપદેવી પત્ની અને પુત્ર પૂર્ણસિંહ, પુત્રવધૂ આલહણુદેવી અને પૌત્ર પેચડ હતો. મંત્રી વસ્તુપાલને પત્ની લીલાદેવી અને વેળલદેવી, પુત્ર જૈત્રસિંહ. મંત્રી તેજપાલને પત્ની અનુપમાદેવી અને સુહડાદેવી. અનુપમાદેવી પુત્ર લૂણસિંહ. સં ૧૨૯૬માં ભરચનો હાકેમ હતો. તેને પત્ની રચણુદેવી લખમાદેવી અને પુત્રી ગહીરીદેવી હતાં. તેજપાલને સુહડાદેવીથી પુત્ર સુહડ અને પુત્રી જહિલા નામે હતાં. સુહડસિંહને પત્ની સુહડાદેવી અને સુલખણુદેવી હતાં, તેજપાલનું સં ૧૩૦૮માં ચંદ્રમાં મૃત્યુ થયું. (૫) મંત્રી વસ્તુપાલ, પત્ની લીલાદેવી. તે બહુ બુદ્ધિશાળી હતી. અને વેળલદેવી, (૬) લીલાદેવી પુત્ર જત્રસિંહ, સં ૧૨૭૯માં ખંભાતનો

મુખે હોતો. તેમની પ્રાર્થનાથી આં બાલ્યદે 'વશંતવિલાસમદાદાવ્ય' બનાવ્યું, અને ખંભાતમાં આં જયસિંહસૂરિદ્વિત 'દમ્ભીરમદમદન-નાટક' બજવાયું. વિશ્વલદેવ રાજ્યએ તેને પેટલાદનો મુખે નીમ્યો હતો. તેણે મંત્રી તેજપાલના મૃત્યુ રથાને ચંદુરમાં મોટું દેરાસર, તલાવ, ધર્મશાળા અને દાનશાળા બનાવ્યાં હતાં.

('વસ્તુપાલયરિત્ર, વશંતવિલાસ, જૈનસત્યપ્રકાશ વ૦ ૨ પૃ૦ ૬૭ વગેરે)

તે સમયે મંત્રી પત્નીઓ મારે પણ મહં શબ્દ વપરાતો હતો, જેનો ઉદ્દેશ્ય આ પ્રમાણે મળે છે.

સં ૧૨૧૩ વર્ષે પોષ શુક્લ ૧૩. મહં શ્રીમનુપમાદેવ્યા આત્મથેયોર્ય શ્રીઓઘનિર્યુક્તિપુસ્તકં શ્રીમદનચંદ્રસૂરિભ્યઃ પ્રદત્તં ।

('જન લીટરેચર એન્ડ દિક્શોનરી, પ્રચરિત સંગ્રહ', ભા. ૧ પૃના)

દંડપતિ આજીની વંશાવલી :

પ્રાગ્વાટવંશમાં (૧) સામંતસિંહ, (૨) શાંતિ, (૩) બ્રહ્મનાગ, (૪) નાગડ (૪) દંડપતિ આજી.

મંડેરપુરમાં પોરવાડ (૧) આજી, (૨) આસડ, (૩) ચંડસિંહ, (૪) પેથડ. પેથડે મંડેરક, પાટણ અને વીળપુરમાં મંદિર કરાવ્યાં, પ્રતિમાઓ ભરાવી, આજી ઉપર બં નેમિનાથ ચૈત્યનો છુણોદ્ધાર કરાવ્યો, સિદ્ધાચલ, જિરનારના સંઘ દાદયા, ખીછ ૬ યાત્રાઓ કરી. સં. ૧૨૭૭ ના દુષ્કાળમાં ઘણું દાન આપ્યું, આગમચવણમાં ઘીર ગોત્તમના નામે ચાંદી ટંક મૂક્યા. આં સત્યસૂરિના ઉપદેશથી ૪ ગ્રંથ બંગારો લખાવ્યા, નવ ક્ષેત્રે ધન વાવર્યું. (૫) પદ્મ, (૬) લાણુ, (૭) આદ્યુ, (૮) મંડલિક, (૯) વ્યવહર, (૧૦) પર્વત, (૧૧) દાન્ડા. દાન્ડાએ સં. ૧૫૭૧માં આગમિક આં વિવેકરત્નને 'પ્રશ્નવ્યાકરણ વૃત્તિ' વહોરાવી. સં. ૧૫૭૬ માં ગંધારમાં 'અંબુદ્રીપચૂર્ણ' લખાવી.

('પ્રચરિતસંગ્રહ' ભા. ૧ પૃના.)

'નાગેન્દ્રમઘ' પરંપરા :

(૧) આં મહેન્દ્રસૂરિ, (૨) આં શાંતિસૂરિ, (૩) આનંદસૂરિ. અમરચંદ્રસૂરિ. આ બંને આચાર્યો બાલપણથી સમર્થ વાદી હતા. ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહ તેઓને બચપણથી જ વ્યાઘ્રશિશુ તરીકે સંબોધતો હતો. (૪) આં હરિભદ્રસૂરિ; જેઓ દલિલાલ ગૌતમ તરીકે પ્રસિદ્ધ હતા. (૫) આં વિજયસેનસૂરિ. તેઓ પ્રખર વક્તા હતા. પંચાસર પાર્શ્વનાથના તીર્થમાં તેઓ ઉપદેશ દેતા હતા. તેમની વાણી અમોઘ મનાતી હતી. મંત્રી

વસ્તુપાલ-તેજપાલ તેમના ઉપાસક હતા. (૬) આં ઉદયપ્રભાસુરિ તેમણે 'સંધપતિચરિત્ર' શ્લો. ૫૨૦૦, 'આરંભસિદ્ધિ-ગ્રંથ' 'સુકૃત કલ્પોલિની' 'નેમિનાથ ચરિત્ર', 'પડશીતિ-ટિપ્પણ', 'કર્મસ્તવ-ટિપ્પણ' અને ઉપદેશમાલાની 'ઉપદેશકર્ણિકા-વૃત્તિ' બનાવ્યાં છે. મંત્રી વસ્તુપાલે સં. ૧૨૬૦ એ. શુ. ૧૧ ના દિવસે ખંભાતમાં 'સંધપતિ ચરિત્ર' યાને 'ધર્મોચ્ચુદય મહાકાવ્ય' લખાવ્યું હતું. (૭) આં મલ્લિષેણસુરિ, તેમણે 'સ્વાહવાદમંજરી' રચી.

પૃષ્ઠ ૫૬, ઢાળ ૨૪ : ભાષાલેખ : જૂનાં ખેડા વગેરેની યાદી સાલવારીના ક્રમે નીચે મુજબ છે. ખીજાં છુટક પાનાંઓમાં જે મતાંતર મળે છે તે સાથેસાથ ()માં આપેલ છે.

ઉજેણ, ભરૂચ, પાલી, અજમેર, દિલ્લી, ભિન્નમાલ, બલોર, તેનું ખીજું નામ સોનગઢ, ચિતોડ, કાલંદ્રી-સિરોહી પાસે કાલંદ્રી છે, તેમાં જરાસંધનો જરાકુમાર બળા મૂઓ. પીરાણપટ્ટન, લાહોર, મેવાડમાં ત્રંબાવતી, તેનું ખીજું નામ આઘાટપુર પટ્ટણ, ત્રીજું નામ આહોડ, એ ત્રણે એક જ નામ છે, ખંભાત, રાયચલ, ચંપા, પાવા, રાજગૃહી, પાડલિપુર, તેનું ખીજું નામ પટ્ટણ, મુનાડો, જે મુપદીનું ગામ છે. વિમલાપુરી, જ્યાં ચંદ રાજ પરણ્યો, તેનું ખીજું નામ વલ્લભીપુર, જ્યાં દેવધિગણી ક્ષમાશ્રમણુએ પુસ્તકો લખ્યાં. તેનું ત્રીજું નામ વળા, ચમારડી, જે આજે વર્તમાન છે. ધડર, પ્રહાની ખેડ, વૈરાટ, તેનું ખીજું નામ ધોલકું, ભરતપુર, ડીગ.* તે જૂનાં ખેડાં છે.

કલજુગના સં. ૨૬૦૦ બ. મહાવીર તથા શ્રેણિક રાજ થયા.

શહેરોની સાલવારી :

સં. ૩૪૮ લાહોર વસ્યું.

(સં. ૩૦૩ મુંજપર) (સં. ૪૦૪ શંખેશ્વર ગામ)

સં. ૫૦૦ પાલણસિંહ ચૌહાણે પાલનપુર વસાવ્યું હતું, તે નાશ પામ્યું એટલે સં. ૧૦૧૦માં પાલણસિંહ પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું. (સં. ૪૦૭).

(સં. ૫૫૧ વડનગર વસ્યું).

સં. ૫૧૫ ઉજેણીઘાટમાં ભોજરાજ થયો. (સં. ૭૭૧)

સં. ૫૫૩ થરો વસ્યો. (સં. ૫૩૫ નાડોલ વસ્યું)

* ભરતપુરથી ૨૪ માઈલ ડીગ છે.

- (સં. ૬૦૯ ચિત્રાગદ મોરીએ ચિત્તોડ વસાવ્યું.)
- શુભ સં. ૧૯૧ બાપા રાહલે મોરીને મારીને ચિત્તોડ લીધું.
- સં. ૬૯૪ લાહોરમાં મોંડવગઢ વસાવ્યો.
- સં. ૭૧૧ છદ્રસિંહ રાહોડે છંડર પાસે ખેડ વસાવી, ખેડમ્યા બ્રાહ્મણ થયા.
- સં. ૭૧૨ ચિરાદ સોલંકીએ ચરાદ વસાવી (૧૦૧)
- સં. ૭૨૭ પારકર વસ્યો (સં. ૧૫૧).
- સં. ૭૮૧ સીંભર વસી. (સં. ૭૯૭ વડોદ વસ્યું.)
- સં. ૮૦૧ રાવ પહાડદેજીએ મોંડોવર વસાવ્યો. (સં. ૧૧૦૦ નાહડરાવે મોંડોવર ફરી વસાવ્યો)
- સં. ૮૦૨ વનરાજ આવડે પાટણ વસાવ્યું. (સં. ૮૦૨ મહા શુદ્ધિ ૭ શનિવારે પાટણ વસ્યું) (સં. ૮૦૨ વૈ. શુ. ૬ વીરસેને પાટણ વસાવ્યો, જેનું બીજું નામ પીરાણપટ્ટન નરસમુદ્ર છે)
- સં. ૮૦૨ ઉપલદે પરમારે શ્રીમાલનગરથી બીડીને સ્વર્ણગઢ વસાવ્યો. (સં. ૮૦૪ વડોલી વસી.)
- સં. ૮૦૬ રાવ હમીરે હમીરગઢ વસાવ્યો.
- સં. ૮૧૨ મુલતાન વસી.
- સં. ૮૨૬ વૈ. શુ. ૧૩ પાંડવોએ પ્રથમ દિલ્લી વસાવી હતી અને પછી તુઝરે વ્યાસ જમતનું મુહૂર્ત લઈ ત્યાં જ ફરીવાર દિલ્લી વસાવી
- સં. ૧૨૦૨ સુધી તુઝર પાતસાહી રહી. પછી ચૌહાણ પાતસાહી થઈ. (સં. ૬૭૮, સં. ૭૦૭, સં. ૮૦૬). (સં. ૮૦૬ વૈ. શુ. ૧૩ અનંગપાલ તુઝરે દિલ્લી વસાવી.)
- સં. ૮૩૪ પરમારે આણુજનો કોટ કરાવ્યો. પરમાર પછી ચૌહાણે લીધો. રાવ લાખણુદેને ધેર દેવી આવી ત્યારથી તે દેવડા-ચૌહાણ કહેવાયા.
- સં. ૯૦૨ રાવલે ચિત્તોડનો કોટ ફરીવાર કરાવ્યો. (સં. ૯૦૨ અમરસિંહ રાણાએ ચિત્તોડગઢ વસાવ્યો, તેનો ગઢ કરાવ્યો.)
- સં. ૯૨૭ બીજાપુર વસ્યું.
- (સં. ૯૨૧ ધોલપુર-ધંધુકા વસ્યું.)
- સં. ૧૦૧૦ પાલણુસિંહ ચૌહાણે સં. ૫૦૦ માં પાલણુપુર વસાવ્યું હતું ત્યાં જ પાલણુસી પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું. પાલણુસી પરમારે જિન પ્રતિમા ગાળીને તે ધાતુનો આણુ ઉપર નાંદિયો કરાવ્યો હતો તે

પાપથી તેને ક્રોધ થયો. તેના નિવારણ માટે આં શીલધવલસૂરિના ઉપદેશથી પદ્મવિયા પાર્શ્વનાથની સોનાની પ્રતિમા કરાવી, પાલનપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૦૧૬ ભાગનગર વસ્યો.

સં. ૧૦૨૦ સિવસિંધ રાઠોડે સિવાણી વસાવ્યો.

સં. ૧૦૬૪ જૂનનગર વસાવ્યો (સં. ૧૨૧૧).

(સં. ૧૦૭૭ ભોજ પરમારે નારાયણગઢ વસાવ્યો.)

(સં. ૧૦૭૮ નાહડ પડિહારે નાગોર વસાવી.)

સં. ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આણુ ઉપર દેહરા કરાવ્યાં. (સં. ૧૦૮૮ શેત્રુંજે વિમલવસહી કરાવી.)

સં. ૧૧૧૨ સિદ્ધરાજ જયસિંધે સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો વસાવ્યો.

સં. ૧૧૧૩ સાચોર જૂનો ખેડો હતો, તેને સાતલ પાતલ ચઢુઆણે ફરી વસાવ્યો.

સં. ૧૧૧૪ આંળા કછવાહે આંખેર વસાવી.

(સં. ૧૧૧૫ વડોદરું વસ્યું.)

સં. ૧૧૧૭ રામસિંધ શાસોદે રામપુર વસાવ્યો.

(સં. ૧૧૨૧ વીશનગર વસ્યું.)

સં. ૧૧૩૫ પૃથ્વીરાજ ચૌહાણનો મહામંત્રી કેશવદાસ નાગોરમાં થયો. (સં. ૧૧૧૫ વૈ. શુ. ૩ પૃથ્વીરાજના મંત્રીએ જે સ્થાને ગાડર-સિંહ બેગા ખેડેલા જોયા ત્યાં નાગોર વસાવ્યો.)

સં. ૧૧૬૯ (૧૧૯૬) પાહાડસિંધ હાડે છુંદી વસાવી.

સં. ૧૧૮૧ ફલવર્ધિ પાર્શ્વનાથની સ્થાપના.

(સં. ૧૧૮૪ સિદ્ધરાજે સિદ્ધપુર રુદ્રમહેલ બનાવ્યો.)

સં. ૧૨૦૨ દિલ્લીમાં ચઢિહાણ પાતશાહી થઈ.

(સં. ૧૨૦૨ અઢૈયાસારે અજમેર વસાવ્યું. સં. ૧૩૦૦ અજમેરમાં વિસલદેવ રાજ થયો.)

સં. ૧૨૧૨ રાવલ જેસાળએ જેસલમેર વસાવ્યું (સં. ૧૨૧૨ આં. વં. ૧, આં. વં. ૧૨)

સં. ૧૨૧૫ જગડુઓ હુઓ (સં. ૧૨૧૩, ૧૨૧૪, ૧૨૧૫.)

સં. ૧૨૧૫ બહાડદે રાઠોડે બહાડમેર વસાવ્યો.

સં. ૧૨૨૧ પોહોઠર ઘાટના કુંડપર ઢોલો પરચ્યો.

(સં. ૧૨૨૪ વીરમગામ વસ્યું.)

સં. ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો.

(સં. ૧૨૭૦ મદેઆણા વચ્ચું.)

સં. ૧૨૮૧ મદાસિંધ રોડોડે મેદવે વસાવ્યો.

સં. ૧૨૯૬ વસ્તુપાલ તેજપાલે આણુછને દેદરે કલ્લથ ચલાવ્યો.

સં. ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ તેજપાલ સ્વર્ગ.

(સં. ૧૩૦૦ રાવ દાન્દડેએ જલ્લોરમદ ઉપર સોનગિરિ ગદ દરાવ્યો, પદેથો રાગ નિજમાલથી આવેલ ધાનસિંધ હતો.)

(સં. ૧૩૧૧ ચાંદલ વચ્ચું.)

સં. ૧૩૧૮ રાવ દાન્દડેએ વ્હૂના ખેડાના સ્થાને નિજમાલ વસાવ્યું.

સં. ૧૩૩૭ અલાવડીને જલ્લોર રિલ્લો લીધો.

(સં. ૧૩૫૧ રાવ દાન્દડે સોનગિરિ ઉપર અલ્લોપ થયો. પુત્ર વીરમદેવે આપધાત હયો, તેનું માયું પાતસાદ લખ મયો અને પાતશાદની બેટી તે માયાને લખને સતી થઇ.)

સં. ૧૩૬૦ મુળા અલ્લપખાને પાટણમાં રિલ્લો, મસીદ બનાવ્યાં. આસાદીની રિલ્લો ગાંધ્યો.

સં. ૧૩૬૧ ચિતોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સનનનસિંહે સતારાનું રાજ્ય મેળવ્યું.

સં. ૧૩૭૧ કુંમરપુર વચ્ચું.

સં. ૧૩૭૩ સોનત વસી.

સં. ૧૩૮૨ પાતશાદ મુમતખાને આરણેશ્વરની સ્થાપના કરી.

સં. ૧૪૦૮ સાંગાનેર વચ્ચું (સં. ૧૦૧૨.)

સં. ૧૪૦૭ ભુરાનપુર વચ્ચું.

સં. ૧૪૨૧ રાવલ વીરસથે વાંસવાલો(ડો) વસાવ્યો.

સં. ૧૪૪૨ સદમદથાદ દેવડે શિરોદી વસાવી. (સં. ૧૪૫૨ વૈ. ૧૦ ૭)

સં. ૧૪૬૮ અદમદથાદ પાતશાદે અમદાવાદ વસાવ્યું. (સં. ૧૪૭૧ અમદાવાદ વસાવ્યું.)

સં. ૧૪૬૭ કુંભા રાણાએ કુંભજમેર વસાવ્યો. (સં. ૧૪૮૬.)

(સં. ૧૪૮૨ દક્ષિણમાં અદમદનમર વચ્ચું.)

સં. ૧૪૮૪ જેતારણ વસાવ્યો.

સં. ૧૪૯૧ રાદરો વચ્ચો.

સં. ૧૪૯૫ ધના પોરવાડે રાણપુરો દરાવ્યો. કુંભા રાણાના રાજ્યમાં રાણાણે બે થંભા દરાવ્યા.

સં. ૧૫૦૦ રાવ જોધાજીએ જોધપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૫૦૦ ફિરંગીએ સુરતનો કિલ્લો કરાવ્યો, ત્યાં થોડા લોક વસતા હતા.

(સં. ૧૫૧૧ સાંતલપુર વસ્યું.)

સં. ૧૫૧૫ જોધપુરનો કિલ્લો થયો. (સં. ૧૫૧૫ જ. શુ. ૧૧)

સં. ૧૫૧૭ પહેલાં માંધાતાએ મેડતો વસાવ્યો હતો, તે જૂનો ખેડો ઉત્તરમાં થઈ ગયો. ત્યાં રાઠોડ નરસિંહજીએ બીજી વાર મેડતો વસાવ્યો.

સં. ૧૫૪૧ કિસનસિંધજીએ કિસનગઢ વસાવ્યો.

સં. ૧૫૪૨ રાવ વીંકાજીએ વીંકાનેર વસાવ્યું. (સં. ૧૫૪૫)

(સં. ૧૫૫૪ સમી વસી.)

સં. ૧૫૮૧ મુકુંદ બ્રહ્મચારી પ્રયાગમાં દેહ હોમી, મરણ પામી, અકબર પાતસાહ થયો.

સં. ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાવ્યો.

સં. ૧૫૯૬ નવાનગર વસાવ્યો. (સં. ૧૫૯૬ રાવ જામે કચ્છમાંથી આવી નવાનગર વસાવ્યું.)

(સં. ૧૫૯૬ રાવ વિદે અમરકોટને સ્થાને મેહવો વસાવ્યો. સં. ૧૨૮૧.)

સં. ૧૬૧૬ માલખાંને માલપુરો વસાવ્યો.

(સં. ૧૬૧૯ પંવાર માલદેવે માલપુરો વસાવ્યું.)

સં. ૧૬૧૯ અકબરે આગરો વસાવ્યો.

(સં. ૧૬૧૨ અકબરે આગરો વસાવ્યું.)

સં. ૧૬૨૪ અકબરે ચિત્તોડ તોડ્યો. (સં. ૧૬૧૯.)

સં. ૧૬૨૫ રાણા ઉદેસિંધે ઉદેપુર વસાવ્યો. (સં. ૧૫૦૦).

સં. ૧૬૨૪ જહાંગીર પાતસાહ રાનેર આવ્યો, રાનેરવાસી કાટિ-ધ્વજ નાકુદાએ રાનેરથી વરિઆંવ સુધી ૩ ગાઉ કિનખાખનાં પાથરણાં પાથરી પાતસાહને શહેરમાં પધરાવ્યા. શાહ પ્રસન્ન થયો. માગવાનું કહ્યું ત્યારે નાકુદાએ હાથણીનો સંભોગ જોવાનું માગ્યું. શાહે ના કહી, જે હાથણીનો સંભોગ જોતાં તારું ધન નાશ પામશે પણ તેણે માન્યું નહીં. સંભોગ જોયો અને તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાશ પામી. પાતસાહે જહાંગીરપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો.

(સં. ૧૨૭૦ મહેસાણા વસ્યું.)

સં. ૧૨૮૧ મહાસિંધ રાઠોડે મેહવો વસાવ્યો.

સં. ૧૨૯૬ વસ્તુપાલ તેજપાસે આણુછને દેહરે દલગ ચઢાવ્યો.

સં. ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ તેજપાલ સ્વર્ગ.

(સં. ૧૩૦૦ રાવ ઠાન્દડેએ જલોરગઢ ઉપર સોનગિરિ ગઢ કરાવ્યો, પહેલો રાજા બિન્નમાલથી આવેલ થાનસિંધ હતો.)

(સં. ૧૩૧૧ માંડલ વસ્યું.)

સં. ૧૩૧૩ રાવ ઠાન્દડેએ જૂના ખેડાના સ્થાને બિન્નમાલ વસાવ્યું.

સં. ૧૩૩૭ અલાવદીને જલોર કિલ્લો લીધો.

(સં. ૧૩૫૧ રાવ ઠાન્દડે સોનગિરિ ઉપર અક્ષોપ થયો. પુત્ર વીરમહેવે આપઘાત થયો, તેનું માથું પાતસાહ લપ્ત ગયો અને પાતસાહની બેટી તે માથાને લપ્તને સતી થઈ.)

સં. ૧૩૬૦ સુથા અલપખાને પાટણમાં કિલ્લો, મસીદ બનાવ્યાં. આસાહીલીનો કિલ્લો બાંધ્યો.

સં. ૧૩૬૧ ચિત્તોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સન્નનસિંહે સતારાનું રાજ્ય મેળવ્યું.

સં. ૧૩૭૧ કુંભરપુર વસ્યું.

સં. ૧૩૭૩ સોજત વસી.

સં. ૧૩૮૩ પાતસાહ મુમતખાને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી.

સં. ૧૪૦૩ સાંગાનેર વસ્યું (સં. ૧૦૧૩.)

સં. ૧૪૦૭ છુરાનપુર વસ્યું.

સં. ૧૪૩૧ રાવલ વીરસે વાંસવાલો(ડો) વસાવ્યો.

સં. ૧૪૪૨ સહનમદ્દ દેવડે શિરોહી વસાવી. (સં. ૧૪૫૨ વૈ. ૧૦૭)

સં. ૧૪૬૮ અહમદશાહ પાતસાહે અમદાવાદ વસાવ્યું. (સં. ૧૪૭૧ અમદાવાદ વસાવ્યું.)

સં. ૧૪૬૭ કુંભા રાણાએ કુંભલમેર વસાવ્યો. (સં. ૧૪૮૬.)

(સં. ૧૪૮૨ દક્ષિણમાં અહમદનગર વસ્યું.)

સં. ૧૪૮૪ જોતારણુ વસાવ્યો.

સં. ૧૪૯૧ રાડદરો વસ્યો.

સં. ૧૪૯૫ ધન્ના પોરવાડે રાણપુરો કરાવ્યો. કુંભા રાણાના રાજ્યમાં રાણાજીએ જે થંભા કરાવ્યા.

સં૦ ૧૫૦૦ રાવ જોધાજીએ જોધપુર વસાવ્યું.

સં૦ ૧૫૦૦ ફિરંગીએ સુરતનો કિલ્લો કરાવ્યો, ત્યાં થોડા લોક વસતા હતા.

(સં૦ ૧૫૧૧ સાંતલપુર વસ્યું.)

સં૦ ૧૫૧૫ જોધપુરનો કિલ્લો થયો. (સં૦ ૧૫૧૫ જી. શુ. ૧૧)

સં૦ ૧૫૧૭ પહેલાં માંધાતાએ મેડતો વસાવ્યો હતો, તે જૂનો ખેડો ઉગળડ થઈ ગયો. ત્યાં રોડોડ નરસિંજીએ બીજી વાર મેડતો વસાવ્યો.

સં૦ ૧૫૪૧ કિસનસિંધજીએ કિસનગઢ વસાવ્યો.

સં૦ ૧૫૪૨ રાવ વીંકાજીએ વીંકાનેર વસાવ્યું. (સં૦ ૧૫૪૫)

(સં૦ ૧૫૫૪ સમી વસી.)

સં૦ ૧૫૮૧ મુકુંદ બ્રહ્મચારી પ્રયાગમાં દેહ હોમી, મરણ પામી, અકબર પાતસાહ થયો.

સં૦ ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાવ્યો.

સં૦ ૧૫૯૬ નવાનગર વસાવ્યો. (સં૦ ૧૫૯૬ રાવ જામે કચ્છમાંથી આવી નવાનગર વસાવ્યું.)

(સં૦ ૧૫૯૬ રાવ વિદે અમરકોટને સ્થાને મેહલો વસાવ્યો. સં૦ ૧૨૮૧.)

સં૦ ૧૬૧૬ માલખાને માલપુરા વસાવ્યો.

(સં૦ ૧૬૧૯ પંવાર માલદેવે માલપુરા વસાવ્યું.)

સં૦ ૧૬૧૯ અકબરે આગરા વસાવ્યો.

(સં૦ ૧૬૧૨ અકબરે આગરા વસાવ્યું.)

સં૦ ૧૬૨૪ અકબરે ચિત્તોડ તોડ્યો. (સં. ૧૬૧૯.)

સં૦ ૧૬૨૫ રાણા હિંદસિંધે હિંદપુર વસાવ્યો. (સં૦ ૧૫૦૦).

સં૦ ૧૬૨૪ જહાંગીર પાતસાહ રાનેર આવ્યો, રાનેરવાસી કાટિ-ધ્વજ નાકુદાએ રાનેરથી વરિઆવ સુધી ૩ ગાહિ કિનખાખનાં પાથરણાં પાથરી પાતસાહને શહેરમાં પધરાવ્યા. શાહ પ્રસન્ન થયો. માગવાનું કહ્યું ત્યારે નાકુદાએ હાથણીનો સંભોગ જોવાનું માગ્યું. શાહે ના કહી, જે હાથણીનો સંભોગ જોતાં તારું ધન નાશ પામશે પણ તેણે માન્યું નહીં. સંભોગ જોયો અને તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાશ પામી. પાતસાહે જહાંગીરપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૬૨૫ જહાંગીર પાતશાહની પાતર નામે સૂરજ તેણે પાતશાહની રમથી સુરત વસાવ્યું.

સં. ૧૬૨૫ ઓસવાલ ગોપીશાહ જૈને સુરતમાં ગોપીપરું વસાવ્યું. ગોપીતળાવ અને ઓમુખી વાવ દરાવ્યા.

(સં. ૧૬૨૪ વરદાણાતીર્થનો જીર્ણોદ્ધાર.)

(સં. ૧૬૪૨ રાવ દમીરે ક્ષેત્રીનો કોટ દરાવ્યો. સં. ૧૫૧૮, સં. ૧૫૪૫).

(સં. ૧૬૬૯ કીસનસિંહજીએ દિસનગઢ વસાવ્યો.)

સં. ૧૬૭૬ ગોપીશાહે આં. વિજયસેનસૂરિ પાસે સૂરજમંડન પાશ્વ-નાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તે પ્રતિમાજીની માદીમાં ચારે બાજુ ક્ષેપ છે.

સં. ૧૬૭૬ કાવી મંધારમાં સામુ વડુના દેરાની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સં. ૧૭૦૭ ઔરંગઝેમે ઔરંગાબાદ વસાવ્યો.

(સં. ૧૮૮૭ સવાઈ જોસિંગે જયપુર વસાવ્યું. સં. ૧૭૩૫)

પૃષ્ઠ ૫૭, ઢાળ ૨૪ : મિત્રમાલની ઉત્પત્તિ (બાપાશ્રેષ્ઠ) :

શ્રીમાલનગર તે ગ્રામીન શહેર છે. તેમાં અનેક બ્રાહ્મણો વ્યાપારીઓ વગેરે સુખી હતા. માથ પંડિત પણ ત્યાંનો વતની હતો. દર્મયોગે ધન નાશ પામતાં તે નિર્ધન થઈ ગયો અને ધારામાં આવી વસ્યો. ત્યાં પણ તેણે પોતાનું દ્રવ્ય યાચકોને આપી દીધું અને તે ગરીબાઈમાં જ મૃત્યુ પામ્યો. આથી ભોજ રાજાએ શ્રીમાલનગરમાં માથ પંડિતની નાતના માણસો ધનવાળા હોવા છતાં આ પંડિતનો જૂખમરાથી અંત આવ્યો, એ જોઈ તેની બ્રાહ્મણ જાતિનું મિત્ત્રમાલ એવું નામ આપ્યું અને ત્યારથી શ્રીમાલનગર મિત્રમાલ નગર તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યું. ('પ્રબંધચિંતામણિ')

પૃષ્ઠ ૧૮ ઢાળ ૨૪ બાપાશ્રેષ્ઠ :

વિ. સં. ૧૮૫ માં હિજ્જનમાં નાહડ રાજા હતો ત્યારે જલ્દાર પાસેના સ્વર્ણગિરિ પર મદમાં માત્ર કોડપતિ જ રહેતા હતા. નવાણુ લાખવાળાને પણ ત્યાં રહેવા સ્થાન ન હતું, તે જલ્દાર પાસેના સ્વર્ણમદમાં નાહડ રાજાએ 'યક્ષવસતિ' નામનો મોટો જિનપ્રાસાદ બનાવી તેમાં સં. ૧૮૫ માં (આં. પ્રવ્રોતનસૂરિના હાથે) બં. મહાવીરસ્વામીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. ('વિચારશ્રેણિ, પટ્ટાવલી, જૈનપરંપરાનો ઇતિહાસ.')

સ્વર્ણગિરિના બીજાં નામો કનકાયલ તથા સોનગઢ છે. પાસેના શહેરનાં નામો જાળાલપુર તથા જલોર છે.

૫૪ પદ, ઢાળ ૨૪ “ કલિયુગ સંવત ” બાપાલેખ :

કલિયુગનો પ્રારંભ થયો ત્યારથી આ સંવત ગણાય છે; જેનો પ્રારંભ ઇ. સ. પૂર્વે ૩૧૦૨ ક્રેષ્ટુઆરીની બીજી તારીખ યાને ચૈ. શુ. ૧ થી મનાય છે, ચૈત્રાદિ વિક્રમ સંવતમાં ૩૦૪૪, શક સંવતમાં ૩૧૭૯, અને ઇ. સ. માં ૩૧૦૧ જોડવાથી કલિ સંવત આવે છે. આ સંવતનાં બીજાં નામો ‘ ભારતયુદ્ધ સંવત ’ અને ‘ યુધિષ્ઠિર સંવત ’ પણ મળે છે. એવો પણ ઉલ્લેખ મળે છે કે, મહા શુદ્ધિ ૧૫ દિને મહાભારતનું યુદ્ધ સમાપ્ત થયું અને મ. વ. ૧ યુધિષ્ઠિરને રાજ્ય મળ્યું હતું.

વરાહમિહિર શક સંવતમાં ૨૫૨૬ જોડવાથી યુધિષ્ઠિર સંવત આવે એમ જણાવે છે. (‘ જૈન સત્ય પ્રકાશ ’, કર્માક ૧૦૦ પૃ. ૨૬૮).

૫૪ ૬૦, ઢાળ ૨૪ બાપાલેખ “ ડીગ.”

ભરતપુરથી પૂર્વ દિશામાં લગભગ ૨૪ માઈલ દૂર ડીગ નામે જૂનું શહેર છે.

૫૪ ૭૩, કડી ૫ : “ લૌકિક બાપા ” ને છેડે વીરવર્ધનિર્ણય.

આયુ વર્ષ ૭૨, આયુ ગર્ભથી ગણવો, આદિત્ય સંવત્સરે આયુદ્ધ્ય. હુઓ, તેના દિન ૩૬૬, ઋતુ સં. દિન ૩૬૦, પાંચ વર્ષનો યુગ. એક યુગમાં આદિત્ય સંવત્સર ૧૮૩૦ અને ઋતુ સંવત્સરના દિન ૧૮૦૦ હોય. આદિત્ય સંવત્સરમાં એક માસ થાકતા ઋતુ સંવત્સર લાગે.

આ લેખે—ઋતુ સંવત્સરના ચોથે માસે ગ્રીષ્મઋતુ આપાદ સુદિ. ૬ દિને ગ્રહવન. અહીંથી આદિત્ય સંવત્સર લેખે ૭૨ વર્ષે ઋતુસંવત્સર યુગના ચૌદ માસ વધતા થયા, ત્યારે આપાદ સુદિ ૬ થી ૧૪ મે માસે ભાદ્ર શુદ્ધિ ૬ દિને આદિત્ય સંવત્સરે ૭૦ વર્ષ થયાં, ત્યાંથી બીજો ચંદ્ર સંવત્સરે નિર્વાણ થયું. અહીં ચંદ્ર સંવત્સરના ૩૫૪ દિન હોય, પહેલેથી ૧૨ દિન આદિત્ય સંવત્સર પૂર્ણ હોય, તે વારે એ કલ્યાણક તિથિઓ. ઋતુસંવત્સર લેખે લેવી, એમ ‘ જ્યોતિષકરંડક ’ અને ‘ કલ્પસૂત્ર ’ માં કહ્યું છે. પુસ્તકે ચંદ્રસંવત્સરે ઇત્યાદિ કલ્પસૂત્રમાં છે.

અહીં ઋતુ સંવત્સરના વર્ષ ૭૧ માસ ૨ થયા, ચંદ્ર સંવત્સરે ચોવીસ દિન વધતા લેવા તેથી ભાદ્ર શુદ્ધિ ૬ થી ૨૪ દિન વધતાં, આસો વદિ. ૧ દિને આદિત્ય સંવત્સરે ૭૨ વર્ષ થયાં, તે સંવત્સર પૂર્ણ થતાં.

એક માસ બિતરે ઋતુ સંવત્સર લાગે તે પૂઠે લખ્યો છે. તે લેખે જેટલું શુદ્ધિ ૧૫ ગીર્ણઋતુ પૂરી થઈ, અને આપાઠ વદિ ૧ થી વર્ષાઋતુ લાગી, ત્યારે આપાઠ તે શ્રાવણ થયે મારવાડી પંચાંગ પ્રમાણે ફેર દેખાય છે. જેથી લૌકિક આસો આગમોક્ત કાર્તિક વદ ૦)) થઈ. ધતિ ૭૨ વર્ષ.

ધતિ જિનલાભસૂરીણામાનયા પાઠકરામવિજયગણિના કૃતા.

(‘દિનશુદ્ધિદીપિકા’, પરિશિષ્ટ ૨, પૃ. ૪૬૧).

પૃષ્ઠ ૭૪, કડી ૧૪ : વડીપોપાલ તપગચ્છ-રતનાકરગચ્છ પરંપરા:—

(૪૪) મહાતપસ્વી આં શ્રીજગચ્ચંદ્રસૂરિ, (૪૫) વિજયચંદ્રસૂરિ, (૪૬) આં ક્ષેમકીર્તિસૂરિ સં. ૧૩૩૨, (૪૭) હેમકલશસૂરિ, (૪૮) યશોભદ્રસૂરિ, (૪૯) રતનાકરસૂરિ. સં. ૧૭૭૧ સમરાશાહે શત્રુજયનો ઉદ્ધાર કર્યો. તેમનાથી રતનાકરગચ્છ શરૂ થયો. સં. ૧૩૮૪, (૫૦) આં રતનપ્રભસૂરિ, સોમતિલકસૂરિ, હેમચંદ્રસૂરિ, (૫૧) મુનિશેખરસૂરિ, (૫૨) ધર્મદેવસૂરિ, (૫૨) જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ. સિંહદત્તાજી (૫૪) અભયસિંહસૂરિ, (૫૫) હેમચંદ્રસૂરિ (૫૬) જયતિલકસૂરિ, તેમના શિષ્યો જિનતિલકસૂરિ, રતનસિંહસૂરિ, ઉદયવલ્લભસૂરિ સંધતિલકસૂરિ, પં. દયાસિંહગણી. પ્રશિષ્યો—માણેકસૂરિએ ‘રતનચૂડામણિ ચૂડાસ’ સં. ૧૫૭૧ માં બનાવ્યો, શિષ્યો—શિવસુંદર, ઉદયધર્મ, ચરિત્રસુંદર. અહમદવાદના સુલતાન અહમદશાહે આં રતનસૂરિની ચરણ પૂજા કરી હતી. (૫૭) ઉદયવલ્લભસૂરિ, શિષ્ય પરંપરા મતિસાગર શિષ્ય-ઉદયધર્મ શિષ્ય મંગલધર્મ વિં. સં. ૧૫૮૫. શિષ્યાઓમાં મહત્તર રતનચૂડા પ્ર. વિવેકશ્રી વ્યાખ્યાના હતી. (૫૮) જ્ઞાનસાગરસૂરિ. સં. ૧૫૧૭ માં ‘વિમલનાથ ચરિત્ર’ બનાવ્યું. તેના લલિયા લોકોએ સં. ૧૫૨૮થી લોંકાગચ્છ ચલાવ્યો, જેમ મહમદઅલી ગ્રીણાએ અખંડ હિંદુસ્તાનના બે ટુકડા કરાવ્યા, તેમ આ લોકોએ પણ અવિભક્ત જેન શ્વેતાચ્છર સંધના બે ટુકડા કરાવ્યા, પ્રાચીન આર્ય સંસ્કૃતિનો ખ્વંસ કરી મુસલમાન સંસ્કૃતિને અપનાવી નવો મત ચલાવ્યો. ત્યારથી જૈન સંધમાં શુદ્ધિ અને સંગઠનની વ્યવસ્થા તૂટી ગઈ. આં જ્ઞાનસાગરસૂરિનો સમય સં. ૧૫૨૫ થી ૧૫૩૧. (૫૯) ઉદયસાગરસૂરિ, (૬૦) લખિંધસાગરસૂરિ, સં. ૧૫૫૭માં ‘શ્રીપાલકથા’ રચી. (૬૧) ધનરતનસૂરિ શિષ્ય સૌભાગ્યસૂરિએ ‘ચંપકમાલારાસ’ રચ્યો. તેની પરંપરામાં ઉદયધર્મ, જયદેવ, લાવણ્યદેવ થયા. ધનરતનસૂરિ શિષ્ય પં. બાનુભેરુગણિ તેના શિષ્ય નયસુંદરે સં. ૧૬૩૭માં ‘રૂપચંદ્રાસ’ અને સં. ૧૬૩૮માં ‘શત્રુજય રાસ’ રચ્યો અને તેની શિષ્યા હેમશ્રીએ ‘કનકાવતી

આખ્યાન' સં૦ ૧૬૪૪માં બનાવ્યું. (૬૨) અમરરત્ન જેતું બીજાં નામ સુરરત્ન છે તથા તેજરત્નસૂરિ. (૬૩) દેવરત્નસૂરિ શિષ્ય વિદ્યારત્નસૂરિ, તેના શિષ્ય ઉ૦ કનકસુંદરે સં૦ ૧૬૬૩ થી ૬૭માં 'શમાલશા રાસ' બનાવ્યો. દેવરત્નસૂરિ શિષ્ય ભાનુમેરુગણિ શિષ્ય ૧ માણેકરત્ન ૨ નયસુંદરે રાસ બનાવ્યા. (૬૪) જયરત્નસૂરિ, (૬૫) રત્નકીર્તિસૂરિ સ્વ૦ સં૦ ૧૭૧૦, (૬૬) રત્નકીર્તિસૂરિ સ્વ૦ સં૦ ૧૭૩૪ પો૦ વ૦ ૨. ઉ. રાજસુંદર શિષ્ય પદ્મસુંદરે 'ભગવતી' પર 'ટમો' પૂર્યો. (૬૭) ગુણુસાગરસૂરિ, આ૦ રત્નકીર્તિસૂરિના ચાર શિષ્યો હતા. તે પૈકીના એથા ગંગવિજયજીને અમદાવાદના સંધે સં૦ ૧૭૩૪માં પદ્મર સ્થાપી ગુણુસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. ('ગુર્વાવલી-વડીપોષાળ પદ્માવલી.'))

પૃષ્ઠ ૭૫, કડી ૧૧ : “બ્રહ્મચર્યવસ્ત્ર” :

કોષ્ટ એક ધનિક શ્રાવકે હિંદુસ્તાનના ચતુર્થબ્રહ્મચર્ય વ્રતધારક દરેક શ્રાવકોને વેષની પહેરામણી મોકલી. તેણે પોતાના ગુમાસ્તાને જણાવ્યું હતું કે—“તું માંડવગઢ જાય ત્યારે ત્યાં મહાદાની અને મહાધર્મી સાધુ પેથડશાહને પણ સાધર્મિકભક્તિ રૂપે એક પહેરવેષ આપજે.” ગુમાસ્તાએ પણ માંડવગઢ આવી મંત્રી પેથડકુમારને એક વેષ આપ્યો. પેથડે તરત જ વિચાર કર્યો કે “આ પહેરવેશ બ્રહ્મચારીઓને માટે છે અને માત્ર મહર્ષિકે માની પહેરવેશ મોકલ્યો છે પણ બ્રહ્મચારી બન્યા વિના મારે આ વેષ ક્ષેવો ન શોભે અને સ્વાભાવિક રીતે આવેલી આ વસ્તુને પાછી વાળવી એ પણ ન શોભે. તો હવે સુંદર રસ્તો એ જ છે કે મારે બ્રહ્મચર્યનો સ્વીકાર કરી આ વેષ પહેરવો.” એટલે પેથડકુમારે બત્રીશ વર્ષની ઉમરમાં જ ગુરુજી પાસે જઈ સન્નેડે ચોથું વ્રત સ્વીકાર્યું અને આ પહેરામણી પહેરી લઈ જવજીવ બ્રહ્મચર્યનું પાલન કર્યું.

પૃષ્ઠ ૮૨, કડી ૨ : લોંકાગચ્છ પદ્માવલી (વડોદરાની ગાદી)—

તપગચ્છની વડીપોષાળના આ૦ જ્ઞાનસાગરસૂરિના લલિયા લોંકાએ ગૃહસ્થી નવો જ લોંકામત ચલાવ્યો.

(૧) બાણજી ઋષિ, (૨) ઋષિ ભીદાજી, (૩) ઋષિ નુતાજી, (૪) ઋ૦ ભીમાજી, (૫) ઋ૦ જગમોહજી, (૬) સરવાજી, (૭) ઋ૦ રૂપજી, (૮) ઋ૦ જીવાજી, (૯) ઋ૦ વરસિંગજી. તેમને વડોદરાના ભાવસારોએ સં૦ ૧૬૧૩ જે૦ વ૦ ૧૦ શ્રીપૂજની પદવી આપી ત્યારથી તેની ગાદી વડોદરામાં થઈ અને “ગુજરાતી લોંકાગચ્છ મોટી પક્ષ” એવું નામ જાહેર થયું. આ જ અરસામાં અમદાવાદમાં અસલી ગાદીના શ્રીપૂજ નાની પક્ષવાળા કુંચરજી

ઋષિના ઉત્તરાધિકારી મેધજી ઋષિએ ૨૮ ચતિઓની સાથે જગમ આમ શ્રી હીરવિજયસૂરિ પાસે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી સં. ૧૬૨૮માં. (૧૦) ખીજ વરસિંગજી સ્વ. સં. ૧૬૫૨, તેના શિષ્ય કલાજી એ પણ સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો. નામ વિજયાનંદસૂરિ (૧૧) ઋષિ યશ્વંતજી, (૧૨) ઋષિ રૂપસંગજી, (૧૩) ઋ. દામોદરજી, (૧૪) ઋ. કર્મસિંહજી, (૧૫) ઋ. કેશવજી ઋષિ. ગુજરાતી શૌંકાગચ્છની મોટી પક્ષનું ખીજું નામ કેશવજી પક્ષ છે. (૧૬) ઋ. તેજસિંગજી, (૧૭) ઋ. કાનજી, (૧૮) ઋ. તુલસીદાસજી (૧૯) ઋ. જગદ્ગજી, (૨૦) ઋ. જમજીવનજી, (૨૧) ઋ. મેધરાજજી, (૨૨) ઋ. સોમચંદજી, (૨૩) ઋ. હરખચંદજી (૨૪) ઋ. જયચંદજી, (૨૫) ઋ. કલ્યાણચંદજી, (૨૬) ઋ. ખુશચંદજી, (૨૭) શ્રીપૂજ ન્યાયચંદસૂરિ.

(બાલાપુરની ગાદી) (૮) ઋષિ જીવાજી (૯) ઋષિ કુંવરાજી તેને બાલાપુરના શ્રાવકોએ શ્રીપૂજની પદવી આપી ત્યારથી તે ગાદી બાલાપુરમાં થઈ અને તેનું “ગુજરાતી શૌંકાગચ્છ નાની પક્ષ” એવું નામ જાહેર થયું. તેના શિષ્ય મેધજીઋષિ અમદાવાદની ગાદીએ હતા. તેણે સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો (૧૦) ઋ. મલજી (૧૧) રતનસિંહજી (૧૨) ઋ. કેશવજી સ્વ. સં. ૧૬૮૬ (૧૩) ઋ. શિવજી. તેમના શિષ્ય ધર્મસિંહજીના શિષ્ય ધર્મદાસજીએ “હૃદિયામત” ચલાવ્યો. (૧૪) સંધરાજજી સ્વ. સં. ૧૭૨૫માં આણંદ ઋષિએ ખંભાતમાં પોતાના ચેલા ઋષિ તિલકને શ્રીપૂજ ગનાવી નવો અચ્છ સ્થાપ્યો જે “અઢારિયા” તરીકે પ્રસિદ્ધ થયો. (૧૫) સુખમલજી સ્વ. સં. ૧૭૬૩ (૧૬) ભાગચંદજી (૧૭) વાલચંદજી (૧૮) માણેકચંદજી (૧૯) મૂલચંદજી. સ્વ. સં. ૧૮૭૬ (૨૦) જગતચંદજી (૨૧) રતનચંદજી (૨૨) નૃપચંદજી (મુનિ મણિલાલ કૃત, ‘પ્રાચીન સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ.’)

વિક્રમ સં. ૧૫૮૫માં લખાયેલ સિદ્ધાંતચોવીશી, વગેરેમાં છે કે- શૌંકાએ તીર્થ, પ્રતિમા, જિનપૂજ, સર્વવિરતિ દેશવિરતિ ધર્મની બિન્નતા, દાન, જનમકલ્યાણક ઉત્સવ, પૌષધ, વ્રતપચ્ચક્રખાણ, પ્રતિજ્ઞાકાળ, દીક્ષા, સમ્યક્ત્વબેદ, સ્થવિરાચાર, વગેરેનો નિષેધ કર્યો હતો પરંતુ પછીના શૌંકાગચ્છના શ્રીપૂજેએ તે તે વસ્તુઓનો યથાનુકૂળ સ્વીકાર કરેલ છે.

(‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’ ક્રમાંક-૧૪૭)

ગુજરાતી શૌંકાગચ્છની પૂજ્ય પરંપરા-() પૂ. જયરાજજી () ઋ. મેધરાજજી () ઋ. કૃષ્ણજી () ઋ. અખતમલજી () પૂ. ઋ. પરમરામજી () જ્યોતિરૂપ, સં. ૧૮૬૫ () હર્ષજી () જનદાસજી સં. ૧૯૧૦ આગરા.

પૃષ્ઠ ૮૨, કડી ૫ : તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી :

(૫૧) આ રત્નશેખરસૂરિ ૨૧૦ સં. ૧૫૧૭ (૫૩) આ. લક્ષ્મી-સાગરસૂરિ. આ. સોમદેવસૂરિ. આ. સોમદેવે કવિતકળાથી કુંભા રાણા, રાય માંડલિક અને પાવાપતિ જેસિંગદેવને રંજિત કર્યો હતા. ખંભાતમાં વાદ કરી રાત્રિભોજન ઉત્થાપ્યું હતું. (૫૪) આ. સોમદેવસૂરિ પદે આ. સુધાનંદનસૂરિ (૫) આ. સુમતિસુંદરસૂરિ, જેની ઉપદેશશક્તિ મહાન હતી. (૫૬) આ. કમલકલશસૂરિ, જેના નામથી સં. ૧૫૫૫થી 'કમલકલશગચ્છ' ચાલ્યો. તેમને શિરોહીનો રાગ બહુ માનતો હતો. તેમનું "સહસ્રાવધાની" ગિરુદ હતું. (૫૭) જયકલ્યાણસૂરિ. તેમણે સં. ૧૫૬૬ શા. ૧૦ અચળગઢ ઉપર પોરવાડ સહસ્રાએ કરાવેલ ચોમુખી મંદિરમાં મૂળનાયકની પ્રતિષ્ઠા કરી. (૫૮) ચારિત્રસુંદરસૂરિ. તેઓ પણ સં. ૧૫૬૬ની અચળગઢની પ્રતિષ્ઠામાં હાજર હતા. ('તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી,' તથા આબુ-અચળગઢના શિલાલેખના આધારે). (આ પટ્ટાવલી ૫૦ ૧૪૬માં છપાઇ છે.)

(૫૬) આ. કમલકલશસૂરિ (૫૭) મતિલાવણ્ય (૫૮) કનકકલશ. (૫૯) નર્મદાચાર્ય. તેમણે સં. ૧૬૬૫માં 'કોકશાસ્ત્ર ચક્રપાઈ' બનાવી.

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ : ૫ 'કુતુબપુરાગચ્છ નિગમગચ્છ પટ્ટાવલી'—

૫૨ આ. શ્રીરત્નશેખરસૂરિ, ૨૧૦ સં. ૧૫૧૭, ૫૩. આ. લક્ષ્મીસાગર-સૂરિ. આ. સોમદેવસૂરિ. ૫૪. આ. સોમદેવસૂરિપદે આ. રત્નમંડનસૂરિ.

૫૫. આ. સોમજશસૂરિ. ૫૬. આ. ઈદ્રનંદિ. તેમણે પાટણ પાસેના કતપુર કે કુતુબપુર ગામથી 'કુતુબપુરાગચ્છ' ચલાવ્યો, જે ગચ્છનાં ખીન્ન નામો કતપુર અને કતકપુર પણ મળે છે.

આ. કમલકલશથી સં. ૧૫૫૫ થી 'કમલકલશગચ્છ' શરૂ થયો છે. અને આ. હેમવિમલસૂરિની શિષ્ય પરંપરા 'તપગચ્છ પાલનપુરા ગચ્છ' અને 'હેમશાખા' એમ ત્રણ નામથી જાહેર થઈ છે, કુતુબપુરા ગચ્છમાંથી જ 'નિગમગચ્છ' નીકળ્યો હતો.

૫૭. ધર્મદંસસૂરિ, ૫૮. ઈદ્રદંસસૂરિ.

૫૬. આ. ઈદ્રનંદિસૂરિ ૫૭. આ. સૌભાગ્યનંદિસૂરિ ૫૮. આ. દંસ-સંયમસૂરિ ૫૯. આ. ઈદ્રનંદિસૂરિ ૬૦. આ. સંયમસાગરસૂરિ ૬૧. આ. દંસવિમલસૂરિ.

કુતુબપુરા ગચ્છના આ. હર્ષવિનયે 'નિગમમત' ચલાવ્યો હતો, જેનું ખીન્નું નામ "મૂઠટિયા" મત હતું. જો કે આ. હર્ષવિનયે પાછળથી તે

મતને છોડી દીધો હતો કિન્તુ બ્રાહ્મણોએ તે મતનું રક્ષણ કર્યું છે. નિગમ મતમાં તે સમયમાં રચાયેલ 'ઉત્તરાદિપત્યક' વગેરે ૩૬ ઉપનિષદોની પ્રધાનતા છે. એ ૩૬ ઉપનિષદનાં નામ અને અનુક્રમ નીચે પ્રમાણે છે :

૩૬ ઉપનિષદો : (૧) ઉત્તરાદિપત્યક, (૨) પંચાધ્યાય, (૩) અદુઃકલ્પ, (૪) વિજ્ઞાનધનાર્ણવ, (૫) વિજ્ઞાનેશ્વરાખ્ય, (૬) વિજ્ઞાનગુણાર્ણવ, (૭) નવતત્ત્વનિદાનનિર્ણય, (૮) તત્વાર્થનિધિરતનાકર, (૯) વિશુદ્ધાત્મગુણગંજીર, (૧૦) અર્હદ્ધર્મામનિર્ણય, (૧૧) ઉત્સર્ગપવાદવચનનૈકતા, (૧૨) અસ્તિનાસ્તિવિવેકનિગમનિર્ણય, (૧૩) નિજમનોનયનાહ્વાદ, (૧૪) રત્નત્રયનિદાનનિર્ણય, (૧૫) સિદ્ધાગમસંકેતસ્તયક, (૧૬) ભવ્યજનભયાપહારક, (૧૭) રાગિજનનિર્વેદનનક, (૧૮) ઓમુક્તિનિદાનનિર્ણય, (૧૯) કવિજનકલ્પદ્રુમોપમ, (૨૦) સકલપ્રપંચપથનિદાન, (૨૧) આદ્યધર્મસાધ્યાપવર્ગ, (૨૨) સપ્તનયનિદાન, (૨૩) બંધમોક્ષાપગમ, (૨૪) ધૃષ્ટકમનીયસિદ્ધિ, (૨૫) અહ્મકમનીયસિદ્ધિ, (૨૬) નૈષ્ઠકર્મકમનીય, (૨૭) ચતુર્વર્ગચિંતામણિ, (૨૮) પંચજ્ઞાનસ્વરૂપવેદન, (૨૯) પંચદર્શનસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૦) પંચચારિત્રસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૧) નિગમાગમ વાક્યવિવરણ, (૩૨) વ્યવહારસાધ્યાપવર્ગ, (૩૩) નિશ્ચયૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૪) પ્રાયશ્ચિત્તૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૫) દર્શનૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૬) વિરતાવિરતસમાનાપવર્ગ.

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ : તપાગચ્છ લઘુશાલા યાને લઘુપોષાલિક સોમશાખા પટ્ટાવલી (હર્ષકુલ પટ્ટાવલી)—

(૫૫) આં શ્રી હેમવિભસૂરિ. સ્વં સં ૧૫૮૩. તેમની પાસે કોંકામતના ઝઠાં હાના, ઝઠાં શ્રીપતિ, ઝઠાં ગણપતિએ દીક્ષા લીધી (શ્રીપતિના શિષ્ય હર્ષાનંદ અને તેના શિષ્ય હ. વિવેકહર્ષ તથા પરમાનંદ)

(૫૬) ક્રિયોદ્ધારક આં શ્રીઆણંદવિમલસૂરિ સ્વં સં ૧૫૯૬, આં શ્રીસૌભાગ્યહર્ષસૂરિ, ચતુર્થા પં ૦ હર્ષકુલ, પં ૦ સંવદર્પ, પં ૦ કુશલસંયમ, પં ૦ શુભશીલ, પં ૦ હર્ષકુલે 'સ્યગડાંસૂત્ર દીપિકા' રચી. 'કવિકલ્પદ્રુમ' સહીક રચ્યો.

(૫૭) આં સોમવિમલસૂરિ. ખંભાત પાસેના કંસારી ગામમાં પોરવાડ મંત્રી સમધરના વંશના રૂપવંતની પત્ની અમરાદેવીએ પિત્રિદાસ અને જસવંતને જન્મ આપ્યો. જસવંતકુમારનો સં ૧૫૭૦ માં જન્મ, સં ૧૫૭૪ માં વૈ. શુ. ૩ ચનિવારે રોહિણી નક્ષત્રમાં આં હેમવિમલસૂરિના હાથે મુનિ સૌભાગ્યહર્ષના શિષ્યરૂપે અમદાવાદમાં સં ૧૫૭૫ બૂલએ કરેલ દીક્ષા ઉત્સવમાં દીક્ષા. નામ સોમવિમલ, તેમના ગુરુજીને સં ૧૫૮૩માં

સૂરિપદ. ત્યાર પછી મુનિ સોમવિમલને સં. ૧૫૯૦માં ખંભાતમાં મણિપદ, સં. ૧૫૯૪ કા. વ. ૫ શિરોહીમાં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૫૯૫ વીજપુરમાં ઉપાધ્યાય પદ, સં. ૧૫૯૭ આ. શુ. ૫ ગુરુવારે અમદાવાદમાં ગુરુજીના હાથે સૂરિપદ, સં. ૧૬૦૫ ના મહા શુદ્ધ ૫ ખંભાતમાં ગચ્છનાયક પદ, અને સં. ૧૬૩૭ માગશરમાં સ્વર્ગગમન. તેમણે ૪ વર્ષની ઉંમરે દીક્ષા લીધી હતી. અગ્નરી તીર્થમાં જન્મ શારદાની આરાધના કરી વર મેલવ્યો હતો. તેમના ઉપદેશથી વિજપુરના દોશી તેમજ સિદ્ધાચલનો સંધ કાઢ્યો હતો જેમાં ૪ લાખ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું હતું. તેમણે સં. ૧૫૯૯માં પાટણમાં, સં. ૧૬૦૦ માં દીવમાં, ધોળકામાં, ખંભાતમાં સં. ૧૬૦૧માં આમોદમાં, સં. ૧૬૦૨ માં અમદાવાદમાં, સં. ૧૬૦૩ માં અમદાવાદમાં, ગોલનગરમાં, ઇડરમાં, સં. ૧૬૦૯ માં રહણિદપુરમાં સં. ૧૬૧૯ માં ખંભાતમાં, સં. ૧૬૨૦ માં નંદુરપારમાં, સં. ૧૬૨૩ માં અમદાવાદમાં, એમ જુદા જુદા સ્થાનમાં વિવિધ અભિગ્રહો લીધા હતા, જે દરેક પૂરા થયા હતા. તેમણે સં. ૧૬૧૧ માં પાટણમાં અંજનશલાકા તથા પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તેઓ શતાર્થી બિરુદના ધારક હતા. તેમણે 'કલ્પસૂત્ર'નો ટીપો, 'સંધ્યારત્ન, નવકાર ઓપાઈ' સં. ૧૬૦૫, ધમ્મિલકુમાર રાસ ખંભાતમાં સં. ૧૬૧૫, ચંપકચેદિરાસ વિરાટનગરમાં સં. ૧૬૨૨, શ્રેણિકરાસ સં. ૧૬૩૦ કુમારગિરિમાં, કુલ્લકકુમારરાસ અમદાવાદના રાજપરામાં સં. ૧૬૩૩, કુમારગિરિમાંડણ શાંતિનાથ સ્તવન દુહા ૩૮, પગલા દિનપ્રમાણ અને લગનમાન દુહા ૨૫, 'સ્તવન ગીત' વગેરેની રચના કરી છે.

તેઓ અષ્ટાવધાની, ઇન્દ્રિયાલિપિવાચક, વર્ધમાન વિદ્યા, સૂરિમંત્ર સાધક, ચૌચોદ્ધિમય નિવારક, સંદેશદ્વારા વંદનથી વિવિધ રાગના હરનાર, પાદ પ્રક્ષાલનથી સુખપ્રસૂતિકરણ પ્રભાવવાળા ઇત્યાદિ મહિમાવાળા હતા.

તેમને આં. આણંદસોમ, આં. હંસસોમ, ઉ. દેવસોમગણિ પં. વિદ્યારત્નગણિ, પં. વિદ્યાવિજયગણિ, પં. હર્ષદત્ત, પં. લક્ષ્મીભદ્ર વગેરે ૨૦૦ સાધુ શિષ્યો હતા.

આં. આણંદસોમસૂરિનો ૧૫૯૦ માં જન્મ, સં. ૧૬૦૧ માં કાં. શુ. ૧૫ દીક્ષા, સં. ૧૬૧૧માં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૬૨૫ માં પાટણમાં સૂરિપદ અને સં. ૧૬૩૬ આં. વ. ૫ માં સ્વર્ગ. તેમણે સં. ૧૬૧૯ માં નંદુરપારમાં 'સોમવિમલસૂરિ રાસ' ગાં. ૧૫૬ની રચના કરી છે. તેઓ ગુરુજીની વિદ્યમાનતામાં જ કાલધર્મ પામ્યા એટલે આં. સોમવિમલસૂરિએ આં. હેમસોમને સૂરિપદ આપી પટ સોંપ્યો. આં. હંસસોમસૂરિપદે

આં વિશાલસોમ શિષ્ય પં ૦ જિનકુશલ.શિષ્ય લક્ષ્મીકુશલે સં ૦ ૧૬૮૪ માં 'વૈદ્યકસારસ્ત્રપ્રકાશ' બનાવ્યો. પં ૦ હર્ષદત્તે સં ૦ ૧૬૦૧ માં 'અગડદત્ત રાસ' બનાવ્યો. પં ૦ લક્ષ્મીભદ્રની શિષ્ય પરંપરાના ઉદયશીલ, ચારિત્રશીલ, પ્રમોદશીલના શિષ્ય દેવશીલે સં ૦ ૧૬૧૬ના બીજા આવણીમાં વડગામમાં 'વેતાલપચ્ચીશી' બનાવી.

(૫૮) આં હેમસોમસૂરિ-તેમનો સં ૦ ૧૬૨૩ માં વીસા પોરવાડ બેધરાજની પત્ની રૂડીબાઈની કુંબથી જન્મ, સં ૦ ૧૬૩૦ માં વડગામમાં દીક્ષા, સં ૦ ૧૬૩૫ માં પંન્યાસ પદ, સં ૦ ૧૬૩૬ ના વૈ ૦ વ ૦ ૨ સૂરિપદ, અને સં ૦ ૧૬૭૯ માં સ્વર્ગ.

(૫૯) આં વિમલસોમસૂરિ સ્વ ૦ સં ૦ ૧૬૮૮. (૬૦) વિશાલસોમસૂરિ.

(૬૧) આં ઉદયવિમલસૂરિ-આં ઉદયસોમસૂરિ, આં શાંતિસોમસૂરિ, પં ૦ વિમલગણિ, પં ૦ વિમલગણિ શિષ્ય પં ૦ ધનવિમલે સં ૦ ૧૭૭૧ 'પન્નાવણાસૂત્ર ટપો' બનાવ્યો.

(૬૨) ગજસોમસૂરિ. તેમણે અગસ્ત્યપુરમાં શાંતિસોમસૂરિનું અપમાન કર્યું તેણે રાખેલ પંચકેશ ખેંચી કાઢ્યા એટલે શાંતિસોમસૂરિએ ગજસોમસૂરિનો પટ્ટો બંધ કર્યો.

(૬૩) મુનીંદ્રસોમસૂરિ. (૬૪) રાજસોમસૂરિ. (૬૫) આણંદસોમસૂરિ. (૬૬) દેવેન્દ્રવિમલસોમસૂરિ. (૬૭) તત્ત્વવિમલસૂરિ. (૬૮) પુણ્યવિમલસૂરિ.

(૬૫) આનંદવિમલ સોમસૂરિ, (૬૬) મુનીંદ્રસોમસૂરિ, (૬૭) કેસર-સોમજી, (૬૮) સોમજી, (૬૯) કસ્તૂરસોમજી, (૭૦) રત્નસોમજી, (૭૧) રાયચંદજી સં ૦ ૧૮૬૯ આં શુ ૦ ૨ બુધવાર મુ ૦ કડા.

('લઘુપોષાલિકગચ્છ પટ્ટાવલી' તથા જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જરકાવ્ય સંચય' રાસ સારના આધારે)

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૫ : કકુઆમતની પટ્ટાવલી—

(૧) કકુઆશાહ નાડોલાઈના મહં ૦ ઠાનજીના પુત્ર કડવાએ આંચલિક આવકના ઉપદેશથી વૈરાગ્ય પામી રૂપપરમાં આગમિયા ગચ્છના પં ૦ હરિકીર્તિ પાસેથી શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી પાંચમા આરામાં સુનિપણું પાળવું દુષ્કર જાણી ગૃહસ્થવેષે સંવરી બની "કકુઆમત" ચલાવ્યો. તેણે પ્રરૂપણા કરી કે ૧ સ્થાપના પ્રમાણ, ૨ આવકપ્રતિષ્ઠા કરે, ૩ સ્ત્રીઓ પૂજા કરે, ૪ દેરાસરમાં પાધડી ઉતારીને દેવવંદન કરવું, ૫ દેવવંદનમાં થોથો ત્રણ કહેવી, ૬ શાસ્ત્રાનુસાર

સામાયિક પ્રતિક્રમણ કરવાં, ૭ વિશેષ સામાયિક કરવાં, ૮ સામાયિકમાં મુદ્દપત્તિ ચરવલો રાખવાં, ૯ સામાયિક લઘ ઇરિયાવહી કરવી, ૧૦ પર્વ સિવાય પણ પોપધ કરવો, ૧૧ પોપધ ત્રિવિહાર ચોવિહાર થાય, ૧૨ ખીજું વાંદણું બેઠાં બેઠાં દેવું, ૧૩ પુનમે પાખી કરવી, ૧૪ ચોથે સંવત્સરી કરવી, ૧૫ બે આવણ હોય ત્યારે ખીજ આવણમાં સંવત્સરી કરવી, ૧૬. બે કાંતક હોય ત્યારે ખીજ કાર્તિકે ચોમાસી કરવી, ૧૭ માલારોપણ નહીં, ૧૮ વાસી કહોળનો ત્યાગ, ૧૯ દ્વિદલ બક્ષવાનો ત્યાગ, ૨૦ વીરનાં પાંચ કલ્યાણકમાન્ય, ૨૧ અત્યારે દશમું અચ્છેરું ચાલે છે, ૨૨ સૂત્રપંચાંગી ઇત્યાદિ અનેક બોલતી પ્રશ્નણા કરી. વધુમાં સંવરી ગૃહસ્થના ૧૦૧ બોલ પુરુષને, શીલપાલનના ૧૦૪ બોલ, સ્ત્રીઓને શીલપાલનના ૧૧૩ બોલતી પ્રશ્નણા કરી. ધણા સંવરી આવક બનાવ્યા. ધણા શહેરોમાં પોતાનો મત ફેલાવ્યો. મૃત્યુ સંં ૧૫૬૪ (૧૫૬૨), (૨) શા. ખીમજી મૃત્યુ સંં ૧૫૭૧, (૩) વીરા મૃત્યુ સંં ૧૬૦૧, (૪) શા. જીવરાજ મૃં સંં ૧૬૪૪, (૫) શાં તેજપાલ મૃં સંં ૧૬૪૬, (૬) શાં રતનપાલ મૃં સંં ૧૬૬૧, (૭) શા. જિનદાસ મૃં સંં ૧૬૭૦, (૮) શાં તેજપાલ વિઘ્નમાન સંં ૧૬૮૪, (૯) શાં કલ્યાણ વિઘ્નમાન સંં ૧૬૮૪, (૧૦) શાં બલ્લુ. (૧૧) શાં ભાણ, ('કહુઆમતની લઘુપદાવલી' જૈં સાં સંં ખંં ૩ અંં ૩ સંં ૧૬૮૪)

પૃષ્ઠ ૮૩, કહી ૫ : વિજયમતપરંપરા—

(૧) વિજયઋષિ. તેમના નામથી વિજયમત ચાલ્યો, વિં સંં ૧૫૭૦, (૨) ઋષિ ધર્મદાસજી, (૩) બેમસાગરજી, (૪) પદ્મસાગરજી, (૫) ગુણ-સાગરજી. તેમણે સંં ૧૬૭૬માં 'દાલસાગર રાસ' બનાવ્યો, (૬) ઋષિ કેશરાજજી. તેમણે સંં ૧૬૮૩માં આંતરોલી કે આંતરસુંગામાં ૬૦ સંં આં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિના રામચરિત્રના આધારે 'રામચરોરસાયન રાસ' બનાવ્યો. સ્થાનકમાર્ગી સમાજમાં આ રાસ પ્રત્યે ધણો આદર છે.

* અમદાવાદના મોતીલાલ મનસુખરામ શાહે 'જનહિતેચ્છુ'ના તંત્રાએ આ રાસ પ્રદર્શિત કર્યો હતો પરંતુ તે પૂર્વાગ્રહવાળા સ્થાનકમાર્ગી જૈન હોવાથી તેમણે મૂળ રાસમાં રહેલ જિન પ્રતિમાના પાઠોને હટાવી તેને સ્થાને ઈચ્છા પ્રમાણે પાઠો ગોઠવી તે રાસ છપાવ્યો હતો. પછી સુરતના શેઠ જીવજીવંદ સાહચંદ જવેરીએ સંં ૧૯૭૦માં શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ પુરતકોદ્ધાર ફંડ તરફથી 'શ્રીઆનંદકાવ્ય મહોદધિ' મોકિતક ખીજમાં આ રાસ અસલીરૂપમાં પ્રદર્શિત કર્યો છે. સાથેસાથ મોતીલાલશાહે કરેલ પાઠોની હઠાવગીરીને પણ મુખ્યધમાં સાફ સાફ સપ્રમાણ બહેર દરી દીધી છે. રાસની રચનાશૈલી રસભરી અને સુંદર છે.

પૃષ્ઠ ૮૩, કહી ૬ : પાયચંદ્રમ્બ પટ્ટાવલી—

(પ૪) પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ. આં વાદીદેવસંતાનીય નાગોરીતપમ્બની પરં-
પરામાં આં પૂર્ણચંદ્રસૂરિ, આં હેમચંસ, આં હ્રદમીનિવાસ, પંં પુણ્ય-
રત્ન, પંં સાધુરત્નના શિષ્ય હિં પાર્શ્વચંદ્ર યથા છે. તેમણે બં સોમરત્ન-
સૂરિ પાસે બણી સંં ૧૫૭૨માં 'પાયચંદ્રમત' ચલાવ્યો. તેમને વિનયદેવ
શિષ્ય હતા, તે પ્રથમ આચાર્ય બન્યા હતા, તે જ આં વિનયદેવે હિં
પાર્શ્વચંદ્રને આચાર્યપદ આપ્યું. તેમજ અહાપિને પણ સૂરિપદ આપી આં
વિનયદેવસૂરિ બનાવ્યા. આં વિનયદેવસૂરિ સંં ૧૬૦૧માં સ્વર્ગે ગયા, આં
પાર્શ્વચંદ્રને જોષપુરનો રાજ માથેવ બહુ માનતો હતો. 'હીરસૌભાગ્ય' પ્રશ-
સ્તિમાં લખ્યું છે કે બ્યારે જગપિએ વાદ જહેરે ક્યો ત્યારે આં પાર્શ્વચંદ્રે
જોષપુરના રાજ માથેવનું શરણ લીધું હતું. તેમનું સંં ૧૧૬૨માં જોષપુરમાં
સ્વર્ગમન થયું.

(પ૫) સમરચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૬૨૬ (પ૬) રાજચંદ્રસૂરિ (પ૭)
વિમલચંદ્રસૂરિ, તેમના શિષ્ય પૂજા ઋષિ મોટા તપસ્વી હતા. (પ૮)
જયચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૬૯૯ (પ૯) પદ્મચંદ્રસૂરિ. તેમણે રાસ, સ્તવનો,
સત્કાથો, પૂજા રચેલ છે. સ્વં સંં ૧૭૪૪, (૬૦) મુનિચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં
૧૭૫૦ (૬૧) નેમિચંદ્રસૂરિ, સ્વં સંં ૧૭૬૭ જગમ્યંદ મણિ શિષ્ય હ્રદમીચંદ્રે
'ન્યોતિપત્ની મારણી' બનાવી. (૬૨) કનકચંદ્રસૂરિ (૬૩) શિવચંદ્રસૂરિ સ્વં
સંં ૧૮૨૩ (૬૪) ભાતુચંદ્રસૂરિ, (૬૫) વિવેકચંદ્રસૂરિ, (૬૬) લખિષચંદ્રસૂરિ,
હિં સામરચંદ્ર શિષ્ય જગત પંડિત જિનચંદ્રમહાશિએ સંં ૧૮૫૪થી ૧૮૮૩
માં 'સિદ્ધાંતરત્નકાવ્યાકરણ' તથા 'જાતકત્રય' બનાવ્યા છે. તે મહાન વિદ્વાન
સમર્થ વ્યાખ્યાતા હતા, તેના હિપદેશથી હિંદુપુરના દીવાન પટવા જોરાવર
મથકએ પચ્ચીસ લાખ રૂપિયા ખરચી સિદ્ધાચગનો મંથ કાઢ્યો હતો અને
ત્યાં જાણેતો હપદ્રવ હતો તેને દૂર ક્યો હતો. (૬૭) હર્યચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં
૧૮૧૩ શંખેશ્વરમાં, (૬૮) હેમચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૮૪૦ (૬૯) આં
બ્રાહ્મચંદ્રસૂરિ તેમણે ક્રિયોદ્ધાર ક્યો. સ્વં સંં ૧૮૭૨ (૭૦) આં સામર-
ચંદ્રસૂરિ. સ્વં સંં ૧૮૯૩ ('નાગપુરીય બૃહત્પામ્બની પટ્ટાવલી'ના આધારે)

સુધર્મામ્બની પરંપરા-૧ વિનયદેવસૂરિ. આં પાર્શ્વચંદ્રસૂરિને
વિનયદેવ શિષ્ય હતા. તે પ્રથમ આચાર્ય બન્યા અને પછી તેમણે જ હિં
પાર્શ્વચંદ્રને તથા અહાપિને સૂરિપદ આપ્યું. અહાપિનું નામ વિનયદેવસૂરિ.
૨ બં વિનયદેવસૂરિ. તેમણે સંં ૧૬૦૨માં 'સુધર્મામ્બ' ચલાવ્યો. ૩ બં

વિનયકીર્તિસૂરિ. ૪ બં વિજયકીર્તિસૂરિ. ૫ બં જ્ઞાનકીર્તિસૂરિ. ૬ બં સુમતિકીર્તિસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૮૪, કડી ૯ : “વટપદ્રવયર.”

અહીં વટપદ્રવયર શબ્દથી પાટણ પાસેનું વડાલી ગામ સમજવું કેમકે આં વિજયદાનસૂરિજી વડાલીમાં સ્વર્ગે ગયા છે અને ત્યાંથી તેમની ચરણપાદુકા પણ મળેલ છે.

પૃષ્ઠ ૮૫, કડી ૧૧ : તપારત્ન પદાવલી—

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ, (૫૮) આં વિજયરાજસૂરિ. તેઓ અસલમાં હિરકેશગચ્છની દિવંદનીક શાખાના ૬૯મા પદ્ધર હતા. તેમનું પ્રથમ નામ જીવકલશ સુનિ, તે સં ૧૫૮૪માં કચ્છસૂરિ નામે આચાર્ય થયા હતા. તેમણે ઔદશ પુનમના શાસ્ત્રાર્થમાં ઔદશની પાખી સ્થાપી. મહમુદખાનને ચમત્કાર બતાવી “રાજવલ્લભ” ખિરુદ મેળવ્યું. આથી લોકો તેમને રાજવલ્લભસૂરિ તરીકે ઓળખતા હતા. પછી તેમણે સં ૧૫૮૪માં મગશીજીમાં આં આણુંદવિમલસૂરિના હાથે ફરી યોગોદ્ધન કરી સુનિ-માર્ગે સ્વીકાર્યો. તેનું અસલ નામ રામકુમાર હતું. ખિરુદ રાજવલ્લભનું હતું એટલે રાજવિજય નામ રાખ્યું અને આં વિજયદાનસૂરિના શિષ્ય બનાવી યુવરાજપદે સ્થાપ્યા. તે ત્યાગી હતા એટલે ઘણી લખિયો ઉત્પન્ન થઈ અને તેમાં ફસાઈ શિથિલ બની ગયા. આ તરફ આં વિજયદાનસૂરિએ સં ૧૬૧૦માં આં હીરવિજયસૂરિને સૂરિપદ આપ્યું એટલે તેઓ પણ શિથિલાચાર અને બારેબનો પરિગ્રહ છોડી, ગુરુ પાસે આવ્યા. ગુરુએ તેમને સૂરિપદે રાખ્યા અને તેઓ સં ૧૬૨૪માં ઝીંઝુવાડામાં સ્વર્ગે ગયા. તેમનાથી તપગચ્છની ‘રત્નશાખા’ નીકળી. તેમના શિષ્ય દેવવિમલગણિએ ‘પારવચરિત્ર’ બનાવ્યું છે. (૫૯) રત્નવિજયસૂરિ, (૬૦) હીરરત્નસૂરિ, (૬૧) જ્યારત્નસૂરિ-સ્વર્ગ સં ૧૭૭૪, (૬૨) ભાવરત્નસૂરિ, (૬૩) દાનરત્નસૂરિ, (૬૪) કીર્તિ-રત્નસૂરિ, (૬૫) મુક્તિરત્નસૂરિ, (૬૬) પુણ્યોદયરત્નસૂરિ, (૬૭) અમૃત-રત્નસૂરિ, (૬૮) ૬૮ ચંદ્રોદયરત્નસૂરિ, (૬૯) સુમતિરત્નસૂરિ, (૭૦) ભાગ્ય-રત્નજી, જે ખેડાની ગાદીએ હતા ત્યારે અવસાન પામ્યા છે.

(૫૭) વિજયદાનસૂરિ, (૫૮) વિજયરાજસૂરિ, (૫૯) રત્નવિજયસૂરિ, (૬૦) હીરરત્નસૂરિ, (૬૧) લખિયરત્ન, (૬૨) મેધરત્ન, (૬૩) શિવરત્ન (૬૪) સિદ્ધિરત્ન, (૬૫) હિપાં ઉદયરત્નજી, જેઓ સમર્થ કવિ હતા, અને દરેક રસોને યથાર્થ સ્થાને હિપસાવી શકતા હતા. (૬૬) ઉત્તમરત્ન, (૬૭).

જિનરત્ન, (૬૮) ક્ષમારત્ન, (૬૯) રાજરત્ન, (૭૦) અનોપરત્ન, (૭૧) તેજ-
રત્ન, (૭૨) ઉં ગુણરત્નજી આકાશમાં અવસાન પામ્યા.

(૬૦) હીરરત્ન, (૬૧) લખિંધરત્ન, (૬૨) સિદ્ધિરત્ન, (૬૩) હર્પરત્ન
સં. ૧૬૯૬માં 'નેમિરાસ-વસન્તવિલાસ' રચ્યા.

(૫૩) આં લક્ષ્મીસાગરસુરિ (૫૪) ઉં અંદરત્ન (૫૫) ઉભયભૂપણુ-
ઉભયલાવણ્ય, (૫૬) પં. હર્પદેનકે -હર્પલાવણ્ય, (૫૭) પં. વિવેકરત્ન (૫૮)
પં. શ્રીરત્ન, (૫૯) ઉં રાજરત્ન આં વિશાલસોમરાજ્યે સં. ૧૬૯૬માં
વિગ્રમાન.

પૃષ્ઠ ૮૯, કડી ૧૦ : મુકુન્દ બ્રહ્મચારીનો પરિચય—

પ્રયામના જી. મુકુન્દે બ્રાહ્મશાસ્ત્રી શોભાષ બીજા બવમાં બ્રાહ્મશાસ્ત્ર
થવાનું નિયાણું કરી સં. ૧૫૯૮માં જૂના પાંપળાને સળગાવી તેમાં પોતાનું
બ્રહ્મિદાન આપ્યું અને બ્રાહ્મશાસ્ત્ર હુમાયુની પત્ની મરિયમ મહાની અપરનામ
હમીદા બેમમની કુલિથી સં. ૧૫૯૯ ઠા. ૧૦ ૬ ને દિને બીધોગઢમાં
જન્મ લીધો. તેજ બ્રાહ્મશાસ્ત્ર અકબર થયો. જી. મુકુન્દનો મોટો એકો મરી
સં. ૧૫૬૨માં જન્મ લઈ કવિ નરહરિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. જી.
મુકુન્દે પોતાનો હોમ કર્યો તે રથાનેથી બાં. અકબરને તપાસ કરતાં એક
તાંત્રપત્ર મળ્યું હતું તેમાં નીચે પ્રમાણે શ્લોક હતો.

મસુનિધિશરચંદ્રે તીર્થરાજપ્રયાગે,

તપસિ વહુલપક્ષે દ્વાદશીપૂર્વયામે ।

શિશ્નિતિ તનુ જુહોમ્યન્નપ્તમમ્પાધિપત્યે,

સકલદુરિતહારી વ્રહ્મચારી મુકુન્દઃ ।૧।

(નરહરિ મહાપાત્રકૃત છપ્પય, કવિ દયાલજીકૃત કવિત્ત, 'વિશાલભારત'
સન ૧૬૪૬ હિસેબર, બીજા અંક, સન ૧૬૪૮ એપ્રિલનો અંક વગેરે.

પૃષ્ઠ ૯૧, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૯૫, કડી ૧૫ : ઉં શ્રી શાંતિયંદ્રગણિ
વગેરેની પરંપરા—

(૫૭) શ્રી વિજયદાનસુરિ (૫૮) આં શ્રી વિજયહીરસુરિ, પં. સહજકૃષ્ણમણિ, (૫૯) ઉપાધ્યાય શ્રી સદૈવયંદ્રગણિ. જેમણે સં. ૧૬૪૮માં
'મૃગાવતી આખ્યાન, વાસુપુત્ર્ય જિનપુણ્યપ્રકાશ રાસ, સાધુવંદના, સત્તર
બેદી પૂજા, એકવીશ પ્રકારી પૂજા, બારબાવના સજ્જાય, વીરવર્ધન જિનવેલી,
ગણધરવાદ સ્તવન, સાધુ દેવપક્ષતા, મહાવીર હૈય સ્તવન સં. ૧૬૬૦,
ઋષભ સમતા સરળતા સ્તવન કડી ૩૧, દીવાળી સ્તવન, સીમંધરસ્વામીને

ક્રુમતદોષ' વિનતિ, ગૌતમપૃચ્છા, દેવાનંદા સ્વાધ્યાય, સન્ન્યાસો, પ્રતિષ્ઠાકલ્પં' વગેરે બનાવ્યાં છે. (૬૦) ઉં શ્રી શાંતિચન્દ્રગણિ, તેમણે ઇક્ષ્વાકુનારાયણ રાગની સભામાં દિગ્ગમ્યરવાદી બૂધણને જીત્યો, જ'બુદ્ધોપપ્રજ્ઞામિત્તી 'પ્રમેયરતન-મંજૂષા' દીક્ષા વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા, બાદશાહ અકબરને દયાપ્રેમી બનાવ્યો. (૬૧) અમરચંદ્ર. સં. ૧૬૭૮માં 'કુલધ્વજ રાસ' પ્રદાસ્યો છે. સં. ૧૬૭૯માં 'સીતાવિરહ લેખ' રચ્યો. 'યુગપ્રધાન સન્ન્યાસ' ગાથા ૧૬ બનાવી.

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) ઉં શ્રીકરણ, તેમણે 'સીમંધર-સ્વામી સ્તવન' બનાવ્યું (૫૯) પં. તેજપાલ. તેમણે પ્રતિમા પાઠગર્ભિત ભગવાનપાર્શ્વનાથનું સ્તવન બનાવ્યું.

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં સકલચન્દ્રગણિ (૬૦) મુનિ લક્ષ્મીચંદ્ર (૬૧) મુનિચંદ્રજી (૬૨) વૃદ્ધિચંદ્રજી (૬૩) ભાનચંદ્રજી (૬૪) તેજચંદ્રજીએ 'પુણ્યસાર રાસ' બનાવ્યો.

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાધ્યાય સકલચન્દ્રગણિ (૬૦) ઉં સૂરચંદ્રગણિ (૬૧) ઉં ભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) પં. દેવચંદ્રગણિ. પોતાની માતા, પોતે રામચંદ્ર તથા નાનો ભાઈ ત્રણેએ આં વિજયસેનસૂરિના ઉપદેશથી દીક્ષા લીધી. અનેતું નામ મુનિ દેવચંદ્ર, મુનિ વિવેકચંદ્ર રાખવામાં આવ્યું. મુનિ દેવચંદ્રજીએ ઉં ભાનુચંદ્રજી પાસે અભ્યાસ કર્યો આં વિજયસેનસૂરિના હાથે સં. ૧૬૬૫માં પં.ન્યાસપદ લીધું. ત્યારથી તેઓ નિત્ય એકાસણું, ગંઠસી, દ્રવ્યે મર્યાદા, ગોળનો ત્યાગ, કંઠાર્ધ વિગ્રહનો ત્યાગ, દર મહિને છ ઉપવાસ વગેરે તપસ્યા કરતા હતાં. તેમણે સં. ૧૬૯૭માં સરોતરામાં પાંચ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું. તેમણે 'જિનશતક, વિચારપદ્ધત્ત્રિશિકા, પૃથ્વીચંદ્રારાસ સં. ૧૬૯૬, નવતરવ, શત્રુંજય પરિપાટી સ્તવન ગા. ૧૧૮, મહેાવીરબવ સ્તવન, પોસીના પાર્શ્વ-સ્તવન, શંખેશ્વર પાર્શ્વસ્તવન, નેમિનાથ સ્તવન' વગેરે બનાવ્યાં છે.

('જૈન સત્યપ્રકાશ' વં. ૨ પૃ. ૬૨૭)

(૬૧) ઉં શ્રીભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) કપૂરચંદ્રગણિ (૬૩) પં. કનક-ચંદ્રગણિ (૬૪) મયાચંદ્રગણિ (૬૫) ભક્તિચંદ્રગણિ (૬૬) મુનિ ઉત્તમચંદ્રગણિ (૬૭) જિનચંદ્રગણિ (૬૮) પ્રેમચંદ્રગણિ (૬૯) પ્રાગચંદ્રજી તેમણે બં. વિજયજિનેન્દ્રસૂરિ સુધીની પદાવલી પાનાં ૧૭ લખી. (પાલનપુર મંડાર)

(૬૧) મહેા. ભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) પં. ભાવચંદ્રગણિ (૬૩) પં. કનકચંદ્રગણિ (૬૪) પં. કપૂરચંદ્રગણિ (૬૫) પં. મયાચંદ્રગણિ (૬૬)

પં. ૦ ભક્તિચંદ્રગણિ (૬૭) પં. ૦ ઉદયચંદ્રગણિ: (૬૮) પં. ૦ ઉત્તમચંદ્ર ગણિ:
તેમણે સં. ૧૮૦૧ વૈ. ૦ વ. ૧૩ શુધે ડીસામાં 'વૃંદાગુપ્તિ ટીકો' ગ્રં. ૦ ૨૭૨૦
૨૨૨૯૦. (પ્રશસ્તિસંગ્રહ, પૂના)

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેઘજીઝપિ અપરનામ ઉદ્યોત-
વિજયજી તે લોકાગચ્છીય કુંઅરજી ઝપિના શિષ્ય હતા. તેમણે ૨૮ ઝપિઓ
સાથે આં હીરવિજયસૂરિ પાસે આવી સં. ૧૬૨૮માં આં વિજયસેનસૂરિ
હાથે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી. તેમને સં. ૧૬૫૬માં ઉપાધ્યાય પદ મળ્યું
(૬૦) ઝપિ અપરનામ શુણ્વિજયગણિ (૬૧) સંત્રવિજય; તેમણે સં. ૧૬૭૪માં
'કલ્પ પ્રદીપિકા ગ્રં. ૦ ૩૩૦૦, સં. ૧૬૬૯માં ઝપખ સ્તવન, સં. ૧૬૭૯માં
અમરસેન વયરસેન આખ્યાન, સિંહાસન ખત્રીશા' વગેરે ખનાવ્યાં.

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેઘમુનિ (૬૦) કલ્યાણકુશલ (૬૧)
દયાલકુશલ; તેમણે સં. ૧૬૪૯માં 'લાભોદય રાસ તથા તીર્થમાલા' ખનાવ્યાં.

(૫૯) મેઘર્ષિ (૬૦) દામર્ષિ (૬૧) રતનકુશલ. તેમણે સં. ૧૬૫૨માં
'પાર્શ્વ સ્તવન' રચ્યું.

(૧) પં. ૦ શ્રીપતિ. તેમને આઠ વિદ્યાન શિષ્યો હતા, (૨) પં. ૦
જગર્ષિ મહાતપસ્વી અને લખિધસંપન્ન હતા. તેમણે સૌરાષ્ટ્રમાં હુંકામતને
અચાર કયો. ઉં પાર્શ્વચંદ્રને શાસ્ત્રર્થ માટે ચેલેજ આપી. ઉપાધ્યાય
જોધપુરમાં માલદેવ રાગને શરણે ચાલ્યા ગયા. તેઓ પ્રકાંડ વિદ્યાન હતા.
(૩) પં. ૦ સિંહવિમલગણિ તેઓ વિદ્યાન અને વાદી હતા. (૪) પં. ૦
દેવવિમલગણિ. તેમણે સ્વોપનટીકાયુક્ત 'હીરસૌભાગ્ય મહાકાવ્ય' રચ્યું.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) પં. ૦ કુશલમાણિક્ય (૫૭) પં. ૦
હૈનર્ષિ અપરનામ સહજકુશલગણિ (૫૮) મેઘર્ષિ (૫૯) પં. ૦ કલ્યાણકુશલ-
ગણિ (૬૦) પં. ૦ દયાકુશલગણિ (૬૧) પં. ૦ રવિકુશલગણિ (૬૨) પં. ૦
દેવકુશલગણિ તેમણે સં. ૧૭૫૧ ચૈ. વ. ૧૪ શ્રીપુરમાં 'પ્રાકૃત પટ્ટાવલીની
પૂરણી' સાથે બ. વિજયરત્નસૂરિ સુધીની ગુજરાતી 'તપગચ્છ પટ્ટાવલી' પાનાં
૧૦૦ રચ્યાં (૬૩) પં. ૦ વિદ્યાકુશલ, પં. ૦ ચતુરકુશલ (૬૪) પં. ૦ ચતુરકુશલ શિષ્ય
રાંજકુશલ, પ્રેમકુશલ સં. ૧૭૫૧, શ્રીપુર ગંદર.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) ઉં જ્ઞાનમાણિક્ય અમદાવાદમાં
સં. ૧૫૨૯માં તેમણે મંત્રી ગદાકે લખાવેલ 'સિદ્ધપ્રાભૂત ટીકા'નું સંશોધન
કયું. (૫૭) મહોં અનંતહંસગણિ. તેમના ઉપદેશથી શિરોહીમાં સં. ૧૫૫૭માં
(સં. ૧૫૪૪માં 'અનુત્તરોપપાતિકસૂત્ર' લખાવ્યું અને સં. ૧૫૫૭માં

ત્રેબંડીઓથી શૌભતા બીલડી નગરમાં પોરવાલ ચોકસી પાસવીરે ગ્રંથ બંડાર સ્થાપ્યો. ૧૩૬૦૦૦ શ્લોકો લખાવ્યા. ૫૦ શુભશુપણે તેને સંશોધ્યા. ('જીવાભિગમસૂત્ર પુષ્પિકા'—પૂના)

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાધ્યાય કીર્તિવિજયગણિ તેમના શિષ્ય ૫૦ જ્ઞાનવિજયગણિએ સં ૧૭૨૨માં 'કલ્પજ્ઞાન દીપિકા' બાલબોધ બનાવી. (૬૦) ઉં વિનયવિજયગણિ સમર્થ વિદ્વાન અનેક-ગ્રંથપ્રણેતા સ્વ. સં ૧૭૩૮. તેમને ઋદ્ધિવિજય, ૫૦ મતિવિજય ૫૦ નયવિજય વગેરે અનેક શિષ્યો હતા. (૬૧) ૫૦ નયવિજય (૬૨) ૫૦ ઉત્તમવિજય (૬૩) ૫૦ નરવિજય (૬૪) ૫૦ મેઘવિજય (૬૫) ૫૦ કેશરવિજય (૬૬) ૫૦ શાંતિવિજય (૬૭) ૫૦ વિદ્યાવિજય (૬૮) ૫૦ લક્ષ્મીવિજય ધોરાજીમાં સ્વર્ગગમન (૬૯) ૫૦ યુક્તાવિજય (૭૦) ૫૦ ચારિત્રવિજય પૂનામાં સ્વં સં ૧૯૮૫.

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાં વિમલહર્ષગણિ (૬૦) ૫૦ જયવિજય. તેમણે સં ૧૬૭૭ કાં શુ ૬ 'કલ્પદીપિકા' ગ્રં ૩૪૩૨ રચી. (૬૧) ૫૦ વૃદ્ધિવિજયગણિ.

(૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં કલ્યાણવિજય. તેમના શિષ્ય શિવવિજયે સં ૧૬૪૮માં 'તપાગમ્થી પદાવલી'નો પ્રથમાદર્શ લખ્યો. ઉપાધ્યાય શિષ્ય ધનવિજયે 'હીરસૌભાગ્ય' તથા 'કલ્પપ્રદીપિકા'નું સંશોધન કર્યું. ઉપાધ્યાયજીના શિષ્ય ૫૦ જયવિજયગણિએ સં ૧૬૫૨ લગભગમાં "હીરવિજયસૂરિપુણ્યખાણિ રાસ" સં ૧૬૫૫માં 'ઉં કલ્યાણવિજય ગણિરાસ' અને સં ૧૬૬૧માં 'સમ્મેતશિખર રાસ' બનાવ્યા છે. ઉપાં કલ્યાણવિજયજી. સં ૧૬૦૧ લાલપુરમાં જન્મ, મહેસાણામાં દીક્ષા સં ૧૬૧૬. તેઓ સમર્થ વિદ્વાન સચોટ વ્યાખ્યાતા અને પરમતાર્કિક હતા. તેમણે રાજપીપળામાં છ હજાર બ્રાહ્મણોની સભામાં જગત્કર્તૃત્વનું ખંડન કરી શ્રુતિ, સ્મૃતિ અને દલીલોથી જગતને અનાદિ સિદ્ધ કરી બતાવ્યું. આથી ત્યાંનો રાગ ઉપાધ્યાયજીનો પરમ અનુરાગી બન્યો. તેમણે સં ૧૬૪૪માં વૈરાટના ઈન્દ્રવિદારની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. મહોપાધ્યાયજી શ્રી ધર્મસાગરજી ગણિના સંશોધન મંડળમાં તેઓ પણ એક હતા.

(૬૦) ઉં લાલવિજયગણિ. તેઓ સમર્થ વિદ્વાન હતા. જગદ-શુરની સત્રાટ્ અઠગર સાથેની પહેલી યુદ્ધકાતમાં ૧૩ સાધુઓમાં તેઓ પણ હતા. તેમણે નમોદુર્વારરાગાદિં શ્લોકના ૫૦૦ અર્થ કર્યા હતા. 'ઈન્દ્રવિદાર પ્રાસાદની પ્રશસ્તિ અને ઉં કલ્યાણવિજય રાસ' બનાવ્યા છે.

તથા 'ઋષભશતક, મંડલપ્રકરણ, જ્ઞાનસદસ, પ્રમેયરત્ન મંજૂષા, ચિંતાં મણિ પાર્શ્વજિનાલય પ્રશસ્તિ'નું સંશોધન કર્યું છે.

(૬૧) પં. નયવિજયગણિ (૬૨) પદ્યવિજયગણિ લઘુભ્રાતા ઉપાં ન્યાં ન્યાં મહોં યશોવિજયગણિ ઉપાધ્યાયજી તે સમયના અજ્ઞેડ વિદ્વાન હતા. વ્યાકરણ, ન્યાય, સાહિત્ય વગેરેમાં સંપૂર્ણ જ્ઞાની હતા. તેમણે અનેક ગ્રંથો બનાવ્યા છે. તેમને શ્રીમોહનવિજય, પં. ગુણવિજય, દયાવિજય, મયાવિજય, મણિવિજય, માણેકવિજય વગેરે શિષ્યો હતા. ૨૧૦ સં. ૧૭૪૫.

(૬૨) પં. ગુણવિજય શિષ્ય મુમતિવિજય શિષ્ય ઉત્તમવિજયે સં. ૧૮૩૦માં 'નવપદ પૂજા' બનાવી. (૬૩) પં. કેસરવિજય (૬૪) પં. વિનીત વિજય (૬૫) પં. દેવવિજયગણિ. તેમણે સં. ૧૭૯૭માં 'યોગદષ્ટિ સનગ્રામ, સં. ૧૮૨૧માં અષ્ટપ્રકારી પૂજા' રચ્યાં.

(૫૮) આં. વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં. દનકવિજય (૬૦) પં. શીલ-વિજય (૬૧) પં. સિદ્ધિવિજય (૬૨) પં. કૃપાવિજય (૬૩) ઉપાં. મેઘ-વિજયગણિ. વ્યાકરણ, કાવ્ય, સાહિત્ય, ન્યાય, ચરિત્ર, ચર્યાના અનેક ગ્રંથ ગ્રણેતા, તેમના શિષ્યો પં. ભોજવિજય, પં. મેરુવિજય, મુનિ તેજવિજય, સુંદરવિજય, પ્રેમવિજય, ધનવિજય, અજ્ઞાસાગર, સ્થિરવિજય, રૂપવિજય વગેરે (૬૪) પં. મેરુવિજય (૬૫) પં. માણેકવિજય, પં. બાણવિજય (૬૬) પં. બાણવિજય શિષ્ય પં. કુશલવિજય. તેમણે આગરામાં સં. ૧૮૧૦માં ચોમુખજી તથા બં. શીતલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. (૬૭) તત્ત્વવિજય (૬૮) પં. સુદ્ધિવિજય (૬૯) પં. સુખવિજય (૭૦) પં. રત્નવિજય (૭૧) વિનીત-વિજય (૭૨) ઉત્તમવિજય (૭૩) જસોવિજય સં. ૧૯૦૪ વિદ્યમાન.

(૬૪) પં. મેરુવિજય (૬૫) પં. પ્રેમવિજય (૬૬) પં. મહિમાવિજય (૬૭) ગુણવિજય (૬૮) પં. મોહનવિજય સં. ૧૮૨૬.

(૫૮) જગત્. ગુરુ. આં. વિજયહીરસૂરિ, (૫૯) ઉં. સોમવિજય, (૬૦) ઉં. ચારિત્રવિજય, (૬૧) પં. ધર્મવિજય, (૬૨) પં. ભીમવિજય. તેઓ પોરવાડ જશવંત-શાહની પત્ની જસવંતદેવીના પુત્ર હતા. ક્રિયાશીલ, પ્રભાવ-શાળી વિદ્વાન હતા. તેમણે શત્રુજય, ગિરનાર, આણુ, કેસરિયાજી, મગસીજી ક્ષેત્રોધિ, રાણકપુર, વરકાણાજી, ગોડીજી, શંખેશ્વરજી, વગેરેની યાત્રાઓ કરી હતી. તેમણે બં. વિજયરત્નસૂરિની આજ્ઞાથી સં. ૧૭૩૫માં ઔરંગાબાદમાં ચોમાસુ કર્યું હતું અને ત્યાં બાદશાહ ઔરંગઝેબના નવાબ અસતખાનનો પુત્ર જીજીકાર માંદો પડી ગયો ત્યારે પં. ન્યાસજીએ તેની જન્મપત્રી જોઈ

ઠહું. કે તે પુત્રને બે પહોરમાં ઠીક થઇ જશે, સાંજે ત્રણાગની સાથે ખાણું ખાવા બેસશે. તેની પત્નીને પાંચ મહિનાનો ગર્ભ છે: છત્યાદિ તેમની વાત સાચી પડી એટલે તવાળે તેમને ઘણું સન્માન આપ્યું અને પંન્યાસ તથા નવાળ વચ્ચે ધનિષ્ઠ રનેદ જામ્યો. સં. ૧૭૩૬માં બાદશાહ ઔરંગઝેબ અજમેર ઉપર ચઢી આવ્યો હતો ત્યારે તેણે નવાળ અસતખાનના સમ-જવવાથી પં. ભીમવિજયને ફરમાનપત્ર આપી અજમેર, મેડતા, સોજત, જયતારણ અને જોધપુર વગેરે સ્થાનોના ઉપાધ્યક્ષ ખાલસા કરી લીધા હતા, તે દરેકને છૂટા કર્યા અને શ્રીસંધને સુપ્રત કર્યા. પંન્યાસજીનું સ્વર્ગગમન કિસનગઢમાં સં. ૧૭૭૧માં (ભા. ૧૦ ૦)) રવિવારે મધ્યરાત્રે અનશન-પૂર્વક થયું. ત્યાં સંધે પં. ભીમવિજયજીનો સ્તૂપ કરી પરકોટો બનાવી લીધો. જોકે તેની રાનકથી આકર્ષાઈ ત્યાંના નવાળે એકવાર આ સ્થાન પોતાના કબજામાં લઇ લીધું હતું કિન્તુ પછી પંન્યાસજીના પદ્ધતિ પં. સુકિતવિજયગણિના પ્રયત્નથી તે પુનઃ સંધને સોંપવામાં આવ્યું હતું. ('જૈન સત્ય પ્રકાશ', ક્રમાંક ૧૫૦) સંભવતઃ આ સ્થાન આજે જ. ૦ ગુ. ૦ હીર-વિજયસૂરિની દાદાવાડી તરીકે પ્રસિદ્ધ છે અને કિસનગઢ પ્રણ તે સમયે તપગચ્છના કોટવાલની ગાદીનું સ્થાન ગણાતું હતું.

(૬૩) પં. સુકિતવિજય (૬૪) પં. પ્રમોદવિજય (૬૫) રવિવિજય (૬૬) નવનિધિવિજય. જેમણે ત્રિકસુદાબાદમાં 'મુદ્ધત' ચિંતામણિ' ગ્રંથ લખ્યો.

(૬૨) પં. ભીમવિજય, (૬૩) પં. હરિતવિજય, (૬૪) ચતુરવિજય. તેમણે સં. ૧૮૦૪ કા. ૦ ગુ. ૧૪ શુરુવારે 'શ્રીપતિજાતકર્મપદ્ધતિ' નામનો ગ્રંથ લખ્યો.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૧ : આ. ૦ શ્રીવિજયસેનસૂરિ પછી તપગચ્છ પાંચ શાખાઓમાં વહેંચાઈ ગયો હતો, તે આ પ્રમાણે—

(૧) સંવેગીશાખા, જેમાં આજે અનેક મુનિવંશો વિદ્યમાન છે.

(૨) દેવસૂરગચ્છ, જેનું ખીળું નામ ઓસવાળગચ્છ હતું.

(૩) આણુંદસૂરગચ્છ, જેનાં ખીજા નામે (આણુંસૂરગચ્છ) ઉપાધ્યાય-મત (ઉપાધિમત) અને પોરવાલગચ્છ હતું.

(૪) સાગરગચ્છ સં. ૧૬૮૬.

(૫) વિમલગચ્છ સં. ૧૭૪૯થી શરૂ થયો.

આજે આ શાખાઓદો વિદ્યમાન નથી. માત્ર સંવેગી પરંપરા વિદ્ય-

ખાન છે, જેમાં વિજય, સાગર અને વિમલ એમ ત્રણ નામાંતવાળા મુનિઓ છે.

પૂ. શ્રી મોહનલાલજી મહારાજની શિષ્ય પરંપરા "મુનિ" એવા નામવાળી તપગચ્છમાં છે.

તપગચ્છના ૧૩ ખેસણાંની એક જ સમાચારી છે, જેનાં નામો નીચે મુજબ છે—

૧ તપગચ્છ, ૨ સાંડેરગચ્છ ૩ ચહિદસિયાંગચ્છ, ૪ કમલકલશગચ્છ, ૫ ચંદ્રગચ્છ, ૬ કોટિકગચ્છ, ૭ કુતકપુરાગચ્છ, ૮ કોરંટગચ્છ, ૯ ચિત્રોડાગચ્છ, ૧૦ કલ્લપુરાગચ્છ. ૧૧ વડગચ્છ, ૧૨ ઓસવાળગચ્છ, ૧૩ મંલધારીગચ્છ. (‘ભાષા પટ્ટાવલી’ પાનાં ૯)

તપગચ્છના ઉપગચ્છો નીચે પ્રમાણે છે:

(૧) તપગચ્છ સં. ૧૨૮૫માં નામ પડ્યું.

(૧) લઘુપોશાળ તપાગચ્છ આં વિજયદેવેન્દ્રસૂરિની મૂળ પરંપરા.

(૨) વડીપોશાળ આં વિજયચંદ્રસૂરિની પરંપરામાં. આ ગચ્છનું ખીજું નામ "રત્નાકરગચ્છ" પડ્યું છે. આં જ્ઞાનસાગરસૂરિના લલિયા લોકાથી "લોકાગચ્છ" નીકળ્યો, જેમાંથી અનુક્રમે સ્થાનકમત, વિગ્ગમત, છકોટિ, આઠકોટિ, તેરાપંથી, વીરપંથી નીકળ્યા.

(૧) હેમવિશાખા-તપાગચ્છની આં હેમતિમલસૂરિની મૂળ પરંપરા, જેનાં ખીજાં નામો 'તપગચ્છ' અને 'પાલતપુરાગચ્છ' છે.

(૩) કમલકલશા-સં. ૧૫૫૫થી આં કમલકલશની પરંપરા.

(૪) કુતકપુરા-આં ઇન્દ્રનંદિસૂરિની કુતપુરામાં સ્થિત પરંપરા.

(૫) લઘુશાલા-આં સૌભાગ્યહર્ષની પરંપરા સં. ૧૫૮૩.

(૬) તપારતન-આં વિજયરાજસૂરિની પરંપરા સં. લગભગ ૧૬૧૦. આનું ખીજું નામ 'તપા-કોરંટકગચ્છ' પણ છે.

(૧) દેવસૂરિસંઘ-તપાગચ્છની આં વિજયદેવસૂરિની મૂળ પરંપરા, જેનું ખીજું નામ 'તપાગચ્છ', અને 'ઓસવાળગચ્છ' છે.

(૭) આનંદસૂરિસંઘ-આં વિજયાનંદસૂરિની પરંપરા સં. ૧૬૭૩.

(૧) વિજય-તપગચ્છની આં વિજયહીરસૂરિની મૂળ પરંપરા.

(૮) સાગરગચ્છ-આં રાજસાગરસૂરિની પરંપરા સં. ૧૬૮૬.

(૯) વિમલગચ્છ-આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિની પરંપરા સં. ૧૭૪૯.

(૧) સંવેગીમત-તપગચ્છની જગદ્ગુરુ આં શ્રીહીરવિજયસૂરિ, આં શ્રીવિજયદેવસૂરિ, પં. શ્રીસત્યવિજયગણિની મૂળ શ્રમણપરંપરા.

તપગચ્છના ઉપાસક જૈન ગોત્રો—

૧. વરડિયા, બરડિયા, બાહુડિયા, ૨. બાંકિયા, કવાડ, શાહ, હરખા-
વત, ૩. છરિયા, ૪. ડકરિયા, ૫. લલવાણી, ૬. ગાંધી, વેદગાંધી, રાજ-
ગાંધી, ૭. ખળનચી, ૮. ખૂરડ, ૯. સંઘવી, ૧૦. મૂણાયત, ૧૧. પમરિયા
૧૨. ચોધરી, ૧૩. સોલંકી, ૧૪. ગુજરાણી, ૧૫. કચ્છોડચે, ૧૬. મોરલ,
૧૭. સોલેચે, ૧૮. કોઠારી, ૧૯. ખટોલ, ૨૦. બિનાયકિયા, ૨૧. સરાક,
૨૨. લોકડ, ૨૩. મીત્રી, ૨૪. આંચલિયા, ૨૫. ગોલિયા, ૨૬. ચોસવાલ,
૨૭. ગોટી, ૨૮. માદરેચ, ૨૯. લોલેચ, ૩૦. માલા, વગેરે વગેરે.

તેમજ નાગોરીતપાગચ્છ, ધર્મધોપગચ્છ, કમલકલશાગચ્છ, કોરંટગચ્છ,
સાંડેરાવગચ્છ અને મલધારગચ્છના ગોત્રો વગેરે વગેરે તપગચ્છમાં છે.

૫૪૬ ૯૬, કહી કે : “કુમતિકુદાલ”.

મહોપાધ્યાય શ્રીધર્મસાગર ગણિએ આ ગ્રંથની પ્ર૩પણા કરી
હતી, તેમજ ‘તત્ત્વતરંગિણી’ ગ્રંથ બનાવ્યો હતો, જેમાં ધૃતર ગચ્છોની
કડક સમાલોચના કરી હતી. આં વિજયદાનસૂરિ અને આં વિજયહીર-
સૂરિએ તે ગ્રંથોને જળશરણ કરાવ્યા, અને ઉપાધ્યાયજીએ પણ તે પ્ર૩પણા
માટે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ આપ્યો હતો, જેનો લેખ આ પ્રમાણે છે—

“સ્વરિત શ્રીશાન્તિજનં પ્રણમ્યઃ ॥ તિરવાડાનગરતઃ પરમગુરુ
શ્રી. વિજયદાનસૂરિ સેવી ઉ. શ્રીધર્મસાગરગણિ લિખતિ સમરતનગર સાધુ-
સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા યોગ્યમ્ ॥ આજ પછી અમે પાંચ નિન્દવ ન કહઈ.
પાંચ નિન્દવ કહ્યા હુમ તે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ ॥ ઉત્સુત્ર-કંદ-કુદાલ-ગ્રંથ ન
સદ્દહઈ, પૂર્વધ સદ્દહઈ હુમ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” ॥ ૫૮૫ર્વા ॥ ચતુઃપર્વી
આશ્રી જીમ શ્રીપૂજ્ય આસિ (આદેશ) દેખ છધ તે પ્રમાણ ॥ છઃ ॥ સાત
ખોલ જીમ ભગવન આસિઘર્ષ છધ તે પ્રમાણ ॥ ચતુર્વિધ સંધની આસાતના
કીધી હુમ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” ॥ આજ પછી પાંચના ચૈત્ય વાંદવા ॥
તિરવાડામાંદિ શ્રીપૂજ્ય પરમ-ગુરુ શ્રીવિજયદાનસૂરિનર્ક “મિચ્છામિ
દુક્કડ” ॥ દીધઈ છધ સંધ સમક્ષ એ ખોલ આશ્રી જીણર્ષ ખોટો સદ્દહઈ
હુવધ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” દેખ્યો ॥ છ ॥”

(‘જૈનયુગ’, વર્ષ ૫, પૃ. ૪૮૩)

જગદ્ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિ શિષ્ય ઉં મુમતિવિજય શિષ્ય કવિ સિંહવિજયજી સં. ૧૬૭૪ દીવાલી દિવસે અનાવેલ 'સાગર આવની'માં લખે છે કે—

“ પહિલું ધરમ રચિહિ ધર્મસાગર, અંથ કરિહિ એક મોટા;
ચુરાસી ગચ્છ તેહમાં નંદા, તત્ત્વતરંગિણી મોટા. ૨૨
મુણ્યો સરખ ન પોતઈ સાગર, રંકિતણી પરિ રોળ્યા;
કુમતિકૃદાલ ને તત્ત્વતરંગિણી, પાણીમાંહિ ઓળ્યા. ૨૪

પછી મહોપાધ્યાયજીએ તે જ ધોરણે 'અવચન પરીક્ષા' અંથ જનાવ્યો છે અને જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયસૂરીશ્વરે તેને પંડિત મુનિવરો પાસે શોધાવી પ્રચારની આજ્ઞા આપી છે.

આં વિજયપ્રેમસૂરિજીના શિષ્ય આં જંખૂસૂરિએ 'તત્ત્વતરંગિણી'નું ભાષાંતર “પર્વતિથિપ્રકાશ” એવા નામથી બહાર પાડેલ છે.

તપગચ્છમાં નીચે મુજબ મર્યાદા પટ્ટકો મળે છે :

૧. ગચ્છાચારપચન્નો.

૨. આં દેવેન્દ્રસૂરિકૃત ૧૧ બોલ (પટ્ટાવલી).

૩. આં સોમસુંદરસૂરિ કૃત સંવિનસાધુયોગ્ય નિયમકુલક ગાથા ૪૭.

૪. આં મુનિસુંદરસૂરિકૃત અધ્યાત્મ કલ્પદ્રુમ.

૫. આં આનંદવિમલસૂરિકૃત સાધુમર્યાદા પટ્ટક (જૈં સં કં ૧૫).

૬. આં વિજયદાનસૂરિકૃત ૭ બોલ.

૭-૮. જગદ્ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪)
૧૨ બોલ (કં ૧૪).

૯. આં વિજયદેવસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક.

૧૦. આં વિજયસિંહસૂરિકૃત સાધુમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪૯).

૧૧. બં વિજયક્ષમાસૂરિકૃત યતિમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૮).

પૃષ્ઠ ૯૭, કંડી ૧૪ : શ્રીવિજયદેવસૂરિમચ્છની શ્રીપૂન્ય પરંપરા—

૬૦. વિજયદેવસૂરિ.

૬૧. વિજયસિંહસૂરિ સ્વં સં. ૧૭૦૯ અં શું ૨.

૬૨. વિજયપ્રેમસૂરિ-કચ્છના વીસા ઝોસવાળા ધોપાગોત્રી શાં શિવગણુની પત્ની ભાણીએ વીરજીને જન્મ આપ્યો. તેનો સં. ૧૬૭૭ માં જન્મ, સં. ૧૬૮૬ માં દીક્ષા, સં. ૧૭૦૧માં પંચાસ પદ, સં. ૧૭૧૦માં ગંધારમાં આં વિજયદેવસૂરિના હાથે સૂરિપદ. સં. ૧૭૧૩ માં ઉનામાં

બદારકપદ અને સં૦૧૭૪૯ ઉનામાં સ્વર્ગ. તેમનું દીક્ષાનું નામ વીરવિજયજી. સૂરિપદનું નામ વિજયપ્રભસૂરિ હતું. તેઓ આ૦ વિજયસિંહસૂરિજીને પણ ગુરુ તરીકે સંબોધે છે. શિવપુરી (શિરોહી)ના પ્રદેશમાં યતિવિહાર જે વર્ધથી બંધ હતો તે છૂટો થયાના સમાચાર તેમની બદારક પદવીના દિવસે મળ્યા હતા. સં૦૧૭૧૫, સં૦ ૧૭૧૭, સં૦ ૧૭૨૦માં સોરઠ તથા ગુજરાતમાં મોટા દુકાળ હતો પણ જનતાને સૂરિકૃપાથી ધાન્યની સગવડ થઇ ગઇ. તેમણે ધણી પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી, અને સં૦ ૧૭૩૨ જલોરમાં (નાગોરમાં) વિજય-રત્નસૂરિજીને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. સ્વ૦ સં૦ ૧૭૪૯ ઉના.

૬૩. વિજયરત્નસૂરિ—પાલનપુર કે જેને જૈન ઠાંતિપુરનું ગિરુદ છે, ત્યાંના હીરાશાહને હીરાદેવીથી ૧. ન્યાનજી, ૨. વીરજી, ૩. જેઠા એમ ત્રણ પુત્રો થયા. જેઠાનો જન્મ સં૦ ૧૭૧૧ માં થયો. સં૦ હીરાશાહ સં૦ ૧૭૧૬ માં મૃત્યુ પામ્યા એટલે હીરાદેવીએ ત્રણે પુત્રો સાથે શત્રુંજય તથા મિરનારની યાત્રા કરી. સં૦ ૧૭૧૭ માં જૂનાગઢમાં ગિરાજતા આ૦ વિજય-પ્રભસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, જેમાં ત્રણે પુત્રોનાં નામ અનુક્રમે ૧. જ્ઞાન-વિજય, ૨. વિમલવિજય અને ૩. જીતવિજય રાખવામાં આવ્યાં. જીત-વિજયની શુદ્ધિ તીવ્ર હતી. તે એક દિવસમાં ૩૬૦ ગાથા કંઠાઇ કરી શકતા હતા. આથી આચાર્યે તેને સં૦ ૧૭૨૬માં પંચાસ પદ, સં૦ ૧૭૩૨ મહા વદિ ૬ રવિવારે નાગોરમાં સૂરિપદ આપી, વિજયરત્નસૂરિ નામ રાખી પોતાને પદે સ્થાપ્યા અને સં૦ ૧૭૫૦ માં તેમને બદારક પદ મળ્યું. વિજયરત્નસૂરિએ રાજસભામાં વાદીને જીતી અષ્ટાવધાન કરી વાગડના રાવ ખુમાણસિંહને ખુશ ખુશ કરી નાખ્યો. આથી રાણીએ તેમના સત્કારમાં મોતીનો સાથીઓ પૂર્યો હતો. એક સંન્યાસી અમદાવાદમાંથી એક બાળકને ઉઠાવી મેલે હશે તેથી સુખા આજ્ઞમશાહે સંન્યાસી તથા ક્ષત્રીને અમદા-વાદમાં રહેવાનો મનાઇ દુકમ કાઢ્યો. સૂરિ મહારાજે સુખાને સમજાવી આ મનાઈ દુકમ પાછો ખેંચાવી લીધો અને પોતાના બાઈ વિમલવિજયજીને ઉપાધ્યાયપદ આપ્યું હતું. સં૦ ૧૭૬૪ મહા શુ. ૬ મેવાડના રાણા અમરસિંહને પ્રતિજ્ઞા આપ્યો, કાશીના બદને દરાવ્યો અને રાણા પાસે હિંસા, અત્યાચારો તથા કરો બંધ કરાવ્યા. સં૦ ૧૭૭૦ માં જોધપુરમાં ચોમાસું કરી જોધપુર નરેશ અજિતસિંહને પ્રતિજ્ઞાપ્યો. ગેડતામાં રાણા સંત્રામસિંહને પ્રતિજ્ઞા આપ્યો. ત્યાં એક ઉપાશ્રયને મરીદ બનાવી દેવામાં આવ્યો હતો તેને મેળવી તેનો ફરીવાર ઉપાશ્રય બનાવ્યો. સં૦ ૧૭૭૪ બા૦

શુ. ૮ ઉદેપુરમાં આ. વિજયક્ષમાસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા અને જા. ૧૦ ૨ સ્વર્ગપ્રયાણ કર્યું. શ્રીમંથે ત્યાં સ્તૂપ દરાગ્યો હતો. પં. બોજસાગર ગણિએ આ સૂરિજીના શાસનકાળમાં 'દ્રવ્યાતુયોગતર્કણા' અનાવેલ છે. આ સમયે પં. ભીમવિજયજી પ્રભાવક વિદ્વાન થયા.

૬૪. વિજયક્ષમાસૂરિ. પાલીના ઓસવાલ ચતુરશાહની પત્ની ચતુરા-દેવીએ સ્વપ્નમાં ગણેશને જોયા અને તે સ્વપ્નસૂચિત એક બાળકને તેણે જન્મ આપ્યો, જેનું ખીમસિંહ નામ રાખ્યું. તેમનો સં. ૧૭૨૨ માં જન્મ, સં. ૧૭૩૯માં દીક્ષા, નામ ખિમાવિજય, સં. ૧૭૫૬ માં પં.ન્યાસપદ, સં. ૧૭૭૩ ભા. શુ. ૮ ઉદેપુરમાં સૂરિપદ, નામ વિજયક્ષમાસૂરિ. સં. ૧૭૭૪ મહા શુદ્ધિ ૫ ઉદેપુરમાં રાણા સંગ્રામસિંહની ઉપસ્થિતિમાં શાહ નાનજી બાણજી તથા મહેતા હરજીએ કરેલ ઉત્સવમાં ભટ્ટારક પદ, સં. ૧૭૮૪ મહા શુદ્ધિ ૨ દીવર્ગદર્માં દયાસૂરિને સૂરિપદાર્પણ ચૈ. શુ. ૯ દયાસૂરિને ભટ્ટારક પદાર્પણ અને સં. ૧૭૮૪ ના ચૈ. શુ. ૧૮ માંગરોડમાં સ્વર્ગ-ગમન. તેઓએ કલ્પસૂત્રને ગુજરાતીમાં અનાવેલ છે, જે 'ખેમાશાહી કલ્પસૂત્ર' તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. પં. જસવંતસાગરના શિષ્ય પં. જિનેદ્રસાગરે તેમનો 'શક્ષોક્તિ' કહી ૬૨, અનાવેલ છે.

૬૫. વિજયદયાસૂરિ. તેમને સં. ૧૭૮૪ મ. શુ. ૨ દીવમાં સૂરિપદ મળ્યું. તેનો ઉત્સવ મીડીબાઇએ કર્યો હતો. સં. ૧૭૮૪ ચૈ. શુ. ૯ માંગરોડમાં ભટ્ટારક પદ મળ્યું. તેમણે મુરતમાં ૧૪ ચોમાસાં કર્યા. બાદશાહના મુખ્યા વગેરે ઉપર પોતાનો સારો પ્રભાવ પાડ્યો હતો. સં. ૧૮૦૬ ચૈ. ૧૦ ૭ ધોરાજીમાં સ્વર્ગગમન કર્યું.

૬૬. વિજયધર્મસૂરિ. મેવાડના રૂપનગરમાં ઓસવાલ પ્રેમચંદની પત્ની પાટમદેવીની કૃપે જન્મ, સં. ૧૮૦૮ મા. શુ. ૫ ઉદેપુરમાં સૂરિપદ, સં. ૧૮૦૯ કહોલીમાં ભટ્ટારક પદ. તેઓ સાત બિરુદના ધારક હતા. નવા-નગરમાં તેઓ અને બ. વિજયલક્ષ્મીસૂરિ સાથે રહ્યા હતા, મળ્યા હતા તેથી જૈનશાસનની સારી પ્રભાવના થઈ હતી. તેમણે ૧૮૨૨ જે. શુ. ૧૧ શુધે તારંગા પર કોટિશિલાની દેરીમાં બ. આદિનાથની પાદુકા સ્થાપી. સં. ૧૮૨૭ માં કચ્છનરેશને મઘમાંસ છોડાવ્યા હતા, તેમજ કચ્છ-વાગડમાં કુમતિનો કદાગ્રહ ટાળ્યો હતો. સં. ૧૮૪૧ માં મારવાડના બલુદ ગામમાં તેમનું સ્વર્ગગમન થતાં મેડતાના ભંડારી ભગવાનદાસે તેમનો નિર્વાણ મહોત્સવ કર્યો હતો.

૬૭. વિજયજિનેંદ્રસૂરિ. સં. ૧૮૦૧ માં સોજતમાં મું. હરખચદની પત્ની ગુમાનબાઈની કૃતિથી જન્મ, સં. ૧૮૧૭ માં દીક્ષા, સં. ૧૮૪૧ માં શુ. ૫ સૂરિપદ, શુદ્ધિ ૧૦ ભટ્ટારક પદ. તેમણે સં. ૧૮૪૧ મં. શુ. ૧૧ ના દિવસે શત્રુંજયતીર્થ પર મોદીની ટૂંકમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવેલ છે. સં. ૧૮૭૫માં શત્રુંજયતીર્થ પર જિનેંદ્ર ટૂંકની સ્થાપના કરી છે. સં. ૧૮૭૭ માં માં. શુ. ૩ શુક્રવારે જિનેંદ્ર ટૂંકમાં રહેલ કુંડની ૪ દેરીઓમાં ૧-ભં. ગોડીપાશ્વનાથ, ૨-ભં. ઋષભદેવ, ૩-ગૌતમસ્વામી અને ૪-ભં. વિજય-ધર્મસૂરિની પાદુકાઓ સ્થાપેલ છે. શિહોરમાં પણ સુખદેવમદાદેવના સ્થાન પાસે તેમના જ નામની જિનેંદ્ર ટૂંક યાને જિનેંદ્રદાદાવાડી છે, જેમાં સં. ૧૯૧૨માં પ્રતિષ્ઠિત દાદા જિનેંદ્રસૂરિની પાદુકા વગેરે છે. સં. ૧૮૮૪ (૧૮૯૪) પો. ૧૧ સ્વર્ગ. તેમના સમયમાં પં. ખુશાલવિજય યતિ થયા છે, જે ઇતિહાસપ્રેમી હતા. તેમની સં. ૧૮૭૯માં જટવાડામાં રચેલ અને સં. ૧૮૮૯માં શિરોહીમાં રચેલ પટ્ટાવલીઓ મળે છે. બીજી પટ્ટાવલીમાં ધણો ઇતિહાસ સંગ્રહ છે.

૬૮. વિજયદેવેંદ્રસૂરિ. મારવાડના સેત્રાવ નગરમાં જન્મ, સં. ૧૮૭૭ માં શત્રુંજયતીર્થમાં દીક્ષા, સં. ૧૮૮૪ મં. શુ. ૧ શિરોહીમાં સૂરિપદ. તેમના સં. ૧૮૯૩થી સં. ૧૯૧૯ સુધીના શિલાલેખો મળે છે.

૬૯. વિજયધરજીંદ્રસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૯૪૧-૪૨.

૭૦. વિજયરાજ સૂરિ. સં. ૧૯૪૯માં વિદ્યમાન.

૭૧. વિજયસુનીંદ્રસૂરિ.

૭૨. વિજયકલ્યાણસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : તપાગચ વિજયદેવસૂરિ સંઘ સંવેગીમુનિ પટ્ટાવલી—

૬૦. આ. શ્રીવિજયદેવસૂરિ. તેઓ મદાપ્રાભાવિઠ હતા. ખંભા-તના દેવચંદ્રે અને ધોધાના સોમચંદ્રે દેવ થઇને પોતાના કુટુંબને આચાર્યની સેવા કરવા હુકમ કર્યો હતો અને તેમ કરવાથી તે જાને કુટુંબમાં અશાંતિ દૂર થઇ હતી. આ આચાર્યશ્રીના વાસક્ષેપથી ઠગો પરમાર અમદાવાદના વ્યાપારીનો પુત્ર અને મેડતાના ચાનમલનો પણ વળગાડ દૂર ઠગો હતો. આથી તેઓનો મહિમા ખૂબ વધ્યો હતો. તેઓના ગુણથી આકર્ષાઈ ગાદશાહ જહાંગીરે સં. ૧૬૭૩માં માંડવગઢમાં તેઓશ્રીને "સવાઈ મદાતપા"નું ગિરુદ આપ્યું. ઉદેપુરના રાણાએ વરદાણા તીર્થમાં પોપ દશમીના મેળાની જઠાત

માફનો તાત્રપટ્ટા કરી આપ્યો. તેમજ સં. ૧૬૮૬ લખભગમાં ઉદેપુરમાં ચોમાસું કરાવી, ચોમાસા પછી રાજમહેલમાં પધરાતી વ્યાખ્યાન સાંભળી ગુરુદક્ષિણામાં (૧) પીછોલા તથા હિંદયસાગરમાં જળ નાખવાની મના (૨) રાજ્યાભિષેકના દિવસે તથા દર ગુરુવારે હિંસા અંધ, (૩) જન્મ માસ અને ભાદરવામાં હિંસાઅંધ તેમજ (૪) મર્યાદકુર્મ અને કુંભારાણાએ કરાવેલ દેરાસરોનો રાજ્ય તરફથી છૂણોદાર કરાવવો, એમ ચાર જલ્પ આપ્યા. તેઓના પ્રથમ પટ્ટર આં વિજયસિંહસૂરિ સં. ૧૭૦૯માં સ્વર્ગે ગયા. એટલે પં. સત્યવિજયજીને સ્થાપવા વિચાર્યું પણ તેમણે મના કરી, આથી સં. ૧૭૧૦માં આં વિજયપ્રભસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપીને સં. ૧૭૧૨માં ઉનામાં સ્વર્ગે ગયા.

૬૧. આં શ્રીવિજયસિંહસૂરિ. મેડતામાં ઓસવાલ નથમલ-શાહ પત્ની નાયદેદેએ ૧ જેઠા ૨ જસો ૩ દેશવજ ૪ દર્મચંદ પ દપૂરચંદ એમ ૫ પુત્રોને જન્મ આપ્યો. ભાઈ દેશવજએ નાની ઉંમરમાં દીક્ષા લીધી હતી, જેનું નામ કીર્તિવિજય હતું. દર્મચંદનો જન્મ સં. ૧૬૪૪ દ્વા. ૭ શુ. ૨ રવિવારે થયો હતો. શેઠે પોતે પોતાની પત્ની કરમચંદ, અને દપૂરચંદ સાથે સં. ૧૬૫૪માં મહા શુદ્ધિ ખીંચે આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, દર્મચંદનું દીક્ષાનું નામ દનકવિજય હતું. આં વિજયસેનસૂરિએ તેને સં. ૧૬૭૦માં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૬૭૪માં પાટણમાં વાચકપદ અને સં. ૧૬૮૨ મહાશુદ્ધિ ૬ ધડરમાં (સં. ૧૬૮૧ વૈ. ૭ શુ. ૬ ધડરમાં) સૂરિપદ આપી, આં વિજયસિંહસૂરિ એવું નામ રાખ્યું. સં. ૧૬૮૪માં જલોદમાં વાંદણા મહોત્સવ થયો અને આચાર્યો એ સાથે વિહાર કર્યો. આં સિંહ-સૂરિની વ્યાખ્યાનશક્તિ અજબ હતી. તેમની વાણી મીઠી હતી. આથી જનતા બહુ આકર્ષિત થતી હતી. મેવાડનો રાણો જગતસિંહ તો તેઓનો ખાસ શ્રાવક જ બન્યો હતો અને તેણે આં વિજયદેવસૂરિને વિંધ્યનગરના ચોમાસામાં વરદાણાના મેળાની જકાત માફ કરી તાત્રક્ષેષ લખી આપ્યો હતો. તેમજ ઉદેપુરના ચોમાસા પછી ચાર જલ્પ આપ્યા હતા. ફરી સં. ૧૬૯૯માં આં વિજયસિંહસૂરિને ઉદેપુર ચોમાસું કરાવી ચૌદસનો શિકાર અંધ કર્યો હતો અને બં. ઋષભદેવની પૂજા શરૂ કરી હતી. એટલે કે તે આં સિંહસૂરિની વાણી સાંભળી જૈનધર્મો બન્યો હતો. આં સિંહસૂરિજીના ઉપદેશથી ઝીંઝુ-વાડામાં સાગરના રેલામાં તણાઈ આવતાં માછલાંનો શિકાર અંધ થયો. આ આચાર્ય અજોનોમાં પણ ૩૦ સં. આં હેમચંદ્રસૂરિજીની જેમ બહુ લોક-પ્રિય બન્યા હતા. તેમનું સં. ૧૭૦૯ અ. ૭ શુ. ૨ અમદાવાદમાં રાજપુરા

પાસે નવાપરામાં પૂજ્ય ગુરુદેવના ચરણમાં અનશનપૂર્વક સ્વર્ગગમન થયું. ઉપાં કીર્તિવિજયજી અને આં વિજયસિંદસૂરિ એ બંને સહોદર હતા, તેથી જ તેઓના શિષ્ય ઉં વિનયવિજયજી અને પં સત્યવિજયજીમાં ગાઢ પ્રેમ હતો. તે બંનેએ સાથે મળીને સંવેગી માર્ગનો ક્રિયોદ્ધાર કર્યો છે. આં સિંદસૂરિના મુખ્ય શિષ્ય પં સત્યવિજયજી ગણિ પ્રસિદ્ધ છે. બીજા શિષ્ય ઉદયવિજયજીએ સં ૧૭૨૮માં દિસનગઢમાં 'શ્રીપાલરાસ' બનાવ્યો છે, જેના કળશમાં તેમણે જરૂરી પરિચય આપ્યો છે.

૬૨. પં સત્યવિજય ગણિ. તેમણે ઉં શ્રીવિનયવિજયજી ગણિ અને મહોં શ્રીયશોવિજયજી વાચક વગેરે ચારિત્રંગી મુનિવરોના સદયોગથી ક્રિયોદ્ધાર કર્યો અને શુદ્ધસંવેગી મુનિમાર્ગ ચલાવ્યો. આ ક્રિયોદ્ધારમાં ૧૭ મુનિઓ સાથે હતા. તેઓને પં શ્રીકપૂરવિજયજી ગણિ અને પં શ્રી-કુશલવિજયજી ગણિ એમ બે શિષ્યો હતા. ૨૧૦ સં ૧૭૫૬ આ અરસામાં સં ૧૭૧૦માં ગોલામાં મહોં શ્રીયશોવિજયજી મહારાજના હાથે પં ઋદ્ધિવિમલ ગણિએ અને સં ૧૭૪૯માં સંડેરમાં તે મહોંપાધ્યાયજીના ઉપદેશ પ્રમાણે આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગી પક્ષ સ્વીકાર્યો હતો.

૬૩. પં કપૂરવિજય ગણિ—૨૧૦ સં ૧૭૭૫. તેઓને શ્રીવૃદ્ધિ-વિજયજી તથા પં ક્ષમાવિજયજી એમ બે શિષ્યો હતા, જે બંને ભાઈ હતા.

૬૪. પં ક્ષમાવિજયજી ગણિ—૨૧૦ ૧૭૮૭.

૬૫. પં જિનવિજયજી ગણિ—૨૧૦ ૧૭૯૯. આ અરસામાં પં સુરચંદ્રના શિષ્ય પં હેમચંદ્રગણિએ ક્રિયોદ્ધાર કર્યો.

૬૬. પં ઉત્તમવિજયજી—૨૧૦ સં ૧૮૨૭. તેમના સમયમાં સં ૧૮૧૮ સ્થાનકમાર્ગી રઘુનાથજીના શિષ્ય બીખમજીએ બમડીથી “તેરા-પન્થ” ચલાવ્યો.

૬૭. પં પદ્મવિજયજી ગણિ—૨૧૦ સં ૧૮૬૨.

૬૮. પં રૂપવિજયજી ગણિ—૨૧૦ સં ૧૯૧૦. કવિ મોહન-વિજયજી લટકાળા, દવિગલાદુર દીપવિજયજી, દવિવર વીરવિજયજી વગેરે આ સમયના વિદ્વાનો છે.

૬૯. પં કીર્તિવિજયજી ગણિ—આ અરસામાં ત્રિદાનંદજી મદા-રાજ થયા છે.

૭૦. પં કસ્તૂરવિજયજીગણિ.

૭૧. પં. મહિવિજયછ દાદા. સ્વં સં. ૧૯૪૫ તેઓને સાત શિષ્યો હતા, જેનો પરિવાર આજે વિશાલ ગ્રંથામાં વિદ્યમાન છે.

૭૨. પં. છુદ્ધિવિજયછ ગણિ. જેમનું ખીજું નામ છુદેરાયછ મહારાજ છે, તેમણે સંવેગમાર્ગને પુનઃ સંજીવન આપ્યું છે, તેમને પણ સાત સમર્થ વિદ્વાન શિષ્યો હતા. પૂ. મુક્તિવિજયછગણિ પૂ. વૃદ્ધિચંદછ મહારાજ, પૂ. આત્મારામછ મહારાજ વગેરે સ્વં સં. ૧૯૩૮.

૭૩. પૂ. મુક્તિવિજયછ ગણિ. જેમનું ખીજું નામ મૂલચંદછ મહારાજ છે, તેમણે ચારિત્રનો યુગ પ્રવર્તાવ્યો હતો. સ્વં સં. ૧૯૪૫. માં વ. ૬.

૭૪. આ. શ્રી વિજયકમલસૂરિ—તેઓ પરમ શાંત કર્ણાભંડાર અને મહાતપસ્વી હતા. સ્વં સં. ૧૯૭૪ વિજયાદશમી. તેમના શિષ્યો પ્રશિષ્યો વિદ્યમાન છે. તેમણે પૂ. શ્રીમુક્તિવિજયગણિ સ્વર્ગે ગયા પછી સં. ૧૯૬૭-૬૮ માં વડોદરામાં મુનિસંમેલન મેળવી મર્યાદાપટ્ટક ખાધ્યો હતો, જે આ પ્રમાણે છે.

(૧) દરેક સાધુ સાધ્વીએ પોતાના ગુરુની નિશાએ રહેવું, સ્વચ્છંદે એકલા વિચરવું નહિ.

(૨) નવઠ્ઠી વિદાર કરવો. છૂટા ટાળમાં એક સ્થળે રહેવું નહિ, પણ જુદા જુદા પ્રદેશોમાં વિચરવું.

(૩) ઉપદેશ પદ્ધતિ બદલાવવી. હાલમાં નવાં દેરાસર બંધાવવામાં તેમજ સ્વામીવત્સલમાં પૈસા ખર્ચાવવાને બદલે છણૌદાર, પુસ્તકોદાર શ્રાવકોદાર કરવા અને ઉપદેશ આપવા પ્રયત્ન કરવો.

(૪) સાધુ સાધ્વીએ આપસ આપસમાં સંપત્તિ વૃદ્ધિ કરવી.

(૫) યોગ્યતા તપાસી લાયકને દીક્ષા આપવી.

(૬) ગુરુથી વિના પ્રયોજને જુદા થયેલા શિષ્યને તેના ગુરુની રામ સિવાય ભેગો રાખવો નહિ.

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : વિજયાનંદસૂરિ ગચ્છની શ્રીપૂજ્ય પરંપરા:

પદ. આ. શ્રીવિજયસેનસૂરિ. બ. મહાવીરસ્વામીથી ઓમણ-સાદમી પાટે થયા હતા.

૬૦. વિજયતિલકસૂરિ. વીસનગરમાં વીસા પોરવાડ શા. દેવછ રહેતા હતા. તેની પત્ની જયવંતીએ ૧ રૂપછ અને ૨ રામછ એમ બે પુત્રોને જન્મ આપ્યો. આ. શ્રીવિજયસેનસૂરિ ખંભાતમાં શેઠ રાજિયા-વાજિયાએ બંધાવેલા મંદિરની પ્રતિષ્ઠા કરાવવા પધાર્યા હતા ત્યારે તે જ

ઉત્સવમાં આ ચારે જણે આચાર્યજીના હાથે દીક્ષા લીધી, તે પૈકીના પુત્રાનું ૧ રત્નવિજય અને ૨ રામવિજય નામ રાખ્યું. સુનિ રામવિજયજીનો જન્મ સં. ૧૬૫૧, દીક્ષા સં. ૧૬૬૨. રામવિજયજી શુદ્ધિશાલી હતા એટલે શાસ્ત્રો બધી સં. ૧૬૬૩ માં પંચાસ થયા હતા તેમને ઉ. સોમવિજયજી વગેરેએ સં. ૧૬૭૩ માં શિરોહીમાં વડગમ્મના બ. વિજયસુંદરસૂરિના વાસદેવથી સૂરિપદ આપી આ. શ્રીવિજયસેનસૂરિની પાઠે રચાયા અને તેમનું વિજય-તિલકસૂરિ નામ રાખ્યું. તેઓ સં. ૧૭૭૬માં પો. સુ. ૧૪ સ્વર્ગે ગયા.

૬૧. વિજયચંદ્રાણુંદસૂરિ. ચારવાડના રોહા ગામના ચોરવાડ શા. શ્રીવંત ચૌહાણની સ્ત્રી શણુગારદેએ સં. ૧૬૪૨ આ. શુ. ૮ ના કલા નામના પુત્રને જન્મ આપ્યો. કલા કુમારે પ્રથમ લોકાગમ્મના શ્રીપૂજ વર-સિંગજી પાસે દીક્ષા લીધી હતી અને પછી સં. ૧૬૫૧માં મહા શુદ્ધિ ૬ દિને શિરોહીમાં માતા, પિતા, બાપ, બેન, કુવાજી વગેરે સાથે જમદ્યુરુ આ. શ્રીવિજયહીરસૂરિ પાસે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી હતી. અહીં તેમનું નામ કમલવિજય રાખવામાં આવ્યું. તેમને ઉ. સોમવિજયજીએ શાસ્ત્ર જ્ઞાન આપ્યું, આ. વિજયસેનસૂરિએ પાટણમાં પંચાસપદ આપ્યું અને વિજયતિલકસૂરિએ સં. ૧૬૭૬માં શિરોહીમાં સૂરિપદ આપી વિજયાનંદસૂરિ નામ રાખી પોતાની પાઠે રચાયા. તેમણે ગૌતમમંત્ર સાધ્યો. મગશી પાર્શ્વનાથ, અંતરિક્ષપાર્શ્વનાથ, ભુરાનપુર વગેરે સ્થાનોમાં વિદાર કર્યો અને પછી વિજયરાજસૂરિને પોતાની પાઠે રચાયા. તેઓશ્રીના ઉપદેશથી શિરો-હીના સં. આખ્યા તથા તેના બાપ સં. મેદાજલીએ શત્રુંજય, ધોધા, ગિર-નાર, શંખેશ્વર, તારંગા, આખૂ અને બ્રાહ્મણવાડજીનો સંધ કાઢ્યો. શિરોહી, નાહલાઈ વગેરે ૬૧ દેરાસરનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો. તેઓ સં. ૧૭૧૧ આ. શુ. ૧૫ ખંભાતમાં અકબરપુરામાં સ્વર્ગે ગયા.

૬૨. વિજયરાજસૂરિ. તેમનો સં. ૧૬૭૯ વ. શુ. ૩ દહીમાં શ્રીમાળી ખીમાશાહ મણિયારની પત્ની ગમતાદેની કુંજે જન્મ, નામ કુંજરજી, સં. ૧૬૮૯માં અમદાવાદમાં (વજીરપુરામાં) પિતા પુત્રની દીક્ષા, પુત્રનું નામ કુશલવિજય રાખવામાં આવ્યું. સં. ૧૭૦૧ માં આંખાનેરમાં પંચાસપદ. સં. ૧૭૦૪માં શિરોહીમાં વિજયાનંદસૂરિએ તેમને હાથે સૂરિપદ અને પદ્મ-પદ આપી નામ વિજયરાજસૂરિ રચાવ્યું. સં. ૧૭૦૬ આ. વ. ૧૩ ખંભા-તના અકબરપુરામાં ભટ્ટારકપદ, શ્રીમાલી પારેખ વજિયાએ તેનો પદોત્સવ કર્યો. તેમાં પરવાલાની માળા વહેંચી. લોદાના વ્યાપારની પ્રતિજ્ઞા કરી. આ

અરસામાં સં. ૧૭૦૨ તથા ૧૭૨૦ માં મોટા દુકાળ પડ્યા હતા, જેમાં અમદાવાદના શ્રીમાલી શેઠ મનિયા શાહ તથા તેમના પુત્ર શ્રીતિલાસે ઘણું દ્રવ્ય વાવર્યું હતું, જેનું વર્ણન 'મનિઆ શાહ રાસ, ધર્મસંગ્રહ પ્રચરિત' અને બં. વિજયરાવસુરિ ચરિત્ર' વગેરેમાં વર્ણિત છે, જેનો સાર આ પ્રમાણે છે.

અમદાવાદમાં દાગળપટેશની પોળમાં શેઠ લલુચા શાહ રહેતા હતા. તેમણે દાક્ષા લીધી. તેમને પનછ નામે પુત્ર હતો. પનછને હીરછ, મનછ, મદનછ, રતન અને ધરમ એમ પાંચ પુત્રો થયા. તે પૈકીના મનછનો જન્મ સં. ૧૬૪૦ ના આપાર સુદ ૧૧ ના થયો હતો, જેનાં બીજા નામે મનરાજ તથા મનિયા શાહ છે. તેણે સાધર્મિકોને જભારી પાન-સોપારી, વજ્ર પટેરા-મણીમાં આપી ભક્તિ કરી ત્રાતિ અને સાધર્મિકોમાં મદમુદીની પ્રભાવના કરી, ખાંડ ભરી થાળાઓ વહેંચી, પાંચ પર્વાનાં પારણાં કરાવ્યાં, બં. પાર્શ્વનાથનું દેરાસર કરાવ્યું. અમદાવાદના દરેક દેરાસરમાં પૂજન કરાવી, સં. ૧૭૦૨ના કરાલ દુકાળમાં ગરીબોને દરેક જાતની મદદ આપી દુકાળને દૂર કર્યો અને તેથી જ બીજા જગદ્ગુરૂ તરીકે ખ્યાતિ મેળવી. શત્રુંજય તીર્થનો સંઘ કાઢ્યો. સાતે ક્ષેત્રોને પોપ્યાં. બં. વિમલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. શ્રી પૂજ્યની પદ્મરામણી કરાવી ચતિઓનં પ્રતિષ્ઠાવ્યા. ચોરાસી ગચ્છોમાં રૂપિયાની લદાણી કરી મોટી જિનપૂજનઓ કરાવી અને શરીરમાં પીડા ઉપરતાં વૈરાગ્યભાવે પં. મેરુવિજય પાસે આણેકવિજય નામથી દાક્ષા સ્વીકારી સં. ૧૭૧૧માં અનશન લઈ મૃત્યુ પામી સ્વર્ગગમન કર્યું.

મનિયા શેઠના પુત્ર શ્રીતિલાસ શેઠ પણુ બહુ ધર્મી હતા. તેણે સં. ૧૭૨૦ ના કરાલ દુકાળમાં દાનચાળા સ્થાપી ગરીબોને અન્નજળ, વજ્ર, શોળ, ખાંડ, સાકર, ઘી, ઘાતુપાત્ર અને દવા વગેરે આપી દુકાળનો ભય દૂર કરાવ્યો. સં. ૧૭૨૫માં આજુ ઉપર પોતાના નામથી ભગવાન શ્રીશાન્તિનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો. દર્બારપુર, તારંગા, કુંભારિયા, નાદિયા, રાણકપુર, ભીલડીયા અને શંખેશ્વરજી એ ૭ તીર્થોનો છણીદાર કરાવ્યો, રફટિકના બં. શ્રીશાન્તિનાથ વગેરે ૨૧ જિંજ બરાવ્યાં.

બં. શ્રીવિજયરાવસુરિનું સં. ૧૭૪૨ માં ખંભાતમાં સ્વર્ગગમન.

૬૮. આં. વિજયમાનસુરિ. સં. ૧૭૦૭માં શુદરાનપુરમાં ચોર-વાડ વાઘજીશાહની પત્ની વિમલાદે (વીરદે) ની કૃંજે જન્મ, નામ મોહન. સં. ૧૭૧૬માં માલપુરમાં આં. વિજયાનંદસુરિ શિષ્ય. પં.ન્યાસ શાન્તિ-વિજય પાસે મોટાભાઈ ઇન્દ્રજી સાથે દાક્ષા લઈ નામ માનવિજય રાખ્યું. વિં.

સં. ૧૭૩૧ ના વૈ. શુ. ૨ના દિવસે ઉપાધ્યાય પટે અમદાવાદના શ્રીમાળી શેઠ શાંતિદાસ મનિયાની વિનિતિથી ધર્મસંગ્રહ ૨૨થો, જેનું શ્રુતકેવલીની ઝાંખી કરાવનાર મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મદારાજે સંશોધન તેમજ સંયોજન કરેલ છે અને મહોપાધ્યાય લાવણ્યવિજયજીએ સંશોધન કરેલ છે. સં. ૧૭૩૬ માં મ. શુ. ૧૩ શિરોહીમાં વિજયરાજસૂરિના હાથે સૂરિપદ, સં. ૧૭૪૨ ક્રા. વ. ૧૪ નાડલાઈમાં ભટ્ટારકપદ, સં. ૧૭૭૦ મ. શુ. ૧૩ સાણુંદમાં સ્વર્ગગમન. તેમના સમયમાં સં. ૧૭૪૯ માં સંડેર (પાટણ) માં પં. નયવિમલે સંવિજ્ઞ મત સ્વીકાર્યો.

૬૪. વિજયચક્રદ્વિસૂરિ—આખૂ પાસે ચાણુ ગામના વીસા પોરવાડ શાહ જસવંત શાહની પત્ની યશોદાએ સં. ૧૭૨૭માં એક બાળકને જન્મ આપ્યો, જસવંત શાહે પુત્ર સાથે અમદાવાદમાં આ. વિજયમાનસૂરિ પાસે સં. ૧૭૪૨માં દીક્ષા લીધી. પુત્રનું નામ સુરવિજય, તેમને સં. ૧૭૬૬માં શિરોહીમાં ગુરુ હાથે સૂરિપદ, સં. ૧૭૭૦માં સાણુંદમાં ભટ્ટારકપદ, સં. ૧૭૯૭માં સ્વર્ગગમન (સં. ૧૮૦૬ સુરતમાં સ્વર્ગગમન.) તેમના સ્વર્ગ પછી 'વીરવંશાવલી' બનેલ છે, જેમાં ધણી ઐતિહાસિક ઘટનાઓનો નિર્દેશ છે. તેમના બે પટ્ટધર થયા, બીજા પટ્ટધર વિજયપ્રતાપસૂરિની પાટે વિજયોદયસૂરિ થયા છે. તેમનો વાંકળામાં જન્મ, મુંડારામાં ભટ્ટારકપદ અને સં. ૧૮૩૭ પો. સુ. ૧૦ સુરતમાં સ્વર્ગગમન. તેમના શિષ્ય હિં. લક્ષ્મીવિજય, પં. રામવિજય, જેમણે પૂનામાં માધવ પેશવાના શાસનકાળમાં દુઃહિયાઓને હરાવી જિન પ્રતિમાની સ્થાપના કરી હતી તેમની પાટે પણ બં. લક્ષ્મીસૂરિ જ આવેલ છે.

૬૫. વિજયસૌભાગ્યસૂરિ—પાટણમાં ઓસવાલ કુલમાં જન્મ, સં. ૧૭૯૫ પો. શુ. ૨ રવિવારે સાદડીમાં સૂરિપદ, સં. ૧૮૧૪ ચૈ. શુ. ૯ શીનોરમાં સ્વર્ગગમન. તેમણે ૭ મદિના સુધી ચિંતામણિની આરાધના કરી હતી. તેમણે વિજયમાનસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા હતા.

૬૬. વિજયલક્ષ્મીસૂરિ—શિરોહીમાં પાસે પારડીમાં પોરવાલ શા. હેમરાજની પત્ની આનંદીબાઈએ સં. ૧૭૬૭ ચૈ. શુ. ૫ ગુરુવારે શુભ-સ્વપનથી સૂચિત સુરચંદને જન્મ આપ્યો. તેને વિજયસૌભાગ્યસૂરિએ પોતાના ગુરુબાઈ પં. પ્રેમવિજય પાસે રાખી ભણાવ્યો. સં. ૧૮૧૪ મં. શુ. ૫ રેવાકાંઠે શીનોરમાં દીક્ષા આપી. સુવિધિવિજય નામ રાખ્યું. વળી ચૈ. શુ. ૯ સૂરિપદ આપી ભટ્ટારક વિજયલક્ષ્મીસૂરિ નામ આપ્યું અને પોતાની ગાદી સોંપી. તેમણે ઘણા ગ્રંથો બનાવ્યા છે. "જ્ઞાનદર્શનચારત્ર-

સંવાદ, વીરસ્તવન સં ૧૮૨૭, છ અઢાઇનું સ્તવન સં ૧૮૩૪ ચૈ ૧૦ શુ ૧૫, ઉપદેશપ્રાસાદસ્તંભ સટીક સં ૧૮૪૩ કા. શુ ૫ ગુરુવાર, વીશસ્થાનક પૂજા, સં. ૧૮૪૫ આ ૧૦ શંખેશ્વર તીર્થ, જ્ઞાનપંચમી દેવવંદન, ચોવીશી, રાહિણી, ભગવતી, ‘મૃગાપુત્ર અને જ્ઞાનપંચમીની સન્મઝાચો’ વગેરે બનાવેલ છે. તેમણે અનેક પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી છે. તેમના ગુણથી આકર્ષાઈ બં વિજયોદયસૂરિના પક્ષકારોએ પણ તેમને જ સં ૧૮૪૬ માં સ્વગુરુની પાટે સ્થાપિત કર્યા છે એટલે વિજયોદયસૂરિના પદ્ધર તરીકે પણ તેઓ ઓળખાય છે. મતલબ કે, વિજયન્નદ્વિસૂરિથી એ પાટો ચાલી હતી તે અહીં મળી ગઈ હતી. તેમણે શિરોહીના રાવ વયરીશાહને પ્રતિષ્ઠાધ્યો હતો. તેમનું સં. ૧૮૫૮માં મેરુતેરશે સુરતમાં સ્વર્ગગમન થયું હતું અને સંધવી દુર્લભજી વેલજીએ શત્રુજય ગિરિ પર તેમનાં પગલાંની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. શ્રીમંત સુખેદાર વડોદરાનરેશ દામાજી ગાયકવાડે તેમને ભદ્રારકપદની સન્દ કરી આપી હતી.

૬૭. વિજયદેવેન્દ્રસૂરિ. તેઓ સુરતમાં શ્રીમાળી જ્ઞાતિમાં જન્મ્યા હતા. તેમનું આચાર્યપદ સં ૧૮૫૭માં વડોદરામાં અને સ્વર્ગગમન સં ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં થયેલ છે.

૬૮. વિજયમહેન્દ્રસૂરિ. બિન્નમાલમાં ઓસવંશમાં જન્મ, સં ૧૮૨૭ આમોદમાં દીક્ષા, સં ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં ભદ્રારક પદ, અને સં ૧૮૬૫માં વીજપુરમાં સ્વર્ગગમન.

૬૯. વિજયસમુદ્રસૂરિ. ગોઢાણુના જવલાગામમાં હરનાથની પત્ની પુરાદેની કુક્ષિથી જન્મ, સં ૧૮૬૫ માગશર પૂનામાં સૂરિપદ, તેઓ સં ૧૮૭૭ સુધી વિદ્યમાન હતા.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૩ અને પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૫ : તપાગચ્છ-સાગર-શાખા પરંપરા:

(૫૩) આ ૧ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ.

(૫૪) ઉ. વિદ્યાસાગરગણિ. તેમણે બાલવયમાં દીક્ષા લીધી હતી. તેઓ નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી હતા, વૈરાગ્યવાન નિઃસ્પૃહ અને મહાતપસ્વી હતા. ઓછામાં ઓછું છટ્ટનો તપ કરતા અને પારણે આયર્ષિલ કરતા હતા. તેમણે જસલમેર તરફ વિહાર કરી લોકાગચ્છવાળાઓ દેરાસરમાં કાંટા મરાવ્યા હતા તે દૂર કરાવી શુદ્ધ જૈનધર્મનો પ્રચાર કર્યો હતો. બીજાં પણ અનેક શાસનપ્રભાવનાનાં કાર્યો કર્યા છે. જસલમેરમાં ખરતરોને, મેવાડમાં વીજ-મતીઓને, વીરમગામમાં પાયચંદમતી અને, મોરબી આદિમાં લોકાગચ્છીને પ્રતિષ્ઠા આપી સન્માર્ગમાં સ્થાપ્યા હતા.

(૫૫) ઉં ધર્મસાગરગણિ. તેમનો જન્મ લાડોલમાં ઓસવાલવંશમાં થયો હતો. તેમણે સં ૧૫૬૫માં ૧૬ વર્ષની ઉંમરે આં વિજયદાનસૂરિના હાથે તપગચ્છમાં દીક્ષા લીધી. તેમણે આં વિજયદીરસૂરિ સાથે દોલતાગાદમાં જઈ અભ્યાસ કર્યો હતો. તેઓ સંસ્કૃત બોલવામાં ચતુર, પ્રખર વાદી અને સમર્થ ગ્રંથકાર હતા. તેમણે ‘જંબૂદ્વીપ પ્રગુપ્તિ દીકા સં ૧૬૮૯, તત્ત્વતરંગ-મિણી સં ૧૬૧૭, વર્ધમાનદ્વાત્રિશિકા, ઠલ્પદિરણાવલી સં ૧૬૨૮, કુમતિ-કુદાલ પ્રવચનપરીક્ષા સં ૧૬૨૯, તપાગચ્છ પટ્ટાવલીસૂત્ર, સત્વત્તિ નયચક્ર, ઈર્ષીપથિકાપટ્ટત્રિશિકા-વૃત્તિ સં ૧૬૨૯, ઔષ્ધિક્રમતોત્સવદીપિકા સં ૧૬૧૭, પયુષ્ણાશતક સં ૧૬૪૭, તેની દીકા ૧૬૪૭, ચુરતત્ત્વદીપક’ વગેરે ગ્રંથ બનાવ્યા છે. ૨૫૦ સં ૧૬૫૩ કા. શુ. ૯. ઉપાં શ્રીભાવ-વિજયગણિએ ‘પટ્ટત્રિશદ્ધિવિચાર’માં તેમને પં ૭૫ર્ષિગણિના શિષ્ય તરીકે ઉલ્લેખ્યા છે.

(૫૬) ઉં લખિસાગર, ઉં વિમલસાગરજી, ઉં લખિસાગરના શિષ્ય ઉં નેમિસાગર બહુ બુદ્ધિમાન હતા. તે અને તેના શિષ્ય મહોં સુકિતસાગર ગૃહસ્થીપણના બાઈઓ હતા. તે બન્નેની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસને અઢળક ધન મળ્યું હતું અને નગરશેઠે તેમને ઉપાધ્યાય બનાવવા પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ આં વિજયસેનસૂરિએ મના કરી. ઉ. નેમસાગરજી આં વિજયદેવસૂરિ સાથે માંડવગઢ ગયા હતા. ત્યાં બાદશાહ જહાંગીરે આચાર્યશ્રીને “સવાઈ મહાતપા” અને ઉપાધ્યાયને “જગજીવક” નાં બિરુદ આપ્યાં હતાં. તેઓનું સં ૧૬૭૪માં માંડવગઢમાં જ સ્વર્ગગમન થયું. અને તેમના શિષ્ય ઉં સુકિતસાગરજીને નગરશેઠ શાંતિદાસે સં ૧૬૭૯માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસદેવથી વાચકપદ અને સં ૧૬૮૬માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસદેવથી અમદાવાદમાં સૂરિપદ આપ્યું. તેમનાથી “સામરમત”ની પરંપરા ચાલી.

(૫૭) ઉં પદ્મસાગરજી—તેઓ ઉં વિમલસાગરજીના શિષ્ય હતા તેમણે સં ૧૬૪૬માં બીજા મં શુ. ૧૧ માંડલમાં ‘જગદ્ગુરુકાવ્ય’ બનાવ્યું છે.

(૫૮) ઉં કુશલસાગરજી (૫૯) પં ૭ ઉત્તમસાગરજી ૨૫૦ સં ૧૭૫૮ (૬૦) પં ૭ ન્યાયસાગરજી તેમણે સં ૧૭૬૩માં કિર્તોદ્ધાર કર્યો, અને સં ૧૭૬૭માં અમદાવાદમાં લવારની પોળના ઉપાગ્રમમાં સ્વર્ગગમન કર્યું.

(૫૫) મહોં ધર્મસાગરગણિ (૫૬) ઉં શ્રુતસાગર (૫૭) ઉં શાંતિ-સાગર. તેમણે સં ૧૭૦૭માં ‘કલ્પકોમુદી’ રચી (૩૦ ૩૭૦૭).

(૫૮) આં શ્રીવિજયદીપ્તિઃ (૫૯) આં શ્રીવિજયસેનમુરિ, (૬૦) આં ગંગસાગરમુરિ-તેઓ મદોં ધર્મસાગરમણિના શિષ્ય હો લલિત-સાગરના શિષ્ય હો નેમસાગરજીના નાના ભાઈ તથા શિષ્ય હતા. તેનો જન્મ સં. ૧૬૮૭માં શિપુરમાં, નામ મેધજી, સં. માં દીક્ષા નામ મુક્તિ-સાગર, સં. ૧૬૬૫માં પંન્યાસપદ. તે ગુરુ શિષ્યની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસ ધનવાળા તથા મુખી થયા હતા. તેથી નગરશેઠે હો નેમસાગરજીના શિષ્ય મુક્તિસાગરજીને આં વિજયદેવમુરિના વાસશ્લેષથી સં. ૧૬૭૬માં વાચકપદ અને સં. ૧૬૮૬માં અમદાવાદના બં મદાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્ય-પદ આપ્યું અને આં ગંગસાગરમુરિ નામ આપ્યું. તેઓ સં. ૧૭૨૧ ભા. શુ. ૬ અમદાવાદમાં સ્વર્ગે ગયા. તેના અગ્નિસંસ્કારના સ્થાને દેરી છે. આ સ્થાન ઘાંચી સોસાયટીથી આગળ ગૂંચરાત વિદ્યાપીઠની નજીકમાં છે. ત્યાં ઠાં. ૧૦ ૪ દિને ઠેનોતો મેળો ભરાય છે. આ આચાર્યથી સાગર-શાખાની સ્વતંત્ર પટ્ટાવલી ચાલી છે (૬૧) વૃદ્ધિસાગરમુરિ સ્વ. સં. ૧૭૪૭ અમદાવાદ (૬૨) લક્ષ્મીસાગરમુરિ સ્વ. સં. ૧૭૮૮ મુ. સુરત. (૬૩) દેવ્યાણુસાગરમુરિ સ્વ. ૧૮૧૧ (૬૪) પુણ્યસાગરમુરિ. સં. ૧૮૦૮ આ. શુ. ગુરુવારે મુરિપદ (૬૫) ઉદયસાગરમુરિ (૬૬) આશ્વદસાગરમુરિ. (૬૭) શાંતિસાગરમુરિ. તેમણે સં. ૧૯૨૬-૩૦માં હેંડબીથો બદાર પાટી પૂનમ અમાસની વધવટમાં તેરશની વધવટ કરવી એ તપામજીની મર્યાદાને સમ-ર્થન આપ્યું હતું. (નગરશેઠ 'શાંતિદાસજીનો રાસ' વગેરેના આધારે)

સાગરપરંપરામાં—(૧) પં. આરિત્રસાગર (૨) પં. વિનયસાગર (૩) પં. નરસાગર (૪) પં. આરિત્રસાગર (૫) પં. દેવ્યાણુસાગર (૬) પં. મુન્નન-સાગર (૭) શુભસાગર સં. ૧૭૪૨ આદિજિદાનાગાદ નગર.

(આગરાખંડાર જા-૪૫ 'દેવ્યાણુમંદિર'ગ્રંથની પ્રુદ્ધિપટ્ટા)

(૫) પં. દેવ્યાણુસાગર (૬) પં. યશસાગર (૭) પં. યશવંતસાગર (૮) પં. વિચારસાગર (૯) પં. મુક્તિસાગર (૧૦) પં. જગદ્ગુપ્તસાગર (૧૧) પં. ખુશાલસાગર (૧૨) પં. જ્ઞેષસાગર, મેધસાગર ઈતિ સાગરાંકી પટ્ટાવલી.

(આગરાખંડાર જા. ૪૬ 'રામવિનોદસારણી'ને અંતે નોંધ)

(ચતુર્જય-જીનેન્દ્ર ટૂંકે પાદુકાલેખ, 'જૈનસત્યપ્રકાશ' કં. ૯૨)

(૫૮) આં શ્રીદીપ્તિવિજયમુરિ (૫૯) હો સદગ્ધસાગર (૬૦) હો જયસાગર (૬૧) હો જિતસાગર (૬૨) પં. માનસાગર (૬૩) મયમલ-સાગર (૬૪) પદ્મસાગર સ્વ. સં. ૧૮૨૫ (૬૫) મુન્નનસાગર સ્વ. સં.

૧૮૮૮ (૬૬) સ્વરૂપસાગર સ્વં સં ૧૮૬૬ (૬૭) નિધાનસાગર સ્વં
સં ૧૮૮૭ (૬૮) મયમલસાગર (૬૯) ગૌતમસાગર (૭૦) અવેરસાગર
(૭૧) આં આનંદસાગરસૂરિ. આગમેનો ઉદ્ધાર કર્યો. શિક્ષાપટ આગમ-
મંદિર, તાત્રાગમ મંદિર બનાવ્યાં, સૈલાનાનરેશને પ્રતિજ્ઞા કર્યો અને અનેક
ગ્રંથો બનાવ્યા. તેઓ વિદ્યમાન છે (૭૨) આં માણેકસાગરસૂરિ વિદ્યમાન છે.
(૬૮) મયમલસાગર (૬૯) નેમિસાગર (૭૦) રવિસાગર. તેઓ
મહાન તપસ્વી અને વચનસિદ્ધ હતા (૭૧) સુખસાગર (૭૨) આં
શુદ્ધિસાગરસૂરિ તેમણે ૧૦૮ ગ્રંથો બનાવ્યા છે. સ્વં સં ૧૮૮૧ (૭૩)
આં અનિતસાગરસૂરિ સ્વં સં ૧૯ આં ઋદ્ધિસાગરસૂરિ, આં
કીર્તિસાગરસૂરિ. હાલ વિદ્યમાન છે.

તપગચ્છ વિમલશાખા પદાવલી—

(૫૬) આં આણંદવિમલસૂરિ (૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮)
આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) આં વિજયસેનસૂરિ (૬૦) આં વિજયદેવસૂરિ
(૬૧) આં વિજયપ્રભસૂરિ સ્વં સં ૧૭૪૯ (૬૨) કિયોદ્ધારક આં જ્ઞાન-
વિમલસૂરિ. તેમનો સં ૧૬૯૪માં બિન્નમાલના ઓસવાલ શેઠ વાસવ
પત્ની કનકાવતીની કુક્ષિથી જન્મ, નામ નાથુમલ્લ, સં ૧૭૦૨ માં આં
આનંદવિમલસૂરિ શિષ્ય પં ૦ હર્ષવિમલ શિષ્ય પં ૦ જયવિમલ શિષ્ય પં ૦
કીર્તિવિમલ શિષ્ય પં ૦ વિનયવિમલ શિષ્ય પં ૦ હીરવિમલગણિ પાસે દીક્ષા.
નામ નંયવિમલ. સં ૧૭૨૭ મ. શુ. ૧૦ ધાણેશવમાં આં વિજયપ્રભ-
સૂરિના હાથે પં-ન્યાસપદ, સં ૧૭૪૮માં કા. શુ. ૫ આં વિજયપ્રભસૂરિની
આજ્ઞાથી આં મહિમાસૂરિના હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૪૯માં પાટણ પાસે
સંડેર ગામમાં શ્રુતકેવલિકલ્પ મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મદારાજની
આજ્ઞા પ્રમાણે કિયોદ્ધાર કરી સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર. સં ૧૭૮૨ આ. વ.
૪ ગુરુવારે ૮૯ વર્ષની વયે ખંભાતમાં સ્વર્ગગમન. (૬૩) આં સૌભાગ્ય
સાગરસૂરિ (૬૪) આં સુમતિસાગરસૂરિ તેઓ મોટા તપસ્વી હતા. તેઓએ
ઘી સિવાયની પાંચે વિગધનો જવજીવ ત્યાગ કર્યો હતો અને એકધારું
વર્ષમાન તપ કરી ઔદ વર્ષમાં પૂરું કર્યું હતું. સ્વં સં ૧૭૮૮ અથવા
૧૭૯૮ વ. શુ. ૪ શંખેશ્વરમાં (૬૫) આં વિશુધવિમલસૂરિ રીતાપુરના
પોરવાડ મહેતા ગોકળ પત્ની રમ્યાની કૃંખે જન્મ, નામ લક્ષ્મીચંદ. તેણે
પં ૦ ઋદ્ધિવિમલગણિના શિષ્ય, પં ૦ કીર્તિવિમલગણિ પાસે દીક્ષા લીધી.
નામ લક્ષ્મીવિમલ આપવામાં આવ્યું. તેમના દાદા ગુરુ પં ૦ ઋદ્ધિવિમલગણિ
મહાતપસ્વી હતા. તેમણે ધાણુધાર મધ્યે પાલજીપુર પાસે ગોડા ગામમાં

બં શ્રીમહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં સં. ૧૭૧૦ માં મહોપાધ્યાય શ્રી-યશોવિજયજી મહારાજની સહાયથી ક્રિયાદ્ધાર કર્યો. તેમના શિષ્ય કીર્તિ-વિમલગણિ થયા. તેમણે અનેક ભવ્યોને પ્રતિબોધ કરી ઘણી દીક્ષા આપી છે. તેમના શિષ્ય લક્ષ્મીવિમલને આં. મુમતિસાગરજીએ સં. ૧૭૮૮ અથવા ૧૭૯૮ વૈ. શુ. ૩ દિને શંખેશ્વરજીમાં સૂરિપદ આપ્યું અને તેમનું નામ આં. વિશુધવિમલસૂરિ રાખ્યું. આં. વિશુધવિમલસૂરિ સારા જ્ઞાની હતા. તેમણે શુન્દરાત, મેવાડ, માળવા, ખાનદેશ અને દક્ષિણમાં વિહાર કર્યો હતો, જ્યાં પોતાના જ્ઞાનની મુંદર છાપ પાડી હતી. તેઓએ છેલ્લા ચોમાસાઓ ખાલાપુર, ઔરંગાબાદ અને ઔરંગાબાદમાં કરેલ છે. તેઓ વચમાં યાત્રા કરવા માટે ઇલોરા (વેરલ) પણ ગયા હતા.

આ સૂરિએ સં. ૧૮૧૩ ક્ર. શુ. ૫ દિને ઔરંગાબાદમાં મહિમા-વિમલજીને સૂરિપદ આપી પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. ત્યાં તે જ વર્ષે જ. શુ. ૧૩ દિને 'સમ્યક્ત્વપરીક્ષા'ની રચના કરી, મુનિ ભાનુવિમલના આગ્રહથી તેને ખાલાવબોધ પણ કર્યો અને સં. ૧૮૧૪ના મામસર વદી ત્રીજને દિવસે સ્વર્ગગમન કર્યું. તેઓએ સં. ૧૭૮૦ આ. શુ. ૧૦ 'વીશી'ની રચના કરી છે.

(૬૬) આં. મહિમાવિમલસૂરિ, ૫. ક્ષાંતિવિમલ, મુનિ ભાનુવિમલજી સં. ૧૮૨૦માં વિલ્લમાન હતા.

(૫૬) આનંદવિમલસૂરિ (૫૭) ઋદ્ધિવિમલજી (૫૮) કીર્તિવિમલજી (૫૯) વીરવિમલજી (૬૦) મહોદયવિમલજી (૬૧) પ્રમોદવિમલજી (૬૨) મણિ-વિમલજી (૬૩) ઉદ્યોતવિમલજી (૬૪) દાનવિમલજી (૬૫) ૫૦ દયાવિમલજી (૬૬) ૫૦ સૌભાગ્યવિમલજી (૬૭) ૫૦ મુક્તિવિમલજી સ્વં. સં. ૧૯૭૪ ભા. શુ. ૪ (૬૮) આં. રંગવિમલસૂરિ સં. ૨૦૦૫માં આં. શ્રી વિજય-ન્યાયસૂરિના હાથે પાટણમાં આચાર્ય થયા. (૬૯) મુનિ કનકવિમલ.

પૃષ્ઠ ૧૦૯, કંડી ૨ અને પૃષ્ઠ ૧૧૮, કંડી ૨ : દોયલજીરને ચાર '૨૦૦૪' :

બં મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી ૩ વર્ષ ૮૧૧ મહિના જતાં પાંચમા આરાની શરૂઆત થઈ છે, જે એકવીસ હજાર વર્ષ સુધી રહેશે. પછી છઠ્ઠો આરો શરૂ થશે.

બં મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી જૈનધર્મનો દિનપ્રતિદિન હાસ થવા લાગ્યો છે-થશે, પરંતુ તે કાળ દરમિયાન સાંકળના અંકોડાની જેમ બરાબર એક પછી એક ૨૦૦૪ યુગપ્રધાન આચાર્યો થશે. જ્ઞાની, સંયમી, પ્રાભાવિક

અને અતિશયવાળા હશે, જેઓ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવને સમગ્ર ધર્મ-રક્ષામાં તત્પર રહેશે. તેમાં પણ અમુક અમુક વર્ષોને આંતરે ૨૩ યુગ-પ્રધાન આચાર્યો તો એવા પ્રાભાવિક થશે કે જેઓ જૈનધર્મના નયના પડતા અંગોને સંસ્કાર આપીને જૈનધર્મને ઉત્તર દશામાં લક્ષ જશે અને તેની ખૂબ પ્રતિષ્ઠા વધારશે. એ રીતે પાંચમા આરામાં ૨૩ ઉદયકાળ મનાય છે અને ૨૦૦૪ યુગપ્રધાનો થશે એમ પણ મનાય છે.

કવિગદાદુર દીપવિજયજી લખે છે કે આજ સુધીમાં ૨ ઉદયકાળ વીતી ગયા છે. ત્રીજો ઉદયકાળ ચાલુ છે. પહેલા ઉદયકાળના ગણધર શ્રી-સુધર્માસ્વામી વગેરે ૨૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, બીજા ઉદયકાળના આં વજ્રસેન વગેરે ૨૩ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, ત્રીજા ઉદયકાળના આં પાડિ-વય વગેરે ૯૮ યુગપ્રધાનો થવાના છે તે પૈકીના ૧૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા છે. ૧૧મા યુગપ્રધાન આજે વિદ્યમાન છે અને ૮૭ યુગપ્રધાન થવાના બાકી છે ત્યાર પછી ચોથો ઉદયકાળ ચાલુ થશે વગેરે. તેના નામો નીચે પ્રમાણે છે:

પહેલા ઉદયના યુગપ્રધાનો—૧ સુધર્માસ્વામી, ૨ જંબૂસ્વામી, ૩ પ્રભવસ્વામી, ૪ શાશ્વત્ભવસૂરિ, ૫ યશોભદ્ર, ૬ સંજીવિવિજય, ૭ ભદ્રગાદુ, ૮ સ્થૂલભદ્ર, ૯ મહાગિરિ, ૧૦ સુહસ્તિ, ૧૧ ગુણસુન્દરસૂરિ, ૧૨ સ્વામા-ચાર્ય, ૧૩ રક્ષદિલ, ૧૪ રેવતીમિત્ર, ૧૫ ધર્મસૂરિ, ૧૬ ભદ્રગુપ્ત, ૧૭ શ્રીગુપ્ત, ૧૮ વજ્રસ્વામી, ૧૦ આર્યરક્ષિત, ૨૦ દુર્ગલિકા પુષ્પમિત્ર. (વીર સં ૧ થી ૬૧૭).

બીજા ઉદયના યુગપ્રધાનો—૧ વજ્રસેન, ૨ નાગદસ્તિ, ૩ રેવતી-મિત્ર, ૪ બ્રહ્મદ્રોણિક સિંહસૂરિ, ૫ નાગાર્જુન, ૬ જીવદિત્ર, ૭ કાલિકા-ચાર્ય, ૮ સત્યમિત્ર, ૯ હારીલ, ૧૦ જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ (વીર સં ૧૧૧૫માં સ્વર્ગે ગયા), ૧૧ ઉમાસ્વાતિ, ૧૨ પુષ્પમિત્ર, ૧૩ સંજીવિ, ૧૪ માહર સંજીવિ, ૧૫ ધર્મઋષિ, ૧૬ જેષ્ઠાંગગણિ, ૧૭ દ્વિગુમિત્ર, ૧૮ ધર્મધોપ (વીર સં ૧૫૯૮ માં સ્વર્ગે ગયા), ૧૯ વિનયમિત્ર, ૨૦ શીલમિત્ર, ૨૧ રેવતીમિત્ર, ૨૨ સુમિત્રમિત્ર, ૨૩ હરિમિત્ર. (વીર સં ૬૧૭ થી ૧૯૯૭).

(આં ધર્મધોપચરિત્ર ' દુરસમાકાલસમયસંધ થય ' અવચૂરિ, મહોં શ્રીવિનયવિજયગણિકૃત ' શોકપ્રકાશ ' સર્ગ ૭૪ મે ' પદાવલી-સમુચ્ચય ' ભાગ ૧શે ૫૦ ૧૫, તથા ૫૦ ૧૪૩).

૫૪ ૧૦૯, કડી ૬ અને ૫૪ ૧૧૮, કડી : ૬ પ્રભાવદગરિત્ર, રાજગરજ પદાવલી:

૧. આં નન્નસૂરિ. તેલવાડાના રાજા હતા. વનવાસી ગચ્છના હતા પરંતુ રાજા હોવાથી તેમનો રાજગચ્છ કહેવાયો. ૨. અનિતયશોદેવસૂરિ, ૩. સર્વદેવસૂરિ, ૪. પ્રદ્યુમ્નસૂરિ. તેઓ છયે દર્શનના અભ્યાસી હતા, પ્રકાંઠ વાદી હતા, ગ્વાલિયર, ત્રિભુવનગિરિ અને ચિત્તોડના રાજાઓ તેમને શુરુ તરીકે માનતા હતા, તેમણે તલપાટકમાં અલ્લુરાગ્નની સમાર્માં દિગમ્બરાચાર્યને છતી પોતાનો શિષ્ય બનાવ્યો હતો, અને તે નિમિત્તે વિજયસ્તંભ ભિખો કરાવ્યો હતો, જે આજે પણ ચિત્તોડના કિલ્લામાં જૈનસ્તંભ તરીકે વિખ્યાત છે. અલ્લુરાજ જૈનધર્મી બન્યો હતો. ૫ તર્કપંચાનન આં અભયદેવસૂરિ. તેઓ રાજપિં તરીકે વિખ્યાત છે તેમણે 'સમ્મતિતર્ક'ની ૨૫૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ 'તત્ત્વબોધવિધાયિની' દીકા બનાવી છે. તે લખ્ધિસંપન્ન આચાર્ય હતા, ૬. ધનેશ્વરસૂરિ. તે ત્રિભુવનગિરિના રાજા હતા. તેમના શરીરમાં ઝેરી દોહલા થઇ આવ્યા હતા, જે આં અભયદેવસૂરિના ચરણપ્રક્ષાલન જળથી શમી ગયા એટલે તેમણે દીક્ષા લીધી અને અનુક્રમે આચાર્યપદ પ્રાપ્ત કર્યું. મુંજરાજ તેમને શુરુ તરીકે માનતો હતો. તેમણે ચૈત્રપુરીમાં ૧૮૦૦૦ બ્રાહ્મણોને જૈન બનાવી બં મહાવીરનું દેરાસર બનાવી ઐત્રવાલ ગચ્છ સ્થાપ્યો. તેમનાથી ૧૮ શાખાઓ નીકળી છે. ૭ અનિતસિંહસૂરિ, ૮. વર્ધમાનસૂરિ. તેમણે વનવાસીગચ્છના આં વિમલચંદ્રસૂરિના શિષ્ય વીરમુનિને સૂરિપદ આપ્યું. જેનાથી કમ્બોઈયા, અષ્ટાપદ વગેરે શાખાઓ નીકળી છે, ૯. શીલભદ્રસૂરિ. તેમણે ૧૨૫ વર્ષની ઉંમરથી ૬ વિગમ્બોનો ત્યાગ કર્યો હતો, તે સમર્થ ઉપદેશક હતા. તેમના પ્રથમ પટ્ટધર આં ચંદ્રસૂરિ હતા, તેમની પરંપરાના આં પ્રભાચંદ્રસૂરિએ વિં સંં ૧૩૪૪માં 'પ્રભાવકચરિત્ર' બનાવ્યું. આં મેરુતુંગસૂરિ આં ચંદ્રપ્રભસૂરિના બીજા પટ્ટધર હતા. તેમણે વિં સંં ૧૩૬૧ કાં શું ૧૫ રવિવારે વહવાણ શહેરમાં 'પ્રમંથચિંતામણિ' ગ્રંથ બનાવ્યો છે. તેમની પાટે આં શુણ્યચંદ્ર થયા છે. ('પ્રમંથચિંતામણિ') ૧૦. ધર્મચોપસૂરિ તેમને અંબિકાદેવી પ્રસન્ન હતી, તેમણે નાગોરના રાજા આદિહણ્ડેવ, શાકંભરીના રાજાઓ અજયરાજ, અર્જુરાજ, અને વિગ્ધરાજ વગેરેને જૈનધર્મપ્રેમી બનાવ્યા હતા. રાજસભામાં અનેક વાદીઓને હાંત્યા હતાં, તેમના ઉપદેશથી વિગ્ધરાજે અજમેરમાં રાજવિહાર બનાવી તેમાં મોટા જિનજિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી અને અરિસિંહ તથા તથા માલવનરેશને સાથે રાખી પોતે જ કલશદંડ તથા ધ્વજ ચડાવ્યાં હતાં. તેમજ અગિયારશ વગેરેની અમારી પળાવી હતી. આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી બીજા ધણા જિનાલયો બન્યાં હતાં. બ્રાહ્મણો વગેરે જૈન બન્યા હતા,

જેનાં ઓસવાલમાં મુરારી વગેરે ૧૦૫ ગોત્રો અને શ્રીમાળીમાં ૨૫ ગોત્રો સ્થપાયેલા છે. સં. ૧૧૮૧ લગભગમાં દ્વિતીય પાર્શ્વનાથ પ્રકટયા તે ઉત્સવમાં આચાર્યશ્રી દાનર હતા. તેમણે “ધર્મધોષદ્વયો” ગ્રંથ ળનાવ્યો છે. આ આચાર્યથી ‘ધર્મધોષશાખા’ નીકળી છે અને તેમાંથી ‘મુરારીયુગચ્છ’ શરૂ થયો છે. ધર્મધોષશાખાના જેનો આજે એક સામાચારી હોવાના કારણે તપમચ્છને માને છે. આં ધર્મધોષ તે ળીમયુગના ૧૮મા યુગપ્રધાન છે, જેમનો યુગપ્રધાનઠાળ વીર સં. ૧૫૨૦ થી ૧૫૬૮ વિં. સં. ૧૧૧૦ થી ૧૧૮૮ છે.

૧૧ રત્નસિંદસૂરિ તેમના ગુરુ બાપ આં યશોભદ્રે ‘પ્રત્યક્ષાનુમાનાધિક પ્રકરણ’ અને તેમના શિષ્ય આં પૃથ્વીચંદ્રે ‘કલ્પસૂત્રનું ટીપ્પન’ રચ્યું. ૧૨ દેવેંદ્રસૂરિ. તેમની પરંપરાના આં રત્નાકરસૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરેલ અને સાધુ પેથડે બરાવેલ બં અભિનંદનસ્વામીની પ્રતિમા શત્રુંજલ્ય તીર્થમાં વિઘ્નમાન છે. ૧૩ રત્નપ્રભસૂરિ, ૧૪ આણંદસૂરિ, ૧૫ અમરપ્રભસૂરિ, ૧૬ જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ. તેમણે સં. ૧૩૭૮માં વિમલવસહીમાં છણોદ્ધાર અને પ્રતિષ્ઠા કરાવ્યાં, ૧૭ મુનિશેખરસૂરિ, ૧૮ સાગરચંદ્રસૂરિ, તેમના ગુરુબ્રાતા આં માણેકચંદ્રસૂરિએ ‘કાવ્યપ્રકાશ-ગ્રંથેત, પાર્શ્વનાથચરિત્ર, નલાયન’ વગેરે ગ્રંથો ળનાવ્યાં. ૧૯ મલયચંદ્રસૂરિ, ૨૦ પદ્મશેખરસૂરિ, ૨૧ પદ્માનંદસૂરિ, ૨૨ નંદિવર્ધનસૂરિ, ૨૩ નયચંદ્રસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૧૦૯, પૃષ્ઠ ૧૧૮ : કડી ૬, ૭, ૮ : “ ચાર ગ્રંથ ”

કવિરાજ કવિગણદુર શ્રીદીપવિજયજીએ જ આ ‘સોદમકુલ પદ્માવલી-રાસ’ ૧ આં મુનિચંદ્રસૂરિની ‘શુર્વાવલી’, ૨ ઉં ધર્મસાગરજીગણિની ‘તપ-ગચ્છ પદ્માવલી’, ૩ આં દેવેંદ્રસૂરિનો ‘દુષ્પસદયત્ર’, (દુરસમકાલસમજી-ગ્રંથયય” સાવચૂરિત) ૪ આં પ્રભાચંદ્રસૂરિનું ‘પ્રભાવકચરિત’, અને ૫ આં દેવર્ષિગણિ ક્ષમાત્રમણની ‘ચવિરાવલી’ એમ પાંચ ગ્રંથોના આધારે ળનાવ્યો છે છતાં તેમણે “ ચાર ગ્રંથ અનુસારે કાવ્યો ” એમ લખ્યું છે તેથી ‘દુષ્પસદયત્ર’ને માત્ર યત્રરૂપે લેખી તેનો આંક છોડી ગાકીના ચારને “ગ્રંથ” તરીકે ઓળખાવ્યા હોય એમ અનુમાન થાય છે.

ઉપરના પાંચે પૂજ્ય આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયોનો પરિચય અનુક્રમે આ ગ્રંથમાં મુદ્રિત પૃષ્ઠ ૮૧, પૃષ્ઠ ૨૬૯ પૃષ્ઠ ૭૩, પૃષ્ઠ ૨૭૪ અને પૃષ્ઠ ૨૬ માં આવી ગયો છે.

— સુધારો - વધારો —

પૃષ્ઠ ૧૨૬ ની નોંધમાં નીચે પ્રમાણે વધારો.

“ દહોલીના દેરાસરમાં મૂળનાયક ભગવાન શ્રીપાર્શ્વનાથની માલીમાં સં. ૧૮૪૨ નો લેખ છે, જેમાં દહીલકા મામ અને દહોલી જોત્રગુરુનો ઉલ્લેખ છે.

શિરોહીમાં ભગવાન શ્રીઅજિતનાથની દેવકુંડિકા પર સં. ૧૫૨૧થી સં. ૧૫૪૦ના શિલાલેખો છે, જેમાં પુર્ણિમાપક્ષે, દહીલાલગચ્છે, ભદ્રેશ્વરસૂરિ ચંતાને, ભં. સર્વાનંદસૂરિ, ભં. ગુણસાગરસૂરિ, તથા યતિ ઉદયવર્ધન ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.

તપામરુદ્ધે આં. વિજયદેવસૂરિ સંધના ભં. વિજયધર્મસૂરિને સં. ૧૮૦૯ માં દહોલીમાં બટારક પદ મળ્યું છે. ”

પૃષ્ઠ ૧૬૨માં, આં. રત્નાકરસૂરિ પછી.

“ વિં. સં. ૧૪૯૪ માં થયા છે ” એમ છપાયું છે, તેને બદલે જૈન ગું. દવિઓ, પૃ. ૧૪૯૪ ” વાંચવું.

પૃષ્ઠ ૨૧૦ પેરા ત્રીજાની શરૂની ત્રણ લીટીઓને નીચે મુજબ મુધારો.

“ ૧. મિત્ર અને મુખમાદેવી, ૨. મહારાગ શિલાદિત્ય ગુપ્ત સં. ૧થી ૬૦, ૩. ગુહિલ, ગુહસેન, ગુહદત્ત, ગુહાદિત્ય, તે ધરતો રાગ બન્યો, તેના વંશજો મિલ્લોત તથા ગોહિલ કહેવાયા. ૪. ભોજ, ૫. મહેંદ્ર.

ચુસાલ સામંતભદ્રપદિ દેવસૂરિ પાયયા,
 જિણુભવણુ વાલણુધણાચતી સરસ ગુરમારગિ ઠાયયા;
 તત્પદિ પ્રદ્યોતન પ્રસિદ્ધિ માનદેવ મહીતલે,
 પદ્માદિ દેવી નત નિરંતર શાંતિકર મહિમા બલે. ૨૭

દૂહો—માનતુંગ મહિમા ઘણું, કવિ જીતા બાણ મયૂર;
 શ્રી ભક્તામર તવનબલિ, શૃંગલ કિય ચકચૂર. ૨૮
 ચકચૂર શૃંગલ કરવિ ભુવિનાયક સુમારગિ ઠાવિઉ,
 શ્રી ભોજ ભૂપ નરિંદ નિજ મનિ જૈનધર્મહ ભાવિઉ;
 તસ પદિ પંચાનનતાણી પરિ વીર ગુરુ ગણિ ગબ્બે,
 જયદેવસૂરિ દયાલ ત્રેવીસમધ પદિહિં છબ્બે. ૨૯

દૂહો—જિતસંખ્યાપદિપ્રવર, દેવાનંદમુણિંદ;
 શ્રીવિક્રમસૂરિંદપય, સેવઈ નરહ નરિંદ. ૩૦

નરનાથ ઠોડિનામંતી સીસ, નરસિંહસૂરિ પૂરઈ જગીસ;
 તર્કાગમલક્ષણુ શ્રુતસમુદ્ર, શ્રીસૂરિરાય સોહઈ સમુદ્ર. ૩૧
 જિણુ જીતા 'ક્ષપનક' કરીય વાહ, થપ્પિઉ નાગહુંદ વર પ્રાસાહ;
 તેહ વારઈ કાલિક ગુરુ પ્રસિદ્ધ, જિણુઈ ચુથિં પચુંવણા કિધ. ૩૨
 તત્પદિ મનોહર માનદેવ, સુરકિત્તર જેહની કરઈ સેવ;
 ગુરુ ધ્યાનતાણું મહિમા અનંત, અંગિકા સમપ્પિઓ સૂરિમંત. ૩૩
 વિણુધપ્રભ સુધાં વાહિ સદલ, મનમથ સિઉ જીતુ મોહમલલ;
 જય જય જયાનંદ કરણ હાર, તસ પદિ રવિપ્પહ શુણુ સમાહ. ૩૪
 ગુરુ સુરતિ મોહનવલિ કંદ, સિરિ વિમલ વિધાયક વિમલચંદ;
 ઉદ્યોત કીઉ જિનમતિ અનંત, ઉદ્યોતન ગુરુ ગુરુઉ ભદંત. ૩૫
 વટવૃક્ષ હેઠિ ગુરિ વડઉગમ્મ, ચુરાસી પદ આપ્પઉ અતુરમ્;
 આચારિ અતુર ચાલઈ સુચંગ, ગુરુ રાખઈ રવિતલિ ઘણું રંગ. ૩૬

પંચત્રિંશત્તમે પદે, ધિરુયાતો વિશ્વરક્ષનઃ ।

સર્વદેવો ગુરુઃ સેવા, દેવનામપિ કુર્લભા ॥૩૭॥

દૂહો

ગુરુ વાહિકુલ વૈતાલ, શ્રી અજિતદેવ દયાલ;
 તસ પદિ ગુરુ ચિરજીવિ, શ્રી વિજયસિંહ પધવ. ૩૮

તત્પટ્ટિ ગુરુસર ઐક, સુચચ્છ કહધસુ છેક;
 સિરિ સોમપ્પહ ગુરુ સૂરિ, જસ નામિ હુકકૃત દૂરી. ૩૯
 તત્પટ્ટિ શ્રીમુનિચંદ, ગુરુ વાદિગરુડ મુકંદ;
 શ્રીઅજિતસિંહ કૃપાલ, ગુરુ ચરણ ગુણ પ્રતિપાલ. ૪૦
 જય વિજયસેન દિણ્દ, તત્પટ્ટિ શ્રીમુનિચંદ;
 તવ ગુણ રમા ઉરિ હાર, જસ નામિ જયજયકાર. ૪૧
 અવર તિમિરહર તેઅભરિ, દિપ્પધ જિમ રવિ ચંદ;
 તપાગચ્છ ઉદ્યોતકર, ઉદયુ જગિ જગચ્ચંદ. ૪૨
 જરે સખલ મિથ્યાત માતંગ મોડઈ, જરે અતુલ કલિકાલ

અરિ અણુખોડઈ;

તપાગચ્છનંદણ વણે સિંહ સોહધ, જગચ્ચંદસૂરિસરો ભુવણ મોહધ. ૪૩
 જરે વરસ હસદ્દઅ ગુરિ વિગય છંડી, જરે અમલ આંખિલ તપતેજ મંડી;
 જરે ગુર્જરાધીશ જયસિંહ દિધુ, તપાગચ્છ અસિધાન

તિહાંથી પ્રસિધુ. ૪૪

જય જગચંદ સુગુરુ મુકટામણિ, તાસ પટ્ટિ દેવિંદ દિવામણિ;
 વિદ્યાનંદ વિચાર વિચક્ષણ, ધર્મદોષસૂરિંદ સુલક્ષણ. ૪૫
 સુરનારી ચચારઈ સવિ સરિખી, ગુરમૂરતિ નિરખી સા હરખી;
 સચણિ સહિત લિદ્ધઉ ગુરુ રચણિહિ, ચડચડ ચલલઈ ગઈ

તવ ગચણિહિ. ૪૬

જવ ગઈગચણમાર્ગ ઉદંડ પવણ વાગઈ સુગુરુ નચણ જાગઈ સચણિ ગ્રહી,
 સા રૂપિ જિસી રંભ સુગુરિ જાણીય હંભ થંભીય ચારિ થંભ ગગનિ રહી;
 સા સુરી બેકર બેડિ સ્વામી અબલા છોડિ નમઈનરિંદ કોડિ તુમ્હ સહી,
 તે ધર્મદોષસૂરિ ગુરુ ક્ષમા ખડગધર કરઈ વિહાર વર ઉત્તમ મહી. ૪૭
 તાસ પટ્ટિ સોમપ્રભસૂરી, જાસ કિરિ ખિલિ મંડવ પૂરી;
 તપાગચ્છ લામનિ લાલ સ્થલિ, સોમતિલક દિપ્પધતિલક છલી. ૪૮
 દીપઈ દીપઈ તિલકછલિ એણઈ વિષમ કલિ નિજ તપ તેજ ખલિ

સુગણધરો,

માનઈ માનઈ જેહની આંણ તિરિઅ અચિઅમાંણ સુણઈ ગુરુ
 વખાંણ વિણુય પરો;

કહ્યું વહુ કણ્યરી પાય નીજ સીમ પ્રતિભાય મુશુરુવંદણિ ભઈ સિદ્ધવરો,
 શ્રી દેવમુંદર શુરુ નરમણિ તણુધર અભિતુવુ ગણધર સુખદરો. ૪૯
 દૂહો--સોમનામ સમરતડા, દુરિય પદાઇ દુરિ;

વિષમ ગ્રંથ વિજતા દીયા, માતિનિર્જિતમુરમુરી. ૫૦

છતુ છતુ વિષુધસૂરિ નિજમતિતણુધ પૂરિ સોમમુંદરસૂરિ સોહમસહી,
 લીધ લીધ અપરપણિ આલોઅણુ શુરુમુખિ દેસિવિદેસિ લખિ
 સ્વપક્ષિ લહી;

જેહ વચનચન પામી ત્રેલોક્યદીપ નામિ ધરણુવિહાર દામિ
 ઉત્તમ દીઉ,

વલી તારણુ દુરંગ સિરિગોવિદ સાહસૂધરિ અજિત ઠવી શુરુ
 મુજસ લીઉ. ૫૧

દૂહો—શ્રી મુનિમુંદરસૂરિનું, મહિમા અવનિ અનંત;

રત્તદાલ સોમા મુરી, શ્રી મુખિ આપિઉ મંત. ૫૨

આપિઉ આપિઉ શ્રી મુખિમંત દીઉ અશિવઅંત મરક વિદ્યારજંતિ
 અંતે કર્ધ,

વલી ગગનિ લગન તીઠ લખઇ તે વન તીઠ કર્ધ કરસણ પીડ દેસ કર્ધ;
 શુરિ ધરીય વિમલ ધ્યાન વહઇ ત્રિદિનમાંન જનપદિ અનપાન
 મુજક્ષ અઇ,

જટ લઈ દુર્ભિક્ષડમરખીતિ આતર્ધ અળલ ઇતિ શત્રુમિત્ર અમ-
 પ્રીતિ મુશુરુ ધરઈ. ૫૩

ત્રોટક

અનુક્રંભિ જ્યુ જયચંદ શુરુ, વર કૃષ્ણસારદા બિરુદ ધરુ;

વાલીમદકંદ નિકંદ કરુ, નવયૌવન ચારિત ચુવતિ ચરુ. ૫૪

ઓમચંદ્રગણાંમ્મોધિ-સમુદ્ધાસનસદ્વિધુઃ ।

દ્વિપંચાશત્તમે પદે, લીયાત શ્રીરત્નચોલર; ॥ ૫૫ ॥

દૂહો—ગ્રંથગવિલ-રામ બાંધીયા, તેહ પાર ન પામઈ દેઈ;

તામ પદિ ત્રધપન્નમઈ, શ્રી લક્ષ્મીઆગર ભેઈ. ૫૬

મનમોહન મૂરતિ આરતિ ચૂરતિ પૂરતિ કામિત કામઘટ,

મહીમંદલિ ભૂરિ મણોરહપુરિ અછઈ બહુ સૂરિ શરો મુકટ;

સુવિચાર અઢાર સઘ પરિવાર મઝારિ અગ્યારહ સૂરિવરા,
ગુર થગ્ગિય અંગ વખાંણુઈ અંગ હયા ઘણુરંગ શીલંગધરા. ૫૭

દુહો—શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિની, આંણુ વહંતી જોઈ;
પુર સંજ્યા નવિ પામઈ, દેસ સુણુ સહુ કોઈ. ૫૮

(અઉખઈ)

દેશનામ—

ધુરિ અંગ ખંગ કલિંગ, વરમેઢપાઢ તિલંગ;
ખંગાલ ડાહલ લોટ, પંચાલ નઈ કણોટ. ૫૯

શ્રીમાલ માલવ લોટ, નેપાલ નઈ મહાલોટ;
કાસ્મીર કુંકણુ ચીંણુ, ઉટ્ટીસ ગુલ મહાચીંણુ: ૬૦

મરહટું સોરહું કચ્છ, વલી ઉદ્ર પુદ્ર સુવચ્છ;
કંબોજ કાસી ગૌડ, આલીર જંગલ ચૌડ. ૬૧

વઈરાટ સિંધુ સુવીર, વલી દ્રવિડ કુરુ કાસ્મીર;
મરુદેશ ટક્ક આલીર, તોરક્ક ગૂર્જર કીર. ૬૨

જલંધરા દન જાંણિ, ખસ કન્યકુખજ વખાંણિ;
જાંભેરિ કૌશલપિંડ, હર મજજ મગધ ઉદંડ. ૬૩

વર તિલક પુહવી ભાલિ, વૈદેહ મલય કુણાલ;
શ્રી સુરસેન ન અંત, વૈદેહ વાલંબ કંત. ૬૪

નર્મદાતટ ઠેકાંણુ, ઉટ્ટીસ દેસ ભયાણુ;
શ્રીરાષ્ટ્ર કુંતલ લાઢ, સવાલક્ષ છઈ ખહુ આઢ. ૬૫

શ્રીકામરૂપ કિરાત, સુણીઈ સુસિહલ વાત;
તાપીતટાવનિ જૂરિ, શાકંભરી છઈ ફૂરિ. ૬૬

કૌશાત ઉત્તર જોઈ, હુર હુણુ ખર્ખર હોઈ;
વર વરણુ લાંજ અંધ, પારસી કન્હડ સિંધુ. ૬૭

પારકર પસ્ચિમ દ્રોણ, ઉચ્ચ મૂલતાણુ સગૌણુ;
વાહલીક દક્ષણ કાંમ, સુદેસના એ નામ. ૬૮

કિંચહુના ? જેતઈ રવિકર જિગઈ, તેતઈ શ્રીગુરુ આંણુ;
જુ જહા કોડી હવઈ, તુ ઠવિ કરઈ વખાંણુ. ૬૯

તાસ પાટિ ગિરુઉ ગછનાયક, સુમતિસાધુસૂરિ સુમતિવિધાયક;
 બૂપતિભાંણુ તણુ વ્યાપારી, શ્રી શ્રીપાલિહિ ઉસવ કારીય. ૭૦
 ત્રણિ માસ આંગિલતપ તપીઉ, સૂરિમંત્ર સૂધર્મ મનિજપીઉ;
 તવ તુઠી શાસનધણીઆણી, વર દીધુ શ્રીફલ સહ નાંણી. ૭૧

ભવડ-પ્રતિષ્ઠા-ઉત્સવ—

મંડવગઢનું મહિમા મોટકે, બણે લલિ ઘરંગણિ ઉટકે;
 જિમઈ ગવીલધૃત ખાટકે રોટકે, પૌરલોક પ્રાહી નહીં ખોટકે. ૭૨
 સખલ નરિંદ ગ્યાસશાહ ચંપિય, વડવિવહાર ગિરુદ તસ અંપિય;
 સંઘાહીવ ભવડ લીલાપતિ, તેઠાવઈ ખડુભાવિ ગચ્છપતિ. ૭૩
 ચુરાસી જોડાં નદેરી, વાજંઈ ઢાલ દહાંમાં લેરી;
 સરસ સદિ સરણાઈ સીંગા, તાંતી તાલ તિવિલ મૃદંગા. ૭૪
 અભિનવ દેવભુવન દેવાલા, શત ઉપરી ચ્યારઈ ચહિસાલા;
 કણુચ રજત પીતલમય કારીય, જિંઞ પ્રતિષ્ઠા જગ સાધારીય. ૭૫
 દહ દીસી લેખ લીખી પઠાવઈ, સંઘસહિત ઊમાદ્યા આવઈ;
 ભવડ કિત્તિ જગત્રય વાસી, ચુપટ જ્ઞાતિ મિલઈ ચુરાસી. ૭૬

ચોરાસી જ્ઞાતિનાં નામ—

શ્રીમાલી ઉસવંશ અલવેશર પોરવાડ આનંદ પૂરા,
 સુરાણા ઠીંડુવાલ દસુરા નાગર નાણાવાલ વરા;
 ભટ્ટેરા ભાંણુ નઈ ભુંગડીયા લેડિયડા ભાડિયા ઘણા,
 માથુહડા મેડતવાલ સંડેરા મડાહડાની નહીંઅ મણાં. ૭૭
 બલહરા જયવાત જેહરાંણા જેસાવાલ વાઘેર ઠહું,
 જગિ સુણીઈ જાંખૂસરા જીણાડી લાડીસખા લલાટ ખહું;
 હરસુરા હાલર હુંબડ ખંભાણુવાલ લોહાણા લાખ મિલી,
 પંથિ પંચમ યુઠ્ઠરવાલ પલંતા આવઈ અછિતવાલ વલી. ૭૮
 કંખોડ કપોઈ અનંઈ કરહેઆ કથયરા કાકલી ખવા,
 ખંડાયડ વીગધૂ સિરિખંડેરા ખડાયતા ખંડેરક વા;
 ગુણુવંતા ગૂજર અનઈ ગજઉડા ગોહીલરા પંકવાલ ઘણાં,
 વધણુરા વયસ વાયડા વાગડ વાલમીક વિધાનિપુણા. ૭૯

ઠેરંટાવાલ સોઢવા ચુરાસી નીંમા નાગદ્રહા નિપુણા,
નાગઉરા મુહુડવાલ નરસિંહયા ઉદ્ધિય ચિત્તાવાલ ઘણા;
મેવાડા ધાકડ બસ્તકિ ખંભણ પઉમાવય પૌરૂઆ બહુ,
શ્રીગુડ નઈ ટંકણવાલ તિસલા તેલઉટા દોહિલ્લ કહું. ૮૦

અડવર્ગીં સોની સોધિત ડીસાવાલ અગર પલ્લીય નિશા,
ચીત્રુડા સેહરીયા સાચુરા મહુંખરા આવંતિ ધશા;
કલિરવ કવિ કેલિ કવિતા જન સાજન મનિ આણુંદ બહુ,
મોહક ધૂતપૂર સુરલિ ધૂતપૂર સરસ રસકુર જિમંતિ સહુ. ૮૧
વિહરઈ સુનિવર સઈત્રીસ સાર, આરોગઈ મગ્ગણુત્ય હબાર;
ધણિ પરિ માસ ત્રય રંગરોલ, સંધાહિવ જાવડ કરઈ કલ્લોલ. ૮૨

વેપ-ભૂષા-વર્ણન—

તેણઈ અવસરિ મહિઅખ્ખઈ તુંગ, અણી તિહાં અંબતણા તંગ;
દ્વિપટી વરચિત્રિત ચોલરંગ, તનમનમુખ અખ્ખઈ તે તરંગ. ૮૩
ગડગડતા ગૌટિક તણા રેડ, પીતાંખર પોઠી પવર હેડ;
શિકલા દશિ લહતી શ્રીપ્રતાપ, લલમૂલી લઈરવ ધન પ્રતાપ. ૮૪
સિરિખંડા સાહુ ધૂમરાઈ, મંદીલ અનઈ મહીમુંદ શાહિ;
ખીરોહક મોહક દરંત દિઠ, પટ્ટઉલી પોતા પવર પીઠ. ૮૫
સુખસાગર સણીઆં અતિસુગંધ, કલગઈ કુંતાઈણુ કમરખંધ;
કમખાખ કતીફા કમલવન્ન, કખાહિ કહિજજઈ વિવહ વન્ન. ૮૬
પાર કરી કંબલિ નિરમસિંધુ, સાઉલા સમખ્ખઈ સુ સિરખંધ;
નીરંગી ચંગી અધલ ચીર, કેતકી કણા ગુણ ગંગનીર. ૮૭
જંમર તલીઝૂના અતિ જમાલ, હારેવીગિચાઈ હમાલ;
સોહવાં નવાં ખાસચત્ય, જર ખઝ ફરંગીય બહુઅ અચ. ૮૮
છાયલ ફાડા જસૂનં ફૂલ, મૂડાસા મિશ્રૂ બહુ અમૂલ;
ખંડિકી ખેસ ખરખાસ ઉલિ, યજવાલાં વીટીતણી અમોલિ. ૮૯
સિર છટાંતી ધરી સુપટ અટાંણુ, દામણીં ગણી કુણુ કરંઈ માણુ;
દોહડા દયા પાર દીઈ દોહિ, કવિ કરંઈ દિત્તિ દરકમાલ જોડિ. ૯૦

દૂહા

સહિસ ચુરાસી ચુકડા, દીધા મુશુરુ પ્રવેસિ;
 પ્રતિષ્ઠા અવસરિ પનર, લાખ દહું સુવિશેષ. ૯૧
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, શુરિ જિંબ પ્રતિષ્ઠા કિંદ;
 સંઘાધિવ લવડ સહિત, શુરિ ગિરુઓ જસ દિંદ. ૯૨
 તાસ પટ્ટિ ઉદયાચલિહિં, ઉદયું અસિનવ લાંણુ;
 પાપ તિમર ભર ઉપકરંઈ, શુરુ નામિ સુવિહાંણુ. ૯૩
 લઘુવર્ધ લક્ષણ અગ્ગલા, દેખી હરિષ અપાર;
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, શુરિ મુંપિઓ તપગચ્છભાર. ૯૪
 અથ ખોલી (ગદ્ય ભાષા)

શ્રી હેમવિમલસૂરિ—

અહો ભવિક હોહો નિર્મલવિવેકો, સાવધાન થઈ મન ઉછલી,
 સાંસલુ જિમ સદા સુખસંપત્તિ મિથુ, યુગપ્રધાન સંપ્રતિવિનયમાન,
 તપાગચ્છાધિરાજ શ્રીહેમવિમલ સૂરીશ્વર તણા શુણુ તે વર્ણઈ જે હુઈ
 સુરશુરુ મતિ સમાન.
 જે શુરુ લઘુ વઈ પંડપાચલિ ચડયા, નિજ નિસ્તુષ વિદ્યાવાદખલિ
 વિવિધ વાર્દીદ્ર નડયા.

શ્રી સુમતિ સાધુસૂરિ આનંદપૂરિ, સાહ શ્રી પાતરાજ;
 ઇન્દ્રિ નામિ પંચદાસ ગ્રામિ, અનેક દેસવિદેસ નગર પુરતણા
 સંઘ મેલી,

જાણે હુગ્ધમાંહિં ચકંરા ભેલી,
 શ્રી હેમવિમલ સૂરીંદ્ર થાપી, આપણી પ્રૌઢ પદવી આપી;
 માર્ગણુતણા રૌર દ્રારિંદ્ર દોર કાપી, કીર્તિ પ્રતાપ દહ દિશિ બ્યાપી.
 જે વિનયવંત ગચ્છનાયક શ્રી હેમવિમલસૂરિ.
 લઘુ લંકા ત્રંબાવતી તણુ સુરતરુ જેહે શુરે,
 સ્તંભતીર્થ ચતુર્માસિક રહી દેવતાદત્ત સ્વપ્ન લહી,
 શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ યાત્રાતણુ પ્રતિખોષ દીધું.
 ચતુર્વિંશ શ્રી સંઘ મન મનોરથ કીધું;
 ચેહવા શુણુતણુ પાર ન લહીઈ તે કવણુ કવણુ સંઘાધિપતિ કહીઈ.

શત્રુંજયના સંધ—

લીલાપતિ સંધપતિ લટુ દિદ્ધ, સંધાહિવ કાલુ સુજસ લિદ્ધ;
 શ્રી જાગજીવ જયવંત જોડિ, જો પૂરવઇ મગજી તણાં કોડ. ૯૬
 શ્રી હેમ ખીમ લખરાજ લક્ષ, વિત્ત વેચઇ શ્રીવંત સંધમુખ્ય;
 સંધાહિવ સુણીઈ સાહસધીર, પુણ્યવંત પ્રસિદ્ધિ પરનારી વીર. ૯૭
 સેજવાલાં પાલાં નડીં પાર, લહલહઈ ધળ અંગરિ ઉદાર;
 પાલખી સુખાસણુ સુધટસાર, કુજંત કૃમેલક ભરીય ભાર. ૯૮
 રથવાહિણિ બૂયઈ વૃષભ તુરંજ, વેગવતી રવકિ દ્રવ્ય દુરંગ;
 પરહલ પંચાનન સુહડ સૂર, સાથિ છઇ વરણાવરણુ ભૂરિ. ૯૯
 સરણાઈ સીંગા ઢાલ ઢલ્લ, હડવડી દમામાં દમદમલ્લ;
 તૂતૂ રણકિ તૂરકિ રણુરણંતિ, નદેરિ નદિ કાયર ધુણંતિ. ૧૦૦
 નીસાંણુ ધ્રસૂલ્લઇ નવલ નાદિ, ભાંભારવ વજજઈ શુહિર સાદી;
 વર તંતિ તાલ વાજઈ મૃદંગ, તિમતિમ સંધાહિવ ધરઈ રંગ. ૧૦૧
 પીંપરાલી ઉછવ ઘણુ કિધ, સંધાહિવ પદવી સુગુરિ દિદ્ધ;
 સિરિ વિમલાચલ શૃંગારહાર, રિસહેસર વંદઈ વારવાર. ૧૦૨
 જિન પૂજી પરમાનંદ પૂરિ, શ્રી સંધલગતિ તિહાં કિધ ભૂરિ;
 અગ્યાર ગણાધિપ મુનિ ન પાર, સંધપુજ સુપરિ કિધિય ઉદાર. ૧૦૩
 કળાહિ કનકટંકા પ્રવાહિ, કે કાંણુદાણુ પંચવિધ આહિ;
 મગજીજીવ પૂરિ અતુલ આસ,તિમતિમ સંધાહિવ મનિ ઉદલાસ. ૧૦૪
 ગયગમણીં રમણી રાસા દિંતિ....ગછણાયક ગાઈ એક ચિંતિ;
 આચારિજ દોઇ ચંપિય સુજાંણુ,મહીમંડલિ વરતઇ સુગરુ આંણુ. ૧૦૫

શ્રી હેમવિમલ ગછપતિ તણીં, દહ દિસિ પસરી હૂક;
 વાહિ વિડંબન બિરુદ બલિ, વાદી કીધા મુક. ૧૦૬

હેમસરિસ અમરસ ધરઈ, તિહંપિ સુણપકઈ બહુ ચૂક;
 હુમન નયન નવિ જાયઈ, જિમ રવિ દિઠઈ ધૂક. ૧૦૭

હરાંમખોર ધૂક ઘોર છંડિ જોર છપ્પએ....

સુગામિ ગામી કાંમિ કાંમિ હેમનાંમ દિપ્પએ;

મહાંવયાંણુ પંચપંચ તંચ દોસ ટાલએ,
 તિકરણુ ચરણુ સત્તરીતિ સુત્તરીતિ પાલએ. ૧૦૮
 તિકિદ્ધ ધાણુ પંચ પાંણુ સૂરિરાંણુ સોહએ,
 મુધા સમાંણિ મુદ્ધ વાણિ મહીઅલોઅ મોહએ;
 તિકોહ લોહ મોહ જોહ માંણુ આંણુ વારએ,
 તિપાય પઉમ ચંચરીક સાવયાણુ તારએ. ૧૦૯
 તિ ગોઅમાઈખહુ અભાઈવીરસીસ વન્નિયા,
 સુરાસુરાધિપત્તિ ચિત્ત લત્તિભાવિ નમ્મિયા;
 અપુન્ન પુન્ન ચંગ અંગ સુત્તતત્ત પારયા,
 અતુચ્છ સચ્છ ચંદ્રગચ્છ સારભાર ધારયા. ૧૧૦
 વિદેશ દેશ સન્નિવેસ ગાંમ ઠામ નયરએ,
 સોહમ્મ સમ્મ સૂરિચાય જત્થ જત્થ વિહરએ
 ચઠેરચકિખ ચંદ્રમુકિખ દેઅતી આસીસએ.
 શ્રી સુમતિસાધુસૂરિસીસ જીવ દોડિ વરીસએ. ૧૧૧
 બં સાયરજલપૂર સૂર સુષિ ત્તપઈ પુરંદર,
 સદ્દલ ઠલાનિધિચંદ્ર હંદશુકાહિવ સુંદર;
 હં મંડલ મેદની જામ ચિર રહઈતિ મંદર,
 પુહવિ પવન સંચરઈ ધરઈ દિગ્ગય દિસિકંદર;
 એતા જિ અચલતા વિબુધ, શ્રી વિમલસીસ ઈમ ઉચ્ચરઈ,
 શ્રી હેમવિમલ ગુરુ પયકમલ, સચલસંઘ મંગલ કરઈ. ૧૧૨
 ॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ પટ્ટાતુકમ ગુર્વાવલી છંદ સંપૂર્ણ.
 સંવત્ ૧૬૫૩ વર્ષે ભાદ્રપદ વ૦ ૧૩ દિને લખતં ॥ શ્રી: ॥

નોંધ—આ ગુર્વાવલી છંદ ‘શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ’ માસિકના વર્ષ ૧
 ના અંક ૨, ૩, ૫માંથી અહીં આપેલ છે. આમાં આપેલ વિબુધ શ્રી વિમલ
 તે વિ. સં. ૧૭૯૮માં થયેલ આ. વિબુધવિમલસૂરિથી જુદા છે.

પં. શ્રી ઉદયસમુદ્રવિરચિત પૂર્ણિમાગચ્છની ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૫૮૦]

.... શ્લોકામિ તિથિ. ૨
અનુક્રમિ હસ પુન્નવધર મુણિંદ, સિરિ વચરસામિ પણમઈ સુરિંદ;
.... થાખ્યા સોપારાપુર મઝારિ. ૩
તિહિં ચન્દ્રગચ્છિય ગુણનિહાણ, પુહુ ચંદ્રચપહુ સૂરિ જગપહાણ;
વિહિપકખ ગયણ મંડણ મયંકુ, કમિ છત્ર નિકંદણ મનિ નિસંકુ. ૪
જિણિ અણહિલ્લપુર પાટણ વિહિતુ, ચઠરાસી વાદી સૂરિ જિત્ત;
સાવઈ પઈટું પૂનિમ પમાણ, છઈ માસિ નદકકૂકિ જિણહ આણ. ૫
જીણઈ ચઉપટઉવર કિરીય દ્વરિ, ચઉહસીઆ દીક્ષા પંચ સૂરિ;
છત્તીસ સૂરિ સિદ્ધંત સાર, ઉદરાવી અસંજિમતણુઉરાં ભાર. ૬
તસુ પઠમ સીસુ સૂરિ ધમ્મઘોષ, સિદ્ધરાય નમંસીય વહીય રોષ;
જે નિરીહ સિરોમણિ મણહરાણિ, પરહરઈ પંચસઈ જિણહરાણિ. ૭
જિણિ અવહીઅ મૂકીય એકમન્નિ, ચુરેવિણુ હમ્મહ લપ તિન્નિ;
એગંતર વરિસ પંચાસ જેણ, ખીચ કંજીઉ પારીય મુણિવરેણ. ૮
સિરિ દેવભદ્રસૂરિ સુગુરુરાઉ, જિણુદત્તસૂરિ પણમું ધરીય ભાઉ;
સિરિ સંતિભદ્રસૂરિ શુરુ પહાવ, જણુ જાણઈ નિમ્મલ ગુણ સહાવ. ૯
જસુ પટ્ટમહોત્તવ વીરકામિ, મેઘમંડપ વૂઠઉ પાદ્રગામિ;
સિરિ ભુવણુતિલકસૂરિ ભુવણુભાણુ, સૂરિ રચણુચપહ

આગમિ સુનણુ. ૧૦

સિરિ હેમતિલકસૂરિ કંથુદુગ્ગિ, ગોધણ જઠખ આણિઉ જિણહ મગ્ગિ;
વીનઉ ઉ નરેસર સમરસીહ, પડિગોહીઉ લિહીઅ સુચંદ લીહુ. ૧૧
સિરિ હેમરચણુસૂરિ નમઉ પાય, પહુ હેમચપહ સૂરિ ગયકસાય;
શુરુ રચણુસોહર સૂરિવર પસંસુ, જિણુવર પયપંઠજ રાયહંસ. ૧૨
હસમિ હલિ બૂચંબલિ જે ભડંતિ, નવ નવગણુ શ્રેણિહિ નિતુ વડંતિ;
સિરિ રતનસાગરસૂરિ મુણિવરિંદ, શ્રીસંઘડ પૂરઈ મનિ આણંદ. ૧૩
ચંદણુ રસ સીતલ સીયલ સાર, ગુણ ગણુ મણિ સોહઈ બહ વિચાર;

શ્રી ગુણસાગરસૂરિ ગુણભંડાર, તન્હિ વંદિઉ ભવિયણ સન્વેવાર. ૧૪
 બિનશાસન ભાસન ભાનુસ્વપ, સમતાશુભિ ગંજઈ મોહભૂપ;
 તસુ પદિ પઠકિય અગમગંતિ, શ્રી ગુણસમુદ્રસૂરિ ગુરુ જયંતિ. ૧૫.
 કલિયુગિ કલપત્તર કામધેનુ, ચિંતામણિ સુરવદ્ સગુણ શ્રેણિ;
 તસ પદિ પૂરવ ગણહર સમાન, શ્રી સુમતિપ્રભુસૂરિ ઉદ્યઉ
 ભાણુ. ૧૬

તસ બંધવ નંદન અતિ ઉદાર, બાલાપણિ ધરિઉ ગચ્છભાર;
 જન રંજન ગુરુ સેવક સાધાર, શ્રીય પુણ્યરયણસૂરિ પુનિ
 ભંડાર. ૧૭
 તસુ પાટિ પ્રગટ ગુરુ ગુણનિહાણ, શ્રી સુમતિરયણસૂરિ જીગપહાણ;
 જસ વાણી સરસ અમી સમાણ, તુમિ વંદુ ભવિયણ નિત સુખાણ. ૧૮

॥ ઇતિ ગુરાવલી ॥

આજ હરિખ હર્ષઈ મઝ અતિ ઘણા, ગુણ ગાવા શ્રી સહગુરુતણા;
 પૂનિમયાપિ નિરમલ જસ ધરુ, શ્રી સુમતિરતનસૂરિ મુનિવરુ. ૧
 અન્તરાય સંઘે નિરાકરી, યતિધર્મ ચિંતામણિ ચિતિ ધરી;
 સાત વરીસે સંયમ શ્રીવરી, ગુરુચરણ કમલ સેવા કરી. ૨
 સ્વપ નિરુપમ ભાગ્ય સોહામણા, લક્ષણ ગુણ લાવણ્યે નહી મણા;
 દિન થોડે આગમ બહુ ભણ્યા, એ મહીયલિ મહિમા પુણ્યતણા. ૩
 સહજઈ સલલિત રલીઆમણા, વિધિ વિનયાદિક ગુણમણિ તણા;
 સોભાગઈ સિરિ જંબૂ જશ્યા, નિરખંતા ગુરુનંદ મનિ વશ્યા. ૪
 મંડવગદિ સાહ દેવા તણુ, પુત્ર કરઈ મહોત્સવ તિહા ધણુ;
 માન માગઈ ગુરુપદ થાપણુઈ, ધન વિલસઈ ભાવઈ આપણુઈ. ૫
 પન્નરસ તતાલઈ (૧૫૪૩) વૈશાખ ધરિ, ગુરુ પંચમિ જંગ માડિઉ સપરિ;
 સવિ સુજનન રોમાંચિગિ સહશા, વેગઈ કરઈ સભઈ હસમશા. ૬
 કર જોડી પૂજ્ય પાએ નમઈ, પ્રભુ પાત્ર કહુ જે તુમ્હ ગમઈ;
 પરિવાર પુછી તવ દાખીઆ, જોગરાજ જસાદિક હરખીઆ. ૭
 નહવણુ આવાર કરાવીઆ, અનુપમ અલંકાર પહરાવીઆ;
 સૂહવિ સવિ હેનિ વધાવીઆ, દૂરિ દૂજણુ દોષ નિવારીઆ. ૮

નાંદિ મંડપ ઘાલયા મોકલા, ચિહ્નું દિસિના સંઘ જોવા મળ્યા;
રંગિ ધવલ મંગલ મહિલા દીધ, આવી લગન વેલા આણુંદીધ. ૯
શુરુઈ સઈ હાથિ વાસ આરોપીઈ, વિધિ મારગ કિસિડ ના લોપીઈ;
શ્રી સૂરિમંત્ર કાને નિસ્યા, પરમાણુંદ હૃદય કમલિ વર્યા. ૧૦

વરીસ પનરમઈ સૂરિપદ લકઈ, નામઈ સુમતિરતનસૂરિ ગહઈ;
શુરુ આદેશઈ ઉપદેશ રીધ, સુધારસ વચન વિલાસ કીધ. ૧૧

ઘણુ વાજિત્ર વાજઈ મધુર સરઈ, યાચિકજન જયજય ઉચ્ચરઈ;
સાહમીવતસલિ સવિ કહઈ પોપીઈ, ચક્રાસી ગચ્છ સંતોપીઈ. ૧૨

સાતે ક્ષેત્રે નિજ વિત વાવરઈ, જીવરાજ કીરતિ જગિ વિસ્તારઈ;
આચારિજ દિન દિન દીપતા, તપ તેજઈ રવિ સસિ જીપતા. ૧૩

દેઠ પંચ મહાવ્રત સાદરુ, છંતાલીસ દોષ નિરાદરુ;
જિનશાસન મંડન સુંદરુ, સવિ સુવિહિત સાધુ પુરંદરુ. ૧૪

શુરુ પાચકમલિ અહનિશિ વસઈ, પ્રમાદ પ્રતિઈ નવિ વીસસઈ;
ક્રોધ માન માયા લોભ મદ હરુ, ભવીયણુ તારઈ સહિ ગરુ. ૧૫

પ્રવચન આરાધક સમરથ, નિજ આણુ મનાવિકે મનમથ;
લક્ષમીવંત જંગમ તીરથ, સેવકજન કરણ કૃતારથ. ૧૬

સિદ્ધાંતપથોનિધિ સસિધરુ, વાણી જસી સજલ પથોધરુ;
પ્રતિન્યા મેરુ મહીધરુ, છત્રી સૂરિવર ગુણધરુ. ૧૭

આઠ પ્રવચન માત રક્ષાકરુ, અગ્રાણુ તિનિર ભર દિનકરુ;
ગ્રસ થાવર જીવ કૃપાકરુ, નવ બ્રહ્મચર્ય વિધિ તત્પરુ. ૧૮

ભવિયણુ જણુ દામિત સુરતરુ, સંસાર સમુદ્ર તારણુ તરુ;
પંચાચાર વિચાર ચતુર નરુ, પ્રજ્ઞાબલિ નિર્જિત સુરગરુ. ૧૯

વિહરઈ મહિમંડલિ શ્રુતધરુ, શ્રાવય કુલ કમલ પ્રભાકરુ;
લખિધવંત જીહં કરઈ સિરિકરુ, તીહં મંદિરિ રુદ્ધિ પ્રભાભરુ. ૨૦

શ્રીવંશ મંત્રિ મુંધાગરુ, સુત માતા પૂગી જયુવિરુ;
શ્રી અરિહં દેવ આરાધકુ, પુહવઈ પરમારથ સાધકુ. ૨૧

એ શુરુ ગુણ શ્રેણી નિત ગુણુઈ, ઘરિ વિલસઈ વંછિત તીહ તણુઈ;
પ્રભુચરણુરેણુ હું ભામણુઈ, સીસ ઉદયસમુદ્ર વલી વલી ભણુઈ. ૨૨

કલશ

ચંદ્રગાંધી શ્રી શુરુ રતનસાગર, સૂરિ શ્રી ગુણસાગર;
સૂરિ ગુણસમુદ્ર શ્રી સુમતિપ્રભરણે, સીસ નમિત યતીશ્વર;
જયવંત શ્રી શુરુ શુરુઅગણુધર, પુણ્યરત્ન સૂરીશ્વર;
પાટિ સુમતિરત્નસૂરિ ગુણ જપંતાં, સુખસમૃદ્ધિ સ્વયંવર. ૨૩
નોંધ:—આ કલશમાં આપેલ આચાર્યોના સંવત નીચે પ્રમાણે છે—

રત્નશેખરસૂરિ—સં. ૧૪૩૨

રતનસાગર—સં.

ગુણસાગરસૂરિ—સં. ૧૪૮૩થી ૧૫૦૪

ગુણસમુદ્રસૂરિ—સં. ૧૪૯૨થી ૧૫૧૨

સુમતિપ્રભસૂરિ—

પુણ્યરત્નસૂરિ—સં ૧૫૧૫થી ૧૫૬૦

સુમતિરત્નસૂરિ—સં ૧૫૬૮થી ૧૫૮૭

આ ગુર્જાવલી “જૈનયુગ”ના પુસ્તક ૫, અંક ૪-૫ (સં. ૧૯૮૬,
માગસર-પોષ)ના પૃ. ૧૬૭થી ૧૭૦માંથી લેવામાં આવી છે.

આચાર્ય શ્રીજયકલ્યાણસૂરિશિષ્યવિરચિત

તપાગચ્છ કમલકલશાશાખા—ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૫૬૦]

- મનિ સમરીય સરસતિ સામિણી, માગેસિઉ ઠવિત કલા ઘણી;
ગચ્છનાયક શ્રીજયકલ્યાણસૂરિ, હું વનિમું અનુક્રમિ હરપ પૂરિ. ૧
- ચુવીસમું જિનવર વીરદેવ, જસ પયતલિ ગૌતમ કર્ધ સેવ;
તસ પદિ ધુરંધર સુહમ સામિ, મનવંછિત સીઝઈ જસ નામિ. ૨
- જંબુ ગુરુ અંતિમ દેવલી, પ્રભવુ પ્રથમ શ્રુતદેવલી;
શયંભવ શ્રી યશોભદ્રસામિ, સંભૂતિવિજય ભદ્રબાહુ નામિ. ૩
- સીલવંતહ ધુરિ શુભભદ્ર માન, ચઉરાસી ચઉવીસીઅ જામ;
મહાગિરિ આચં સુહસ્તિ સૂરિ, વજ્રસામિ હુઆ કસપુબ્ધધુરિ. ૪
- તસ પાટિ હુઆ ગણધર બહુ, મન શુદ્ધિઈ વંદ' તે સહુ;
ધણિ અનુક્રમિ શ્રી જગચંદ્રસૂરિ, પ્રણમંતાં પાતકજાય દૂરિ. ૫
- બાહાપણિ બહુ બુદ્ધિઈ કરી, જિણિ આગમ રહસ હીઈ ધરી;
બાર વરસ આબિલ તપ આદરી, જિન ભાપિત ક્રિયા આચરી. ૬
- જિણિ પામિઓ ધિરુદ તપા પ્રસિદ્ધ, મહિમંદલિ કીરતિ
અચલ કીદ્ધ;
- તસ પાટિ પ્રભાવક વેદ જાણ, દેવિંદસૂરીસર જુગપહાણ. ૭
- સોહાવી જિણઈ વડી સાખ, પ્રતિબોધ્યા શ્રાવકતાણા લાખ;
વિદ્યાવંત વિદ્યાણુંદ સૂરિ, વરી કન્યા જિણિ પરિહરિય દૂરિ. ૮
- ગચ્છ ભાર ધુરંધર ધર્મધોષ, જપુ જસ મુષિ અમીય સમાન ધોષ;
ગયુ સૂરિમંત્ર જિણિ વાલીઉ, ઉસવંસ વિશેષ ઉજલીઉ. ૯
- વિદ્યા બલિ બલવંત શાકિની, ભૂત પ્રેત નસાડી ડાકિની;
જસ વારઈ પેથક દેવસાહ, પુણ્યકાજ ક્રીયાં મનનઈ ઉચ્છાહિ. ૧૦
- તસ સીસ સોમપ્રભ સૂરિરાય, જસ સોહઈ સોવનવજ કાય;
સિરિસોમતિલકસૂરિ સરસવાણિ, રસ દંશઅ નરવર કરઈવખાણ. ૧૧
- સિરિ દેવમુંદરસૂરિ ચિર જયુ, જસ મહિઅલિ મહિમા ચિર ધયુ;
સા સારંગ ડીસાવાલ ન્યાતિ, હુઉ શ્રાવક જસ ઉવચોસ ખ્યાતિ. ૧૨

તસ પાટિ પ્રભાવક શુણ્ણીલો, અવતરીઓ ગૌતમ સા ચિહ્ન;
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ વીનલું, શુણ્ણ પાર ન પામું કિમ કરું ? ૧૩
 જે આપ પખી અપર પખીઅ જાણુ, વહઈ મસ્તકિ શ્રી ગુરુ-
 તણી આ આણુ;

જસ વારઈ સુવિવર સઈ અઠાર, સમકિતધર શ્રાવક ન લહું પાર. ૧૪
 હુઆ દેશવિદેશ તણા વિહાર, શત્રુજય તીરથ યાત્ર સાર;
 સંઘાહિવ ગણિઓ જાસ રાજ, સાંલલીઈ મોટા પુણ્ય કાજ. ૧૫
 શ્રી અણહિલપુર નરસિંહ સાહ, પદ ઠવણ કરાવી મન ઉચ્છાહ;
 તારંગઈ અણઅ જણુંદ રંગિ, સાહ ગોઈદ થાપિઉ કરીય યંગ. ૧૬
 દંદશીલ સુદર્શન જાણીઈ, સંઘ નાયક ધરણુ વખાણીઈ;
 રાણિગપુર ચહમુખ થાપિડં, નિજ કીરતિયંભ આરોપિઓ. ૧૭
 ગુરુ શ્રી સુનિમુંદર સૂરિરાજ, સંતિ કરઈ સારઈ પુણ્ય કાજ;
 એ સામલ સરસતિ બિરહ સાર, શ્રી જયચંદ્ર સૂરીસર ઉદાર. ૧૮
 વરહડિઆ ગોત્ર વિશાલરાજ, સૂરિસર ગાતાં સરઈ કાજ;
 શ્રી રત્નશેખરસૂરિ થાપિઆ, જણિ મોટા ગ્રંથ નવા કીયા. ૧૯
 તસ પાટિ પ્રભાવક સૂરિરાય, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ પાય;
 જણિ ગણધર પદ વલી બહુ પઈકું, ઉત્સવ ચિહ્ન દીક્ષા (?) જગત દીકું. ૨૦
 પંડિત પદ મહત્તર પવત્તણી, સંખ્યા કુણ કહીઈ દીક્ષા તણી;
 ગચ્છનાયક જામલિ શુણ્ણિહાણુ, ગુરુ શ્રી સોમદેવસૂરીંદ જાણુ. ૨૧
 બાલપણી જણિ શ્રી કુંભરાણુ, રંજવિઓ કવિત કલા વિનાણુ;
 સમસ્યા પદ પૂરી ઘણીઅ વાર, રાય મંડલિકે રંજવિઓ અપાર. ૨૨
 અહિહું જેણિ નિવારીઉં, ગુરુ જામલિ કુણ ઉપગારીઓ;
 જસ પાવાપતિ જેસિંગદેવ, વાણી રસિ રંજિઉ કરઈ સેવ ૨૩
 વલી થંભનયરી જણિ વાદ કીધ, નિશીલોજન ઉત્થાપિઉ પ્રસિદ્ધ;
 એ સાચું મોતી જણિ જડીયું, ગચ્છ મેલી મહત્ત ઘણું ચડિઉં. ૨૪
 ઈમ બિરહ અનોપમ ઠામિ ઠામિ, ગુરુ રૂપિઈ વિદ્યા વધરસામિ;
 શ્રી સુધાનંદનસૂરિ ચિરજયુ, જિણિ થાપિઈ તપગચ્છ ગહગહિઉ ૨૫.
 મહેવઈ જિણિ કીધી પઈકું, જલયાત્રા પાણી જગત દીકું;
 શ્રી સુમતિસુંદરસૂરિ શુણ્ણિવાસ, દંદશીલ સગલ ઉપએસ જાસ. ૨૬

આળુ ગિરિ ચુસુખ પુણ્ય કાજ, કરાવઈ સંઘપતિ સહસ્રરાજ;
રાજપ્રીય સૂરીસર સુભણ, વંદીજઈ જય મણુ નહીય માણુ. ૨૭
સાહ પતા હરિચંદ્રિ વિત્ત વેચિડં ઘણું, ઇંડરગઢ જસ પદ બઈઠણું;
શ્રી કમલકલશાસૂરિ ગુણભંડાર, ગચ્છનાયક પદ ઉદ્ધરણુહાર. ૨૮
બાલાપણિ થંભનયરિ સુકામિ, માણિક ચુક કહીયા સહસ નામ;
સીરોહી લખપતિ તણુઈ રાજિ, બે ગાગરડે જલ કાજ રાજ. ૨૯
તુજ સહસલિધાની મિરુદ દીધ, જિનશાસનિ મોટાં કાજ કીધ;
શ્રી અહમદાવાદ નયર મઝારી, સંઘવી વછા વેણા અતિ ઉદાર. ૩૦
વિત્ત વેચિડં આણિ હરથ પૂરિ, જિણે થાખ્યા શ્રી જયકલ્યાણસૂરિ;
માલવ મંડવગઢિ કીઉ વિહાર, દિનઈ દિનઈ ઉત્સવનું નહિ પાર. ૩૧
તસ પાટપભાવક પ્રકટ સૂરિ, ગચ્છનાયક શ્રી કલ્યાણસૂરિ;
માહડીઈ સંઘવી લાખરાજ, કરાવઈ ઉચ્છવ પુણ્ય કાજ. ૩૨
શ્રી ચરણુચુંદરસૂરિ થાપીઆ, ચુવિહ સંઘ સઘલે હરખીયા;
જયવંતા પૂરુ સંઘ આસ, વંદાવઈ શ્રી સંઘ ઉદલાસિ ૩૩
ઈઅ ભત્તિ પવિત્તઈ, નિર્મલ ચિત્તઈ, તપા ગચ્છિ ગણુધર ધુણી;
આ ભક્ત વંછિત પૂરુ, સંકટ ચૂરુ, સયલ સંઘ મંગલ કરણુ ૩૪
ભો કવિયા વંદુ, શુરુ ચિર નંદુ, શ્રી જયકલ્યાણસૂરિંદ વર;
સુવિહિત શુરુ રાજ, પુણ્યઈ તાજ, જિમ મઝધારઈ દિન સકલ. ૩૫

॥ ઇતિ શ્રી ગુર્વાવલી સ્વાધ્યાય સંપૂર્ણ ॥

નોંધ:—આ સ્વાધ્યાય રાધનપુરમાં અખી દોશીની પોળમાંના શ્રી
લાવણ્યવિજય જૈન જ્ઞાનભંડારમાંની ડાળડા નં. ૩૧ની પ્રત નં. ૧૧૫૭
ઉપરથી ઉતારીને અહીં આપી છે.

આ. શ્રી સોમવિમલસૂરિવિરચિત

તપાગચ્છનાયક-પટ્ટાવલી-સજ્જાયા.

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૦૨ : લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૭૦૦. લેખક-આં. શ્રી વિશાલસોમસૂરિ આજ્ઞાધારી પં. જયસુન્દર શિષ્ય પં. જ્ઞાનસુન્દર]*

॥ શ્રીહિમવિમલસૂરિગુરુભ્યો નમઃ ॥

- સરસતી હ મતિ સુઝ અતિ ઘણી, હું છઉં સેવક નિજ તેહ લણી;
ગાઇસુ વીરજિણેસરપાટ, જસુ નામિ હુઈ ગહગાટ. ૧
- વીરજિણેસર કેરા સીસ, ઇચારિ પ્રણમું નિસદીસ;
પટ્ટધાર સોહમ ગણધાર, તસ પાટિ જંછુ સુવિચાર. ૨
- નિન્નાણું કંચનની કેડિ, કન્યા આઠ સહિત તે છોડી;
પ્રભવ પ્રમુખ પણસઈ વીસસાત, સાર્થિ સંચમ એ અવિદાત. ૩
- પ્રભવ પાટધર વાંદું વલી, સોહિ પહિલઉ શ્રુતકેવલી;
જિનપ્રતિમા દેખી પ્રતિબોધ, શિજાંભવ વાંદું અવિરોધ. ૪
- દશવૈકલિક શ્રુતકેદાર, મનકે પુત્રની કીધી સાર;
યસોભદ્ર તસુ પાટિ સુણિંદ, મંત્ર પત્ર જસ દીધં દિણંદ ૫
- પટ્ટોધર છડુંડ તું ભણિ, ગુરુ સંભૂતિવિજય ગુણખાણિ;
થૂલિભદ્ર મુનિવર તસુ શિષ્ય, જસ તણા ગુણ અછિ પ્રતપ્ય. ૬
- ભદ્રખાહુ પટ્ટોધર ભણું, જસ ચરિત્ર છઈ સોહામણું;
ઉવસગહર તવનં તવિ પાસ, સયત્ત લોકની પૂરી આસ. ૭
- તાસ મહાગિરિ પહિલો સીસ, બીજઉં સુહસ્તી નમું નિસદીસ;
સંપ્રતિરાજ દીધઉં પ્રતિબોધ, એહ સમ અવર કહું કુણુ યોધ. ૮
- તાસ સીસ સુસ્થિત મુનિરાજ, સુપ્રતિબદ્ધ સારઈ નિજ કાજ;
કૌટિક કાકંદિક ગણુ દોઈ, કૌટિકગણુ તિહાં શુતું જોઈ. ૯
- તાસ પાટિ શ્રી ઈંદ્રદિનસૂરિ, નામિ પાપ પણાસઈ દુરિ;
જસ વારિ કાલકે ગુરુરાજ, ગર્દભિલ્લનું લીધું રાજ. ૧૦
- દિનસૂરિ તસ પાટિ ઉદાર, જિણું સમિ પાલિત જય જયકાર;
સીહગિરિ પટ્ટોધર તાસ, ધનગિરિ રિષિ સીસ હુઓ જસ. ૧૧

- તસ પદ્મિ વયરેન્દ્રામિ વિખ્યાત, જેહના પ્રસિદ્ધ અછિ અવદાત;
પઉદિ પાલણુઈ પઢિયા અંગ, સંઘ ઉદ્ધરી રાખિઉ રંગ. ૧૨
- વજસેન શુરુ વાંડું ભાવિ, સુલિક્ષ કહિઉ શુરુવચન પ્રભાવિ;
લક્ષ્મીભયકજ શ્રાવક પુત્ત, પ્રતિભોધી દિધઉ ચારિત્ત. ૧૩
- નાગેન્દ્ર ચન્દ્ર નિવૃત્તિ નર ભણિ, વિદ્યાધર વલી પ્રકટ પ્રમાણિ;
ચારિં શાખ ચિહ્નથી નીસરી, ચન્દ્ર સાખ સધલે વિસ્તરી. ૧૪
- ચન્દ્રપાટિ સ્થામંતભદ્રસૂરિ, તાસ પાટિ વૃદ્ધવાદિ શુણ્ભૂરિ;
જસ સીસ વાદિ વિહંગમસેન, વિક્રમ પ્રતિભોધક સિદ્ધસેન. ૧૫
- પ્રદ્યોતન ગણનાયક હવે, પદ્મપ્રભાવક શ્રીમાનદેવ;
માનતુંગુ ગચ્છનાયક વલી, ભગતામર કીધું મનરુલી. ૧૬
- પદ્મોધર સૂરીસર વીર, જય જયદેવ ગચ્છપતિ ગંભીર;
દેવાણુંદસૂરિ તસ સીસ, સંઘલોક પુરવઈ જગીસ. ૧૭
- પ્રગટ પાટધર વિક્રમસૂરિ, વિદ્યાઈ ભણેતું સુરસૂરિ;
શ્રી નરસિંહ નમું શુરુ રાય, નરવર મુનિવર સેવિં પાય. ૧૮
- જસ વારિ થંભણુપુરિ પાસ, ગાભયદેવસૂરિ પુરી આસ;
શ્રી સમુદ્રસૂરિસર નમું, પદ્મોધર સત્તાવીસમુ. ૧૯
- પ્રણમું માનદેવ મુનિનાથ, કાલિકસૂરિ નમિત સુરસાથ;
જસ વારિ શાલિવાહન ભૂપ, અઉધિ પજૂસણતણું સરૂપ. ૨૦
- વિભુધપ્રભસૂરિ સુપ્રભાવ, જ્યાનંદ વંદુ સુભ ભાવિ;
રવિપ્રભસૂરિ નમું સુવિસાલ, જસ વારિ ઠિતિ થઈ પોસાલ. ૨૧
- વીર સંવત્સરથી પોસાલ, સ્થિતિ અગ્યાર સાત સુવિશાલ;
વિક્રમ સંવત્સર સત સાત, હુંતઈ પૌપધસાલા વાત. ૨૨
- પદ્મિ જશેાદેવસૂરિ સુબંધુ, જેહની ભવિઅણ માનિ આણ;
વિમલચન્દ્રસૂરિ શુણ્ગેહ, સૂરિ ઉદ્યોતન સોવન દેહ. ૨૩
- સર્વદેવ ગચ્છનાયક ચંગ, વડગચ્છની સાખ સુરંગ;
અજિતદેવસૂરિ વિખ્યાત, જે વાંદિ તેહ ધન સુપ્રભાત. ૨૪
- વિજયસિંહસૂરિ ચન્દ્રગચ્છ ધણી, પુરુ આસ સદા મન તણી;
શ્રી મુનિચન્દ્રસૂરીસર વાંદિ, પદ્મ સોમપ્રભ નમું આણુંદિ. ૨૫

(ઢાળ-જયમાલાની)

હિવઈ તપગચ્છ દેર વાસ, જિંહા અધિકુ તેજ પ્રકાસ;	
શ્રી જગચંદ્ર ગણધાર, આંખિલ તપ વચ્છર ખાર.	૨૬
દેખી તપ ક્રિયા સ્વરૂપ, મનમાંહે રંભ્યા બૂપ;	
સંવત્સર ખાર પંચ્યાસી, તપાખિચ્છ દીનું સુપ્રકાસી.	૨૭
દેવિંદ ગણધર ધુરિ પાટ, કિય લલુસાલા આઘાટ;	
સ્તંભનયરિ આબૂ વંશધારી, સોની સંગ્રામ માલાકારી.	૨૮
ગચ્છનાયક તે લલુસાલા, આચારયથી વૃદ્ધસાલા;	
વિદ્યાપુરિ સાકિણિ સીધી, ધર્મધોપસૂરિ વશ કીધી.	૨૯
સોમપ્રભસૂરિ સોહિ, સોમતિલકસૂરિ મન મોહિ;	
પેથહદે વ્રત આરોપ, સેતુજ યાત્રા આટોપ.	૩૦
તસ પાટિ સૂરિ જથાણુદ, દેવમુંદરસૂરિ સૂરિંદ;	
કલિયુગમાંહિ યુગહ પ્રધાન, સોમમુંદરસૂરિ નિધાન.	૩૧
દસ અઠ સઘં ઉપરિ ચાર, તારંગિ પ્રતિકા સાર;	
બહુ દેસ પ્રતિબ્રાધ, જિણિ છતિઉ રતિપતિ ચોધ.	૩૨
આચારજ પદ કિય તન્નિ, તેહ માહિ નિજ સીસ હુન્નિ;	
શ્રી જયચંદ્રસૂરિ સોમદેવ, તે સારિ ગચ્છપતિ સેવ.	૩૩

(માઠ ધન સંપુનનું—એ ઢાળ)

તસ પટ્ટિ પુરંદર સુંદર શ્રી ગુરુરાજ,	
મુનિમુંદર નામિં સારિ નિજ પર કાજ;	
જે સહસ્રાવધાની સહસ્રવાટલી નાદ,	
ઉલખીયા નિજ મનિ છતા પરમતવાદ.	૩૪
શ્રી સંતિજિજ્ઞેસર સ્તવનિ નિવારી મારી,	
ગુરુ ગોચમ સોહમ સમવહિ જે આચારિ;	
તસ પાટિ દીપઈ છપિ મારવિકાર,	
શ્રી રચણસેહરસૂરિ સૂરિરચણ ગુણધાર.	૩૫
પાટિ લખમીસાગર નાગર સેવિય પાય,	
ખંભનયર લલી પરિ ગચ્છમેલ કરિ ગુરુરાય;	

- અગ્યાર આચારિજ પદ કીધાં સુવિચાર,
પાટિ થાખ્યા સુમતિ સુમતિસાધુ શુભધાર. ૩૬
- વર વડલી નયરિ સૂરિમંત્ર આરાધઈ,
તુઠા સવિ સુરપતિ કારય સધલાં સાંધઈ;
માંડવગઢ મોટઉ સાહ જાવડ શ્રીભાલ,
કુલ અતિ અબુઆલઈ પાલિ દયા વિસાલ. ૩૭
- મનિ ભાવ ધરી નિત ગણપતિ પધરાવિ,
લાખ ચઉકડ વેચી સહુમા રંગ રહાવિ;
ધગ્યાર સેર સોના રૂપા સેર ણાવીસ,
દોઈ પડિમા કરાવી પૂરઈ મત્ત જગીસ. ૩૮
- ખિલચી ગ્યાસ બૂપતિ અવિહડ પાલઈ રાજ,
જિન પડિમ પધઠ્ઠા કેરુ મંડઈ કાજ;
રૂપા ચઉકડીયા ખરન્યા લાખ ધગ્યાર,
ધમ ઉત્સવ અધિકા કહિતું ન લહું પાર. ૩૯
- શુરુ વિહાર કરંતા પુહતા પુર પંચલાસિ,
હેમવિમલસૂરીસર થાખ્યા મન ઉદ્ધાસઈ;
પજાર અઠતાલિ પદ ઉછવ અધિકાર,
તિહાં સંધપતિ પાતુ વેચઈ વિત્ત અનિવાર. ૪૦
- ધડરગઢ મોટઉ સોહઈ બાણુ બૂપાલ,
તિહાં વસિ કોઠારી સાયર નિ શ્રીપાલ;
માંડઈ ગણનાયક પદઉછવ સુજંગ,
ચિહું દિસના શ્રીસંઘ આવઈ કરતા રંગ. ૪૧
- સંઘવચનિ આચારિય થાખ્યા માંડી નંદિ,
શ્રીકમલકલસ નઈ જીજા શ્રીધંદ્રનંદિ;
વિહરંતા પુહતા ખંસનયર મઝારિ,
શુરુનયર પ્રવેસિ ધવલમંગલ હિં નારિ. ૪૨
- સુર વચનિ સેત્રુંજ તીરથ કેરી યાત્ર,
શુભ ગાઈ ગૌરીનાચઈ નવરંગ પાત્ર;

લાલપુરિ પાઉ ધારા સૂરિમંત્ર કીય જાપ,
સુર પરતિખ હુઆ વાધિઉ અધિક પ્રતાપ. ૪૩

સોની વરજાશુ જીવઉ જયત સુવિચાર,
ખંભનયર નિવાસી પદ ઉચ્છવ વિસ્તાર;
આચારિજ થાખ્યા આશુદ્ધિવિમલસૂરિદ,
સત પત્તર આગાસ ઋષિ (૧૫૭૦) માન હુઆ મુણિદ. ૪૪

વર વિખુધ હુર્ષકુલ કરિ સત અર્થ વિચાર,
મુલતાન સનાખત વાલ્યા સહસ અઠાર;
ધમ ગચ્છપતિ કેરા કેતા કહું અવદાત,
જે દેસ વિદેસિ નર નરપતિ વિખ્યાત. ૪૫

શ્રી તપગછવછલ વિસલ્લિનયરિ પહુત,
પાટિ સૌભાગ્યહુર્ષસૂરિ થાખ્યા હરખ ખહુલ;
પટ્ટયા (પટવા) ભીમ રૂપા દેવદત્ત કવિરાજ,
શ્રીપતિ વિત વેચઈ કિરિય પદઉછવ કાજ. ૪૬

ખંભનયર નિરુપમ સાહ સોમસીહ ઉદાર,
અતિ ઉછવ કરીનિ આપઈ તપગછ ભાર;
વીજાપુરિ પુહતા ઉવજાયાપદ તિહિ કીધ,
શ્રી સોમવિમલનઇ તે જગિ જગિ જસ લીધ. ૪૭

વલી કીધ પ્રતિષ્ઠા ઈકરનયર મઝારિ,
વિત વેચિ નવ લખ આસરાજ ભાઈ ચ્યાર;
જિનસાસન વાધિઉ મહિમા મેરુ સમાન,
પાટિ સોમવિમલસૂરિ થાપઈ મહિમનિધાન. ૪૮

શ્રીસકલહુર્ષસૂરિ આચારિજપદ લીધ,
દોઈ ઉવજાયાપદ કીધાં ઇણિ જગિ ખહુ જસ લીધ;
ગચ્છપતિ આચારિય જીવુ કોઠિ વરીસ,
ધમ ચતુર્વિધ શ્રીસંધ દિ અનુદિન આસીસ. ૪૯

કેલસ

ધણિપરિ ધણિપરિ પટ્ટપરંપરા એ, જે લણ્ઘને લણ્ઘ ઉગતિ ભાણ્ઠિ;
 તે નર રાજરમા વરિ એ, શ્રી સોમ સોમવિમલસૂરિ વાણિ. ૫૦
 ધણિપરિ પટ્ટપરંપરા જે ગાધસિ શુણ્ઠ આગલી,
 તેહ ટલી આપદ મિલધ સંપદ ઋદ્ધિવૃદ્ધિ લહધ વલી;
 સંવત સોલ જિહોત્તરિ એ રચી પટ્ટપરંપરા,
 વર જેઠ માસિ મન ઉદ્ધાસિં તેરસિં રસિ સુખઠરા. ૫૧

॥ પુષ્પિકા ॥

ઇતિ શ્રી મહાવીર તીર્થેશ્વર શિષ્ય પંચમ ગણધર શ્રી
 સુધર્માસ્વામી પ્રમુખ ગમ્ધનાયક પટ્ટાવલી સ્વાધ્યાયઃ ॥ શ્રીસ્તુ
 તપાગમ્ધેશ શ્રી વિશાલસોમસૂરિમંડિત મંડલી સિરોમણિ ૫૦
 શ્રી જયસુંદરશિષ્ય જ્ઞાનસુંદર લખિત ॥ મુ ૦ કીર્તિસુંદરપદનાર્થ
 સંવત ૧૭૦૦ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૫ દિને શ્રીસ્તુ શુભ લખતુ ॥

श्रीमुनिरत्नसूरिशिष्यविरचिता

श्रीआगमगच्छ-पट्टावली

धन्यं दृष्टियुगं दिनं च सफलं प्रागादियं दुःषमा,
चित्ते प्रोल्लसितः प्रबोधदिवसः ध्वस्तं तमोमंडलम् ।
प्राप्तः कल्पतरुर्गृहे सुरगवी चित्तामणिः स्वे करे,
यद्दृष्टं गुरुराजवक्त्रकमलं संपूर्णचंद्रोपमम् ॥१॥

श्रीमद्वीरजिनात्सुधर्मगणभृत् तस्माच्च जंबूस्ततः,
संख्यातेषु गतेषु सूरिषु भुवि “श्रीवज्रशाखा”ऽभवत् ।
तस्यां ‘चन्द्रकुलं’ मुनीन्द्रविपुलं तस्मिंश्च “सैद्धान्तिकाः”,
स श्रीशीलगणाऽधिपप्रभृतयः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥२॥

श्रीमान् शीलगणाधिपः प्रथमकः श्रीदेवभद्रप्रभु-
धर्मोद्धारधुरीणतां विधृतवान् श्रीधर्मघोषस्तथा ।
भद्रं श्रीयशसः पुरो गणधरं सर्व्वदिरानन्दकः,
पूज्यास्तेऽभयदेवसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥३॥

श्रीसिद्धांतविचारसारमतयः श्रीवज्रसेनाभिधाः,
श्रीमन्तो जिनचंद्रसूरिगुरवः श्रीहेमसिंहस्ततः ।
श्रीरत्नाकरसूरयो विनयसिंहाख्याः श्रताऽलंकृता,
रम्यानर्घ्यगुणा गुणादिकसमुद्राश्च प्रसीदंतु मे ॥४॥

श्रीमन्तोऽभयसिंहसूरिगुरवो बोधिप्रदा भाविनां,
विद्यानंदितचित्तसोमतिलकः सूरीश्वरो वादिराट् ।
सूरिभूरिगुणोदयो विजयवान् श्रीसोमचंद्रस्तथा,
तस्मात् श्रीगुणरत्नसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥५॥

श्रीमत्संयमपालनैकनिरतः सद्धानविद्याधरः,
श्रीजैनस्मरणेन पापविरतः सिद्धांतशुद्धांतरः ।

श्रीजातश्रुतिखंडनप्रवणधीसारोदयः श्रीयुतो,
 नित्यं श्रीमुनिसिंहसूरिसुगुरुः सौख्यावलीं मे क्रियात् ॥६॥
 विद्याभिश्च जयंतु सव(संघ ?)सहिता यत्पादपद्मद्वयं,
 सेवन्ते नितरां स संयमधैरः आ(ख्या)ताऽवदाता मताः ।
 ते नदन्तु जयन्तु संघसहिता नित्यं लसद्दर्शना,
 मांगल्यं मम सूरयो वितनुत श्रीशीलरत्नाभिधाः ॥७॥
 तत्पादांबुजयुग्मपांशुविलसत्पीयूषपानान्विताः,
 श्रीमंघ्रेण समं समुद्रवसनापीठे विरंसं ग्रहं (?) ।
 श्रीमन्तो वितरन्तु सौख्यमनिशं सिद्धांतपारंगमा,
 आनंदप्रभसूरयः सुगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥८॥
 सालंकारवचःसुधारसलसद्दाराधर(राः) प्रीणतः,
 प्रत्येकाऽऽस्तिकचातका सुविहिता विज्ञाततत्त्वश्रियाः ।
 गंधीरा जलराशिवद्विजयिनः श्रीमण्यपुण्योदया,
 नित्यं श्रीमुनिरत्नसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥९॥

॥ इति गुरुकाव्यानि ॥ ॥छ॥

श्री मुनिरत्नसूरिशिष्य विरचित

श्रीआगमगच्छ-पट्टावली

सिरि सयल सुरासुर निहिय सेव, सिरि वीर जित्तेसर नभडं देव;
 तस पटोधर गणधर सोहम्भ, जिल्लि लीलां निहलीय अहं छम्भ, १
 तस पाटि पसिद्धो जंथुसामि, ठेवलि सिठं पुहता सिद्धिहामि;
 धल्लि अनुकमि हुआ वयरसामि, मनवंधीय सीअर्थ जह नाभि. २
 तस सीस वयर हलिठ समय पार, अपसिद्ध विसद्धि शुल्लि अपार;
 सोपारर्थ पाटलि "गच्छ"आरि, तील्लुध धाया पुण्यतल्लुध प्रहःरि. ३
 तिहां अद्रजन्नि शुरु लुगपहाल्लु, सिरि शीलशुशासिण शुल्लिनिहाल्लु;
 तेल्लुध पाटि महोदय ठेवभाद, सूरिसर निहिलीय मोहनिद ४
 तसि पाटि अवियल्लु रलीय आग्र, सिरि धम्भधोपसूरि सूचनि

જમ્ભભદ્રસૂરિ તસ પાટિ જાણી, ગુણ ભાવઈ નિમ્મલ હીય આણિ પ
 સૂરિ મન્વાણુંદ મુણીંદસાર, સંસાર તારણ દેસણ વિચાર;
 તઓ અભયદેવસૂરિ સુદ્ધભાવ, જિણુમાત્રણિ પયડીય કંઈ પમાવ. ૬
 જે સંઘસાર ઉદ્ધર સમત્ય, છણિઈ વિવરીયાં સમયતણાં મહંત્ય;
 છણઈ છતીય મોહમહિંદસેન, વાંદૂ તે સહિ ગુરુ વચરસેન. ૭
 જેહે દોહ મહાજાઠ માણ મગન, જસ ચિંતિ દયારસમયિ લગન;
 છણઈ કીધાં વાદીય વાદ દૂરિ, વાંદૂ તે સિરિ જિણિચુંદસૂરિ. ૮
 સિરિ હેમસિંહસૂરિ હેમકાય, જગિ સિરિ રથાણાચર સૂરિરાય;
 સિરિ વિનયસિંહસૂરિ વિનયજત, ગુણુમસુદ્રસૂરિ ગુરુ ગુણિહિંપત.
 સિરિ અભયસિંહસૂરિ અભયદાન, દીધું જે મહીયલિ લહીય માન;
 માનવગણિ સેવા કરીય ભાવ, જસ નામઈ નામર્થ સ્વર પાવ. ૧૦
 તેહે ગુરુપદિ થાખ્યા પરમખુદ્ધિ, સિરિ સોમતિલકસૂરિ જગપસિદ્ધિ;
 છણઈ વચણ વિલાસઈ બાલકાલિ, મિથ્યાતી બુઝવ્યા ઈણિ કાલિ ૧૧
 તમુ પદોદય ગિરિવર દિણુંદ, જસ પાય નમઈ નિતુ નિતુ મુણિંદ;
 દહ દિસિ ધવલણ જસ ધવલચુંદ, પણમું સૂરિસર સોમચુંદ. ૧૨.
 તઓ સહિ ગુરુ થાખ્યા સૂરિ સાર, જાણી ગુણમંડણ રચણસાર;
 મનપુરી આનંદિ નીર પૂરિ, પણમઈ તે સિરિ ગુણુરથાણુસૂરિ. ૧૩
 સિરિ પદિ પયડીય ગુરુવચંસ, ભવિયણ-મણ-પંકજ રાજહંસ;
 ઝીલ્યા જે ઉપશમ વચણ પૂરિ, વાંદૂ તે સિરિ મુનિસિંહસૂરિ. ૧૪
 “વિધિગચ્છહ” મંડણ રચણસાર, જસ નિવસઈ સરસઓ મુખિ અપાર;
 ભવિયણ પણમઈ જનિત વિહાણ, સિરિસીયલરથાણુસૂરિગુરુપહાણ. ૧૫
 તસ પદિ ધુરંધર મુગુરુરાય, જસ પણમઈ ભવિયણ ધરીય ભાવ;
 મહી મંડલિ વિહિરઈ ધમ્મ દંતિ, સિરિ આણુંદમ્ભસૂરિ

વિરજઈ અંતિ. ૧૬

તઓ “આગમ” ગણધર સ+ સીહ, નિતુ નવરસ વરસઈ એ સરસછહ;
 મુગુરુ તહઉ ભવીયણ હરખ પૂરિ, જયવંતી શ્રી મુનિરત્નસૂરિ. ૧૭

॥ ઈતિ આગમપદ્મગુર્વાવલી સમાપ્તા ॥

ઉપા૦ શ્રી મુનિસાગરદેણુ શ્રા૦ માની યોગ્ય, પુસ્તિકા

પઠનાર્થ લિખાખ્ય દત્તા ॥ છ ॥

અથ ગુરુસ્તુતિઃ ।

સો દેસો જત્ય તુમ્હં, તે દીહા જેહિં દિસસે નિચં ।
 નયણા તે સુકયત્થા, જે તુમ્હ મુહં પલોયંતિ ॥૧॥
 જત્ય ન દીસંતિ ગુરુ, સુપ્પમાણ ઉટ્ટિણ્હિ સપ્પસન્ના ।
 તત્થ કથં જાણિજ્જહ, જિણવયણં અમીયસારિચ્છં ॥૨॥
 જહંવિ તમ્હં પરદેસે, અંતરોયા વહુવિહેહિં રવ્થેહિં ।
 તહ વિ તુમ્હં સમરિજ્જસિ, જં સરવરં રાયહંસેહિં ॥૩॥
 જિં સુરહં સરહ વચ્છો, વસંતમાસંમિ કોહલા સુરહ ।
 વિંજં સુરહ ગયંદો, અમ્હાણ મણં તુમ્હં સરહ ॥૪॥
 જિમ પાય(ઉ)સમ્મિ મોરા, દિણયરઉદયંમ્મિ કમલવણસંદં ।
 વિહસન્તિ જેમંતચ્ચિય, તુહમ્મે દંસણ તુમ્હ હં ॥૫॥
 ધન્ના તે ગામાગર-નગરાસણપટ્ટણાયણો ટાણા ।
 વિહરન્તિ જત્ય ગુરુણો, સુવિહિયમગ્ગં પયાસંતા ॥૬॥
 શીતકાલે યથા દીનો, પ્રાર્થયતિ દિવાકરમ્ ।
 ઉદયંતં નિરીક્ષ્યંતે, તથાઽહં તવ દર્શનમ્ ॥૭॥
 અજ્ઞાનતિમિરાન્ધાનાં, જ્ઞાનાન્નનશલાકયા ।
 નેત્રમુન્મીલિતં યેન, તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥૮॥

બહુયાં બહુયાં દિવસડાં, જુ મધ સુગુરુ દિહું;
 લેાચન જે વિકસી રહ્યાં, હીયડપ્પ અમીય પપ્પહું. ૯
 વાટ જોયંતાં ગુરુતણુઈ, દિવસહ ગયા અપાર;
 આજ ગૃહાંગણિ ઠપ્પતરુ, લેટયા અમ્હ ગુરુ સાર. ૧૦

ઈતિ ગુરુસ્તુતિઃ

શ્રીય આદિબિષ્ણુંદક શાંતિનાથ, નેમિ પાસ વીર વંદ જોડી સાય;
 જોય પાંચઈ પણુગીસું ભાવ ધરી, નિત પૂજિસુ હેયા મુધિ કરી. ૧
 અતીત અણુગય વટ્ટમાણુ, જે સાસઈ અસાસઈય બિલુદ ઠાણુ;
 સંપઈ વિહરંતા બિલુઈ વીસ, તેય અવિ બિલુ પૂરુ મણુ જગીસ. ૨

ચૌદ પૂરવ નઈ અંગહ અચ્ચાર, નવ તત્તિ જે સિદ્ધાંત સાર;
 એ જિણવર મણ્ડર સિદ્ધિસીલી, તેય વાણીય પૂરુ મનરલી. ૩

॥ ઇતિ પંચતીર્થસ્તુતિઃ ॥ છ ॥ શ્રીઃ ॥

નોંધ—પૂર્ણિમા ગચ્છના આચાર્ય શીલગુણસૂરિ અને આચાર્ય દેવેન્દ્ર-
 સૂરિએ અંચલગચ્છ સ્વીકાર્યો. પછી તેમણે અંચલગચ્છનો ત્યાગ કરી
 સં. ૧૨૫૦માં આગમિક યાને ત્રિસ્તુતિક મત ચલાવ્યો. (જુઓ—પ્રવચન-
 પરીક્ષા.)

આચાર્ય રત્નાકરસૂરિ વિ. સં. ૧૪૯૪માં થયા.

આચાર્ય શીલરત્નસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૦૭માં પ્રતિષ્ઠા કરી છે. આ
 સિવાય તેમણે અને આચાર્ય આદિપ્રભસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૧૨માં પ્રતિષ્ઠત
 કરેલ જિનપ્રતિમા બાંધનવાડામાં વિઘ્નમાન છે.

આચાર્ય આણંદપ્રભસૂરિ વિ. સં. ૧૫૧૩થી ૧૫૧૭.

આચાર્ય મુનિરત્નસૂરિ ૧૫૪૨.

આગમગચ્છ પટ્ટાવલી માટે જુઓ જૈન ગ્રન્થર કવિઓ ભાગ ૧,
 પૃ. ૪૧૫, ૪૫૨, ૬૧૫, ૭૦૨; ભાગ ૨, પૃ. ૨૨૨૪.

તપોગચ્છાચાર્ય શ્રી વિજયસેનસૂરિઆજ્ઞાવર્તી મુનિ શ્રીવિનયમુંદરગણિવિરચિત શ્રીતપોગચ્છ ગુર્વાવલી—સ્વાધ્યાય

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૦]

સકલ સુરાસુર સેવિત પાપ, પ્રણમી વીર જિજ્ઞેસુર રાય;
તસ શાસન ગુરુપદ પટધરુ, જગતિઈ શુભસ્યું સોહાકરુ. ૧
પહિલું પ્રણમું ગૌતમ સ્વામી ૧, સર્વસિધિ હુઈ જસ લીધઈ નામિ;
મુખમસ્વામી ૨ પંચમ ગણધાર, જંભુસ્વામિ ૩ નામિ જયકાર. ૨
પ્રભવસ્વામિ ૪ તસ પટધર નમઉ, શય્યભવ ૫ પટધર પાંચમઉ;
યથોભદ્ર ૬, ભદ્રબાહુ ૭ મુણિહં, શુભભદ્ર ૮ નમતાં આણુંહ. ૩
તેહના શિષ્ય દોઈ પટધાર, સૂરીશ્વર શુભમણિ ભંઠાર;
આર્ય મહાગિરિ આર્ય મુહસ્તિ ૯, સંપ્રતિરાય ગુરુ ભણિ પ્રશસ્તિ. ૪
શ્રી કૌટિક કાકંદક સૂરિ ૧૦, ઈંદ્રદિન ૧૧ દિનસૂરિ ૧૨ શુભભૂરિ;
તસ પટિ સિંહગિરિ ૧૩. શ્રીવયરસ્વામિ ૧૪, વજ્રસેન ગુરુ ૧૫
નમઉ સિર નામિ; ૫
નાગેન્દ્રાદિક કુલ હુઆ ચ્યારી, પણિ હુઓ અંદ્રગચ્છ વિસ્તાર;
અંદ્રસૂરિ ૧૬ અંદ્ર જિમ નિરમલુ, સામંતભદ્રસૂરિ ૧૭ શુભનિલઉ. ૬
દેવસૂરિ ૧૮ અભિનવ દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૧૯ શમસુખસૂરિ;
શાંતિસ્તવનકર સૂરિ માનદેવ ૩૦, માનતુંગસૂરિ ૨૧ કૃતસુરસેવ. ૭
વીરાચાર્યસૂરિ ૨૨ જયદેવ ૨૩, દેવાનંદસૂરિ ૨૪ પ્રણમઈ હેવ;
વિક્રમસૂરિ ૨૫ સૂરિ નરસિંહ ૨૬, સમુદ્રસૂરિ ૨૭ ખુંમાણકુલસિંહ. ૮
હરિભદ્રસૂરિ મિત્ર માનદેવ ૨૮, વિષુધપ્રભસૂરિ ૨૯ ચારડં સેવ;
જયાનંદસૂરિ ૩૦ રવિપ્રભ ૩૧ વલી, યથોદેવસૂરિ ૩૨ નમઈ મન રલી. ૯
વિમલઅંદ્રસૂરિ ૩૩ સોવનસિદ્ધિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૩૪ બહુત પ્રસિદ્ધિ;
સર્વદેવસૂરિ ૩૫ ગુરુ તસ પાટિ, જ્ઞાનાદિક શુભનઈ નહીં ધાટી. ૧૦
અણુંહ પરિશ્રિર ટેલી ગાગિ, શુભ મુદૂરતિ વડતરુ ઠામિ;
આઠ પટોધર ગુરુ યાપના, કરતાં ભય ભાગા પાપના. ૧૧

વડગઢ નામ હૂડં તે જાણી, આજ લગઈ તસ મહિમા ઘણી;
 રૂપ શ્રી ગુરુ શ્રી દેવસૂરિ ૩૬, સૂર્યદેવસૂરિ ૩૭ નમડં ગુણસૂરિ. ૧૨
 યથોક્તસૂરિ ૩૮ શ્રી નિમિચંદ્ર ૩૯, તસ પટિ પ્રહુડં શ્રીમુનિચંદ્ર. ૪૦;
 અજિતદેવસૂરિ ૪૧ ગરિમાવંત, વાદિદેવસૂરિ ૪૨ અતિપ્રભવંત. ૧૩
 વિજયચિંહસૂરિ ૪૩ કુરંડં પ્રહ્યામ, સોમપ્રભસૂરિનંડં ૪૪ લિડં નામ;
 તાસ પાટિ ગુરુ શ્રી મણિરત્ન-સૂરિ ૪૫ મુગુરુમંદલિ સિર રત્ન. ૧૪
 વહતપગચ્છ જલનિધિ ચંદ્રમા, જગચંદ્રસૂરિ ૪૬, વિમલ આતમા;
 સંવત ખારપૂચ્ચાસી (૧૨૮૫)વરચિ, તિહિ તપગચ્છ થાપિઉમન
 હરચિ. ૧૫

તસ પટિ સૂરિ શ્રી દેવેંદ્ર ૪૭, વિદ્યાનંદસૂરિ ૪૮ સહા અતંદ્ર;
 સુવિહિત યતિ ગુરુશ્રી ધર્મધોષ, ધર્મકીર્તિગુરુ ૪૯ કૃતગુણધોષ. ૧૬
 માલવ મંદલિ મંડપ હુજિં, પૃથ્વીધર આહુ ગુરુ સંસર્જિં;
 અઠહુતરિ જિહુહર ઉદરિ, નિજ સંપદ સુકૃતારથ કરી. ૧૭
 સોમપ્રભસૂરિ ૫૦ તસ પટિ ભલડં, સોમતિલકસૂરિ ૫૧ ગુણમણિભલડં;
 શ્રી દેવસુંદરસૂરિ ૫૨ મુનિરાય, જ્ઞાનસાગરસૂરિ ૫૩ પ્રભુમહં પાય. ૧૮
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ ૫૪ તસ પટધણી, અષ્ટવિધ ગણિસંપદ જન્મ ઘણી;
 મુનિસુંદરસૂરિ ૫૫ અતિગુણવંત, રત્નસેખરસૂરિ ૫૬ મહિમાવંત. ૧૯
 શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિંદ ૫૭, સુમતિસાધુસૂરિ ૫૮ નમડં મુણિંદ;
 હેમવરણુજિમ નિરમલ કાય, શ્રીહેમવિમલસૂરિ ૫૯ નમડં મુનિરાય. ૨૦
 તસ પટિ ગુરુ મુનિજન અવતંસ, યુગપ્રધાન સમ ભક્ત પ્રશંસ;
 આનંદવિમલસૂરિ ૬૦ આનંદકાર, હરિ કરિઉ જિહિ સિથિલાચાર. ૨૧
 ભવ્ય છવ પ્રતિજોધ્યા ઘણા, ગીતારથ મુનિની નહિ મણા;
 ઉદયવંત જિનશાસન થયડં, કલિકથમલ સભ દૂરઈ જયું. ૨૨
 વિજયદાન દાયક સપરાણ, શ્રી વિજયદાનસૂરિ ૬૧ શાસનભાણ;
 વિજયવંત જિનશાસન કરી, વડલીપુરિ પામિડં સુરપુરી. ૨૩
 સંપ્રત વિજયમાન ગુરુરાજ, તસ પટિ હૂ જિન અવિચલ રાજ;
 શ્રી હીરવિજયસૂરિ ૬૨ મુગુરુમુણિંદ, તાં પ્રતપડિ જાં મેરુગિરિંદ. ૨૪
 શ્રી આચારિજ પદવી ધાર, શ્રી વિજયસેનસૂરિ ૬૩ જલુધાર;
 તસ પટિ વર મણિ તિલક સમાન, ઉદયવંત હૂ યુગહ પ્રધાન. ૨૫

(ધરમસાગર ઉવઝાય પ્રધાન, વિમલહરષ નિરમલ અભિધાન;
કલ્યાણવિજય ગુરુ કરઈ કલ્યાણ, ત્રિણિ ઉવઝાય ગણિ મેરુ સમાણ. ૨૬)
શ્રી વિજયહંસ પંડિત ધુરિ લીહ, ઇમ અનેક પંડિત મુનિસિંહ;
સુવિહત સાધુ સાધવી જેહ, દિનિ દિનિ ઉદયવંત હું તેહ. ૨૬
તપગચ્છ ગુરુની ગુરવાવલી, ભગતિ ભણત પુહતી મન રતી;
અનુક્રમિ અનુક્રમિ લેઈ નામ, વિનયમુંદર કરઈ તાસ પ્રણામ. ૨૭

॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ-ગુર્વાવલી-સ્વાધ્યાય સંપૂર્ણ ॥

લિખિત—પં. વિનયમુંદરગણિભિર્વિધાપુરે.

નોંધ—“જૈન ધર્મ પ્રકાશ” પુ૦.૪૦, અં. ૨, પૃ. ૫૭માં સાક્ષરરત્ન
શ્રીયુત મોદનલાલ દલીચંદ દેશાઈ સંગૃહીત લેખના આધારે અહીં આપી છે.

પં. દેવવિમલગણિશિષ્ય પં. વીરવિદ્યાધરવિરચિત

શ્રીહીરવિજયસૂરિનો સલોકો

[લેખક:—પં. વિદ્યાવિજય ગણી; રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૨;
લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૮૬૫ લેખનસ્થળ—ત્રેલાદ.]

શાસનદેવી તુમ પાથે લાગું, શુરુ શુભ ગાઉં બુધ જ માગું;
હીરવિજયસૂરીસર સલોકો, વણુંવી કહું છું સાંભલજો લોકો. ૧
પાલનપુર નગર કહેવું વખાણું, અમરપુરીથી અધકેકું આણું;
આહુકારો વસે તિહાં વિવહારી, સતીયસિરોમણી નાધીક નારી. ૨
સિંહસુપન દેખી સુત બયો, મહોચ્છવ મોટકો તાતે કરાવ્યો;
લક્ષણ બ્રિસે રત્યરંગિલો, કુંવર વાધે છેલછળીલો. ૩
ભણીયા સિદ્ધાંત અંગ અગિઆર, હીરહસખ સુનિ સિરદાર;
વૈરાગ્ય પામી આરિત્ર લીધો, કુંવર વાંછે કામ અવલ કિધું. ૪
શ્રી આણુંદવિમલ સૂરિસિરોમણી, જિછે દિપાબું શ્રી જિનશાસણી;
આગરા લાહોર દિલ્લી સુલતાને, મરુધર માલવ મેવાડ માને. ૫
સોરઠ કચ્છ ગુજર હાલાર, કુંકણ દક્ષિણ મરહઠ સાર;
એહવે દેશ કરિયા વિહાર, પ્રતિખોધિ શ્રાવક કીધા સુવિચાર. ૬
સમલ પંથ જૈ ફરે ટાલિ, શ્રી જિનશાસન સુધુ અમુઆલી;
શ્રી આણુંદવિમલસૂરિ પાટ દિપાબ્યો, વિજયદાનસૂરીસર પાથો. ૭
સૂરિમંત્ર જપે સૂરીસર ધ્યાને, શાસનદેવી આવિ દે માન;
હીર શુરુ ઠરજ્યો બહુલ પ્રતાપિ, શાસનદેવી એહવિ મત્ય આપી. ૮
હીરવિજય સૂરીસર કિધા, પટ હરશનમેં હુઆ પ્રસિદ્ધા;
દેશ વિદેશ કિધા વિહાર, ચોમાસું પહોંત્યા નયરી ગંધાર. ૯
પુરે પકવાને સ્વામીજન પોખ્યા, યાચક જનને દાને સંતોખ્યા;
પૂજા સનાત્ર ઉચ્છવ રંગરોલ, દેવરાઈ રાતિજગે તંખોલ. ૧૦
હવે આગરામાંહિ હુઈ ખ્યાત, થાનસંગ માનસંગ ફેરડી માત;
નામે તે બાઈ ચંપા પ્રસિદ્ધા, મોટો તે તપ ચોમાસી કિધ. ૧૧
શહેર આગરામાંહિ હુઈ તે ખ્યાત, પાદશાહિ સાંભલી તે તપવાત;
બુકું આ ખોલે હિંદુઆ કાફર, પાતશાહને પેટે ચઢી છે આફર. ૧૨

હકમ કરીને ચંપા બોલાવી, સુખપાલ બેસીને દરબાર આવી;
 તપને તેજે પાતશાહી કંપે, પૂછે જવાબ તવ ચંપા જંપે. ૧૩
 અનાજ વિગર ક્યું કરિ રહેવાઈ, ચાર મહિનેકે રોજે ક્યું ધાઈ;
 ચોકિય છોડું મહેલાંમે રહેણાં, તવ મેં અબલું સાધી છે કહેણાં (૧). ૧૪
 મહેલાંમાં બેઠા તપ આરાધે, તપને તેજે બહુ જસ વાધે;
 કહો રે ચારો કિનકું કયા સૂઝે, ઇસકિ કરામત કહો કુણુ બુજે. ૧૫
 કયા હે કરામત ચંપા તુમ પાસે, પાતસાજી પૂછે મનને ઉલ્લાસે;
 રોજે કર મેં દેવશુર ધ્યાને, પાતશાહ બોલીવે દેઈ બહુ માંને. ૧૬
 તેરે રોજેકું બહુત શાખાશી, તેરે જોઈયે સો માંગ ઉલ્લાસે;
 ક્ષિપતિ પાતશાહી બહુલ નિખાજી, પાતસાઈ નોખત આરોઈ વાગી. ૧૭
 ખારહજરી મોટા દીવાન, પાતશાહી માંહિ હુંઆ પ્રધાન;
 યાનસિંગ રહે છે પાતશાહ હજૂર, પાપતણી મત્ય તેહથી દૂર. ૧૮
 પાદશાહ મનમેં ઓહવો સંદેહ, શુરુકિ કરામત રોજ કરે ઓહ;
 ઉનકે શુરુકું ઇહા બોલાઉં, ઉસકી કરામતકો મેં લિ પાઉ. ૧૯
 તુમારા શુરુકા કહો ચંપા નામ, કિહાં વસે નેં કહો કુંણુ ગામ;
 હીરવિજયસૂરિ શુરુજી હમારા, સદત દુનિયામાં કરે ઉપગારા. ૨૦
 દેશ વિદેશ કરે વિહાર, સુંણીયા ચોમાસુ નયરી ગંધાર;
 ચંપા શુનો કયો જે મહેલ તેડયા, બહિન માનીને ઘેર સંલોજયા. ૨૧
 હકમ કરીને હજરત બોલાવે, એ હાથ જોડીને આગલ આવે;
 બડા ફરમાન લખો એક ત્યાંઈ, હીરશુરુકું પાતસ્યા બોલાઈ. ૨૨
 તરત શુજરાતેં મેવાડા ચલાવ્યા, દિન સાત પાંચ શુજરાતે આવ્યા;
 શુજરાતી સુબેકો ફરમાન દીધા, તેહ સલામ કરીને હાથમેં લીધા. ૨૩
 પાતશાહજી લિખ ઇસિય ઠેણી, સતાવી ચલણા અજર નંદણી (૧);
 રોજ મહિના પાતશાહી દેણા, હલુઈ હલુઈ આરામ લેના. ૨૪
 સુબે તવ ઇહિ તરત ચલાવ્યા, અસવાર દો શ્રીગંધાર આવ્યા;
 પાતશાહી ફરમાન આગલ છોડે, હીરશુર વાંચે મનમેં ઠોડે. ૨૫
 સંઘ સહુ દો મનમેં વિમાસે, હીર શુર તેડયા અકબર પાસે;
 અકબર પાતશાહ જે મહા ખુની, વિનતી ન માનેં ઉમરાવ દેદની. ૨૬
 પૂજ્યજી ! પાતશાહ પાપીય દુષ્ટ, મહા મુગલ ને રજેં યે કષ્ટ;

ઈદિસ્યં કુક કપટ રચિઈ, વાહાણુ બેસારી દીવ પોચવીઈ. ૨૭
 વલતું નેહિ હીરગુરુ ઈમ પ્રકાસ્યે, ધર્મ પ્રભાવે મંગલિક ધાસ્યે;
 શ્રી જિનશાસન સમલિય સર્મ, નાત્રીય જાતાં નવિ રહે ધર્મ. ૨૮
 ચારુચ મહુરતે કિધાં પ્રસ્થાન, જયપતાકા કુસલ કટ્યાણુ;
 કન્યા તિહાં ઉશી મોતિયે વધાવે, આગલે શુકન રહેરા ચાએ. ૨૯
 હાવિચ દેગિ તોરણીઓવાસ, જિમણી ભૈરવ પુરયે છે આસ;
 ખેર હાઓ ને હાખાં જલાલિ, હમણું તોરણુ બાંધ્યાં મલાલિ. ૩૦
 શુકન સખલા હુઆ ઉછાહે, હીરગુરુ ચાલ્યા ચોમાસા માંહિ;
 પાતશાહીમે વહાઈ સંધાતે, હીરગુરુ ચાલ્યા પરીવાર સાથે. ૩૧
 અમદાવાદિ સંઘ અતિ બહુ ભાવિ, આવી આડંબર સામઈયાં લાવે;
 રાજનગરમાં પૂજ્ય પધરાવે, ખાંનખાંના સાહિબ વાંઢવા આવે. ૩૨
 નિશચ નીકી ગુરુજી ચલણે, પાતશાહી તુમે'કું ચાતે હે મિલણે;
 ઈમ કહિને નવાળ વલિયા, રાજનગરમાં શ્રાવક સહુ મલિયા. ૩૩
 શાહ વહોરો તે કુંવરજી ઝવેરી, મનિયા સા પ્રમુખ મોટા બ્યવહારી;
 પૂજ્યજી કહો તો નવાળ ફરેવીઈ, પર્વ પબુષણુ ઇહાં કિણુ કરઈ. ૩૪
 પૂજ્યજી બોલ્યા મનમે ઉછાહે, છ છિંડી બોલિ છે સિદ્ધાંત માંહિ;
 પરભાતી તેણે કારણ પાગરવું છું, પાતશાહી હોકમ પાછો ન

ફેરવું. ૩૫

અનુચાન વાચક અને પન્યાસ, સાથિ પાંત્રીએ દાણું ઉલ્લાસ;
 મેણિયા માફક રીસ્તે જવાલા, વેહેલું વલિ સાથિ હોંસિય ચાલે. ૩૬
 આડંબરે ચાલ્યા શ્રી ગુરુરાજ, મેસાણા મિદ્દપુર પાલનપુર સાજ;
 અનુક્રમે સરોતરે પોહતા ઉલ્લાસ, તિહાં કણે સખલો શ્રાવક વાસ. ૩૭
 સહેસા અરજનના મોટા મેવાસ, ઘેર બેહો નિત્ય આવે છે ગ્રાસ;
 સહેસા અરજન મેવાસી બલિયા, ગુરુ પાયે લાગી આવીને મલિયા. ૩૮
 ગુરુજી ચોમાસું ઇહાં કિણુ કરઈ, પૂજ્યજી પરમેસરથી ઇહાં ઠરીઈ;
 કહો તો રહેજીને મારીય કાઢું, કુસલ ને ખિમે એહર પોહોંચાડું. ૩૯
 ગુરુ કહે અથટતું એ કિમ કરિઈ, પાતશાહ કને જાતાં ઘણો યશ લહઈ;
 પર્વ પબુષણુ ઇહાં કિણુ કરઈ, પારણો કરીનેઈ આગલ

સંચરીઈ. ૪૦

પળુસાણુ કરવા પૂજ્યજી રહીયા, નવે વખાણુ કહ્યા સાંસદીઆં;
 સંવચરી દાન સોનઈ આખ્યા, જયક જનતાના દાલિદ્ર કાખ્યાં. ૪૧
 પારણા પૂજા ને સળલી સળઈ, ધન ધન હીરશુરની કમાઈ;
 સહેસો ને અરબુન તે પ્રતિજોધી, જીવનવિ મારુ ખાધાઈ લિધી. ૪૨
 પળુસાણુ કરી પૂજ્ય પધારિયા, નયરી સિરોહી આવિ ઉતરિયા;
 રાય સુલતાન આવીને મલિયા, તિહાંથી આગલ હીરશુર સંચરીયા. ૪૩
 જલોર જોધપુર મેડતામાંહે, પૂજ્યજી પોતા નમે ઉછાહે;
 સહસ્ર દારગ જોગજીવ કીધ, હુછણે ચાચકને હાથીયા દીધ. ૪૪
 પાતશાહી મેવાડા આગલેં આલીયા, હીરશુર ક્રિયા અકળર સંભલાવ્યા;
 થાનસિંગ માનસિંગ સળલી સળઈ, દલિસા આગલેં દિધી વધાઈ. ૪૫
 મેડતે પૂજ્યે કરયા પ્રયાણુ, નગર ફેતેપુર હુધ તે જળુ;
 સેજુજી પાદશાહ સામા મોકલીયા, અઠારાઈ સંધ મનોરથ ફલિયા. ૪૬
 પાતશાહી નેજ વડા નિસાણુ, નોખત વાળેં મોટેં મંડાણુ;
 પાતશાહી હાથી પાંખરિયા, ઘોડા કુંતલ દોરીને આગલ કરીયા. ૪૭
 પંચ શખ્ઠ નિશાણુ જાળે, ઢોલ ધ્રુસકે અંબર ગાળે;
 માદલ તાલ અને સરણાઈ, ઠારય ઠારે દેતા વધાઈ. ૪૮
 આગરાઈ સંધે કરયો સામઈયો, વણુવી કાંઈ ન જાય તે કહિયો;
 જોગજીવ મોટે પૂજ્ય પધરાવે, હીરવિજયસૂરિ આગરામાં આવે. ૪૯
 પ્રભાવના હુધ સળલી રુપઈ, જો શ્રાવકે જયકને સંતોખ્યા જો સહુ;
 આગરાઈ સંધ ચતુરસુજળુ, થાનમંગ માનસંગ માનુંં
 કહ્યાણુ. ૫૦

શુરુજી ય ઉતરીયા ફરખાર નેઠા, પ્રભાતે પાતશ્યા મોલમાં તેઢિયા;
 હીર શુર સાથે દારુ જે જે સાત, પતાસા પૂછે સ્ત્રી સ્ત્રી વાતે. ૫૧
 આશીશ દહ આગલેં રહીયા, દરીસણુ દેખી પાતશાહ ગહગહીયા;
 દલીસા દેખી દરીસણુ આણુંદે, હાથ જોડીને ઉંખરાવ વંદે. ૫૨
 પાતશાહી જલેવા સોનેરી દિહા, કાંખલી ગિછાવી આગલ ભેઠા;
 પાતશાહી કહે શુરુ બેસોં જલેંવેં, સાધુ એક જોલો જીવ હુવેં વિગેપ. ૫૩
 મોહલામાં જનાવર દિહાંસ્થુ હોવેં, પાતશાહી મોંજે જોલિય ભેવેં;
 જોયતાં નાવિ દિગ વિચાર, દેખ્યો રિ ચમક્યો રીદય મનર. ૫૪

એ નહિ માત્ર વાદ્યમરૂપ, અલ્પા ખોદાણ એક સરૂપ;
અખદટ્ટ કાચુદ એય દીવાન, માત્રનંદ કહુએતુ સુરસેન બહે. (૧) ૫૫
બીરબલ રાજા તેહરમદ, રતનસંઘ હાલો ઉભરો અવદ;
ચહુ મજામાં પાતશાહી આદે, હીર ગુરુ નાંમ જગતગુરુ થાયે. ૫૬
પાતશાહી બોલ્યા બોલ્ય વિચાર, દેશીઈ ઈલમ ગુરુજી તુમારા;
હવ ઉગારું જુદ ન બોલું, ચોરી નવી હું ને' નાહી ન બોલું. ૫૭
હુનિયા ન જોહું રાતિ ન ખાઈ, ઈચી ઈલમ ચહી વીર વાંદ;
વાત મુહિને પાદશાહી દિલ બેડી, હુકમ હુબો નઈ ગુરુજીય ઉદે. ૫૮
મજલસ બીજી પૂજ્ય પધારે, ષટ દરશનમાં હાજર વધારે;
સુકંદ સન્યાસી ગોદહી સુદિ, દીધી હાથારી નરિ થાઈ ઉંચી. (૧) ૫૯
જંગમ ગુરુ કહે ગોદહી ઉઠાડે, પાતશાહી રિઝાયો એ હક માંડે;
ગુરુ આમરૂ આપણી રાજો, ગોદહી ઉઠાહી અલગીય નાંખો. ૬૦
માલદેવ ચિતે કવે ઈહાં આને, ક્ષિમ કરી જોઈઈ દરિયણુ હાને;
હકારી વીર ગોદહી ઉઠાહી, ચોક્કીઈ કરામત એક માંહી. ૬૧
નિજ માયાથી ટોપી ઉઠાહી, હકી આગથે પાતશાહી નીકાલી;
દિલીયા બોલે' તવ ઈકતારી, ગોદહી ટોપી હાઈ ઉતારી. ૬૨
ગોદહી ટોપી માલદેવ ખીલ્યા, ચોક્કી સંન્યાસી અંગ થયાં હીલ્યાં;
પાતશાહ હુકમ કરે' છે' ફેરી, ગોદહી મંગાવો અમરિય વેગી. ૬૩
આપણો એથો માલદેવ ચલાવે', ગોદહી ટોપી મારીને' હાલઈ;
ચોક્કી સંન્યાસી દો થયા વીતા, પાતશાહ દરબાર હીરગુરુ હત્યા. ૬૪
જંગલગુરુ બિરુદ રાખ્યું એ જાનું, અઈ અઈ હીર ગુરુ પૂજ્ય જ માનું;
બ્રાહ્મણ સંન્યાસી અતિત દિનમાદ, ષટદરશનશું હત્યો છે વાદ. ૬૫
માલદેવ મુનિ હીથો છે અસિબહ, આજવી હીરગુરુ માથે તે કીથો;
દહીસા અકબર હીરગુરુ ગાય, પાતશાહ કહે' માંગો બહોત પસાય. ૬૬
હાથી ચોડા ને પરબણુ ગામ, એ જોઈએ તે નકાલ્યો નામ;
માન્યા ત્યો થો તો અમર પદાવો, નવ મોહરે તુમે છાપ ચલાવો. ૬૭
પરવ પશુમણુ અમર ચલાવો, ચેતરંજો વીરથ મુગતો કરાવો;
હુકમ ફરમાને ગાય ઘોડાવો, બંદીવાન હાથ છૂટાં સુઝવો. ૬૮
પંખી મૃગહાને ઘણું ઉધરીયા, રામર સરોવર હવ ઘોડાવીયા;

છછયા ધુવા દાણ મેલાવી, શ્રી જિનશાસન થીર ધપાવી. ૬૯
 શ્રી જિનશાસન સળલો જે ધર્મ, હીરસૂરિનું મોહું જ કર્મ;
 પહેલું ચોમાસું આગરે રહીઈ, બીજું ચોમાસું કૃતેપુર કર્મ. ૭૦
 પાતશાહી બહોત ફરમાન લેજે, ત્રીજું ચોમાસું આગરે રહીજે;
 અકબર શાહનો આગ્રહ જ નાણી, ધન ધન હીર ગુરુની કમાણી. ૭૧
 ત્રીજું ચોમાસું આગરે આવે, સળલ સામર્થ્ય પૂજ્ય પધરાવે;
 અકબર સામે સાંખેલા તે રીઝયો, શ્રી ગુરુ વચને ઘણું પ્રતિજ્ઞયો. ૭૨
 પામરી પુસ્તક લેટણું કીધું, અકબર આગ્રહે કોઈ ન લીધું;
 અકબરે આગરે કીધો ભંડાર, જગતગુરુ કીધા મનુહાર. ૭૩
 લાખ પિસ્તાલીશ પુસ્તક સંચે, પદ્મશનનાં શાસ્ત્ર પ્રપંચઈ;
 કરી પાસણું પૂજ્ય પાંગરીયા, હજરત સલામ કરી ઉશા રહીયા. ૭૪
 પાતશાહ કર્યો બહોત સન્માન, જે તુમ ચાહે સો ઉનકા દ્યો નામ;
 શ્રેણીક વાલો શ્રી મહાવીર, અકબર વાલો શ્રી ગુરુ હીર. ૭૫
 કેસીય કીધો શ્રી પરદેશી સીધો, શ્રી ગુરુ અકબર તેમ પ્રતિજ્ઞયો;
 શાન્તિચંદ્ર વાચક પાસે હજુર, તીહાંથી પાંગરીયા હીરવિજયસૂર. ૭૬
 મરુધર ગુર્જર પાવન કરતા, શ્રી જિનશાસન માંહે ગહગહતા;
 મેઘજી શીખ્ય આચારજ લુંકે, કાણું સત્યાવીસ નિજ મતકે. ૭૭
 પ્રતિમા જુહારી સંસાર તરીયા, હીરગુરુ દરીશણ પાગી ગહગાડીયા;
 પંચ મહાવ્રત ઉચરીયા ફેરી, લુંકામત પાપ કાદયો ઢંઢેરી. ૭૮
 હીરવિજયસૂરિ ગુણ જે ગાઈ, દિન દિન પ્રતાપો કોડિ સવાઈ;
 વીવાહ મોચવ મંગલિક કાજે, એહ સલોકો ભણવો વરરાજે. ૭૯
 આણું દેવિમલસૂરિ સીસના શિખ્ય, દેવવિમલ ગુરુ પંડિત પ્રતીખ્ય;
 તસ સીસ મંગળીક સલોકો ગાયો, વીર વિદ્યાધર આણું પાયો. ૮૦
 હીરવિજયસૂરિ તણો સલોકો, સાંભલો લોકો પરીહરો સોકો;
 જે કોઈ લખે ગણે એહ સલોકો, કોડિ કલ્યાણ મંગલિક થોકો. ૮૧
 ॥ કૃતિ શ્રી હીરવિજયસલોકો સંપૂર્ણ ॥

શ્રી ધર્મનાથ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૬૫નો ચોપ શુદ્ધિ ૧૫
 રવિવારે શ્રી વૈકાદ નગરે લી. પં. વિદ્યાવિજય ગાંધી.

શ્રીઆત્મકમલલખિસૂરીચરશાસ્ત્રસંગ્રહ દર્શનની હસ્તલિખિત
 પ્રતિ નં. ૬૭૩નાં પત્ર ૪તા આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે.

નોંધ:—આ. શ્રી આણંદવિમલસૂરિના શિષ્ય વાનરજી પે જે ભેમનું
ખીનું નામ વિજયવિમલ છે તેમણે વિ. સં. ૧૬૨૨ પહેલાં ગચ્છાધ્યારપદ્મતા-
ની કીડા. ભાવપ્રકરણ સ્વોપનરત્નિ; સં. ૧૬૨૩માં ગચ્છાધ્યારપદ્મતાપ્રકરણ
સ્વોપન અનુચરિ; સં. ૧૬૩૪માં ગચ્છાધ્યારપદ્મતાની મોટી કીડા વગેરે પ્રદેશ
જનાયા છે. તે પૈકીની ગચ્છાધ્યારપદ્મતાની મોટી કીડાનું સંગ્રહિત તથા
દેખનકાર્ય પં. વિદ્યાવિમલ, પં. વિવેકવિમલ તથા પં. આણંદવિજય ગણુએ
કરેલ છે. આ વિદ્યાવિમલ ગણુએ ૧ પ્રસ્તુત “હીરવિજયસૂરિ”
જનાવેલ છે.

કવિ દુલિચંદવિરચિત હીરવિજયસૂરિ-સવૈયા

સમે સમે મૃગનેહી ચલી સુરુરંદનદો ગજરાજ ઘટા,
કરિ કંકણ સુક અક્ષય તિને વરદાર બિન્ધો સિર છુટલટા;
જાવતિ મંગલ ગાતિ સુકાન પૂરણ મોતીદો ચોક છટા,
કવિ સૌ કહે શુરુ હીર લટારક ઔર કહે સખી પેટનકા. ૮૩
સોવનદે અલગ એ દરમાણુ દે ગુજરદેશ પદાર્થ જયું,
સાહ અકબર આપ કહે શુરુ હીરવિજયસૂરિ ગાઠ્યે જયું;
પાપ દે તાપ સંતાપ ટરે, યુગ બિગસક દેલ પાઈ જયું,
કવિ દુલિચંદ કહે શુરુ હીરવિજયસૂરિ ધ્યાયી જયું. ૮૪

(એક હિન્દી કવિતાઓના ગ્રંથમાંથી ઉદ્ધૃત : ‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’
કર્મક ૮૪ માંથી)

ભાવનગરની જૈનઆત્માનંદ સલાએ પ્રકાશિત કરેલ જૈન કૈતિ-
હાસિકગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહમાં-(કાવ્ય ૨૦મું) ૧. ગુ. આ. વિજયહીર-
સૂરિશિષ્ય પં. વિજયચંદ્રશિષ્ય પં. નયવિજયશિષ્ય પં. કુચર
વિજયકૃત “હીરવિજયસૂરિશદોદો”; (કાવ્ય ૨૧મું) આ. શ્રી
આણંદવિમલસૂરિશિષ્ય પં. શ્રીપતિશિષ્ય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય ઉ.
વિવેકહર્ષકૃત “હીરવિજયસૂરિનિર્વાણુ રામ” અને (કાવ્ય ૨૨મું) ઉ.
કલ્યાણવિજયશિષ્ય પં. જયવિજય ગણુકૃત હીરવિજયસૂરિ ખાનિ
છપાયેલ છે. આ સિવાય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય પં. પરમાણુદે
“હીરવિજયસૂરિરામ” અને કવિ જલકાદાસે “હીરવિજયસૂરિરામ”
જનાવેલ છે.

જગદ્ગુરુ શ્રી વિજયહીરસૂરિ-સવૈયા

ગજ ચોરાસી લખ સમલ ધરઅંગણુ ગેહેંવર,
કેડ અઢાર તુરંગ અપલ ત્યાહા દીસે હેંવર;
નવ નિધિ ચૌઢહ રથણુ સેહેસ ચોસઠ અંતેડર,
અલંગધનત દસ કોડ સેહેસ ગોહેતરે પરવર;
છંનૂએ કેડ પાયકં નમો સેહેસ ગત્રીસા મુગટધર,
પાંચમો અઢી સોલમો જિન શ્રી શાંતિનાથ શ્રી શાંતિકર. ૧

સવૈયા

જિને હીરળીજેસૂરિ ગોર કીયો, ઉને ચોરસુ ગોર કીયો ન કીયો,
જિને હીરળીજેસૂરિ નામ લીઉ, ઉને ચોરકો નામ લીઉ ન લીઉ;
જિને હીરળીજેસૂરિ ચિત્ત ધરો, ઉને ચોરકું ચિત્ત ધરો ન ધરો,
જિને હીરળીજેસૂરિ પાઉ પરે, ઉને ચોરકે પાઉ પરો ન પરો. ૨
હીર જગ ગુરુ સાહી અકળર, હો ઉઠયે પ્રમ ધારનકું,
મનમોહન મૂરત સુંદર સૂરત, તિમિર પાપ ગિહારનકું;
નિજ દેસ સુખે સમેં ગૌ બહકું, છરહાન દીયો પ્રથી તારનકું,
સુધિ કહે સાધ સંગત કરો, ભવદુર્ગત દૂર નિવારનકું. ૩

ઉતર ઉલે દેસ આંણુ સેહે ગોરનિં જંપે,
પૂરવ પ્રસિધ પ્રમાણુ સકલ વાહી નર કંપે;
દખણુ ધર્મ સુધ્યાન ચિત્ત નવધરસુ રખે,
પચ્છમ દરું વળાણુ હરમજ આહન સેહેર બખે,
ગણદાસ કહે ગોર નરમલો શ્રી વિજેહાંન પટે ભણો,
શ્રી હીરવિજેસૂર વંદતાં ધર્મલાણ હોએ અતિ ધણો. ૪
સૂતન અત્ર આકાસ ગોવિંદ સૂત તપગણ સૂળીએ,
આ કલા સોલ સંપૂન્ય આ કલા ગોહોતેર ભણીએ;
આહ કલા હીણુ ખીણુ આ કલા દિન દિન ચઢંતે,
આહ રાહ જો ચોરકે આહ ભાએ અનંગ ભડંતે;
આ અગી દોડને નવ દીયે આ વચન અમરનરસ વરસે બહુ,
પ્રાગવાટ સસી ઉવઝાય જે શ્રી સદ્ગુરવંદ વંદો સહુ. ૫

નોંધ-- આ કૃતિ ઐતિહાસિક સંજ્ઞાવળીના ગા. ૧માંથી અઢી અપારકે.

ઉ. શાંતિચંદ્રશિખ્ય પં. અમરચંદ્રલવિરચિત

શ્રી યુગપ્રધાન—સંખ્યા સજ્જાયા

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૬૦]

- અમરી આરદ દવિજન માય, શાંતિચંદ્ર શુરુ પ્રણમી પાય;
તેવીસ ઉદય તણા ગણધાર, પશણીશ તેહનો વર વિસ્તાર. ૧
- પહેલે ઉદયે ગણધર વીસ, સુધર્મા આદિ હું નામી સ્રીસ;
બીજે ઉદયે શુરુ તેવીસ, વચરસેન આદિ પ્રણમીસ. ૨
- અઢાણું શુરુ ત્રીજે લણ, પાડિવાયાદિક શુણની ખાણ;
હરિસહાદિક ચોથે સહી, અઠ્યોતેરની સંખ્યા શહી. ૩
- નંદીમિત્ર આદે ગણધાર, પંચોતેર નમીયે શુણધાર;
નેવ્યાસી શુરુ છટ્ટે દશા, સુરસેન શુરુ આદે લશા. ૪
- અત્તમે ઉદયે એકસો જોય, રવિમિત્રાદિક વંદુ સોય;
સત્યાસી શુરુ મહિમનિધાન, શ્રીપલ આદિ યુગહપ્રધાન. ૫
- નવમે શ્રી મણિસૂરિ સુનીશ, પ્રમુખ પંચાણું ચિત્ત ધરીશ;
દશમે સત્યાસી શુણવંત, યથોમિત્ર આદિ લગવંત. ૬
- એકાદશમે' ધનસિંહ આદિ, છહોતેર નમતાં બહુ જસ વાદ;
સત્યમિત્ર આદિ બારમે', અઠોતેર સુજ મનમાં રમે. ૭
- શ્રીધર્મિભલ પ્રમુખ તેરમે, ચોરાણું શુરુ સહુએ નમે;
શ્રી શુરુ વિજયાનંદ સુર્નાદ, આદે અઠોતેર સેવંદ. ૮
- શ્રી સુમંગલ મંગલકાર, ત્રિકોત્તર સય મહિમાગાર;
સોલસમે શુરુ શ્રી જયદેવ, એકસો સાત નમું નિતમેવ. ૯
- એકસો ચાર સુનીશ્વર ચાર, ધર્મસિંહાદિક સંજમધાર;
અષ્ટાદશમે' શ્રી સુરદિત, એકસોપત્તર શુરુ કૃતપુત્ર. ૧૦
- વિશાખસૂરિ નમીયે નિશદિશ, યુગપ્રધાન એકસો તેત્તીસ;
શ્રી ઠાડીન્ન મહીધર ધીર, ઉદય વીસમે' એકસોવીસ. ૧૧

- શ્રી માથુર શુરુ આદિ આજ, પંચાલું પ્રણમું શુરુરાજ;
પાણિયમિત્ર શુરુ મહિમાવંત, નળાણું પ્રણમું મહંત. ૧૨
- હત્તસૂરિ આદિ વાંદિશ, ત્રેવિસમે એ કહીયા સુનીશ;
સર્વ મલીને સંખ્યા ધાર, સહસ્ર હોય ને આધિકા ચાર. ૧૩
- પહેલા પુહોતા સુગતે હોય, એકાવતારી ણીજ લેય;
પંચમ આરે ધર્મોધાર, સંચમ પાલે નિરતિચાર. ૧૪
- જિહાં એ શ્રી શુરુ કરે વિહાર, અઢીજેયણ માંહિ વિસ્તાર;
તિહાં નહીં મરડી અને દુકાલ, એ શુરુવર વંદુત્રણ કાલ. ૧૫
- તેહ સમાન શુણ રચણ નિધાન, વિજયચેનસૂરિ યુગપ્રધાન;
શાંતિચંદ્ર વાચકનો શિષ્ય, અમરચંદ્ર નમે નિશદિશ. ૧૬

ઉપાધ્યાય શ્રી વિનયવિજયજીવિરચિત શ્રી ગણધરપદાવલી-સંગ્રહાય

[રચનાસંવત-વિં ૨૦ ૧૭૧૦]

કુહા

બ્રહ્માણી વાણી દિગ્ધો, આણી અધિક મુનેહ;	
હું એવક હું તુમ વણો, મન અવધારો તેહ.	૧
શુદ્ધ દોહીએ ગણધર વણાં, ગિહાદિ સિમ્મ પવિત્ર;	
અંગાગળ પરિ નિરમદા, જેહના મુરમ્મ અરિત્ર.	૨
શુદ્ધ પરિવાણી વેલિનું, મૂલ નમું મહાવીર;	
ફલદાયક તેહ જેહથી, પચરિ ગૂંદિર અંબીર.	૩
કંઠમુતિ આદિ નમું, શુદ્ધ ગણધર કંચાર;	
અયલ મુત્ર જેણિં રચ્યાં, ગિનગ્રામન જયકાર.	૪
ગણધર માંદી પાંચયો, નમો સુધમાન્વામિ;	
પાટ પરંપર જેહની, વર્તી શુદ્ધ અકિરામ,	૫

દોહ

[તુમ મારે નહીં જાણું રીઅવજી, તહ મુરનહ વીચારીજી—જે દેશી]

વીર તણુઈ પાટિ મુર ઘેરી, અમરું મોહમ રવામીજી;
 યીજો જંણુ જગિ જયવંતો, અંતિમ સિવમય ગામીજી.
 ભવિજન વંદો ભાવિ ગણધર, મુદ્દલ કરો અવતારજી (જે આંચલી). ૬
 જેણિં નમ્માણું કંચન દોહી, આહર્ક અબદા છેલીજી;
 અંચમચું મતિ લેલીજી. ભવિં ૭
 તમ પાટિ પ્રજનો શુદ્ધધોરી, કીર્તિ મહ જમ્મ ગોરીજી;
 જંણુથી જેણિં કંચણુ છેલી, કીધું ચારિત્ર ઘોરીજી. ભવિં ૮
 અચંભવ તમ પાટિ પ્રજટયા, નામ ભલઈ તમ કીધુંજી;
 ગિણિ નિજ મુવ ઉપગારનહું દેસિ, દયવૈદ્યદિહ કીધુંજી. ભવિં ૯
 શ્રી, યગ્રોભદ્રમુરિ તમ પાટિ, [તમ પાટિ] દૂઆ દોહજી;
 શ્રી અંજલિવિજય અચ્છધોરી, ભદ્રજાહુ શુદ્ધ દોહજી. ભવિં ૧૦

તસ પાટિં જિનશાસન દીપક, ચલ્લસદ્ર અભુગારણ;
 શીલવંત શુભવંત સોભાગી, નાગરકુલ ત્રિભુગારણ. ભવિં ૧૧
 નંદ નરસર નયરી સુંદર, કૌશ્યા મંદિર આયોણ;
 મંત નઈતુતી આવંતો જાણી, આમો સખલ બનાયોણ. ભવિં ૧૨
 કૌશ્યા કૃત્ય ભૂધર વિચિત્ર ગઢ, તિકાં જઈ પૂર્યોંવાસણ;
 વેણિ કૃપાણ કળાણુ ભમૂક ક્રિય, ગાણુ નયણુ વિશાલોણ. ભવિં ૧૩
 નાસાપુટ બંધુક બનાઈ, તસ મુખિ સુગતા ગોલીણ;
 શ્રવણપાલિ ગોક્ષુ શુભુ આંધી, બાલિ ચક્ર રહ્યો તોલીણ. ભવિં ૧૪
 વેધક વચન કુંભ અંતિ તીખા, ભુજભોગલ ઉલાલીણ;
 નેઉર પર વરણુ તૂર વલવઈ, કાયરના મદ ગાલઈણ. ભવિં ૧૫
 તેગસંવેગ ગ્રહી તવ મુનિવર, ધ્યાનકલક કરી લીધુંણ;
 જિન ઉપદેશ સદલ ઉલાલી, મયણુનઈ મહઈણુ દીધુંણ. ભવિં ૧૬
 ઉઠિ અનાડી હવઈકિહાં જાઇસ, આજ હરુ તુલ પ્રાણુણ;
 નંદિખેણુ આદમસુતકેરાં, વાલુ વયર મુજાણુણ. ભવિં ૧૭
 બલ હરિ આગઈ બયલ છેતરીયાં, તેણુધ ન દલ્યો તુઝ તાગણ;
 હું તુઝ મૂલ મરમ સવિ જાણું, ઇહાં નહી તુઝ લાગણ. ભવિં ૧૮
 અરણુક મુનિ રહનેમી સંભારી, મ દરિસિ મતિ ઉન્માદણ;
 જંબૂ પ્રમુખ પણુઈ મુનિરાવઈ, મુઝ ઉતાર્યોં માદણ. ભવિં ૧૯
 જાણું છઉં હું સવિ માટીપાણું, ગરમ દસ્યા હું આજણ;
 શાતાદિક તારી જબ છતો, કિસી રહી તુજ લાજણ. ભવિં ૨૦
 ઇમ અતુલીબળ કામનિકંદી, અદલ દહાંણી પ્રીધીણ;
 કૌશ્યા મનિ ગઢિ ધર્મ વસાવી, વિજયપતાક લીધીણ. ભવિં ૨૧
 ચઉરાસી ચઉવીસી મુખી, રાખ્યું અવિચલ નાગણ;
 શુલિસદ્ર મુનિના ચરણઈ, દોયો વિનય પ્રજાગણ. ભવિં ૨૨

હુહા.

તસ પાટિં આર્થ મહાગિરિ, બીલ આર્થ સુદસ્તિ;
 જિલ્લઈ તુલના જિનદલ્પની, પ્રીધી સાધુ ગલાસ્તિ. ૨૩
 દીક્ષા દેઈ દુમકનઈ જિલ્લઈ, સંપ્રતિ નૃપ પ્રીધ;
 જિન મંડિત પૃથ્વી કરી, ત્રિલોક બહુલો જસ તીધ. ૨૪

નોમઈ પાટઈ વીરથી, સુસ્થિત સુપ્રતિબુદ્ધ;
 કૌટિ મંત્રના બાણથી, કૌટિક નામ પ્રસિદ્ધ. ૨૫
 ઇંદ્રદિન સૂરીસરં, તાસ પટોધર ધીર;
 દિનસૂરિ તસ પટધણી, રતનાકર ગંભીર. ૨૬
 પ્રભુથી પાટઈ ખારમઈ, દિનસૂરિના સીસ;
 સિંહગિરિ નામઈ હૂઆ, અધિકી છસ જગીસ. ૨૭

ઠાલ

[રાગ-રામગિરિ; રામ બાણુ ઠરિ ઉદ્ધિ, હું બાળ્યો વ્રુઝ
 નીર રે—એ દેશી અથવા લક્ષ્મણની દેશી]

ધનિ ધનિગિરી નંદન, માત સુતંદાનો પુતઈ;
 બાલીસમરણ જનમથી, પામ્યા અતિ અદ્ભુત રે.
 ધનિ ધનિગિરિનંદન (એ આંકણી). ૨૮

સચંમ લેવાનંઈ કારણુઈ, રુદન કરઈ નિતિમેવ રે;
 આકુલિ માઈ વહોરાવિઓ, ધનિગિરિઈ તતખિવ રે. ધનિ૦ ૨૯
 આણિ ગુરુ કરિ આપીયું, વજ ખરાખરિ ભાર રે;
 નામઈ વજઈ ખોલાવિઓ, વાધઈ જિમ સહકાર રે. ધનિ૦ ૩૦
 અંગ ઇગીયાર પઠાવિયાં, સુતા પાલણા માંહિ રે;
 લહુપાણિ ચારિત્ર આદર્શ, આણી અધિક ઉત્સાહ રે. ધનિ૦ ૩૧
 પુરવ સૂરિજન સુરવરઈ, આવી પારખા હેતે રે;
 કોહલાપાક દેખાડિઓ, નવિ વિહરઈ સાવચેત રે. ધનિ૦ ૩૨
 વિદ્યા દઈ નસોગામની, તૂઠા દેવ તે વારે રે;
 ઇમ પરિખા વલી છેતરઈ, વૈકિય લખિ દિ સાર રે. ધનિ૦ ૩૩
 કન્યા રુદમણી રાગિણી, કંચણ કોડિ સચેત રે;
 ધનપતિ તાતઈ આગલિ ધરી, નવિ પરણઈ પુન્ય હેત રે. ધનિ૦ ૩૪
 લેઈ સુભિક્ષ હુલિંક્ષથી, લખી પોહ વામ્યો સંધ રે;
 આણી કુલ પરદેશથી, રાખ્યો જૈનનો રંગ રે. ધનિ૦ ૩૫
 તે શ્રી વચરસ્વામી હુઆ, પ્રભુથી તેરમઈ પાટિ રે;
 શ્રી વચરસેન સૂરીસરં, તસ પાટઈ ગુણકાટ રે. ધનિ૦ ૩૬

નિજ ગુરુ વયણુ તે સંભરી, પોહોતા સોપારઈ ગામિ રે;
 લોજનમાં વિખ લેલતો, દીઠો વિવહારી તામ રે. ધનિ૦ ૩૭
 ખાર વરસ પૂરાં થયાં, થાસિ ઠાલિં સુગાલ રે;
 ઇમ દહી તેહ ઉગારીયા, વચન કૃપ્યાં તતકાળ રે. ધનિ૦ ૩૮
 વિવહારી વ્યાપારી પુત્રચું, લીઈ સંયમ ભાર રે;
 પાલી સંયમ નિરમલો, પામ્યો ભવતણો પાર રે. ધનિ૦ ૩૯
 આચારિય પદ થાપિઆ, તે વ્યાપારઈ આણુગાર રે;
 શાખા ચ્યાર તેહથી હવી, જિનશાસન સિણુગાર રે. ધનિ૦ ૪૦
 નાગેંદ્ર ચંદ્ર નિ નિવૃતિ, વિદ્યાધર ગણુધાર રે;
 તેહમાંહિ ચંદ સૂરીસરું, પાટિ પત્રરમઈ સાર રે. ધનિ૦ ૪૧
 સામંતભદ્ર સૂરીસરું, પાટિ સોલમઈ સેવિ રે;
 સતૂરમઈ પાટિ સુખકરું, સૂરીસર વૃદ્ધદેવ રે. ધનિ૦ ૪૨
 પ્રધોતનસૂરિ તસ પાટિ, તસ પાટિ શ્રી માનદેવ રે;
 લધુ શાંતિ સ્તવ જોડતાં, શાંતિ કરી તતખેવ રે. ધનિ૦ ૪૩
 માનતુંગસૂરિ તસ પટોધરુ, ભક્તામર જેવઈ પ્રીધ રે;
 ખેડી તાલાં ઉઘાડતાં, જગી મોટો જસ લીધ રે. ધનિ૦ ૪૪
 વીરા વીરાય તસ પાટિ, જસદેવ ગણુધર તાસ રે;
 દેવાનંદસૂરીસરિ દિસ, તસ પાટઈ પ્રકાશ રે. ધનિ૦ ૪૫
 વિઠમસૂરીસ હવિ હુવા, નરસિંહ તેહના સીસ રે;
 સમુદ્રસૂરિંદ પચ્છી હુવા, પલિ માનદેવ સૂરીસ રે. ધનિ૦ ૪૬
 વિષુધ પ્રભુ તસ પટ ધણી, સૂરીસર જ્યાણુંદ રે;
 સૂરિ રવિપ્રભ તસ પટિ, જસોદેવ તસ પટી ચંદ રે. ધનિ૦ ૪૭
 જે શાસનના રે નાણ્યા, સૂરિ પ્રવૃત્ત જાણિ રે;
 પલિ માનદેવ સૂરિસરું, વિગતસૂરિંદ વખાણિ રે. ધનિ૦ ૪૮
 ઉયોતનસૂરી તસ પટિ, સૂરિ શ્રી સુવંદેવ રે;
 દેવસૂરિ તસ પટધણી, વગી સૂરિ સુવંદેવ રે. ધનિ૦ ૪૯
 શ્રી યથોક્ત સૂરીસરું, સૂરિ દો નેગિચંદ રે;
 પાટઈ જો ગુણુ જ્યાલમઈ, દોઈ પચ્છી ગુનિ વંદ રે. ધનિ૦ ૫૦

હુંહા

અજિતદેવ સૂરીસરું, વિજયસિંહ વર પટ્ટ; ૫૧
 શ્રી મણિરત્ન સૂરીસરું, સોમપ્રભ પરગટ્ટ.
 પાટિ' અઉઆલીઅમંઈ, મહાવીરથી જાણી;
 શ્રી જગચંદ્ર સૂરીસરું, તપકિરિઆ શુભાંણી. ૫૨
 ખાર વરસ આંખીલ કરી, આવ્યા આહઠ માંહિ;
 “તપા” મિરુદ ત્યારિ દીઓ, રાણુઈ ધરી ઉત્સાહ. ૫૩
 વાહ અઓરાસી છતીઆ, કીરીઆ કીઓ ઉદ્ધાર;
 મિરુદ ધરાબું “હીરલા”, ધનિ ધનિ એ ગણધાર. ૫૪
 શ્રી દેવેંદ્ર સૂરીસરું. તસ પાટઈ શૃંગાર;
 કર્મઅંધિ જેણુઈ કીયા, લાખ્યાદિ સુવિચાર. ૫૫

ઢાલ

[સારદ છુદિ દાઇ—એ દેશી]

તસ પાટિ ધુરંધર સૂરિ શ્રી ધર્મધોષ,
 ઉજેણી માંહિ જેણે કીધો ધર્મપોષ;
 જોગી ઇક છયો મુનિનઈ વિધન કરતો,
 જન સર્વ વખણાઈ શુરુની શક્તિ અનંતો.

સુટકે

શુરુની સક્તિ અનંત વખણો, સોમપ્રભ તસ સીસ,
 સોમતિલક તસ પટ્ટધુરંધર, દેવસુંદરહ અઈ ઇસ;
 તસ પાટિ' શ્રી સોમસુંદર શુરુ, રાણુપુરિ જસ વારિ,
 ધરણો સંઘપતિ દેકલ કરાવઈ, દેવલવન અનુકારિ. ૫૬
 તિહાં બિંબ પ્રતિષ્ઠા શ્રી શુરુ કીધા રંગિ,
 પાટિ' તસ ઉદયા મુનિસુંદર શુરુ અંગિ;
 સંતિકરુ તેણુઈ કીધું જગમાંહિ મારિ નિવારિ,
 શ્રી રત્નશેખરસૂરિ હૂઆ તસ પટધારી.

ત્રુટકે

હૂઆ તસ પટધાર ધુર'ધર, સુનિ મધુકર અરવિંદ,
જેણુઈ સખલા ગ્રંથ નીપાયા, સરસ સુધારસકંઠ;
વિધિ શ્રાવકની કીધ ભલેરી, વંદિતાની વૃત્તિ,
વલી આચાર પ્રદીપ નીપાયો, ઠારઈ પંડિત ચિત્ત. ૫૭
પંડિત ચિત્ત ઠારઈ લક્ષ્મીસાગર સૂરિ,
ઉદયા તસ પાટિં સુમતિ સાધુ ગુણુપુર;
હૂઆ હેમવિમલસૂરિ પંચાવનઈ પાટઈ,
આણુંદવિમલ ગુરુ અણુઆલઈ પુણ્યવાટ.

ત્રુટકે

પુણ્યવાટ અણુઆલઈ, સહગુરુ કિરિયાનિ ઉદ્ધારઈ,
કુમત પંકમાંહિ પડતા પ્રાણિ, વિહાર કરંતા તારઈ;
વીરતાણું શાસન અણુઆલયું, કલિયુગિ કિંઈ અછેરું,
વિદ્યાસાગર કરઈ સખાવત, જોડું એહ ભલેરું. ૫૮
તસ પાટિં નભોગણુ દિનમણિ તેજ નિધાન,
પદોધર પ્રગટયા સૂરિ શ્રી વિજયદાન;
પ્રતિબોધ્યા ભવિભાન જેણુંઈ કીધા ઉપગાર,

....

ત્રુટકે

લહું તરીઈ સંસાર મહાજલ, રમતાં ગુરુ પદપદ્મ,
તસ પાટિં શ્રીહીરવિજયગુરુ, ઉદયા ગુણુમણિસદ્મ;
જેણુંઈ અકબર પ્રતિબોધ્યો, વર્તાઅવી અરમારિ,
અકર અનીતિ અનેક ટલાવ્યા, સયલવું હિતકાર. ૫૯

શ્રી હેમસૂરિંદઈ.....હી હુક્કર નરેસ,
પ્રતિબોધ્યો એહમાં અવર જ નહીં લવલેસ;
આ મોહું અચરજ સુગલ કિઓ મહરવાન,
ધનિ ધનિ રે જગગુરુ જગિ વાધ્યો તુલ વાન.

મુટકે

જગિ વાઘ્યો તવ વાન ઘણેરો, સત્રુંજ નઈ ગિરીનારિ,
કર મુંકાવ્યો યાત્રા કેરો, જોશકુલ સિંધુગાર;
લુંકાનો ગચ્છપતિ રિષિ, મેઘજી ગુરુ પાર્સી લઈ દિખ્યા,
શ્રી ઉદ્યોતવિજય આરાધું, મેઘતણી પરિ સિખ્યા. ૬૦

તે સાથી મુનિવર આવધ અઠાવીસ,
તે સહુની આશા પુરઈ હીર સૂરીસ;
જગિ માંહિં હૂઈ એ પણી અચિરજ વાત,
પુણ્યધ કેરા વલી નિસુણો અવદાત.

મુટકે

વલી જુઓ ગુરુની પુણ્યઈ, ગોપાલ નઈ કલ્યાણ,
મલિક સહસકરણના કુંઅર, ઘમ્મ-મમ્મના જાણ;
બાર વરિસ કુંવર ગોપાલઈ, અધિકી કીધી વાત,
જંબૂ પરિ લીધું ચોથું મત, હુઃખ આણુંઈ મનિ તાત. ૬૧

અનુમતિ નવિ પામઈ માય બાપની તેહ,
લૂખઈ મની વસીઆ સિવકુમાર પરિ ગેહ;
પણિ કેતે વરસે માય બાપ અભાવઈ,
દિખ્યાનિં હેતિં રાજનગરમાંહિ આવઈ.

મુટકે

રાજનગરી આવ્યા ભગનીપતિ, સહા હનુઆ આવાસિં;
વસતા પુરુષ ઘણાનિ કીધો, સંયમનો ઉલ્હાસ;
છ મહીના ફૂલેકે ફૂરીઆ, ધન છત્રીસ હજાર,
રૂપઈઆ ત્યારઈ ખરચાણા, દીખ્યામહોત્સવ સાર. ૬૨

જગગુરુનઈ હાથઈ સાયઈ જણ અઠાર,
દોઈ બંધવ ભગનિ ત્રિણિ ત્રિભુવનસાર;
સાધવી વિમલશ્રી સોમવિજય ઉવજાયા,
શ્રી કીર્તિવિજય ગુરુ હુયા વાચકરાય.

ત્રુટકે

હુઆ વાયક શિષ્ય જોહના, વળી અનેક ઘનેરા,
શ્રી કલ્યાણવિજય વાયકબુધ, રામભાંણુ શુરુ કેરા;
ધણિ પરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોળા કીધા,
ભાદ્રવા સુદિ ઇગ્યારસ દિવસઈ, ઉનામાંહિ સીધા. ૬૩

વલી મોટું અચિરજ જિહાં શુરુનો સંસ્કાર,
તિહાં ફલીઆ કાલઈ વિણ કાલઈ સહકાર;
તસ પાટિં પટોધર પ્રગટયા શુરુ જોસિંગ,
જોણઈ રાજસભાઈ જીત્યા વાદ અભંગ.

ત્રુટકે

વાદ અભંગ જોણઈ બહુ જીત્યા, મોડયા કુમતિ માન;
બિંબ પ્રતિષ્ઠાદિક ઉત્સવના, કુણુ બોલઈ તસ માન;
જોણઈ ઉત્સૂત્ર નિવારિ દૂરઈ, વિમલ કિંકિ મુનિપંથ,
વિજયસેનસૂરિ શિરોમણી ઉદયો મહાનિગ્રંથ. ૬૪

તસ પાટિં ઉદયાચલ નિરમલ ભાનુ સમાન,
શ્રી વિજયદેવસૂરિ ઉદયા યુગહપ્રધાન;
શ્રી વીરજિણેસર સાસન શોભાકાર,
ધણિ પંચમ આરઈ શુરુ ગૌતમ અવતાર.

ત્રુટકે

ગૌતમ ગણધર સમ એ મુનિવર, લગિધવંત સોભાગી,
શુણુ ગંભીર પુરુષોત્તમ, જનમથકી વૈરાગી;
હરીસણુ દીઠઈ સવિ દુઃખ નાસઈ, લહીઈ પરમાણંદ,
કોડી વરસ જીવો જગવલ્લભ, ભવિજન લોચનચંદ. ૬૫

ધનિ ધનિ ઇંદરપુર ધનિ ધનિ સાહ વીરપાલી,
ધનિ ધનિ રૂપાઈ સુકુલીણી સુકુમાલ;
જોણઈ જનરયાં ગમ્મપતિ સુવિહિત મુનિ અણુગાર,
જિનશાસન દીપક ઓસવંસ સિણુગાર.

નૃટકે

ઓસવંશ સિણગાર મુલક્ષણ જાણી ગુણ આધાર,
ખંભનચરમાંહિ પાટિ યાપઈ, શ્રી વિજયસેન ગણધાર;
શ્રી મલ્લ સખલ પદમહોત્સવ, ઉન્નતિ કરઈ અપાર,
રૂપધ્યા ચઢત ઈમ તરંગઈ, ખરચઈ સહસ્ર અઠાર. ૬૬
તે ગુરુ જસવંતા વિચરઈ દેસ વિદેસ,
અહનિશિ ઉપગારી ભવિકનઈ દિઈ ઉપદેશ;
કનડી વિજાપુર સોરઠ પ્રમુખ વિહાર,
કીધી દેસઈ ગુજર મરુધર.....

નૃટકે

ગુજર મરુધર દક્ષણ દેસઈ, બિંબ પ્રતિષ્ઠા કીધી,
કરિ ઉન્નત જગમાંહિ જિનશાસનિ, શિખર પતાકા લીધી;
ઠામઠામના મોટા નરપતિ, આવી પ્રભુમઈ પાય,
છવ અમારી પ્રમુખ દિનદિન પ્રતિ, ધર્મમહોત્સવ થાય. ૬૭
તસ પાટઈ પ્રતપઈ જયવંતા ગુવરાજ,
શ્રી સૂરિશિરોમણી વિજયસિંહ મુનિરાજ;
ગચ્છભાર ધુરંધર બુદ્ધિઈ અભયકુમાર,
શ્રુતધર સંવેગી ગુણ મહિમા ભંડાર.

નૃટકે

ગુણ મહિમા ભંડાર મુનીસર, ઉપસમ રસ ભરપૂર,
દીપાબું જિનશાસન જગમાં, જિમ ગયંગણ સૂર;
ધિર ગંભીર પ્રકૃતિ ઉત્તમ, ખિમાવંત માંહિ લીહ,
વીર પરંપર શોભાકારક, વિજયસિંહ મુનીસીહ. ૬૮
મેદનિપુર મંડણ સાહ નથમલ્લ મુખણ,
નાયકદે પરણી તસ સુભ કરણિ ખાંણિ;
તેણઈ જનમ્યા તપગચ્છ મુગટ છવ,
શ્રી સૂરિ શિરોમણી જંગમ તીરથ ધન્ય.

નૃટકે

જંગમ તીરથ ધનિ એ જેણઈ, લીધો સંજમભાર,
રામારંગ રમારસ છાંડયો, જાણી અધિર સંસાર;

સાત ખેત્રે ધન કરી કનક કૃતારથ, નિજ પરમારથ સાધઈ,
માતા પિતા ત્રિહું જંધવ સાથઈ, શુભ સંયમ આરાધઈ. ૬૯
શુભવંત વઈરાગી કનકવિજય અણુગાર,
દિન થોડઈ પામ્યા શાસ્ત્ર સચલનો પાર;
અનુક્રમઈ પામ્યા પુણ્યઈ પદ ઉવજ્ઞાય,
સૂધઈ મનિ સેવઈ શ્રી વિજયદેવસૂરિ પાય.

ત્રુટકું

શ્રી વિજયદેવસૂરીસર જાણી, જોગ્ય સળલ શુભવંત,
ઈડર નગરમાંહિ પટિ થાપઈ, જિમ સોહમનઈ ભગવંત;
દિનિ દિનિ ઉદય અધિક હોઈ સાસનિ, શ્રીશુરુ પુણ્ય પ્રતાપઈ,
કુમતિ માન ગલઈ મહિમંકલિં, જસ કીરતિ જગ વ્યાપઈ. ૭૦
કલિયુગ અનુભાવઈ વિજયસિંહસૂરીસ,
સુરલોકી પધાર્યા નહી તસ રાગ નિ રીસ;
તવ નિજ પટી થાખ્યા શ્રી વિજયદેવ સૂરીંદઈ,
વિજયપ્રભ ગણધર ગચ્છદીપક આણુંદઈ.

ત્રુટકું

આણુંદઈ નિજ પાટિં થાખ્યા, વિજયપ્રભ સુનિરાય,
કચ્છ દેશ મંડલુ શિવગણ સુત, લાણીકુઅર સુહાઈ;
આસવંશ ઉન્નતિકર ઉદયો, સીલવંતમાંહિ લીહ,
સંવેગી જિનશાસન મોહન, નિરમલ ચિત નિરીહ. ૭૧

કલસ

એ વીરજિનવર પદ્મદીપક, મોહજીપક શુભધરા,
કલ્યાણકારણ દુઃખનિવારણ, વરણવ્યા જગિ જયકરા;
હીરવિજયસૂરિ શીસ સુંદર, કીર્તિવિજય ઉવજ્ઞાય એ,
તસ સીસ એમ નિસદીસ ભાવઈ, વિનય શુરુશુભ ગાય એ. ૭૨
॥ ઇતિ શ્રી પદાવલી સંજ્ઞાયાઃ સંપૂર્ણ. શ્રીરસ્ત્ર, કલ્યાણમસ્તુ. ॥

નોંધ—આ પદાવલીની સંજ્ઞાયા 'જૈનયુગ' માસિકના પુસ્તક ૫,
અંક ૪-૫ (વિ. સં. ૧૯૮૬ માગસર-ચોપ) ના પૃ. ૧૫૬થી ૧૬૧
ઉપરથી ઉતારીને અહીં આપી છે.

મુનિ માલવિરચિત બૃહદ્ગવ્ય-ગુર્વાવલી

[લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૭૫૧]

દોહરા.

- શ્રી આદીશ્વર પ્રમુખ, જિન નમીયૈ ત્રિકાલ;
જે પાલેં જિણુઆણુ મુનિ, તિન્હુંહિ વંદીયૈં માલ. ૧
- યુગપ્રધાન પંચમ અરે, દોઈ સહસ્ર નૈ ચારિ;
આદિ સુધર્મભાસ્વામી તૈં, અરુ હપસહ મંઝારિ. ૨
- યુગપ્રધાન સમ આદીયૈ, હોસૈં પંચમ કાલિ;
ધોહ સહસ્ર ઇચાર લાખ, તે સંભારે મુનિ માલ. ૩
- ગુરુ પંચાવન કોડિ લાખ, પણ ધન કોડિ સહસ્ર;
સંખ્યા ચઉપન કોડિસ્થઈ, મનિ સભરૌ અવસ્સ. ૪
- ચઉમાલીસા કોડિસ્થક, લાખ વલિ તેતીસ;
સહસ્ર છત્રીસા ચારિસઈ, એગાણુવઈ મુનીસ. ૫
- એ સંખ્યા મઝિમ ગણુહિં, હોસઈ ઇંણિ કલિકાલિ;
સમઈ સમઈ જુ અણુતગુણ, હાણિ કહી સંભાલિ. ૬
- રોહણુગિરિ સાગર જિસૌ, એ જિણુસાસણુ જાણિ;
ઉત્તિમ મધ્યમ હોઈ બહુ, માલ રતનજહ ખાણિ. ૭
- આગમિ આચારજ કહ્યાં, ચારિ કરંડ સમાન;
અદહિયૈ નિરતા હિયઈ, જિણુવર આણુ પ્રમાણુ. ૮
- શ્રી જિનવર અનુક્રમે, ઇન્દ્રભૂતિ ગણુધાર;
સુગુરુ (૧) સુધર્મભાસ્વામિ મુણિ, (૨) જ બૂસ્વામી કુમાર. ૯
- સાસન રખવાલો જિસૌ, જંબૂ તિસૌ ન કોઈ;
તીનિ રતન અનુપમ દીયા, ચૌરહનૈ પણિ જોઈ. ૧૦
- (૩) પ્રભુ વર (૪) સત્યંલવ નમો, (૫) જસોભદ્ર (૬) સંઝય (સંભૂઈ);
(૬) ભદ્રખાહુ ગુરુ ધૂલભદ્ર, શ્રુતકેવલી છ હુઈ. ૧૧

- (૭) યજ્ઞભદ્ર ધન ધન્ય શુરુ, બ્રહ્મચર્ય પ્રતિપાલ;
ચૌરાસી ચૌવીસીયૈ, જસ કહિ નમિ સુનિ આલ. ૧૨
- (૮) મહાગિરિ અને (૯) સુહસ્તિ શુરુ, (૧૦) સુસ્થિત નામ સુષ્ટિદ;
(૧૧) ઈંદ્રદિન શુરુ (૧૨) સીંહગિરિ, પૂરવ વિદ્યાકંઠ. ૧૩
- (૧૩) વચરુદ્રનામિ દસ પૂર્વધર, વંદતિ દેવ જગીસ;
જિનસાસનમંડન હુવા, (૧૪) વજ્રસેન તસુ સીસ. ૧૪
- તાસ સીસ ચારૈ પ્રગટ, ચારૈ દીપૈ દિણ્દ;
ચંદ્ર અને નિવૃત્ત હુવા, વિદ્યાધર નાગિંદ. ૧૫

ભાસા

- (૧૫) ચંદ્રસૂરિ (૧૬) આંમતભદ્ર આરણ્યક વાસી,
સેત્રુજ અણુસણુ નિમિત્તિ શુરુ ચદ્વીયા વિમાસી;
આયા દોરંટાસા ગ્રામ તહ ચૈત્ય નિવાસી,
સંવેગી દેવચન્દ્ર નામ દેખ્યૌ સુહુદાસી. ૧૬
- દીધી ઉપસંપદા તિસહી આચાર્ય આખ્યૌ,
(૧૭) વહૌ દેવસૂરિ જુગપ્રસિદ્ધ તસુ નામ સુઆખ્યૌ;
શુણુ છત્તીસ વિરાજમાન ગણપતિ એ કહિયૈ,
(૧૮) પ્રદ્યોતનસૂરિ તાસુ પટ્ટિ ગીતારથ લહીયૈ. ૧૭
- જય-વિજય અપરાજિતા એ પજ્ઞાવતિ દેવી,
સુહુશુરુ નામત ચરનકમલ વંદધ તે સેવી;
(૧૯) માનદેવસૂરિ તાસુ સીસ શાંતિસ્તવ કીધૌ,
સંઘ ઉપદ્રવ તિણી નિવાર જગમાહિ જસ લીધૌ. ૧૮
- આચારજ દેવીંદસૂરિ બહુ પ્રકરણકારક,
જિનસાસન આધાર સાર પ્રગટ્યૌ ગણધારક;
(૨૦) માનતુંગસૂરિ જિણુ ક્રિયા ભક્તામર ભયહર,
રાજા ભોજ સભા સમક્ષ સાસન મહિમાકર. ૧૯
- તાસ પટ્ટિ (૨૧) શ્રી વીરસૂરિ જિણિં નેમિજિણુંદ,
કરીયૈ પ્રતિષ્ઠા નાગપુરૈ શુરુ (૨૩) દેવાનંદ;
(૨૪) વિક્રમસૂરિ મહાસુષ્ટિદ (૨૫) નરસિંહ હુવા શુરુ;
નારસિંહ જિણુ યક્ષ કીયૌ શ્રાવક જિમ અણુચરુ. ૨૦

- તામુ પદ્મિ (૨૬) સમુદ્રસૂરિ જિણિ નાગેન્દ્રહુર,
પાર્શ્વચૈત્ય ઉદાલિ લીચો જે હુય દિગમ્બર;
પદ્માવતિને બલહ તેન અદ્ધરિધ કીચો,
કરિ પ્રભાવના જૈન તણી શુરિ જગ જસ લીચો. ૨૧
- (૨૭) માનદેવશુર સૂરિમંત્ર વીસથો કિણિહિ પરિ,
અંબાઈ ગિરનારિ બાઈ આરાધી તપ કરિ;
સીમંધર જિણ પાસિ ગઈ સૂરિમંત્ર લીચો તિણિ,
વિદ્યાશુર હરિભદ્રસૂરિ જેહનો ભાઈ પિણી. ૨૨
- (૨૮) વિષ્ણુસૂરિ (૨૯) પ્રભુ જયાણુંદ આચારજ વંદો,
(૩૦) રવિપદસૂરિ હુવઉ મહંત નામિ પાપ નિકંઠો;
સાતમુખે દસ (૭૧૦) જિણ સંવત નડૂલનગર જહં,
ચૈત્યપ્રતિષ્ઠા કરીય જેણિ પ્રાસાદ પ્રગટ જહં. ૨૩
- (૩૧) જસોદેવ (૩૨) પ્રદ્યુનસૂરિ શુણ્વંત ચરણધર (૫૩),
(૩૩) માનદેવસૂરિ તામુ પદ્મિ વલી હુવા સુશુરુ;
ભોગ અને ઉપધાન તણી વિધિ જિણ મહી લહીયે,
'વિધિપ્રભા' તિણિ ગ્રંથ કીચો ગણપતિ સો કહીયે. ૨૪
- (૩૪) વિમલચંદ શુરુ ચરણ નમો અહ સઈ બાવીસઈ (૮૨૨),
સ્વણુસિદ્ધિની લખિ હુંતી ઉપગાર જગીસઈ;
ચિત્રકૂટિ નૈ ગોપાલગિરિઈ જિણબિખ પતીઠા,
જીત દિગમ્બરવાહ તિહાં ધન તે જિણુ દીઠા. ૨૫
- (૩૫) શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિ હુવા તિહુ સૈ પરિવારે,
લોહકીયા વડ હેઠિ જેઠિ આઠમિ રવિવારે;
નવસૈ ચૌરાનવે (૬૬૪) વરસિ થાપ્યા બહુ સીસૈ,
વેલી દેખી અમીય તણી સૂરીસ જગીસૈ. ૨૬
- (૩૬) સર્વદેવસૂરિ વડો શિષ્ય તિણિ પાટિ ભટ્ટારક,
હુવા પ્રસિદ્ધ વડગણ તહા ભવિયણુ ઉપગારક;
દસસૈદસ (૧૦૧૦) સંવત જેણિ ચંદ્રપ્રભસ્વામી,
કરીય થાપના ચાર સૂરિ પદવી વલિ પામી. ૨૭

રૂપવંત (૩૭) રૂપદેવસૂરિ (૩૮) સર્વદેવ મુનીસર,
(૩૦) જસોભદ્રસૂરિ નેમચંદ્ર (૪૦) મુનિચંદ્ર સૂરીસર;
બાર વસ્તુ ઉપરાંતિ વિગઈ પરિત્યાગ ક્રીયા તિથિ,
આછણુ પાણી જાવજીવ આગિલતપ ક્રીયો જિથિ. ૨૮

દોહર

દેવસૂરિ વાદી હુવૌ, હીપે ભાગ નિલવદ્દિ;
ગ્યારહસૈ ચૌહતરે શુરુ થાપ્યૌ નિજ પદ્દિ. ૨૯
દક્ષિનથી આયો તવૈ, ખમણૌ પંડિત એક;
અનહસપુર પાટણુ વસૈ, સિતપટ તહાં અનેક. ૩૦
તિથિસ્થૌ વાદ ન કરિ સકૈ, દેવસૂરિ વિણુ કૌઠ;
રણુ બૂઝહિં કેમ સૂરિવિણુ, એહ પ્રગટ જગિ જોઈ. ૩૧
છમ્માસૈ ખમણૌ જિતૌ, ક્રીયો જૈન ઉદ્યોત;
“ પહિરત કૌ મુનિ વસ્ત્ર તનિ, જૈ ઇહુ સુશુરુ ન હોત. ” ૩૨

ભાસા

વિમલચંદ ઉવઝાઈ ભાઈ તસુ પદ્દિ પ્રસૂધી,
“ તતની અરુ ઉવઝાઈપણૌ તસુ પછે ન કીધી ”
(૪૨) માનદેવસૂરિ હુવા વલિ (૪૩) હરિભદ્ર મુનીસર,
(૪૪) પૂર્ણભદ્રસૂરિ (૪૫) નેમિચંદ વલિ પ્રગટ સુહંકર. ૩૩
ગછપતિ (૪૬) શ્રી નયચંદ્રસૂરિ મુનિ રતન વિદીતા,
(૪૭) મુનિસેખરસૂરિ જીગપ્રધાન અંતરઉર છતા;
કાવસગગ જિથિ ભાગિ (નામ ?) લેયા શુભ મનિ આઈ,
ભદ્રદ્રિંગ ખેઠા રોનુંજૈ કી જિથિ આગ યુઝાઈ. ૩૪
(૪૮) તિલકસૂરિ તસુ પદ્દિ હૂવા (૪૯) ભદ્રેશ્વર ગછપતિ,
સૂરિ (૫૦) મુનીશ્વરસુ મથિ ભદ્રારક સુભ મતિ;
(૫૦) રતનપ્રભસૂરિ ગછધાર પરમાર્થ ન જૂયા,
એહથી ભદ્રારક અનૈ આચારજ હૂવા. ૩૫

નમીયે સુશુરુ (૫૧) મહિંદ્રસૂરિ (૫૨) રતનાકરસૂરે,
 સૂરિ મેરુપ્રભુ (૫૩) રાજરતન મહિમા ભરપૂરે;
 સૂરીસર (૫૪) મુનિદેવ (૫૫) રતનશેખર શુરુ લહીયે,
 (૫૬) પુન્યપ્રભુસૂરિ (૫૭) સંજમરાજ શુરુ તમ્મ પટ્ટિ ઠહીયે. ૩૬

(૫૮) ભાવસૂરિ (૫૯) ઉદેરાજ ગછપતિ શુભુઆગર,
 (૬૦) ભટ્ટારક શ્રી શીલદેવ (૬૧) સૂરેન્દ્ર (૬૨) પ્રભાકર;
 સપરગછ પાલંતિ જિઠે જિણુ આગ્યા માલ,
 આચારજ ઉવલાઈ સાહુ તે નમો ત્રિધાલ. ૩૭

ગછપતિ (૬૩) શ્રી માણિકદેવ શુભુવંત સમિધૌ,
 (૬૪) કામોદર (૬૫) દેવસૂરિ હુવૌ જગમાંહિ પ્રસિદ્ધૌ;
 તામ્મ પટ્ટ (૬૬) નરેન્દ્રદેવ મિલિ સંઘહિં કીધૌ,
 વૈધક વિદ્યા શુભુનિધાન પગ બહુલી ઋદ્ધૌ,
 નામ લેહ જૈ જુગપ્રધાન તિહ સંકટ ભાજૈ;
 પ્રાત ભઠિ જૈ નામ લેહિ તિહિ નવનિધિ સાજૈ.

॥ ઇતિ શ્રી બૃહદ્ગણીય શુર્વાવલી સમાપ્તેતિ ।

ચિરંજીવી દલપતરાધજી પઠનાર્થે । શુભં ભૂયાત્ ॥

નોંધ—આ શુર્વાવલી બિહારે ૨૨૮ લાઇબ્રેરીના શુટકા નંબર ૧૧૪, લેખનસંવત ૧૭૪૯ થી ૧૭૫૧માં લખેલ, તેના આધારે શ્રીયુત અગરચંદ નાહટા સંગૃહીત અને “ જૈન સત્ય પ્રકાશ ” વર્ષ ૭, અંક ૫, પૃષ્ઠ ૩૧૭ માં પ્રકાશિત છે.

શ્રી હીરવર્ધનશિષ્ય શ્રી જેમવર્ધનવિરચિત

પુણ્યપ્રકાશરાસ-કળશ

[તપગચ્છ સાગરશાખા પદાવલી; તપગચ્છ વર્ધનશાખા પદાવલી]

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૮૭૦ : રચનાસ્થળ-અમદાવાદ]

- સોહમપાટ પરંપર પ્રગટયા, શ્રી હીરવિજય સૂરીદાલ; ૧
ખુબ્યે અકબરશાહ નરીદા, મોહનવેલી કંદાલ.
- કાબર સરવર જાળ સુકાયા, જીજ્યા કર છોડાયાલ; ૨
મહીતલમાં સુજસ ગવાયા, અમારિપડહ વજડાયાલ.
- અઠાવનમેં પાટ સુહાયા, જગગુરુ નામ ધરાયાલ; ૩
વિજયસેનસૂરિ તસ પાટે, પંડિત નામ ઠરાયાલ.
- વાદી અનેક જીત્યા તેણે, સૂરિ ગુણે કરી છાજેલ; ૪
તપગચ્છ મંડળ દુરિતવિહંડળ, દિનદિન અધિક દીવાજેલ.
- તાસ પાટ પટોધર સુંદર, ભવિયજીને ઉપગારીલ; ૫
શ્રી રાજસાગરસૂરિ જયવંતા, શુદ્ધ પ્રહ્મજ્ઞકારીલ.
- શાંતિદાસ શેઠને ત્રૂકા, મનવંછિત ફળ પાયાલ; ૬
અગીઆર લાખ ધન ખરચ્યું જેણે, ગુરુ ઉપદેશ સુહાયાલ.
- વૃદ્ધિસાગરસૂરિ તાસ પટોધર, મનમોહન સુખકારલ; ૭
કીર્તિલતા આરોપી જગમાં, કહેતાં કિમ લહું પારલ.
- શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ ગિરુઆ, પ્રબળ વિદ્યાએ પૂરાલ; ૮
વૃદ્ધિસાગરસૂરીશ્વર પાટે, ધરમકરણ થયા સૂરાલ.
- ઉદયાણુસાગરસૂરિ શીલવંતા, તત્પટે ગુણવંતાલ; ૯
શ્રી પુન્યસાગરસૂરિ પ્રસિદ્ધા, વિદ્યા ગુણે મહમહંતાલ.
- દશોદશ કીર્તિલતા આરોપી, સમતા રસ ભંડારલ; ૧૦
જિનેશ્વર ગુરુએ નયણે નિરખ્યા, ધન તેહને અવતારલ.
- રૂપ અનોપમ અંગ બિરાજે, લક્ષણવંત સુર્ણીદાલ; ૧૧
દેખત અચરીજ પામી મનમાં, પ્રણમે નરના વૃંદાલ.
- સુધારસ વરસી પ્રભુ વયણે, ભવિજન સંશય ભાજેલ; ૧૨
તત્પટે ઉદયાચળ ઉદયો, શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ રાજેલ.

- આણુંદસાગરસૂરિ તસ પાટે, ભવિયણુને હીતકારીછ; તેહ શુરુ પાટ પટોધર પ્રગટયા, શાંતિસાગર સુખકારીછ. ૧૩
- સૂરિશુણુ તસ અંગ બિરાજે, સોભાગી સિરદારછ; સાગરગચ્છ શુરુ ભાર ધુરંધર, નિર્વહે સુખકારછ. ૧૪
- અદ્ભુતનપુરપત્તન ચોમાસું, સંપ્રતિ સૂરિ બિરાજેછ; એહ રાસની રચના કીધી, મુંઠર તેહને રાજેછ. ૧૫
- હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય, નગવર્દ્ધન ગણી જાણીછ; લુંકામત છાંડી ઉપદેશે, ઠાણુંગ સૂત્ર સુજાણછ. ૧૬
- ટીકા રચના સરસ કરી તીણે, પંડિત પદવી સોહેછ; વચનકળા ચતુરાર્થ સુણીને, શ્રોતાનાં મન મોહેછ. ૧૭
- જ્ઞાનવૃદ્ધિ શુણુ જાણી આચારજ, વર્દ્ધન શાખા ધારીછ; વાસક્ષેપ કરી શુરુ માથે, આશિષ દે તિહાં સારીછ. ૧૮
- તસ શિષ્ય કેમળવર્દ્ધન શુરુ ગીરૂઆ, પંડિત પદવી રાજેછ; તાસ શિષ્ય વાચકપદ ધારી, પચવીશ શુણે કરી છાજેછ. ૧૯
- ઐ શ્રી રવિવર્દ્ધન સુખકારી, જ્ઞાનતણા દાતારીછ; ધનવર્દ્ધન તસ શિષ્ય પંકાઈ, પંડિતમાં અધિકારીછ. ૨૦
- વિનયવંત વિદ્યાએ પુરા, વિનીતવર્દ્ધન તસ શિષ્યછ; તાસ સીધ વિદ્યા અભ્યાસી, શુભ મુહૂર્ત લીએ દીધ્યછ. ૨૧
- વૃદ્ધિવર્દ્ધન શુરુ ચરણકમળ નસું, જસ શુણુનો નહી પારછ; લક્ષ્મીસાગરસૂરિને હેતે, આવ્યા તે અણુગારછ. ૨૨
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણધારી, ઉપાધ્યાય પદ આપેછ; વૃદ્ધિ કારણ ગણવર્દ્ધન આવ્યા, દેઈ પદવી હીત યાપેછ. ૨૩
- જ શ્રી પ્રીતિવર્દ્ધનસાગર, ઉપાધ્યાય પદ ધારીછ; ગચ્છનાયક જાણી સુખદાયક, અધિક ધરે બહુ ખ્યારછ. ૨૪
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણકારી, વિદ્યાખલ પણુ ભારીછ; વિદ્યાવર્દ્ધન નામ એ સાચું, શિક્ષા દીએ હિતકારીછ. ૨૫
- તસ સેવક મુજ શુરુ એ રૂડા, હીરવર્દ્ધન શુરુ હીરાછ; તેહ તણેા ઉપગાર એ જાણેા, મધુરી ભણાવી ગિરાછ. ૨૬
- શુરુવાદિક શુણુ કિમ કહેવાયે, મુજ મતિ નહી અતિ ભારીછ; બાળલીલાએ રાસ બનાવ્યેા, પંડિત લેખ્યેા સુધારીછ. ૨૭

ભટ્ટારક શ્રી સિદ્ધસૂરિશિષ્યવિરચિત ઉપકેશ-કવલાંગરછ-પટ્ટાવલી

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૯૬૦]

॥ શ્રી કોમલગચ્છાનાં પટ્ટાવલી લિખ્યતે ॥

- પ્રથમ પટ્ટ અધિરૂઢ પાર્શ્વજિન જ્ઞાન પ્રકાશક,
સંજમ શ્રુત સંપન્ન અખિલ અજ્ઞાન વિનાશક;
અહિખાલક પ્રતિપાલ કમઠ કુત્સિત મુનિ ત્રાસક;
શરણાગત ભય હરણુ ભયે ભવિજન ભય નાશક.
વસુદેવ(૮૪) સંખ્ય જિનપટ્ટ અવરાજત શુભ જિનધર્મધર; ૧
સન્નિયયા ચરણુ સેવન નિરત સિદ્ધસૂરિ શ્રીપૂજ્યવર.
દ્વિતીય પટ્ટ (૨) શુભદત્ત તૃતીય (૩) હરદત્ત સુજનહું,
ચતુરથ (૪) આર્યસમુદ્ર સકલ ગુન સાગર માંનહું;
પંચમ (૫) કેશી કુમર, બૂપ પરદેસિય ખુદે.
ષષ્ઠ (૬) સ્વયંપ્રભસૂરિ, ચક્ષુકે તનમન સુદે. વસુ ૨
(૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ પટ્ટ સપ્તમ જવ લિન્નહું,
મંત્રીસુતહિ જિવાય ગચ્છ ઉપકેશ સુકિન્નહું;
કર પ્રસન્ન સન્નિયયાય કમ્પ હિંસાદિક સુદે,
લક્ષ ત્રીન સિદ્ધિ વ્યૂહ સહ શિષ્યન પ્રતિખુદે. વસુ ૩
અષ્ટમ પટ્ટ પ્રવિષ્ટ ચક્ષ પ્રતિબોધપ્રકાશક,
(૮) ચક્ષુદેવ આચાર્ય સંઘજન વિદ્ય વિનાશક;
નવમ પટ્ટ અધિરૂઢ (૯) કલ્લસૂરિ ગુનપૂરન,
(૧૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ દિગદોષ વિચૂરન. વસુ ૪
પટ્ટ ઇકાદશ પૂજ્ય (૧૧) સિદ્ધસૂરિ પુન બારહું,
(૧૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ ત્રયોદશ પટ્ટ વિચારહું;
(૧૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ (૧૪) કલ્લસૂરિ મનુસંજક,
વીરપ્રકૃતિકી વિકૃતિ સ્નાન શુભ વિધિ સનભંજક. વસુ ૫
(૧૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પંચદશ પટ્ટ પ્રમાંનહું,
શશિરસ પટ્ટારૂઢ (૧૬) સિદ્ધસૂરિ પુન માંનહું;

- (૧૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સમદશ પદ વખાનિય,
 (૧૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ, પદ અષ્ટાદશ જાનિય. વસુ ૬
 અંદનંદ પદ (૧૯) કલ્પસૂરિ, ગુનજ્ઞાન પ્રવિત્રહું,
 (૨૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ વિંશ પદ અઘતતિચ્છિત્રહું;
 (૨૧) સિદ્ધસૂરિ પદ એકવિંશ સિદ્ધસંપત્ત પૂરિય,
 નેત્રનેત્ર પદ પૂજ્ય વિજ્ઞ (૨૨) રત્નપ્રભસૂરિય. વસુ ૭
 (૨૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ નયનગુન પદ ભનીજ્ઞ,
 અક્ષિવેદ પદ (૨૪) કલ્પસૂરિ ગુનવન્ત ગનીજ્ઞ;
 લોચનશર પદ (૨૫) દેવગુપ્તસૂરિ સુખદાયક,
 (૨૬) સિદ્ધસૂરિ પદવિંશ પદ મુનિજન ગનનાયક. વસુ ૮
 (૨૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિસુ ત્રિનવ પદ પૂજિત જાનિય,
 (૨૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ અષ્ટવિંશતિ પદ માંનીય;
 ઉત્તરિંશ પદ (૨૯) કલ્પસૂરિ ગુન ગંભીરહું,
 (૩૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનભા અત(તિ) ધીરહું. વસુ ૯
 શિવલોચનશશિ પદ (૩૧) સિદ્ધસૂરિ સુખકારિય,
 (૩૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સકલ ભવિજન ભવ હારિય;
 દ્વાત્રિંશત પદ પૂજ્ય પ્રખર પંડિત અવધારિય,
 (૩૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ દેવગુન પદ વિચારિય. વસુ ૧૦
 (૩૪) કલ્પસૂરિ ચવતીસ પદ મેઅત પધારિય,
 જનબંધન પુન વિપત સેઠ સોમકકી ટારિય;
 દેવી દર્શન પ્રતબ છંડ ભંડાર સુકારિય,
 નામ ઉભૈ દ્વાવિંશ, અપર ગણશાખા નિકારિય. વસુ ૧૧
 (૩૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનશેખર જાનીય,
 (૩૬) સિદ્ધસૂરિ ગુનભૂરિ રામરસ પદ વખાનિય;
 શિવલોચનમુનિ પદ (૩૭) કલ્પસૂરિ ચિત્ત આનિય,
 (૩૮) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, પાવકસિદ્ધિ માંનિય વસુ ૧૨
 ગુનનિધિ ગુનનિધિ પદ (૩૯) સિદ્ધસૂરિ સુભ જાનહું,
 (૪૦) કલ્પસૂરિ તપ ભૂરિ પદ વિધિસુખખં વખાનહું;
 (૪૧) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, વારધિશશિ માનહું,

વીણા વાદ્ય પ્રવીન હીનક્રિય કછુક પ્રમાનહું. વસુ ૧૩
 સકલ સંઘ મિલ (૪૨) સિદ્ધસૂરિ મુનિનાયક થયે,
 વારિધિ લોચન પદ અખિલ તપ તેજ અમ્મયે;
 પદ વરણશુન (૪૩) કંઠસૂરિ શ્રાવક અધહારક,
 નિજ મુખ પંચ પ્રમાણુ અન્ય રચ જ્ઞાન પ્રસારક. વસુ ૧૪
 વેદવેદ પદ (૪૪) દેવશુભસૂરિ દુઃખહતી,
 સ્વોપજ્ઞા ટીકા મુગ્ધ નવપદ પર કતી;
 વારિધિખાંણુ મુપદ (૪૫) સિદ્ધસૂરિ સિદ્ધિધતી,
 સાગરરસ પદ (૪૬) કછસૂરિ મુદ્ધમંગલ ભતી. વસુ ૧૫
 હરિભુજમુનિ પદ (૪૭) દેવશુભસૂરિ શુરુ જ્ઞાનિય,
 વરણસિદ્ધિ પદ (૪૮) સિદ્ધસૂરિ બહુ બુદ્ધિ નિધાનિય;
 નિરધિનિધિ પદ (૪૯) કછસૂરિ જાનિય શુભજાનિય,
 તાસ અરણ્ય ચિત લાય, નામ નિત સ્વમુખ વખાનિય. વસુ ૧૬
 (૫૦) દેવશુભસૂરિમુ પદ પંચાસત લિન્નો,
 તવ ભૈંસા નિજ ભક્ત સમ લખ ધન વ્યય કિન્નો;
 તાત કોટિન કોટ દ્રવ્ય તાકો શુરુ દિત્તો,
 સરશશિ પદારૂઢ (૫૧) સિદ્ધસૂરિ પુન ચિત્તો. વસુ ૧૭
 (૫૨) કછસૂરિ ખાવન્ન પદ પૂજિત જખ ધારે,
 નૃપવચ હેમાચાર્ય, શિષ્ય નિર્દયો નિકારે;
 (૫૩) દેવશુભસૂરિમુ પદ તેપન્ન વિરાજે,
 ભક્ષ દ્રમ્મ નિજ ત્યાગ સાધુ સાજન સવ સાજે. વસુ ૧૮
 ખાંણવેદ પદ (૫૪) સિદ્ધસૂરિ, પૂરનશુન પૂજહું,
 ખાણખાણ પદ કછસૂરિ કીરતકી કુંજહું;
 જિન ક્રિય કોટ મરોટ પ્રગટ અત્યંત મુસોભિત,
 (૫૬) દેવશુભસૂરિમુ પત્રિરસ પદ અલોભિત. વસુ ૧૯
 સાયકમુનિ પદ (૫૭) સિદ્ધસૂરિ શરનાગત ત્રાતા,
 (૫૮) કછસૂરિ શરસિદ્ધિ પદ શુભજ્ઞાન વિધાતા;
 (૫૯) દેવશુભસૂરિમુ પદ ઇધુનિધિ સિદ્ધિદાતા,
 રસનભ પદારૂઢ (૬૦) સિદ્ધસૂરિ જગખ્યાતા. વસુ ૨૦

ઋતુવિધુ પટ્ટાણ્ઠ (૬૧) કલ્લસૂરિ જિનમંડન,
 (૬૨) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ રસ મુજ અઘખંડન;
 રાગરામ પટ્ટ (૬૩) સિદ્ધસૂરિ પૂરન શુનવન્તહું,
 શાસ્ત્રવેદ પટ્ટ (૬૪) કલ્લસૂરિ જપ તપ જસમન્તહું. વસુ ૨૧
 (૬૫) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ રસશર શુભ ધારિઉ,
 તીર્થોટન કર દેશ લાટિ ભકતનકો તારિઉ;
 દર્શનદર્શન પટ્ટ (૬૬) સિદ્ધસૂરિ જખ લિન્ના,
 આદિનાથકો પૂજ્ય પ્રતિષ્ઠાપન જિન કિન્ના. વસુ ૨૨
 રસઋષિ પટ્ટાણ્ઠ (૬૭) કલ્લસૂરિ તપ ધારિય,
 તિન કિય ગમ્છપ્રખંધ સકલ સાધુન સુખકારિય;
 (૬૮) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ પટવસુ બુદ્ધિવારિધિ,
 (૬૯) સિદ્ધસૂરિ મુનિરાજ પટ્ટ વડલાગ રાગનિધિ. વસુ ૨૩
 મુનિનભ પટ્ટાણ્ઠ (૭૦) કલ્લસૂરિ બુદ્ધિસાગર,
 ઈતિ વિનાશન કરન શરન ભય હરન ચ નામર;
 (૭૧) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ ઋષિરસા સુભનિય,
 સ્વરલોચન પટ્ટ (૭૨) સિદ્ધસૂરિ દુઃખ મોચન માંનીય. વસુ ૨૪
 દ્વીપદેવ પટ્ટ (૭૩) કલ્લસૂરિ જપ તપ ધારિય,
 (૭૪) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ ઋષિવેદ વિચારિય;
 તાલુત્રિલોચનવહન (૭૫) સિદ્ધસૂરિ પટ્ટ માંનહું,
 (૭૬) કલ્લસૂરિ શુનભૂરિ પટ્ટ મુનિરસ પહિચાનહું. વસુ ૨૫
 (૭૭) દેવશુભસૂરિસુ પટ્ટ મુનિ મુનિમુનિ મન્નિય,
 ઋષિવસુ પટ્ટાણ્ઠ (૭૮) સિદ્ધસૂરિ ચિત અન્નિય;
 તરુનિધિ પટ્ટપ્રવિષ્ઠ (૭૯) કલ્લસૂરિ ચિત લાવહું,
 દિગ્ગજનભ પટ્ટ (૮૦) દેવશુભસૂરિ શુન ગાવહું. વસુ ૨૬
 સિદ્ધિઅવનિ પટ્ટ (૮૧) સિદ્ધસૂરિ સંતનકુલભૂષન,
 ભૂધરભૂજ પટ્ટ (૮૨) કલ્લસૂરિ પૂરનતપપૂષન;
 વિધિલોચનશુન (૮૩) દેવશુભસૂરિ પટ્ટમંડન,
 પાવન પૂજ્ય પ્રતાપ, ભવિજન ભયખંડન.

વસુદેવ (૮૪) સંખ્ય જિણુ પટ્ટ, અવરાજત શુભ જિનધર્મધર;
સચ્ચિયાય ચરણુ સેવન નિરત, સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર. ૨૭

દોહા-સોરઠા

સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર, કોમલ ગચ્છાધીશ,
વિરચી ચહ પટ્ટાવલી, બસુ વચનધર શીસ. ૧

જો નર ચા પટ્ટાવલી, પઠહ યુનહિ ચિત ધાર;
સો પાવત સંસારમેં, શીઘ્ર પઠારથ ચાર. ૨

ગનિયત બહુ ગ્રંથ મહીં, વક્ર ગતીતૈ અંકુ;
ચામે તો ઋણુ રીતતૈ, શુનિગત ગનો નિશંક. ૩

ચૈત્ર શુકલ તૃતીયાસ દિન, ચંદનંદરસંયોમ (૧૯૬૦)
લિખી ચહ પટ્ટાવલી, વત્સર વાસર ભોમ. ૪

॥ ઈતિ સંપૂર્ણઃ ॥

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયથિરચિત કલ્પસૂત્રવર્ણિત સ્થવિરાવલી

(રાગ-ગઝલ : નન્દ કે લાલા હો મતવાલા)

શ્રી મહાવીરકી પાટપરંપરા, સૂરિ મુનિકો નમો નમો;
નિર્ગન્થ દોટિક ચંદ્ર વનોદમ, તપસ્વી મુનિકો નમો નમો. (ટેક)
પાંચવે જલુધર સ્વામી મુધમાં ૧, દેવલી જમ્બૂકો ૨ નમો નમો;
પ્રભવ ૩ શચ્ચંભવ ૪ શ્રી યથોભદ્રો ૫, સંભૂતિસૂરિકો ૬.

નમો નમો. શ્રી૦ ૧

સ્થૂલમદ્રલ ૭ મુહરિતસૂરિ ૮, મુદ્ધિતસૂરિકો ૯ નમો નમો;
દંદ્રદિન્ન ૧૦ દિન્ન ૧૧ સિંહગિરિલ ૧૨, વજ્રસ્વામીકો ૧૩

નમો નમો. શ્રી૦ ૨

વજ્રસેન શુરુ ૧૪ પુખ્તગિરિલ ૧૫, રૂઢ્યુમિત્રકો ૧૬ નમો નમો;
ધનગિરિ ૧૭ શિવમૂર્તિ ૧૮ ભદ્ર ૧૯ નક્ષત્ર ૨૦, રક્ષસૂરિકો ૨૧

નમો નમો. શ્રી૦ ૩

નાગ ૨૨ જોહિલ ૨૩ શ્રી વિષ્ણુ ૨૪ કાલક ૨૫, શ્રી સંપલિતકો ૨૬
નમો નમો;

વૃદ્ધ સૂરિ ૨૭ સંઘપાલિત ૨૮ હરિત ૨૯, ધર્મસૂરિકો ૩૦

નમો નમો. શ્રી૦ ૪

હરિત ૩૧ શ્રીધર્મ ૩૨ શ્રીસિંહ ૩૩ શ્રીધર્મ ૩૪, જમ્બૂ ૩૫ નંદિતકો ૩૬
નમો નમો;

દેશી ગણિલ ૩૭ ત્રિચરણસૂરિ ૩૮, કુમારણકો ૩૯

નમો નમો. શ્રી૦ ૫

શ્રી દેવર્ષિક્ષમાશ્રમણ ૪૦, પૂર્વવેલીકો નમો નમો;

આરિત દર્શન જ્ઞાનકે સ્વામી, ન્યાયી મુનિકો નમો નમો. શ્રી૦ ૬

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયજીવિરચિત

ગુરુ-વંદન

(રાગ-શ્રી સિદ્ધગિરિકે વંદન)

મહાવીરકે પાટકે વંદન હો, પટધારી મુનિકે વંદન હો (ટેક.)
પંચમ ગણધર સુધર્મ ગણી, શ્રી જગ્ગુસ્વામી પ્રભવ મુણિ;
શ્રી શય્યાંભર યશોભદ્ર ગણી, સંભૂતિ ગણિ સ્થૂલભદ્ર મુણિ. મં ૧
સુહસ્તિસૂરિ સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી ઇન્દ્રદિન્ન ગણિ દિન્નસૂરિ;
શ્રી સિંહસૂરિ શ્રી વજ્રસૂરિ, શ્રી વજ્રસેન ગણિ વ્યંદ્રસૂરિ. મં ૨
સામન્તભદ્ર બડે દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતન શ્રી માનદેવસૂરિ;
શ્રી માનતુંગ ગુરુ વીરસૂરિ, જયદેવ વ. દેવાનન્દસૂરિ. મં ૩
વિક્રમ નરસિંહ સમુદ્રસૂરિ, શ્રી માનદેવ વિબુદ્ધસૂરિ;
જયાનન્દ રવિ જશદેવસૂરિ, પ્રદ્યુમ્ન માન વિમલેન્દ્રસૂરિ. મં ૪
બડ ગચ્છમે' શ્રી ઉદ્યોતસૂરિ, સર્વદેવ દેવ સર્વદેવસૂરિ;
યશોભદ્રસૂરિ મુનિચન્દ્રસૂરિ, શ્રી અજિતદેવ શ્રી સિંહસૂરિ. મં ૫
શ્રી સોમપ્રભ મણિચન્દ્રસૂરિ, તપગચ્છમે' શ્રી જગચ્ચંદ્રસૂરિ;
દેવેન્દ્રસૂરિ ધર્મધોષસૂરિ, શ્રી સોમપ્રભ સોમતિલકસૂરિ. મં ૬
શ્રી દેવસુન્દર સોમસુન્દરજી, મુનિસુંદરજી રત્નશેખરજી;
લક્ષ્મીસાગર સુમતિ ગણિજી, શ્રી હેમવિમલસૂરિ મુણિજી. મં ૭
આનન્દવિમલ વિજયદાના, શ્રી હીરસૂરિ જગગુરુ માના;
શ્રી સેન-દેવ-સિંહ-સૂરિ જના, શ્રી સ્વત્યવિજય ગણિ મુનિરાના. મં ૮
કર્પૂર-ક્ષમા-જિન-વિજય ગણી, શ્રી ઉત્તમ-પદ્મ-વિજયજી ગણી;
શ્રી રૂપ કીર્તિ કસ્તૂર ગણિ, ગુરુ દાદા શ્રી મણિવિજય ગણી. મં ૯
શ્રી બુદ્ધિવિજય શ્રી સુકિત ગણિ, શ્રી વિજયકમલ સૂરીશમણી;
શ્રી વિનયવિજયજી સ્થવિર ગુણી, ચારિત્રવિજયજી પૂજ્ય મુનિ. મં ૧૦
ભારતમે' આજ મુનિ વિચરે', શત આઠ સદા પ્રતિબોધ કરે';
શ્રી દર્શન જ્ઞાન વ ન્યાય ધરે, સખ જીવકે શ્રી કલ્યાણ કરે. મં ૧૧

પટ્ટાવલી સમુચ્ચય

ભા. ૨

પૂર્વણી

પુરવાણી

પૃષ્ઠ ૩-કડી ૧૯ : ચાર મંગળ :

મંગલં મગધાન ધીરો, મંગલં ગૌતમપ્રભુઃ ।

મંગલં સ્થૂલભદ્રાધાઃ, જૈનધર્મોઽસ્તુ મંગલમ્ ॥૧॥

આમાં ત્રીજા મંગળ તરીકે આ. સ્થૂલભદ્રસૂરિનું નામ છે.

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧ : (ચરણ પહેલું) આં શ્રીભદ્રપાદુસ્વામીના ૪ શિષ્યો—

૧ સ્થવિર ગોદાસ, ૨ સ્થવિર અગ્નિદત્ત, ૩ સ્થવિર યજ્ઞદત્ત, ૪ સ્થવિર સોમદત્ત. (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી).

(ચરણ બીજું) આં શ્રીસંભૂતિવિજયસૂરિના ૧૨ શિષ્યો—

આં નંદનભદ્ર, આં ઉપનંદનભદ્ર, આં તિષ્યભદ્ર, આં યશોભદ્ર, આં સ્વપ્રભદ્ર, આં મણિભદ્ર, આં પૂર્ણભદ્ર, આં સ્થૂલભદ્ર, આં ઋશુમતિ, આં જંજ, આં દીર્ઘભદ્ર અને આં પાંડુભદ્ર.

(ચરણ ત્રીજું) આં શ્રીસંભૂતિવિજયની ૭ શિષ્યાઓ—

યક્ષા, યક્ષદિન્ના, ભૂતા, ભૂતદિન્ના, મેણા, વેણા, રેણા. આ સાતે આં સ્થૂલભદ્રની બહેનો હતી, વિદુષી હતી અને આં સંભૂતિવિજયજીની શિષ્યાઓ બની હતી. (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી).

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૫ : આર્યમહાગિરિજીના શિષ્યો—

સ્થવિર ઉત્તર, સ્થવિર બલિસહ, સ્થવિર ધનાઢય, સ્થવિર શ્રી આઢય, સ્થવિર કૌડિન્ય, સ્થવિર નાગ, સ્થવિર નાગભિત્ર, સ્થવિર પદ્મલૂક રોહિત્ત ત્રૈરાશિક. (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૬. આર્યમહાગિરિજીની વાચક પરંપરા—

આર્યમહાગિરિ, આર્ય બાહુલ-બલિસહ, આર્ય આર્ય સ્વાતિ, આર્યમાર્ય, આર્ય છતધર, શાંડિલ્ય (સ્કંદિલ), આર્ય સસુદ્ર, આર્ય મંથુ, આર્ય ધર્મ, આર્ય ભદ્રશુક્ત, આર્ય વજ્રસ્વામી. (નંદીસૂત્ર-સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧૧ : આં સંડિલસૂરિ—

આ આચાર્યનાં સંડિલ, પાંડિલ્ય, ખંદિલ, સ્કંદિલ એમ વિવિધ નામો મળે છે. નંદીસૂત્ર પદ્માવલીમાં આ નામના બે આચાર્યો બતાવ્યા છે.

૧ આં સંડિલ-જેઓ વિદ્યાધર વંશના બારમા વાચક છે અને યુગપ્રધાનોમાંના ૧૩ મા યુગપ્રધાન છે. તેઓ વીર સં ૩૭૬ થી ૪૧૪ સુધી યુગપ્રધાનપદે હતા.

૨ આં ખંદિલ-જેઓ વિદ્યાધર વંશના ૧૯ મા વાચક છે, તેઓ વીં સં ૮૫૦ પહેલાં વિદ્યમાન હતા. તેમણે ઉત્તરાપથના મુનિઓનું સમ્મેલન મેળવી માથુરીવાચના કરી હતી. (પ્રભાવકચરિત્ર, હિમવંતસ્થં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૨. આર્ય ક્ષત્રુમિત્રસૂરિ પરંપરા—

૧ ગણુધર સુધર્માસ્વામી, ૨ કેવળી શ્રીજંબુસ્વામી, ૩ આં પ્રભવ-સ્વામી, ૪. આં સચ્ચંભવસૂરિ, ૫ આં યશોભદ્રસૂરિ, ૬ આં સંભૂતિ-વિજય, ૭ આં સ્થૂલભદ્રસ્વામી, ૮ આં સુહસ્તિસૂરિ, ૯ આં સુસ્થિતસૂરિ, ૧૦ આં ઇષ્ટદિનસૂરિ, ૧૧ આં દિનસૂરિ, ૧૨ આં સિંહગિરિજી, ૧૩ આર્ય વજ્રસ્વામી, ૧૪ આં રથ, ૧૫ આં પુણ્ય-ગિરિજી, ૧૬ આં ક્ષત્રુમિત્રજી, ૧૭ આં ધનમિરિ, ૧૮ આં શિવ-ભૂતિ, ૧૯ આં ભદ્ર, ૨૦ આં નક્ષત્ર, ૨૧ આં રક્ષ, ૨૨ આં નાગસૂરિ, ૨૩ આં જ્ઞેહિલ, ૨૪ આં વિષ્ણુ, ૨૫ આં ડાલક, ૨૬ આં સંપક્ષિત, ૨૭ આં વૃદ્ધ, ૨૮ આં સંઘપાક્ષિત, ૨૯ આં હસ્તિ, ૩૦ આં ધર્મ (શ્રાવકગોત્રી), ૩૧ આં સિંહ, ૩૨ આં ધર્મ, ૩૩ આં જંબૂ, ૩૪ આં નંદિત, ૩૫ દેશિગણી ક્ષમાશ્રમણ, ૩૬ સ્થિરગુપ્ત ક્ષમા-શ્રમણ, ૩૭ સ્થં કુમારધર્મ, ૩૮ દેવાધગણિ ક્ષમાશ્રમણ. (કલ્પસૂત્ર સ્થં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૩ : આં સુહસ્તિસૂરિના ૧૨ શિષ્યો, ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ, અને ૨૭ કુલો—

૧. આં રોહણ. તેનાથી ઉદ્દેહ ગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—ઉદ્ગંખ-રિનિજ્યા, માસપૂરિયા, મધપત્તિયા, પુણ્યપત્તિયા. ૬ કુલો—નાગભૂય, સોમભૂર્ધય, ઉલ્લગમ્બ, દત્તલિનજ, નંદિનજ, અને પરિહાસય.

ઉદ્દેહગણ અને નાગભૂત કુલનો કનિષ્ક સં ૭ નો શલાલેખ મળે છે.

૨. આં જસભદ્ર. તેનાથી ઉડુવાડિયગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—ચંપિનિજ્યા, બદ્ધિનિજ્યા, કાકન્દિયા, અને મેહલિનિજ્યા. ૩ કુલો—ભદ્રજસિય, ભદ્રશુત્તિય, અને જસભદ્ર.

૩. આં મેહગણી. સંભવ છે કે, આં ધનસુંદર આં ગુણસુંદર અને આં ગુણુકર તે આ આચાર્યના જ ખીજાં નામો હોય.

૪. આં કામિર્કિ. તેનાથી વેસવાડિયગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—સાત્વિથયા, રજનપાલિયા, અંતરિનિજ્યા અને ખેમિલિનિજ્યા. ૪ કુલો—ગણિય, મેહિય, કામિર્કિય, અને ઈન્દ્રપુરગ.

૫-૬. આં સુદ્ધિય, આં સુપ્પડિયુદ્ધ. તેઓથી કોડિયગણ નીકળ્યો.

૪ શાખાઓ—ઉચ્ચાનાગરી, વિન્નમહરી, વર્ધરી, અને મન્નિમિદ્ધા. ૪ કુલો—
ખંભલિન્ન, વત્થલિન્ન, વાણિન્ન, અને પપ્પલવાહલુ.

૭. આં રક્ષિપય.

૮. આ રોહયુત.

૯. આં ઇસિયુત. તેનાથી માણુવગણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—
કાસવન્નિયા, ગાયમન્નિયા, વાસિદ્ધિયા, અને સોરદ્ધિયા. ૩ કુલો—ઇસિ-
યુત્તિ, ઇસિદ્ધત્તિ, અને અભિન્નયન્ત.

૧૦. આં સિરિયુત. તેનાથી ચારણુમણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—
હારિયમાલાગારી, સંકાસીઆ, ગવેધુયા, અને વન્નનાગરી. ૭ કુલો—
વત્થલિન્ન, પીર્ધમ્મિયં, હાલિન્ન, પુસગિત્તિન્ન, માલિન્ન, અન્નવેડય,
અને કપ્પલસહ.

૧૧. આં ખંભગણી.

૧૨. આં સોમગણી.

આ સિવાય આં ભદ્રગાહુના શિષ્ય આં ગોદાસથી ગોદાસગણુ
નીકળ્યો. ૪ શાખા—તામલિત્તિયા, કોડીવરિસિયા, પંદુવદ્ધલિયા અને
દાંસીખખ્ખડિયા. તથા આં મહાગિરિના શિષ્ય આં ઉત્તર અને આં
ખલિસ્સહથી ઉત્તર ખલિસ્સહ ગણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—કાસમ્મિયા,
સોમ્મિત્તિયા, કોડંગાણી અને ચંદાનાગરી.

આ બન્ને ગણોનાં જુદાં કુલો નથી.

આ રીતે ૮ ગણુ, ૩૨ શાખાઓ અને ૨૭ કુલો જાણુવાં. (કદપ-
સૂત્ર-સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૬, કંઠી ૧૦ : સુનિવિહાર.

મૌર્ય સમ્રાટ સંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યનો વિસ્તાર આંધ્ર અને દ્રાવિડ
સુંધી વધાર્યો હતો અને અનાર્થ દેશ સુદ્ધામાં જૈનધર્મનો પ્રચાર કરાવ્યો હતો.
આં સુહસ્તિસુરિના શ્રમણો ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ અને ૨૭ કુલોમાં
વહેંચાઈ ગયા હતા. એટલે જૂના જૈન વસ્તીવાળા દેશો અને નવાં જૈન
વસ્તીવાળા દેશોમાં શ્રમણોએ પોતાનો ધર્મપ્રચાર સતત રીતે ચાલું
રાખ્યો હતો. આં ઋષિયુક્તનો પરિવાર સોરઠમાં વિચરતો હતો.

“વીરવંશાવલી”માં લખ્યું છે કે—પુનઃ સંપ્રતિએ ઉત્તરદિસ મરધરિ
ધંધાણીનગરિ શ્રીપદ્મપ્રભસ્વામીનો પ્રાસાદબિંબ નિપજાવ્યો. વીન્ન-
મિરિ પાસનો પ્રાસાદ નિપજાવ્યો. બ્રહ્માણીનગરિ શ્રીહમીરગઢિ શ્રીપાસ-

પ્રાસાદ ણિંળ નિપજ્ઞવ્યો. ઇશ્વરગિરિ શિખરે શ્રીનેભિણિંળ સ્થાપ્યો, તે દક્ષિણ દિસે જાણવો. પૂર્વ દિસિ રોહિણિગિરે શ્રીમુપાસનો પ્રાસાદણિંળ નિપજ્ઞવ્યો. પશ્ચિમે દેવપત્તને પુનઃ છડરમટે શ્રીશાંતિનાથનો પ્રાસાદણિંળ નિપજ્ઞવ્યો.

“જૃહત્કટ્પમૂત્ર” ઉં ૧, સૂં ૫૦ નિર્ધુક્તિ ગાથા ૩૨૭૫ થી ૩૨૮૯ માં લખ્યું છે કે—સત્રાટ્ સંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યમાં ગરીબો માટે દાન-શાળાઓ સ્થાપી, સ્થયાત્રાઓમાં પોતે જતો હતો. તેના સામંત રાજ્યો પણ પોતપોતાના રાજ્યમાં સ્થયાત્રામાં જતા હતા. સત્રાટ્ સંપ્રતિએ સીમાડાના રાજ્યોને ખોલાવી સમ્યક્ત્વધારી જનાવી તેના દેશમાં મોઢલ્યા, વેશધારીઓને મોઢલી મુનિભાગે ખોલાવ્યો અને પછી સાચા સાધુ મોઢલી ત્યાં જૈનધર્મનો પ્રચાર કરાવ્યો.

પૃષ્ઠ ૬, ઢાળ ૩, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૨૭, ઢાળ ૧૪મી પૂરી :
આં દાલિકમૂરિ.

શ્રીદાલિકાચાર્ય અપરનામ સ્થામાચાર્ય ચાર થયા છે.

૧ વીર સં. ૩૨૦ થી ૩૨૫ માં થયા, જે આં સ્વાતિમૂરિના શિષ્ય હતા. તેમણે ઇંદ્રને પ્રતિખોધ કર્યો અને પ્રજાપનામૂત્રની રચના કરી.

૨. વીર સં. ૪૫૨માં જે થયા, જેમણે અવિનયી શિષ્યોનો ત્યાગ કરી તેમને સન્માર્ગે સ્થાપ્યા. નિમિત્તશાસ્ત્રના જળે ધરાનના શાહીઓને પ્રતિખોધી જૈનધર્મી જનાવ્યા. સુતી સાધવી આર્યો સરસ્વતીના શિયલની રક્ષા માટે વ્યભિચારી મર્દામિત્ત રાજાનો ઉચ્છેદ કરાવ્યો. ઇંદ્રને પ્રતિખોધ કર્યો અને આં શું ૪ ને દિવસે મંવત્સરી પર્વે સ્થાપ્યું.

૩. વીર સં. ૭૨૦ માં થયા, જે આં વિષ્ણુમૂરિના શિષ્ય હતા.

૪. વીર સં. ૯૮૦ થી ૯૯૩ માં થયા, જે આં જૂતદિત્તગણિના શિષ્ય હતા. આં દેવર્ધિમણીના સમકાલીન હતા. માથુરી વાચનાના ધારક હતા. તેમણે વલ્લભીની આગમ વાચનામાં પૂરી સદાય કરી. વડનમરમાં શ્રીમંથ સમક્ષ કટ્પમૂત્ર વાંચી મંવત્સરીને દિવસે કટ્પમૂત્ર વાંચવાની મર્યાદા સ્થાપી અને વલ્લભીવંશના રાજા ધરસેનનો શોક દૂર કરાવ્યો.

આ પ્રમાણે ચાર દાલિકાચાર્યો થયા છે. શ્રી દાલિકાચાર્ય કથાઓમાં આ ચારે આચાર્ય દેવોનું મિત્રત ચરિત્ર મળે છે.

(પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભા. ૧, પૃષ્ઠ ૧૯૮ ÷)

અધ્યાપક ડોલરરાય રંગીલદાસ મોકડ " પરિચયી ક્ષત્રપો " માં લખે છે કે—એમના સંબંધમાં એક ખીજ વાત નોંધવા જેવી છે. કાલકાચાર્ય ગર્દભિલ ઉપર પોતાનું અંગત વેર વાળવાને પરદેશીઓને હિન્દમાં લાવ્યા એવો દોષ એમના પર મૂકી શકાય, પણ મળે છે તે પુરાવા ઉપરથી એમ લાગે છે કે કાલકાચાર્ય પોતાના પ્રભાવથી આ પરદેશીઓને હિન્દી અને આર્ય ગનાવી દીધા હતા, તે એટલે સુધી કે શરૂઆતના ક્ષત્રપો તો સ્પષ્ટ-પણે જૈનધર્મના અનુયાયીઓ થયા હોય એમ લાગે છે. આ વાત નીચેના મુદ્દાઓથી સ્પષ્ટ છે (૧) ઉપવદાતનો લેખ બતાવે છે કે એ જૈનધર્મ માનતો. (૨) દામર્જદશી કે રુદ્રસિંહ વખતનો એક ત્રુટક શિલાલેખ મળ્યો છે. તેનાં અમુક વચનો " કેવળજ્ઞાન સંપ્રાપ્તિ " વગેરેના પરથી મુનિશ્રી વિજયેન્દ્રસૂરિએ બતાવ્યું છે કે, આ ક્ષત્રપોએ જૈનધર્મ અપનાવ્યો હતો. (૩) જૈન ગ્રન્થોમાં આ શકોને જૈન જ ગણવામાં આવ્યા છે. દાં તં કાલકથામાં આ શકોને " જૈનધર્મપ્રભાવકા : " કહ્યા છે. આવી રીતે આ ક્ષત્રપોએ અહીં આવીને જૈનધર્મનો સ્વીકાર કર્યો હતો. તે કાલકાચાર્યની અસરને લીધે જ હતું તે દેખીતું છે અને કાલકાચાર્ય પાડેલા આ આર્ય હિન્દી સંસ્કારો ચળનના વંશમાં ખૂબ ફાલ્ગાફાલ્યા લાગે છે કેમકે એનો પૌત્ર રુદ્રદામા તો શુદ્ધ આર્ય કેળવણી પામ્યો હતો અને ખરેખરો આર્ય હિન્દી હતો. મૂળે વિદેશી એવા આ શકો હિન્દમાં આવીને હિન્દી બની ગયા. પોતાના નામોમાં પણ સંસ્કૃત શબ્દો (જય, રુદ્ર) વાપરવા મંડ્યા. પોતાના લેખોમાં સંસ્કૃત ભાષા વાપરવા મંડ્યા અને પોતાની આખી સંસ્કૃતિને હિન્દી બનાવવા મંડ્યા. એ બધું કાલકાચાર્યે આ વિદેશીને પણ શુદ્ધ સંસ્કૃતિ આપવાની અખત્યાર કરેલી નીતિનો વિજય બતાવે છે. (' ઇતિહાસ સમ્મેલન નિર્બંધસંગ્રહ ' પૃષ્ઠ ૬૫)

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૫ : નમોઽર્હત્ સમશ્રુતિ :

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચારજ્ઞં આનો સમ્પૂર્ણ પાઠ નીચે પ્રમાણે છે.

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ।

પ્રાકૃત નવકાર મંત્રનાં પાંચ પદોનું આ સંક્ષિપ્ત રૂપાંતર છે.

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૧૫ : યસ્મિન્ હરં આ સંપૂર્ણ શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે

યસ્મિન્ હરં પ્રભૃતયોઽપિ હત્તપ્રમાણા ;

સોઽપિ ત્વયા રત્તિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન ।

વિધ્યાપિતા હુતમુલઃ પયસાઽથ ચેત,
પીતં ન કિં તદપિ દુર્ધરવાહવેન ॥ ૧૨ ॥

[કલ્યાણમંદિરસ્તોત્ર]

પૃષ્ઠ ૮, કડી ૧૮ : વિક્રમસંવત્ :

વીર સં. ૪૭૧ થી વિક્રમસંવત્ શરૂ થાય છે. પ્રસ્તુત પટ્ટાવલી રાસમાં આ જન્મે સંવતો આપ્યા છે. વીર સં. ૪૭૦ સુધીની ઘટનાઓમાં વીરસંવત્ અને ત્યાર પછીની ઘટનાઓમાં મોટે ભાગે વિક્રમસંવત્ આપ્યા છે. વીર સં. ૪૭૦ પછીની ઘટનાઓમાં આ. શ્રીવલ્લભામીનું સ્વર્ગ ગમન, ચંદ્રગચ્છતું બિરુદ ઇત્યાદિ. દેશ દેશ રથાને તો ચાલુ કડીઓમાં એક વધુ ચરણ કોમેરીને એકથે પુનરુક્તિ કરીને જન્મે સંવતો પાણી દર્શાવ્યા છે. આ રાસમાં વિક્રમ સંવત્ મોટે ભાગે સંવત્ શબ્દ જ વાપર્યો છે.

પૃષ્ઠ ૧૦, દાળ ૫, કડી ૨ : અણુરિસ નયણાં અણુકલ્પ સાદણાં આની સંપૂર્ણ માથા નીચે પ્રમાણે છે.

અણિમિસનયણા મળ-કલ્પસાદણા પુષ્પદામઅમિલાણા ।

ચદરંગુલેણ મૂર્ધિ, ન દિવંતિ જિજ્ઞા વિતિ ॥ ૧૨૯ ॥

(મલ્લધારી આ. હેમચંદ્રમુરિ શિષ્ય કૃત " શૃદ્ધિસંગ્રહણી ")

પૃષ્ઠ ૧૧, કડી ૧૦ : સંવત્ એકસો આઠે વર્ષે.

અર્ધો સંવત્ શબ્દથી વિક્રમ સંવત્ સમજાવો.

પૃષ્ઠ ૧૩, કડી ૧૬ : જાહે દાયઃ

શુભરાત્રીમાં સાડી એક મોટે દોડ, સાડી જે મોટે અઢી, સાડી ત્રણ મોટે હઠ (હઠા) અને સાડીતાર મોટે દોંસા, શબ્દો વપરાય છે. અર્ધો " હંદ દાય " શબ્દથી એ સૂચન છે કે, હે રુકિમણી ! તું મારાથી સાડી ત્રણ દાય દૂર રહીને મારી વાત સાંભળ.

પૃષ્ઠ ૧૩, કડી ૨૨ :

આ કડીના પહેલા ચરણમાં વીર સંવત્ આપ્યો છે અને પછી તે જ ચરણની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત્ આપ્યો છે. આ રીતે આ કડીમાં ચારને જાહે પાંચ ચરણો છે, પરંતુ વાચકે તે જન્મે ચરણોને એક ચરણરૂપે માની, એક જ રાગે પુનરુક્તિ કરીને જોવવાં.

પૃષ્ઠ ૧૫, કડી ૧૪ :

આ કડીના ત્રીજા ચરણમાં વીર સંવત્ આપ્યો છે અને પછી તે જ ચરણની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત્ આપ્યો છે, આ રીતે આ

કડીના ઉત્તરાર્ધમાં એને બદલે ત્રણ ચરણો થાય છે. કિન્તુ વાચકે બંને ચરણોને એક ચરણ રૂપે માની એક જ રાગમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવા.

પૃષ્ઠ ૧૫, કડી ૨. “પ્રાચીન ૮૪ ગચ્છો.”

પ્રાચીનકાળમાં ૮૪ ગચ્છો હતા. તે દરેકની પ્રરૂપણા અને સમાચારી એક જ હતી. તેના પૂરાં નામો મળતાં નથી પરંતુ કેટલાંએક નામો નીચે પ્રમાણે મળે છે.

નિર્ગન્ધગચ્છ, ક્રાટિકગણ, ઉદ્દેહ, ઉડુવાડિય, વેસવાડિય, ચારણ, માનવ, ગોદાસગણ, બલિસહગણ, નાગેન્દ્રગચ્છ, ચન્દ્રગચ્છ, નિર્વૃત્તિગચ્છ, વિદ્યાધરગચ્છ, આરણ્યકગચ્છ (વિટપીગચ્છ, વિહરકગણ), મહાવાદીગચ્છ, કાલિકાચાર્યગચ્છ, હારીલગચ્છ (હારિજગચ્છ), કૃષ્ણપિંગલ, ઉપકેશગચ્છ, કારંટાગચ્છ, દ્વિવંદનીકગચ્છ, મન્નિઝમા શાખા (હર્ષપુરીય) બ્રહ્મદ્રોપિક (વરમાણુગચ્છ), રાજગચ્છ (ધર્મધોષગચ્છ, સુરાણુગચ્છ) ચૈત્રપુરીગચ્છ, ધનેશ્વરગચ્છ, મોદેરાગચ્છ, ચૈત્યવાસીગચ્છ બટેવરાગચ્છ, કુર્યપુરીયગચ્છ, વાયડગચ્છ, બાવડારગચ્છ, સંડેરકગચ્છ, હાથુંડીગચ્છ, પૂર્ણતલગચ્છ, હર્ષપુરાયગચ્છ, વડગચ્છ વગેરે.

વડગચ્છ થયા પછી ઉપરમાંના કેટલાએક ગચ્છો સમયના પ્રવાહમાં નાશ પામ્યા છે અને કેટલાએક ગચ્છો ખીજીં નામ પામ્યા છે. એ રીતે વડગચ્છમાંથી ખીજી રીતે જ ૮૪ ગચ્છો થયા છે, જેની યાદિ આગળ આપી છે.

પૃષ્ઠ ૧૬, કડી ૮ :

આ કડીના પહેલા ચરણને બેવડાવી વીર સંવત અને વિક્રમ સંવત એમ બે સંવત આપ્યા છે, એટલે કડીમાં ચારને બદલે પાંચ ચરણો બન્યાં છે. વાચકે તે બંને ચરણોને એક જ ચરણ માની એક જ લયમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવાં.

પૃષ્ઠ ૧૮, કડી ૧૫ :

આ કડીના પહેલા અને ખીજા ચરણમાં વીર સંવત આપ્યો છે અને પછી તે બંને ચરણોની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત આપ્યો છે. આ રીતે આ કડીમાં ચારને બદલે છ ચરણો છે પરંતુ વાચકે તે ચારે ચરણોને બે ચરણરૂપે માની એક જ લયમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવાં.

અહીં એ વિશેષતા છે કે, ‘વળા’ એવો શબ્દ વાપરીને વિક્રમ સંવત આપ્યો છે. આથી અંચકારને ચરણો વધારીને પણ બંને સંવતો રાખવા ઇચ્છે છે, એમ નક્કી થાય છે.

પૃષ્ઠ ૨૩, કડી ૪, અને પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૩ : તાળાં ૪૮, પદો ૪૮ :

આં માનતુંગમુરિએ ધારાનગરીમાં ભોજ રાજની જેલમાં ' ભક્તામર સ્તોત્ર 'નાં ૪૪ પદો બનાવી ૪૪ તાળાં તોડ્યાં હતાં. એટલે ભક્તામર સ્તોત્ર વસ્તુતઃ ૪૪ શ્લોકવાળું છે. તેની પ્રાચીન ટીકા તથા પ્રત્યક્ષિતામણિ વગેરેમાં તેનાં ૪૪ પદો બતાવ્યાં છે.

કલ્યાણમંદિર સ્તોત્રની સરખામણીમાં પણ તેનાં ૪૪ શ્લોકો જ વ્યાજબી છે પરંતુ દિગમ્બર આચાર્યે ચાર પ્રાતિહાર્ય વિભૂતિનાં ચાર નવાં પદો બનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે. તેમજ બીજા એક દિગમ્બર આચાર્યે એ જ ચાર પ્રાતિહાર્યનાં બીજાં જ ચાર નવાં પદો બનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે. આ રીતે દિગમ્બર સમાજમાં ભક્તામર સ્તોત્રનાં ૪૮, અને ૫૨ પદો મનાય છે. પરંતુ આ આઠે પદો પોતાની કૃત્રિમતાને જાહેર કરે એવી કોટિનાં છે. તે ૪૪ પદોની શૈલીનાં નથી, એમ વાંચનાર સહેજે સમજી શકે તેમ છે. કવિ બહાદુર દીપવિજયજીએ આ રાસમાં એ માન્યતાના આધારે ભક્તામરનાં ૪૮ પદો બતાવ્યાં છે. પણ ખરી રીતે ભક્તામર સ્તોત્રમાં ૪૪ પદો જ છે. (વિશેષ માટે જુઓ, ' જૈન સત્યપ્રકાશ ' ક્રમાંક ૮૫, પૃ. ૨૫).

પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૭ : દિગમ્બરના બે મતો :

[વિં સં. ૧૬૯ માં દિગમ્બર મત નીકળ્યો, જે આજીવક, ત્રૈરાશિક, અબદિક અને બોટિક મતના એકમ રૂપે છે. આં અર્હુદ્બલિએ આ મતને સિંહ સંઘ, નંદિ સંઘ, સેન સંઘ અને દેવ સંઘ, એમ ૪ વિભાગમાં વ્યવસ્થિત કર્યો હતો. ત્યાર પછી દિગમ્બર સંપ્રદાયમાંથી મૂળ સંઘ, દ્રાવિડ સંઘ, યાપનીય સંઘ, કાળા સંઘ, માથુર સંઘ, તારણ પંથ, ભટ્ટારક, તેરહ પંથ, શુભાન પંથ અને સમૈયા પંથ એમ વિવિધ પંથો નીકળ્યા છે. આજે દિગમ્બરોમાં ૧ વીશપંથી અને ૨ તેરહપંથી એમ બે મુખ્ય મતો છે. વીશપંથી જૈનો શ્રાવકોના સિંહરૂપરણોક્ત ૨૦ કર્તવ્યોને માને છે. તેઓ પ્રાચીન દિગમ્બર જૈનો છે. તેરહપંથી તેમાંના ૧૩ કર્તવ્યોને માને છે. તેઓ વિં સં. ૧૬૮૦ માં નીકળ્યા. (' શ્વેતામ્બર-દિગમ્બર સમન્વય ' ભાગ ૩ જો.)

પૃષ્ઠ ૨૮, કડી ૩ : આં શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ :

આ કડીમાં નવું ચરણ વધાર્યો વિના જ ચાલુ ચરણમાં વીર સંવત અને વિક્રમ સંવત એમ બે સંવતો આપી શ્રીજિનભદ્રગણિને સમય બતાવ્યો

છે પણ અહીં વિક્રમ સં. ૫૪૫ આગે તેને બદલે વિ. સં. ૬૪૫ જોઈએ.

પૃષ્ઠ ૨૯, કડી ૩ : શીસોદિયા વંશાવલી :

રાજા કનકસેન વિ. સં. ૨૦૦, તેણે સૌરાષ્ટ્રના વાલાક પ્રદેશમાં રાજ્ય સ્થાપ્યું, એથી પેઢીએ રાજા વિજયસેને વલભી શિહોર અને વૈરાટ (ધોળકા) વસાવ્યાં. કુલ સાત પેઢી રાજ્ય ચાલ્યું. વિ. સં. ૩૭૫ (ટાડ-રાજસ્થાન). પછી શિલાદિત્ય રાજા થયો, જે વાલાકરાજ પણ કહેવાય છે. ગુ. સં. ૧ થી ૬૦. મ્હેજોએ વલભી ભાગ્યું અને શિલાદિત્ય મૃત્યુ પામ્યો, વીર સં. ૮૪૫, વિ. સં. ૪૩૫ (જૈન ઇતિહાસ).

આ રાજાથી મુખ્ય બે શાખાઓ ચાલી છે. ૧. મૈત્રક, ૨. શીસોદિયા.

૧. મૈત્રકવંશ—શિલાદિત્ય મૂળે સૂર્યનો પુત્ર છે. સૂર્યનું બીજું નામ “મિત્ર” છે. એટલે તેનો વંશ તે મૈત્રકવંશ.

મૈત્રકવંશની પાંચ—૭ પેઢીઓ ગુપ્તવંશના સેનાપતિ તરીકે રહેલી છે. એટલે તેનું બીજું નામ “સેનાપતિ” વંશ પણ છે અને ત્રીજું નામ “વલભીવંશ” છે. વલભીવંશે ગુ. સં. ૧૮૦ થી ૪૫૦ સુધી વલભીનું રાજ્ય કર્યું છે. તેની રાજાવલી આ પ્રમાણે છે.

૧ બદાક, ૨ દ્રોણસિંહ, ગુ. ૨૦૦, ૩ પહેલો દ્રુવસેન, ૪ ગુહસેન ગુ. ૨૫૦, ૫ બીજો ધરસેન ગુ. ૨૮૦, ૬ પહેલો શિલાદિત્ય ગુ. ૨૮૫ ૭ પહેલો ખરગ્રહ, ૮ ત્રીજો ધરસેન, ૯ બીજો દ્રુવસેન, ૧૦ એથો ધરસેન ગુ. ૩૩૧, ૧૧ ત્રીજો દ્રુવસેન, ૧૨ બીજો ખરગ્રહ, ૧૩ બીજા શિલાદિત્યનો પુત્ર ત્રીજો શિલાદિત્ય, ગુ. ૩૭૦, ૧૪ એથો શિલાદિત્ય, ૧૫ પાંચમો શિલાદિત્ય ગુ. ૪૨૦, ૧૬ છઠ્ઠો શિલાદિત્ય, ૧૭ સાતમો શિલાદિત્ય, ગુ. ૪૫૦ વિ. સં. ૮૨૫.

(‘ગુજરાતના ઐતિહાસિક લેખો’ ભા. ૧, ૨, ૩.)

૨. શીસોદિયાવંશ—જેનાં બીજાં નામો મિહલોત, આહડિયા, રાંવલ, શીસોદિયા, રાણા વગેરે વગેરે છે; તેમાં આજે શીસોદિયા નામ પ્રસિદ્ધ છે તે શીસોદા કે એવા ગામથી મૂળ ગાદીએ આવ્યા હોય માટે શીસોદિયા કહેવાયાં એમ વિદ્વાનોની ધારણા છે. એના શબ્દાર્થનો વિચાર કરીએ તો શીસોદિયાનું સંસ્કૃતરૂપ જીર્ણોદિતાઃ—જીર્ણોદિયાઃ થાય. જેમ બ્રહ્મણો બ્રહ્માજીના મુખમાંથી નીકળ્યા મનાય છે તેમ શીસોદિયા પણ બ્રહ્માજીના

મસ્તિષ્કમાથી નીકળ્યા છે એમ તેના શબ્દાર્થ ઉપરથી તારવી શકાય છે. ઐતિહાસિક હિસેબો મળે છે કે, વલભીવંશનો શિક્ષાદિત્ય રાજા બ્રાહ્મણ સંતાન છે. તેની પરંપરામાં ભટ્ટાર્ક અને બાપા રાવલ વગેરે થયા છે અને બાપા રાવલના વંશજો તે શીસોદિયા છે, એટલે કે શીસોદિયા તે બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિમાંથી ઊતરી આવેલ રાજવંશ છે. અને તેથી જ શીસોદિયા એ તેઓનું સાર્થક નામ છે.

શીસોદિયાની વંશાવલી, વિવિધ સાધનોદ્વારા આ પ્રમાણે તૈયાર થાય છે:

૧ ભટ્ટાર્ક યાને પહેલો બાપા રાવલ, ૨ સં. ૧૯૦, ૨-ધરભટ્ટ, ૩ ગુહસેન, ગુહિલ, ગુહદત્ત, ગ્રહાદિત્ય, તેના વંશજો ગહિલોત તથા ગોહિલ કહેવાયા, ૪ સં. ૨૫૦, ૪ ભોજ, તે ઇડરનો રાજા બન્યો, ૫ મહેંદ્ર, ૬ નાગાદિત્ય. ટોડ જોમ્સ લખે છે કે, ઇડરના ભીલોએ નાગાદિત્યને મારી તેના કુટુંબને નસાડી મૂક્યું. ૭ શિક્ષાદિત્ય ૮. અપરાન્નિત, ૯ બીજો મહેંદ્ર, ૧૦ કાલભોજ, બીજો બાપા રાવલ, જે ઇડરથી નાસી મેવાડમાં આવ્યો, નાગદામાં મોટા થયો અને ચિત્તાડના મૌર્ય રાજાને મારી ચિત્તોડનો રાજા બન્યો. ૧૧ ખુમાણ પહેલો, ૧૨ મત્તટ, ૧૩ ભર્તૃભટ્ટ પહેલો, ૧૪ સિંહ, ૧૫ બીજો ખુમાણ. ૧૬ મહાયક, ૧૭ ત્રીજો ખુમાણ, ૧૮ બીજો ભર્તૃભટ્ટ. તેને મહાલક્ષ્મી નામની રાંડોડ પુત્રી રાણી હતી, ૧૯ અલ્લટ વિં. સં. ૧૦૧૦, ૨૦ નરવાહન, ૨૧ શાલિવાહન, ૨૨ શક્તિકુમાર વિં. સં. ૧૦૪૪, ૨૩ અંબાપ્રસાદ, ૨૪ શુચિવર્મા, ૨૫ નરવર્મા, ૨૬ કીર્તિવર્મા, ૨૭ યોગરાજ, ૨૮ વૈરાટ, ૨૯ વંશપાલ, ૩૦ વૈરસિંહ, ૩૧ વીરસિંહ વિં. સં. ૧૧૬૪, ૩૨ અરિસિંહ, ૩૩ ચૌડસિંહ, ૩૪ વિક્રમસિંહ, ૩૫ રાણો રણસિંહ, તેનાથી રાવલ અને રાણા એમ બે શાખાઓ આવી વિં. સં. ૧૨૧૧, ૩૬ ક્ષેમસિંહ, ૩૭ સામંતસિંહ, ૩૮ કુમારસિંહ, ૩૯ મયનસિંહ, ૪૦ પદ્મસિંહ, ૪૧ જૈત્રસિંહ વિં. સં. ૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯, ૪૨ તેજસિંહ, ૪૩ સમરસિંહ સં. ૧૩૫૬, ૪૪. ભુવનસિંહ, ૪૫ જયસિંહ, ૪૬ લક્ષ્મીસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૭ અનંબસિંહ, ૪૮ બ્રાતા અરિસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૯ હમીરસિંહ, ૫૦ ખેતસિંહ, ૫૧ લક્ષ્મીરાજ, ૫૨ મોકલસિંહ વિં. સં. ૧૪૮૫, ૫૩ રાણો કુંભ, મૃત્યુ સં. ૧૫૩૦, ૫૪ રાયમલ્લ, મૃત્યુ. સં. ૧૫૭૫, ૫૫ સંત્રામસિંહ, ૫૬ રત્નસિંહ, ૫૭ વિક્રમજીત, ૫૮ ઉદયસિંહ, ૫૯ રાણો પ્રતાપ, ૬૦ અમરસિંહ, મૃત્યુ વિં. સં. ૧૬૭૭, ૬૧ ઠણસિંહ.

(રાણકપુરમાં ત્રિલોક્યદીપકપ્રાસાદનો શિલાલેખ: જુઓ-પ્રકાશક : અડગવિલાસ પ્રેસ બાંકિપુર (પટના) ના હિંદી ટોડરાજસ્થાનમાં પં ૦ ગૌ ૦ હી ૦ ઓઝાની ટિપ્પણી.)

શીસોદિયા વંશના રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મપ્રેમી હતા, તે અંગે નીચે મુજબ કેટલાએક ઉદ્દેશો મળે છે.

૧૧ ખુમ્માણુ—તેના વંશમાં થયેલ સમુદ્રકુમાર દીક્ષા લઈ જૈનાચાર્ય બન્યા. તેમણે દિગંબરોના હાથમાં જતા નાગદા તીર્થને બચાવી રક્ષણ કર્યું હતું. (ગુર્વાં ૨ શ્લોક ૩૬)

૧૩ ભર્તૃભટ—તેણે ભટેવરનો કિલ્લો બનાવ્યો, તેમાં જ ગોહિલ-વિહાર બનાવી તેમાં જુડામણીના હાથે બં આદિનાથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. ચિત્તોડગઢ પર ગોમુખ કુંડની જૈન ગુફામાં બં આદિનાથની પ્રતિમા છે. તેના પરિકરના લેખથી સમજાય છે કે, આ પ્રતિમાની ભટેવર ગચ્છના આં આત્રદેવસૂરિએ અંબજનશલાકા કરી હતી. એટલે કે ગોહિલરાણાના વંશજો જૈનધર્મી હતા.

આજે પણ એવી લોકમાન્યતા છે કે, “મેવાડમાં નવો કિલ્લો બને કે ત્યાં બં આદિનાથનું દેરાસર બને.” ભટેવર કિલ્લાના ઉક્ત ગોહિલ-વિહારથી અને કુંભારાણાના એક ફરમાનથી પણ એ વાતને સમર્થન મળે છે.

૧૭ ખુમ્માણુ—તેને બ્રાહ્મણો પ્રત્યે અત્યંત તિરસ્કાર હતો. તેણે ધણા બ્રાહ્મણોને મેવાડમાંથી કાઢી મુકાવ્યા હતા. એટલે આ બ્રાહ્મણધર્મી કે શૈવધર્મી નહોતો.

૧૯ અલ્લટ—આ રાજા વિં ૦ સં ૦ ૧૦૦૦ લગભગમાં થયેલ છે. તે આં નન્નસૂરિનો ઉપાસક હતો તેની રાજસભામાં શ્વેતામ્બર દિગમ્બરોનો શાસ્ત્રાર્થ થયો થતો જેમાં શ્વેતામ્બર આં પ્રહુમ્નસૂરિ અને તર્કપંચાનન આં અભયદેવસૂરિએ દિગમ્બરાચાર્યજીને જીતી પોતાનો શિષ્ય બનાવ્યો હતો ને વિજય મળ્યો હતો. અને તેના જ પ્રતીકરૂપે શ્રીસંઘ તરફથી ચિત્તોડના કિલ્લામાં મોટો કીર્તિસ્તંભ બોલો કરવામાં આવ્યો હતો. જેનો સં. ૧૪૮૫ માં રાણા મોકલસિંહના આદેશથી સં. ગુણરાજે જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આજે પણ એ સ્તંભ ચિત્તોડના કિલ્લામાં જૈન-ધર્મની કીર્તિ ફેલાવતો અડગપણે બોલો છે. અલ્લટ રાજની રાણી હર્ષદેવીએ હર્ષપુર વસાવ્યું, જે આજે અજમેર પાસે હાંસોટ નામથી પ્રસિદ્ધ છે. ત્યાંથી હર્ષપુરીય ગચ્છનો પ્રાદુર્ભાવ થયો છે. અલ્લટ રાજની એક

રાણીને રેવતીનો રોગ હતો, જે સાંડેરકગચ્છની હસ્તિકુંડી શાખાના આઠ
બલભદ્રસૂરિના વાસકોપથી મટી ગયો હતો. આ રાજ્ય જૈનધર્મી હતો. તેનો
બીજો પુત્ર ભુવનપાલ આઠ વર્ષમાનસૂરિનો ઉપાસક હતો.

૩૫ રાણો રણસિંહ—સંગ્રામસિંહ અને સમરસિંહ એ તેના બે
બીજાં નામો છે. રાણા રણસિંહથી શીસોદિયા રાજ્યો “રાણા” તરીકે
ઓળખાય છે. તેનો સમય વિ. સં. ૧૨૧૧ છે. તેને એક કરણસિંહ નામે
પુત્ર હતો. તેના પુત્ર ધીરસિંહે સં. ૧૨૨૯ ની આસપાસમાં જૈનધર્મ
સ્વીકાર્યો હતો, જેનાથી “શીસોદિયા ઓસવાળ” વંશની સ્થાપના થઈ છે.
શીસોદિયા ઓસવાળો મેવાડની નૈઋત્યમાં બૂલાનમરમાં રહેતા હતા.
બૂલાનગર દદૈનપદૈન ચર્તા તેમાંનું એક કુટુંબ અમદાવાદ આવી વસ્યું, જે
આજે નગરશેઠના કુટુંબ તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. બૂલાનગરની પાસેના પ્રદેશમાં
પાંચમની તિથિ માટે “પાંચમના કામમાં પંચાત પડે” એવી માન્યતા છે
એ જ રીતે નગરશેઠના કુટુંબમાં પણ પાંચમનો દિવસ અશુભ ક્ષેપાય છે,
તે માટે એવી દંતકથા મળે છે કે, શીસોદિયા વંશની એક કુમારિકા
પાંચમને દિવસે શુભકામ માટે જતી હતી. તેને રસ્તામાં ખૂબ જ પજવણી
થઈ અને રસ્તામાં જ તેનું મૃત્યુ થયું ત્યારથી શીસોદિયા ઓસવાળો
પાંચમને દિવસે કાર્ધ પણ જાતનું શુભ કામ કરતા નથી. પાંચમ માટેની
આ માન્યતા બૂલાવતી નગર અને નગરશેઠના કુટુંબનો પ્રાચીન સંબંધ
હોવાનું પુરવાર કરે છે. થોડાં વર્ષો પહેલાં બૂલાનગરનું ખોદકામ થયેલ છે,
તેમાંથી અનેક જિનપ્રતિમાઓ મળી આવી છે, જે આજે રાહિડાના દેરા-
સરમાં વિદ્યમાન છે.

૪૧ રાણો જૈત્રસિંહ—આ રાણાનાં જયતલ, જયમલ, જયસિંહ
અને જયંતસિંહ એમ વિવિધ નામો મળે છે. તેનો સમય વિ. સં.
૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯ મળે છે. તેણે છ લડાઈઓમાં વિજય મેળવ્યો હતો.
તેણે વિ. સં. ૧૨૮૫ માં આહડમાં હીરલા આચાર્ય શ્રીજગચ્ચંદ્ર
સૂરિને “તપા”ના બિરુદથી શોભાવ્યા હતા. ત્યારથી તપગચ્છ એ નામની
શરૂઆત થઈ છે. આ રાણો અને તેની રાણી પરમ જૈન બન્યાં હતાં.
ત્યારબાદ પણ તેની ત્રણ પેઢી સુધી રાણીઓએ જૈનધર્મનું પાલન કર્યું હતું.

૫૨ રાણો મોકલસિંહ—તેણે ચિત્તોડ પરના જૈન કીર્તિસ્તંભનો
સં. ૧૪૮૫માં સં. શુભરાજ પાસે જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આજે પણ
ચિત્તોડના કિલ્લામાં બેઠાવીરસ્વામીના મંદિર પાસે તે જૈન કીર્તિસ્તંભ
વિદ્યમાન છે.

૫૩ રાણા કુંભાજી—તેણે વિ. સં. ૧૪૯૬માં રાણકપુરના ત્રિલોક્ય દીપક પ્રાસાદમાં બે પાષાણ સ્તંભો કરાવ્યા છે. જે તેવા જ સ્વરૂપમાં આજે પણ વિદ્યમાન છે. તેના પૌત્ર રાણા રાયમદ્દજીએ દેવકુલપાટણને વિકસાવ્યું છે, જ્યાં આજે ચાર મોટાં જિનાલયો છે.

૫૯ રાણા પ્રતાપસિંહ—જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયસૂરિ મોગલ બાદશાહ અકબરને પ્રતિબોધી જીજ્ઞાસાથી માફ કરાવી ગુજરાત તરફ આવતા હતા ત્યારે રાણા પ્રતાપે લગભગ વિ. સં. ૧૬૪૩ માં તેઓને મેવાડ પધારવા નિમંત્રણપત્ર પાઠવ્યો હતો, જે પત્રમાં રાણાજીએ પોતાના રાજવંશને તપગચ્છના આચાર્યોના ઉપાસક તરીકે ઓળખાવેલ છે.

એક દોહરો મળે છે કે—

શીસોદિઆ સંડેસરા, ચઉદસીયાં ચઉહાણુ,
ચૈત્યવાસીયા આવડા, કુલગુરુ એહ પ્રમાણુ. ૧

એટલે શીસોદિઆ સંડેરક ગચ્છના ઉપાસકો હતા, અને રાણા જૈત્રસિંહ પછી તપાગચ્છના ઉપાસક બની રહ્યા હતા. એકંદરે શીસોદિઆ વંશના અનેક રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મ પ્રેમી બન્યા છે. (જૈન સત્યપ્રકાશ, ક્રમાંક. ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦).

પૃષ્ઠ ૨૯, કડી ૧૧ અને પૃષ્ઠ ૩૮ કડી ૨, ૫ : સંડેરકગચ્છની પદાવલી—

મારવાડમાં સંડેરાવ ગામથી આ ગચ્છ નીકળ્યો છે, જેમાં અનેક પ્રાભાવિક આચાર્યો થયા છે. તેની પરંપરા આ રીતે મળે છે—

(૧) આં ઈશ્વરસૂરિ. તેમને મુડારાની બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ હતી.

(૨) આં યશોભદ્રસૂરિ. તેમનો સં. ૯૫૭ માં જન્મ, સં. ૯૬૮ માં સૂરિપદ, સં. ૧૦૧૦ માં ચોરાશીવાદનો જય અને સં. ૧૦૨૯ કે ૧૦૩૯ માં સ્વર્ગવાસ થયેલ છે. પાંડવાડા પાસે પિલાઈ ગામના બ્યં પુણ્યસારની પત્ની ગુણસુંદરના તે પુત્ર હતા. છ વર્ષે દીક્ષા લીધી. તેમને બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ થઈ હતી. તેમણે મુડારામાં જ આચાર્ય થયા પછી જન્મજીવ સુધી છ વિગ્રહનો ત્યાગ કર્યો હતો. અને હમેશાં આઠ કાળિયા માત્ર આહારના આંગેલમાં કરતા હતા. તેમને મંત્ર, યંત્ર, અંજનકૃપિકા, ગગનગામિની વિદ્યા, આઠ મહાસિદ્ધિઓ વગેરે અનેક વિદ્યાઓ પ્રાપ્ત થઈ હતી. તેમણે આહડ, કરજેડા, કવિલાણુ, સાંભર, અને બેસરમાં એક દિવસે એક જ મુદ્દતે પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. મેવાડ નરેશ અદ્વૈતર

ગૂર્જરેશ્વર મૂળરાજ વગેરે અનેક રાજા, મહારાજા, મંત્રીઓ, ઉપાસકો તેમના ભક્તો હતા. તેમને બિંદુપણમાં નિશાળમાં પિલાઈના કૈશવ બ્રાહ્મણ સાથે કળ્યો થયો હતો. આ કૈશવે યોગી ચર્મ આચાર્ય મહારાજને મારવા ધણા પ્રયત્નો કર્યા. આચાર્ય મહારાજે તે સર્વ પ્રયત્નોને પોતાના વિદ્યાબળથી નિષ્ફળ બનાવ્યા. તેને શાસ્ત્રાર્થમાં પણ હરાવ્યો અને વિદ્યાબળથી વલ્લભી કે ખેડપ્રહારથી ભગવાન ઋષભદેવનું દેરાસર એક જ રાતમાં લાવી નાડલાઈમાં સ્થાપિત કર્યું. આ સિવાય બીજા અનેક ચમત્કારો તેઓએ બતાવ્યા હતા. તેઓ નાડલાઈમાં જ સ્વર્ગસ્થ થયા હતા.

(૩) આં શાલિસૂરિ. તે ચોહાણુવંશના સર્વ વિદ્યાપારંગત અને બદરીદેવી સેવિત હતા. (૪) સુમતિસૂરિ, (૫) શાંતિસૂરિ, (૬) ઈશ્વરસૂરિ, (૭) શાલિસૂરિ સં. ૧૧૮૧, (૮) સુમતિસૂરિ, (૯) શાંતિસૂરિ, સં. ૧૨૨૯ માં શીસોદિયા ઓસવાળ બનાવ્યા, (૧૦) ઈશ્વરસૂરિ, તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૨૪૫-૧૨૬૧માં આણુ-લૂણુવસહીમાં મંત્રી યશોવીરે ૩ દેરીઓ કરાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી. (૧૧) શાલિસૂરિ (૧૨) સુમતિસૂરિ (૧૩) શાંતિસૂરિ (૧૪) ઈશ્વરસૂરિ. તેમણે જીવવિચાર વિવરણ, લલિતાંગ ચરિત્ર, શ્રીપાલ ચોપાઈ, પડ્માપારસ્તોત્ર-સટીક, નંદિયેણુમુનિ ગીત, યશોભદ્રસૂરિ પ્રબંધ, મેવાડસ્તવન-સટીક, સુમિત્રચરિત્ર વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા હતા. તથા સં. ૧૫૯૭ વૈ. ૨૦ શુ. ૬ શુક્રવારે પુનર્વસુ નક્ષત્રમાં નાડલાઈની સાયર જિનવસહીમાં ભગવાન શ્રીઋષભદેવની દરી પ્રતિષ્ઠા કરી હતી.

આં યશોભદ્રસૂરિના બીજા શિષ્ય આં બલિભદ્રસૂરિ યાને આં વાસુદેવસૂરિથી હસ્તિકુંડી ગચ્છ શરૂ થયો, જેમાં અનુક્રમે વાસુદેવસૂરિ, પૂર્ણભદ્રસૂરિ, દેવસૂરિ અને બલિભદ્રસૂરિ-એ ચાર નામના જ આચાર્યો થયા છે. બીજા ઉલ્લેખ પ્રમાણે વાસુદેવસૂરિ, પૂર્ણભદ્રસૂરિ, વીરસૂરિ અને દેવસૂરિ એ ચાર નામના આચાર્યો થયા છે.

એક રાસમાં બોહાન્કપિ, કૃષ્ણન્કપિ, ખિમાન્કપિ અને યશોભદ્રસૂરિને ગુરુભાઈ બતાવ્યા છે તે ઠીક નથી. યશોભદ્રસૂરિ ગુરુ છે. તેને બોહાન્કપિ, શાલિભદ્રસૂરિ, બલિભદ્રસૂરિ વગેરે શિષ્યો હતા. બોહાન્કપિનું તપસ્વી નામ જ ખિમાન્કપિ છે. અને કૃષ્ણન્કપિ બોહાન્કપિના શિષ્ય થાય છે.

આં યશોભદ્રસૂરિનું ચરિત્ર ઉપર આવી ગયું છે. ખિમાન્કપિ અને કૃષ્ણન્કપિનું ચરિત્ર આ પ્રમાણે છે.

ત્રિતોડ પાસેના વડગામના બોહાએ કુઃખી થતાં કર્મની વિચિત્રતા સમજી આં યશોભદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. નામ તો બોહાઝપિ હવે પણ તેઓ મહાન તપસ્વી અને ક્ષમાભાવથી ઉપસર્જી સહતા હોવાથી ખિમાઝપિના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા છે. તેમને તપસ્યાના પ્રભાવે દેવ-સહાયક હતો. અનેક લખિંધઓ ઉત્પન્ન થઈ હતી. તેમણે તપસ્યાના પારણા માટે વિકટ અભિગ્રહો લીધા હતા, જે દરેક પૂરાયા છે અને પારણું થયું છે. આવી રીતે તેના ૮૪ અભિગ્રહોની સંખ્યા મળે છે. ધારાપતિ મુંજનો ભાઈ સિંધુલ તો તેનો ખાસ ભક્ત હતો. તેણે ગુરુમંદિર જનાવી ખિમાઝપિના ચરણોત્તરી પાદુકાની સ્થાપના કરી હતી. તેમની ૩૦ વર્ષે દીક્ષા અને ૬૦ વર્ષે સ્વર્ગગમન થયેલ છે.

કૃષ્ણઝપિ તેમના શિષ્ય થાય. જે ધારાનગરીના યુવરાજ સિંધુલના માનીતા રાવત (રાજપૂત) હતા. ખિમાઝપિએ પહેલવહેલો અભિગ્રહ એવો કર્યો હતો કે—“રાવત કૃષ્ણ સ્નાન કરી છૂટા કેશ રાખી ઉદ્વિગ્ન મનનો હોય અને એકવીશ પુલ્લાનો આહાર આપે તો ખિમાઝપિ પારણું કરે” તેમને આ અભિગ્રહમાં ૩ મહિનાને ૮ દિવસના ઉપવાસ થયા હતા. નવમે દિવસે સિંધુલે રાવત કૃષ્ણને કાઢી મૂક્યો હતો. તેથી તે તેના છૂટા કેશ કરી ખિન્નમને ઊભો હતો, ત્યાં જ ઝપિ પધાર્યા. કૃષ્ણે ભાલાની અણીથી પુલ્લા ઉપાડી ઝપિના પાત્રમાં નાખ્યા. ગણતરી કરી તો ૨૧ પુલ્લા હતા. આ પ્રમાણે અભિગ્રહ પૂરો થતાં ખિમાઝપિએ પારણું કર્યું. ઝપિએ એક પછી એક આવા ૮૪ અભિગ્રહો કર્યા હતા.

રાવત કૃષ્ણને આ અભિગ્રહનું જ્ઞાન થતાં આશ્ચર્ય થયું. તે ઝપિની પાછળ પાછળ ગયો. તેણે ઝપિને પોતાનું આયુષ્ય પૂછ્યું ત્યારે છ મહિનાનું આયુષ્ય બાકી છે એમ જણી ખિમાઝપિ પાસે દીક્ષા લીધી. દીક્ષા થતાં દેવોએ કુમ્ભવૃષ્ટિ કરી, તેનું નામ કૃષ્ણઝપિ પાડવામાં આવ્યું. કૃષ્ણ ઝપિ છ મહિનાનું ચારિત્ર પાળી સ્વર્ગ ગયા.

આં શ્રીયક્ષદેવસૂરિના શિષ્ય કૃષ્ણઝપિ થયા. તેઓ પણ ધણા મહાન તપસ્વી લખિંધસંપન્ન અને પ્રાભાવિક હતા. જેનાથી કૃષ્ણપિ ગમ્મ નીકળ્યો છે, તે કૃષ્ણઝપિ આ કૃષ્ણઝપિથી બે સદી પૂર્વે થયા છે.

ખિમાઝપિના ગુરુભાઈ આં બલિભદ્રસૂરિ પણ મોટા પ્રભાવક થયા છે. તેમને પાલીના સૂર્યમંદિરના અધિષ્ઠાયક પાસેથી અર્જન કૃપિકા, સ્વર્ણ-સિદ્ધિ, આકાશગામિની વિદ્યા વગેરે મળ્યાં હતાં. જૂનાગઢનો રાણો

ખેંગાર (સં. ૯૧૬) જોઈ બની ગયો હતો, જૈનોને યાત્રા કરવા દેતો ન હતો. એક મોટો સંઘ જૂનાગઢ ગયો અને યાત્રા વિના ૧૨ વર્ષ સુધી ત્યાં જ પડ્યો રહ્યો. આં બલિભદ્રસૂરિએ આકાશ માર્ગે ત્યાં આવી રાજને જૈનધર્મી બનાવી, જોઈને હઠાવી ગિરનારને ફરી જૈનતીર્થ બનાવ્યું તથા સંઘને યાત્રા કરાવી. મેવાડના રાણા અલ્લટ બલિભદ્રસૂરિને આચાર્ય બનાવી વાસુદેવસૂરિ નામ આપ્યું તેની પરંપરા તે હસ્તિકુંડી ગચ્છ કહેવાય છે.

શીસોદિયા વંશના ક્ષત્રિયો અને ઓસવાણો સાંડેરક ગચ્છના ઉપાસક હતા. તે માટે દોહરો પણ મળે છે કે—

શીસોદિયા સંડેસરા, ચઉદસીયા ચઉહાણુ;
ચૈત્યવાસીયા આવડા, કુલગુરુ એક પ્રમાણુ. ૧

મેસાણાથી પાટણ અને કંખોઇ તીર્થ જતી રેલવે લાઇનમાં મણુંદ-રોડ સ્ટેશન છે, ત્યાંથી દોઢ માઈલ દૂર સંડેર ગામ છે. આ ગામ પણ પ્રાચીન છે, જે કે તે સાંડેરકગચ્છનું ઉત્પત્તિ સ્થાન નથી કિન્તુ તેનો સાંડેર ગચ્છ સાથે વિશેષ સંબંધ હશે એમ લાગે છે. આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ સં. ૧૭૪૯માં આ સંડેર ગામમાં જ મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મહારાજની આજ્ઞા પ્રમાણે ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો હતો.

(શા. જૈ. આ. વિજયધર્મસૂરિ સંશોધિત 'અં રાસસંપ્રક' ભા. ૨ જે તથા 'શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦.)

સાંડેરક ગચ્છના જૈન ગોત્રો—ગુંગલીયા, બંડારી, ચૂતર કુધોરિયા, ધારોલા, કાંકરેયા, બહોરા, શીસોદિયા વગેરે ૧૨ જાતિ.

આ સાંડેરાવ ગચ્છની જાતિઓ છે. કોઈ સાંડેરાવ ગચ્છના મહાત્મા પોતાની વહી આસોપના ખરતર ગચ્છના મહાત્માને આપી ગયા, ત્યારથી તે મહાત્મા આમાંની કેટલીએક જાતિની વહી લખે છે.

મલધાર ગચ્છના જૈનગોત્રો—પગારિયા, (ગોલિયા કોઠારી સિંઘી), કોઠારી, ગિરિયા, બંચ, ગેહલડા, ખીમસરા વગેરે.

(મલધાર ગચ્છના કુલ ગુરુની વહીના આધારે)

પૃષ્ઠ ૩૦, કડી ૧૫ નગરશેઠ શાંતિદાસજીની વંશાવલી :

૧. પદમશાહ—જે હરપાલના વંશમાં થયા છે. આ વંશ પ્રથમ મેવાડની નૈઋત્ય સીમા પર આવેલ જૂનાનગરમાં (રોહિડા પાસે) હતો. તે નગરનો નાશ થતાં તે અમદાવાદ આવી વસ્યો અને કુલ્યો. ફાલ્યો, રોહિડાના પ્રદેશમાં અને શિસોદિયા ઓસવાણમાં પાંચમનો દિવસ આજે

પણ નેષ્ટ મનાય છે. બુદ્ધાનગરની પ્રાચીન જિનમૂર્તિઓ આજે રાહિડામાં વિરાજમાન છે.

૨. વત્સાશાહ

૩. સહસ્રકિરણ

૪. નગરશેઠ શાંતિદાસ—તે ત્રીજા બુદ્ધિવાળા શ્રેષ્ઠ ઝવેરી અને રાજમાન્ય પુરુષ હતા. તેમની પાસે અઢળક ધન હતું, જે શુરુકૃપાથી મળ્યું હતું. શેઠે શુરુજીને વાચકપદ અપાવવા નિર્ધાર કર્યો કિન્તુ આં શ્રી-વિજયસેનસૂરિએ સાફ મના કરી. પછી શેઠ થોડાં વર્ષો બાદ ખંભાતના નગરશેઠ મારફત આ. શ્રીવિજયદેવસૂરિ પાસેથી યુક્તિથી વાસક્ષેપ મેળવ્યો અને પં. મુક્તિસાગરજીને સં. ૧૬૭૬માં ઉપાધ્યાય પદ તથા સં. ૧૬૮૬ માં અમદાવાદના ભં મહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્યપદ આપ્યું. તેમણે સં. ૧૬૯૪માં સરસ્પુરમાં ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથનું દેરાસર બનાવ્યું હતું. જેને ઔરંગઝેમે તોડી નાખ્યું. આથી શાંતિદાસે ન્યાય મેળવવા માટે ઠેઠ દિલ્હી સુધી ખૂબ લાગવગ વાપરી જહોમત ઊઠાવી અને તેથી બાદશાહ શાહજહાંએ સં. ૧૭૦૦માં રાજ્યના ખર્ચે ફરીવાર તે બનાવી આપ્યું, જે ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ આજે ઝવેરીવાડા-વાઘણપોળમાં વિરાજમાન છે. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૭૧૫માં થયું હતું. તેમને પનજી વગેરે પાંચ પુત્રો હતા.

૫. નગરશેઠ લક્ષ્મીચંદજી.

૬. નગરશેઠ ખુશાલચંદજી. તેમણે મરાઠાઓની ફોજો અમદાવાદને ઘેરે ઘાલ્યો ત્યારે પ્રજાનું તન-ધનના ભોગે રક્ષણ કર્યું હતું. ફળસ્વરૂપ પ્રજાએ શેઠને સરકારની જમાગંધી સિવાય રૈયતની નિસબતમાંથી સેંકડે ચાર આના લેવાનો હક્ક બાંધી આપ્યો હતો. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૮૦૫ માં થયું હતું.

૭. નગરશેઠ વખતચંદજી. પાલીતાણાના કાકોર ઉનડજી તેમને બહુ માનતો હતો. કંપની સરકારના ગાર્ડન સાહેબે પેશવાના સુબા બાપુજી પંડિતને બગાડી અમદાવાદમાં પ્રવેશ કર્યો, અને શહેરને લૂંટવાનો હુકમ કર્યો ત્યારે, સં. ૧૮૩૬ મ. શુ. ૮ ના દિવસે આ નગરશેઠ તથા કાજી શેખ મહમ્મદસાહ તથા દીવાન મિયાં મીરજીએ સાહેબને સમજાવી લૂંટ બંધ રખાવી હતી. તેને ઈચ્છાબાઈ વગેરે સાત પુત્રો હતા, તે પૈકીના પુત્ર મોતીચંદશેઠની પરંપરામાં અનુક્રમે ફતેહબાઈ, બગુબાઈ, દલપતભાઈ. સરદાર લાલબાઈ અને શેઠ કર્ણુરભાઈ થયેલાં છે, તેમાંનાં છેલ્લા તે આજે

બાહોશ કાર્યકર્તા, બુદ્ધિવાન અને તેજસ્વી ઉદ્યોગપતિ છે. શેઠ વખતચંદનું મૃત્યુ સં. ૧૮૭૦માં થયું હતું.

૮. નગરશેઠ હેમાભાઈ-પાલીતાણાનું રાજ્ય તેને ત્યાં ઈજારે હતું. તેમણે શત્રુંજયતીર્થને ધણું સમૃદ્ધ બનાવેલ છે. ટૂંકા વગેરે બંધાવેલી છે. તેમના વંશવારસદારો માટે શત્રુંજયતીર્થના રખોપા કર માફ હતો. તેમણે પ્રજા ઉપયોગી કામો-નિશાળ, કન્યાશાળા, હોસ્પિટલ વગેરેમાં ધણી મદદ કરી છે. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૧૪માં થયું હતું. તેમના બેન ઉજ્જવબાઈએ મં. ૧૯૨૬માં તપાગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રીમૂલચંદળ મહારાજના ઉપદેશથી પોતાનું ઘર જૈન ધર્મશાળા તરીકે સમર્પિત કર્યું.

૯. નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ. તે બહુ બાહોશ હતા. રાવ બહાદુર હતા. આજ સુધી અમદાવાદની જગતની રકમ નગરશેઠ ખુશાલચંદના વંશવારસદારોને મળતી હતી. અંગ્રેજ સરકારે તેને બદલે રૂપિયા ૨૧૨૩ બાંધી આપ્યા. શેઠજીએ લોકશાહી પદ્ધતિએ શ્રીજૈનસંઘના પ્રતિનિધિ રૂપ "આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી" ની સ્થાપના કરી. સીવીલ હોસ્પિટલ, હેમાભાઈ ઇન્સ્ટીટ્યૂટ, નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ હોલ, ગુજરાત કોલેજ, મુંબઈ મેડિકલ કોલેજ, મ્યુઝિયમ રાણીબાગ, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, (ગુજરાત વિદ્યાસભા) વગેરે શેઠોપયોગી જાહેર સંસ્થાઓ સ્થાપી, મદદ કરી. ધર્મશાળાઓ અને દેરાસરો બંધાવ્યાં. તે તપગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રી-મુક્તિવિજયજી ગણિ મહારાજ અપરનામ શ્રીમૂળચંદળ મહારાજના અનન્ય ઉપાસક હતા. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૪૩માં થયું હતું. તેમને ૧ મયાભાઈ, ૨ લાલભાઈ અને ૩ મણિભાઈ એમ ત્રણ પુત્રો હતા.

૧૦. નગરશેઠ મણિભાઈ. તે નગરશેઠ પ્રેમાભાઈના ત્રીજા પુત્ર થાય. તે બહુ પરગણુ હતા. તેમણે સં. ૧૯૫૬ના દુકાળમાં ગરીબોને અનાજ વગેરેની અને પશુઓને ધાસપાણી વગેરેની મદદ કરી બચાવ્યાં હતાં. તે એવા દયાવાન હતા કે આ કામમાં બીજા પર ભરોસો ન રાખતાં જાત મહેનતથી કામ લેતા હતા. તેમને ૧ કસ્તુરભાઈ અને ૨ હેમાભાઈ-એમ બે પુત્રો હતા.

૧૧. નગરશેઠ ચમનભાઈ. તે શેઠ લાલભાઈના પુત્ર થાય. જાહેર-હિતની બાબતમાં ખૂબ ઉત્સાહથી કાર્ય કરતા હતા. તેમણે નાની ઉંમરમાં જ પ્રજા પર સુંદર છાપ પાડી હતી. અમદાવાદમાં કસાઈખાનાના વિરોધમાં મોટી હડતાલ પડી ત્યારે શેઠે જ સરકારને અને પ્રજાને સમજાવી બંને વચ્ચે સમાધાન કરાવ્યું હતું અને કસાઈખાનું બંધ રખાવ્યું હતું.

તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૬૮માં થયું હતું. તેમના પરિવારમાં આજે નગર શેઠાણી મહાલક્ષ્મી એન તથા પુત્ર શેઠ બાબાસાહેબ વગેરે વિદ્યમાન છે.

૧૨ નગરશેઠ કસ્તુરભાઈ—તે નગરશેઠ મણિભાઈના મોટા પુત્ર થાય. તે તીક્ષ્ણ બુદ્ધિવાળા અને બાહ્ય કાર્યકર્તા હતા. તેમણે સં. ૧૯૬૦માં અમદાવાદમાં નગરશેઠના વંડામાં મોટું “ મુનિસમ્મેલન ” કરાવ્યું હતું અને સરળતાથી કાર્ય પાર પાડ્યું હતું. તેમનું મૃત્યુ સં. ૨૦૦૪ પો. ૧૦ વ. ૩ બુધવારે તા. ૨૮-૧-૪૮ થયું. તેમના પરિવારમાં આજે નગરશેઠાણી માણિકબેન તથા પુત્રો શેઠ પ્રિયકાંત બાર. એટ્. લો. અરુણભાઈ, જગદીશભાઈ વગેરે વિદ્યમાન છે.

૧૩. નગરશેઠ વિમળભાઈ, તે નગરશેઠ મયાભાઈના પુત્ર થાય, તે સ્વભાવે શાંત અને પરોપકારી છે. હાલ નગરશેઠ તરીકે તેઓ વિદ્યમાન છે. તેમના પરિવારમાં માતાજી મુક્તાબા, લઘુબંધુ સારાભાઈ, નગરશેઠાણી લલિતાબેન, પુત્ર અરવિંદભાઈ તથા શેઠાણી પદ્માબેન વગેરે વિદ્યમાન છે.

અમદાવાદમાં આજે શીસોદિયા ઓસવાલ નગરશેઠ કુટુંબનાં લગભગ દોઢસો ઘર વિદ્યમાન છે.

શેઠ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ દલપતભાઈ, શેઠ નેમચંદ કેશવલાલ ઘેલાભાઈ, શેઠ નેસંગભાઈ લીલચંદ, શેઠ રમણલાલ સારાભાઈ ડાહ્યાભાઈ (શ્રી સારાભાઈનો સ્વ. ૧૯૯૪ અ. ૧) વગેરે નગરશેઠ શાંતિદાસ શેઠના જ વંશજો છે.

નગરશેઠ કુટુંબના નખીરાઓ શેઠ વાડીલાલભાઈએ “ શેઠ વાડીલાલ સારાભાઈ હોસ્પિટાલની, શેઠ ભોળાભાઈએ “શેઠ ભોળાભાઈ નેસંગભાઈ વિદ્યાભવન ”ની અને શેઠ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈએ “ શેઠ લાલભાઈ દલપતભાઈ કોલેજ ”ની સ્થાપના કરી છે.

એકંદરે અમદાવાદના નગરશેઠનું કુટુંબ બહુ પ્રસિદ્ધ છે. તેના નખીરાઓએ મોટી મોટી સખાવતો કરી છે. લોકોપયોગી સંસ્થાઓને જન્મ આપ્યો છે અને અનેક રીતે જનતા ઉપર ઉપકાર કર્યો છે. (‘ પુણ્ય પ્રકાશ-રાસ ’ તથા ‘ જૈન સત્ય પ્રકાશ ’ ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦.)

પૃષ્ઠ ૩૨, કડી ૧૫ : કવિરાજ :

આ ઉલ્લેખ ઉપરથી નક્કી થાય છે કે, ઉદ્દેપુરના રાણા ભીમસિંહે શ્રીદીપવિજયજીને ‘ કવિરાજ ’નું ધિરુદ આપ્યું હતું, અને બીજા ઉલ્લેખો ઉપરથી નક્કી થાય છે કે, ગાયકવાડ નરેશ તેમને ‘ કવિ બહાદુર ’નું

ખિન્ન આશુ દનું. ગ્રંથકારે જુદે જુદે સ્થાને પોતાને માટે આ બંને વિશેષણો વાપર્યાં છે.

પૃષ્ઠ ૩૨, કટી ૧ : સંવત પાંચ :

દા. ૧૫ ૬૦ ૮ માં આપા રાહિતો સં. (સુ. સં.) ૧૯૧ આપ્યો છે. તેની પરંપરામાં રાહિત સ્થિતિમાર થયેલ છે. અર્ધી તેનો સં. ૫ બતાવ્યો છે અને તરત જ આ. દરિમદ્મરિનું વર્ણન કરી દા. ૧૮ દુદા ૮ માં આ. દરિમદ્મરિનો સ્વર્ગવાસ સં. ૫૮૫ બતાવ્યો છે. દ્વે આ બંનેનો પરસ્પર સંબંધ એકત્રીએ તો સં. ૫ તે સં. ૫૦૫ માટે વપરાયો કોય એમ લાગે છે. ગ્રંથકારની આ ખાસ વિશિષ્ટ શૈલી છે. દા. ૧૫ ૬૦ ૭ માં પણ ગ્રંથકારે સં. ૧૧ બતાવ્યો છે અને તેનો પરસ્પર સંબંધ બેઠકે તો સં. ૧૨૧૧નો સંવત્ થાય એ સ્પષ્ટ વાત છે; અર્ધી પણ એ જ રીતે સં. ૫ થી સં. ૫૦૫ શ્રેણી એ વ્યાખ્યાની માન્યતા છે.

પૃષ્ઠ ૩૬, કટી ૩ : વાચક ઉમાસ્વાતિ મદારાજ :

સ્વાતિ નામના વસુ આચાર્યો થયા છે. ૧. સ્વાતિસુરિ-તેઓ આ. જદુલ પછીના વાચનાચાર્ય છે. દારિય ગોત્રના હતા. તેમનો સુતાસમય વીર સં. ૩૪૦ દમભગમાં આવે છે તેમની પછી આ. સ્થાનાચાર્ય વાચક-વંશના આચાર્ય થયા છે. ('નંદીસૂત્રચરિત્રાવલી' ખા. ૨૬)

૨. વાચક ઉમાસ્વાતિ—તેઓ પ્રયાગના કૌભીપણિ સ્વાતિ બ્રાહ્મણના પુત્ર આ. ઘોપનંદી ગ્રમણના શિષ્ય, વાચનાચાર્ય મૂલના વિદ્યાશિષ્ય અને કુચ્યાનામર શાખાના વાચનાચાર્ય હતા. તેમનો સુતાસમય વીર સં. ૬૦૦ દમભગનો છે. તેમણે 'તત્વાર્થસૂત્ર' વગેરે ૫૦૦ ગ્રંથ બનાવ્યા છે. આ. દરિમદ્મરિ અને દિમમ્મરાચાર્ય પૂજ્યપાદ વગેરેએ તેમના તત્વાર્થસૂત્ર પર ટીકા બનાવી છે. ('જૈન સત્યપ્રકાશ'. ક. માં ૬)

૩. ઉમાસ્વાતિ—તેઓ શ્રીગિનભદ્રગણિ ક્ષમાગ્રમણ પછીના યુગપ્રધાન છે. તેમનો સુતાસમય વીર સં. ૧૧૧૫ થી ૧૧૬૦ છે. તેમણે ચોદશે પાખી વ્યવસ્થિત કરી છે. ('કુસ્સમકાદમ્બલુસંધય', 'લોક પ્રકાશ' વગેરે).

પૃષ્ઠ ૩૭, કટી ૧૨ : ચોરાણી ગચ્ઠ : જેની નોંધ નીચે પ્રમાણે મળે છે—

ઝોસવાલ, છરાવલા, વડગચ્ઠ, પુનમિયા, મંગેસરા, કોરંટા, આન-પુરા, ભરંચ્ઠા, હિલ્લીયા, ગુદવિયા, હિ(દ)કાહિઆ, મિન્નમાલ, ભુરાસીયા,

દાસવિ(રૂ)આ, ગચ્છપાલ, ધોપવાલ, મંગોડી, બ્રાહ્મણીઆ, જલ્દોરા, બોઠ-
ડિયા, મુડાહરા, ચિત્રોડા, સાચોરા, કુચડીયા, સિદ્ધાંતીયા, રામસેનીયા,
આગમિક, મલધાર, ભાવડાર, પલ્લીવાલ, (નાગરાલ), કોરંટવાલ, નાગેન્દ્ર,
ધર્મધોપ, નાગોરી, ઉછિતવાલ, નાણુવાલ, સાંડેરક, મંડોવરા, સુરાણુ,
ખંભાતી, વડોદરીયા, સોપારા, માંડલીયા, કોડીપુરા, જમલા(ડા), છાપરીયા,
(ખાવરાવાલ), બોરસડા, દ્વિવંદનીક, ચિત્રવાલ, વેગડા, વાયડ, વિજાહરા,
કુતગપુરા, કાછોલિયા, રૂઢોલી, (રૂપપાલીય) મહુ(દેવ)કરા, કપુરસીયા, પૂર્ણતલ,
રેવર્ધયા, ધંધુકા, થંભણુ, પંચવલહીયા, પાલણુપુરા, ગંધારા, શુવેલિયા,
સાધંપુનમીયા, નગરકોટીયા, હોંસારીયા, બટનેરા, જીતહરા, (સોરડીયા),
જગાયન, ભીમસેન, આ(તા)ગડીયા, કંબોજ, સેવંતરીયા, વાઘેરા, વા(વ)-
હેડીયા, સિદ્ધપુરા, ધોધા(ધ)રા, નિગમ, સંજના(તી), ખારેજ, (ખરડેવા),
મુરંડવાલ, (મુરંડવાલ), નાગહિલા.

૧૨ મતાનિ—આંચલિક, પાયચંદ, ખીજ, આગમિક, કાજ, તપા,
(વડગચ્છ), હુંડા, પાટણીયા, સાકર, કોચલા, કડુઆ, આત્મમતી.

() મતાંતરાણિ. ('જૈનસાહિત્યસંશોધક' ખં૦ ૩ અં૦ ૧
'પદાવલી સમુચ્ચય' ભા૦ ૧ પૃ૦ ૨૦૩)

પૃષ્ઠ ૩૮, કડી ૧ થી ૪ : આ૦ યશોભદ્રસૂરિ.

આ ચારે આચાર્યોનું વર્ણન અને પદાવલી ૬૧૦ ૧૫ કડી ૧૧મીની
પુરવણીમાં (પૃષ્ઠ ૨૧૩)માં આપેલ છે. કોરંટવાલગચ્છ ઉપકેશગચ્છની શાખા
છે. તેમજ કૃષ્ણર્ષિગચ્છ પણ ઉપકેશગચ્છની શાખા હોવાનું વિક્રમની તેરમી
સદીમાં ઉપકેશગચ્છની પદાવલીમાં સ્પષ્ટ મળે છે.

કૃષ્ણર્ષિગચ્છના આચાર્યોના ઉલ્લેખ પ્રમાણે કૃષ્ણર્ષિગચ્છ ચંદ્રકુલના
હારિલવંશનો પેટાગચ્છ છે.

જીરાવલામાં જીરાવલા પાર્શ્વનાથના દેરાસરના શિલાલેખોમાં સં૦
૧૪૮૩ કૃષ્ણર્ષિગચ્છે તપાપક્ષે આ૦ પુણ્યપ્રમસૂરિ ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.
સંભવ છે કે, આ પરંપરામાં આ૦ શ્રીજગચ્ચંદ્રસૂરિજીની ઉપસંપદા હશે.

પૃષ્ઠ ૩૯, કડી ૭ : આ૦ શ્રીઅભયદેવસૂરિની પરંપરા :

(૧) આ૦ ઉદ્યોતનસૂરિ.

(૨) આ૦ વર્ધમાનસૂરિ. તેઓ કોટિગણના ચંદ્રકુલની વજ્રશાખામાં
થયા છે.

(૩) આ૦ જિનેશ્વરસૂરિ—આ૦ શુદ્ધિસાગરસૂરિ. તેઓ બનારસના
પંડિત કૃષ્ણગુપ્તના શ્રીધર અને શ્રીપતિ નામના પુત્રો હતા. તેઓ

ધારાનમરીમાં ગયા ત્યાં શેઠ દક્ષીપતિને ત્યાં જમતા હતા. એકવાર તે ઘરમાં આગ લાગતાં શેણુટેણુનો હિસાબ નાશ પામ્યો, ત્યારે આ જાને વિદ્વાનોએ પોતાની યાદ પ્રમાણે તેની સાચી નોંધ દરાવી. શેઠે તે જાનેને સુદ્ધિશાળી જાણી આં વર્ધમાનસૂરિનો પરિચય દરાવ્યો. અને તે જાનેએ યોગ્ય ગુરુ પાતી દીક્ષા લીધી તથા સુરિપદ મેળવ્યું; જેમનાં નામો આં જિનેશ્વર અને આં સુદ્ધિસાગર રાખવામાં આવ્યાં. આં જિનેશ્વરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જાળાસિપુર (જલ્દોર)માં દારિભઠીય 'અષ્ટકપ્રકરણુ-વૃત્તિ, છઠાણુ પમરણુ ગાં ૧૧૧, પંચક્ષીગી પમરણુ ગાં ૧૦૧, પ્રમાદક્ષણુ શ્લો. ૪૦૫, તેની વૃત્તિ ૪૦૦૦, સં. ૧૦૯૨માં આશાપટ્ટી (અમદાવાદ)માં લીલાવદ્દકા ગાં ૧૮૦૦૦, સં. ૧૦૯૬ વૈશાખમાં જાળાસિપુરમાં ચૈત્યવંદન વિવરણુ શ્લો. ૧૦૦૦, અને સં. ૧૧૦૮ દાં ૧૦ પ ઝીંડીઆણુકમાં કદાકોસ પમરણુ ગાં ૨૦ તેની કદાવિવરણુ વૃત્તિ' વગેરે ગ્રંથો જનાવ્યા છે. આં સુદ્ધિસાગરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જાળાલીમાં 'પંચગ્રંથી વ્યાકરણુ' શ્લો. ૮૦૦૦ની રચના કરેલ છે.

આં જિનેશ્વરસૂરિને આં જિનચંદ્રસૂરિ, આં અભયદેવસૂરિ અને આં ધનેશ્વરસૂરિ વગેરે શિષ્યો હતા. અને તેમની પાઠે અનુક્રમે આં જિનચંદ્રસૂરિ આં અશોકચંદ્ર અને આં હરિસિંહ વગેરે થયેલ છે. આં જિનચંદ્રસૂરિએ સં. ૧૧૨૫માં 'સંદેગરંજશાલા કદા ગાં ૧૮૦૦૦, દિનચર્ચા શ્લો. ૨૦૦ અને ઉપદેશચંદ્ર' જનાવેલ છે. આં ધનેશ્વરસૂરિનું ખીલું નામ જિનભદ્રસૂરિ છે. તેમણે સં. ૧૦૯૫માં ચણાવલીમાં 'સુરસુંદરી-ચરિય' રચ્યું.

(૪) આં અભયદેવસૂરિ.^૧ તેમણે નવાંગીવૃત્તિ વગેરે અનેક વૃત્તિ-ગ્રંથો તથા મૂળગ્રંથો જનાવ્યા છે. સં. ૧૧૩૫ અથવા ૧૧૮૯માં સ્વર્ગે ગયા. તેમણે પોતાની પાઠે આં વર્ધમાનસૂરિને રચાવ્યા હતા; જેમણે સં. ૧૧૪૦માં 'મણિરમા કદા, સં. ૧૧૬૦માં આદિનાદચરિય' અને સં. ૧૧૭૨માં 'ધર્મરત્નકરંક-સવૃત્તિ'ની રચના કરી છે.^૨

૧. વરજચ્છના (૪) આં અભયદેવસૂરિ શિષ્ય (૫) આં જિનસદ્રસૂરિ શિષ્ય (૬) આં શાંતિપ્રભસૂરિ શિષ્ય (૭) આં હરિસદ્રસૂરિ શિષ્ય (૮) આં પરમાણુદસૂરિએ સં. ૧૩૧૦માં "સત્તરિસચયંત્ર"ની પ્રતિષ્ઠા કરી. ('આરા-સણાના શિલાલેખો')

૨. આં અભયદેવસૂરિના સુદોહરે પલ્લ દીક્ષા લીધી હતી, જેમનું નામ આં દેવચંદ્રસૂરિ છે, જેઓ ૬૦ સં. આં દેમચંદ્રસૂરિના ગુરુ છે. ('દાણુપમરણુવૃત્તિ')

(૫) આં પ્રસન્નચંદ્રસૂરિ. તેઓ આં જિનેશ્વરસૂરિના શિષ્ય (?) હતા. આં અશોકચંદ્રે તેમને સૂરિપદ આપી આં અભયદેવસૂરિની પાઠે સ્થાપ્યા હતા અને તે જ સમયે આ દેવભદ્રને પણ સૂરિપદ આપ્યું હતું.

(૬) આં દેવભદ્રસૂરિ. તેઓ ઉં સુમતિના ગુણચંદ્રગણી નામના શિષ્ય હતા. તેમણે ‘સંવેગરંગશાલારાધન, સં ૧૧૩૯માં મહાવીરચરિય’, સં ૧૧૫૮માં ભરૂચમાં કહારચણકોસો અને સં ૧૧૬૮માં ભરૂચમાં સિરિપાસનાહચરિય’, પ્રમાણ્યપ્રકાશ, અનંતજિનચય’, થંભણાપાસથય’, વીતરાગ સ્તવન’ વગેરે બનાવ્યા છે. તેમણે સં ૧૧૬૭માં ત્રિતોડમાં આં જિનવલ્લભને સૂરિપદ અને સં ૧૧૬૯ના વૈશાખમાં આં જિનદત્તને સૂરિપદ આપ્યું હતું.

(૭) આં તેમણે પ્રભાચંદ્રસૂરિ, ‘વીતરાગસ્તોત્ર’નું વિવરણ રચ્યું હતું. ૫૫૪ ૪૦, કડી ૧૩ : “દેવજી”

અહીં “દેવજી” તે આં વાદી દેવસૂરિનું દ્વંક નામ છે. આ. વાદી દેવસૂરિની શિષ્યપરંપરા (નાગોરી તપા).

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ. તેમનો સં ૧૧૪૩માં મહારમાં પોરવાડ કુંડેખમાં જન્મ, સં ૧૧૫૨માં ભરૂચમાં આં મુનિચંદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા, સં ૧૧૭૪માં સૂરિપદ, સં ૧૨૨૬માં સ્વર્ગગમન. તેમણે પોતાની પાઠે ૨૪ આચાર્યોને સ્થાપ્યા, ૩૫૦૦૦ ધરોને નવા જૈન બનાવ્યા, સં ૧૧૮૧ વૈ ૧૫ શુ ૧૫ દિવસે ગુર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહની સભામાં દિગમ્બરાચાર્ય કુસુદ્રચંદ્રસૂરિને હરાવી જયપતાકા મેળવી, જેના ઉપલક્ષમાં સિદ્ધરાજ જયસિંહે એક લાખ સોનૈયા ખરચી બં આદિનાથનું દેરાસર કરાવી તેમાં સં ૧૧૮૩ના વૈ ૧૨ પ્રતિષ્ઠા કરાવી. આચાર્યશ્રીએ ‘પ્રમાણ્યનય તત્ત્વાલોકાલંકાર’ મૂળ સૂત્ર ૩૭૪ અને તેની ઉપર ‘સ્થાવાદરતનાકર’ મહાપ્રથની રચના કરી. સં ૧૨૦૪માં ક્ષેાધિ તીર્થમાં તેમજ આરાસણમાં પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી. નાગોરમાં દિગમ્બર ગુણચંદ્ર સાથે શાસ્ત્રાર્થ કરી, તેને પણ હરાવ્યો હતો. નાગોરનો રાજા આહ્વાણદેવ આચાર્યશ્રીનો ભક્ત હતો, તેથી તેણે આચાર્ય મહારાજને નાગોરમાં રાખ્યા હતા. આ જ કારણે તેમની શિષ્ય પરંપરા “નાગોરીશાખા” તરીકે વિખ્યાત હતી. આચાર્યશ્રીની પરંપરા (૧) પૃહ્લગચ્છ, (૨) નાગોરીશાખા, સં ૧૨૮૫ પછી તપગચ્છ સાથે સંબંધ હોવાથી નાગોરીતપા તરીકે જાહેર થયેલ છે. (૩) મિન્નમાલવડગચ્છ, (૪) છરાપદલીવડગચ્છ અને (૫) મહાહડગચ્છ ઇત્યાદિ અનેક

ગ્રાખામાં વિસ્તાર પામેલી છે. છરાવણના દેરાસરમાં વડમચ્છ અને છરા-
પક્ષીમચ્છના શિલાલેખો છે.

(૪૨) આં પદ્મપ્રભમૂરિ 'લુવનદીપક'ના કતાં.(૪૮) આં પ્રસન્ન-
ચંદ્રમૂરિ. (૪૪) આં ગુણસમુદ્રમૂરિ સ્વં સં ૧૩૦૮.

(૪૫) આં નયશેખરમૂરિ. તેમણે ક્રિયોદ્ધાર કથાં કતો, સંભવ છે કે
તેમનાથી "નાગોરીતપા" ગ્રાખા ચાલી રહે. (૪૬) આં વન્દ્યેનમૂરિ.
(૪૭) આં દેમતિલકમૂરિ, તેઓ ભાટીરાય અને દુલ્હમીરાયના ગુરુ કતા.
(૪૮) આં રત્નશેખરમૂરિ. (૪૯) આં પૂર્ણચંદ્રમૂરિ. (૫૦) આં દેમચંદ્ર-
મૂરિ. (૫૧) આં રત્નસાગરમૂરિ.

(૫૨) આં દેમસમુદ્રમૂરિ. આ સમયમાં હિં પદ્મચંદ્ર થયા છે,
જેમને સુત્રાટ અકથર બદુ માનતો કતો અને જેમને અકથરે મામ તથા
પાલખી આપ્યાં કતાં. તેઓ વિદ્વાન કતા, વાદી કતા. તેમણે 'પ્રભાણુચંદ્ર
(ન્યાય), રાયમલ્લાબુદ્ધય મદાકાચ્ય, પાર્શ્વનાથ મદાકાચ્ય, ધાતુપાદ અને
બંધૂચરિય' વગેરે ગ્રંથો ગનાવ્યા છે.

(૫૩) દેમરત્નમૂરિ. (૫૪) સોમરત્નમૂરિ. સં ૧૫૪૫ થી ૧૫૭૬.
(૫૫) રાગરત્નમૂરિ (નયસ્વામ).

(૫૬) ચંદ્રપ્રતિમૂરિ. તેમણે 'મારસ્વત-ટીકા, ચારદીયનામમાલા,
યોગચિંતામણિ (વેવક) વગેરે ગ્રંથો ગનાવ્યા છે.

(૫૭) દર્શપ્રતિમૂરિ (હિં પદ્મચંદ્ર). તેમણે 'મારસ્વત-ટીકા'
પ્રથમાદ્યે લખી કતી. સં ૧૬૬૮માં 'કલ્યાણમંદિરસ્તોત્ર-વૃત્તિ, વેવક-
સારોદ્ધાર' વગેરે ગ્રંથો ગનાવ્યા છે.

નાગોરીતપમચ્છના જૈન ગોત્રો—૧. ગોદલાણી, નવલખા, જૂનેગિયા,
૨. પીપાણ, દોરણ, ગોમર, શ્રીસોદિયા, ૩. રૂલીવાલ, વેગાણી, ૪.
દિંગર, લાંઆ, ૫. રાયસોની (સેની), ૬. ગામક, ગમર, ૭. હલાણી,
હમલાણી, થોડાવત, ૮. દોરાક, કેલાણી, ગોખર, ચોધરી, ૯. જોગર,
૧૧. કોરિયા, સામર, ૧૨. કોદા, ૧૩ સૂરિયા, મીદા, ૧૪. નદાર, ૧૫.
જરિયા ('નાગોરીતપાના મદાત્માની વદો'ના આધારે)

* ૪૮ થી ૫૧ માં ક્રમ છરાવણના સં ૧૪૪૨ના શિલાલેખ પ્રમાણે
આપ્યો છે. પટ્ટાવલીમાં તો (૪૮) આં રત્નશેખર, (૪૯) આં દેમચંદ્ર,
(૫૦) આં પૂર્ણચંદ્ર, (૫૧) આં દેમચંદ્ર, (૫૨) આં રત્નસાગર એવો
ક્રમ મળે છે.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં બદ્રેશ્વરસૂરિ, (૪૩) આં વિજયચંદ્રસૂરિ, (૪૪) આં માનભદ્રસૂરિ, (૪૫) આં ગુણભદ્રસૂરિ. તેમને બાદશાહ મદમ્મુદે તેમની શ્લોક રચનાથી પ્રસન્ન થઇ અમૃત સોનૈયા આપવા ધાર્યું, કિન્તુ તેમણે સ્વીકાર્યો નહોતો અને શુદ્ધ સાધુમાર્ગની સ્થાપના કરી. તેઓ વ્યાકરણ, છંદ, સાહિત્ય-અલંકાર, નાટક અને ન્યાયના અજોડ અભ્યાસી હતા. (૪૬) આં સુનિભદ્રસૂરિ. તેમને બાદશાહ પીરોજશાહ ખૂબ માનતો હતો. તેમણે આં વાદી દેવસૂરિએ રચેલ 'શાંતિનાથ-મહાકાવ્ય'ના આધારે સં. ૧૪૧૦ માં 'શ્રીશાંતિનાથમહાકાવ્ય' બનાવ્યું.

(૪૧) આં વાદીદેવસૂરિ, (૪૨) આં જયપ્રભસૂરિ, (૪૩) આં રામ-ભદ્રસૂરિ, તેમણે 'પ્રયુદ્ધરોહિણીય-નાટક' તથા 'કાલિકાચાર્ય-કથા' બનાવેલ છે. જલોરમાં ચૌહાણ સમરસિંહ રાજા હતો, ત્યારે તેના ભંડારી પાસના પુત્રો-૧ યશોવીર અને ૨ અજયપાલ મંત્રીઓ હતા. મંત્રી અજયપાલે જલોરમાં બં બાદીશ્વરનું મંદિર બનાવ્યું હતું, તેમાં યાત્રોત્સવ પ્રસંગે આ 'પ્રયુદ્ધરોહિણીય' નાટક ભજવાયું હતું.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં વિજયચંદ્રસૂરિ, (૪૩) આં માણિક્યસૂરિ, સં. ૧૩૮૪.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ સન્તાનીય ભિન્નમાલ વડગચ્છ. (૧) આં વીરદેવસૂરિ, (૨) આં અમરપ્રભસૂરિ, (૩) આં કનકપ્રભસૂરિ. તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૫૫૧ વૈ. ૨૦ ૬ શુક્રવારે પુનર્વસુ નક્ષત્રમાં માંડવગઢની દક્ષિણ તળેટીમાં આવેલા તારાપુરમાં શ્રીમાલી વહોરા ગોપાળે બં શ્રી સુપાથનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો. ('જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક : ૨૫)

મહાહડગચ્છ, ચારાપદ્રગચ્છ અને પિંપલગચ્છ પણ વડગચ્છની જ શાખાઓ છે. ('આબુ' ભા. ૫, લેખાંક ૬૬, ૨૭૮).

બૃહદ્ગચ્છના ચારાપદ્રીયગચ્છમાં વાદિવેતાલ શાંતિસૂરિ થયા. તેઓ ચંદ્રકુલના ચારાપદ્રગચ્છના આં જયસિંહસૂરિના શિષ્ય હતા. તેઓ મહા-તાર્કિક આં અભયદેવસૂરિ પાસે ન્યાય ભણ્યા હતા અને આં સર્વદેવસૂરિ પાસે આગમ ભણ્યા હતા. તેમણે આં ગુણસેનસૂરિના કહેવાથી પાટણમાં બિલ્લમાલવંશીય મંત્રી શાંતુની વસતીમાં રહી 'ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર-ટીકા' બનાવી અને 'અંગવિજ્ઞા'નો ઉદ્ધાર કર્યો. સ્વર્ગ સં. ૧૦૯૬. તેમની પરંપરામાં આં શાંતિસૂરિ થયા. તેમણે આઠ શિષ્યોને આચાર્યો બનાવ્યા અને પોતાના ગચ્છનું "પિંપલગચ્છ" એવું નામ રાખ્યું (સં. ૧૨૨૨). ચંદ્રેશ્વરીદેવીએ તેમની પૂજા પ્રવર્તાવી હતી, અને તેમણે સિદ્ધ શ્રાવકને નમસ્કાર કરવા